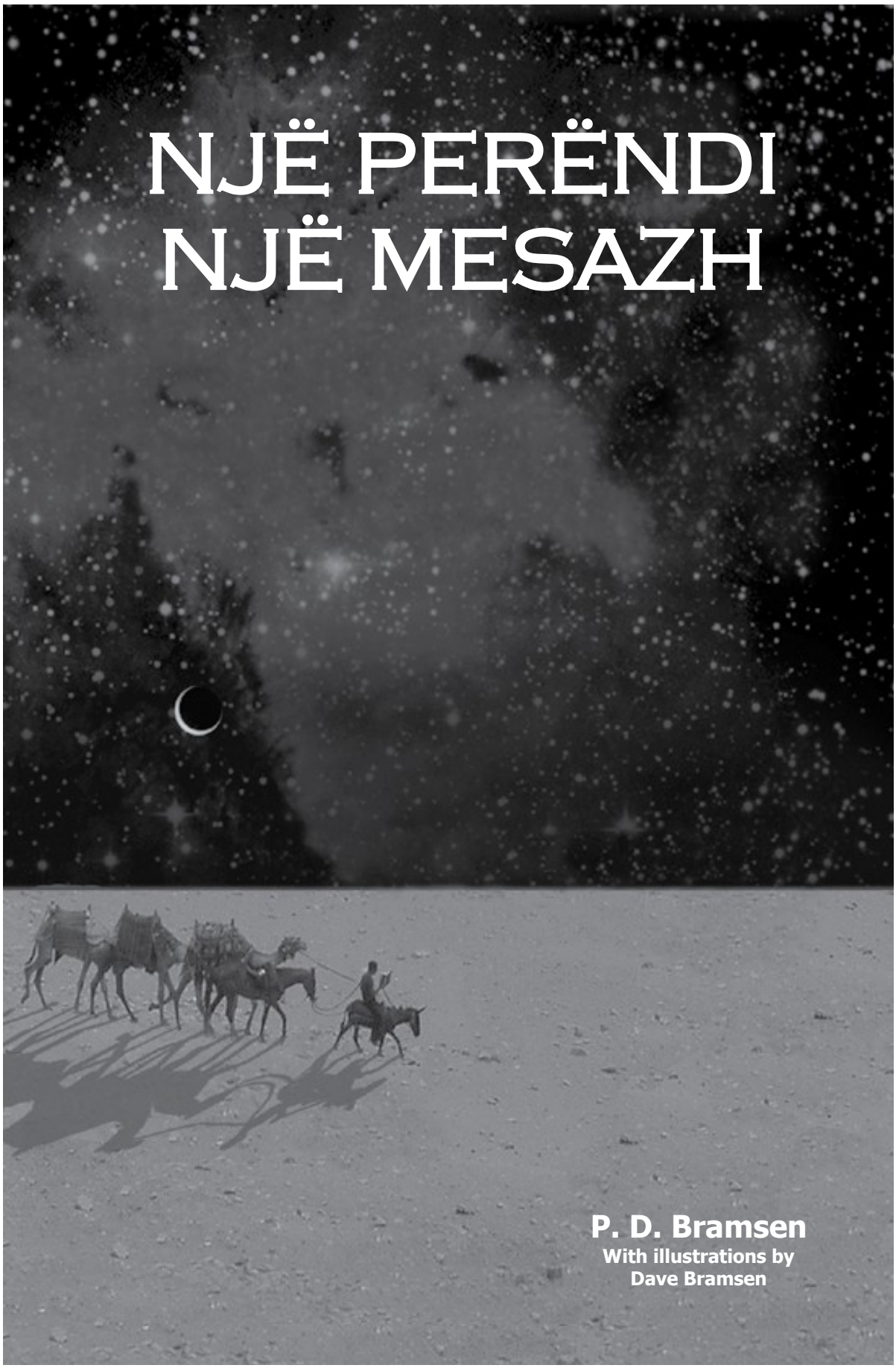
NJË PERËNDI
NJË MESAZH

ZBULO MISTERIN
FILLO UDHËTIMIN

NJË PERËNDI NJË MESAZH

P. D. Bramsen
With illustrations by
Dave Bramsen

Një Perëndi një Mesazh
nga P. D. Bramsen

E drejta e autorit © 2007 nga P. D. Bramsen

ISBN

Botuar nga:
.....
në përputhje me ROCK International

Asnjë pjesë e këtij libri nuk mund të riprodhohet, përveç për citime në revista apo artikuj.

Citimet biblike janë shkëputur nga *Diodatti 1994*.

Kopertina dhe grafike nga Dave Bramsen
Përkthyer nga Lefter Roko

Për të përkthyer këtë libër në një gjuhë tjetër, ju lutem kontaktoni:
Paul D. Bramsen
ROCK International
P.O. Box 4766
Greenville, SC 29608
www.rockintl.org ose pb@rockintl.org

Përkthimi në shqip i librit *One God One Message* nga *P. D. Bramsen*.

«Një lajm i mirë
nga një vend i largët
është si ujë i freskët
për një njeri të lodhur dhe të etur»
Profeti Salomon
(Fjalët e Urta 25:25)

Përmbajtje

Prolog

PJESA I
PËRGATITJE PËR UDHËTIMIN
PËRBALLJA ME PENGESAT

1. Bli të Vërtetën
2. Kalimi i Pengesave
3. E Prishur apo e Ruajtur
4. Shkenca dhe Bibla
5. Firma e Perëndisë
6. Dëshmi e Pajtueshme
7. Themeli

PJESA II
UDHËTIMI
ZBULIMI I MISTERIT

8. Si Është Perëndia
9. Asnjë Si Ai
10. Një Krijim i Veçantë
11. Futja e së Keqes
12. Ligji i Mëkatit dhe Vdekjes
13. Mëshira dhe Drejtësia
14. Mallkimi
15. Shqetësimi i Dyfishtë
16. Fara e një Gruaje
17. Kush Mund të Jetë Ky?
18. Plani i Përjetshëm i Perëndisë
19. Ligji i Flijimit
20. Një Flijim Shumë i Rëndësishëm
21. Më Tepër Gjak i Derdhur
22. Qengji
23. Përmbushja e Shkrimit
24. Plotësisht i Paguar
25. Mposhtja e Vdekjes

26. Fetar dhe Larg Perëndisë

PJESA III
FUNDI I UDHËTIMIT
KËMBIMI I MALLKIMIT

27. Hapi 1: Programi i Shkuar i Perëndisë
28. Hapi 2: Programi i Tashëm i Perëndisë
29. Hapi 3: Programi i Ardhshëm i Perëndisë
30. Një Shikim Paraprak i Parajsës

Epilog
Shënime fundore
Shoqërues Diskutimi: Të Reflektojmë Mbi Udhëtimin

PROLOG

«Për veprat e mira që ke kryer meriton të shkosh në parajsë, por për mesazhin që predikon meriton të shkosh në ferr!» – i tha plaku i fshatit mikut tim.

Miku im bashkë me të shoqen kishin harxhuar dhjetë vjet nga jeta e tyre në fshatin e atij burri në anë të Saharasë. Ata kishin bërë një projekt vaditjeje dhe një klinikë mjekësore. Ata ia kishin shpjeguar gjithashtu mesazhin e profetëve gjithkujt që kishte dëgjuar.

Sipas plakut të fshatit, çfarë kishte bërë miku im që të «meritonte të shkonte në parajsë»? Ai kishte bërë «vepra të mira».

Dhe çfarë kishte bërë që të «meritonte të shkonte në ferr»? Ai kishte mësuar «mesazhin» e profetëve sipas Biblës.

A e kishte drejt plaku i fshatit pohimin e tij për veprat dhe mesazhin e mikut tim? A e kishte drejt përgjysmë? A e kishte gabim plotësisht?

Nëse nuk je i sigurt për atë që mendon, atëherë ky libër vlen për ty.

KU?

Kam lindur në Amerikë, por ky libër ka lindur në Afrikë.

Vendi: Zona Sahel[1] e Senegalit, Afrika Perëndimore.

Kuadri: Thirrja për lutje para se të perëndojë dielli ka mbaruar. Fijet rozë dhe portokalli të rrezeve të para të mëngjesit formojnë siluetën e kuqërremtë dhe të zbukuruar të horizontit. Temperatura ka një freski të këndshme, por kjo do të ndryshojë shpejt. Ulem në verandën e shtëpisë sonë në fshat me kompjuterin portativ. Një pjesë plastike e tejdukshme e vendosur mbi tastierën e mbron atë nga rëra e Saharasë që qëndron pezull në ajër. Përveç pëllitjes së herëpashershme të gomarit dhe këngës së këndesit, fshati është i heshtur. Zëri i vetëm që dëgjoj tani është zhurma e gishtërinjve në tastierë ndërsa mendimet bëhet fjalë dhe fjalët tekst.

PSE?

Shkruaj sepse Ai që më ka bekuar me jetë, gëzim, paqe dhe qëllim të caktuar, më ka dhënë diçka për të shkruar.

Shkruaj nga një zemër plot respekt dhe dashuri për miqtë e mi myslimanë, sidomos ata në Senegal, ku unë dhe ime shoqe kemi rritur tre fëmijë dhe kemi kaluar pjesën më të madhe të jetës tonë.

Shkruaj sepse në vitet e fundit kam marrë më tepër se një mijë letra përmes postës elektronike nga myslimanë rreth globit. Komentet dhe pyetjet e tyre që të ngacmojnë mendjen nuk mund të injorohen.

Shkruaj për shkak të ndjeshmërisë së atyre fjalëve të mërzitshme të udhëheqësve fetarë, të cilët nuk paraqesin më shumë se sa klishe qarkore siç janë: «Bibla është e vërtetë, sepse thotë kështu!» apo «Kurani është i vërtetë, sepse askush nuk mund të shkruajë një libër si ai!».

Shkruaj sepse kam mbetur i goditur nga prirja e zemrës njerëzore për të besuar gjithçka përveç mesazhit të qenësishëm të të vetmit Perëndi të vërtetë.

---

1 Sahel: zona e thatë kalimtare që ndan Saharanë afrikane nga pyjet e saj tropikale ku bie shumë shi. Kjo tokë me rërë dhe e mbushur me gëmusha shtrihet nga Senegali në Egjipt.

ÇFARË?

Libri Një Perëndi Një Mesazh ofron shansin e jetës: për të ndërmarrë një udhëtim përgjatë librit më të shitur të botës të të gjitha kohërave dhe për të zbuluar mesazhin e profetëve që e kanë shkruar. Atyre që do të marrin pjesë në këtë shtegtim do t'u jepet mundësia për të mposhtur pengesat e panumërta (Pjesa I), për të depërtuar në mbretëritë e mistershme (Pjesa II) dhe për t'u futur në një mbretëri të lavdishme panoramash të mrekullueshme dhe të vërtete të kënaqshme (Pjesa III).

KUJT?

Ky udhëtim është përgatitur në radhë të parë për monoteistët – ata që besojnë në një Perëndi. Megjithatë, politeisti dhe panteisti, humanisti dhe ateisti2 janë gjithashtu të mirëpritur. Aventura është për këdo që e vlerëson përjetësinë e tij apo të saj të denjë për t'i kushtuar disa orë. Kaq duhet për ta lexuar këtë libër me zë të lartë.

Cilado qoftë prejardhja jote, çfarëdo të besoni apo mos besoni, *ti* je i ftuar të bashkohesh me këtë udhëtim epik përmes Librit të Shenjtë, për të cilin shumë pohojnë se e nderojnë, megjithatë kaq pak zgjedhin ta marrin seriozisht.

Tre mijë vjet më parë, një profet i drejtoi lutjen e tij Krijuesit dhe Pronarit të gjithësisë: ***«Hapi sytë e mi dhe unë do të sodit mrekullitë e ligjit tënd»*** (Psalmi 119:18).

Edhe pse mund të mos e *pëlqejmë* gjithçka që shohim, le të mos rrimë pa *parë*.

Miku juaj i shtegtimit!
P. D. Bramsen

2 Ndërsa *monoteistët* besojnë në një Perëndi, *politeistët* besojnë në shumë perëndi apo perëndesha, *panteistët* e shikojnë gjithçka si pjesë të perëndisë, *humanistët* e ngrenë lart njeriun në vend të Perëndisë dhe *ateistët* thonë se nuk ka Perëndi.

PJESA I
PËRGATITJE
PËR UDHËTIMIN

PËRBALLJA
ME
PENGESAT

1 - Bli të vërtetën
2 - Kalimi i pengesave
3 - E prishur apo e ruajtur?
4 - Shkenca dhe Bibla
5 - Firma e Perëndisë
6 - Dëshmi e pajtueshme
7 - Themeli

1

Bli të Vërtetën

*«**Bli të vërtetën** dhe mos e shit…».*

— Profeti Salomon (Fjalët e Urta 23:233)

Imagjinoni se po ecni në një treg të mbushur me miliarda njerëz.

Po, miliarda.

Më larg nga sa mund të shohë syri gjenden dhjetë mijë dyqane dhe kioska. Nga çdo drejtim shitës të zellshëm po thërrasin, bërtasin, ngrenë zërin, diskutojnë, përgjërohen, luten: disa me butësi, disa me altoparlantë, secili duke pohuar se ofron atë për të cilën ke ardhur të blesh:

të vërtetën!

Mos qesh. Shtypi i Universitetit të Oksfordit ka botuar një enciklopedi që identifikon *dhjetë mijë* fe të ndryshme në mbarë botën. Dhe kjo nuk përfshin mijërat e sekteve dhe emërtimeve brenda këtyre feve4.

Kështu, pra, çfarë do të blejmë? Kë duhet të besojmë?

Nëse ka vetëm një Perëndi të vërtetë dhe nëse Ai e ka zbuluar të vërtetën për Vetveten dhe planet e Tij për njerëzimin, si mund ta njohim?

Katër mijë vjet më parë profeti Job bëri një pyetje të tillë:

*«**Po ku mund ta gjesh diturinë dhe ku është vendi i zgjuarsisë?** Njeriu nuk ua di vlerën [...] Nuk përftohet duke e shkëmbyer me ar të rafinuar as blihet duke peshuar argjend [...] vlera e diturisë është më e madhe se margaritarët»* (Jobi 28:12, 13, 15, 18).

A duhet të pengohemi në jetë të pështjelluar dhe të pasigurt apo mund ta njohim diturinë dhe të vërtetën e të vetmit Perëndi?

Këtë do ta zbulojmë së shpejti.

---

3 Në librin Një Perëndi një mesazh, kjo shprehje, bashkë me më shumë se 1000 citime të tjera nga Shkrimet e profetëve, janë marrë nga Bibla. Ndonjëherë citohet vetëm një pjesë e vargut, si në këtë rast. Fjalët e Urta kapitulli 23, vargu 23, në tërësi shkruan: *«Bli të vërtetën dhe mos e shit, fito dituri, njohuri dhe gjykim».*

4 Barrett, David B., George T. Kurian dhe Todd M. Johnson. *«Enciklopedia e krishterë e botës: Një sondazh krahasues i kishave dhe feve në botën moderne».* Londër: Oxford University Press, 2001

LIBRI I LIBRAVE

Fjala *Bibël* rrjedh nga fjala greke *Biblia*, që do të thotë *«libër i librave»* ose *«bibliotekë»*.

Pas më shumë se dy mijëvjeçarë komunikimi gojarisht ndaj apo përmes njerëzve si Adami, Noeu dhe Abrahami, Perëndia përdori rreth 40 burra për më tepër se 15 shekuj për të hedhur në letër mesazhin e Tij. Këta shkrimtarë u quajtën profetë apo apostuj. Termi *profet* fjalë për fjalë do të thotë «ai që flet hapur» dhe *apostull* do të thotë «lajmëtar». Sot kemi atë që ata shkruan në një vëllim – Biblën. Terma si *Shkrimi i Shenjtë, Shkrimet e profetëve* dhe *Fjala e Perëndisë* përdoren gjithashtu për t'iu referuar Biblës. *Tora, Psalmet* dhe *Ungjijtë* i referohen në mënyrë të veçantë pjesëve brenda Biblës. Këto Shkrime në arabisht quhen *al-Kitab-al-Muqadas*, që do të thotë «Libri i Shenjtë».

Shekull pas shekulli, vit pas viti, Bibla shitet më tepër se çdo libër tjetër në krahasim me të. Në këtë kohë, pjesërisht apo në tërësi, Shkrimet e Biblës janë përkthyer në jo më pak se 2400 gjuhë të ndryshme, me 1940 gjuhë në proces5. Asnjë libër tjetër nuk i afrohet.

Megjithatë, pavarësisht nga popullariteti i pakrahasueshëm, Bibla është libri më i përçmuar dhe i frikshëm në historinë njerëzore. Përgjatë shekujve qeveritë dhe udhëheqësit botërorë, qofshin laikë apo fetarë, e kanë shpallur librin më të shitur të të gjitha kohërave *të paligjshëm*, duke i përndjekur dhe madje ekzekutuar ata shtetas që kanë patur një tillë6. Deri më sot disa kombe e detyrojnë këtë politikë. Madje edhe në vende «të krishtera»7 leximi i Biblës ndalohet në klasat dhe institucionet publike.

TORTURIMI

Gjatë rritjes sime im atë ishte mik i Riçardit, një njeri që kishte kaluar katërmbëdhjetë vjet në burgjet komuniste në Evropën Lindore ku privohej rregullisht nga gjumi, lihej pa ngrënë, varej kokëposhtë dhe rrihej, mbyllej në një qeli frigorifer, digjej me mashë shumë të nxehtë dhe çahej me thikë. Me sytë e mi kam parë të çarat e thella e të shëmtuara në trupin e tij. Edhe gruan e Riçardit e kanë arrestuar dhe dënuar me punë të rëndë në një kamp të burgut për të njëjtën «veprimtari kriminale» si burri i saj8.

Cili ishte krimi i tyre kundër shtetit ateist?

Ata u kapën duke i mësuar Biblën të tjerëve.

IZOLIMI

Miku im, Aliu, ishte në telashe të mëdha. I ati kishte organizuar një takim familjar vetëm me burrat. Xhaxhai më i moshuar ishte i pranishëm.

U thirr edhe vëllai më i vogël.

---

5 «Sot Shkrimet janë të mundshme në jo më pak se 2403 gjuhë, ku Bibla është përkthyer në të paktën 426 gjuhë dhe Dhiata e Re në rreth 1115 gjuhë. Përveç kësaj, pjesë të Biblës janë të mundshme në 862 gjuhë të tjerë». (United Bible Society, 2007, www.biblesociety.org). Shiko gjithashtu: www.wycliffe.org/About/Statistics.aspx

6 John Foxe (botuar nga G.A. Williamson). *«Martirët e librit të Foxit,* Toronto: Little, Brown & Company, 1965.

7 Është e papërpiktë ta quash ndonjë vend «komb të krishterë» meqë Krishti ka thënë: *«Mbretëria ime nuk është e kësaj bote; po të ishte mbretëria ime e kësaj bote, shërbëtorët e mi do të luftonin që të mos u dorëzohesha judenjve*; porse tani mbretëria ime nuk është prej këtej».

8 Richard Wurmbrand, *«Torturuar për Krishtin: Botimi i Përvjetorit të 30^{të}»,* Bartlesville, OK: Living Sacrifice Book Co., 1998.

Së fundi, Aliu, djali i parë, u vu në mes.

I ati i Aliut bëri një fjalim të zjarrtë, duke e mbyllur me këto fjalë: «Ke turpëruar familjen tonë! Ke tradhtuar fenë tonë! Duhet të largohesh nga shtëpia dhe nuk duhet të kthehesh më. Unë nuk duhet ta shoh më fytyrën tënde!».

Xhaxhai shtoi me zë të lartë: «Po, edhe po të mos kesh dalë jashtë deri nesër, unë do t'i flak plaçkat e tua në rrugë!».

Pse ky zemërim?

Pas rreth një viti duke lexuar Biblën Aliu kishte zgjedhur ta besonte atë.

FJALA E GJALLË

Çfarë e bën Biblën një libër kaq të kundërshtueshëm?

Çfarë i shtyn qeveritë për ta ndaluar dhe prindërit për t'i mohuar fëmijët e tyre nëse e besojnë atë?

Çfarë i shtyn miliona monoteistë që të kenë të njëjtin qëndrim me ateistët në përbuzjen e tyre për këto shkrime të lashta?

A mund të ketë të bëjë pohimi i Biblës se është Fjala e gjallë, vepruese, depërtuese dhe gjykuese e Perëndisë?

*«Sepse fjala e Perëndisë është **e gjallë** dhe **vepruese**, më e mprehtë se çdo shpatë me dy tehe dhe **depërton** deri në ndarjen e shpirtit dhe të frymës, të nyejve dhe të palcës, dhe është në gjendje **të gjykojë** mendimet dhe dëshirat e zemrës»* (Hebrenjve 4:12).

TË KAPEMI FORT PAS LIBRIT

Unë dhe ime shoqe, bashkë me fëmijët tanë tashmë të rritur, kemi kaluar pjesën më të madhe të njëzet e pesë viteve në Senegal, në Afrikën Perëndimore. Gati të gjithë fqinjët tanë ndjekin islamin. *Islam* do të thotë *dorëzim* apo *nënshtrim* dhe *mysliman* do të thotë *ai që nënshtrohet*. Libri i nderuar nga myslimanët është *Kurani*. Ajo që po ju shkruaj është rezultat i mijëra dialogëve vetjakë me miq myslimanë dhe të njohur nga Senegali dhe përqark botës.

Edhe pse kam harxhuar shumë kohë duke studiuar si Biblën ashtu edhe Kuranin, ky libër do të përqendrohet rreth Biblës. Vite më parë unë dhe një mik senegalez kemi prodhuar një seri radiofonike kronologjike prej 100 programesh në gjuhën ulof të Senegalit9. Çdo transmetim paraqet një histori dhe mesazh nga profetët e Biblës. Disa dëgjues kanë pyetur: «Pse nuk mësoni edhe për Kuranin?». Poshtë ndodhet përgjigjja ime:

> Në këtë vend fëmijët fillojnë të recitojnë Kuranin kur janë tre apo katër vjeç. Mësimet dhe shkollat e Kuranit mund të gjenden në çdo lagje, por kush është në gjendje dhe i gatshëm të mësojë historitë dhe mesazhin që gjendet në Torah, Psalme dhe Ungjij? Siç e dini, Kurani pohon se këta libra të Biblës janë dhënë nga Perëndia për tërë njerëzimin si ***«udhëzim i drejtë** dhe **dritë** [...] e **këshillues*** (Sure 5:46)10. Kurani shpall gjithashtu: *«Nëse je në dyshim për këtë që të zbritëm ty, atëherë pyeti ata që **lexojnë librin*** [Biblën] ***para teje»*** (Sure 10:94)11.

9 Seria radiofonike *«Udha e drejtësisë»* është përkthyer apo po përkthehet në më shumë se 90 gjuhë për t'u transmetuar në mbarë botën. www.twor.com ose www.injil.org/TWOR ose www.one-god-one-message.com

10 I tërë vargu i Kuranit pohon: *« Ne vazhduam gjurmët e tyre me Isain, birin e Merjemes, vërtetues i Tevratit që kishin më pranë. Atij i dhamë Inxhilin, që është udhëzim i drejtë dhe dritë, që është vërtetues i Tevratit që kishin pranë, që ishte udhëzues e këshillues për të devotshmit»* (Sure 5:46). **Shënim**: Kurani ndahet në kapituj që quhen *sure.* Këto numra mund të ndryshojnë pak në varësi të përkthimit të Kuranit. Kur kërkoni një varg, mund të jetë e nevojshme të shikohen vargjet përreth.

11 Për kë bën fjalë përemri vetor «Ne»? Në Kuran Allahu i referohet shpesh vetes në vetën e parë shumës. **Shënim**: Folësit arabë e përdornin fjalën «Allah» në dy mënyra: 1. «Allah» është një term i përgjithshëm për «Perëndinë» përdorur nga të krishterët arabë, jomyslimanët e tjerë dhe myslimanët. Kur përdoret në këtë mënyrë *nuk* është emri i duhur i Perëndisë. Midis folësve arabë asnjë grup nuk e zotëron termin e përgjithshëm *Allah*. 2. Myslimanët e përdorin termin «Allah» si emrin e duhur parësor të Perëndisë. Më tepër

Dhe për ata që e besojnë Biblën Kurani thotë: ***«O ithtarë të librit,*** *ju nuk jeni asgjë (në fe) derisa* ***të mos zbatoni*** [të mos kapeni fort pas] ***Tevratin*** [Torën]***, Inxhilin dhe atë që ju zbriti*** *nga Zoti i juaj»* (Sure 5:68). Si një prej *Njerëzve të Librit* që e ka lexuar *Librin* dhe *që është kapur fort pas* tij për më tepër se tridhjetë vjet, është privilegji im të bëj të ditur historitë dhe mesazhin e profetëve që ju i dëgjoni rrallë. Këto Shkrime, disa shkruar më tepër se 2000 vjet para Kuranit, përmbajnë të vërteta që nuk gjenden gjëkundi.

HISTORIA E TIJ

A të kanë këshilluar ndonjëherë prindërit: «Mos i beso kurrë një të huaji!»? Ata e dinin se përpara se t'i besosh një personi tjetër, duhet të dish diçka rreth historisë së tij apo të saj.

Mendo për disa njerëz te të cilët ke besim.

Pse u beson atyre?

U beson sepse, pas një periudhë kohe, ke mësuar se ata janë *të besueshëm*. Ata të kanë bërë mirë e jo keq. Kur të kanë thënë se do të bënin diçka, e kanë bërë. Kur të kanë premtuar se do të të japin diçka, ta kanë dhënë. Ti e di se janë të besueshëm, sepse ti e njeh *historinë* e tyre.

Bibla përmban qindra rrëfime historike të ndërveprimit të Perëndisë me burrat, gratë e fëmijët. Secila histori jep një mundësi unike për të takuar Krijuesin e qiellit e tokës, për të dëgjuar fjalët e Tij dhe vëzhguar veprat e Tij në kontekstin e mijëra viteve të historisë njerëzore. Si është Ai? Po, Ai është i madh, por në ç'mënyrë është i madh? A është i pajtueshëm? A bie ndonjëherë në kundërshtim me vetë ligjet e Tij? A i mban premtimet? A na mashtron? A i duhet besuar?

Historia e Tij u përgjigjet të gjitha këtyre pyetjeve dhe mijëra të tjerave.

Bibla është libri historik i Perëndisë, e cila zbulon jo vetëm kuadrin e plotë të *historisë njerëzore*, por paraqet ***historinë E TIJ.***

DRAMA PËRFUNDIMTARE

Gjithsecilit i pëlqen një histori e mirë.

Bibla përmban qindra histori të cilat së bashku përbëjnë *një histori të vetme* – historia më magjepse e treguar më parë. Rrëfimi biblik rreth Perëndisë dhe njeriut është drama misterioze përfundimtare – një histori dashurie e lufte, e së mirës dhe e së keqes, konflikti dhe triumfi. Që nga fillimi në fund parashikon përgjigje logjike e të kënaqshme ndaj pyetjeve të mëdha të jetës. Ka një pikë maksimale dhe një përfundim si asnjë tjetër.

Disa vjet më parë, pasi mbarova se treguari historinë e Perëndisë ndaj një grupi burrash e grash në shtëpinë tonë në Senegal, një prej zonjave, me lot në sy, komentoi: «Çfarë historie! Edhe nëse njerëzit nuk besojnë në Perëndinë, të paktën duhet të pranojnë se Ai është skenaristi më i mirë i të gjitha kohërave!». Kjo zonjë kishte dëgjuar vetëm një paraqitje të shkurtër se si çdo pjesë e Shkrimit përshtatet për të paraqitur dramën e kohërave, për të cilën Vetë Perëndia është si Autori ashtu edhe Heroi.

MESAZHI MË I MADH

Bibla përmban më tepër se historinë më magjepse të treguar ndonjëherë. Të ngulitur në rrëfimet e saj kemi *një mesazh nga Perëndia* – mesazhi më imponues i dhënë ndonjëherë.

Përgjatë viteve kam diskutuar rreth mesazhit të Biblës me mijëra myslimanë. Shumë prej tyre janë miq të mi, të tjerë i njoh vetëm përmes postës elektronike. Në të dyja rastet diskutimet më të mëdha mund të filtrohen në një pyetje të vetme:

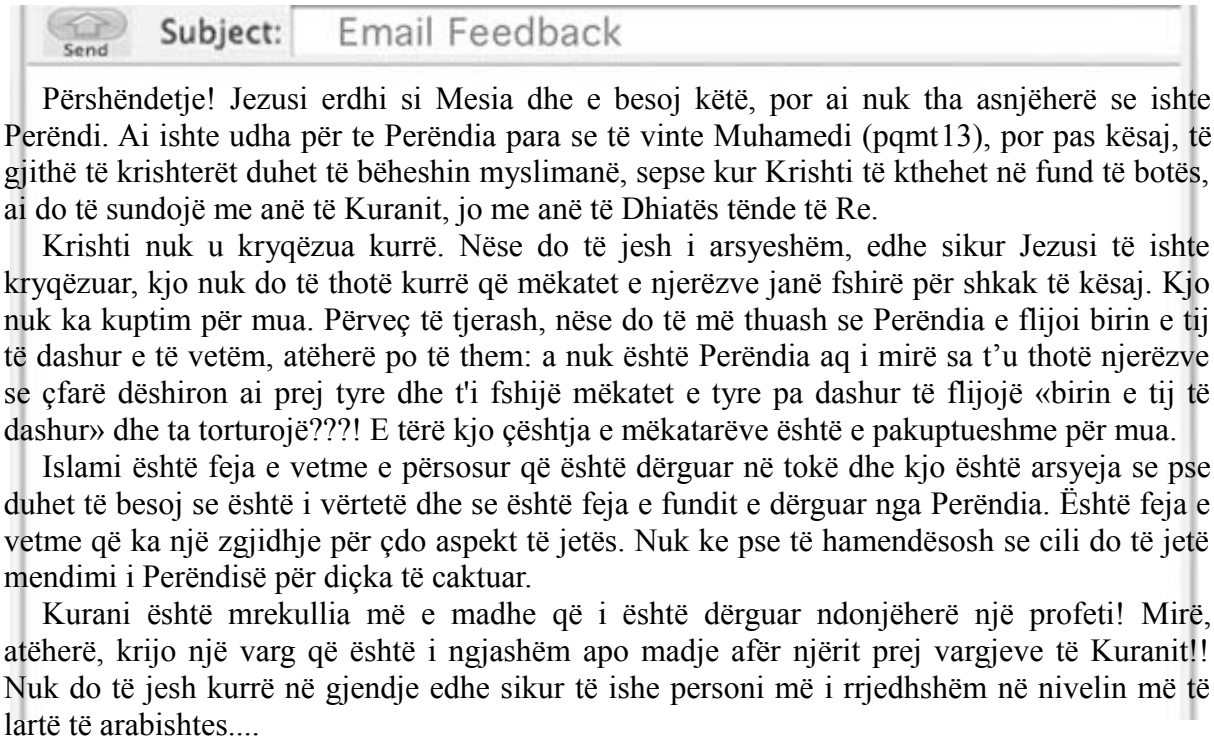
Cili është mesazhi i Perëndisë së vetëm të vërtetë?

MESAZHE NGA POSTA ELEKTRONIKE

për këtë do të flasim në kapitullin 9.

Kjo pyetje vjen e ambalazhuar në shumë mënyra.

Letra e mëposhtme me anë të postës elektronike më ka ardhur nga Lindja e Mesme, shkruar nga një njeri që do ta quajmë Ahmed12.

Send **Subject:** Email Feedback

Përshëndetje! Jezusi erdhi si Mesia dhe e besoj këtë, por ai nuk tha asnjëherë se ishte Perëndi. Ai ishte udha për te Perëndia para se të vinte Muhamedi (pqmt13), por pas kësaj, të gjithë të krishterët duhet të bëheshin myslimanë, sepse kur Krishti të kthehet në fund të botës, ai do të sundojë me anë të Kuranit, jo me anë të Dhiatës tënde të Re.

Krishti nuk u kryqëzua kurrë. Nëse do të jesh i arsyeshëm, edhe sikur Jezusi të ishte kryqëzuar, kjo nuk do të thotë kurrë që mëkatet e njerëzve janë fshirë për shkak të kësaj. Kjo nuk ka kuptim për mua. Përveç të tjerash, nëse do të më thuash se Perëndia e flijoi birin e tij të dashur e të vetëm, atëherë po të them: a nuk është Perëndia aq i mirë sa t'u thotë njerëzve se çfarë dëshiron ai prej tyre dhe t'i fshijë mëkatet e tyre pa dashur të flijojë «birin e tij të dashur» dhe ta torturojë???! E tërë kjo çështja e mëkatarëve është e pakuptueshme për mua.

Islami është feja e vetme e përsosur që është dërguar në tokë dhe kjo është arsyeja se pse duhet të besoj se është i vërtetë dhe se është feja e fundit e dërguar nga Perëndia. Është feja e vetme që ka një zgjidhje për çdo aspekt të jetës. Nuk ke pse të hamendësosh se cili do të jetë mendimi i Perëndisë për diçka të caktuar.

Kurani është mrekullia më e madhe që i është dërguar ndonjëherë një profeti! Mirë, atëherë, krijo një varg që është i ngjashëm apo madje afër njërit prej vargjeve të Kuranit!! Nuk do të jesh kurrë në gjendje edhe sikur të ishe personi më i rrjedhshëm në nivelin më të lartë të arabishtes....

Përveç kësaj, ka parashikime në Biblën tënde, në atë origjinale, rreth ardhjes së Muhamedit....

Ajo që besoj dhe di është se Bibla në pjesën më të madhe është e falsifikuar dhe është prishur meqë të gjithë librat e saj u manipuluan....

Që ta dish, o mik, e kam lexuar Dhiatën e Re, jo për të gjetur të vërtetën, por për interes personal dhe jo vetëm një herë, por dy herë, dhe mendoj se nuk ka asgjë në botë që t'i afrohet madhështisë së Kuranit, i cili është me të vërtetë fjalët e Perëndisë, dërguar Muhamedit nga engjëlli i tij, dhe nëse mund të vërtetosh të kundërtën, atëherë bëje. [*sic14*]

Paqe!
Nga Ahmedi

---

12 Pjesë të letrave të postës elektronike në këtë libër paraqiten anonime për të mbrojtur identitetin e atyre që i kanë shkruar.

13 «p.q.m.t.» është shkurtimi i shprehjes «paqja qoftë mbi të», e shtuar shpesh nga myslimanët pasi shkruajnë apo flasin emrin e një profeti. Formula arabike që përdorin myslimanët pas emrit të Muhamedit është: *Salla Allahu Alaihi wa Sallam* (s.a.w.), e cila do të thotë: «lutjet e Allahut qofshin mbi të dhe paqe». Ata e mbështetin këtë praktikë në këtë varg të Kuranit: *«Ja! Allahu dhe engjëjt e Tij luten mbi profetin. Oh, ju që besoni, lutuni për të dhe përshëndeteni me paqe»* (Sure 33:56). Përdorimi i kësaj formule nuk është në përputhje me Biblën, e cila thotë: *«Është caktuar që njerëzit të vdesin vetëm një herë, dhe më pas vjen gjyqi»* (Hebrenjve 9:27). Kur një person ka vdekur, fati i tij apo i saj i përjetshëm është vendosur. Asnjë lutje nuk mund të ndryshojë ku apo si do të kalojë përjetësinë një person (Zbulesa 22:11).

14 [*sic*] është latinisht që do të thotë «prandaj» dhe «kështu». Përdoret në kllapa pas një citimi të shtypur për të treguar se është cituar origjinali në mënyrë të përpiktë edhe pse mund të përmbajë një gabim të dukshëm. **Shënim:** Përveç shkurtimit dhe korrigjimit të shqiptimit dhe gramatikës (për t'i bërë më të lehtë për t'u kuptuar), citimet e letrave përmes postës elektronike të përdorura në këtë libër paraqiten ashtu siç janë marrë. Për shembull, kjo letër e veçantë nga «Ahmedi» pothuaj nuk kishte asnjë shkronjë të madhe. Kjo është

Sfida dhe komentet e Ahmedit nuk duhet të anashkalohen.

Krijuesi ynë nuk i trajton lehtas çështje të tilla dhe po kështu edhe ne. Perëndia, në Shkrimet e lashta të profetëve, ka dhënë përgjigje të qarta për çdo çështje të shtruar nga Ahmedi, sepse çdo çështje lidhet me pyetjen që ka vlerë të përjetshme:

***Cili** është mesazhi i Perëndisë së vërtetë?*

Profeti Job shtroi disa pyetje të ngjashme:

*«**Po** ku mund ta gjesh diturinë?»* (Jobi 28:12)
*«**Si** mund të jetë i drejtë njeriu përpara Perëndisë?»* (Jobi 9:2)

UDHËTIMI

Në një botë të pështjelluar me mijëra përgjigje kontradiktore, nuk është qëllimi im të shtoj idetë apo përgjigjet e mia në këtë përzierje. Në të vërtetë, të ftoj të bashkohesh me mua me mendje e zemër në një udhëtim përgjatë Librit të Librave për të zbuluar përgjigjet e saj rreth pyetjeve përfundimtare të jetës. Ne, ndërsa do të udhëtojmë së bashku,do të vëzhgojmë se çfarë është e vërtetë sipas Shkrimeve dhe do të arsyetojmë rreth përgjigjeve të profetëve ndaj sfidave të shtruara nga Ahmedi dhe të tjerët.

Udhëtimi ynë, duke ndjekur një kohë orientimi (Pjesa I: kapitujt 1-7), do të fillojë zyrtarisht atje ku fillon Bibla: në agim të historisë botërore. Prej andej ne do të udhëtojmë përgjatë kohës drejt përjetësisë (Pjesa II e III: kapitujt 8-30).

Udhëtimi do të mbyllet me një vizitë edhe në Parajsë.

MUNDËSITË E UDHËTIMIT

Ky libër mund të shihet si tre libra në një të vetëm. *Pjesa I* përballet me pengesat që parandalojnë pjesën më të madhe të njerëzve për të mos zbuluar Biblën. *Pjesa II* zbulon mesazhin qendror të historisë më të mirë të treguar ndonjëherë. *Pjesa III* shkon përtej skenave për një vështrim nga afër të qëllimeve madhështore të Perëndisë për njerëzit.

Pjesa më e madhe e udhëtarëve do të shohin pjesën e parë shumë të dobishme për t'u përgatitur për udhëtim. Megjithatë, nëse i njeh tashmë Shkrimet e profetëve si besnike, ose nëse mëzi po pret të dëgjosh historinë e Perëndisë dhe të kuptosh mesazhin e Tij pa u vonuar, ndjehu i lirë të shkosh drejt për drejt në *Pjesën II*. Sapo të kesh mbaruar tërë udhëtimin, mund të kthehesh në *Pjesën I*.

Nëse parapëlqen të udhëtosh me ngadalë, mund të zgjedhësh të lexosh 30 kapitujt e këtij libri në një periudhë mujore, duke u menduar për një kapitull në ditë.

Nëse je mysliman, mund të duash të bësh këtë udhëtim gjatë 30 ditëve të Ramazanit. Duhet të jesh në gjendje të vazhdosh me besim meqë Kurani thotë: *«Nuk ka shtrëngim në fe. Drejtimi i duhur që tani e tutje është i ndarë nga gabimi»* dhe *«Thoni o myslimanë: Ne besojmë në Allahun dhe ajo që na është zbuluar dhe ajo që i ishte zbuluar Abrahamit dhe Ismaelit dhe Isakut dhe Jakobit dhe fiseve dhe ajo që zbuluar Moisiu dhe Jezusi, dhe ajo që zbuluan profetët nga Zoti i tyre. Ne nuk bëjmë dallim midis tyre dhe i dorëzohemi Atij»* (Kurani, Sure 2:256, 136, Pickthall)15.

Cilëndo rrugë të zgjedhësh ka një këshillë jetësore për udhëtimin: Sapo të fillosh, *mos anashkalo asnjë pjesë të udhëtimit.*

Çdo fazë e re mbështetet në një fazë të mëparshme. Edhe po të mos kuptosh menjëherë gjithçka që sheh, vazhdo të lexosh dhe mendosh deri në faqen e fundit. Disa pjesë të udhëtimit do të jenë të çuditshme dhe sfiduese, por do të ketë oaza freskuese përgjatë rrugës.

Pavarësisht se sa pengesa do të hasësh vazhdo të udhëtosh.

---

korrigjuar.

15 *Domethënia e Kuranit të lavdishëm: Një përkthim i shtjelluar nga Mohammed Marmaduke Pickthall*. New York: Meridian, 1997.

E VËRTETA

Turmat përqark botës kanë mendimin se askush nuk mund të njohë atë që është e vërtetë apo e rremë rreth çështjeve të rëndësishme të jetës siç janë: Ku e ka fillimin raca njerëzore? Pse ndodhem në tokë? Ku do të përfundoj? Çfarë është e drejtë dhe e gabuar?

Në perëndim sot është e njohur të bësh pohime si: «Gjithçka është relative» ose : «Është e gabuar të mendosh se një person mund ta njoh të vërtetën absolute!». Një person nuk ka nevojë të ketë një doktoratë në logjikë për të njohur natyrën kontradiktore të brendshme të deklarimeve të tilla. Nëse nuk ka të vërtetë absolute, si mund të bëjnë pohime si «gjithçka» ata që i kanë këto pikëpamje apo të këmbëngulin se diçka është «e gabuar»?

Fatmirësisht Krijuesi i gjithësisë, i cila i ka zbuluar njerëzimit të vërtetën e tij jetëndryshuese, nuk është i këtij mendimi të përhapur. Të gjithë atyre që e ndjekin me një zemër të ndershme Ai u thotë:

«Do ta njihni të vërtetën dhe e vërteta do t'ju bëjë të lirë» (Gjoni 8:32).

ZGJEDHJA E DUHUR

Disa vjet më parë, Musai, një fqinj 79-vjeçar shëndetlig, më kërkoi t'i bëja një vizitë tri herë në javë për t'i lexuar pjesë nga Bibla. Musai e kishte studiuar Kuranin gjatë tërë jetës së tij, por kurrë nuk e kishte marrë në konsideratë Torën e Moisiut, Psalmet e Davidit dhe Ungjillin e Jezusit – libra për të cilët Kurani i këshillon ashpër të gjithë myslimanët që t'i pranojnë dhe besojnë16.

Musai dëgjoi me vëmendje ndërsa zbulonim historitë kyç në rendin kronologjik dhe mësoi se si mëkatarët e ndotur mund të shpallen të drejtë nga Krijuesi dhe Gjykatësi i tyre. Në më shumë se disa raste Musai më tha: «Pas çdo seance, unë nuk është se thjesht *mendoj* rreth gjërave që kemi studiuar, unë *mendoj thellë* rreth tyre!».

Një ditë, pasi mësoi një të vërtetë tjetër të rëndësishme të zbuluar në Shkrim, Musai, me acarim të natyrshëm, i bërtiti gruas dhe vajzës së tij që ishin ulur afër tij: «Pse askush nuk na i ka mësuar këto gjëra më parë?».

Më vonë, kur fqinjët e Musait mësuan se ai po «studionte Biblën me një të huaj», filluan thashethemet. Presioni u bë aq i ashpër, saqë miku im më i moshuar më kërkoi që të mos shkoja atje për njëfarë kohe, duke shpjeguar: «Nuk po e refuzoj të vërtetën, por presioni ndaj familjes sime është shumë i madh».

Unë dhe ime shoqe, pasi pritëm rreth gjashtë javë (për të lejuar që të binin thashethemet), i bëmë një vizitë Musait dhe familjes së tij. Ai na mirëpriti me ngrohtësi dhe bëri disa pyetje të peshuara mirë. Para se të largoheshim ai komentoi: «Gjëja e rëndësishme është që unë të bëj zgjedhjen e duhur para se të vdes!».

Musai kishte kuptuar se sa e rëndësishme është ta *«blesh të vërtetën dhe të mos e shesësh»17*.

---

16 Për shembull: Kurani thotë në Suren (kapitullin) 40, vargjet 70-72: *«Ata janë që përgënjeshtruan librin dhe **atë me çka Ne i dërguam të dërguarit tanë,** e më vonë ata do të kuptojnë. Atyre do t'u vihen prangat dhe zingjirët në qafat e tyre e do të zhyten, në ujin e valë dhe pastaj do të digjen në zjarr»*. Gjithashtu: *«Ne vazhduam gjurmët e tyre me Isain, birin e Merjemes, vërtetues i **Tevratit që kishin më pranë.** Atij i dhamë **Inxhilin,** që është udhëzim i drejtë dhe dritë, që është vërtetues i Tevratit që kishin pranë, që ishte **udhëzues e këshillues** për të devotshmit»* (Sure 5:46). *«O ju që besuat, besoni vazhdimisht All-llahut, të dërguarit të Tij, librit që gradualisht ia shpalli të dërguarit të Tij dhe **librit që e pat zbritur më parë.** Kush nuk i beson All-llahut, engjëjve të Tij, **librave të Tij, të dëguarve të Tij** dhe botës tjetër, ai ka humbur tepër larg.... Ne të frymëzuam ty me shpallje sikurse e patëm frymëzuar Nuhun dhe pejgamberët pas tij; e patëm frymëzuar Ibrahimin, Ismajlin, Is'hakun, Jakubin dhe pasardhësit e tij, Isain, Ejubin, Junusin, Harunin, Sulejmanin, e Davudit i patëm dhënë **Zeburin**» (Sure 4:136, 163).* Për më tepër pohime të tilla nga Kurani shiko faqen e parë të kapitullit 3 dhe shënimet shoqëruese fundore.

17 Fjalët e Urta 23:23. Në vend që të «blejnë» të vërtetën, shumë njerëz «e shesin» nga frika e asaj që mund të mendojnë për ta familja apo miqtë nëse kapen duke e studiuar Biblën (edhe pse është libri më i shitur në

Katër muaj më vonë miku ynë ndërroi jetë.

Duke kujtuar kohët që kaluam së bashku, nuk do të harroj kurrë përgjigjen e tij ndaj kësaj pyetjeje që i bëra:

- Musa, po sikur të vdesësh sonte, ku do ta kaloje përjetësinë?
- Do të shkoj në Parajsë – u përgjigj ai pasi ngurroi pak
- Nga e di këtë? – e pyeta.
- Sepse i besoj kësaj! – u përgjigj duke kapur Shkrimin me të dyja duart.

PREMTIMI

Ua kushtoj këtë udhëtim zbulimi atyre që, ashtu si Musai, duan të bëjnë *zgjedhjen e duhur para se të vdesin*. Perëndia i vetëm i vërtetë ju marrtë prej dore, ju ndihmoftë përgjatë gjithë pengesave dhe ju drejtoftë drejt një kuptimi të qartë dhe të përpiktë të asaj që Ai është dhe të asaj që ka bërë për ty.

> *«Do të më kërkoni dhe do të më gjeni, sepse do të më kërkoni me gjithë zemrën tuaj»* (Jeremia 29:13).

Ky është premtimi i Perëndisë për ty.

botë dhe përmban Shkrimet e lashta për të cilat Kurani i urdhëron myslimanët t'i besojnë).

2 KALIMI I PENGESAVE

«Para se ta kuptosh, ***padituria*** *do të të vrasë»*
- Proverb senegaleze

Afërsisht tre mijë vjet më parë Perëndia shpalli: *«Populli im vdes* ***për mungesë njohurish****»* (Osea 4:6). Sot, pjesa më e madhe e njerëzve, duke përfshirë edhe ata me diplomë, jetojnë dhe vdesin të paditur rreth asaj që kanë shkruar profetët e Biblës.

Duke e marrë në konsideratë lashtësinë dhe ndikimin e Biblës, a mund të quhet dikush me të drejtë «i shkolluar mirë» pa njohjen bazë të asaj që thotë Bibla?

Ashtu si popullsia e botës ka shpikur *mijëra fe*, po kështu ka shpikur *mijëra arsye* për të injoruar Shkrimin [e Biblës]. Në këtë kapitull dhe në atë tjetrin do të marrim në konsideratë dhjetë prej këtyre arsyeve. Dhe kur të kemi filluar udhëtimin, mund të presim të ndeshemi dhe të kalojmë shumë më tepër pengesa.

DHJETË «ARSYE» QË NJERËZIT E REFUZOJNË BIBLËN:

1. «MITET»

Në kombet laike perëndimore e evropiane shumë shpallin se Bibla është pak a shumë një përmbledhje mitesh energjike dhe thëniesh të bukura të shpikura nga njerëzit. Pjesa më e madhe e kanë këtë mendim pa hetuar më parë objektivisht Shkrimin.

Në klasiket e trilluara të Sër Artur Konan Dojle (Sir Arthur Conan Doyle), *«Rastet e famshme të Sherlok Holmesit»*, kolegu detektiv, dr. Uatsoni, e pyet Holmesin rreth një rasti të veçantë kriminal:

– Çfarë nxjerr nga kjo?

– Nuk kam të dhëna – i përgjigjet Holmes. – Është gabim trashanik të teorizosh para se të kesh të dhëna. Njeriu fillon gradualisht t'i shtrembërojë faktet për t'ia përshtatur teorive, në vend që teoritë t'ia përshtat fakteve[18].

Shumë njerëz e kryejnë këtë «gabim trashanik» me Shkrimin. Ata i nxjerrin përfundimet pa të dhëna të mjaftueshme dhe i shtrembërojnë faktet për t'ia përshtatur teorive që nuk do t'a shqetësojnë pikëpamjen e tyre rreth botës dhe stilin e jetesës.

2. «SHUMË INTERPRETIME»

Disa njerëz nuk e lexojnë Shkrimin sepse dëgjojnë që një grup shpall: «Bibla thotë kështu!» dhe një tjetër e kundërshton: «Jo, nuk do të thotë ashtu! Ajo thotë kështu!». Hamendësimi se Shkrimi nuk mund të kuptohet nuk është për t'u çuditur.

Ndërsa Bibla lejon pikëpamje të ndryshme rreth disa çështjeve të jetës[19], kur kemi të bëjmë me çështjet e pasojave të përjetshme nuk mbetet vend për interpretime të ndryshme. Libri dhe mesazhi i Perëndisë mund të kuptohet nëse do të vëzhgojmë atë që thotë.

Legjendari Sherlok Holmesi i tha gjithashtu Uatsonit":

– Ti shikon, por nuk vëzhgon. Dallimi është i qartë. Për shembull, ti i ke parë shpesh hapat që të çojnë nga salloni te kjo dhomë.

– Shpesh.

– Sa shpesh? – pyeti Holmes.

– Po ja, qindra herë – iu përgjigj Uatsoni.

– Atëherë sa janë?

– Sa janë?! Nuk e di.

– Pikërisht. Ti nuk ke vëzhguar! Dhe megjithatë i ke parë. Ky është thelbi i çështjes. Tani, e di që

---

18 Sir Arthur Conan Doyle, «*Thesari i kryeveprave botërore: Rastet e trilluara të Sherlok Holmesit».* R.R. Donnelley and Sons Company, 1981, fq. 17. (Botuar në fillim në Angli më 1891).

19 Romakëve 14:1-15:7; Mateu 7:1-5.

janë shtatëmbëdhjetë hapa, sepse i kam parë dhe i kam vëzhguar20.

Në mënyrë të ngjashme, shumë *i shohin* pohimet e ndryshme në Bibël, por vetëm disa *i vëzhgojnë* ato që thonë në fakt. Si pasojë nuk është për t'u çuditur që njerëzit shpikin larmi interpretimesh.

Ja një pyetje shpjeguese: A *dua* ta kuptoj mesazhin e Perëndisë? A jam i përgatitur ta kërkoj të vërtetën e Perëndisë me të njëjtin pasion dhe këqyrje që do të përdorja për të kërkuar thesare të fshehur? Mbreti Salomon shkruan: *«Po, në rast se e kërkon me ngulm gjykimin dhe ngre zërin për të siguruar mirëkuptim, në rast se e kërkon si argjendin dhe fillon të rrëmosh si për një thesar të fshehur,* ***atëherë [...] ke për të gjetur kuptimin e Perëndisë»*** (Fjalët e Urta 2:3-5).

3. «TË KRISHTERËT»

Shumë e refuzojnë Biblën për shkak të së keqes të kryer nga shumë njerëz të cilët pohojnë se e ndjekin. «Ç'mund të thuash për kryqëzatat në të cilat "të pabesët" u vranë nën flamurin e kryqit?» – pyesin ata. «Ç'mund të thuash për inkuizicionin? Po për padrejtësitë e kryera nga njerëz sot të cilët pohojnë se i besojnë Biblës?». E vërteta është se gjithkush që mban emrin *i krishterë* (që do të thotë *i ngjashëm me Krishtin*) dhe dështon në pasqyrimin e dashurisë dhe dhembshurisë së Krishtit, është një kontradiktë e gjallë e asaj që ka ilustruar dhe mësuar Jezus Krishti. Jezusi u tha dishepujve të Tij: *«Ju keni dëgjuar se qe thënë: "Duaje të afërmin tënd dhe urreje armikun tënd». Por unë po ju them: «****Doni armiqtë tuaj*** *[...] dhe* ***lutuni për ata që ju keqtrajtojnë dhe ju përndjekin"»*** (Mateu 5:43, 44).

Të tjerë pyesin: «Po të krishterët që bëjnë jetë të karakterizuara nga pandershmëria, dehja dhe imoraliteti?». Përsëri, një person që jeton në papastërti morale po jeton në mosbindje të drejtpërdrejtë ndaj Shkrimit, i cili shpall: *«A nuk e dini ju se të padrejtët nuk do të trashëgojnë mbretërinë e Perëndisë? Mos u gënjeni: as kurvarët, as idhujtarët, as shkelësit e kurorës, as të zhburrnuarit, as homoseksualët, as vjedhësit, as lakmuesit, as pijanecët, as përqeshësit, as grabitësit nuk do të trashëgojnë mbretërinë e Perëndisë. Dhe të tillë* ***ishit*** *disa nga ju; por u latë, por u shenjtëruat, por* ***u shfajësuat****»* (1 Korintasve 6:9-11). Të *«shfajësohesh»* do të thotë *të shpallesh i drejtë apo pa faj*. Më vonë, në udhëtimin tonë përgjatë Shkrimit, do të zbulojmë se si mëkatarët mund të falen dhe shpallen të drejtë nga Perëndia.

Të tjerë akoma pyesin: «Po për të krishterët që përkulen para statujave dhe i luten Marisë e shenjtorëve?». Shkurtimisht, cilido që praktikon gjëra të tilla po ndjek traditat e kishës së tij në vend të mësimit të Fjalës së Perëndisë e cila shpall: *«Nuk do të bëni idhuj, nuk do të ngrini figura të gdhendura ose ndonjë kolonë dhe nuk do të vendosni në vendin tuaj asnjë gur të stolisur me figura, me qëllim që të përuleni para tij; sepse unë jam Zoti, Perëndia juaj»* (Levitiku 26:1). Përkulja para statujave, ngritja e autoritetit të njeriut mbi atë të Perëndisë, lutja mekanike pa e njohur Perëndinë e vetëm të vërtetë janë të gjitha forma të idhujtarisë. Shumë janë të pështjelluar, sepse hamendësojnë se *i krishterë* dhe *katolik* janë terma të njëjtë. Në fakt nuk janë. Po ashtu edhe termi *i krishterë* dhe *protestant*. Futja dhe dalja nga një ndërtesë kishe nuk e bën një person të krishterë po ashtu si nuk bëhet një person kalë nëse hyn e del nga një stallë.

4. «HIPOKRITËT»

Një arsye tjetër që japin disa për të mos e lexuar Biblën është «për shkak të gjithë hipokritëve». Fatkeqësisht shumë që pohojnë se i besojnë Biblës thonë diçka dhe jetojnë diçka tjetër. Ata e shtrembërojnë mesazhin e Biblës dhe e përdorin emrin e Perëndisë për qëllimet e tyre egoiste. Shumë predikues janë vënë në dukje si njerëz imoralë dhe që kërkojnë kënaqësitë e tyre. Disa të thonë se po t'u dërgosh para do të bekohesh me shëndet e pasuri! Bibla i demaskon këta mashtrues si *«njerëz me mendje të prishur dhe të shterur nga e vërteta, sepse mendojnë se perëndishmëria është burim fitimi; largohu prej këtyre»* (1 Timoteut 6:5).

Jezusi u tha këto fjalë udhëheqësve fetarë egoistë e sipërfaqësorë të kohës së tij:

20 Doyle, fq. 16.

*«**Hipokritë**, mirë profetizoi Isaia për ju kur tha: «Ky popull po më afrohet me **gojë** dhe më nderon me **buzët**; por **zemra e tyre rri larg meje**. Dhe më kot më nderojnë, duke i mësuar doktrina që janë urdhërime nga njerëzit»»* (Mateu 15:7-9). Dhe dishepujve të Tij Jezusi u tha: *«Dhe kur ti lutesh, mos u bëj si hipokritët, sepse atyre u pëlqen të luten në këmbë në sinagoga dhe në sheshet e rrugëve, në mënyrë që njerëzit t'i shohin; në të vërtetë ju them se ata tashmë e kanë marrë shpërblimin e tyre»* (Mateu 6:5).

Duke patur parasysh faktin se secili prej nesh është fajtor për ndonjë formë hipokrizie (duke pretenduar se jemi diçka që nuk jemi), a duhet që hipokrizia e dikujt tjetër të na ndalojë për të njohur Krijuesin tonë dhe për të lejuar Fjalën e tij të vërtetë që të na shndërrojë në njerëz siç Ai që synon të jemi?

5. «RACIZMI»

Disa e refuzojnë Biblën, sepse e shikojnë se favorizon disa grupe njerëzish më tepër se të tjerët. Ndërsa pjesa më e madhe e jona duhet të shpallet fajtor në njëfarë niveli për racizëm apo etnocentrizëm (favorizimi i një grupi etnik mbi të tjerët), Bibla është qartë: *«Perëndia nuk tregohet i anshëm»* (Veprat e Apostujve 10:34).

Për shembull, a e dije se profeti Moisi u martua me një grua etiopase?21 A e ke lexuar historinë se si Perëndia, përmes profetit Elise, e pastroi komandantin e ushtrisë siriane nga lebra e tij pasi ai u përul para Perëndisë?22 Apo që Perëndia e urdhëroi profetin jude, Jonan, t'i shpallte mesazhin e Tij të pendimit dhe shpëtimit qytetit të Ninives (në Irak)? Jona i urrente niniveasit dhe donte që Perëndia t'i shkatërronte, por Perëndia i donte dhe u shfaqi mëshirë23. A di gjë për rolin e rëndësishëm që Persia (Irani) ka luajtur në historinë e shpalosur të Perëndisë për sigurimin e shpëtimit ndaj botës?24 A e ke marrë në konsideratë rrëfimin mahnitës të Jezusit për tregimin e mesazhit të jetës së përjetshme me gruan mëkatare samaritane, edhe pse judenjtë e shmangnin Samarian dhe i konsideronin samaritanët «të papastër»?25

Bota jonë është e pllakosur nga racizmi, por Krijuesi ynë jo. Në sytë e Tij ka vetëm një racë – raca njerëzore.

*«Perëndia që bëri botën dhe të gjitha gjërat që janë në të, duke qenë Zot i qiellit dhe i tokës, nuk banon në tempuj të bërë nga duart e njeriut, dhe as shërbehet nga duart e njerëzve, sikur të kishte nevojë për ndonjë gjë, sepse ai u jep të gjithëve jetë, hukatje dhe çdo gjë; **dhe ai ka bërë nga një gjak i vetëm të gjitha racat e njerëzve**, që të banojnë në mbarë faqen e dheut, dhe caktoi kohërat me radhë dhe caqet e banimit të tyre, **që të kërkojnë Zotin** [...] ndonëse **ai nuk është larg nga secili prej nesh**. Sepse në të ne jetojmë, lëvizim dhe jemi...»* (Veprat e Apostujve 17:24-28).

Kjo shpallje që Perëndia i bëri të gjithë njerëzit *«nga një gjak i vetëm»* konfirmohet nga shkenca moderne, e cila pohon: «Kodi gjenetik njerëzor është 99.9 për qind i njëjtë në mbarë botën. Ajo që mbetet është ADN-ja përgjegjëse për ndryshimet tona individuale – ngjyra e syve apo rreziku i sëmundjeve, për shembull»26.

Krijuesi dhe Pronari i *«qiellit dhe i tokës»*, i cili *«nuk është larg nga secili prej nesh»*, interesohet për ty dhe mua personalisht dhe dëshiron që ne *«të kërkojmë Zotin»* dhe të kuptojmë mesazhin e Tij. Ai ka ujdisur çdo hollësi të lindjes sonë. Ai i do të gjithë njerëzit e çdo kombi, gjuhe, kulture dhe

21 Numrat 12.
22 2 Mbretërve 5.
23 Jona 4.
24 Shiko këta libra në Bibël: Danielin, Ezdrën dhe Esterin.
25 Gjoni 4.
26 «Udhëtimi më i madh», *Revista National Geographic*, Mars 2006, fq. 62.

ngjyre dhe i fton të thërrasin Emrin e Tij në gjuhën e tyre të zemrës.

6. «PERËNDIA I BIBLËS SANKSIONON VDEKJEN»

Kjo letër elektronike më ka ardhur nga një ateist (apo *humanist laik*, siç preferon të quhet):

> Bibla thotë: «Unë, Zoti, jam një Perëndi plot dhembshuri dhe mëshirë, që nuk zemërohet lehtë dhe që tregon dashuri dhe besnikëri të madhe». Fjalë të bukura që lavdërojnë veten, por asnjë prej tyre nuk mund të përputhet me veprimet e tij. Perëndia nuk duket aq i dashur kur lejoi gati një çerek milion njerëz të vdisnin në tsunamin e dhjetorit 2004 në Azinë juglindore.... Në futjen e ashtuquajtur në Kanaan, perëndia i Biblës sanksionon vdekjen e burrave, grave, fëmijëve e foshnjave paqësorë.... Pse unë, një vdekatar i thjeshtë, të kem më tepër dhembshuri në krahasim me të ashtuquajturin «krijuesin» tim? Unë nuk do t'i lejoja kurrë konfliktet, urrejtjen, luftërat, vrasjen, sëmundjet, varfërinë, urinë, sëmundjen, dhimbjen, pikëllimin dhe mjerimin që ndodhin në planetin tonë nëse do të ishte në dorën time për t'i parandaluar. Do t'i ndaloja menjëherë me një kërcitje të gishtave!

Shumë pyesin: «Nëse Perëndia është si i mirë ashtu edhe i gjithëfuqishëm, *pse nuk i jep fund së keqes?*». Megjithatë shumë pak pyesin: «Nëse Perëndia është i mirë dhe i gjithëfuqishëm, *pse nuk më jep fund* ***mua*** kur unë kryej të keqen?». Ne duam që Perëndia të gjykojë të keqen, por nuk duam që Ai të na gjykojë ne.

Ne, pasi vëmë re këtë mospërputhje, pranojmë që miku ynë humanist ka shtruar disa sfida të forta. Ndërsa nuk ka përgjigje të thjeshta, ka përgjigje të kënaqshme. Më vonë në udhëtimin tonë përgjatë Shkrimit, ndërsa do të përballemi me karakterin e Perëndisë dhe pasojat me ndikim të gjerë të mëkatit, përgjigjet e Perëndisë do të bëhet të qarta. Ndërkohë, këtu kemi *tre parime* për të na parandaluar së gjykuari Krijuesin tonë kur Ai i lejon dhe madje i urdhëron fatkeqësitë që marrin jetë burrash, grash, fëmijësh e foshnjash:

1. ***Njeriu shikon vetëm një fragment, por Perëndia shikon të gjithë kuadrin.***

Ato që njerëzit i klasifikojnë si tragjedi «të padrejta» në të cilat viktima «të pafajshme» vdesin «para kohës», Perëndia i shikon nga pikëpamja e përjetësisë. Ai shpall se ekzistenca e shkurtër tokësore e një personi është vetëm hyrja në ndodhinë kryesore27. Jeta është më e gjatë nga ajo që kap syri. Për shembull, imagjino një fetus në barkun e nënës së tij. Nëse ai do të mund të arsyetonte, mbështetur në botëkuptimin e tij të kufizuar, ai mund t'i thotë Perëndisë: «Çfarë kam bërë unë dhe tërë foshnjat e tjera jo të lindura që të meritojmë këtë mbyllje në një qese embrionale? Ne i dëgjojmë fëmijët jashtë që qeshin e luajnë dhe ne këtu jemi të mbyllur në një botë të errët me ujë! Nuk është e drejtë! Pse unë, një fetus i mjerë, të kem më tepër dhembshuri se Krijuesi im?».

Siç duket, foshnjat që nuk kanë lindur ende nuk e sfidojnë Krijuesin e tyre në këtë mënyrë, por të rriturit e bëjnë. «Po kush je ti, o njeri, që i kundërpërgjigjesh Perëndisë? A mund t'i thotë ena mjeshtrit: «Përse më bërë kështu?»» (Romakëve 9:20).

2. ***Ajo që njeriut i duket e gabuar nuk është medoemos e gabuar për Perëndinë.***

Ai, si Burimi dhe Mbështetësi i jetës, ka gjithashtu të drejtën t'i japë asaj fund. Profeti Job, i cili i humbi të gjitha zotërimet e tij dhe dhjetë fëmijët në një seri fatkeqësish natyrore, shpalli: «"Lakuriq dola nga barku i nënës sime dhe lakuriq do të kthehem. Zoti ka dhënë dhe Zoti ka marrë. Qoftë i bekuar emri i Zotit". Në të gjitha këto Jobi nuk mëkatoi dhe nuk paditi Perëndinë për ndonjë padrejtësi» (Jobi 1:21, 22).

Udhëtimi që po ndërmarrim përfshin depërtime mbrapa skene të disa prej qëllimeve të çuditshme, por të zgjuara të Perëndisë28. Ne do të takojmë Sunduesin Sovran të gjithësisë që nuk i

---

27 Psalmi 90:1-12; Marku 8:36; 2 Korintasve 4:16-18; Romakëve 8:18; Jakobi 4:13-15.

28 Në historinë njerëzore Perëndia ka lejuar dhe/apo dërguar një larmi katastrofash në tokë. Në brezin e Noeut, pas njëqind vjet durimi dhe paralajmërimi, Perëndia dërgoi një përmbytje të përbotshme, në të cilën të

detyron njerëzit ta duan dhe t'i binden. Ne do të zbulojmë gjithashtu përse bota ndodhet në gjendjen e tashme të llahtarshme.

3. ***Në fund Perëndia do të ushtrojë drejtësi të përsosur për të gjithë.***

Ndërsa përpiqemi t'i japim kuptim ndodhive të shkuara e të tashme, është e dobishme të kujtojmë se Krijuesi i njeriut ka të gjitha të dhënat e çdo njeriu; ndërsa ne jo. Perëndia vepron, jonë bazë të standardeve tona morale, por në bazë të të Tijave. Ne nuk i themi Atij se çfarë është e drejtë dhe e gabuar; është Ai që na e tregon këtë neve. Edhe pse Perëndia i lejon njerëzit të bëjnë zgjedhje të gabuara që nga ana tjetër ndikojnë të tjerët, Ai nuk është moskokëçarës ndaj së keqes. Po vjen një Ditë Gjykimi kur Perëndia do të gjykojë çdo burrë, grua dhe fëmijë sipas standardit të Tij të drejtësisë. Skajet e dashurisë dhe të drejtësisë së Tij janë të pafundme29. *«Zoti është një Perëndi i drejtësisë. Lum të gjithë ata që kanë shpresë tek ai!»* (Isaia 30:18).

Nëse ti, ashtu si korrespondenti i letrës, e konsideron veten se ke *«më tepër dhembshuri se Krijuesi [yt]»*, vazhdo të lexosh. Perëndia ua zbulon të fshehtat e Tij atyre që janë të përulur dhe të durueshëm për ta dëgjuar.

> *«Gjërat e fshehta i përkasin Zotit, Perëndisë tonë, por gjërat e shfaqura janë për ne dhe për bijtë tanë për gjithnjë...»* (Ligji i Përtërirë 29:29).

7. «LIBRI I PERËNDISË NUK DO TË PËRMBANTE...»

Disa e justifikojnë largimin e tyre ndaj Shkrimit duke thënë: «Nëse Bibla do të ishte e frymëzuar nga Perëndia nuk do të përfshinte histori të neveritshme të njerëzve që kryejnë tradhti bashkëshortore, incest, gjenocid, tradhti, idhujtari dhe të tjera». Sipas konceptit të tyre të frymëzimit dhe zbulimit, Libri i Perëndisë duhet të jetë kryesisht i kufizuar me citime të drejtpërdrejta nga Perëndia.

Megjithatë, meqë Shkrimi ka qëllim që njerëzit të njohin Krijuesin e tyre brenda kornizës së historisë, a duhet të jetë surprizë që Bibla të flasë jo vetëm për fjalët dhe veprat e Perëndisë, por edhe për mëkatet dhe mangësitë e njerëzimit? A nuk ka Perëndia të drejtën të zbulojë lavdinë, pastërtinë, drejtësinë, mëshirën dhe besnikërinë e Tij kundër sfondit të errët të dështimit të njerëzimit? A guxojmë t'i diktojmë Shumë të Lartit se si duhet apo nuk duhet të zbulojë Veten dhe mesazhin e Tij?

---

gjithë, përveç tetë vetave, u shfarosën (Zanafilla 6-8). [Shumë e konsiderojnë këtë përmbytje të përbotshme si mit, edhe pse të dhënat gjeologjike dhe të fosileve e vërtetojnë]. Në kohën e Abrahamit, përveç tre personave, humbën të gjithë nga zjarri që ra mbi Sodomën dhe Gomorën. Gjatë dhe pas kohës së Moisiut, Perëndia i urdhëroi izraelitët të shkatërronin kombet kanaanease (Jozueu 1-10). Këto beteja u realizuan sipas urdhrave të veçanta nga Perëndia dhe zakonisht përfshinë ndërhyrje të mrekullueshme nga qielli, siç qe rënia e mureve të Jerikos nga jashtë (konfirmuar nga arkeologjia) pasi izraelitët marshuan përqark qytetit shtatë ditë me radhë. Perëndia priti qindra vjet para se t'i gjykonte ato kombe, duke u dhënë atyre kohë për t'u penduar dhe kthyer nga idhujtaria, imoraliteti dhe flijimet që u bënin njerëzve (Zanafilla 15:16; Eksodi 12:40), megjithatë ata e injoruan dëshminë e njerëzve të perëndishëm si Abrahami, Jozefi dhe Moisiu. Vetëm disa kanaanej u penduan dhe besuan në të vetmin Perëndi të vërtetë që kishte dërguar dhjetë plagë të mbinatyrshme në Egjipt dhe që hapi Detin e Kuq. Kur Perëndia e përdori popullin e Tij të lashtë për të ekzekutuar gjykimet e Tij, Ai u tregua i drejtë dhe jo i anshëm. Për shembull, Tora tregon se Perëndia në fillim i gjykoi izraelitët (për shkak të idhujtarisë dhe shkeljeve të kurorës) me një plagë në të cilën vdiqën 24.000 izraelitë (Numrat 25-31). Vetëm pasi Perëndia e gjykoi Izraelin, i dërgoi të ekzekutonin gjykimet e Tij ndaj kombeve të prishur dhe të ligj përqark. Është e rreme të hamendësojmë se ato kombe ishin të pafajshme. Shkrimi na tregon se ata ishin aq të prishur saqë *«vendi do t'i vjellë banorët e tij»* (Levitiku 18:25). Mirësia dhe durimi i Perëndisë janë të mëdha, por edhe zemërimi i Tij është i madh dhe gjykimi i Tij është i sigurt.

29 Një arsye përse Perëndia nuk e gjykon menjëherë të keqen është për t'u dhënë kohë mëkatarëve të pendohen dhe të pranojnë rrugën e Tij të shpëtimit. *«Por, shumë të dashur, mos harroni këtë gjë: se për Zotin një ditë është si një mijë vjet, dhe një mijë vjet si një ditë. Zoti nuk vonon plotësimin e premtimit të tij, siç disa besojnë që ai bën; por* ***është i durueshëm ndaj nesh, sepse nuk do që ndokush të humbasë, por që të gjithë të vijnë në pendim****»* (2 Pjetrit 3:8, 9).

«I keni përmbysur plotësisht gjërat. A mund të konsiderohet poçari i barabartë me argjilën? A mundet vepra t'i thotë atij që e ka bërë: «Nuk më ka bërë ai»?, ose gjëja e formuar t'i thotë atij që e ka formuar: «Nuk ka zgjuarsi»?» (Isaia 29:16).

Në Bibël janë shkruar shumë ndodhi historike që Perëndia i ka lejuar, por nuk i ka miratuar. Perëndia i vërtetë e i gjallë është Ai që gjen kënaqësi në shndërrimin e një situate të keqe në diçka të mirë. Mbase ke lexuar historinë rrëqethëse të Jozefit, djalit të njëmbëdhjetë të Jakobit (Zanafilla 37-50). Dhjetë vëllezërit e tij më të mëdhenj e urrenin dhe e keqtrajtuan, më pas e shitën si skllav te ismaelitët. Jozefin e futën padrejtësisht në burg, por përmes asaj mënyre shumë fatkeqe Jozefi u ngjit në fronin e Egjiptit dhe i shpëtoi vëllezërit e tij, egjiptianët dhe kombet përqark nga zia e bukës. Më vonë, pasi vëllezërit e tij patën një ndryshim rrënjësor në zemër, Jozefi u tha atyre: *«Ju keni kurdisur **të këqija kundër meje**, por Perëndia ka dashur që t'i shërbejë **së mirës**, për të kryer atë që po ndodh sot: **të mbash gjallë një popull të shumtë**»* (Zanafilla 50:20).

8. «PLOT KONTRADIKTA»

Shumë ngulin këmbë se Bibla është plot me kontradikta, megjithatë shumë pak kalojnë kohë për ta studiuar në mënyrë objektive. A është e drejtë të dënojmë Shkrimin të mbështetur në atë që dikush tjetër thotë për to? A mund të kuptohet një libër duke lexuar thjesht një fjali aty-këtu? A duhet të lexohet një libër i madh vetëm për të gjetur një gabim tipografik apo një mospërputhje në tekstin e tij? Shpresoj që jo. Megjithatë shumë njerëz e lexojnë në këtë mënyrë Biblën.

Disa vite më parë kam marrë një letër në postën elektronike me një listë të gjatë gabimesh dhe kontradiktash të supozuara në Bibël, të cilat korrespondenti i kishte kopjuar nga ndonjë faqe interneti.

Më poshtë kemi një pjesë të letrës:

Bibla jote kundërshton vetveten. Për shembull:

- Ditën e parë Perëndia krijoi dritën, më pas ndau dritën nga errësira (Zanafilla 1:3-5). Dielli, i cili ndau natën nga dita, u krijua vetëm ditën e katërt (Zanafilla 1:14-19)
- Adami duhej të vdiste ditën që hëngri frytin e ndaluar (Zanafilla 2:17). Adami jetoi 930 vjet (Zanafilla 5:5).
- Jezusi nuk gjykon (Gjoni 3:17; 8:15; 12:47). Jezusi gjykon (Gjoni 5:22, 27-30; 9:39; Veprat e Apostujve 10:42; 2 Korintasve 5:10).
- E të tjera.

Tani do të më pëlqente të të bëja një pyetje: A më lejon feja jote të bëj pyetje dhe të përdor trurin para se ta pranoj apo më kërkon të mbyll sytë dhe të ndaloj trurin të mos bëjë pyetje? Sepse pyes veten nëse është e mundur që Perëndia të ketë bërë kaq shumë gabime në Librin e Tij dhe natyrisht unë përgjigjem JO!? [*sic*]

Po, i njëjti Perëndi që thotë: *«Ejani, pra, dhe të **diskutojmë** bashkë»* (Isaia 1:18), dëshiron nga unë që «të bëj pyetje dhe të përdor trurin». Perëndia fton secilin prej nesh të mendojë rreth Fjalës së Tij për veten tonë. Përdorimi shabllon i listës së «kontradiktave» të një tjetri nuk na ndihmon të mendojmë vetë. Salomoni ka thënë: *«Budallai i beson çdo fjale, por njeriu i matur tregon kujdes të veçantë për hapat e tij»* (Fjalët e Urta 14:15).

Zgjidhjet për «kontradiktat» e korrespondentit do të jepen ndërsa mendojnë në rrugën tonë përgjatë Shkrimit30. Megjithatë, për momentin, të gjithë mund të biem dakord për këtë pikë: jeta është shumë e shkurtër dhe përjetësia shumë e gjatë që të lëmë pa bërë kërkimin tonë të sinqertë.

Nëse ke ngrënë ndonjëherë mango të shijshëm e të lëngshëm, e di që përpjekjet për t'ia

30 Kapitujt 8, 12, 28 dhe 29 të këtij libri japin përgjigje për këto tri kontradikta të supozuara.

përshkruar shijen e saj dikujt nuk mjaftojnë. Duhet provuar. Në të njëjtën mënyrë, të pranosh atë që dikush tjetër të thotë për Fjalën e Perëndisë nuk mjafton. Duhet ta shijosh vetë.

*«**Provojeni dhe shihni** sa i mirë është Zoti»* (Psalmi 34:8).

Është në interesin e përjetshëm të personit që të jetë student i kujdesshëm i Shkrimit – dikush *«që nuk ka pse të turpërohet, që thotë drejt fjalën e së vërtetës»* (2 Timoteut 2:15). Duke mos i kushtuar vëmendje kontekstit (tërë pjesës në të cilën gjendet një kontradiktë e supozuar) nuk është mënyra e duhur për të trajtuar Fjalën e së Vërtetës.

Për ta ilustruar këtë ka pohime biblike që na urdhërojnë ***të mos*** *gjykojmë*, ndërsa të tjera na urdhërojnë *të gjykojmë31*. A janë këto pjesë të Shkrimit *kontradiktore*? Jo, ato janë ***plotësuese të njëra-tjetrës***. Nga njëra anë Libri i Perëndisë më thotë, si krijesë e kufizuar në njohje, të mos gjykojmë (dënojmë) motivet apo veprimet e një personi tjetër nga një frymë kritike apo që i jep vetes të drejtë. Nga ana tjetër urdhërohem të gjykoj (dalloj) të drejtën nga e gabuara dhe të dalloj të vërtetën nga gabimi i mbështetur mbi atë që thotë Shkrimit.

Pra, ç'mund të themi për kontradiktat e supozuara në Bibël?

Unë për vete kam gjetur zgjidhje të kënaqshme për të gjitha këto «kontradikta». Kam zbuluar gjithashtu se njerëzit, për aq kohë që nuk *do të dëshirojnë* ta kuptojnë Shkrimin, do të gjejnë një «kontradiktë» të re po aq shpejt sa ajo e vjetra të jetë eliminuar32.

A *dëshiron* të kuptosh mesazhin e Perëndisë? Atëherë mos shko te Libri i Perëndisë për të parë idenë *tënde*; shko të kërkosh idenë *e Tij*. Studioje Biblën libër pas libri. Mos u përpiq shumë të interpretosh atë që lexon. Lere të interpretojë vetveten. Shkrimi, shkruar nga shumë profetë përgjatë shumë shekujve, është shpjegimi më i mirë i vetvetes33.

«Ai tregon gjërat e thella dhe të fshehta, njeh atë që është në terr dhe drita qëndron me të» (Danieli 2:22).

9. «NUK BESOJ TE DHIATA E RE»

Shumë kohë më parë kam marrë këtë letër në postën elektronike nga një zonjë:

Nuk besoj te dhiata e re. Besoj vetëm në dhiatën origjinale. Nuk besoj se ndonjë fjalë nga Perëndia mund të ndryshohet dhe shkruhet përsëri për kohët e mëpasshme. [*sic*]

Ky korrespondent, ashtu si shumë të tjerë, nuk e kanë kuptuar ende përse Libri i Perëndisë përmban një Dhiatë të Vjetër dhe një Dhiatë të Re. Këto dy pjesë themelore të Shkrimit nuk nënkuptojnë se Fjala e Perëndisë është «ndryshuar dhe shkruar përsëri», por se plani i Perëndisë për njerëzimin, që është *parathënë*, është *përmbushur* dhe po *përmbushet*.

---

31 Mateu 7:1-20; Krahaso Romakëve 14 dhe 1 Korintasve 6.

32 Disa faqe interneti vazhdojnë të publikojnë një listë të gjatë të artikullit *«101 kontradikta të qarta në Bibël»*, edhe pse, prej shumë vitesh, është publikuar një artikull tjetër i titulluar *«101 **sqarimet** e "kontradiktave" në Bibël».* http://pergjigje.org/jay/mosperputhjet/index.htm

33 Dy rregulla për të interpretuar në mënyrë të saktë çdo varg në Bibël:

1. Lexo kontekstin
2. Krahaso pjesë të Shkrimit me pjesë të tjera të Shkrimit

Ilustrim: Te Ligji i Përtërirë (libri i pestë në Bibël), Moisiu u tha këtë profeci bijve të Izraelit: *«Zoti, Perëndia yt, do të krijojë [ngrejë] për ty një profet si unë në mes teje dhe vëllezërve të tu; atë keni për ta dëgjuar... »* (Ligji i Përtërirë 18:15). Çfarë nënkuptonte Moisiu kur u tha izraelitëve se Perëndia do të krijonte një profet *«në mes teje dhe vëllezërve të tu»?* Disa thonë se Moisiu po fliste për ismaelitët; të tjerë thonë izraelitët. Konteksti jep përgjigjen e saktë (p.sh. Ligji i Përtërirë 17:15, 20; 18:2, 5, etj.). Kush ishte ky *«profet»* i veçantë që Perëndia premtoi se do të *«ngrinte»*? Ndërsa shumë përpiqen ta përshtatin këtë profeci me themeluesin e fesë së tyre, interpretimi i saktë pohohet qartë më vonë në Shkrim. Lexo Gjonin 5:43-47, Gjonin 6:14 dhe Veprat e Apostujve 3:22-26.

Ndodhitë në histori dallohen nga data në të cilën kanë ndodhur. Për shembull, lindja e profetit Abraham datohet të ketë ndodhur rreth vitit 2000 **para Krishtit**, por shkatërrimi i Kullave Binjake të Nju Jorkut më 2001 **pas Krishtit34**. Historia e botës ndahet në dy pjesë. Po kështu edhe Libri i Perëndisë.

Bibla ka një Dhiatë të Vjetër dhe një të Re. «Dhiatë» do të thotë *dokument ligjor, kontratë* apo *besëlidhje: një marrëveshje midis dy palëve35*. Për momentin le të hedhim një vështrim të përgjithshëm te dy pjesët e Shkrimit. Ndërsa do të udhëtojmë përgjatë Dhiatës së Vjetër dhe Dhiatës së Re, qëllimi dhe fuqia e këtyre dy pjesëve do të bëhen të qarta.

Pjesa I: Dhiata e Vjetër. Shkrimi i Dhiatës së Vjetër, shkruar në hebraishte e aramaisht, përmban *«Ligjin e Moisiut»* [quajtur gjithashtu Tora]*, Profetët dhe Psalmet»* (Luka 24:44). Këto Shkrime, që iu transmetuan nga Perëndia rreth tridhjetë profetëve gjatë një kohe mbi një mijë vjet, paraqesin një dokument të ndërhyrjes së Perëndisë në historinë njerëzore – nga krijimi i Adamit deri në kohën e Perandorisë Perse (rreth 400 p.K.).

Dhiata e Vjetër, në një kuptim profetik, e hedh vështrimin nga fillimi i kohës deri në fund të botës, duke shpallur qindra ndodhi profetike para se të ndodhin36.

Dhiata e Vjetër përshkruan besëlidhjen që Perëndia u ofroi njerëzve para lindjes së Jezu Krishtit (p.K.). *Krisht* është fjalë greke, e cila në *hebraishte* është *Mesia*, që do të thotë: «I Vajosuri» ose «I Zgjedhuri». Këto Shkrime, duke parathënë ndodhi kyç që nuk kishin ndodhur, e hidhnin vështrimi *përpara* te Mesia, i cili do të vinte të shpëtonte popullin nga mëkati dhe pasojat e tij. Besëlidhja e vjetër përfshin gjithashtu këtë premtim të rëndësishëm:

> *«"Ja do të vijnë ditët" – thotë Zoti – "në të cilat do të vendos një **besëlidhje të re**..."»* (Jeremia 31:31).

Pjesa II: Dhiata e Re. Shkrimi i Dhiatës së Re, i shkruar greqisht, quhet gjithashtu *Ungjilli* (apo *Inxhili*, arabisht për «Lajmi i Mirë»). Dhiata e Re, e shkruar nga jo më shumë se tetë njerëz gjatë shekullit të parë m.K., flet për ardhjen e parë të Mesias në Tokë. Gjithashtu është një shtjellim hyjnor i Shkrimit të Dhiatës së Vjetër dhe parashikon se si do të përfundojë historia e botës. Të gjitha profecitë e saj janë në harmoni të përsosur me ato që gjenden në Dhiatën e Vjetër.

Dhiata e Re përshkruan ofertën e madhe të Perëndisë ndaj njerëzve si rezultat i ardhjes së Mesias. Këto shkrime synojnë *në prapavijë*, duke treguar përmbushjen historike të qindra ndodhive kyç të parathëna nga profetët.

Dhiata e Re, ashtu si Dhiata e Vjetër, e hedh vështrimin *përpara* drejt ditës kur Mesia do të kthehet në tokë. Për një arsye të mirë Mesia tha: *«Mos mendoni se unë erdha për të shfuqizuar ligjin ose profetët* [Dhiatën e Vjetër]*; unë nuk erdha për t'i shfuqizuar, po për t'i **plotësuar**»* (Mateu 5:17).

Nuk ka kontradikta midis Dhiatës së Vjetër dhe Dhiatës së Re. Ashtu si një farë që mbin dhe rritet në një pemë të rritur, plani i lashtë i Perëndisë për njerëzimin zë rrënjë në Dhiatën e Vjetër dhe piqet në Dhiatën e Re. Çdo pjesë e Librit të Perëndisë synon mesazhin që Ai dëshiron që të

---

34 Pas Krishtit ose në latinisht *Anno Domini,* që do të thotë: *«Në vitin e Zotit tonë»*. Shumë vetë sot përdorin *para erës sonë* dhe *era jonë,* të cilat e heqin «Krishtin» nga shkurtimi, edhe pse pika ndarëse në histori mbetet akoma lindja e Krishtit.

35 Nëse ke marrë ndonjëherë para nga një bankë, atëherë ke firmosur një marrëveshje – një dokument ligjor. Pjesa e bankës në marrëveshje ishte të të jepte shumën e premtuar; pjesa jote ishte të paguaje huan për një periudhë të caktuar kohe. Dështimi në zbatimin e kontratës do të çonte në pasoja të papëlqyeshme. Në mënyrë të ngjashme Bibla shpalos besëlidhjet që Krijuesi ynë parashikon për njerëzimin – premtime që e bëjnë të mundur që njerëz si ti dhe unë të shijojmë bekimet e Tij të përjetshme. Lidhja e *«një marrëveshjeje»* nga ana e Perëndisë me njerëzit është unike për Shkrimin e Biblës.

36 Do ta trajtojmë këtë shenjë hyjnore të Shkrimit në kapitullin 5. Shembulli ynë i fuqishëm i Perëndisë që shpall historinë para se të ndodhë gjendet në librin e Danielit, kapitujt 7-12. Danieli përshkruan historinë e perandorive të botës që nga vitit 400 para K. deri në kohën e Krishtit dhe vazhdon të përshkruajë ndodhitë që do të ndodhin në kohët e fundit. Danieli e ka shkruar këtë midis viteve 600-530 p.K.

kuptojmë.

Zonja që shkroi letrën e ka saktë në besimin e saj se asnjë *«fjalë nga Perëndia nuk mund të ndryshohet apo shkruhet përsëri për kohët e mëpasshme»*. Ajo që nuk ka arritur të pranojë është se *«fjalët nga Perëndia»* mund dhe do të *përmbushen*.

10. «PRISHJA»

Deri në këtë pikë kemi ndeshur nëntë pengesa që i pengojnë njerëzit nga leximi dhe besimi i Biblës. Megjithatë, kundërshtimi më i zakontë që dëgjoj nga miqtë e mi myslimanë nuk është trajtuar akoma. Ahmedi e shprehu tashmë këtë në letrën e tij:

> Ajo që besoj dhe di është se Bibla në pjesën më të madhe është e falsifikuar dhe është prishur meqë të gjithë librat e saj u manipuluan....

A e ka mirë Ahmedi? A janë prishur Shkrimet origjinale?
Kapitulli tjetër jep përgjigjen.

3 I PRISHUR APO I RUAJTUR?

*«Bari thahet, lulja **fishket,***
*por fjala e Perëndisë tonë mbetet **përjetë»***
– Profeti Isaia (Isaia 40:8)

Fragmentet e mëposhtme nga letra të ndryshme nga të katër cepat e botës shprehin mendimin e më shumë se një miliardë njerëzve në mbarë botën.

Ne besojmë në të gjitha Shkrimet hyjnore, por në formën e tyre origjinale.

Mos harro se ti ke dhiatën e vjetër dhe të renë, në të cilat fjalët janë ndryshuar. Në Kuranin e shenjtë fjalët kanë qenë të njëjta gjatë viteve.

Bibla jote është një tekst i prishur që është shkruar përsëri, është shtuar mbi të dhe ndryshuar që nga fillimi për t'iu përshtatur besimeve tuaja të sëmura.

Mendoj se Bibla është prishur shekuj e madje mijëvjeçarë më parë dhe se pjesa më e madhe, për të mos thënë tërë Dhiata e Re, është lëtyrë e plotë e krijuar nga një Profet i rremë me emrin Pal. Prandaj, të më citosh Biblën për mua është një harxhim shkrimi dhe/ose kopjim shabllon.

A janë këto thënie të vlefshme? A e ka lejuar Perëndia i pafund njeriun e kufizuar të prish dhe manipulojë Shkrimet që Ai ua zbuloi profetëve të Tij shumë kohë më parë?

NJË FJALË PERSONALE PËR MYSLIMANËT

Këtu do të më pëlqente t'i flisja drejtpërdrejt lexuesit mysliman.

Ashtu siç tashmë mund ta dish, Kurani shpall qartë se Shkrimi biblik, Tora (*Tevrati*), Psalmet (*Zeburi*) dhe Ungjilli (*Inxhili*), u dhanë nga Perëndia për ***«udhëzim të drejtë dhe dritë»*** (Sure 5:44-51). Ai pohon gjithashtu: *«Ne* [Allahu] *edhe ty* [Muhammed] *të zbritëm librin* [Kuranin] *e vërtetë **që është vërtetues i librave*** [i Biblës] ***të mëparshëm dhe garantues i tyre»*** (Sure 5:48). Dhe *«Ne edhe para teje nuk dërguam tjetër pos burra, **të cilëve u dhamë shpallje [frymëzim],** e nëse nuk e dini këtë, atëherë **pyetni njerëzit e dijshëm [ata që zotërojnë Mesazhin*** [Biblën]*»* (Sure 21:7). Kurani paralajmëron gjithashtu: *«Ata që refuzojnë librin dhe **zbulimet** të cilin Ne e dërguam me anë të **apostujve** Tanë [...] atëherë do të digjen në zjarr»* (Sure 40:70-72).

Kurani shpall në mënyrë të përsëritur[37] se librat e Biblës u frymëzuan nga Perëndia dhe se ata që i refuzojnë do të dërgohen në ferr. Këtë thotë Kurani.

Shpallje të tilla nga Kurani krijojnë një dilemë serioze për myslimanët kudo që ndodhen, sepse Bibla dhe Kurani paraqesin dy mesazhe rrënjësisht të ndryshme rreth karakterit të Perëndisë dhe qëllimit e planit të Tij për njerëzimin.

Për këtë arsye pjesa më e madhe e myslimanëve kanë dalë në përfundimin se Shkrimet e Biblës janë prishur.

PYETJE KRYESISHT PËR MYSLIMANË

- A mendon se Perëndia është *i zoti* të mbrojë Shkrimin e Tij?
- Nëse është kështu, a mendon se Ai është *i gatshëm* ta mbrojë?

---

37 Shembuj të tjerë të referimeve nga Kurani të cilat u thonë myslimanëve se Shkrimet biblike janë të frymëzuara nga Perëndia: Suret 2:87-91, 101, 136, 285; 3:3,4; 4:47, 54, 136, 163; 5:43-48, 68; 6:92; 10:94; 20:133; 21:105; 28:43; 29:46; 32:23; 40:53,54, 70-72; 45:16; 46:12; 57:27 etj.

- Nëse beson se Shkrimet e profetëve janë prishur:
    - *Kur* u prishën?
    - *Ku* u prishën?
    - *Kush* i prishi? Nëse mendon se të krishterët apo judenjtë i prishën Shkrimet, pse mendon se i kanë futur duart në librat e shenjtë për të cilat shumë prej tyre vdiqën me dëshirën për t'i mbrojtur?
    - *Çfarë* prove paraqet?38
    - *Pse* Shumë i Larti i ka lejuar njerëzit e kufizuar të prishin dokumentin dhe zbulimin e Tij të shkruar për njerëzimin?
- Nëse Perëndia do t'i lejonte njerëzit që të prishin librat e profetëve si Moisiu e Davidi, *nga* e di ti që libri që e beson nuk ka pësuar të njëjtin keqtrajtim?

Qëllimi këtu nuk është të shastis ndokënd me pyetje, por meqë ky «ndryshim i prishjes» besohet nga aq shumë dhe ka pasoja të përjetshme, ja dhe një tjetër:

- A mendon se Shkrimet e Biblës u ngacmuan para apo mbas dhënies së Kuranit?

Para se të vazhdosh të lexosh, kalo një çast për t'u përgjigjur pyetjes së fundit. Po të duash mund ta shkruash përgjigjen tënde para se të vazhdosh.

PËRPARA?

Nëse përgjigjja jote është se tekstet biblike u prishën *para se Kurani* të shkruhej, atëherë pse Kurani i shpall ato Shkrime si *«udhëzim i drejtë»* për njerëzimin dhe jo mashtrim, si *«dritë»* dhe jo errësirë? Pse thotë Kurani: *«Ithtarët e Inxhilit* [Ungjillit] *të gjykojnë sipas asaj që Allahu e zbriti në të»* (Sure 5:46-47)? Dhe pse ai shpall: *«Premtimet e Allahut nuk mund të pësojnë ndryshim»* (Sure 10:64)?

Nëse Shkrimet e Biblës do të konsideroheshin të pabesueshme, pse urdhëron Kurani: «Nëse ke qenë i dyshimtë rreth asaj që te kemi zbuluar Ne, atëherë pyet ata që kanë lexuar Librin para teje» (Sure 10:9439)? Dhe *«Silleni pra një Tevrat* [Tora] *dhe lexoni atë, nëse jeni të vërtetë»* (Sure 3:93)?

Ndërsa disa akuzoheshin për *«pështjellim në gjuhët e tyre kur lexojnë librin»* (Sure 3:78), vetë Shkrimet konsideroheshin të paprishur dhe të paprekur.

MBAS?

Nga ana tjetër, nëse përgjigjja jote është se tekstet biblike u prishën *mbasi Kurani* u shkrua, atëherë duhet të tregojmë se Biblat në qarkullim sot janë përkthyer nga dorëshkrimet e lashta të cilat janë shumë shekuj para Kuranit.

Që nga koha kur u citua për herë të parë Kurani, Shkrimet ishin shpërndarë tashmë në Evropë, Azi dhe Afrikë dhe kanë qenë përkthyer në shumë gjuhë si latinisht, sirisht, koptisht, gotisht, etiopisht dhe armenisht40.

Mendo pak për këtë. Si mund të kenë futur një grup njerëzish «prishjen» në shkrimet e një libri të famshëm – shkrime të përkthyer në aq shumë gjuhë, kopjuar nga qindra mijëra dhe shpërndarë

38 Përgjatë shekujve Shkrimet e Dhiatës së Vjetër janë ruajtur me xhelozi nga komuniteti fetar judaik. Mendo pak për këtë. A do të kishin lejuar ata ndonjë të ngacmonte Shkrimet e tyre të Shenjta, libra për të cilat ishin gati të vdisnin? Nuk ka rast tjetër të njohur në histori ku një komunitet fetar (të krishterët) kanë mbështetur besimin e tyre mbi një libër (Dhiatën e Vjetër) që është ruajtur dhe mbrojtur nga komuniteti tjetër fetar (judenjtë ortodoksë). Vetëm ky fakt a nuk do ta kishte bërë të pamundur që dikush të ndryshojë Shkrimet e Dhiatës së Vjetër?

39 Vargjet nga Kurani janë përkthyer nga citimet e autorit.

40 Metzger, Bruce M. dhe Michael D. Coogan. *«Shoqëruesja e Oksfordit e Biblës».* NY: Oxford University Press, 1993, fq. 754.

me shpejtësi në mbarë botën e njohur? Imagjino punën e dashur për të mbledhur të gjitha kopjet në gjuhën origjinale po ashtu edhe përkthimet e panumërt – dhe pastaj të përpiqesh të ndryshosh secilën për të krijuar njëtrajtshmëri që gjejmë në këto përkthime sot. Do të ishte një punë e pamundur.

Përfundimi është i qartë:

- Të pohosh se Bibla është prishur *para* se Kurani të shkruhej do të thotë të biesh në kundërshtim me dhjetëra vargje të Kuranit41.
- Të pohosh se Bibla është prishur *mbasi* Kurani u shkrua do të thotë të biesh në kundërshtim me evidencën historike e arkeologjike të mbështetur nga mijëra dorëshkrime të lashta.
  Ky përfundim shtron një seri tjetër pyetjesh.
  Nga vinë tërë këto mijëra dorëshkrime e përkthime të Biblës?
  Çfarë janë shkrimet *origjinale*?

ORIGJINALET DHE «PASARDHËSIT» E TYRE

Për shkak të faktit se të gjitha gjërat në tokë, duke përfshirë edhe librat, veniten dhe konsumohen, dorëshkrimet *origjinale* të Biblës (të quajtura edhe *autografe*) nuk janë më të mundshëm. Megjithatë, të ruajtur në muze dhe universitete në mbarë botën ka mijëra *kopje* të hershme të cilat «rrjedhin» nga origjinalet e shkruar nga profetët.

Qoftë po t'i referohemi Toras, ungjijve, filozofit Aristotel, historianit Flavio Jozefit apo Kuranit42 që është më i mëvonshëm, të gjithë dokumentet origjinale janë konsumuar dhe nuk ekzistojnë. Po kështu me të gjithë librat e lashtësisë. Vetëm «pasardhësit» e origjinaleve kanë mbetur.

Në Senegal pjesa më e madhe e njerëzve besojnë që Bibla është falsifikuar. Ata nuk e besojnë atë. Në mënyrë paradoksale u besojnë *griotëve* të tyre. Grioti është një *historian verbal* detyra kryesore e të cilit është të ruajë përmendësh gjenealogjinë dhe historinë gojore të familjes, klanit dhe fshatit të tij dhe t'ua transmetojë atë histori brezit të ardhshëm. Aftësia e griotit për të ruajtur informacionin e hollësishëm të familjes dhe ta komunikojë atë me një shkallë të arsyeshme përpikërie është mbresëlënëse. Megjithatë, edhe pse griotët përpiqen të bëjnë të pamundurën, përpikëria dhe hollësitë humbasin me kalimin e kohës. Metoda gojore e ruajtjes të së vërtetës midis njerëzve nuk mund të përkojë me saktësinë e metodës së shkruar.

Pse shumë njerëz jani gati t'i besojnë *dëshmisë gojore* të njerëzve dhe, megjithatë, janë të ngadaltë t'i besojnë *dëshmisë së shkruar të Perëndisë*.

A është kjo e zgjuar?

«Në qoftë se ne pranojmë ***dëshminë e njerëzve, dëshmia e Perëndisë*** *është më e madhe [...] ai që nuk beson te Perëndia, e ka bërë atë gënjeshtar, sepse nuk i besoi dëshmisë që Perëndia dha»* (1 Gjonit 5:9, 10).

PERGAMENËT DHE SKRIBËT

Shkrimet u shkruan shumë kohë para se të dilte letra, shtypi apo kompjuterët. Profetët shkruan fjalët e Perëndisë në pergamenë të bërë nga lëkurët e kafshëve apo papirus. Këto pergamenë origjinalë u kopjuan më pas me dorë nga skribët. Skribët ishin njerëz të veçantë profesionistë të botës së lashtë, të cilët mund të lexonin, shkruanin, thanin dhe kopjonin dokumente ligjore. Disa skribë kopjuan gjithashtu tekstet biblike. Qëllimi i tyre ishte t'i kopjonin me përpikëri të përsosur. «Skribi, në fund të disa librave, jepte numrin e plotë të fjalëve të atij libri dhe tregonte se cila fjalë ishte e mesit, kështu skribët e mëvonshëm mund të numëronin nga të dy krahët për të qenë të sigurt

41 Shiko shënim fundor numër 37.

42 Nuk kemi dokumente të verifikueshme të Kuranit apo islamike para vitit 750 m.K. (më tepër se 100 vjet pas vdekjes së Muhamedit). http://debate.org.uk/topics/history/bib-qur/qurmanu.htm

se mos kishin lënë ndonjë shkronjë»43.

Pavarësisht nga kujdesi i tyre i skajshëm, ndryshime shumë të vogla u hasën në kopjet e tyre: një fjalë, fjali apo paragraf i harruar apo një numër i kopjuar keq44. Megjithatë, asnjë e vërtetë themelore nuk preket nga ndonjë ndryshim i gjetur midis dorëshkrimeve të lashta.

Studiuesit nuk kanë patur asnjëherë problem me gabimet e parëndësishme të kopjuara në një tekst të lashtë, laik apo të shenjtë. Fakti se ndryshime të tilla mbeten në këto tekste të kopjuara me dorë forcojnë realitetin se Shkrimet *nuk* janë ngacmuar. Historia e Biblës, ndryshe nga Kurani, nuk flet për ndonjë që të jetë përpjekur të bëjë «një kopje të përsosur» dhe më pas të ketë djegur dorëshkrimet e mbetura45.

Perëndia ka ruajtur mesazhin e Tij për ne. Por si mund të jemi të sigurt se Shkrimi i sotëm është në fakt ajo që kanë shkruar profetët dhe apostujt?

RROTULLAT E DETIT TË VDEKUR

Deri kohët e fundit kopjet më të hershme të njohura të Shkrimeve të Dhiatës së Vjetër (të shkruara nga profetët midis viteve 1500-400 p.K.) janë datuar rreth vitit 900 m.K. Për shkak të gjatësisë së madhe të kohës midis kopjeve dhe origjinaleve, kritikët pohuan se meqë këto tekste të lashta janë kopjuar dhe rikopjuar gjatë shekujve, është e pamundur të dimë me siguri atë që kanë shkruar profetët46.

Më pas u zbuluan pergamenët e Detit të Vdekur.

Viti: 1947.

Vendi: Khirbet Kumran afër Detit të Vdekur.

Lajmi i papritur: Një djalosh bari beduin, duke kërkuar dhinë që i kishte humbur, ngec në një shpellë me qypa balte që kishin shumë pergamena të lashtë në hebraishte, aramaisht dhe greqishte.

Midis viteve 1947 dhe 1956 u gjetën më tepër se 225 dorëshkrime biblike në njëmbëdhjetë shpella. Studiuesit i datojnë këto pergamena se janë shkruar midis viteve 250 p.K. dhe 68 m.K. Pjesa më e madhe e këtyre dorëshkrimeve ishin më tepër se 2000 vjet të vjetra. Çfarë zbulimi!

Pergamenët ishin fshehur në shpellat e Kumranit rreth vitit 70 m.K. (vit në të cilin Roma rrafshoi Jerusalemin) nga një grup të judenjve të njohur si esenë. Këta njerëz vendosën se pavarësisht nga

---

43 Metzger dhe Coogan, fq. 683.

44 Ja një shembull i ndryshimeve të dukshme të hasura në dorëshkrimet e lashta. Në Dhiatën e Vjetër, te Libri i dytë i Mbretërve, lexojmë: *«Jehojakini ishte **tetëmbëdhjetë** vjeç kur filloi të mbretërojë»* (2 Mbretërve 24:8). Ndërkohë Libri i dytë i Kronikave pohon: *«Jehojakini ishte **tetë** vjeç kur filloi të mbretërojë»* (2 Kronikave 36:9). Si mund të shpjegohen ndryshime të tilla? Disa studiues hedhin idenë se ai ishte 8 vjeç kur babai i Jehojakinit e mori në qeverisje si *bashkëpunëtor* dhe se ai filloi *të mbretërojë* kur u bë 18 vjeç, pas vdekjes së të atit, gjë që mund të jetë e mundur. Megjithatë, një shpjegim më i mundshëm është se ky ndryshim numerik është thjesht rezultati i një skribi të hershëm që ka shkruar «8» në vend të «18». Nëse do të ishte kështu, ai numër i gabuar do të përpilohej në të gjitha dorëshkrimet të cilat «rrodhën» nga kopja e atij skribi. Sido që të jetë, ndryshime të tilla nuk prekin apo nuk ndryshojnë mesazhin e Perëndisë ndaj nesh në asnjë pikë. Në pjesën më të madhe të rasteve vëllimi i plotë i dorëshkrimeve të Biblës së lashtë u jep mundësinë studiuesve të përcaktojnë interpretimin e saktë duke krahasuar tekste të ndryshëm.

45 Hadithi shkruan: *«Më pas Uthmani urdhëroi Zaid bin Thabit, 'Abdullah bin Az-Zubair, Sa'id bin Al-'As dhe 'Abdur Rahman bin Hari-bin Hisham **të shkruanin përsëri dorëshkrimet në kopje të përsosura...** Ata vepruan ashtu dhe, kur kishin shkruar shumë kopje, Uthmani ia ktheu dorëshkrimet origjinale Hafsas. Uthmani dërgoi në çdo krahinë myslimane një kopje të asaj që ishte kopjuar dhe **urdhëroi që të gjitha materialet e Kuranit qoftë shkruar në dorëshkrime të shkëputura qoftë kopje të tëra, të digjeshin**»* (Hadithi, Sahih Bukhari, VI, Nr. 510). [*Hadithet* («Thëniet») janë shkrime të lashta nga gratë dhe kushërinjtë e Muhamedit. Myslimanët mbështetin shumë besime e praktika te Hadithet).

46 Madje para zbulimit të pergamenave të Detit të Vdekur, të cilat vërtetuan se Shkrimet kishin mbetur të pandryshuara, një person mund të krahasojë fare thjesht Shkrimet e sotëm të Dhiatës së Vjetër me Septuagintën (përkthimin grek të Dhiatës së Vjetër të përfunduar rreth vitit 270 p.K.). Septuaginta provon pohimin se Shkrimet e Dhiatës së Vjetër janë të paprishur dhe janë të ruajtur.

ajo që do t'u ndodhte atyre, këto shkrime duhej të ruheshin për brezat e ardhshëm. Ndërsa vetë judenjtë u vranë apo shpërndanë nëpër kombe, Shkrimet u ruajtën. Për afërsisht 1900 vjet këto pergamenë papirusi mbetën të fshehur në qypa balte në klimën e thatë ideale të zonës së Detit të Vdekur.

Kur lajmi u përhap në mbarë botën rreth zbulimit të këtyre dokumenteve të lashta, shumë menduan se ato do të përmbanin ndryshime domethënëse nga dorëshkrimet më të fundit të cilat ishin një mijë vjet më të hershme. Mbase pohimi se «Bibla është ndryshuar» do të konfirmohej!

Skeptikët u zhgënjyen. U gjetën vetëm ndryshime të parëndësishme në germëzim dhe gramatikë. Këto dorëshkrime të lashta përmbanin të njëjtat fjalë dhe të njëjtin mesazh si Biblat e kohës së sotme.

Cili është vendimi zyrtar i studiuesve të Pergamenave të Detit të Vdekur rreth idesë se këto Shkrime janë ngacmuar apo ndryshuar? *«Evidenca e datimit sugjeron se ndryshime të tilla nuk kanë ndodhur»47*.

LIBRI I RUAJTUR MË SË MIRI NË HISTORI

Për sa i përket Dhiatës së Re ka më shumë se 24000 dorëshkrime të lashta, duke përfshirë 5300 në greqishten origjinale, 230 prej të cilave datojnë para shekullit të gjashtë. Këto e bëjnë Dhiatën e Re tekstin të dokumentuar më së miri të historisë.

Duke bërë krahasime, shiko shkrimet e filozofit grek Aristotelit, i cili ka jetuar midis viteve 384-322 p.K. Aristoteli është një prej mendimtarëve më me ndikim të çdo kohe. Megjithatë gjithçka që njohim nga filozofia dhe logjika e tij vjen nga një numër i vogël dorëshkrimesh prej të cilave më e hershmja daton midis viteve 1100 m.K. – 1400 vjet hapësirë kohore nga koha e shkrimeve origjinale. Gjithsesi askush nuk vë në diskutim vërtetësinë apo ruajtjen e mendimeve dhe fjalëve të Aristotelit.

Përveç mijërave dorëshkrime të Dhiatës së Re studiuesit kanë gjetur mijëra citime nga Dhiata e Re në tekste jobiblike, të cilat janë shkruar para vitit 325 m.K. (data e gjetur e dorëshkrimit të plotë e më të vjetër të Dhiatës së Re). Këto citime janë aq gjithëpërfshirëse, sa afërsisht tërë Dhiata e Re mund të rindërtohet vetëm nga ato shkrime48.

Evidenca tregon se Dhiata e Re është teksti i ruajtur më së miri i lashtësisë.

BIBLA TË NDRYSHME?

Mbase ke dëgjuar dikë të thotë: «Por ka shumë Bibla të ndryshme! Cili version është i saktë?».

Është e rëndësishme të kuptojmë ndryshimin midis *dorëshkrimeve* të lashta dhe *përkthimeve* të ndryshme biblike të atyre dokumenteve. Dorëshkrimet u kopjuan nga skribët kohë më parë, shekuj para Kuranit. Biblat në shtyp sot janë *përkthyer* nga këto tekste të lashta49. Bibla, tërësisht apo

---

47 Abegg, Martin Jr., Peter Flint dhe Eugene Ulrich. *«Bibla e Pergamenave të Detit të Vdekur»,* San Francisco: Harper, 1999, faqja xvi.

48 McDowell, Josh. *«Një mbrojtje e gatshme»,* Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1993, fq. 42-48. www.debate.org.uk/topics/history/bib-qur/bibmanu.htm

49 Shkrimet e Dhiatës së Re janë përkthyer nga disa tekste parësore në greqisht (Majority Text, Textus Receptus, Teksti Aleksandrian). Versioni NKJ e përkthen Dhiatën e Re nga Majority Text, ndërsa Versioni NI e përkthen nga Teksti Aleksandrian. Atje ku ndodhin ndryshime «domethënëse» midis teksteve në greqishte të Dhiatës së Re, pjesa më e madhe e përkthimeve të Biblës përfshijnë një anëshkrim që tregon këto ndryshime. Pjesët më të gjata në fjalë janë Marku 16:9-20 dhe Gjoni 7:53-8:11, secila 12 vargje për së gjati. Ndërsa këto pjesë mungojnë në disa dorëshkrime të lashta të mbijetuar (Teksti Aleksandrian), hasen në qindra të tjerë (Majority Text). Mbaj mend se *i lashtë* nuk do të thotë me patjetër *më i përpiktë*, meqë tekste të ndryshme rrjedhin nga kopje të lashta të ndryshme. Ka më tepër gjasa që një kopjues i shpërqendruar të mos ketë përfshirë ato pjesë aksidentalisht. Sido që të jetë, të gjitha të vërtetat e mësuara në ato pjesë që mungojë mësohen gjithashtu në pjesë të tjera të Shkrimit. Mesazhi i Perëndisë mbetet i paprekur. A është e mençur të refuzojmë mesazhin e Perëndisë ngaqë në disa kopje të lashta mungojnë disa pjesë: pjesë të cilat në asnjë mënyrë nuk ndryshojnë mesazhin e Perëndisë?

pjesërisht, është përkthyer nga gjuhët e saj origjinale (hebraishte, aramaisht dhe greqishte) në më shumë se 2400 gjuhë *të ndryshme*.

Një prej këtyre gjuhëve është shqipja.

Bibla mund të lexohet në disa *përkthime* të shkëlqyera në shqip, të quajtura *versione*. Në çdo version shqip ka disa ndryshime, gjë e cila ndodh kur fjalët përkthehen nga një gjuhë në një tjetër. Fjalët e zgjedhura nga përkthyesit mund të ndryshojnë, por kur përkthehen me ndershmëri, domethënia dhe mesazhi mbetet i njëjtë.

Në këtë libër *Diodati i Ri* (i ngjashëm me KJV) është përkthimi parësor i përkthyer. Është një përkthim i përpiktë fjalë për fjalë në shqipen e sotme. Një version tjetër në shqip është *Versioni Christian Heritage College* (CHC).

Këtu kemi një shembull të të njëjtit varg në këto dy versione:

KJV: *«Dhe kur të agjëroni, mos u tregoni të pikëlluar si hipokritët; sepse ata shfytyrohen për t'u treguar njerëzve se agjërojnë; në të vërtetë ju them se ata tashmë e kanë marrë shpërblimin e tyre»* (Mateu 6:16).

CHC: *«Kur të agjëroni, mos merrni një hije të brengosur, siç bëjnë hipokritët, sepse ata prishen në fytyrë për t'u dukur para njerëzve se po agjërojnë. Me të vërtetë po ju them, ata e kanë marrë shpërblimin e tyre»* (Mateu 6:16).

Edhe pse ndryshon formulimi i fjalëve, domethënia është e njëjtë.

PERËNDIA ËSHTË MË I MADHI

Mbase, në mënyrë ironike, përgënjeshtrimi më i mirë i thënies se njerëzit kanë falsifikuar Fjalën e shkruar të Perëndisë shpallet gjatë gjithë ditës nga xhamitë në mbarë botën.

E dëgjova këtë mëngjes:

«Allahu Ekber! Allaaaaahu Ekber!»
(Perëndia është më i madhi! Perëndia është më i madhi!)

Po, *Perëndia është më i madhi*: më i madh se njeriu dhe mijëra vjet. Për bekimin e të gjitha kombeve dhe për hir të emrit të Tij, Perëndia i vërtetë e i gjallë e ka ruajtur mesazhin e Tij për çdo brez.

Perëndia jo vetëm që është Krijuesi dhe Mbështetësi i botës së Tij, por është edhe Autori dhe Ruajtësi i Fjalës së Tij.

«Gjithnjë, o Zot, fjala jote është e qëndrueshme në qiejt» (Psalmi 119:89).

PENGESA TË PAFUNDME

Në këtë pikë do të ishte mirë të mendonim se gjithkush që përgatitet për udhëtim ka kaluar pengesat që e mbanin larg dëgjimit të Fjalës së Perëndisë. Megjithatë përvoja tregon të kundërtën. Për shumë vetë, do të ketë gjithmonë një barrikadë tjetër në shtegun drejt së vërtetës, më pas një tjetër e një tjetër50. Kohët e fundit kam marrë këtë letër përmes postës elektronike:

> Të falënderoj për përgjigjet e tua. Kujtoj se Perëndia ka thënë diku: «Ta bëjmë njeriun sipas shëmbëlltyrës SONË». Gjithmonë kam pyetur veten se kujt i referohet fjala «sonë». A nuk ka versione të ndryshme të Biblës? Cili është i sakti? A nuk ka shumë fe? A do të

50 Kohët e fundit janë botuar libra dhe janë prodhuar filma të cilat kanë patur si qëllim të hedhim dyshime ndaj Biblës. Disa kritikë të Biblës paraqesin «ungjij alternativë» e kontradiktorë. Të gjithë këto «ungjij» të tillë u shkruan shumë kohë pas Mesias dhe u mungon vërtetimi historik.

ekzistonin akoma kullat binjake po të mos kishte fe? A nuk është krishterimi përgjegjës për shumë vdekje? Dhe përse je i sigurt për atë që beson? **Pse, pse, pse, pse?** Mund të vazhdojmë gjithmonë duke vënë në diskutim një mit dhe të shpikim përgjigje siç bëjnë shumë predikues për të ruajtur mbërritjen e parave. Dhe kush e ka krijuar Perëndinë? E harrova. Faleminderit!

Ndërsa Libri i Perëndisë jep përgjigje të kënaqshme ndaj pyetjeve të këtij personi, në një pikë, ata që duan të zbulojnë të vërtetën e përjetshme në këtë anë të varrit duhet të ndalen së përqendruari në ***përse****-të e njeriut* dhe të fillojnë të mendojnë rreth ***fjalëve*** *të Perëndisë*.

ARSYE *TË VËRTETA* TË INJORIMIT TË BIBLËS NGA NJERËZIT

Bibla zbulon arsyet e vërteta përse njerëzit refuzojnë të vërtetën e Perëndisë.
Ja tre prej tyre:

1. ZEMRAT E PRISHURA

Disa njerëz nuk mendojnë kurrë për Shkrimin thjesht, sepse *nuk duan* të njohin Krijuesin, Zotin e tyre.

Shkrimi, duke vlerësuar zemrën njerëzore (jo pompën kardiovaskulare, por qendrën e brendshme të kontrollit), shpall: *«**Janë të korruptuar**.... Zoti shikon nga qielli bijtë e njerëzve për të parë në se ndonjëri prej tyre ka arsye dhe kërkon Perëndinë. **Të gjithë kanë devijuar**...»* (Psalmi 14:1-3).

Refuzimi që njeriu i bën Biblës nuk ka të bëjë me Shkrimin e prishur, por ka të bëjë vetëm me zemra të prishura.

Mbreti Salomon ka shkruar: *«Perëndia e ka bërë njeriun të drejtë, por njerëzit kanë kërkuar shumë marifete»* (Predikuesi 7:29). Po të ndjekim prirjet tona natyrore, do të zgjedhim të ndjekim rrugën tonë, do të shpikim marifetet tona dhe do të jetonin e vdisnim në fenë e prindërve tanë. Ne do të kërkojmë në fakt arsye që na bëjnë të *mos* kërkojmë për të njohur Perëndinë. Menjëherë pasi të fillojmë udhëtimin tonë përgjatë Shkrimit, do të zbulojmë përse jemi kështu. Për momentin, duhet të dish se ka arsye me vend që Libri i Perëndisë paralajmëron në mënyrë të përsëritur: *«Kush ka vesh për të dëgjuar, le të dëgjojë!»* (Mateu 13:9)51.

2. SHQETËSIMET DHE PASURIA

Shumë njerëz nuk arrijnë të kuptojmë Mesazhin e Perëndisë për shkak se *përqendrimi i tyre i plotë* është në gjërat e këtushme dhe të tanishme. *«Shqetësimet e kësaj bote dhe mashtrimet e pasurisë ia mbysin fjalën»* (Mateu 13:22).

Jezusi nga Nazareti tregoi historinë e një njeriu të pasur i cili kishte injoruar Shkrimet e profetëve gjatë tërë jetës së tij. Mbase ky njeri ishte përpjekur të qetësonte ndërgjegjen e tij duke pohuar se Shkrimet ishin të pabesueshme. Sido që të jetë, ai njeri vdiq dhe u gjend në ferr. Perëndia, që të paralajmëronte të gjallët në mënyrë të qartë, i lejoi këtij njeriu të komunikonte shkurtimisht me profetin Abraham në parajsë. I pasuri kërkoi një pikë ujë për të ftohur gjuhën, por nuk e mori. Kur kuptoi se ishte gjithmonë pa shpresë, iu lut Abrahamit të dërgonte dikë nga të vdekurit për të paralajmëruar pesë vëllezërit e tij që ishin gjallë, *«që të mos vijnë edhe ata në këtë vend mundimesh»*.

Përgjigjja e Abrahamit ishte e qartë:

> *«Abrahami u përgjigj: «Kanë Moisiun dhe profetët [Shkrimet e tyre], **le t'i dëgjojnë ata**».*
> *Ai tha: «Jo, o atë Abraham, por nëse dikush nga të vdekurit do të shkojë tek ata, do të pendohen».*
> *Atëherë ai i tha: «**Nëse ata nuk e dëgjojnë Moisiun dhe profetët, nuk do të binden edhe***

51 Ky pohim haset gjithashtu te Mateu 11:15; 13:43; Marku 4:9,23; 7:16; Luka 8:8; 14:35; Zbulesa 2:7, 11, 29; 3:6, 13, 22; 13:9.

në se dikush ringjallet prej të vdekurish» (Luka 16:27-31).

Perëndia ka shpallur se Fjala e Tij është një miratim më bindës i të vërtetës së Tij sesa shenjat dhe çudirat e mrekullueshme. Perëndia ka parashikuar *dhe ka ruajtur* Shkrimet e profetëve të Tij për ne dhe Ai pret që ne t'i *«dëgjojmë»*.

3. FRIKA NGA NJERËZIT

Disa njerëz nuk e studiojnë kurrë Biblën, sepse kanë *frikë* nga reagimi i të tjerëve.

Një komshi më tha një herë: «Po të mos qe për familjen time, unë do ta lexoja Biblën!». Ndërsa Bibla më thotë: *«**Frika e njeriut** përbën një **lak**, por ai që **ka besim te Zoti** është **i siguruar**»* (Fjalët e Urta 29:25).

Po ti? A ke frikë nga ajo që mund të mendojnë, thonë apo bëjnë familja dhe miqtë nëse të kapin duke lexuar shkrimet e çdo profeti për të cilat pohojnë se i nderojnë?

Mos ki frikë. *«Ai që ka besim te Zoti është i siguruar»*.

Sipas perspektivës së Perëndisë nuk ka asnjë arsye të ligjshme për të injoruar mesazhin e Tij.

4. SHKENCA DHE BIBLA

*«Ai [...] e mban tokën pezull **mbi hiçin**»*
– Profeti Job (Jobi 26:7)

Disa vjet më parë unë dhe ime shoqe vizituam një shpellë thellë në tokë. Udhërrëfyesja, ndërsa na tregonte formimet mbresëlënës shkëmbore, stalaktitet dhe stalagmitet, tha diçka të tillë: «Gjithçka filloi me një pikë uji. Një det i brendshëm i cekët mbuloi këtë zonë 330 milion vjet më parë, duke depozituar shtresa mbetjesh që përfundimisht forcuan gëlqerorët...».

Dukej aq shkencore njëlloj sikur njeriu të kishte qenë atje si një vëzhgues që nga fillimi. Ndërsa po fliste, fjalët e Perëndisë ndaj profetit Job jehuan në mendjen time: *«Ku ishe kur unë hidhja themelet e tokës? Thuaje, në rast se ke aq zgjuarsi»* (Jobi 38:4). Në fund të ekskursionit falënderova udhërrëfyesen për udhëtimin dhe e pyeta se nga e dinë gjeologët se shpella është aq shumë miliona vjet e vjetër. Ajo pranoi se ata nuk e dinë me të vërtetë dhe më pas shtoi: «Të thashë atë të cilën më kanë trajnuar të them».

SHKENCA E VËRTETË

Fjala *shkencë* rrjedh nga emri latin *scientia* që do të thotë ***njohje52***. Folja *scire* do të thotë ***njoh***. *Të njohësh* do të thotë *ta konsiderosh si të vërtetë përtej çdo dyshimi*. Ndërsa një shkencëtar mund të zgjedhë të emërtojë një hipotezë si «shkencë», nuk e bën atë shkencë.

Në mesin e viteve 70, doktori francez Mauris Busaille (Maurice Bucaille), doktori vetjak i mbretit Faisal, shkroi një libër të titulluar *«Bibla, Kurani dhe Shkenca»*. Ky libër, i shfaqur spikatshëm në libraritë dhe xhamitë përqark botës myslimane, pohon se Bibla e kundërshton shkencën moderne. Busaille hedh idenë se rrëfimi i krijimit i treguar në kapitullin e parë të Biblës është «probablement la traduction d'un mythe» (përkthyer mbase nga një mit), sepse nuk përkon me teoritë ndryshuese të njeriut rreth origjinës së gjithësisë53. Ashtu si shumë të tjerë, Busaille e barazon në mënyrë të gabuar *teorinë54* e evolucionit me *shkencën* e vërtetë.

Është e rëndësishme të kuptojmë se Shkrimet nuk u dhanë për të mësuar *shkencën fizike*, por të zbulojnë *shkencën frymërore*. Perëndia na dha Librin e Tij për të na treguar se *kush është Ai, si është* dhe *çfarë ka bërë për ne*. Ai na e dha gjithashtu për të na mësuar se *nga erdhëm, pse jemi në tokë* dhe *ku do të përfundojmë*. Një informacion i tillë nuk mund të zbulohet apo verifikohet në një laborator kërkimesh. Megjithëkëtë, meqë Bibla trajton çdo aspekt të jetës, nuk duhet të jetë surprizë se në të përfshihen të dhëna rreth botës natyrore, e cila ishte e panjohur për njeriun në kohën kur u shkruan Shkrimet.

PERËNDIA E THA I PARI

Le të marrim në konsideratë shtatë shembuj ku Libri i Perëndisë shkruan për të dhëna shkencore shumë kohë para se shkencëtarët modernë t'i zbulonin. Më vonë, ndërsa do të ecim përmes Shkrimit, do të ndeshemi me shembuj të tjerë të mrekullueshëm të shkencës në Bibël.

1. TOKA E RRUMBULLAKËT. Pjesa më e madhe e librave të historisë moderne mësojnë se grekët, më 500 p.K., «ishin të parët që formuluan teorinë se Toka ishte e rrumbullakët.... Filozofët

52 *Webster's New World College Dictionary.* New York: Simon & Schuster, 1997. Shiko: *science (shkencë)*.

53 Bucaille, Maurice. *La Bible, le Coran et la science*. Paris: Seghers, 1976, fq. 35. Dr. William Campbell, si përgjigje ndaj librit të Dr. Bucaille, ka shkruar *Kurani dhe Bibla nën dritën e historisë dhe shkencës*. Botimi i dytë, Middle East Resources, 2002. Kundërshtimi i studiuar me kujdes mund të lexohet në internet në gjashtë gjuhë: http://answering-islam.org/Campbell

54 Evolucioni biologjik hedh idenë se popullimi i formave të jetës si *algave dhe majmunëve*, kur kalojnë miliona breza, mund të ndryshojë në popullsi *bimësh dhe njerëzish*. Sipas evolucionit, njeriu, majmunët dhe peshqit kanë trashëgimi të përbashkët. E vërteta është se as evolucioni i rastësishëm, as krijimi i qëllimshëm nuk mund të vërtetohen nga shkenca moderne. Për të dyja duhet besim.

grekë dolën gjithashtu në përfundimin se Toka mund të ishte vetëm një sferë, sepse, sipas mendimit të tyre, ajo ishte forma "më e përsosur"55». Megjithatë, më tepër se një mijë vjet më parë, profeti Job kishte shpallur tashmë se Perëndia, i cili *«**e mban tokën pezull mbi hiçin**.... Ka shënuar **një kufi të veçantë** mbi sipërfaqen e ujërave, në kufirin e dritës me terrin»* (Jobi 26:7, 10). Dhe 400 vjet para grekëve profeti Salomon ka pohuar se Perëndia *«bënte **një rreth** mbi sipërfaqen e humnerës»* (Fjalët e Urta 8:27). Dhe më 700 p.K., 200 vjet para filozofëve grekë, Isaia shpalli: *«Ai është ai që rri ulur mbi **rruzullin** e tokës»* (Isaia 40:22). Fjala *rreth* në hebraishte mund të përkthehet gjithashtu *sferë* apo *rruzull*. Pra, kush ka folur i pari për formën e rrumbullakët të tokës: grekët apo Perëndia? Po, ishte Perëndia, Arkitekti i Tokës.

2. CIKLI I UJIT. Libri i Jobit përshkruan gjithashtu ciklin hidrologjik: *«**Ai tërheq atje lart pikat e ujit në formë avulli**, i cili dendësohet pastaj në shi, që retë zbrazin dhe lëshojnë mbi njeriun në sasi të madhe. Kush mund të kuptojë shtjellimin e reve, shungullimën që shpërthen në çadrën e tij?»* (Jobi 36:27-29). Kështu, Bibla përshkruan ciklin e shiut i cili në fillim bëhet avull, duke u dendësuar në pika të vogla të lëngshme në re dhe më pas duke u bashkuar në pika të mëdha, saqë mposhtin rrymat që i mbajnë në ajër. Jobi i referohet gjithashtu sasisë së pabesueshme të ujit që mund të mbahet si dendësi në re: *«*I mbyll ujërat në retë e tij, por ato nuk çahen nën peshën e tyre» (Jobi 26:8)56.

3. TRASHËGIMIA E PËRBASHKËT. Tre mijë e pesëqind vjet më parë profeti Moisi ka shkruar: *«Dhe burri i vuri gruas së tij emrin Evë, sepse **ajo qe nëna e tërë të gjallëve**»* (Zanafilla 3:20). Sipas Biblës të gjithë njerëzit rrjedhin nga një nënë e vetme. Shkencëtarët evolucionistë nuk ishin të bindur për këtë fakt deri më 1987. Pas analizave të gjëra të ADN-së mitokondrike (pjesë e kodit gjenetik njerëzor që kalon i paprekur nga nëna te fëmija) marrë nga placenta në mbarë botën, kërkimi nxori se të gjithë njerëzit sot rrjedhin nga *«një femër e përbashkët trashëgimore57»*. Disa vjet më vonë studimet nxorën gjithashtu përfundimin se të gjithë njerëzit rrjedhin nga një prind i përbashkët mashkull58. Pak kishin përfytyruar këta kërkues se të gjitha përpjekjet dhe shpenzimet e tyre do të konfirmonin përpikërinë e Biblës!

4. GJAKU I JETËS. Moisiu ka pohuar gjithashtu: *«Jeta e mishit është **në gjak**»* (Levitiku 17:11). Ky fakt u kuptua vetëm kohët e fundit nga komuniteti mjekësor, i cili praktikoi teknikën shumë fatale të «derdhjes së gjakut» jo më parë se shekulli i 19-të59.

5. TOKA E MOSHUAR. Tre mijë vjet më parë profeti David shkroi se toka një ditë ***«do të zhduket»*** dhe ***«do të konsumohen** të gjithë si një rrobe»* (Psalmi 102:25, 26). Shkenca moderne pajtohet se planeti ynë po ngadalësohet, fusha e tij magnetike po prishet dhe shtresa e saj mbrojtëse e ozonit po rrallohet.

6. OQEANOGRAFIA. Davidi ka shkruar gjithashtu për *«**shtigjet** e detit»* (Psalmi 8:8). Ishte kjo fjali e shkurtër që frymëzoi admiralin Methju Fontane Mauri (Mathew Fontaine Maury) (1806-1873) t'i përkushtonte jetën e tij zbulimit dhe dokumentimit të këtyre rrymave oqeanore. Ai mendoi nëse Perëndia foli për *«shtigje»* në dete, atëherë ai duhet të ishte në gjendje t'i hidhte në hartë.

---

55 http://www.gma.org/space1/nav_map.html

56 Vargje të tjera që pohojnë ciklin hidrologjik: Psalmi 135:7; Jeremia 10:13; Predikuesi 1:7; Isaia 55:10.

57 www.artsci.wustl.edu/~landc/html/cann; *Newsweek Magazine*: «një gjurmë e ADN-së [...] i çoi [shkencëtarët] te një grua e vetme nga e cila kemi ardhur të gjithë». *Newsweek,* 11 janar 1988, fq. 46-52.

58 *Time Magazine*: «…ka patur një "Adam" trashëgimor, materiali gjenetik në kromozom i të cilit është i përbashkët te çdo njeri tani në tokë». *Time*, 4 dhjetor 1995, fq. 29. **Shënim**: Shkencëtarët pohojnë se paraardhësi ynë i përbashkët mashkull nuk është më i vjetër se paraardhësi ynë i përbashkët femër. Pohimi i tyre përputhet me Biblën, e cila tregon se ne të gjithë vijmë nga Noeu. Por nëna jonë e përbashkët është Eva, meqë Noeu kishte tre bij dhe *tre nuse* nga të cilat rrodhën të gjithë njerëzit.

59 www.pbs.org/wnet/redgold/basics/bloodletting.html

Mauri e bëri këtë dhe u bë i njohur si «babai i oqeanografisë»60.

7. ASTRONOMIA. Afërsisht 2000 vjet më parë apostulli Pal shkroi: *«Tjetër është lavdia e diellit dhe tjetër lavdia e hënës dhe tjetër lavdia e yjeve; sepse* ***ndryshon*** *në lavdi* ***ylli nga ylli****»* (1 Korintasve 15:41). Me sy të lirë të gjithë yjet duken shumë të ngjashëm. Megjithatë sot, me anë të teleskopëve të fuqishëm dhe analizës spektrale të dritës, astronomët pohojnë: «Yjet *ndryshojnë* shumë në ngjyrë dhe shkëlqim. Disa yje duken të verdhë, si dielli. Të tjerë shkëlqejnë blu apo ngjyrë të kuqe»61. «Çdo yll është *unik*»62. Si mund ta ketë ditur këtë Pali në shekullin e parë pas Krishtit?

BESIM I VERBËR?

Edhe pse mund të citohen shumë raste të tjera të «shkencës në Bibël», thelbi që mund të dalë nga këta shtatë shembuj është ky: Edhe pse Bibla nuk është një libër shkencor, sa herë që flet për shkencën, është e përpiktë dhe e vërtetë.

Disa e etiketojnë besimin te Bibla si «besim të verbër». A është i tillë? Apo është *besim inteligjent,* i rrënjosur në evidenca të pakundërshtueshme? Meqë të dhënat përputhen qenësishëm me atë që është shkruar në Bibël, a tregohemi të marrë apo të zgjuar që t'i pranojmë këto Shkrime si të vërteta, edhe kur mësojmë gjëra të cilat nuk mund t'i shpjegojmë apo vërtetojmë plotësisht?

Perëndia nuk na kërkon të bëjmë vetëvrasje intelektuale. Ai na ka dhënë *«shumë prova bindëse»* (Veprat e Apostujve 1:3), të cilat pohojnë besnikërinë e Librit të Tij.

HISTORIA, GJEOGRAFIA DHE ARKEOLOGJIA

Në kapitullin e mëparshëm shqyrtuam disa evidenca të cilat tregojnë se Dhiata e Vjetër dhe e Re janë librat e lashtësisë të ruajtur më së miri. Por çfarë mund të themi për informacionin aktual që përfshihet në këto Shkrime? A mund të jetë i besueshëm?

Bibla u paraqet studiuesve dhe skeptikëve mijëra mundësi për të kontrolluar përpikërinë e saj meqë gati çdo faqe përmend një person, vend apo ndodhi historike.

Çfarë zbulojnë historia, gjeografia dhe arkeologjia?

Për shekuj me radhë shumë njerëz janë përpjekur të diskreditojnë përpikërinë historike të Biblës. Një skeptik i tillë ishte Sër Uolter Ramsej (Sir Walter Ramsay) (1851-1939), një prej arkeologëve të mëdhenj të të tërë kohërave dhe fitues i Çmimit Nobel në kimi më 1904. Ramsej, si i ri, ishte i bindur se Bibla nuk ishte e besueshme. Por zbulimet e tij ia ndryshuan mendimet dhe e shtynë të shkruante: «Luka është historian i shkallës së parë; pohimet te tij nuk janë thjesht të denja për t'u besuar [...] ky autor duhet të vihet bashkë me historianët më të mëdhenj»63.

Luka ishte doktor, historian, ndjekës i Jezusit dhe shkrimtar si i *Ungjillit sipas Lukës,* ashtu edhe i *Veprave të Apostujve*. Këta dy libra biblikë u referohen 95 vendeve gjeografike (32 shteteve, 54 qyteteve dhe 9 ishujve), po ashtu edhe personaliteteve dhe ndodhive historike. Kritikët janë lodhur

---

60 www.bible.ca/tracks/matthew-fontaine-maury-pathfinder-of-sea-ps8.htm **Shënim**: Mauri zbuloi se shtigjet e deteve janë aq të fiksuar, që lundërtari mund «të gjejë rrugën e tij» përgjatë oqeanit (Rozwadowski, Helen M. *Matja e oqeanit.* Cambridge, MA: The Belknap Press of Harvard University Press, 2005, fq. 40); Kur Davidi shkroi për *«shtigjet e deteve»*, detet e vetme të njohura prej tij dhe populli i tij ishin Deti Mesdhe, Deti i Galilesë, Deti i Vdekur dhe Deti i Kuq. Këto trupa uji nuk kishin *«shtigje»* apo rryma domethënëse të dallueshme.

61 *World Book Encyclopedia* 1986; Yjet.

62 «Në një natë pa re disa mijëra yje janë të dukshëm për syrin e lirë. Me dylbi dhe teleskopë të fuqishëm ne mund të shohim aq shumë yje, që nuk mund të arrijmë t'i numërojmë. Edhe pse çdo yll është unik, të gjitha yjet kanë shumë gjëra të përbashkëta» (Faqja e internetit të Astronomisë Universitare Cornell: http://curious.astro.cornell.edu/stars.php). Bibla pohon gjithashtu se numri i yjeve nuk mund të dihet (Zanafilla 15:5; 22:17).

63 Ramsay, Walter M. *«Qëndrimi i zbulimeve të fundit rreth besnikërisë së Dhiatës së Re».* Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1953, fq. 222.

shumë për të gjetur një mospërputhje midis asaj që ka shkruar Luka dhe asaj që ka zbuluar arkeologjia, gjeografia dhe historia jobiblike. Ata kanë mbetur të zhgënjyer. Shkrimet e Lukës kanë dalë të përpikta në çdo rrëfim.

Për ta ilustruar le të shikojmë një fjali në Ungjillin sipas Lukës. Është një fjali e përcaktuar për të treguar sfondin historik për shërbesën tokësore të Jezusit nga Nazareti.

*«Tani në vitin e pesëmbëdhjetë të mbretërimit të **Tiberit Cezar**, kur **Ponc Pilati** ishte qeveritari i Judesë, Herodi tetrarku i Galilesë, i vëllai, Filipi, tetrarku i Itureas dhe i krahinës së Trakonitidës dhe **Lizania** tetrarku i Abilenës, nën kryepriftërinjtë Ana dhe **Kajafa**, fjala e Perëndisë iu drejtua Gjonit, birit të Zakarias, në shkretëtirë»* (Luka 3:1,2).

A KISHTE TË DREJTË LUKA?

Emrat dhe hollësitë e shumta na shtyjnë të bëjmë pyetjen e natyrshme: «A ishte i përpiktë Luka?». Si provë le të kontrollojmë katër njerëzit e përmendur: emrat e nxjerrë në pah në citimin e mësipërm.

Së pari Luka përmend *perandorin romak Tiberin Cezar* dhe *qeveritarin krahinor Ponc Pilatin*. A kanë qenë këta figura historike? A kanë sunduar në të njëjtën kohë? Më 1961, në zonën e teatrit të restauruar të Herodit në Cezare (përmendur gjithashtu nga Luka [Veprat e Apostujve 12:19-24]), u zbulua një gur i lartë një metër, i cili mbante një mbishkrim që konfirmon se Ponc Pilati ishte me të vërtetë qeveritar, ndërsa Tiber Cezari ishte Perandor. Historiani laik Jozef (37-101 m.K.) shkroi gjithashtu për të njëjtët njerëz, vende e ndodhi64.

Luka kishte të drejtë.

Luka përmend gjithashtu *Lizanian* si tetrark (bashkëqeverisës) i *Abilenës*, një krahinë në Siri. Për shumë vjet studiuesit e përdornin këtë «gabim faktik për të vërtetuar se Luka e kishte gabim», sepse Lizania i vetëm i njohur për historianët ishte sunduesi i Çalsis, Greqi, i cili mbeti i vrarë rreth 60 vjet para kohës kur shkruan Luka (rreth vitit 27 m.K.). Historianët nuk dinin gjë për *Lizanian, tetrarkun e Abilenës*, Siri, deri pasi u gjet një mbishkrim, që daton midis vitit 14 e 29 m.K., afër Damaskut. Ai mbante emrin: «Lizania, tetrarku»65. Kështu kishte dy njerëz që e kishin emrin Lizania.

Luka kishte të drejtë.

Luka shkruan gjithashtu për *Kajafën*, bashkëkryeprift në tempullin jude kur Jezusi ishte në tokë. Në dhjetor 1990 punëtorët që po ndërtonin një rrugë në jug të Jerusalemit të vjetër zbuluan aksidentalisht varrin familjar të Kajafës. Arkeologët u thirrën në vendin e zbulimit. Varri kishte dymbëdhjetë urna (kuti kockash gëlqerore). Urna e stolisur më bukur kishte mbishkrimin me emrin «Jozefi, bir i Kajafës». Ky ishte emri i plotë i kryepriftit që e arrestoi Jezusin66. Brenda kutisë gjendeshin mbetjet e një gjashtëdhjetëvjeçari, me siguri ato të Kajafës së Dhiatës së Re67.

Luka kishte të drejtë.

Arkeologu i famshëm Nelson Glueck vëzhgon: «Mund të pohohet kategorikisht se asnjë zbulim arkeologjik nuk ka kundërshtuar qoftë edhe një referim të vetëm biblik. Janë bërë mori gjetjesh arkeologjike, të cilat konfirmojnë në përvijim të qartë apo hollësi të saktë pohimet historike të Biblës»68. Kjo nuk mund të thuhet për libra të tjerë që nderohen nga fetë e botës. Për shembull, zbulimet arkeologjike kanë treguar se Libri i Mormonit nuk është në përputhje me historinë dhe

---

64 Josephus, Flavius. *«Jozefi: Veprat thelbësore».* (Paul L. Maier, editor) Grand Rapids, MI: Botimet Kregel, 1988, faqet 268 e 277. Libri përfshin foto të gurit me mbishkrimin e Pilatit dhe teatrin e Herodit.

65 Bruce, F.F. *«Konfirmimi arkeologjik i Dhiatës së Re (Zbulimi dhe Bibla)».* Redaktuar nga Carol Henry) Grand Rapids, MI: Baker Book House, 1969.

66 Josephus, Flavius. *«Lashtësia»* 18: 2, 2; 4, 3.

67 Foto dhe hollësitë rreth arkivolit të Kajafës: http://www.kchanson.com/ANCDOCS/westsem/caiaphas.html

68 Glueck, Nelson. *«Lumenjtë në shkretëtirë»*. NY: Farrar, Strauss & Cudahy, 1959, fq. 136. Glueck u specializua për gërmimet në Lindjen e Mesme.

gjeografinë69.

Arkeologu Jozef Fri (Joseph Free), kryetar i departamentit të arkeologjisë në Kolegjin Uitën (Wheaton College), del në këtë përfundim në librin e tij *«Arkeologjia dhe Historia e Biblës»*: «E kam shfletuar librin e Zanafillës dhe mendërisht kam vënë re se secili prej 50 kapitujve ose ishte ndriçuar, ose ishte konfirmuar nga ndonjë zbulim arkeologjik: e njëjta gjë është e vërtetë për pjesën më të madhe të kapitujve të tjerë të Biblës, si të Dhiatës së Vjetër po ashtu edhe asaj të Re»70.

AJO QË NUK MUND TË VËRTETOJË SHKENCA

Ndërsa të dhënat arkeologjike konfirmojnë në mënyrë të përputhur besueshmërinë e Biblës si një dokument i përpiktë historik, arkeologjia nuk mund *të vërtetojë* frymëzimin hyjnor. Dhe ndërsa pohimet mbresëlënëse shkencore gjenden në Bibël, shkenca nuk mund *të vërtetojë* asnjë libër që të jetë Fjala e vërtetë e Perëndisë. Kjo duhet thënë meqë disa njerëz përpiqen t'i bindin të tjerët se libri i tyre i shenjtë është i frymëzuar nga Perëndia meqë përmban disa pohime të shëndosha shkencore.

E vërteta *frymërore* nuk mund të vërtetohet nga zbulimet *shkencore*, as faktet shkencore në një libër nuk vërtetojnë se është nga Perëndia. Satani, i cili ka qenë vërdallë për një kohë të gjatë, njeh shumë gjëra për shkencën. Herët në udhëtimin tonë përgjatë Shkrimit, ne do të ndeshim këtë ish-engjëll qiellor, që tani quhet *Satan* dhe *djall*, i cili është bërë kundërshtari i Perëndisë. Tani për tani ngulite në mendje se Satani është shumë i zgjuar dhe është i zoti t'i frymëzojë njerëzit që të shkruajnë gjëra mbresëlënëse.

Profeti Daniel ishte një njeri i zgjuar, të cilin Perëndia e përdori të shkruante njërin prej librave më të thellë të Shkrimi, e megjithatë, kur kemi të bëjmë me aftësitë natyrore, Satani, fryma që e kundërshton të vërtetën e Perëndisë, është edhe *«më i urtë se Danieli»* (Ezekieli 28:3). Djalli është truri pas fesë së rreme. Ai është mjeshtër në artin e mashtrimit. Vetë termi *djall* do të thotë «paditës» apo «shpifës».

Një fjalë e urtë arabe e përmbledh rrezikun: *«Kini kujdes! Disa gënjeshtarë ju thonë të vërtetën»*.

AJO QË STILI LETRAR NUK MUND TË VËRTETOJË

Disa fe pohojnë se libri i tyre vërtetohet se është nga Perëndia, sepse ai është shkruar në një stil shkrimi, që asnjë njeri i thjeshtë nuk mund ta kishte shkruar71. Ahmedi më kishte shkruar në letrën e tij:

Kurani është mrekullia më e madhe që i është dërguar ndonjëherë një profeti! Mirë, atëherë,

---

69 Mormonismi është një fe e ndjekur nga miliona njerëz në mbarë botën. Ndryshe nga Bibla, libri i Mormonit nuk konfirmohet nga arkeologjia. Instituti Smithsonian në Uashington, Distrikti i Kolumbias, doli në këtë përfundim: «Arkeologët smithsonian nuk shikojnë ndonjë lidhje të drejtpërdrejtë midis arkeologjisë së Botës së Re dhe çështjes në fjalë të [Librit të Mormonit]». (Martin, Walter. *«Mbretëria e Kulteve»*. Minneapolis, MN: Bethany House Publishers, 1997, fq. 200-202.) Shiko gjithashtu shënimin fundor 91 për të njëjtën temë. Për një vështrim të krahasueshëm të arkeologjisë për sa i përket Biblës dhe Kuranit, shiko: http://debate.org.uk/topics/history/bib-qur/contents.htm

70 Free, Joseph P. dhe Howard F. Vos. *«Arkeologjia dhe Historia e Biblës»*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1992, fq. 294.

71 Si myslimanët ashtu edhe mormonët pohojnë se një prej provave më të mëdha se librat e tyre të shenjtë janë nga Perëndia shihet në stilin letrar në të cilin janë shkruar. *Një faqe interneti myslimane* pohon: «Sfida e madhe [...] e Kuranit të Shenjtë: ...Që kur është zbuluar Kurani, katërmbëdhjetë shekuj më parë, askush nuk ka qenë i aftë të shkruajë një kapitull të vetëm të ngjashëm me kapitujt e Kuranit për bukurinë, rrjedhshmërinë e shkëlqimin e tyre...» (www.islam-guide.com/frm-ch1-2.htm). *Një faqe interneti e mormonëve* bën një pohim të ngjashëm: «Libri i sfidës së Mormonit: ...Duhet të shkruash librin tënd duke përdorur një seri poezish të lashta hebraike dhe stile shkrimi të cilat nuk do të zbulohen përsëri dhe që do t'i shpallen botës anglishtfolëse pasi të kenë kaluar vite që me botimin e shkrimit tënd...» (www.greatlakesrestorationbranches.org/newpage34.htm).

krijo një varg që është i ngjashëm apo madje afër njërit prej vargjeve të Kuranit!! Nuk do të jesh kurrë në gjendje edhe sikur të ishe personi më i rrjedhshëm në nivelin më të lartë të arabishtes [...] nuk ka asgjë në botë që t'i afrohet madhështisë së Kuranit [...] dhe nëse mund të vërtetosh të kundërtën, atëherë bëje.

Sfida e Ahmedit mbështetet në një varg nga sure (kaptina) e dytë e Kuranit e cila thotë: *«E në qoftë se jeni në dyshim në atë që Ne ia shpallëm gradualisht robit tonë,* ***atëherë silleni ju një kaptinë të ngjashme si ai...»*** (Sure 2:23).

Vështirësia me këtë pohim është se nuk mund as të vërtetohet, as të mos vërtetohet.

Për ta ilustruar le të supozojmë se po organizoj një konkurs për artin, sjell pikturën time, veproj si gjykatës, e shpall veten fitues dhe pastaj i sfidoj pjesëmarrësit në garë: «Askush nuk mund të pikturojë si unë. Nëse ke dyshim se jam artisti më i madh i botës, atëherë bëj një pikturë si timen!».

A do të vërtetonte kjo se piktura ime është më e mira? A do të vërtetonte kjo se unë jam artisti më i madh? Jo. Megjithatë askush nuk mund të jetë në gjendje të vërtetojë se e kam gabim. Pse jo? Bukuria gjendet në syrin e shikuesit.

E njëjta gjë vlen për bukurinë ritmike e letrare. Është subjektive.

Bibla është e pasur në letërsinë mahnitëse hebraike dhe shembujt numerikë mbresëlënës[72]. Megjithatë Perëndia nuk pret që ne t'i besojmë Fjalës së Tij për shkak të gojëtarisë letrare.

Ashtu siç nuk mund *të vërtetojë* shkenca frymëzimin hyjnor, as proza që tingëllon bukur nuk mund të vërtetojë që një libër është nga Perëndia.

Gjë e mençur është të ngulitim në mendje se Satani, imituesi i madh, mund të frymëzojë gjithashtu poezi hipnotike dhe *«fjalë krenarie»* (Juda 16). Shkrimi na paralajmëron që të mos mashtrohemi *«me fjalë të ëmbla dhe të bukura [që] gënjejnë zemrat e të thjeshtit»* (Romakëve 16:18), sidomos kur këto fjalë e kundërshtojnë planin dhe mesazhin e Krijuesit të bërë të ditur që nga fillimi i kohërave.

As shkenca, as arkeologjia, as letërsia nuk mund të vërtetojë një libër si Fjalën e vërtetë të Perëndisë. Një provë e tillë e frymëzimit hyjnor duhet të mbështetet në një shkallë më të lartë gjykimi: mbi evidenca më të forta e të padiskutueshme.

Këto evidenca do t'i marrim tani në konsideratë.

---

72 Psalmi 119, kapitulli më i gjatë në Biblë, jep një shembull të llojeve të ndërlikuar të ndërtimit letrar që e hasim në Shkrimin e Shenjtë. Psalmi 119 është një akrostik alfabeti, i përbërë nga 22 pjesë me 8 vargje secila. Të 8 vargjet e çdo pjesë fillojnë me të njëjtën shkronjë të alfabetit hebraik. Në pjesën 1, çdo varg fillon me *Alef* (shkronja e parë e alfabetit hebraik). Në pjesën 2, të 8 vargjet fillojnë me *Beth* (shkronja e dytë e alfabetit) dhe kështu me radhë përgjatë tërë alfabetit hebraik. Përpiqu të bësh të njëjtën gjë! Jo, mos e bëj. Në vend të kësaj, lexo Psalmin 119 dhe zhytu në fuqinë e fjalëve të tij.

5 FIRMA E PERËNDISË

«Tërë kombet [...] le të dëgjojnë dhe të thonë: "Është e vërtetë!"» – Perëndia (Isaia 43:9)

Pjesa më e madhe e dokumenteve kërkojnë një firmë zyrtare.

Shkrimet e Dhiatës së Vjetër e të Re, të cilat pohojnë se janë teksti dhe besëlidhja e autorizuar nga Perëndia, janë firmosur, jo me penë, por me firmën tepër dalluese të quajtur *profecia e përmbushur.*

«Kështu thotë Zoti [...] «Unë jam i pari dhe jam i fundit, dhe përveç meje nuk ka Perëndi. Kush është si unë? Le ta shpallë, pra, ***ta deklarojë*** *dhe të japë prova para meje* ***që kur kam vendosur*** *këtë popull të lashtë. Le t'u njoftojnë gjërat* ***që do të ndodhin dhe ngjarjet që do të kryhen*** *[...] po, le të këshillohen edhe bashkë.* ***Kush e ka shpallur këtë që në kohët e lashta dhe e ka parashikuar prej një kohe të gjatë?*** *Vallë, nuk jam unë, Zoti?»* (Isaia 44:6, 7; 45:21).

Le të mos e lëmë pa rrokur logjikën e Perëndisë.

Ne e dimë se mund t'i besojmë asaj që shpall për të shkuarën, të tashmen dhe të ardhmen, ngaqë Bibla është e mbushur me profeci të hollësishme të cilat janë përmbushur me përpikëri.

PROVA POZITIVE

Vetëm Ai që ekziston jashtë kohës mund të shpallë dhe shkruajë historinë para se të ndodhë.

Njerëzit vdekatarë kanë bërë ndonjëherë hamendësime të shkolluara rreth asaj që mund të ndodhë në të ardhmen, por vetëm Perëndia e shikon të ardhmen sikur tashmë të ketë ndodhur. Vetëm Perëndia njeh atë që do të ndodhë pas një mijë vjetësh. Përveç zbulimit hyjnor as njerëzit, as engjëjt, as Satani, as demonët nuk mund të parathonë me autoritet një ndodhi të ardhshme.

Disa mund të thonë: «Po mediumet, magjistarët dhe fallxhorët? Ata parathonë të ardhmen!».

Së pari, është e rëndësishme të kuptojmë se Satani është i zoti t'u japë njohje jashtëtokësore dhe fuqi atyre që janë zënë *«nga laku i djallit, që i ka zënë robër të vullnetit të tij»* (2 Timoteut 2:26).

Së dyti, Satani, imituesi dhe psikologu më i madh që ka vëzhguar historinë njerëzore për mijëra vjet, është bërë pothuaj një mjeshtër në falsifikimin e «firmës» së Perëndisë.

Së treti, ndërsa djalli është relativisht i mirë në parathënien se ç'rrugë mund të marrin disa ndodhi, ai nuk *e njeh* të ardhmen. «Profecitë» e tij zakonisht janë vërtetuar të gabuara. Për më tepër, ato janë të turbullta. Për shembull, një fallxhore mund t'i thotë një zonjushe: «Brenda dy-tre viteve të ardhshëm do të martohesh dhe do të gjesh dashurinë e vërtetë». Ti dhe unë e dimë mirë se një «profeci» e tillë do të vërtetohet në njëfarë shkalle. Kur flasim për *profecitë e përmbushura biblike*, nuk po flasim për këto lloj parathëniesh të dykuptimta.

Le të marrim në konsideratë **tre shembuj të profecive biblike**: për një vend, një popull dhe një person.

PROFECI RRETH NJË VENDI

Rreth vitit 600 p.K., profeti Ezekiel profetizoi kundër qytetit të lashtë fenikas të Tiros. Tiro, që ndodhet në brigjet e Libanit, ishte qyteti botëror për mbi dy mijë vjet. Ai njihej si *mbretëresha e deteve*. Megjithatë, ndërsa ishte në kulmin e fuqisë së tij, Perëndia i tha Ezekielit të shpallte dhe të shkruante një profeci të hollësishme rreth shkatërrimit që do të binte mbi Tiron si rezultat i paudhësisë dhe arrogancës së tij para Perëndisë.

Profeti Ezekiel paratha:

1. *Shumë kombe do të ngriheshin kundër Tiros* (Ezekieli 26:3)
2. *Babilonia nën mbretin Nebukadnetsar* do të ishte e para që do ta sulmonte (v. 7)
3. *Muret dhe kullat e Tiros do të shembeshin* (v. 4, 9)

4. Populli i Tiros do *të vritej nga shpata* (v. 11)
5. *Gërmadhat dhe dheu i qytetit do të hidheshin në det* (v. 12)
6. Do të shkretohej *«si një shkëmb i zhveshur»* (v. 4)
7. Do të bëhej si një vend pune i peshkatarit *«për të hedhur rrjetat»* (v. 5,14)
8. Qyteti i madh i Tiros *«nuk do të rindërtohet më, **sepse unë, Zoti, fola**»* (v. 14).

Historia laike flet për realizimin e të tetë parashikimeve:

1. *Shumë kombe u ngritën kundër Tiros*.
2. Kombi i parë ishte *Babilonia e udhëhequr nga mbreti Nebukadnetsar*
3. Pas një rrethimi 13 vjeçar (585-572 p.K.), Nebukadnetsari *rrënoi muret dhe kullat në tokë të Tiros*, duke përmbushur profecinë e parë të Ezekielit.
4. Nebukadnetsari *i masakroi banorët* të cilët nuk mundën të arratiseshin në kullat e ishullit të Tiros, që ndodhet rreth një kilometër larg bregut në Detin Mesdhe.
5. Historia laike dokumenton se më 332 p.K., «Aleksandri i Madh ishte i pari që pushtoi pjesën e ishullit të Tiros. Ai e arriti këtë duke shkatërruar pjesën tokësore të qytetit dhe duke i përdorur rrënojat për ndërtimin e rrugës për në ishull»73. Kështu, ai përmbushi pa dashur një pjesë tjetër të profecisë duke *i hedhur gërmadhat nga qyteti i shkatërruar në det*. Pushtimi i Aleksandrit i solli një fund të përhershëm perandorisë fenikase74.
6. Qyteti u bë i shkretë *«si një shkëmb i zhveshur»*
7. U bë *«një vend për të hedhur rrjetat»*
8. Në vitet e mëvonshme u bënë shumë përpjekje për të rindërtuar Tiron, duke mos bërë gjë tjetër veç shkatërrimit të herëpashershëm. Sot në Liban ka një qytet modern që quhet Tiro, por qyteti i lashtë fenikas kundër të cilit profetizoi Ezekieli nuk u rimëkëmb kurrë. Poshtë një fotoje me kalldrëm, revista «Gjeografia Kombëtare» ka këtë titull: «Sot Tiro fenikase është e groposur brenda këtyre gurëve të shtruar dhe kolonave të metropolit romak. Vetëm një gërmim i vogël dhe mbërrin te bota e humbur e fenikasve»75.

Cilat do të kishin qenë mundësitë që Ezekieli, një njeri, me diturinë e tij, të shikonte qytetin e Tiros dhe të bënte këto tetë parashikime të përpikta?

Meqë vetëm Perëndia e shikon historinë para se të ndodhë, vetëm Perëndia mund t'ia kishte dhënë këtë informacion Ezekielit.

PROFECITË RRETH NJË POPULLI

Bibla përmban qindra profeci të sakta rreth njerëzve dhe kombeve të shumtë: Egjipti, Etiopia, Arabia, Persia, Rusia, Izraeli dhe shumë të tjerë.

Para se të vazhdojmë me shembullin e radhës të profecisë së përmbushur, le të kujtojmë se qëllimi ynë nuk është të bëjmë që këto profeci të thonë atë që duam ne të dëgjojmë, as të nxitim një program politik apo fetar.

Këtu është një rast i lehtë për t'u interpretuar, por i vështirë për t'u pranuar i një profecie të përmbushur rreth një kombi të veçantë.

Rreth vitit 1920 p.K. Perëndia i premtoi Abrahamit: *«Unë do t'ia jap këtë vend pasardhësve të tu»* (Zanafilla 12:7).

---

73 Wallenfels, Ronald dhe Jack M. Sasson. *«Lindja e Afërt e Lashtë»*. Vëllimi IV. NY: Charles Scribner's Sons, 2000; shiko gjithashtu: Carl Roebuck. *«Bota e kohëve të lashta»*. NY: Charles Scribner's Sons, 1966, fq. 355.

74 «Aleksandri i Madh e dobësoi qytetin pas një rrethimi prej nëntë muajsh (332 p.K.), edhe pse nuk e shkatërroi plotësisht. Nga kjo goditje Tiro nuk u rimëkëmb kurrë...» (Avery, Catherine B. & Jotham Johnson. *«Manuali klasik i shekullit të ri»*. NY: Appleton-Century-Crofts, Inc., 1962, fq. 1130.)

75 Matthews, Samuel W. «Zotët e lashtë fenikas të detit» Washington, DC: *National Geographic,* gusht 1974, fq. 165.

Më vonë Perëndia ia përsëriti të njëjtin premtim Isakut dhe Jakobit[76].

Pasardhësit e Abrahamit, Isakut dhe Jakobit u quajtën në fillim *hebrenj*, më vonë *izraelitë* dhe akoma më vonë *judenj*.

Qindra vjet më pas Perëndia e informoi Moisiun për atë që do t'u ndodhte atyre nëse ata nuk do t'i besonin dhe bindeshin Perëndisë së tyre:

> ***«Do t'ju shpërndaj midis kombeve dhe do të nxjerr shpatën kundër jush; vendi juaj do të shkretohet dhe qytetet tuaja do të jenë të shkretuara»*** (Levitiku 26:33).

> *«**Dhe do të bëhesh objekt habie, proverbi dhe talljeje** në mes tërë popujve pranë të cilëve do të të çojë Zoti.... Dhe midis atyre kombeve **nuk do të gjesh prehje** dhe vend ku të pushojnë tabanët e këmbëve të tua; aty Zoti do të të japë një zemër të drithëruar, sy përgjërues dhe ankth në shpirt»* (Ligji i Përtërirë 28:37, 65).

Në Dhiatën e Vjetër ka qindra profeci të tilla.

Jezusi nga Nazareti, rreth vitit 30, duke pohuar fjalët e profetëve, parashikoi shkatërrimin e Jerusalemit: *«Dhe kur ai [Jezusi] po afrohej, e pa qytetin [Jerusalemin] dhe qau mbi të, duke thënë: «...Sepse përmbi ty do të vijnë ditë kur armiqtë e tu do të të qarkojnë **me ledh**, **do të të rrethojnë** dhe do të të zënë nga të gjitha anët. Dhe **do të të rrëzojnë** përtokë [...] sepse ti nuk e ke njohur kohën kur je vizituar»* (Luka 19:41-44). Jezusi, duke folur për vetë tempullin, parashikoi: *«Nga të gjitha këto gjëra që ju admironi, do të vijnë ditët kur **nuk do të mbetet gur mbi gur pa u rrënuar**»* (Luka 21:6).

Dyzet vjet më vonë këto ngjarje ndodhën.

Historiani Flavio Jozefi, lindur më 37 m.K., shkruan rrëfimin e tij të parë me sytë e vet. Më 70 m.K. ushtria romake *e rrethoi* Jerusalemin, *ndërtoi një ledh* rreth qytetit dhe, pas tre vjetësh rrethim, *e rrëzoi*. Edhe pse vetë Cezari i kishte urdhëruar trupat e tij të mos e shkatërronin tempullin e madh, ushtarët romakë të xhindosur ia vunë flakën, duke i vrarë judenjtë e fshehur brenda. Ari dhe argjendi i tempullit u shkri dhe humbi midis gurëve. Tempulli u rrëzua, saktësisht siç kishte thënë Jezusi. *«Nuk do të mbetet gur mbi gur pa u rrënuar»*[77]. Dhe ashtu siç kishin parashikuar Moisiu dhe profetët, judenjtë *u shpërndanë* në mbarë botën. Për dy mijëvjeçarët e ardhshëm historia do të dëshmonte përmbushjen e këtyre profecive, ndërsa judenjtë endacakë u bënë *«objekt habie, proverbi dhe talljeje në mes tërë popujve»* pa vend *«prehjeje»*.

Sido që të jenë ndjenjat tona, ka një anë tjetër të kësaj profecie biblike që askush nuk mund ta mohojë. Perëndia u tha gjithashtu profetëve të Tij, kundër çdo mundësie, se judenjtë do të ruheshin midis kombeve si një popull i veçantë dhe që një ditë do të ktheheshin në vendin që Perëndia i kishte dhënë Abrahamit, Isakut dhe Jakobit.

Moisiu u profetizoi bijve të Izraelit: *«Perëndia yt [...] **do të të mbledhë përsëri nga radhët e të gjithë popujve**, ndër të cilët [...] të kishte shpërndarë»* (Ligji i Përtërirë 30:3). Profeti Amos shtoi: *«Do ta kthej nga robëria popullin tim të Izraelit, **dhe ata do të rindërtojnë qytetet e shkretuara** dhe do të banojnë në to.... **Unë do t'i mbjell në tokën e tyre** dhe nuk do të çrrënjosen kurrë më nga toka që u kam dhënë atyre, thotë Zoti, Perëndia yt»* (Amosi 9:14, 15).

Rrjetet e lajmeve rreth botës raportojnë përmbushjen e këtyre profecive.

Ajo që ka ndodhur me kombin hebre është unike në historinë e botës. Për një gjë, është tërësisht kundër *ligjit të asimilimit*. Ky ligj tregon se kur një komb pushtohet nga një komb tjetër, brenda disa brezave të mbijetuarit e shpërndarë do të asimilohen nga kombet në të cilat janë vendosur. Ata martohen me vendasit, përshtaten me gjuhën dhe kulturën e tyre dhe e humbasin identitetin e tyre kombëtar. Kjo nuk ndodhi me judenjtë. Edhe pse miliona u përpoqën fort t'i përzienin dhe

---

76 Zanafilla 26:3; 28:15; **Shënim**: Toka që Perëndia ia premtoi t'ia jepte që do të rridhte nga Abrahami, Isaku dhe Jakobi u vendos në mënyrë strategjike *«në mes të kombeve»* (Ezekieli 5:5). Shiko gjithashtu Veprat e Apostujve 1:8; 2:5.

77 Josephus, Flavius, *«Veprat e plota të Jozefit»*. (William Whiston) Grand Rapids, MI: Kregel Publications, 1967, fq. 566-568, 580-583, 588, 589.

përvetësonin, ata nuk u dorëzuan78.

Natyrisht që shumë i shohin këto fjalë të dhimbshme për t'u pranuar. Kohët e fundit një mik në Liban ka shkruar: *«Për sa i përket përmbushjes së profecisë* [rreth premtimit të Perëndisë për të kthyer përsëri popullin hebre në tokën e tyre], *nuk mund të anashkaloj atë që mund të sjellë pranimi i një besimi të tillë. Pranimi do të ishte dëmtues për çështjen time»*.

Le të jemi të qartë. Pranimi i mbijetesës dhe rivendosjes së judenjve si popull dhe komb nuk do të thotë se duhet të miratojmë politikat qeverisëse izraelite. E kuptoj dhe më dhimbset miku im libanez. Familja e nënës së tij dhe komshinjtë u dëbuan nga shtëpitë e tyre më 1948 bashkë me shumë të tjerë. Vendi i tij ka vuajtur shumë. Megjithëkëtë, çështja që duhet kuptuar është kjo: fjalët e profetëve biblikë po realizohen para syve tanë.

Fakti se pjesa më e madhe e judenjve sot e refuzojnë mesazhin e profetëve për të cilët thonë se i nderojnë është gjithashtu përmbushje e Shkrimit. Si komb ata janë frymërisht të verbër. *«Por deri më sot, kur lexohet Moisiu, një vel mbetet mbi zemrat e tyre»* (2 Korintasve 3:15). Si komb ata nuk do të hyjnë në bekimet e vërteta të Perëndisë derisa të vijë dita kur të pendohen (të kenë një ndryshim rrënjësor mendje e zemre) dhe të besojnë në mesazhin e lashtë të Perëndisë79.

Afër fundit të udhëtimit tonë përgjatë Shkrimit, ne do të vëzhgojmë se si këto ndodhi përshtaten në programin e Perëndisë për kohët e fundit. Do të dëgjojmë gjithashtu profecitë rreth bekimeve që Perëndia ka rezervuar për Lindjen e Mesme dhe tërë botën.

> *«Sepse unë i njoh mendimet që kam për ju» – thotë Zoti – «mendime paqeje dhe jo të së keqes, **për t'ju dhënë një të ardhme dhe një shpresë**»* (Jeremia 29:11).

PROFECITË RRETH NJË PERSONI

Të shpërndara në mbarë Dhiatën e Vjetër ka qindra profeci rreth një Çlirimtari-Mesi, të cilin Perëndia e premtoi se do ta dërgonte në botë. Pergamenët e Detit të Vdekur pohojnë se këto Shkrime janë shkruar qindra vjet para lindjes së Mesias. Poshtë ka një mostër të atyre parashikimeve.

- *Profecia e dhënë Abrahamit, 1900 p.K.:* **Mesia do të vinte në botë përmes pasardhësve familjarë të Abrahamit dhe Isakut** (Zanafilla 12:2, 3; 22:1-18. *Përmbushja: Mateu 1*).
- *Profecia me anë të Isaias, 700 p.K.:* **Ai do të lindte nga një virgjëreshë, duke mos patur baba biologjik tokësor** (Isaia 7:14; 9:6. *Përmbushur: Luka 1:26-35; Mateu 1:18-25*).
- *Profecia me anë të Mikeas, 700 p.K.:* **Ai do të lindë në Betlehem** (Mikea 5:2. *Përmbushur: Luka 2:1-20; Mateu 2:1-12*).
- *Profecia me anë të Oseas, 700 p.K.:* **Ai do të thirret nga Egjipti** (Osea 11:1. *Përmbushur: Mateu 2:13-15*).
- *Profecia me anë të Malakias, 400 p.K.:* **Mesia do të paraprihej nga një pararendës** (Malakia 3:1; Isaia 40:3-11. *Përmbushur: Luka 1:11-17; Mateu 3:1-12*).
- *Profecia me anë të Isaias, 700 p.K.:* **Ai do të bënte që të verbrit të shihnin, të shurdhët të dëgjonin, të çalët të ecnin dhe do t'u predikonte lajmin e mirë të varfërve** (Isaia 35:5, 6;

78 Për ta ilustruar, para Luftës së Dytë Botërore, judenj të panumërt në Gjermaninë e Hitlerit nuk donin të njiheshin si judenj. Ata flisnin gjermanisht, paguanin taksa gjermane dhe luftuan për Gjermaninë në Luftën e Parë Botërore. Megjithatë nazistët i dalluan si judenj. Dhe brenda disa viteve u shfarosën 6 milion në «Holokaust [...] quajtur krimi i dokumentuar më mirë në histori» (Phillips, John. *«Eksplorimi i botës së judenjve»*. Neptune, NJ: Loizeaux Brothers, 1993, fq. 109). Shiko gjithashtu kryeartikullin: «Nazistët pranojnë se kanë vrarë 6 milion judenj në Evropë». Bourne, Eric. *«Gazeta e Palestinës»*, E diel, 16 dhjetor 1945.

79 Isaia 44:18; Jeremia 5:21; Gjoni 5:39-47; 2 Korintasve 3:12-16; Romakëve 9-11. **Shënim**: Rreth 2600 vjet më parë, Perëndia i shfaqi Ezekielit se rilindja e Izraelit do të ndodhte në tri faza të dallueshme. Ai e krahason Izraelin me një luginë të shtruar me *kocka të thata*, të cilat do të *ngriheshin* si një trup i vetëm dhe përfundimisht *do të kishin jetë në to* (Ezekieli 37:1-14).

61:1. *Përmbushur: Luka 7:22; Mateu 9 etj.*).

- *Profecia me anë të Isaias, 700 p.K.:* **Ai do të refuzohej nga vetë populli i Tij** (Isaia 53:2, 3; gjithashtu: Psalmi 118:21, 22. *Përmbushur: Gjoni 1:11; Marku 6:3; Mateu 21:42-46 etj.*).
- *Profecia me anë të Zakarias, 500 p.K.:* **Ai do të tradhtohej për 30 monedha argjendi, të cilat do të përdoreshin për të blerë një arë** (Zakaria 11:12, 13. *Përmbushur: Mateu 26:14-16; 27:3-10*).
- *Profecia me anë të Isaias, 700 p.K.:* **Mesia do të refuzohej, do të paditej në mënyrë të rreme, do të sprovohej dhe do të ekzekutohej nga judenjtë dhe paganët** (Isaia 50:6; 53:1-12; gjithashtu: Psalmi 2 e 22; Zakaria 12:10. *Përmbushja: Gjoni 1:11; 11:45-57; Marku 10:32-34; Mateu 26 e 27*).
- *Profecia me anë të Davidit, 1000 p.K.:* **Duart dhe këmbët e Tij do të shpoheshin, Ai do të tallej nga spektatorët dhe rrobat e Tij do të ndaheshin me short etj.** (Psalmi 22:8, 16, 22. *Përmbushur: Luka 23:33-37; 24:39* [mbaje mend se ky parashikim u bë shumë kohë përpara se të shpikej kryqëzimi si formë e ndëshkimit me vdekje]).
- *Profecia me anë të Isaias, 700 p.K.:* **Ai, edhe pse i vrarë si krimineli më i keq, do të varrosej në varin e të pasurit** (Isaia 53:8, 9. *Përmbushur: Mateu 27:57-60*).
- *Profecia me anë të Davidit, 1000 p.K.:* **Trupi i Mesias nuk do të kalbej në varr, Ai do ta mposhtte vdekjen** (Psalmi 16:9-11 [shiko gjithashtu: Mateu 16:21-23; 17:22, 23; 20:17-19 etj.]. *Përmbushur: Luka 24; Veprat e Apostujve 1 e 2*).

Ligjet e probabilitetit tregojnë «pamundësinë» që një person të përmbushë profeci të tilla specifike e të verifikueshme.

Megjithatë kjo ndodhi me saktësi.

Më vonë, mund t'i kthehesh kësaj liste, të hapësh Biblën dhe të lexosh çdo profeci të Dhiatës së Vjetër dhe përmbushjen e shkruar në Dhiatën e Re.

SIMBOLE E FIGURA PROFETIKE

Përveç qindra *profecive*, të shpërndarë në tërë Shkrimet e Dhiatës së Vjetër ka qindra *simbole* e *figura* (duke iu referuar gjithashtu si *tipa, modele, hije, parafytyrime* dhe *ilustrime*). Perëndia përcaktoi që secili prej këtyre ndihmësve pamorë t'i mësonte botës rreth vetes dhe planeve të Tij për njerëzimin.

Në udhëtimin tonë përmes Shkrimit do të hasim shumë simbole e figura. Për shembull, një *simbol* i spikatur është ai i *qengjit të sakrificës*, i cili shpjegohet në mënyrë të qartë në kapitujt 19 deri 26 të këtij libri.

Në kapitullin 21 do të mësojmë rreth një çadre të veçantë që quhet *tabernakull*, për të cilin Perëndia e urdhëroi popullin e Tij ta ndërtonte si *figurë*. Tabernakulli dhe gjithçka që e shoqëronte janë ndihma të fuqishme pamore për t'i ndihmuar njerëzit që të kuptojnë se si është Perëndia dhe se si mund të falen dhe kualifikohen mëkatarët për të jetuar me Të përgjithmonë.

Një studim krahasues midis jetës së Jozefit, djalit të Jakobit dhe Jezusit nga Nazareti përbën një shembull mbresëlënës të llojit të *parafytyrimit* të hasur në Shkrim. Ka më shumë se njëqind anë paralele midis jetës së Jozefit dhe asaj të Jezusit. Perëndia e përdori jetën e Jozefit për të përshkruar figurën e Jezusit, i cili do të vinte në botë 1700 vjet më vonë80.

Ka vetëm një shpjegim të arsyeshëm për figura dhe profeci të tilla [...] Perëndia.

QËLLIMI I PROFECISË

Mesia, kur ishte në tokë, tha:

*«Po ju them që tani, **para se të ndodhë**, që, **kur të ketë ndodhur**, të **besoni** se unë jam Krishti»*

80 Krahaso Zanafillën 37-50 me jetën e Jezusit të përshkruar tek Ungjijtë. Rekomandim për të lexuar: *Jozefi më shtyn të mendoj për Jezusin,* nga William MacDonald. Grand Rapids, MI: Gospel Folio Press.

(Gjoni 13:19)

Parathënia e ndodhive të ardhshme, që pason me realizimin e tyre në histori, është një mënyrë përmes së cilës Perëndia ka vërtetuar lajmëtarët dhe mesazhin e Tij. Perëndia i vërtetë dhe i vetëm, për të forcuar besimin tonë në Fjalën e Tij, ka *«shpall[ur]* ***fundin që në fillim****, dhe shumë kohë më parë* ***gjërat që ende nuk janë bërë****, duke thënë: "Plani im do të realizohet...:»* (Isaia 46:10).

Udhëtimi që do të ndërmarrim përgjatë Shkrimit do të fillojë nga libri i parë, *Zanafilla*, e cila paraqet se si filloi bota. Udhëtimi ynë do të mbyllet me librin e fundit të Biblës, *Zbulesa*, e cila parathotë ndodhitë e fundit të historisë së botës.

Si mund të jemi të sigurt se pohimet biblike rreth të shkuarës së paverifikueshme dhe të ardhmes së paparashikueshme janë të vërteta? Mund të jemi të sigurt duke zbatuar të njëjtën logjikë me anë të të cilës kemi besim se dielli do të lindë nesër. Për mijëra vjet sistemi diellor ka një raport të përsosur. Toka nuk ka ngelur pa u rrotulluar. Dielli lind e perëndon në mënyrë të përputhur. Po kështu është me profecinë biblike. Në gjithçka që mund të verifikohet Libri i Perëndisë ka një raport të përsosur.

SFIDA E PERËNDISË

Disa njerëz fetarë pohojnë se libri i tyre i shenjtë përmban gjithashtu profeci që janë përmbushur. Nëse dëgjon dikë të bëjë një pohim të tillë, pyeti pa e fyer të paraqesë një listë të shkurtër me tre ose katër profecitë më bindëse të librit të tyre të shenjtë. Vështirë se do të pranojnë, por nëse po, së pari verifikoni që profecitë të jenë shkruar *para* ngjarjeve të parathëna dhe pastaj i krahasoni me historinë laike për të konfirmuar përmbushjen e tyre. Nga përvoja ime parathënie të tilla janë, në rastin më të mirë, të pakta dhe të dykuptimta.

Jo pa qëllim të mirë Perëndia i vërtetë e i gjallë paraqet sfidën e mëposhtme ndaj të gjitha hyjnive fetare e të imagjinuara:

«"Paraqitni çështjen tuaj" – thotë Zoti – "parashtroni arsyetimet tuaja" [...] Le t'i parashtrojnë dhe ***të na njoftojnë ç'ka për të ndodhur****. Le të deklarojnë cilat* ***ishin gjërat e kaluara****, në mënyrë që të mund t'i shqyrtojmë dhe* ***të njohim kryerjen e tyre****; ose na njoftoni* ***ç'ka për të ndodhur****. Na njoftoni* ***ç'ka për të ndodhur në të ardhmen****, dhe kështu do të mësojmë se jeni perëndi; po, na bëni të mirë apo të keqe në mënyrë që të mbetemi të habitur duke i parë bashkë. Ja, ju jeni një hiç dhe vepra juaj nuk vlen asgjë; ai që ju zgjedh kryen një gjë të neveritshme"»* (Isaia 41:21-24)

Kur kemi të bëjmë me profecitë e shumta e të hollësishme, të cilat janë përmbushur me saktësi, Bibla qëndron e vetme.

Perëndia i vërtetë dhe i gjallë e ka vërtetuar mesazhin e Tij ndaj njerëzimit duke e shkruar historinë para se të ndodhë.

Profecia e përmbushur është ***firma e Tij***.

6 DËSHMIA E PËRPUTHUR

«Nëse do të dish se si është uji, ***mos pyet peshkun****»*
– Fjalë e urtë kineze

Imagjino.

Një ditë të nxehtë, ndërsa je duke ecur përgjatë një lumi, mendon të bësh not. Megjithatë, nuk je i sigurt nëse uji është i përshtatshëm. A është rrjedha shumë e fortë? A është i ftohtë? Apo a janë kushtet e duhura?

Fjala e urtë kineze këshillon: *«Mos pyet peshkun»*.

Pse peshqit që jetojnë në atë lumë janë të pakualifikuar të të tregojnë *«se si është uji»* (përveç faktit se ata nuk flasin gjuhën tënde!)? Peshqit nuk janë në gjendje të japin një informacion të tillë për arsyen e thjeshtë se ata nuk kanë ndonjë pikë reference jashtë kufijve të ekzistencës së tyre ujore. Ajo botë e kufizuar dhe e vrazhdë është gjithçka që njohin.

Në mënyrë të ngjashme, nëse duam të kuptojmë këtë botë në të cilën jetojmë dhe pse jemi këtu, një informacion i tillë duhet të vijë jashtë pikëpamjes së kufizuar dhe egocentrike të njeriut për botën.

Lajmi i mirë është se Perëndia i qiellit e ka siguruar këtë informacion për të gjithë ata që e duan.

«I gjithë Shkrimi është ***i frymëzuar nga Perëndia*** *dhe i dobishëm për mësim, bindje, ndreqje dhe për edukim me drejtësi»* (2 Timoteut 3:16).

Si mund ta dimë se Shkrimi biblik është *«i frymëzuar nga Perëndia»*? Në kapitullin e kaluar pamë se Krijuesi i ka vënë vulën e Tij vërtetësisë së Biblës duke ngulitur në faqet e saj qindra profeci të cilat janë përmbushur.

Vetëm Perëndia mund të parashikojë në mënyrë të përsëritur të ardhmen e largët me 100% përpikëri.

Një mënyrë tjetër që Perëndia ka caktuar për besnikërinë e zbulimit të Tij është duke ia zbuluar atë shumë profetëve përgjatë shumë shekujve.

NJË DËSHMITAR NUK ËSHTË I MJAFTUESHËM

Perëndia i tha Moisiut: *«****Një dëshmitar i vetëm nuk mjafton*** *për të akuzuar dikë për çfarëdo krimi apo mëkati të kryer;* ***fakti do të përcaktohet me deponimin e dy ose tre dëshmitarëve****»* (Ligji i Përtërirë 19:15).

Ky parim pranohet në mbarë botën. Në një gjyq kërkohet më shumë se një dëshmitar për të vendosur të vërtetën. Para se një pohim të pranohet si fakt, ai duhet të mbështetet nga disa burime të besueshme.

Perëndia, duke zbuluar të vërtetën, nuk e ka vënë mënjanë ligjin e Tij që pohon: *«Një dëshmitar i vetëm nuk mjafton»*. Shkrimi pohon se *«Perëndia i gjallë që ka bërë qiellin, dheun, detin dhe të gjitha gjërat që janë në ta [...] la që të gjitha kombet të ndjekin rrugët e tyre; por* ***nuk e la veten e vet pa dëshmi****...»* (Veprat e Apostujve 14:15-17).

Edhe fiset më të izoluara në tokë kanë *dëshminë e jashtme të krijimit* (duke parë gjërat që Krijuesi i tyre ka bërë) dhe *dëshminë e brendshme të ndërgjegjes* (një ndjenjë e natyrshme e së drejtës, e të gabuarës dhe përjetësisë). Çdo personi në tokë i është dhënë pak dritë, pak e vërtetë. Kështu, Perëndia shpall se njerëzimi është *«i pafalshëm»*[81]. Megjithatë, Ai premton t'u japë dritë të

---

81 *«****Ajo që mund të njihet prej Perëndisë është bërë e dukshme në ta, sepse Perëndia ua ka shfaqur atyre****. Në fakt cilësitë e tij të padukshme, fuqia e tij e përjetshme dhe hyjnia e tij,* ***duke qenë të dukshme nëpërmjet veprave të tij që nga krijimi i botës, shihen qartë, me qëllim që ata të jenë të pafalshëm****»* (Romakëve 1:19, 20) Edhe njerëzit që nuk e kanë Shkrimin, *«tregojnë veprën e ligjit të shkruar në zemrat e tyre për dëshminë që jep* ***ndërgjegjja*** *e tyre, dhe sepse mendimet e tyre* ***shfajësojnë ose edhe akuzojnë*** *njëri-tjetrin»* (Romakëve 2:15). Megjithatë, në vend që të kërkojnë më tepër të vërtetë, pjesa më e madhe e njerëzve ndjekin gjërat e

mëtejshme të gjithë atyre që kërkojnë me zell të gjejnë dhe të njohin Krijuesin e tyre.

DËSHMIA E VAZHDUESHME

Perëndia nuk e ka lënë kurrë Veten pa dëshmi.

Perëndia, gjatë mijëvjeçarëve të parë të historisë njerëzore, ose foli drejtpërdrejtë me njerëzit ose e bëri të njohur të vërtetën e Tij përmes *dëshmisë gojore* të njerëzve të parë.

Adami, njeriu i parë, jetoi 930 vjet. Njerëzit që jetuan në mijëvjeçarin e parë të historisë njerëzore ishin të pafalshëm për mosnjohjen e të vërtetës rreth Krijuesit-Pronarit të tyre, meqë ata mund të kishin pyetur *dëshmitarët e parë*, Adamin dhe Evën82. Jetëgjatësia e njerëzve të parë ishte rreth njëmbëdhjetë herë më e madhe se jeta mesatare sot, të cilën Krijuesi më vonë e caktoi *«deri në shtatëdhjetë vjet dhe për më të fortët në tetëdhjetë»* (Psalmi 90:10).

Rreth vitit 1920 p.K. Perëndia zgjodhi një njeri të moshuar të cilit i vuri emrin Abraham. Perëndia premtoi se do ta bënte nga Abrahami një *komb* përmes të cilit Ai do t'u jepte kombeve të botës mësime të rëndësishme rreth vetes dhe planit të Tij për njerëzimin. Gjithashtu përmes atij kombi të zgjedhur Perëndia do të siguronte *profetët* dhe *Shkrimin* dhe do të dërgonte *Mesian* në botë. Rreth vitit 1490 p.K. Perëndia thirri një njeri brenda atij kombi për të qenë zëdhënësi i Tij. Emri i tij ishte *Moisi*.

DËSHMIA E SHKRUAR

Perëndia e frymëzoi Moisiun të shkruante pjesën e parë të Shkrimit të Shenjtë, *Torahun*. Krijuesi i qiellit dhe i tokës synonte ta bënte të vërtetën e Tij të mundshme në *formë të shkruar* për brezat e ardhshëm deri në fund të kohërave. Ai i vuri në mendjen e Moisiut fjalët që duhej shkruar. Perëndia ua vërtetoi Fjalën e Tij kombeve me *mrekulli* të mëdha me anë të dorës së Moisiut. Perëndia zbuloi gjithashtu *ndodhi të ardhshme* të cilat Moisiu ua shpalli egjiptianëve dhe izraelitëve. Gjithçka ndodhi saktësisht siç kishte parathënë Moisiu. Perëndia nuk la vend për dyshime të mundshme.

Edhe skeptikët më të fortë duhej të pranonin se Perëndia, i cili foli përmes Moisiut, ishte Perëndia i vërtetë dhe i gjallë83.

Moisiu ishte i pari në rendin e gjatë të profetëve që shkruan Fjalën e Perëndisë për më tepër se pesëmbëdhjetë shekuj84. Profetët vinin nga prejardhje të ndryshme. Disa nuk kishin edukim formal. Megjithëse jetuan në breza të ndryshëm, ajo që shkruan paraqet një mesazh të bashkuar në mënyrë të përsosur nga fillimi në fund.

Perëndia zgjodhi njerëz si Moisiu, Davidi, Salomoni dhe rreth tridhjetë të tjerë për të shkruar Shkrimet e Dhiatës së Vjetër. Ai e vërtetoi Fjalën e Tij me premtime dhe profeci të përmbushura dhe me shenja e çudi të mrekullueshme.

Në Dhiatën e Re origjina, jeta, fjalët, veprat, vdekja dhe ringjallja e Mesias janë shkruar nga katër njerëz: Mateu, Marku, Luka dhe Gjoni. Këta katër njerëz shkruan ungjijtë (që quhet *Inxhil* në arabisht), duke siguruar kështu për botën katër dëshmi të veçanta. Perëndia frymëzoi gjithashtu Pjetrin (një peshkatar), Jakobin dhe Judën (vëllai i Jezusit nga nëna) dhe Palin (studiues dhe ish-terrorist) për të shpjeguar me hollësi të lavdishme qëllimet e tashme dhe përfundimtare të Perëndisë për popullin e Tij. Apostulli Gjon shkroi librin e fundit të Biblës, i cili parathotë grafikisht se si do të përfundojë historia e botës, ashtu siç e njohim.

DËSHMI E PËRPUTHUR

rreme.

82 Duke llogaritur moshat e gjenealogjive të shkruar në Bibël, mësojmë se Adami nuk ka vdekur para se babai i Noeut (brezi i 9-të pas Adamit) të ishte 50 vjeç (Zanafilla 5).

83 *«Atëherë magjistarët i thanë Faraonit: "Ky është gishti i Perëndisë"»* (Eksodi 8:19). Shiko gjithashtu Eksodin 12:30-33. Për historinë e plotë: Eksodi 5–14.

84 Ndërsa Moisiu shkroi pjesën e parë të Shkrimit, ka gjasa që libri i Jobit të jetë shkruar para Torahut (rreth kohës së Abrahamit), duke e bërë atë një prej pjesëve më të lashta të letërsisë në ekzistencë. Nëse kjo datë është e saktë, atëherë Bibla është shkruar për një periudhë rreth 2000 vjeçare.

Gjithsej Perëndia përdori rreth dyzet njerëz për më tepër se pesëmbëdhjetë shekuj për të shkruar zbulimin e Tij për njerëzimin. Edhe pse pjesa më e madhe e këtyre dëshmitarëve nuk e kanë njohur njëri-tjetrin, gjithçka që shkruan përputhet së bashku për të formuar historinë dhe mesazhin përfundimtar.

Cili, përveç Atij që është jashtë periudhës së kohës, do të mund të transmetonte një rrëfim të tillë të përputhur?

*«Sepse asnjë profeci nuk ka ardhur nga vullneti i njeriut, por **njerëzit e shenjtë të Perëndisë kanë folur, të shtyrë nga Fryma e Shenjtë**»* (2 Pjetrit 1:21).

Përgjatë shekujve shumë janë përpjekur të diskreditojnë shkrimtarët e Dhiatës së Re dhe mesazhin e tyre. Shkrimet e apostullit Pal janë sulmuar në mënyrë të veçantë.

Apostulli Pjetër na nxit t'i marrim seriozisht shkrimet e Palit: *«Sikurse ju ka shkruar edhe vëllai ynë i dashur Pal, sipas diturisë që iu dha [...] letrat e tij [...] ka disa gjëra të vështira për t'u kuptuar, të cilat të paditurit dhe të paqëndrueshmit i shtrembërojnë, sikurse bëjnë me **Shkrimet e tjera**, për përhumbjen e tyre»* (2 Pjetrit 3:15, 16).

Gjithçka që ka shkruar apostulli Pal është në harmoni me atë që kanë shkruar profetët. Vetë Pali ka dëshmuar: *«Por, për shkak të ndihmës që pata nga Perëndia deri në këtë ditë, vazhdova t'u dëshmoj të vegjëlve dhe të mëdhenjve, **duke mos thënë tjetër përveç atyre që profetët dhe Moisiu thanë se duhet të ndodhnin** [...] **A u beson profetëve?**»* (Veprat e Apostujve 26:22, 27).

E PËRPUTHUR APO E PAPËRPUTHUR?

Besnikëria e dëshmitarit provohet jo nga sasia e të vërtetës në dëshminë e personit, por nga mungesa e ndonjë mospërputhjeje. Kjo ilustrohet nga anekdota e mëposhtme:

Një ditë me diell, katër djem gjimnazistë nuk mund t'i bënin ballë tundimit për të lënë orët e mësimit. Ditën tjetër ata i shpjeguan mësueses se ishin larguar nga ora e saj, pasi makinës së tyre i ishte shpuar goma. Ajo buzëqeshi dhe tha për t'i qetësuar: «Shiko, ju i shpëtuat provimit dje». Por pastaj shtoi: «Uluni dhe nxirrni një laps e letër. Pyetja e parë është: Cila gomë u shpua?»85.

Përgjigjet e kundërta të djemve në këtë pikë nxorën në dritë historinë e tyre të sajuar.

Në dallim me dëshminë kontradiktore të këtyre katër djemve, dëshmia e Perëndisë është e përputhur. Duke përdorur dhjetëra dëshmitarë e shkrimtarë përgjatë brezave të panumërt, Krijuesi ynë e ka zbuluar vetveten dhe planet e Tij me përputhshmëri të patëmetë.

Në mes të oqeanit të trazuar të feve dhe filozofive kontradiktore të njeriut, Perëndia ka siguruar dhe ruajtur për ne një shkëmb të palëvizshëm mbi të cilin ne mund të mbështetim shpirtrat tanë.

Ky shkëmb është *Fjala e Tij*.

*«Ne e kemi edhe **më të vërtetuar fjalën profetike**, të cilën bëni mirë ti kushtoni kujdes, si një kandil që ndriçon në një vend të errët [...] Por ka pasur edhe **profetë të rremë midis popullit**, ashtu si do të ketë **midis jush mësues të rremë**.... Dhe shumë vetë do të ndjekin **doktrina shkatërruese** të tyre dhe për shkak të tyre udha e së vërtetës do të shahet. **Dhe në lakminë e tyre do t'ju shfrytëzojnë me fjalë të shpifura**...»* (2 Pjetrit 1:19-2:3).

PROFETËT E RREMË

Kështu, Fjala e Perëndisë na paralajmëron kundër profetëve dhe mësuesve lakmitarë e egoistë, të cilët *«do t'ju shfrytëzojnë me fjalë të shpifura»86*. Bibla tregon histori të shumta rreth njerëzve që

85 DeHaan, Dennis. «*Buka jonë e përditshme*», 6 maj 2006. Grand Rapids, MI: RBC Ministries.

86 Disa pyesin: «Pse i lejon Perëndia profetët e rremë të shpallin mesazhet e tyre mashtrues?». Moisiu iu

pohojnë se flasin për Perëndinë, por mesazhi i tyre ka qenë, në fakt, i frymëzuar nga *«fryma e gënjeshtrës»* (1 Mbretërve 22:22).

Shkrimi përshkruan një kohë në historinë e Izraelit kur kishte 850 profetë të rremë dhe vetëm një profet të vërtetë, Elia. Ndërsa 7000 izraelitë i qëndruan besnik të vetmit Perëndi të vërtetë, miliona të tjerë zgjodhën të besojnë dëshmitarë egoistë dhe të rremë87.

Mikea, një prej profetëve besnik të Perëndisë, shkroi:

*«Kështu thotë Zoti për **profetët që e bëjnë popullin tim të largohet nga rruga e tij**, që bërtasin: "Paqe", po të kenë diçka për të kafshuar nëpër dhëmbë, por i shpallin luftë atij që nuk u vë gjë në gojë»* (Mikea 3:5).

Ky është modeli i historisë, një arsye përse paralajmërohemi nga Jezusi:

*«**E gjerë** është dera dhe **e hapur** është udha që të çon në **shkatërrim**, dhe **shumë** janë ata që hyjnë nëpër të. Përkundrazi sa e ngushtë është dera dhe sa e vështirë është udha që çon në jetë! Dhe pak janë ata që e gjejnë! **Ruhuni nga profetët e rremë**, të cilët vijnë te ju duke u **shtënë si dele**, por përbrenda janë **ujqër grabitqarë**. Ju do t'i njihni nga frytet e tyre. A vilet vallë rrush nga ferrat ose fiq nga murrizat? Kështu çdo dru i mirë jep fryte të mira; por druri i keq prodhon **fryte të këqija**»* (Mateu 7:13-17).

Përgjatë shekujve profetë dhe mësues të këqij të panumërt kanë ardhur e shkuar. Disa kanë ndikuar qindra e mijëra vetë, ndërsa të tjerë kanë udhëhequr miliona e madje miliarda shpirtra drejt *«udhës që të çon në shkatërrim»*.

Nëse do të mos bëhesh si një prej të *«shumtëve»*, të cilët ndjekin verbërisht një profet të rremë drejt *«shkatërrimit»*, atëherë filtrojeni mësimin e atij personi përmes kësaj rrjete:

Mesazhi i një profeti të vërtetë është gjithmonë në harmoni me Shkrimin e konfirmuar profetik që ka qenë para tij.

Shiko **tri rastet** e mëposhtme të njerëzve që kanë pohuar se janë profetë të Perëndisë. A kanë qenë profetë të vërtetë apo të rremë?

Rasti 1: NJË «MESIA» I VARROSUR

Historia shënon dhjetëra profetë e mesi të vetëshpallur të tillë, të cilët kanë jetuar pas kohës së Krishtit88. Njëri prej këtyre ka qenë Abu Isa.

Abu Isa nga Persia ka jetuar në pjesën e dytë të shekullit të shtatë. Ndjekësit e tij besonin se ai ishte Mesia, sepse kishte thënë se do t'i çonte drejt fitores dhe, megjithëse ishte i pashkollë, kishte shkruar libra mbi këtë temë. Por mesazhi i tij ishte në kundërshtim me Shkrimet.

Abu Isa i mësoi ndjekësit e tij të luteshin shtatë herë në ditë dhe ta ndiqnin në betejë, duke u premtuar mbrojtje hyjnore. Megjithatë, pasi Abu vdiq në betejë, u varros dhe nuk arriti të kthehej në jetë, ndjekësve të tij iu desh të pranonin se ai nuk ishte Mesia.

Shumë kohë para periudhës së Abusë, Jezusi i kishte paralajmëruar dëgjuesit e Tij:

---

përgjigj kësaj pyetje në Torah: *«**Në rast se midis jush del një profet** apo një ëndërrimtar dhe ju propozon një shenjë apo një mrekulli, dhe shenja apo mrekullia për të cilën ju foli realizohet dhe ai thotë: "Le të shkojmë pas perëndive të tjera që ti nuk i ke njohur kurrë dhe le t'u shërbejmë", **ti nuk do të dëgjosh fjalët e këtij profeti** apo të këtij ëndërrimtari, sepse **Zoti, Perëndia juaj, ju vë në provë** për të ditur në se e doni Zotin, Perëndinë tuaj, me gjithë zemër dhe me gjithë shpirt»* (Ligji i Përtërirë 13:1-3).

87 1 Mbretërve 18; 1 Mbretërve 19:18; Romakëve 11:14.

88 Smith, James E. *«Ajo që mëson Bibla rreth Mesias së Premtuar»*. Nashville, TN: Thomas Nelson Publishers, 1993, fq. 470-474; Gjithashtu: Phillips, John. *Eksplorimi i botës së judenjve*. Neptune, NJ: Loizeaux Brothers, 1993, fq. 80 e 81.

«Sepse do të dalin krishtër të rremë dhe profetë të rremë, dhe do të bëjnë shenja të mëdha dhe mrekulli të tilla aq sa t'i mashtrojnë, po të ishte e mundur, edhe të zgjedhurit. ***Ja, unë ju paralajmërova****»* (Mateu 24:24, 25).

RASTI 2: NJË «PROFET» VETËVRASËS

Xhim Xhounsi (Jim Jones) themeloi një kult të quajtur *Tempulli i Populllit*. Xhimi, në fillim të viteve 70, ishte një predikues i njohur në San Françisko, Kaliforni. Ai njihej për aftësitë e tij në mobilizimin e turmave për të marrë pjesë në politikë dhe projekte në ndihmë të të varfërve. Xhimi e quajte veten «Profeti» dhe pohonte se kishte fuqi t'i shëronte pacientët me kancer dhe të ngjallte të vdekurit.

Përfundimisht, Xhim Xhounsi bindi më shumë se një mijë ndjekës të tij ta ndiqnin në «Qytetin e Xhounsit» në Guinea, Afrikë e Jugut. «Profeti Xhim», në këtë bashkësi të re, u premtoi dishepujve të tij një jete paqeje dhe lumturie. Por kjo ishte një gënjeshtër e madhe.

Xhimi nuk ishte gjë tjetër veçse një ujk grabitqar i shtënë si dele. *«Kronikat e San Françiskos»* raportojnë: «18 nëntor [1978]: Xhounsi e urdhëron tufën e tij të vrasë veten duke pirë cianur Ata që refuzuan u detyruan ta merrnin helmin. Fëmijët u vranë me injektim. Përfundimisht 914 trupa u gjetën në Qytetin e Xhounsit, duke përfshirë edhe vetë Xhounsin»89.

RASTI 3: NJË «LIBËR I SHENJTË» I PAKONFIRMUAR

Jozef Smith lindi në Amerikën e Veriut më 1805. Rritur në varfëri dhe besëtytni, si i ri, filloi t'u thoshte njerëzve se ai ishte profeti i Perëndisë. Ai pohonte se Perëndia i kishte folur në një seri vegimesh përmes një engjëlli drite që quhej Moroni.

Jozefi ka shkruar: «U mbërtheva nga një fuqi e cila më pushtoi tërësisht dhe pati një ndikim aq të madh ndaj meje saqë më lidhi gjuhën, duke më bërë të pa aftë për të folur. Errësira e dendur më rrethoi dhe u duk për pak kohë se isha i dënuar për shkatërrim të menjëhershëm». Më pas Smithi thotë se si një «kolonë reje» iu shfaq mbi krye «më e shkëlqyeshme se dielli, e cila zbriti gradualisht derisa ra mbi» të90. Jozefi shpalli se Perëndia i kishte zbuluar atij një libër të ri të shenjtë, *Librin e Mormonit*. Ai u tha ndjekësve të tij se Bibla kishte ardhur nga Perëndia, por se ky libri i tij i ri ishte zbulimi i fundit i Perëndisë. Jozefi mësoi njerëzit të recitonin lutje, të agjëronin, të jepnin lëmoshë, të bënin vepra të mira dhe ta pranonin atë si profet. Ndërkohë ai vetë praktikonte dhe ligjëroi një stil jete egoiste dhe sensuale.

Edhe pse «zbulimet» e Jozef Smithit ishin të pakonfirmuara nga ndonjë dëshmitar tjetër (edhe pse ai pohonte se kishte tre) dhe përveç faktit se libri i tij bie në kundërshtim me Biblën, historinë dhe arkeologjinë91, sot miliona njerëz aderojnë në fenë e *Mormonizmit*. Kisha e begatë e Mormonit dërgon misionarët e saj në mbarë botën dhe çdo ditë qindra njerëz bëhen *mormonë* (quajtur gjithashtu *Shenjtorët e Ditës së Mëvonshme*). Pjesa më e madhe e mormonëve janë njerëz të sinqertë, të mirë, por nëse krahason mesazhin e «profetit Jozef» me atë që kanë shpallur dhe shkruar profetët e Biblës, do të zbulosh dy mesazhe rrënjësisht të ndryshëm.

Të vëmë në rrezik fatin tonë të përjetshëm mbi mesazhe kontradiktore e të pakonfirmuara të një profeti të shpallur vetë i tillë, pavarësisht se sa i qartë apo i zgjuar të jetë, është diçka e pamatur. *«Dhe nuk është për t'u çuditur, sepse Satani vet shndërrohet në engjëll drite»* (2 Korintasve 11:14).

---

89 Taylor, John. «Xhounsi magjepsi elitën liberale të San Françiskos», *«Kronikat e San Françiskos»*, 12 nëntor 1998.

90 Smith, Joseph. *Perla e princit të madh*. Joseph Smith—Historia; 1:15-16.

91 Ndryshe nga Bibla, e cila është konfirmuar nga historia dhe arkeologjia, libri i Mormonit është i pambështetur. Profesori Thomas Stuard Ferguson themeloi Departamentin e Arkeologjisë në Universitetin e Ri Bringham e vetë Mormonizmit për qëllimin e vetëm për të zbuluar evidencë vërtetuese për «librin e tyre të shenjtë». Pas 25 vjetësh kërkimi të përkushtuar, departamenti nuk gjeti gjë për të konfirmuar florën, faunën, topografinë, gjeografinë, njerëzit, monedhat apo vendbanimet e përshkruar në Librin e Mormonit. Fergusoni doli në përfundimin se gjeografia e Librit të Mormonit është «e trilluar» (Martin, Walter. *Mbretëria e kulteve*. Minneapolis, MN: Bethany House Publishers, 1997, fq. 200-202)

NJË MESAZH I KONFIRMUAR

Në një botë të pështjelluar ku turmat kanë *«ndryshuar të vërtetën e Perëndisë në gënjeshtër»* (Romakëve 1:25), Perëndia i vetëm i vërtetë ka dalluar në mënyrë të qartë të vërtetën e tij nga shumë zëra kundër.

Një mënyrë se si Perëndia ka qartësuar dhe konfirmuar mesazhin e Tij është duke ua zbuluar në mënyrë rritëse me përputhje të përsosur shumë profetëve përgjatë shumë shekujve. Vetëm Autori që ekziston jashtë kohës mund të ketë frymëzuar një zbulim të tillë.

FIGURË: *40 njerëzit* e këtij ilustrimi përfaqësojnë lajmëtarët të cilët, për 15 shekuj, kanë shkruar mesazhin e përputhur e të konfirmuar në Shkrime.

Njeriu i vetmuar përfaqëson çdo lajmëtar i cili del në skenë më vonë me një mesazh të papërputhur dhe të pakonfirmuar.

Në kapitujt e mëparshëm jemi ndeshur me shumë prova që tregojnë se Bibla është Fjala e Perëndisë. Megjithatë edhe pse bindëse si këto ashtu edhe evidenca të tjera, dokumentimi më imponues i mesazhit të Perëndisë gjendet thjesht duke e dëgjuar, kuptuar dhe rrokur.

Drama e shpalosur e Librit të Perëndisë zbulon Atë që është pafundësisht mbi dhe përtej fuqive tona imagjinuese. Ai shfaq natyrën e baraspeshuar të lavdishme e të përsosur të Krijuesit tonë. Ai çliron njerëzit nga frika e vdekjes dhe siguron për ta shpresën e sigurt të jetës së përjetshme. Ai shndërron karakterin dhe sjelljen e tyre. Ai i çon ata drejt Perëndisë së vetëm të vërtetë.

As djalli as njeriu nuk mund të shpiknin një mesazh të tillë.

Por mos e merrni fjalën time për bazë.

*«**Provoni të gjitha**, mbani të mirën»*
(1 Thesalonikasve 5:21)

7 THEMELI

*«Një njeri i zgjuar [...] e ka ndërtuar shtëpinë e tij mbi **shkëmb**»*
(Mateu 7:24)

Jezusi nga Nazareti, në *Predikimin e Tij mbi mal*, e mbylli me këto fjalë:

«Prandaj, ai që i dëgjon këto fjalë të mia dhe i vë në praktikë, mund të krahasohet prej meje me një njeri të zgjuar, që e ka ndërtuar shtëpinë e tij mbi shkëmb. Ra shiu, erdhi përmbytja, frynë erërat dhe u përplasën mbi atë shtëpi; por ajo nuk u shemb, sepse ishte themeluar mbi shkëmb. Përkundrazi ai që i dëgjon këto fjalë dhe nuk i vë në praktikë, do të krahasohet me një njeri budalla, që e ka ndërtuar shtëpinë e tij mbi rërë. Më pas ra shiu, erdhi përmbytja, frynë erërat dhe u përplasën mbi atë shtëpi; ajo u shemb dhe rrënimi i saj qe i madh».
(Mateu 7:24-27)

Cili ishte ndryshimi midis shtëpisë që i bëri ballë stuhisë dhe asaj që u shkatërrua?
Themeli.
Njeriu i zgjuar ndërtoi shtëpinë e tij mbi një shkëmb të fortë; i marri e ndërtoi shtëpinë e tij në rërë të lëvizshme.

Perëndia, në Shkrimet e profetëve, ka hedhur një themel të mbështetur në shkëmb të fortë për mesazhin të cilin Ai dëshiron që gjithkush ta kuptojë dhe besojë. Ai themel është *Torahu* (njohur gjithashtu si *Ligji i Moisiut, Pentateuku* apo *Taureti*).

LIBRI I FILLIMEVE

Torahu i Moisiut përmban pesë librat e parë të Shkrimit. Libri i parë quhet ***Zanafillë***, që do të thotë *«origjinë»*. Zanafilla është *Libri i Fillimeve* në të cilin Perëndia bën të ditur origjinën e tokës, jetës, njerëzve, martesës, familjeve, shoqërive, kombeve dhe gjuhëve. Zanafilla u jep përgjigje mistereve më të mëdha të jetës. Si është Perëndia? Nga erdhi njeriu? Pse jemi këtu? Nga vjen e keqja? Pse vuajnë njerëzit? Si mund të pranojë një Perëndi i përsosur njerëzit jo të përsosur?
Ndërsa përgjigjet ndaj pyetjeve të tilla dhe të tjera përgjigje vendimtare dalin më vonë në Shkrimin e Shenjtë, te Zanafilla gjejmë Krijuesin që ka hedhur themelin për përgjigjet e Tij. Libri i parë i Biblës është themeli i gjithçkaje që vijon më pas.

HISTORIA E PERËNDISË

Bibla përmban qindra histori të cilat kanë ndodhur përgjatë mijëvjeçarëve. Këto histori së bashku formojnë *një histori të vetme*, historinë më të mirë të treguar ndonjëherë. Në këtë histori Perëndia ka ngulitur *një mesazh kryesor:* lajmi më i mirë i shpallur ndonjëherë.
Historia dramatike e Perëndisë përfshin shumë pika kulmore. Ndërsa do të ecim nëpër Shkrim, do të ndeshemi me kulmin më lartë në shkrimet e *Ungjijve*. Një pikë tjetër kulmore do të shfaqet para nesh në librin e fundit të Biblës, titulluar *Zbulesa*.
Pavarësisht nga fakti se Perëndia ka zbuluar planin e Tij për njerëzimin, ai plan mbetet mister për pjesën më të madhe të njerëzve.

NË FILLIM GJËRAT E PARA

Libri i Zanafillës ka 50 nga 1189 kapitujt e Biblës92. Për ta lexuar tërë Biblën pa ndërprerje do të

92 Bibla ka 66 libra individualë: 39 në Dhiatën e Vjetër dhe 27 në Dhiatën e Re. Më vonë në histori, Kisha Katolike (e cila, ashtu si shumë kisha protestante, ngre traditat e kishës së saj mbi Fjalën e Perëndisë) vendosi të përfshinte 11 libra shtesë midis Dhiatës së Vjetër e të Re. Këta

duhej rreth tri ditë e tri net.

Në udhëtimin që do të ndërmarrim, ndërsa do të shohim historitë më të spikatshme në Shkrim, kemi ndërmend të vizitojmë shumë histori klasike e kyç, të cilat zbulojnë «kuadrin e plotë» të planit mahnitës të Perëndisë për njerëzimin. Një pjesë domethënëse e kohës tonë të udhëtimit do të kalohet në *katër kapitujt e parë* të Biblës, meqë këto faqe hyrëse zbulojnë të vërtetat e mëdha gjetur edhe në pjesë të tjera të Fjalës së Perëndisë.

Rëndësia e disa kapitujve të parë të Biblës nuk mund të lihet pa u theksuar.

Kur i tregojmë apo i lexojmë një histori një fëmije, nga e fillojmë? A fillojmë në mes të historisë dhe pastaj shkojmë në fund, duke lexuar një rresht apo dy? Jo, fillojmë nga fillimi. Megjithatë, kur kemi të bëjmë me Shkrimet, pjesa më e madhe e lexuesve lexojnë aty-këtu. A ndodh që historia e Perëndisë mbetet mister për ta, sepse nuk i kanë përfillur faqet e para të Librit të Perëndisë? A është për t'u çuditur që pjesa më e madhe e njerëzve janë në një mendje me Ahmedin, i cili shkroi në letrën e tij: *«Çështja e mëkatarëve nuk ka kuptim për mua»* (Kapitulli 1).

Nëse nuk njohim fillimin e historisë së Perëndisë, ne do ta kemi të vështirë të vlerësojmë pjesën tjetër. Megjithatë, kur i kemi kuptuar kapitujt e parë, pjesa tjetër do të ketë kuptim të mahnitshëm93.

NJË NGASTËR E MBJELLË

Imagjino një kokërr të vetme gruri. Duket se nuk është shumë, por fshehur në atë farë në dukje të vogël gjendet kodi i përbërë dhe fuqia e fshehur e duhur për të prodhuar një bimë të pjekur të mbushur me grurë. Shkrimi përshkruan procesin:

*«Sepse dheu prodhon vetvetiu **më parë** kërcellin, **pastaj** kallirin, **dhe më në fund** kallirin plot me kokrra»* (Marku 4:28).

Perëndia nuk caktoi që gruri, frutat dhe perimet të piqeshin menjëherë, as që historia e mesazhi i Tij të zbulohej menjëherë. Ashtu siç ka siguruar Perëndia ushqim për trupin e njeriut me anë të bimëve që rriten në mënyrë progresive, po kështu Ai ka zgjedhur të sigurojë ushqim frymëror për shpirtin e njeriut me anë të *së vërtetës së zbuluar në mënyrë progresive*.

*«Sepse ka një urdhër **mbi** urdhër, urdhër **mbi** urdhër, rregull **mbi** rregull, rregull **mbi** rregull, pak këtu dhe pak atje»* (Isaia 28:10).

Libri i Zanafillës është një ngastër toke pjellore në të cilën Perëndia ka mbjellë me kujdes «farën» e tij të së vërtetës. Nga këto të vërteta mesazhi i Tij mbin dhe piqet në librat e tjerë të Shkrimit, duke ofruar jetë dhe freski për botën.

NJË EMBRION

---

libra, të njohur si *Apokrifa* (apo libra *Deuterkanunorë*), u shkruan kryesisht në epokën midis Dhiatës së Vjetër dhe Dhiatës së Re. Ndërsa ata përmbajnë material interesant historik e legjendar, besimtarët hebrenj nuk i kanë pranuar kurrë si Shkrime të frymëzuar. Shumë nga Pergamenët e Detit të Vdekur, të zbuluar më 1947 janë komentarë, të cilët komentojnë vetëm 39 librat e Dhiatës së Vjetër dhe jo librat apokrifë. Kur Mesia ishte në tokë, Ai citoi shpesh nga Dhiata e Vjetër, por kurrë nga librat apokrifë. Librat apokrifë nuk citohen kurrë në Dhiatën e Re. 39 librat e Dhiatës së Vjetër u shkruan nga profetët të cilëve Perëndia u foli drejt për drejt dhe të cilëve Ai u konfirmoi fjalën e Tij, *«dëshmonte për të me anë shenjash e mrekullish, me vepra të ndryshme të fuqishme dhe me dhurata të Shpirtit të Shenjtë»* (Hebrenjve 2:4). Në lidhje me Dhiatën e Re, besimtarët që jetuan në kohën pas vizitës së Krishtit në tokë, pranuan autoritetin e apostujve dhe Shkrimet e Dhiatës së Re si të barabarta me profetët dhe Shkrimet e Dhiatës së Vjetër. Kjo nuk mund të thuhet për librat apokrifë.

93 Luka 24:25-48; Gjoni 5:39-47. Për burime që paraqesin mesazhin e Perëndisë në mënyrë kronologjike: www.goodseed.com / www.one-god-one-message.com

Falë teknologjisë moderne, gjërat që një herë dukeshin mister, tani mund të shihen. Për shembull, sot mund të shohim mesazhe të qartë të embrionit njerëzor në zhvillim e sipër. Fenomenale! Brenda tetë javësh veza e fekonduar në barkun e nënës zhvillohet në një foshnjë sa një kikirik, e plotësuar me sy, veshë, hundë, gojë, krahë, duar, kofshë e këmbë. Ka madje edhe gjurmë gishtërinjsh. Edhe pse nuk është i formuar plotësisht, ai i ka të gjitha gjymtyrët.

Në mënyrë të ngjashme, sot dimë se çdo e vërtetë thelbësore e zbuluar nga Krijuesi ynë për vetveten dhe planin e Tij për njerëzimin mund të gjendet në formën embrionale në librin e Zanafillës. Megjithatë, në pjesën tjetër të Shkrimit të plotë *«misteri i Perëndisë»* (Zbulesa 10:7) rritet drejt pjekurisë.

Deri më sot personaliteti dhe qëllimet e Perëndisë mbeten mister për pjesën më të madhe, por në mënyrë të panevojshme, sepse ***«misterin** që u mbajt i fshehtë gjatë shekujve dhe brezave [...] **tani iu shfaq shenjtorëve të tij»*** (Kolosianëve 1:26).

Perëndia na fton të kuptojmë misterin e Tij, por ne duhet *të duam* ta kuptojmë.

COPAT DHE PJESËT

Bibla është gati si një formuese me figura.

Mënyra se si disa copa përshtaten së bashku është e qartë, ndërsa të tjerat nuk janë të qarta. Duhet durim dhe këmbëngulje. Në mënyrë të ngjashme vetëm duke kaluar kohë në përsiatje mbi Fjalën e Perëndisë ai pështjellim do të largohet dhe plani i harmonishëm i Perëndisë do të dalë në sipërfaqe.

Kohët e fundit kam patur privilegjin të kem korrespondencë me një gazetar arrivist në Liban. Edhe pse nuk jemi takuar ende, ne jemi bërë miq. Në letrën e parë me anë të postës elektronike më ka shkruar:

Nuk besoj se është e mundur të arrish në një përfundim pozitiv [rreth] të vërtetës përfundimtare.

I dhashë zemër që të linte mënjanë të gjitha idetë e paramenduara dhe të lexonte vetë Biblën, duke e lejuar atë që t'i flasë vetë. Ai e ka bërë këtë, siç e tregon edhe një letër tjetër e mëvonshme:

Kam lexuar Dhiatën e Re në arabisht dhe kam qëllim të filloj me të Vjetrën. **Më parë lexoja copë e pjesë të shkëputura**. Tani, për shumë pyetje që kam bërë kam gjetur përgjigje para syve të mi.... Çfarë kam fituar nga ky lexim? Një respekt më të thellë për [mesazhin e Perëndisë], duke e parë gjithnjë e më tepër si një forcë për të ndryshuar jetën e individit, për të kryer një ndryshim të vërtetë në të, se sa një masë me detyra të serta [...] pa e ndryshuar në të vërtetë atë.... Kam zbuluar se mbase ka një mënyrë për të qenë i sigurt për atë që kemi në duart tona.

Kohët e fundit ai ka vënë re:

Kam bërë një hap që duhej ta kisha bërë më parë. Kuptoj se nuk mjafton të thuash: «E kam lexuar Biblën». **Ai është një libër që duhet lexuar përherë.** Është mahnitëse se si aq shumë pyetje që kisha janë zhdukur në hijen e atij libri.

Për këtë njeri mesazhi i Perëndisë po fillon të dalë në sipërfaqe.

Udhëtimi që do të ndërmarrim përmes Shkrimit do të mbledhë pjesët më të rëndësishme të formueses më të madhe të historisë dhe historia e mesazhi mahnitës i Perëndisë do të bëhet më i qartë.

Nëpërmjet *«leximit të përhershëm»* të Shkrimit nga ana jonë ne do të zbulojmë se si përputhen *«copat dhe pjesët»* e tjera.

LETRAT E DASHURISË

Tregohet një histori për një ushtar që donte një vajzë. Ndërsa dashuria e tij për të ishte e thellë, ndjenja e saj për të ishte e paqartë. Në kohën e duhur ushtari u dërgua në një vend të largët. Ai i shkroi rregullisht letra zonjushës, edhe pse ajo kurrë nuk i dërgoi ndonjë letër atij.

Së fundi, erdhi dita e kthimit të tij. Kur mbërriti, ndalesa e tij e parë ishte vizita tek ajo që donte. Ai e gjeti atë në shtëpi. Ndërsa ajo u duk e kënaqur që e pa, një kuti e mbuluar me pluhur në cep të shtëpisë nxori në pah gjendjen e vërtetë të zemrës së saj.

Ishte e mbushur me letrat e tij të palexuara nga ajo.

NGA QIELLI NË TOKË

Shkrimet janë si një seri letrash të dërguara nga Perëndia për ty. Në Shkrimet e Tij Krijuesi-Pronari i qiellit dhe tokës po të prezantohet, duke shprehur dashurinë e Tij dhe duke të treguar se si të jetosh me Të në lavdinë dhe gëzimin e shtëpisë së Tij të përjetshme.

Këtu kemi një pjesë të një «letre» që ka dërguar në tokë 2700 vjet më parë:

«O ju të gjithë që keni etje, ejani tek ujërat,
dhe ju që nuk keni para ejani, blini dhe hani!....
Pse shpenzoni para për atë që nuk është bukë
dhe fryt i mundit tuaj, për atë që nuk të ngop?
Dëgjomëni me kujdes dhe do të hani atë që është e mirë,
dhe shpirti juaj do të shijojë ushqime të shijshme.
Vini veshin dhe ejani tek unë, dëgjoni dhe shpirti juaj do të jetojë;
dhe unë do të bëj me ju një besëlidhje të përjetshme....
Ashtu si qiejt janë më të lartë se toka,
kështu edhe rrugët e mia janë më të larta se rrugët tuaja
dhe mendimet e mia janë më të larta se mendimet tuaja» (Isaia 55:1-3, 9)

Me dashuri!
Krijuesi yt

A i ke hapur letrat që të ka dërguar? A i ke lexuar? A i je përgjigjur?
Le të fillojë udhëtimi.

PJESA II
UDHËTIMI

ZBULIMI I MISTERIT

8. SI ËSHTË PERËNDIA?
9. ASNJË SI AI
10. NJË KRIJIM I VEÇANTË
11. FUTJA E TË KEQES
12. LIGJI I MËKATIT DHE VDEKJES
13. MËSHIRA DHE DREJTËSIA
14. MALLKIMI
15. SHQETËSIMI I DYFISHTË
16. FARA E NJË GRUAJE
17. KUSH MUND TË JETË KY?
18. PLANI I PËRJETSHËM I PERËNDISË
19. LIGJI I FLIJIMIT
20. NJË FLIJIM SHUMË I RËNDËSISHËM
21. MË TEPËR GJAK I DERDHUR
22. QENGJI
23. PËRMBUSHJA E SHKRIMIT
24 PLOTËSISHT I PAGUAR
25. MUNDJA E VDEKJES
26. FETAR DHE LARG PERËNDISË

8 SI ËSHTË PERËNDIA?

Udhëtimi fillon atje ku fillon Libri i Perëndisë: me një prej shpalljeve të të gjitha kohërave:

«Në fillim Perëndia krijoi qiejt dhe tokën» (Zanafilla 1:1)

Nuk bëhet asnjë përpjekje për të vërtetuar ekzistencën e Perëndisë. Kjo gjë duket vetë.

Nëse je duke ecur përgjatë një bregu të shkretë dhe shikoni gjurmë të njoma këmbësh në rërë, instinktivisht del në përfundimin se nuk je vetëm. Ti e di se ato gjurmë nuk janë krijuar vetë. Ti e di se era e uji nuk i kanë formuar. Dikush tjetër i ka lënë ato gjurmë.

Ti e di këtë.

Megjithatë, shumë njerëz bëjnë debat se ata *nuk* e dinë se rëra në të cilën ishin formuar gjurmët dhe qenia njerëzore që la gjurmët u shkaktua gjithashtu nga Dikush. Njeriu, në një përpjekje për të shpjeguar krijimin pa Krijuesin, ka shpikur shumë teori të përpunuara, disa duke imagjinuar një rrjet shkaqesh që shtrihen miliarda vjet më parë. Por kur mbërrijnë në atë që ata e quajnë «fillimi», nuk i afrohen përgjigjes së pyetjes së parë: *Çfarë e shkaktoi?*

Shkrimi thotë: *«Meqenëse ajo që mund të njihet prej Perëndisë është bërë e dukshme në ta, sepse Perëndia ua ka shfaqur atyre. Në fakt cilësitë e tij të padukshme, fuqia e tij e përjetshme dhe hyjnia e tij, **duke qenë të dukshme nëpërmjet veprave të tij** që nga krijimi i botës, shihen qartë, me qëllim që ata të jenë të pafalshëm»* (Romakëve 1:19, 20).

Shpjegimi është elementar: projekti bën të domosdoshëm një projektues.

Ashtu siç është e vërtetë kjo me gjërat e bëra nga njeriu si gjurmët, makinat dhe kompjuterët, po kështu është e vërtetë me mekanizmat si këmbët, qelizat dhe yjësitë. Qoftë nëse vëzhgohen me sy të lirë, qoftë përmes një mikroskopi apo teleskopi, ndërlikimi i pandryshueshëm dhe rendi i gërshetuar i gjithësisë bën të domosdoshëm një Krijues dhe një Mbështetës.

Ashtu si gjurmët e këmbëve kërkojnë një që lë gjurmë, po kështu gjithësia kërkon një

Krijues të gjithësisë.

«Qiejt tregojnë lavdinë e Perëndisë dhe kupa qiellore shpall veprën e duarve të tij» (Psalmi 19:1).

Kështu, kush është Krijuesi i gjithësisë? Si ta dimë se si është Ai? Mund ta *dimë,* pasi Ai e ka bërë vetveten *të njohur*[94].

I PËRJETSHMI

Më parë lexuam nga një korrespondent i cili pyeti me sarkazëm: «Kush e ka krijuar Perëndinë? E harrova». Përgjigjja është: *Askush*. Perëndia është i përjetshëm. Shprehja *«Në fillim **PERËNDIA**...»* na mëson se Krijuesi ynë nuk i ngjan askujt dhe asgjëje.

*«Para se të kishin lindur malet dhe para se ti të kishe formuar tokën dhe botën, madje **nga mot dhe përjetë ti je Perëndia**»* (Psalmi 90:2).

E kaluara, e tashmja dhe e ardhmja janë si hiç për Perëndinë. Ai është *«Zoti Perëndi, i Plotfuqishmi, që **ishte**, që **është** dhe që **do të vijë**!»* (Zbulesa 4:8).

Ai është jashtë kohës dhe i pakapshëm.

Asnjë qenie njerëzore nuk do të njohë gjithçka për Perëndinë. Ai është *«i Larti dhe i Madhërishmi që **banon përjetësinë**»* (Isaia 57:15).

Ai nuk ndryshon kurrë. *«Por ti je **gjithnjë po ai** dhe vitet e tua nuk do të kenë **kurrë fund**»* (Psalmi 102:27).

MË I MADHI

Perëndia është më i madh se çdo gjë tjetër që mund të imagjinojmë.

Ashtu si i Përjetshmi nuk përpiqet të *vërtetojë* ekzistencën e Tij, sepse është e dukshme, po kështu nuk bën përpjekje të *shpjegojë* ekzistencën e Tij, sepse mendjet tona të fundme janë të paafta të kuptojnë atë që ekziston jashtë kohës, hapësirës dhe materies.

Kur isha i vogël më kujtohet kur shikoja qiellin dhe mendoja se nëse do të mund të udhëtoja aq lart e larg, do të mbërrija në një tavan dhe te fundi i gjithësisë.

Disa gjëra mund të kuptohen vetëm duke besuar atë që ka zbuluar Krijuesi.

Besimi në Fjalën e përputhur dhe të vërtetuar të Perëndisë është çelësi për nivelin më të lartë të diturisë dhe njohjes.

*«Edhe pa besim është e pamundur t'i pëlqesh Atij, sepse ai që i afrohet Perëndisë duhet të besojë se Perëndia është, dhe se është shpërblyesi i atyre që e kërkojnë atë. **Me anë të besimit ne kuptojmë** se bota është ndërtuar me fjalën e Perëndisë, sa që ato që shihen nuk u bënë prej gjërave që shihen»* (Hebrenjve 11:6, 3).

Shkenca moderne pohon se *«ato që shihen nuk u bënë prej gjërave që shihen»*. Fizikanët na thonë se materia përbëhet nga atome të padukshëm, të cilët përbëhen nga elektronet, të cilët vërtiten rreth bërthamës së përbërë nga protonet dhe neuronet, të cilët përbëhen nga kuarke, të cilët përbëhen nga...? Njerëzimi ka zbuluar shumë, megjithatë dimë shumë pak! Ata që janë të zgjuar

94 Përpjekja e kozmologëve për të kuptuar historinë e gjithësisë mbështetet në një «përpjekje vëzhguese dhe teorike e kombinuar» (Loeb, Abraham. «Vitet e errëta të gjithësisë», *Scientific American*, nëntor 2006). Ndërsa njohja e tyre mbështetet në *vëzhgimin dhe **teorinë**,* njohja e atyre që besojnë në Bibël mbështetet në *vëzhgimin dhe **zbulimin***: zbulim që mban firmë hyjnore (ashtu siç kemi parë në kapitujt 5 e 6). Perëndia ka zbuluar të vërtetën e Tij në mënyrë të tillë që ne të mund ta *njohim* se është e vërtetë.

pranojnë kufizimet e intelektit njerëzor.

Ajo që shkenca nuk do të jetë në gjendje të vërtetojë apo të mos vërtetojë është *«se bota është ndërtuar me fjalën e Perëndisë»*. Ne vetëm mund ta *dimë* këtë përmes shqisës së gjashtë të dhënë nga Perëndia: ***besimi***.

*«Me anë të besimit **ne kuptojmë**»* temat dhe çështjet më të mëdha të jetës. Arsyeja për këtë është e qartë:

*«Perëndia është **më i madh** se njeriu»* (Jobi 33:12).

Pra, çfarë na ka zbuluar tjetër ky Perëndi i madh për vetveten?

I PAKUFISHËM

Ai është i gjithëfuqishëm. *«Ah, Zot, Zot! Ja, ti e sajove qiellin dhe tokën me fuqinë tënde të madhe dhe me krahun tënd të shtirë. Nuk ka asgjë tepër të vështirë për ty»* (Jeremia 32:17). Krijuesi ia tejkalon krijimit të Tij. Ai është përmbi gjithçka dhe përtej gjithçkaje që mund të imagjinojmë.

Ai është i gjithëdijshëm. *«Ti e di kur ulem dhe kur ngrihem, ti e kupton nga larg mendimin tim»* (Psalmi 139:2). Krijuesi njeh gjithçka: të shkuarën, të tashmen dhe të ardhmen. Ai nuk bëhet më i mençur me kalimin e kohës. *«**E pafund** zgjuarsia e tij»* (Psalmi 147:5).

Ai është i kudogjendshëm. *«Ku do të mund të shkoja larg Frymës sate, ose ku do të mund të ikja larg pranisë sate?»* (Psalmi 139:7). I Pafundmi mund të jetë me ty në të njëjtën kohë që është me mua. Në të njëjtin çast që po flet me engjëjt në qiell, mund të jetë edhe duke folur me njerëzit në tokë.

Ai është i pakufishëm.

FRYMË

Këtu kemi një pjesë tjetër domethënëse të informacionit rreth Perëndisë së pakufishëm:

*«Perëndia është **Frymë**»* (Gjoni 4:24).

Perëndia është Frymë i padukshëm, i pafund dhe personal, i cili është i pranishëm në çdo vend dhe në të njëjtën kohë. Edhe pse nuk ka nevojë për trup, Ai është në gjendje dhe i lirë të shfaqet ashtu si zgjedh. Shkrimi paraqet disa raste kur Perëndia u është shfaqur njerëzve dhe grave në mënyra unike dhe të dukshme: *«Ballë për ballë, ashtu si një njeri flet me mikun e tij»* (Eksodi 33:11).

Perëndia Frymë më i Lartë dëshiron të bëhet i njohur, i besuar dhe i adhuruar nga qeniet frymërore që ka krijuar për këtë qëllim.

«...të tillë janë adhuruesit që kërkon Ati. Perëndia është Frymë, dhe ata që e adhurojnë duhet ta adhurojnë në frymë dhe në të vërtetën» (Gjoni 4:23, 24).

ATI I SHPIRTRAVE

Një prej titujve të Perëndisë është *«Atë i shpirtrave»* (Hebrenjve 12:9).

Perëndia, para se të krijonte tokën95, bëri miliona *qenie frymërore* të fuqishme e të mrekullueshëm që quhen *engjëj*. Ai i krijoi për të jetuar me Të në shtëpinë e Tij qiellore. *Engjëll* do

95 Libri i Jobit 38:6 e 7 tregon se engjëjt po vështronin dhe po gëzoheshin kur Perëndia krijoi tokën. Libri i Jobit është një libër poetik, kështu që engjëjt përshkruhen si *«yjet e mëngjesit»* dhe *«bijtë e Perëndisë»*. Këto dy shprehje nuk tregojnë qenie të ndryshme. Ky përshkrim i dyfishtë është një shembull i paralelizmit, një karakteristikë e poezisë hebraik. Shiko gjithashtu Jobin 1:6; 2:1.

të thotë *«lajmëtar»* apo *«shërbëtor»*. Perëndia, i cili synoi të kishte një mbretëri me personazhe të dashur me të cilët të mund të kalonte përjetësinë, krijoi këto shpirtra për ta njohur, për ta adhuruar, për t'ju bindur, për t'i shërbyer dhe për ta gëzuar Atë përherë.

*«Pastaj pashë, dhe dëgjova zërin e **shumë engjëjve** përqark fronit, qenieve të gjalla dhe pleqve; dhe numri i tyre ishte dhjetë mijëra dhjetë mijërash dhe mijëra mijërash»* (Zbulesa 5:11).

Që nga fillimi Perëndia krijoi aq engjëj sa donte, meqë ata u planifikuan të mos riprodhoheshin. Këto shpirtra nuk ishin në asnjë mënyrë të barabartë me Perëndinë, edhe pse kishin disa ngjashmëri me Krijuesin e tyre. Perëndia u dha atyre një nivel të lartë zgjuarsie. Ai u dha gjithashtu emocione, një vullnet dhe aftësinë për të komunikuar me Të. Engjëjt, ashtu si Krijuesi i tyre, janë të padukshëm për njeriun veç rastit kur dërgohen me mision në të cilin duhet të bëhen të dukshëm96.

Perëndia, në mbretërinë e Tij me qenie të krijuara frymërore, është i vetmi Frymë i pa krijuar, i gjithëfuqishëm, i gjithëdijshëm dhe i pakufi.

MBI TË GJITHË

*«Është [...] një Frymë i vetëm [...] një Zot i vetëm [...] një Perëndi i vetëm dhe Atë i të gjithëve, që është **përmbi të gjithë**...»* (Efesianëve 4:4-6)

Edhe pse Ai që *«është përmbi të gjithë»* nuk është i kufizuar nga koha dhe hapësira, ka një vend në gjithësi ku Ai banon dhe mbretëron. *«Zoti e ka vendosur fronin e tij në qiejt, dhe mbretërimi i tij sundon mbi gjithçka»* (Psalmi 103:19). Mbreti Salomon, duke menduar thellë madhështinë dhe afërsinë e Perëndisë, iu lut me këto fjalë Krijuesit të tij:

*«Po a është e vërtetë që Perëndia banon mbi tokë? Ja, qiejt dhe **qiejt e qiejve** nuk mund të të nxënë dhe aq më pak ky tempull që kam ndërtuar!»* (1 Mbretërve 8:27).

Bibla flet për tri *qiej* të ndryshëm. Dy janë të dukshëm për njeriun, ndërsa tjetri jo.

Është *qielli atmosferik*: qielli blu mbi kokat tona.

Është *qielli ndëryjor*: hapësira e zezë në të cilën Perëndia ka vendosur planetët dhe yjet.

Është gjithashtu *qielli i qiejve*: sfera e shkëlqyer ku banon Perëndia. Kjo shtëpi qiellore e Krijuesit tonë dhe mbretëria e engjëjve quhet gjithashtu *qielli më i lartë, qielli i tretë, shtëpia e Atit, banesa e tij, Parajsë* dhe thjesht *Qiell97*.

*«Zoti shikon nga **qielli**; ai shikon tërë bijtë e njerëzve. Nga vendi i **banimit të tij** ai këqyr tërë banorët e tokës. Ai e ka formuar zemrën e të gjithëve, që kupton tërë veprat e tyre»* (Psalmi 33:13-15).

PERËNDIA ËSHTË NJË I VETËM

Vargu i parë i Biblës pohon se ka vetëm një Perëndi. *«Në fillim **Perëndia**»*.

Si Shkrimet e Dhiatës së Vjetër ashtu edhe ato të Dhiatës së Re shpallin: *«Zoti, **Perëndia ynë, është një i vetëm**»* (Ligji i Përtërirë 6:4). *«Sepse ka **vetëm një Perëndi**»* (Romakëve 3:30).

Perëndia është NJË I VETËM.

---

96 Më shumë se gjysma e 66 librave të Biblës u referohen engjëjve. Për shembull: Zanafilla 3:24; 16:7-11; 18:1-19:1; 1 Mbretërve 19:5-7; Psalmet 103:20, 21; 104:4; Danieli 6:22; Hebrenjve 1:4-7,14; 12:22; Mateu 1:20; 2:13,19, 20; 22:30; 26:53; Luka 1 & 2; 2 Thesalonikasve 1:7, Zbulesa 5:11; 18:1; 22:6-16, etj. (Zbulesa përdor fjalën «engjëll» or «engjëj» më shumë se 70 herë).

97 Ligji i Përtërirë 10:14; 2 Korintasve 12:2, 4; Gjoni 14:2; Psalmet 33:13; 115:3; 1 Mbretërve 8:39.

Ai nuk ka konkurrencë. Ai nuk ka të barabartë.

Me terma teologjikë kjo quhet *monoteizëm*: besim vetëm në një Perëndi. Monoteizmi është në kundërshtim të plotë me *politeizmin* (besimi në shumë perëndi e perëndesha) dhe *panteizmin* (besimi se perëndia është gjithçka dhe gjithçka është perëndi). Politeizmi dhe panteizmi turbullojnë dallimin midis Krijuesit dhe krijimit të Tij. Si rezultat, ata pohojnë se Perëndia është personalitet me tipare karakteristike.

I PËRBËRË

Shprehja *«Në fillim **Perëndia**»* është një e vërtetë *elementare*, por nuk është një e vërtetë *e thjeshtë*.

I Pafundmi nuk është i thjeshtë. Ai është i përbërë. Qenësia e tij është një qenësi shumë përmasore.

Fjala hebraike e përdorur për fjalën *«Perëndi»* është emri mashkullor në shumës *Elohim*. Gramatika hebraike ka format e emrave në njëjës (një), dual (vetëm dy) dhe shumës (tre apo më shumë). *Elohim* është shumësi gramatikor, por ka një domethënie në njëjës.

Perëndia i vetëm i vërtetë është i përbërë dhe i pakufizuar në aftësitë e Tij. Tri fjalitë e parë të Shkrimit shpallin:

*«Në fillim **PERËNDIA** [emër në shumës] **krijoi** [zgjedhim i foljes së njëjës] qiejt dhe tokën. Toka ishte pa trajtë, e zbrazët dhe errësira mbulonte sipërfaqen e humnerës; dhe **FRYMA E PERËNDISË** fluturonte mbi sipërfaqen e ujërave. Pastaj **PERËNDIA THA**: «U bëftë drita!». Dhe drita u bë»* (Zanafilla 1:1-3).

Kështu, pohimi hyrës i Librit të Perëndisë na thotë *se si* ka realizuar Ai veprën e krijimit. Ai e kreu atë me anë të *Frymës* dhe *Fjalës së Tij*.

Së pari, *Fryma e Perëndisë* u dërgua nga qielli për të kryer urdhërimet e Tij. Ashtu si një pëllumb që rri pezull mbi folenë e tij, po kështu *«**Fryma e Perëndisë** fluturonte mbi sipërfaqen»* e botës së porsalindur. Fjala hebraike «Frymë» e përdorur këtu është *ruash*, që tregon *frymën, hukatje* apo *energji*. Ky *«Frymë e Perëndisë»* është prania e vetë Perëndisë që jep energji.

«Ti dërgon frymën tënde dhe ata krijohen, kështu ti ripërtërin faqen e dheut» (Psalmi 104:30).

Më pas *Perëndia foli*. Dhjetë herë kapitulli i parë i Zanafillës pohon: *«Perëndia **tha**...»*. Kur Perëndia foli, ndodhi ajo që urdhëroi.

*«Qiejt u bënë **me anë të fjalës së Zotit** dhe tërë ushtria e tyre me anë të **frymës** [ruash] së gojës së tij»* (Psalmi 33:6).

Perëndia krijoi botën me anë të Fjalës dhe Frymës së Tij.

KOMUNIKUESI

Fakti që Perëndia krijoi çdo gjë *duke folur*, na mëson diçka tjetër rreth Perëndisë:
Ai komunikon.
Para se të kishte krijim kishte komunikim.

*«Në fillim ishte **Fjala** dhe **Fjala** ishte pranë Perëndisë, dhe **Fjala** ishte Perëndi. **Ai (fjala) ishte në fillim me Perëndinë**»* (Gjoni 1:1, 2).

Termi *«Fjala»* rrjedh nga fjala greke *Logos*, që do të thotë: *shprehje e mendimit*[98]. Në

98 Vine, W. E., M.A. *Një fjalor i shtjelluar i fjalëve të Dhiatës së Re.* Westwood, NJ: Fleming H.

Shkrim *Logos* është një prej titujve vetjak të Perëndisë. Perëndia dhe Fjala e Tij janë Një.

Të gjitha gjërat u krijuan me anë të *Fjalës*.

Perëndia thjesht mund ta kishte *menduar* botën të ekzistonte dhe në një çast gjithçka do të ishte në vendin e vet dhe do të funksiononte. Por nuk bëri kështu. Ai *shprehu* mendimet e Tij. Ai *foli*.

Fjala foli dhe bota erdhi në ekzistencë në gjashtë ditë të zakonshme.

A kishte *nevojë* Shumë i Larti për gjashtë ditë për të kryer punën e krijimit?

Jo, Ai që është i pakufizuar nga koha nuk ka nevojë për ndonjë sasi kohe. Megjithatë, duke krijuar botën tonë në këtë mënyrë, Perëndia jo vetëm që caktoi javën shtatëditore99, por parashikoi gjithashtu për ne mendime në personalitetin dhe karakterin e Tij. Kjo është e rëndësishme meqë një Perëndie i panjohur as nuk mund t'i besohet, as t'i bindemi dhe as të adhurohet.

Le të shohim, dëgjojmë dhe mësojmë tani nga rrëfimi i krijimit, ashtu siç paraqitet nga vetë Krijuesi.

DITA 1: DRITA DHE KOHA – PERËNDIA ËSHTË I SHENJTË

«Pastaj Perëndia tha: «U bëftë drita!». Dhe drita u bë. Dhe Perëndia pa që drita ishte e mirë; dhe Perëndia e ndau dritën nga errësira. Dhe Perëndia e quajti dritën «ditë» dhe errësirën «natë». Kështu erdhi mbrëmja e pastaj erdhi mëngjesi: dita e parë» (Zanafilla 1:3-5).

Ditën e parë Perëndia solli dritën në skenën e krijimit. Ai gjithashtu caktoi kohën, duke bërë që toka të fillonte të bënte rrotullimin e saj 24-orësh: ora astronomike që rregullon ditën dhe natën. Megjithatë Perëndia nuk do të krijonte diellin, hënën dhe yjet deri në ditën e katërt.

Kishte një periudhë kohe kur shkencëtarët debatonin se ekzistenca e *dritës* para ekzistencës së *diellit* ishte shkencërisht jo e përpiktë. Tani nuk është më kështu. Sot madje shkencëtarët që nuk besojnë te rrëfimi i krijimit pohojnë se drita ekzistonte para dhe ishte e pavarur nga dielli i tokës100.

Krijuesi, duke siguruar *dritën* (dita 1) para se të krijonte *prurësit e dritës* së tokës (dita 4), po tregonte se Ai është Burimi i pa krijuar i dritës: asaj fizike dhe asaj frymërore. Pa Të ka vetëm errësirë.

Ndërsa do të udhëtojmë përgjatë Shkrimit do të ndeshemi vazhdimisht me Burimin e Dritës, duke arritur kulmin në vetë Parajsë ku njerëzit e Perëndisë *«nuk kanë nevojë për llambë, as për dritë dielli, sepse Zoti Perëndi i ndriçon»* (Zbulesa 22:5).

Drita mbetet mister edhe për mendjet më të ndritura. Fizikanët njohin pak për atë që *bën* ajo, por kuptojnë shumë pak se çfarë *është*. Në shkencë drita është një *absolute*. Ajo udhëton me një shpejtësi prej 300 mijë kilometër për sekondë. Në fizikë, kur Albert Ajnshtajni zbuloi $E = mc^2$ (energjia është e barabartë me masën e shumëzuar me shpejtësinë e dritës në katror), filloi mosha e mahnitshme dhe e mrekullueshme atomiko-bërthamore. Drita nuk ndikohet nga ambienti i saj. Ajo mund të ndriçojë në një vend plehrash të qelbur, por vetë drita mbetet e pastër. Drita nuk mund të ekzistojë së bashku me errësirës. Ajo e largon atë tutje.

Perëndia, Burimi i jetës, është *Absoluti Përfundimtar.* Shkëlqimi i Tij madhështor është tmerrues ndaj çdo qenie të papërshtatshme për të pranuar në praninë e Tij.

Perëndia është i pastër dhe i shenjtë.

Fjala *i shenjtë* do të thotë: *i ndarë, i veçuar* ose *ajo që është tjetër.* Perëndia është *tjetër.* Nuk ka asnjë si Ai. Engjëjt përreth fronit të Tij rrezatues në Qiell thërrasin vazhdimisht: *«I Shenjtë, i*

Revel Company; 1966, fq. 229.

99 Gjashtë ditët e krijimit të Perëndisë dhe dita e shtatë e prehjes shënoi për njerëzimin një cikël kohe të caktuar nga Perëndia i cili zbatohet në mbarë botën deri më sot. Ndryshe nga ditët, muajt dhe vitet, *java* nuk ka lidhje me astronominë. Ajo është caktuar nga Perëndia.

100 Ithtarët e hipotezës së «big bang-ut» (shpërthimit të madh) teorizojë se drita ekzistonte para diellit dhe tokës 9 miliardë vjet! (Loeb, Abraham. «Vitet e errëta të gjithësisë», *Scientific American*; nëntor 2006, fq. 49.)

shenjtë, i shenjtë është Zoti» (Isaia 6:3). Shenjtëria është karakteristika e vetme e Perëndisë që përsëritet në grupe treshe në Shkrim, për të vënë theksin. Ai është i shenjtë, *«rri në dritë të paafrueshme»* (1 Timoteut 6:16).

Perëndia nuk mund të jetojë bashkë me të keqen. Ai ndan dritën nga errësira. Vetëm qeniet e pastra e të drejta mund të jetojnë me Të.

*«**Perëndia është dritë** dhe në Të nuk ka kurrfarë errësirë. Po të themi se kemi bashkësi me Të, dhe ecim në errësirë, ne gënjejmë dhe nuk e vëmë në praktikë të vërtetën»* (1 Gjonit 1:5, 6).

Dita e parë e krijimit shpall se Perëndia është **i shenjtë**.

DITA 2: AJRI DHE UJI – PERËNDIA ËSHTË I GJITHËFUQISHËM

«Pastaj Perëndia tha: «Le të jetë një kupë qiellore mes ujërave, që t'i ndajë ujërat nga ujërat».... Dhe kështu u bë. Dhe Perëndia e quajti kupën qiellore «qiell». Kështu erdhi mbrëmja, pastaj erdhi mëngjesi: dita e dytë» (Zanafilla 1:6-8).

Dita e dytë e krijimit përqendrohet në dy elementë prej të cilëve do të vareshin të gjitha organizmat e gjalla: ajri dhe uji.

Fjala hebraike *kupë qiellore* i referohet harkut të madh të shtrirë sipër kokave tona, në të cilin ndodhen atmosfera dhe retë dhe në të cilin shihen yjet. Mendo për kompozicionin e baraspeshuar në mënyrë të përsosur të atmosferës për gazrat si oksigjeni dhe nitrogjeni, avulli i ujit dhe dioksidi i karbonit, ozoni dhe të tjerë. Ndrysho përzierjen dhe ne jemi të vdekur. Perëndia e dinte atë që po bënte.

Mendo për trilionë tonelata avull uji të mbajtur pezull në atmosferë sipër nesh. Çfarë lloj diturie e fuqie duhej për të krijuar dhe mbajtur atë përzierje të saktë të ajrit dhe ujit: vetëm duke folur?

*«**Sepse ai foli dhe gjëja u bë**; ai urdhëroi dhe gjëja u shfaq»* (Psalmi 33:9).

Dita e dytë, ashtu si çdo ditë tjetër, na kujton se Krijuesi ynë është **i gjithëfuqishëm**.

DITA 3: TOKA DHE BIMËT – PERËNDIA ËSHTË I MIRË

«Pastaj Perëndia tha: «Ujërat që janë nën qiellin të grumbullohen në një vend të vetëm dhe të shfaqet tera». Dhe kështu u bë.... Dhe Perëndia pa që kjo ishte mirë. Pastaj Perëndia tha: «Të mbijë toka gjelbërimin, barërat të nxjerrin farë dhe drurët frutore të japin në tokë një fryt që të përmbajë farën e tij, secili sipas llojit të tij».... Dhe Perëndia e pa se kjo ishte mirë» (Zanafilla 1:9-12).

Ditën e tretë Perëndia ndau tokën nga deti dhe foli duke sjellë në ekzistencë tërë bimësinë. *«Dhe Perëndia e pa se kjo ishte mirë»*. Ai vuri sasinë e duhur të ujit në planetin tonë. Atij nuk i është dashur të shtojë tjetër që nga ajo kohë101.

Perëndia caktoi që çdo bimë e pemë të jepte farë dhe të prodhonte bimë apo fryt *«sipas llojit të tij»*. Pse e krijoi Perëndia tërë këtë ushqim? Ai e bëri, pasi *«e ka formuar që të banohej»* (Isaia

101 Herën tjetër kur të pish ujë, mund të duash t'i thuash Krijuesit tënd: «Faleminderit!». Përveç faktit se H_2O (uji) shuan etjen tonë dhe na mban gjallë, është vërtetë mahnitëse. Uji është lëngu i vetëm që bymehet kur ngrin, duke u bërë më pak i dendur dhe rri mbi sipërfaqe. Nëse uji do të kishte të njëjtat karakteristika me lëndët e tjera dhe të kondensohej kur ngrin, do të zhytej në fund të deteve, liqeneve dhe lumenjve. Pjesa më e madhe e tij nuk do të shkrinte dhe përfundimisht uji ynë i freskët do të bllokohej, i ngrirë në fund. Gjë e mirë që Krijuesi ynë mendoi për këtë!

45:18). Toka është unike në sistemin tonë diellor. Ajo është planeti i vetëm i caktuar për të mbështetur dhe pasuruar jetën.

Mendo, për shembull, për disa nga të mirat që marrim nga bimët: oksigjenin jetësor, perimet ushqyese, frutat e shijshme, hijen freskuese, drutë e dobishëm, ilaçet e domosdoshme, lulet shumëngjyrëshe dhe erëkëndshme, peizazhet e mrekullueshme dhe shumë më tepër.

Perëndia, për sa i përket ushqimit, mund të kishte bërë vetëm disa gjëra për ne për t'i ngrënë: si banane, fasule dhe oriz. Ne mund të jetojmë vetëm me këto. Por Perëndia nuk veproi kështu. Shkencëtarët vlerësojnë se toka jonë ka dy milion larmi bimësh për ushqim dhe tagji.

Në kapitullin një të Zanafillës Perëndia shpall shtatë herë që krijimi i Tij ishte *«i mirë»*. Përgjatë Shkrimit numri shtatë tregon përsosuri. Gjithçka që bëri Perëndia ishte e mirë në mënyrë të përsosur.

Kjo është arsyeja që Ai është i mirë në mënyrë të përsosur.

«Perëndia [...] ***na jep*** *gjithçka bujarisht për ta gëzuar»* (1 Timoteut 6:17).

Dita e tretë na mëson se Perëndia është **i mirë**.

DITA 4: DRITAT QIELLORE – PERËNDIA ËSHTË BESNIK

«Pastaj Perëndia tha: «Të ketë ndriçues në kupën qiellore për të ndarë ditën nga nata; dhe të shërbejnë si shenja, për të dalluar stinët, ditët dhe vitet; dhe të shërbejnë si ndriçues në kupën qiellore për të ndriçuar tokën».... Perëndia krijoi pastaj dy ndriçues të mëdhenj: ndriçuesin e madh për qeverisjen e ditës dhe ndriçuesin e vogël për qeverisjen e natës; ai krijoi gjithashtu yjet» (Zanafilla 1:14-16).

Dita e katër zbulon një Perëndi të rregullit. Është Ai *«që ka dhënë diellin për dritën e ditës dhe i ka dhënë ligje hënës dhe yjeve për dritën e natës»* (Jeremia 31:35). Natën rendi i fiksuar i yjeve përbën një hartë të besueshme për udhëtarët në tokë e në det. Ditën dielli rregullon ditët dhe vitet. Hëna rregullon muajt dhe baticat.

Ashtu si dielli e yjet, hëna e tokës i jep dëshmi të vazhdueshme varësisë së Atij që e bëri. Perëndia e quan hënën *«dëshmitari në qiell [që] është besnik»* (Psalmi 89:37). Nga çdo vend në tokë planeti hënore është vazhdimisht përballë tokës, duke mos i kthyer kurrizën e saj[102]. Me saktësinë e një sahati ajo rritet dhe hahet. Hëna është besnike, sepse Ai që e krijoi është besnik.

Ngaqë Perëndia është besnik, nuk ka asgjë që Ai *të mos e bëjë*. Ai nuk mund të kundërshtojë natyrën e Tij, as të injorojë ligjet e Tij. *«Ai mbetet besnik, sepse ai nuk mund të mohojë vetveten [...] është e pamundur që Perëndia të gënjejë»* (2 Timoteut 2:13; Hebrenjve 6:18). Shumë njerëz mendojnë se Perëndia është aq «i madh» saqë Ai mund të bëjë diçka që është në kundërshtim me karakterin e Tij apo të kthejë fjalën. Ky nuk është një përkufizim për Perëndinë që është «i madh».

Ndryshueshmëria nuk është pjesë e karakterit të Tij, *besnikëria* po. Ashtu si rendi i fiksuar i planetëve dhe yjësive, Krijuesi e Mbështetësi ynë është i sigurt.

Ti mund t'i besosh Atij.

«Çdo gjë e mirë që na jepet dhe çdo dhuratë e përsosur vjen prej së larti dhe zbret nga ***Ati i dritave****, pranë së cilit* ***nuk ka ndërrim*** *dhe as hije ndryshimi»* (Jakobi 1:17).

Dita e katërt e krijimit jep dëshmi që Perëndia është **besnik**.

DITA 5: PESHQIT E SHPENDËT – PERËNDIA ËSHTË JETË

102 Ana e errët e hënës u pa për herë të parë nga njeriu më 24 dhjetor 1968, kur anija kozmike Apollo 8 bëri një rrotullim rreth hënës. Ishte interesante se në po atë ditë tre astronautët lexuan Zanafillën, kapitullin 1, gjë e cila u transmetua në tokë nga hapësira (Reynolds, David West. *Apollo: Udhëtimi epik në Hënë*. NY: Harcourt, Inc., 2002, fq. 110, 111).

Ditën e pestë, në diturinë dhe fuqinë e Tij të pafund, Perëndia krijoi krijesa të çdo lloji për të banuar në det e në qiell, duke bërë të mundur që ato të lëvizin në mënyrë të frytshme në ambientet e tyre unike: peshqit në ujë me luspat dhe pendët e tyre dhe zogjtë në ajër me kockat dhe pendët e tyre të lehta.

«Pastaj Perëndia tha: «Të mbushen ujërat nga një numër i madh qeniesh të gjalla dhe të fluturojnë zogjtë lart mbi tokë nëpër hapësirën e madhe të kupës qiellore». Kështu Perëndia krijoi kafshët e mëdha ujore dhe të gjitha gjallesat që lëvizin dhe që mbushin ujërat, secili sipas llojit të vet, e çdo shpend fluturues sipas llojit të vet. Dhe Perëndia e pa se kjo ishte mirë» (Zanafilla 1:20, 21).

Vër re fjalët: *«Të mbushen ujërat nga një numër i madh qeniesh të gjalla»*. Mikrobiologët na thonë se një pikë uji të ëmbël mund të përmbajë miliona mikroorganizma të gjalla dhe disa janë aq të ndërlikuar po aq sa edhe kafshë të mëdha! Grupi më i madh i pabesueshëm i krijesave të oqeanit, balena blu, ushqehet tërësisht me plankton: bimë dhe kafshë shumë të vogla që pluskojnë në det.

Oqeani është një koleksion shumë i madh i mrekullive të gjalla të Perëndisë.

E njëjta gjë mund të thuhet për llojin e mahnitshëm të zogjve që fluturojnë anë e mbanë qiellit.

Vër re gjithashtu fjalët: *«sipas llojit të vet»*. Kjo shprehje përsëritet dhjetë herë në kapitullin një të Zanafillës, duke shpallur qëndrueshmërinë e çdo lloji të organizmave të gjalla. Autori i Jetës shpalli që çdo bimë e krijesë të mund të riprodhohej *«sipas llojit të vet»*. Hipoteza e evolucionit të njeriut është në kundërshtim me këtë ligj të pandryshueshëm natyror. Ndërsa mund të ketë larmi, ndryshime dhe përshtatje brenda çdo lloji të krijesave të gjalla, asnjë nuk mund të «evoluojë» përtej kufijve të dallueshëm të caktuar nga Krijuesi. Të dhënat e fosileve janë dëshmi.

Vetëm Perëndia është Burimi dhe Mbështetësi i kësaj energjie unike që quhet *jetë*. Pa Të ka vetëm vdekje.

«Të gjitha gjërat u bënë me anë të tij (fjala), dhe pa atë nuk u bë asnjë nga ato që u bënë. ***Në atë ishte jeta****»* (Gjoni 1:3, 4)

Krijesat e bollshme të gjalla të krijuara në ditën e pestë na mësojnë se Perëndia është **jetë**.

DITA 6: KAFSHËT DHE NJERIU – PERËNDIA ËSHTË DASHURI

Në fillim të ditës së gjatë Krijuesi bëri dhjetëra mijëra gjitarë, rrëshqanorë dhe insekte mahnitës.

«Dhe Perëndia bëri egërsirat e tokës sipas llojit të tyre, kafshët sipas llojit të tyre dhe të gjithë rrëshqanorët e tokës sipas llojit të tyre. Dhe Perëndia e pa që kjo ishte mirë» (Zanafilla 1:25).

Perëndia i bëri të gjitha, disa të mëdhenj dhe disa të vegjël, duke i dhënë secilit njohje intuitive të duhur për të jetuar dhe kontribuar në botën natyrore, duke prodhuar secili pasardhës sipas ngjashmërisë së tyre, duke u kujdesur secili për të vegjlit e tyre.

Kur Perëndia krijoi mbretërinë e kafshëve gjithçka *«ishte e mirë»*. Në skenë nuk ishte futur asgjë e keqe apo gjakderdhje. Kafshët u caktuan të jetonin me një dietë vegjetariane. Perëndia tha: *«"Dhe çdo kafshe të tokës, çdo zogu të qiellit dhe çdo gjëje që lëviz mbi tokë dhe ka në vetvete një frymë jete, unë i jap çdo bar të gjelbër si ushqim". Dhe kështu u bë»* (Zanafilla 1:30). Nuk kishte një zinxhir ushqimi ku krijesat hanin njëra-tjetrën. Armiqësia dhe frika nuk njiheshin. Mirësia e Perëndisë pasqyrohej në çdo gjë. Luani kulloste afër qengjit dhe macja e zogu gëzonin shoqërinë e njëri-tjetrit. Bota ishte një vend i përsosur paqeje.

Kur Perëndia përfundoi së krijuari kafshët, ishte koha të formonte kryeveprën e Tij: *burrin*

dhe gruan. Perëndia kishte një plan ku njerëzit do të bëheshin subjekti i Tij i përkushtuar në një mbretëri të lavdishme, të gëzueshme e të përjetshme dashurie.

Për Krijuesin tonë dashuria është më tepër nga diçka që bën. Dashuria do të thotë ajo që Ai *është*.

*«Perëndia **është** dashuri»* (1 Gjonit 4:8).

Veprat krijuese të Perëndisë ditën e gjashtë shpallin se Ai është **dashuri**.

«TA BËJMË»

Ngaqë Perëndia është dashuri Ai krijoi një botë shumë të bukur për njerëzit që do të bëheshin objekti dhe marrësit e dashurisë së Tij. Dhe kështu, në ditën e gjashtë:

*«Pastaj Perëndia tha: "**Ta bëjmë** njeriun sipas shëmbëlltyrës **sonë**..."»* (Zanafilla 1:26).

Prit! Prit! Çfarë do të thotë kjo? A tha me të vërtetë Perëndia: *«**Ta bëjmë** njeriun sipas shëmbëlltyrës **sonë**»*?

Meqë Perëndia është NJË, çfarë do të thotë *«TA BËJMË»* dhe *«SONË»*?

Kujt po i fliste?

9 ASNJË SI AI

*«**Perëndia [...] është Perëndia i perëndive** [...] Perëndia i madh, i fortë dhe i tmerrshëm...»*
– Profeti Moisi (Ligji i Përtërirë 10:17)

NJOFTIM: Ky hap i udhëtimit do t'i dërgojë udhëtuesit jashtë zonës së tyre të rehatit. Mendjet do të tendosen dhe zemrat do të vihen në provë. Megjithëkëtë, të gjithë ata që do të kalojnë këtë pjesë do të pajisen më së miri për t'u përballur me sfidat e tjera që kanë përpara.

PERËNDIA ËSHTË PERËNDIA I PERËNDIVE

Pjesa më e madhe e njerëzve besojnë se Perëndia është më i madh se ajo që mund të konceptohet natyrshëm se si është Ai.

Sinqeriteti i besimit tonë do të vihet në provë.

Perëndia, ditën e gjashtë të krijimit, pasi përfundoi së krijuari mbretërinë e kafshëve, tha: *«Ta bëjmë njeriun sipas shëmbëlltyrës sonë dhe në ngjasim me ne»* (Zanafilla 1:26).

Në kapitullin që vjen do të mendojmë rreth disa mënyra se si u bë burri e gruaja e parë për të pasqyruar natyrën dhe ngjashmërinë e Perëndisë, por së pari duhet t'i përgjigjemi një pyetje tjetër.

Meqë Perëndia është *Një*, pse tha: *«Ta **bëjmë**...»*? Pse nuk shpalli: «Do ta **bëj** njeriun sipas shëmbëlltyrës **Sime** dhe në ngjasim me **mua**»? Pse ndonjëherë Perëndia i referohet vetvetes me termat *Ne* dhe *Sonë*?103

Disa debatojnë duke thënë se përdorimi i termave *«Ne»* dhe *«Sonë»* nga ana e Perëndisë është «shumësi i madhështisë», ashtu si një mbret flet për veten duke thënë «ne». Ndërsa Perëndia është në mënyrë të pakrahasueshme i madhërishëm në fuqi e lavdi, gramatika hebraike nuk jep bazë të fortë për këtë shpjegim të «në shumësit të madhështisë».

Të tjerë besojnë se Perëndia po u fliste engjëjve kur tha: *«Le ta bëjmë njeriun sipas shëmbëlltyrës sonë»*, edhe pse engjëjt as nuk përmenden në tekst, as njeriu nuk u bë sipas shëmbëlltyrës së engjëjve.

Ajo që del qartë nga një lexim i plotë i Shkrimit dhe nga një hetim i gramatikës është se Krijuesi ynë zgjodhi të përshkruajë vetveten në një mënyrë shumësi por në të njëjtën kohë edhe njëjësi.

SHUMËS: *«Perëndia tha: "**Le ta bëjmë** njeriun **sipas shëmbëlltyrës sonë**"»*.
NJËJËS: *«Perëndia krijoi njeriun sipas **shëmbëlltyrës së vet**»* (Zanafilla 1:26, 27).

Përshkrimi i vetvetes nga Perëndia si në shumës ashtu edhe në njëjës është në përputhje me atë që Ai është dhe atë që ka qenë gjithmonë.

Ndërlikimi dhe madhësia e qenies së Perëndia shkon përtej përkufizimit sipërfaqësor të shumë njerëzve të termit «një». I Pafundmi nuk mund të futet në kallëpin e vetë-konceptuar të njeriut.

Perëndia është Perëndi.

*«Nga mot dhe përjetë **ti je Perëndia**»*
(Psalmi 90:2)

QENËSIA E NDËRLIKUAR E PERËNDISË

Libri i Perëndisë hapet me këto fjalë:

---

103 Shembuj të tjerë në Bibël ku Perëndia i referohet vetvetes me termat *«Ne»* dhe *«Sonë»* janë: Zanafilla 3:22; 11:7; Isaia 6:8 (Shënim: Në Kuran fjala «Allah» flet vazhdimisht për formën shumës. Vargjet e Kuranit të cituar në kapitullin 3 tregojnë këtë fakt).

*«Në fillim **Perëndia*** [Elohim: emër mashkullor në shumës] *krijoi* [folje e zgjedhuar në njëjës]... *dhe **Fryma e Perëndisë** fluturonte mbi sipërfaqen e ujërave. Pastaj **Perëndia tha**: «U bëftë drita!». Dhe drita u bë»104.*

Perëndia krijoi të gjitha gjërat me anë të Fjalës dhe Frymës së Tij.

*«Qiejt u bënë **me anë të fjalës së Zotit** dhe tërë ushtria e tyre me anë **të frymës së gojës së tij**»* (Psalmi 33:6).

FJALA E TIJ

Për të gjithë ata që duan të mësojnë rreth natyrës së ndërlikuar të Krijuesit të tyre, Shkrimi jep informacion të gjerë. Për shembull, Ungjilli sipas Gjonit hapet me këto fjalë:

*«Në fillim ishte **Fjala***
*dhe Fjala ishte pranë **Perëndisë**,*
*dhe Fjala ishte **Perëndi**.*
***Ai** (fjala) ishte në fillim me Perëndinë.*
*Të gjitha gjërat u bënë me anë të **tij** (fjala)...»* (Gjoni 1:1-3)

Siç pamë në kapitullin e mëparshëm, *«Fjala»* është *shprehja e jashtme e mendimeve të brendshme të Perëndisë*. Ashtu siç ti je një me mendimet e fjalët e tua, po kështu Perëndia është Një me Fjalën e Tij. *«Fjala»* shpallet se është *«pranë Perëndisë»* (e dallueshme nga Ai) dhe *«Perëndi»* (një me Të).

Është gjithashtu e dobishme të vëmë re se përemrat vetorë *«Ai»* dhe *«Atij»* përdoren kur i referohen *«Fjalës»*.

FRYMA E TIJ

Ashtu si Zoti Perëndi përshkruan *Fjalën e Tij* në mënyrë të dallueshme e vetjake, po kështu përshkruan *Frymën e Tij* në mënyrë të dallueshme e vetjake.

*«Ti dërgon **frymën tënde** dhe ata krijohen,*
*kështu **ti** ripërtërin faqen e dheut»* (Psalmi 104:30).

*«**Me Frymën e tij ka zbukuruar** qiejt»* (Jobi 26:13).

*«Ku do të mund të shkoja larg **Frymës sate**,*
*ose ku do të mund të ikja larg **pranisë sate**?»* (Psalmi 139:7).

*«**Fryma e Shenjtë**... **do t'ju mësojë** çdo gjë»* (Gjoni 14:26).

Ashtu si ***Fjala*** (e cila foli dhe ndodhi krijimi), po kështu ***Fryma e Shenjtë*** (i cili kreu urdhrat e *Fjalës*) është Një në mënyrë të përsosur me Perëndinë.

PERËNDIA ËSHTË I MADH

Pjesa më e madhe e monoteistëve nuk kanë problem të bien dakord me shkëputjen e mëposhtme nga një prej lutjeve të shumta të mbretit David: ***«Për këtë je i madh, o Zot, o Perëndi.***

104 Zanafilla 1:1-3. Ndërsa pjesa hyrëse e Zanafillës nuk shpjegon ekzistencën e Perëndisë si një qenie në tre persona, mënyra se si është renditur është në harmoni të përsosur me shpjegimet e zbuluar më vonë në Bibël. Shkrimi e nxjerr qartë se të tre Personat e Perëndisë ishin të përfshirë në krijim.

***Asnjeri nuk është si ti dhe nuk ka tjetër Perëndi veç teje**, me sa kemi dëgjuar me veshët tona»* (2 Samuelit 7:22).

Megjithatë, shumë që pohojnë menjëherë: «Perëndia është i madh! Perëndia është Perëndi, nuk ka asnjë si Ai!» janë po ashtu të gatshëm të refuzojnë menjëherë zbulimin e Perëndisë të natyrës së Tij në shumës por në të njëjtën kohë në njëjës.

Meqë «nuk ka asnjë si Ai», a do të çuditeshim nëse Shumë i Larti zbulohet se është më i madh dhe më i ndërlikuar nga ajo që mund ta mendojmë nga ana natyrore? Perëndia na nxit të kemi mendime të drejta rreth Tij.

«Ti ke menduar që unë jam krejt i ngjashëm me ty. Por unë do të të përgjigjem» (Psalmi 50:21).

PERËNDIA ËSHTË NJË

Judenjtë ortodoksë përsërisin rregullisht një lutje të njohur në hebraishte si *Shema*, e cila pohon: *«Adonai Eloheynu, Adonai **echad**»,* që do të thotë: *«Zoti, Perëndia ynë, është **një** Zot»*. Kjo lutje është marrë nga Torahu: *«Dëgjo* [*Shema*]*, Izrael, Zoti* [*YHWH*]*, Perëndia ynë, është **një*** [echad] *Zot*» (Ligji i Përtërirë 6:4).

Fjala hebraike e përdorur për të përshkruar që Perëndia është një është *echad*. Kjo fjalë përdoret shpesh për të përshkruar *një unitet të përbërë*, si *një vile* rrushi. Në pjesë të tjera të Shkrimit *echad* përkthehet *«një grup* apo *njësi»* duke iu referuar një kapiteni e ushtarëve të tij[105]. Në kapitullin që vjen kjo fjalë do të shfaqet përsëri kur burri dhe gruaja e parë bëhen *echad*, pra, *«**një** mish i vetëm»* (Zanafilla 2:24). Duke parë vargjet e tjerë në të cilët përdoret e njëjta fjalë hebraike bëhet e qartë se termi me anë të të cilit Perëndia përshkruan unitetin e Tij mund të përfshijë më tepër se një njësi.

Dhiata e Vjetër përmban seri vargjesh me përmendjen dhe pohimin e unitetit në shumës të Perëndisë[106]. Ja një shembull:

*«Qysh në fillim... **unë** isha atje. Dhe tani **Zoti, Zoti**, dhe **Fryma e tij më** kanë dërguar»* (Isaia 48:16).

Kush është ***«Zoti, Zoti»***?

Kush është ***«Fryma e Tij»***?

Kush është ***«Unë»*** dhe ***«më»*** dërguar nga *«Zoti, Zoti dhe Fryma e tij»*?

Këtyre pyetjeve do t'u përgjigjemi me qartësi ndërsa mendojmë gjatë rrugës sonë përgjatë Shkrimit.

TRE UNITETE PËR TË CILAT BIEM DAKORD

Fjala «unitet» vjen nga latinishtja *unus* që do të thotë «një». Ndërsa pjesa më e madhe e

---

105 Kur Davidi u bë mbreti mbi Izraelin, Shkrimi rrëfen: *«Bijtë e Beniaminit u mblodhën pas duke formuar **një grup** [echad] të vetëm dhe u ndalën në majë të një kodre»* (2 Samuelit 2:25). E njëjta fjalë e përdorur për të shpallur: *«Zoti është **një**»* përdoret për të përshkruar një njësi në të cilën ka shumësi.

106 Shumë nga vargjet e Dhiatës së Vjetër pohojnë unitetin e ndërlikuar të Perëndisë: Zanafilla 17:1-3; 18:1-33. Perëndia iu shfaq Abrahamit në formë trupore. Këto qenë takime ballë për ballë dhe një ëndërr apo vizion. Zanafilla 35:9-15; Eksodi 3:1-6; 6:2, 3; 24:9-11; 33:10, 11. Krahaso Eksodin 33:11 me 33:20. Moisiu foli ballë për ballë me Një prej Personave të Perëndisë (Birin), por nuk iu lejua të shikonte fytyrën e Personit tjetër të Perëndisë (Atit). E ndërlikuar? Po. Perëndia është Perëndi. Shiko Gjonin 1:1-18. Këtu paraqiten më tepër pjesë të Dhiatës së Vjetër që nuk mund të kuptohen drejt pa konceptin e unitetit në shumës të Perëndisë: Psalmi 2; Psalmi 110:1 (krahaso Mateun 22:41-46); Fjalët e Urta 30:4; Isaia 6:1-3 (krahaso Gjonin 12:41); Isaia 26:3, 4; Isaia 40:3-11; Isaia 43:10, 11 (Isaia 7:14; 9:6, 7); Isaia 48:16; Isaia 63:1-14; Isaia 49:1-7; Jeremia 23:5, 6; Danieli 7:13, 14; Osea 12:3-5; Mikea 5:2; Malakia 3:1, 2 etj.

njerëzve refuzojnë konceptin e Perëndisë si një unitet i përjetshëm i përbërë nga tre persona, pak guxojnë të mohojnë unitetet tre në një që mbushin jetët tona çdo ditë.

Për shembull, **koha** formon një lloj uniteti tresh me *të shkuarën, të tashmen* dhe *të ardhmen* e saj.

Hapësira është një tjetër, që përbëhet nga *lartësia, gjatësia* dhe *gjerësia*.

Njeriu përbëhet nga *fryma, shpirti* dhe *trupi*.

Një burrë mund të jetë *baba, bir* dhe *bashkëshort*.

Dielli është një unitet tresh. Edhe pse toka ka vetëm një diell, megjithatë ne e quajmë e *trupin qiellor* **diell,**

dritën e tij **diell**,

ngrohtësinë e tij **diell**.

A përbën kjo tre diej? Jo. Dielli nuk është tre, por një i vetëm. Nuk ka kontradiktë midis diellit si një i vetëm dhe si unitet tresh. Po kështu është me Perëndinë. Ashtu si drita dhe ngrohtësia e diellit vijnë nga dielli, po kështu *Fjala e Perëndisë* dhe *Fryma e Perëndisë* vijnë nga Perëndia. Megjithatë janë NJË, ashtu si dielli është një.

Sigurisht, të gjitha ilustrimet tokësore nuk arrijnë të shpjegojnë siç duhet ndërlikimin e të vetmit Perëndi të vërtetë. Ndryshe nga dielli, ai është një Qenie vetjake, e dashur dhe që mund të njihet. Megjithatë, ilustrime të tilla duhet të na shtyjnë në kuptimin e përgjithshëm meqë të gjithë bien dakord se uniteti tresh ekziston në krijim dhe pjesa më e madhe pranojnë se Krijuesi është i pavarur nga krijimi i Tij.

«Ai që ndërton shtëpinë ka më shumë nder se shtëpia, sepse çdo shtëpi ndërtohet prej dikujt, por ai që ka ndërtuar gjithçka është Perëndia» (Hebrenjve 3:3, 4).

Nëse krijimi i Perëndisë është i mbushur me unitete të ndërlikuar, a do të na çudiste që vetë Perëndia është një unitet i ndërlikuar? Nëse ne, me tërë njohjen tonë shkencore, nuk mund të kuptojmë botën në të cilën jetojmë, sa më pak mund të shpjegojmë Atë që e krijoi?

Perëndia është Perëndi.

*«**A mundesh ti të hulumtosh thellësitë e Perëndisë? A mund të depërtosh në përsosmërinë e të Plotfuqishmit?** Janë më të larta se qielli; **çfarë mund të bësh?** Janë më të thella se Sheoli: **çfarë mund të dish?** Madhësia e tyre është më e gjatë se toka dhe më e gjerë se deti»* (Jobi 11:7-9).

Ndërsa hetojmë *«thellësitë e Perëndisë»* ne do të jemi të privilegjuar në zbulimin dhe përjetimin e një prej atributeve më të mrekullueshme të natyrës së Tij të përjetshme:

*«Perëndia është **dashuri»*** (1 Gjonit 4:8).

KË DESHI PERËNDIA?

Dashuria e Perëndisë është një dhembshuri e thellë e pakuptueshme që rrjedh nga zemra e Atit të tij dhe shprehet në mënyra praktike[107]. Meqë Perëndia ***është*** dashuri, dashuria e Tij nuk varet nga ajo e marrësit.

«Shikoni ç'dashuri të madhe na dha Ati, që të quhemi bij të Perëndisë» (1 Gjonit 3:1).

Këtu ka diçka për t'u menduar. Dashuria kërkon një marrës. Unë nuk them thjesht «Dua», por mund të them: «Dua gruan time, dua fëmijët e mi, dua fqinjët e mia» e kështu me radhë.

Dashuria kërkon një objekt.

Kështu, kë deshi Perëndia para se të krijonte qeniet e veçanta të gjalla si objekte të dashurisë së Tij? A *duhej* të krijonte engjëjt dhe njerëzit? Jo, Krijuesi ynë është *i vetëmjaftueshëm*. Ai krijoi

---

107 Luka 15:11-32; Lexo gjithashtu Letrën e parë të Gjonit.

qenie frymërore dhe qenie njerëzore, jo ngaqë *kishte nevojë* për to, por sepse *i donte*. Ndryshimi është i madh.

Siç kemi mësuar: ***Perëndia flet***.

E folura mund të ekzistojë vetëm në një mënyrë domethënëse në kontekstin e një marrëdhënieje. ***Me kë foli Ai*** *para se të krijonte engjëjt dhe njerëzit?* A *i duhej* të krijonte qenie të tjera për të patur dikë për të kuptuar fjalët e Tij? Jo, ajo që «i duhet» Perëndisë është brenda vetvetes. Atij nuk i duhet gjë. Perëndia është i vetëmjaftueshëm dhe i vetë-plotësuar. Megjithatë është pjesë e natyrës së Tij të dojë të flasë dhe t'i flasin, të dojë dhe ta duan.

Kjo na tregon një të vërtetë tjetër: ***Perëndia është i arsyeshëm***.

Dashuria dhe e folura mund të ekzistojnë vetëm në një mënyrë domethënëse në kontekstin e një marrëdhënieje. ***Me kë shijoi një marrëdhënie Perëndia*** *para se Ai të krijonte qenie të tjera?*

Përgjigjja është e gdhendur në unitetin e ndërlikuar të Perëndisë.

Në përjetësi, para se të krijonte engjëjt apo njeriun, Perëndia ynë i arsyeshëm shijonte një marrëdhënie të kënaqshme dhe intime dashurie dhe komunikimi brenda vetes: me Fjalën dhe Frymën e Tij vetjake.

HEQJA E SHTRESAVE

Një korrespondent, duke iu përgjigjur mendimeve të tilla të thella rreth natyrës në shumës dhe të ndërsjellët të Perëndisë, më ka shkruar kështu në një letër me postë elektronike:

Perëndia dërgoi profetët për të na thënë se Ai është një dhe i vetëm. Atëherë pse nuk dëgjoni dhe pranonin fjalën e Tij? Pse duhet të **hiqni çdo shtresë dhe t'i identifikoni një nga një** kur thjesht mund t'i bashkoni si një e vetme?

Ndërsa është e vërtetë se ne nuk do të do të jemi në gjendje të kuptojmë *gjithçka* që është për t'u njohur rreth Krijuesit tonë të pafund, a nuk duhet të përpiqemi të kuptojmë atë që Perëndia *ka* zbuluar për veten në Shkrimet e profetëve të Tij? Nëse duhet të mendojmë për Perëndinë, duhet të mendojmë sa më saktë të jetë e mundur.

Shumica prej nesh pranojnë se Perëndia është NJË. Por çfarë ka zbuluar ky PERËNDI I VETËM për vetveten? Çfarë mund të zbulojmë rreth Tij në Shkrim ndërsa «heqim çdo shtresë»?

Ne ndeshim një *Perëndi* vetjak, të njohshëm dhe të besueshëm, i cili është NJË me *Fjalën* dhe *Frymën* e Tij.

Perëndia, në madhështinë e Tij të pafund, është identifikuar si ***Ati***, Fjala e Tij si ***Biri*** dhe Fryma e Tij si ***Fryma e Shenjtë*.** Këto janë tre dallimet vetjake brenda të vetmit Perëndi të vërtetë.

Le të shohim disa pjesë të Shkrimit që zbulojnë këtë të vërtetë.

BIRI I PERËNDISË

Shkrimi e tregon qartë se e njëjta *Fjalë* që ishte me Perëndinë në fillim quhet gjithashtu *Biri i vetëmlindur i Perëndisë*.

«Në fillim ishte Fjala dhe Fjala ishte ***pranë Perëndisë****, dhe Fjala* ***ishte Perëndi****... Askush s'e pa Perëndinë kurrë;* ***i vetëmlinduri Bir, që është në gjirin e t'Et*** *[të Atit], është ai që e ka bërë të njohur... Ai që beson në të nuk dënohet, por ai që nuk beson tashmë është dënuar, sepse nuk ka besuar në emrin e* ***Birit të vetëmlindur të Perëndisë****»* (Gjoni 1:1, 18; 3:18).

Në Senegal njerëzit reagojnë ndonjëherë ndaj këtij termi *«Biri i Perëndisë»*, duke psherëtirë: *«Astagfirullah!»*. Kjo formulë arabike përcjell këtë ide: *«Perëndia të faltë për shqiptimin e kësaj blasfemie!»* (Blasfemia mund të përcaktohet si *«tallje ndaj Perëndisë»*). Një herë iu përgjigja qortimit të tyre duke cituar një prej fjalëve të tyre të urta: *«Para se ta gjuash bariun në gojë, duhet të zbulosh se për çfarë po flet»*. Ata qeshën dhe pastaj u them: «Para se të refuzoni shprehjen *«Biri i*

Perëndisë», duhet të zbuloni se çfarë ka thënë Perëndia për këtë».

Shkrimi përmban më tepër se njëqind vargje që u referohen drejt për drejt *«Birit»* të Perëndisë, megjithatë asnjë prej këtyre vargjeve nuk nënkupton «më tepër se një Perëndi», as nuk hedhin idenë se Perëndia «mori një grua dhe pati një djalë me të», siç zgjedhin disa ta interpretojnë. Një mendim i tillë jo vetëm që është blasfemues; tregon gjithashtu një kuptim të cekët të Shkrimit108.

Perëndia na fton të shqyrtojmë mendimet e Tij.

*«Ashtu si qiejt janë **më të lartë** se toka, kështu edhe rrugët e mia janë **më të larta** se rrugët tuaja dhe mendimet e mia janë më të larta se mendimet tuaja»* (Isaia 55:9).

Shumë vjet më parë një tregtar i mirënjohur senegalez mbeti i vrarë në një aksident automobilistik. Gazeta kombëtare senegaleze njoftoi se dy mijë punonjësit e këtij njeriu ishin «si bijtë e tij» dhe e ngriti atë si «biri i madh i Senegalit»109. A nënkuptojnë këto fjalë se vendi i Senegalit pati marrëdhënie me një grua dhe lindi një djalë? Sigurisht jo! Senegalezët nuk kanë problem të nderojnë një shtetas të dashur me këtë titull. Ata kuptojmë se çfarë do të thotë shprehja «bir i Senegalit». Ata dinë gjithashtu se çfarë *nuk* do të thotë.

Termi «bir» përdoret në shumë mënyra. Kur Kurani dhe arabët i referohen një *udhëtari kalimtar* si «biri i rrugës» (*ibn al-sabil* [Sure 2:177, 215]), dimë se çfarë nënkupton. Kur Shumë i Larti Perëndi i referohet *Fjalës së Tij* si *Biri i Tij* duhet të dimë gjithashtu se çfarë nënkupton.

Le të mos tallemi me titujt dhe termat që lavdëron Krijuesi.

*«**Perëndia**, mbasi u foli së lashti shumë herë dhe në shumë mënyra etërve me anë të profetëve, së fundi, këto ditë **na ka folur me anë të Birit**, të cilin e bëri trashëgimtar të të gjitha gjërave, me anë të të cilit e krijoi dhe gjithësinë. Ai, duke qenë shkëlqimi i lavdisë së tij dhe vula e qenies së tij dhe duke i mbajtur të gjitha me **fjalën** e fuqisë së tij...»* (Hebrenjve 1:1-3).

Perëndia dëshiron që të dimë se Ai *«na ka folur me anë të **Birit**» të Tij*. Ai dëshiron gjithashtu të kuptojmë se *Biri i Tij* është *Fjala* me anë të të cilit u krijuan dhe mbahen të gjitha gjërat në qiell dhe në tokë. Në përkthimet arabike të Biblës, titulli Bir si *«Fjalë e Perëndisë»* është përkthyer *«Kalimat Ilah»*, një titull të cilin si Bibla ashtu edhe Kurani ia atribuojnë Mesias. Më vonë në udhëtimin tonë do ta shqyrtojmë më nga afër këtë.

FRYMA E PERËNDISË

Ashtu si Perëndia është Një me *Fjalën-Birin e Tij*, po kështu Ai është Një me *Frymën e Tij të Shenjtë*.

Fryma e Shenjtë e Perëndisë u përfshi si në krijimin e botës ashtu edhe në frymëzimin e Fjalës së shkruar të Perëndisë. Fjalia e dytë e Biblës shpall se, kur Perëndia krijoi botën, *«**Fryma e Perëndisë** fluturonte mbi sipërfaqen e ujërave»*. Dhe më vonë Shkrimi pohon: *«Asnjë profeci nuk ka ardhur nga vullneti i njeriut, por njerëzit e shenjtë të Perëndisë kanë folur, të shtyrë nga **Fryma***

---

108 Lexo Psalmin 2 në të cilin profeti David i referohet Mesias si *Biri i Perëndisë*. Shiko gjithashtu disa nga emrat dhe titujt e tjerë të Birit. Ai quhet: *«dera»* (Gjoni 10), por kjo nuk do të thotë se Ai është një derë druri apo metali. Ai quhet gjithashtu: *«Buka e jetës»* (Gjoni 6), por kjo nuk do të thotë se Ai është një copë bukë. As *«Biri i Perëndisë»* nuk nënkupton se Perëndia mori një grua dhe pati një djalë prej saj. Lexo Gjonin, kapitullin 1, 3 e 5.

109 *Le Soleil*, 14 mars 1984: «Bienfaiteur sincère, il considérait ses 2.000 employés **comme ses enfants** et partageait leur problèmes, leur soucis et leur joie. Le 'Vieux' comme l'appelaient familièrement et tendrement son personnel, était **un grand fils du Sénégal**.» (Përkthimi: «Ai, një humanitar i sinqertë, i konsideronte 2000 punonjësit e tij **si bijtë e tij**, duke trajtuar problemet, shqetësimet dhe gëzimet e tyre. «Plaku», ashtu siç e quante me ëmbëlsi personeli i tij, ishte **një bir i madh i Senegalit**»).

***e Shenjtë**»* (2 Pjetrit 1:21).

Disa njerëz mësojnë se Fryma e Shenjtë është engjëlli Gabriel. Të tjerë kanë bindur veten se Fryma e Perëndisë është një profet. Përfundime të tilla nuk rrjedhin nga Shkrimi i profetëve. Engjëjt dhe njerëzit janë qenie të krijuara. Fryma e Shenjtë është i pa krijuar, *«Frymë i përjetshëm»* (Hebrenjve 9:14, përkthim i përshtatur nga versioni NKJ)110.

Fryma e Shenjtë është *«Fryma e së vërtetës»* (Gjoni 14:17), me anë të të cilit Perëndia realizon qëllimet e Tij në botë. Ai është *«Ngushëlluesi»* (Gjoni 14:!6), i cili zbulon Perëndinë në mënyrë të afërt dhe të ndjeshëm ndaj të gjithë atyre që besojnë në mesazhin e Tij. Shumë njerëz në tokë sot dinë *rreth* Perëndisë pa *njohur Perëndinë*. Një njohje e tillë nuk kënaq Perëndinë apo njeriun. Është Fryma e Shenjtë që bën të mundur që njerëzit të shijojnë një marrëdhënie vetjake me Perëndinë. Më vonë do të mësojmë më tepër rreth Frymës së Shenjtë të mrekullueshëm të Perëndisë111.

Si po shkon udhëtimi? Pak tronditës? Këto janë mendime jo të lehta për t'u kuptuar. Disa njerëz pohojnë një fe dhe përkufizimi i tyre për Perëndinë duhet të jetë i vërtetë «sepse është shumë i thjeshtë». Përkufizimi i tyre i Perëndisë mund të jetë i thjeshtë, por Perëndia nuk është i thjeshtë.

«"Duke qenë se mendimet e mia nuk janë mendimet tuaja, dhe as rrugët tuaja nuk janë rrugët e mia" – thotë Zoti» (Isaia 55:8).

PËRHERË NJË I VETËM

Shkrimi është i qartë. Nuk ka patur kurrë një çast në tërë përjetësinë kur Ati, Biri dhe Fryma e Shenjtë nuk kanë ekzistuar112. Ata kanë qenë gjithashtu NJË. Në kontekstin e historisë njerëzore Shkrimi zbulon *Atin* si Atë që ka folur nga *qielli*, *Birin* si Atë që ka folur në *tokë* dhe *Frymën e Shenjtë* si Atë që i flet *zemrës113*. Secili është i dallueshëm në rolin e Tij, megjithatë janë NJË I VETËM.

Kur njerëzit rriten në njohjen e zbulimit të Perëndisë ata fillojnë të kënaqen në pasuritë e ATIJ që është dashuri dhe që tregon dashurinë e Tij të pafund në mënyrë praktike.

Dashuria mund të ekzistojë vetëm në mënyrë domethënëse në kontekstin e një marrëdhënieje. Ati, Biri dhe Fryma e Shenjtë kanë shijuar gjithmonë një marrëdhënie ndërvepruese të dashurisë dhe unitetit të përsosur. Në një pjesë tjetër të Shkrimit dëgjojmë Birin të thotë: *«Unë **e dua** Atin»* dhe *«Ati e **do** Birin»*. Shkrimi shpall gjithashtu se *«fryti i Frymës është **dashuria**»* (Gjoni 5:20, 14:31; Galatasve 5:22).

---

110 Ashtu si vetë Perëndia, Fryma e Shenjtë nuk do të futet në kallëpin tonë të konceptuar më parë. Një prej profetëve të Perëndisë, të cilit iu lejua një shikim kalimthi i Parajsës, sheh Frymën e Shenjtë si *«**shtatë** llamba të ndezura, që janë të **shtatë** Frymërat e Perëndisë»* (Zbulesa 4:5). Një profet tjetër e përshkruan si Atë që jep shtatë cilësitë që rrjedhin vetëm nga Perëndia: *«Fryma e **Zotit**... fryma e **ditur**isë dhe e **zgjuarsisë**, fryma e **këshillës** dhe e **fuqisë**, fryma e **njohurisë** dhe e **frikës të Zotit**»* (Isaia 11:2).

111 Biri Perëndisë, kur ishte në tokë, u premtoi dishepujve të Tij: *«**Fryma e Shenjtë**, që **Ati** do ta dërgojë në **emrin tim**, do t'ju mësojë çdo gjë dhe do t'ju kujtojë të gjitha këto që ju thashë»* (Gjoni 14:26). Këto fjalë shfaqin unitetin e përsosur që ka ekzistuar gjithmonë midis Atit, Birit dhe Frymës së Shenjtë. Ashtu si Ati dhe Biri, Fryma e Shenjtë është një Qenie Vetjake (*«Ai...»*). Për më tepër për Frymën e Shenjtë shiko kapitujt 16, 22 e 28. Më mirë akoma, lexo *Letrat* dhe *Veprat e Apostujve* në Bibël, duke i kushtuar shumë vëmendje rolit të Frymës së Shenjtë.

112 Ungjilli dokumenton Birin që i flet Atit për *«lavdinë që unë e kisha pranë teje **para** se të bëhej bota»*. Dëgjojmë gjithashtu Birin të thotë: *«O Atë [...] ti më ke dashur **para** themelimit të botës»* (Gjoni 17:5, 24). Shiko gjithashtu Mika 5:2; Isaia 9:6. Për sa i përket Frymës së Shenjtë, një prej titujve të Tij është *«Fryma **i përjetshëm**»* (Hebrenjve 9:14, përkthim i përshtatur nga versioni NKJ).

113 Eksodi 20:22; Hebrenjve 12:25; Luka 3:22; 5:24; Gjoni 1:1-18; 3:16-19; 17:22; Veprat e Apostujve 5:3; 7:51: Galatasve 4:6 etj.

Marrëdhëniet më të mira midis njerëzve, si uniteti midis një burri e një gruaje apo lidhja midis babait, nënës dhe fëmijës, rrjedhin nga *ajo që* ***është*** *Perëndia*. Marrëdhënie të tilla tokësore, në rastin e tyre më të mirë, nuk janë gjë tjetër veç se pasqyrime të unitetit dhe dashurisë të frymëzuar madhërishëm nga Perëndia. Krijuesi ynë është burimi, shembulli dhe qëllimi fillestar i gjithçkaje që është e mirë.

«Perëndia është ***dashuri****»* (1 Gjonit 4:8).

Pjesë më e mirë e faktit që *«Perëndia është dashuri»* është se Ai të fton ty dhe mua të shijojmë një marrëdhënie të afërt me Të përgjithmonë! Ai do thjesht besimin tonë, edhe pse nuk mund të shpjegohet plotësisht.

PERËNDIA ËSHTË I BESUESHËM

Mendo pak rreth asaj që kemi shqyrtuar rreth Perëndisë nga gjashtë ditët e krijimit. Si ekuacion matematikor ngjan si më poshtë:

Dita 1: Perëndia është i shenjtë
\+ Dita 2: Perëndia është i gjithëfuqishëm
\+ Dita 3: Perëndia është i mirë
\+ Dita 4: Perëndia është besnik
\+ Dita 5: Perëndia është jetë
\+ Dita 6: Perëndia është dashuri
= PERËNDI I BESUESHËM

A nuk është e çuditshme që ne u besojmë menjëherë njerëzve që nuk i kanë këto cilësi, megjithatë ngurrojmë t'i besojmë Atij që zotëron këto atribute në përsosuri?

Kur hedh një letër në kutinë e postës, besoj se shërbimi postar do ta çojë në vendin e duhur letrën. Sa më tepër duhet të jem në gjendje t'i besoj Krijuesit, Mbështetësit e Pronarit të gjithësisë se do të mbajë premtimet e Tij!

«Në qoftë se ne pranojmë dëshminë e njerëzve, dëshmia e Perëndisë është më e madhe, sepse kjo është dëshmia e Perëndisë që ai dha për Birin e tij. Ai që beson në Birin e Perëndisë ka këtë dëshmi në vetvete; ai që nuk beson te Perëndia, e ka bërë atë gënjeshtar, sepse nuk i besoi dëshmisë që Perëndia dha për Birin e tij» (1 Gjonit 5:9, 10).

EMRI VETJAK I PERËNDISË

Perëndia dëshiron që ne ta njohim Atë, t'i besojmë Atij dhe të thërrasim emrin e Tij.

«Dhe ata që ***e njohin emrin tënd*** *do të kenë* ***besim te ti****, sepse ti, o* ***ZOT****, nuk i braktis ata që të kërkojnë»* (Psalmi 9:10).

Shumë njerëz besojnë se emri i Perëndisë është thjesht *«Perëndi»*, *Elohim* (hebraisht), *Ilah* (arabisht114), *Alaha* (aramaisht), *Djë* (frëngjisht), *Dios* (spanjisht), *Got* (gjermanisht) apo çfarëdo

114 Në gjuhën arabe termi *Allah*, në domethënien origjinale, është fjala e barasvlershme e termit *Perëndi*. Qoftë në një varg të Dhiatës së Vjetër si Zanafilla 1:1: *«Në fillim* ***Perëndia*** *krijoi...»* apo në një varg të Dhiatës së Re si Gjoni 1:1: *«Në fillim ishte Fjala dhe Fjala ishte pranë* ***Perëndisë,*** *dhe Fjala ishte* ***Perëndi****»*, fjala e përgjithshme për termin *Perëndi* në arabisht është *Allah*, që do të thotë *Qenie më e Lartë*. Është e rëndësishme të kuptojmë se Qenia më e Lartë ka emra vetjakë me anë të të cilëve Ai dëshiron të njihet. «Allah» nuk është emri i duhur vetjak, edhe pse shumë besojnë se është kështu. As «Perëndi» nuk është emri i Tij i duhur vetjak, edhe pse disa mund të

lloj termi i përgjithshëm që përdoret në gjuhën që flasin.

Në të vërtetë Perëndia është Perëndi (Qenia më e Lartë), por a është «Perëndia» *emri* i Tij? A nuk do të ishte njësoj si kur të thosha që emri im është «Njeri»? Unë jam njeri, por kam gjithashtu një emër vetjak. Perëndia është Perëndi, por Ai ka gjithashtu emra me anë të të cilëve Ai është zbuluar dhe me anë të të cilëve Ai na fton që t'i drejtohemi si Person.

Shumë imagjinojnë Perëndinë si një burim i panjohur i energjisë si forca e rëndesës dhe era apo si «Forca» e portretizuar në një seri popullore të filmave të trilluar shkencorë. Nuk është i tillë koncepti biblik rreth Perëndisë.

Perëndia është Personaliteti Përfundimtar që dëshiron që ta njohësh në mënyrë vetjake. Koncepti i Perëndisë nuk është vetëm një personalitet biblik, por është edhe logjik. Ashtu si njerëzit nuk janë thjesht topa energji kozmike, as Ai që ka bërë të gjitha gjërat. Ai është një Qenie personale që ka emër.

Emri vetjak parësor i Perëndisë zbulohet për herë të parë në kapitullin e dytë të Zanafillës:

*«Këto janë origjina e qiellit dhe e tokës kur u krijuan, ditën që **ZOTI** Perëndi krijoi tokën dhe qiellin»* (Zanafilla 2:4).

A e vutë re emrin me të cilin Perëndia i referohet vetes?

Emri i Tij është *«ZOTI»*. Të paktën kështu është përkthyer në shqip. Fatmirësisht, termi Perëndia është i rrjedhshëm në të gjitha gjuhët dhe nuk kërkon që t'i drejtohemi Atij në ndonjë gjuhë të veçantë. Ai na fton t'i flasim në gjuhën tonë amtare, në çdo kohë, në çdo vend, në çdo drejtim, në gjuhën tonë të zemrës.

UNË JAM

Në hebraishte emri vetjak parësor i Perëndisë, *«ZOTI»*, është shkruar me katër bashkëtingëllore: ***YHWH***. Kur shtohen zanoret shqiptohet *Jahve* apo *Jehova*. Emri rrjedh nga folja hebraike *«jam»* dhe fjalë për fjalë do të thotë ***«UNË JAM»*** apo ***«AI ËSHTË»***. Kjo na mëson se Perëndia është *I Përjetshmi që ekziston i pavarur nga të tjerët*. Ky emër vetjak i Perëndisë përdoret më tepër se 6500 herë në Dhiatën e Vjetër, më tepër se çdo emër tjetër i Perëndisë.

Dëgjo atë që ka shpallur Perëndia, kur Moisiu, i cili ishte rritur në Egjiptin politeist, i kërkoi Atij t'i tregonte emrin e Tij.

*«Perëndia i tha Moisiut: "UNË JAM AI QË JAM". Pastaj tha: "Do t'u thuash kështu bijve të Izraelit: '**UNË JAM**-i më ka dërguar tek ju'"»* (Eksodi 3:14).

Vetëm një qenie vetjake mund të thotë «Unë jam». Perëndia dëshiron që ne të kuptojmë se Ai është Personi Përfundimtar. Emri i Tij është *UNË JAM*.

Ai është *AI që ËSHTË*.

E shkuara, e tashmja dhe e ardhmja nuk janë gjë për Të. Ekzistenca e Tij nuk varet nga koha e hapësira.

Ai është i pavarur.

Unë dhe ti kemi nevojë për ajër, ujë, ushqim, gjumë, strehim dhe elementë të tjerë për të jetuar, por Ai nuk ka nevojë për gjë. Ai arsyeton dhe ekziston me anë të fuqisë së vet. Ai është *UNË JAM-i* i Madh – ZOTI.

(Shënim: Në Bibla Studimore, sa herë që shfaqet emri *ZOT* me shkronja të mëdha, fjala origjinale në hebraishte për *ZOT* është *YHWH*, që do të thotë *I Përjetshmi që ekziston i pavarur nga të tjerët*).

Perëndia nuk ia ka lënë në dorë të njeriut për ta përkufizuar.

Ai e përkufizon vetë veten.

---

besojnë kështu.

QINDRA EMRA

ZOTI, në ekzistencën e Tij të përjetshme si Ati, Biri dhe Fryma e Shenjtë, mban qindra emra e tituj. Emrat e Perëndisë pasqyrojnë karakterin e Tij. Çdo titull ka si qëllim të na ndihmojë për të kuptuar më mirë se kush është Perëndia dhe se si është Ai. Për shembull, Ai quhet:

Krijuesi i qiellit e tokës, Autori i jetës, Shumë i Larti, Drita e vërtetë, i Shenjti, Gjykatësi i drejtë, ZOTI që parashikon, ZOTI që shëron, ZOTI drejtësia jonë, ZOTI paqja jonë, ZOTI Bariu im, Perëndia i dashurisë e paqes, Perëndia i çdo hiri, Autori i shpëtimit të përjetshëm, Perëndia që është afër...

Cilido qoftë kuptimi ynë i tashëm rreth Krijuesit tonë, secili prej nesh duhet të pranojë me përulësi se *Ai është Perëndia dhe* ***nuk ka asnjë si Ai***. Edhe pse Ai nuk mund të shpjegohet apo kuptohet plotësisht, Ai dëshiron që ne të njohim emrin e Tij dhe të kemi besim tek Ai, ta duam dhe të jetojmë përherë me Të. Duke pasur këtë qëllim në mendje Perëndia tha ditën e gjashtë të krijimit:

«Ta bëjmë njeriun sipas shëmbëlltyrës sonë dhe në ngjasim me ne» (Zanafilla 1:26).

Çfarë nënkuptoi? Si mund të merrte njeriu i dukshëm shëmbëlltyrën e Perëndisë së padukshëm?

10 NJË KRIJIM I VEÇANTË

Dy kapituj më parë shqyrtuar një prej shpalljeve më të mëdha të çdo kohe: *«Në fillim Perëndia krijoi qiejt dhe tokën»* (Zanafilla 1:1). Ja një tjetër:

«Kështu Perëndia krijoi njeriun sipas shëmbëlltyrës së vet» (Zanafilla 1:27).

Perëndia caktoi që njerëzit të ishin kurora e krijimit të Tij.

SIPAS SHËMBËLLTYRËS SË PERËNDISË

*«"Pastaj Perëndia tha: «Ta bëjmë njeriun sipas **shëmbëlltyrës sonë** dhe në **ngjasim me ne**, dhe të ushtrojë **sundimin** e tij mbi peshqit e detit, mbi zogjtë e qiellit, mbi kafshët e mbi gjithë tokën, mbi rrëshqanorët që zvarriten mbi dhe". **Kështu Perëndia krijoi njeriun sipas shëmbëlltyrës së vet, sipas shëmbëlltyrës së Perëndisë; Ai krijoi mashkullin e femrën»*** (Zanafilla 1:26, 27).

Perëndia, duke krijuar njeriun *«sipas shëmbëlltyrës së vet» nuk* do të thotë se njerëzit e parë ishin si Perëndia në çdo aspekt. Nuk ka të barabartë me Perëndinë.

*«Perëndia krijoi njeriun **sipas shëmbëlltyrës së vet»*** do të thotë se njerëzit *do të kenë natyrën e Perëndisë*. Njeriu është caktuar të pasqyrojë karakterin e Perëndisë. Perëndia i dha burrit dhe gruas së parë karakteristika që do t'u jepnin mundësi të shijonin një marrëdhënie domethënëse me Të.

Perëndia i bekoi njerëzit me një *intelekt*, duke u dhënë aftësinë të bëjnë pyetje të mëdha, të arsyetojnë me logjikë dhe të kuptojnë të vërteta të thella rreth Krijuesit të tyre.

Perëndia i bëri me *emocione* në mënyrë që ata të mund të përjetonin ndjenja si gëzimi dhe prekja.

Ai u dha gjithashtu një *vullnet*, i cili përfshin si lirinë ashtu edhe përgjegjësinë për të bërë zgjedhje që kanë pasoja të përjetshme.

Për më tepër, Ai u dha aftësinë të komunikojnë: të flasin, të bëjnë veprime dhe të këndojnë. Ai gjithashtu u dha mundësinë të bënin plane afatgjata dhe t'i vënë në praktikë ato plane me krijimtari mahnitëse. Ajo që është më e rëndësishme, Ai u besoi një *shpirt e një frymë të përjetshëm* në mënyrë që ata të mund të adhurojnë dhe gëzojnë Krijuesin e Pronarin e tyre përjetë.

Aftësi të tilla e veçojnë njerëzimin nga mbretëria e kafshëve.

Perëndia krijoi njerëzit *për vetveten*. Perëndia, i cili *«është dashuri»* (1 Gjonit 4:8), krijoi burrin dhe gruan, jo sepse *kishte nevojë* për ta, por sepse i *donte*. Njerëzit do të bëheshin marrësit dhe pasqyruesit e dashurisë së Tij.

TRUPI NJERËZOR

Ndërsa kapitulli 1 i Zanafillës paraqet një histori të ngjeshur se si Perëndia e krijoi botën, kapitulli 2 mbush hapësirat me hollësi, sidomos në lidhje me krijimin e njerëzve.

«Atëherë Zoti Perëndi formoi njeriun nga pluhuri i tokës, i fryu në vrimat e hundës një frymë jete, dhe njeriu u bë një qenie e gjallë» (Zanafilla 2:7).

Edhe pse Zoti i krijoi qiejt dhe tokën nga asgjëja, Ai zgjodhi të krijonte njeriun e parë nga *pluhuri*. Biologët e kohës së sotme e pohojnë këtë fakt: «Në njëfarë mënyre, trupi duket gati i parëndësishëm. Njëzet palë elementë të zakonshëm që e përbëjnë janë të pranishëm në *pluhurin* e thatë të tokës»115.

Ndërsa trupi i njeriut përbëhet nga elementë të tillë të zakonshëm, është, megjithëkëtë, një

115 Guinness, Alma E. *ABC-ja e trupit njerëzor.* Corporate Author: The Reader's Digest Association, 1987, fq. 22.

pjesë e mrekullueshme e mjeshtërisë duke u lidhur së bashku rreth shtatëdhjetë e pesë trilion (75,000,000,000,000) qeliza të gjalla, duke luajtur secila rolin e vet.

Qeliza është njësia bazë e jetës. Një qelizë është aq e vogël saqë mund të shihet vetëm me një mikroskop të fuqishëm, megjithatë mbështillet me miliona pjesë aktive. Çdo qelizë përmban një fije të përdredhur mikroskopike të gjatë dy metër të ADN-së, kodi gjenetik për tiparet bazë të një personi.

Bill Gates, guruja i programeve kompjuterikë më i famshëm, ka pohuar: «ADN-ja njerëzore është si një program kompjuterik, por shumë më tepër i përparuar se çdo program tjetër i krijuar më parë»116. Ka të paktën 200 lloje të ndryshme qelizash në trupin njerëzor. Disa krijojnë lëngje si gjaku; të tjera krijojnë inde të butë dhe organe, ndërsa të tjera bashkohen për të formuar kocka të forta. Disa qeliza lidhin pjesët e trupit së bashku, ndërsa të tjerat organizojnë funksionet e trupit, si sistemet e tretjes dhe riprodhimit117.

Mendo për strukturën dhe pjesët aktive të trupit: skeleti me 206 kockat e tij lidhur dhe zbukuruar me lidhjet, tendinët, muskujt, lëkurën dhe flokët; apo sistemi qarkullues me venat, arteriet dhe gjaku, duke transportuar përbërësit e vetë jetës. Pastaj është stomaku, të brendshmet, veshkat dhe mëlçia. Është gjithashtu sistemi i ndërthurur nervor lidhur me trurin tënd. Dhe mos harro pompën besnike të quajtur zemër apo që Perëndia të ka dhënë veshët, sytë, hundën, gojën e gjuhën, bashkë me kordat zanore, sythat e shijes dhe dhëmbët! Edhe këmbët e duart janë të dobishme gjithashtu! A e ke falënderuar ndonjëherë Perëndinë që të ka dhënë gishtat e mëdhenj! Përpiqu të përdorësh fshesën apo çekiçin pa to! Thonjtë janë shumë praktikë gjithashtu...

Nuk është për t'u çuditur që Davidi shkroi:

«Unë do të të kremtoj, sepse jam krijuar në mënyrë të mrekullueshme; veprat e tua janë të mrekullueshme, dhe unë e di shumë mirë këtë gjë» (Psalmi 139:14).

SHPIRTI DHE FRYMA

Edhe pse trupi njerëzor është i mrekullueshëm, nuk është trupi që i bën njerëzit aq të veçantë. Edhe kafshët, zogjtë dhe peshqit kanë gjithashtu trupa mahnitës. Ana e veçantë e njeriut gjendet në *shpirtin e tij njerëzor* dhe *frymën e përjetshëm*. Është shpirti dhe fryma që e veçuan burrin dhe gruan e parë si qenie të veçanta të krijuar *«sipas shëmbëlltyrës së Perëndisë»*.

Kështu, sapo Perëndia përfundoi së formuari trupin e njeriut nga pluhuri, *«i fryu në vrimat e hundës një frymë jete, dhe njeriu u bë një qenie e gjallë»* (Zanafilla 2:7). Trupi që Perëndia bëri për Adamin ishte thjesht strehimi apo çadra, në të cilën Perëndia vendosi frymën dhe shpirtin e përjetshëm të Adamit.

Perëndia i dha njeriut trupin në mënyrë që ai të mund të ishte i vetëdijshëm për botën rreth tij, shpirtin që njeriu të ishte i vetëdijshëm për anën e tij të brendshme dhe frymën në mënyrë që njeriu të mund të ishte i vetëdijshëm për Perëndinë.

Trupi do të qeverisej nga shpirti.
shpirti do të qeverisej nga fryma,
dhe *fryma* do të qeverisej nga vetë Perëndia118.

*«**Perëndia është Frymë**, dhe ata që e adhurojnë duhet ta adhurojnë **në frymë dhe në të***

116 Gates, Bill. *Rruga që kemi përpara*. NY: Penguin Group, 1995, fq. 188.

117 Bibla, për të ilustruar një të vërtetë të madhe frymërore, përshkruan sistemin e harmonishëm të trupit njerëzor: *«...Prej të cilit gjithë trupi, i lidhur mirë dhe i bashkuar, me anë të kontributit që jep çdo gjymtyrë dhe sipas forcës së çdo pjese të veçantë, shkakton rritjen e trupit...»* (Efesianëve 4:16).

118 Këto mendime janë përshtatur nga komentari i shkëlqyer i John Phillips rreth Zanafillës (Phillips, John. *Shtjellimi i Zanafillës*. Chicago: Moody Press, 1980). **Shënim**: Shkrimi bën dallim midis frymës, shpirtit dhe trupit. Shiko 1 Thesalonikasve 5:23; Hebrenjve 4:12, 13; Gjoni 4:24.

vërtetën» (Gjoni 4:24).

KRIJUAR PËR NJË QËLLIM

Kryemjeshtri krijoi njeriun për të qenë një lloj tre-uniteti, duke lidhur *«frymën, shpirtin dhe trupin»* (1 Thesalonikasve 5:23) dhe duke bërë të mundur që njerëzit të shijojnë miqësi të ngushtë me Krijuesin e tyre. Perëndia i ka dhënë jetën njeriut dhe tani është privilegji i lartë i njeriut të jetojë për kënaqësinë dhe lavdinë e Krijuesit e Pronarit të tij.

*«**Tërë ata që quhen me emrin tim, që kam krijuar për lavdinë time**... Populli që kam **formuar për vetë** do të shpallë **lëvdimet e mia**»* (Isaia 43:7, 21).

Njerëzit u krijuan për lavdinë e Perëndisë.

Toka u bë për njerëzimin, por njerëzimi u bë për Perëndinë. Qëllimi i Krijuesit ishte që njerëzit e parë ta njihnin, ta gëzonin dhe ta donin përgjithmonë. Kështu është edhe qëllimi i Tij për ty e mua.

*«**Duaje Zotin, Perëndinë tënd**, me gjithë **zemrën** tënde, me gjithë **shpirtin** tënd, me gjithë **mendjen** tënde e me gjithë **forcën** tënde!»* (Marku 12:30).

NJË AMBIENT I PËRSOSUR

Perëndia, pasi krijoi Adamin, planifikoi dhe mbolli një kopsht të harlisur të quajtur *Eden*.

«Pastaj Zoti Perëndi mbolli një kopsht në Eden, në lindje, dhe vendosi në të njeriun që kishte formuar. Pastaj Zoti Perëndi bëri që të mbijnë nga toka lloj-lloj pemësh të këndshme nga pamja dhe që jepnin fruta të mira për t'u ngrënë; në mes të kopshtit gjendeshin edhe pema e jetës dhe pema e njohjes të së mirës dhe të së keqes. Një lumë dilte nga Edeni për të ujitur kopshtin dhe ndahej në katër rrjedha uji» (Zanafilla 2:6-8).

Edeni, i vendosur mbase në tokën e njohur si Irak[119], ishte një kopsht i gjerë me ëndje të pafund, mbushur me panorama, zëra dhe aroma të mrekullueshme. Një lumë i shkëlqyer vadiste kopshtin. Pemët frutore të shijshme ishin përgjatë brigjeve të tij. Kishte larmi të panumërta frutash për t'u shijuar, lule me aromë të ëmbël për t'u vlerësuar, pemë gjigante dhe livadhe të harlisur për t'i vështruar, kafshë, zogj e insekte për të studiuar, pyje të mistershëm për t'u eksploruar, ar dhe gurë të çmuar për t'u zbuluar. Me të vërtetë Perëndia siguroi për Adamin *«gjithçka bujarisht për ta gëzuar»* (1 Timoteut 6:17).

Perëndia mbolli gjithashtu dy pemë të veçanta në mes të kopshtit: pemën e jetës dhe pemën e njohjes të së mirës e të së keqes.

Eden do të thotë *kënaqësi*. Perëndia ka krijuar këtë shtëpi të mrekullueshme për kënaqësinë e njeriut, por kënaqësia më e madhe për njeriun do të ishte shijimi i përbashkësisë me Krijuesin e tij.

Nuk ka asgjë tjetër më të mrekullueshme se sa të njohësh personalisht Perëndinë dhe të qenit me Të. *«Ka shumë gëzim **në praninë tënde**; **në të djathtën tënde** ka kënaqësi në përjetësi»* (Psalmi 16:11).

NJË DETYRË E KËNAQSHME

---

119 Mendimi se Edeni ndodhej në zonën e Irakut mbështetet në informacioni gjeografik të Zanafillës 2:13 e 14. **Shënim**: Disa i referohen kopshtit të Edenit si *kopshti i parajsës*, edhe pse Shkrimi nuk i referohet në këtë mënyrë. Edeni tokësor nuk duhet të ngatërrohet me parajsën qiellore.

Pasi kopshti ishte gati, Zoti vuri njeriun në të. Perëndia nuk e pyeti Adami nëse donte të jetonte atje. Perëndia ishte Krijuesi i njeriut dhe kështu Pronari i tij. Zoti di se çfarë është më e mira për njerëzimin dhe nuk i duhet t'i përgjigjet ndokujt për atë që bën.

«Zoti Perëndi e mori pra njeriun dhe e futi në kopshtin e Edenit, me qëllim që ta punonte dhe ta ruante» (Zanafilla 2:15).

Perëndia i dha Adamit dy përgjegjësi në shtëpinë e tij të re.

Së pari, ai duhet *«ta punonte»* kopshtin, por pa djersë, mund dhe lodhje. Do të ishte një punë tërësisht e gëzueshme, meqë gjithçka ishte e mirë. Nuk kishte gjemba ku të shpohej dhe rrënjë të këqija për t'i shkulur.

Së dyti, Adamit iu dha përgjegjësia *«ta ruante»*. Kjo fjali e fundit e linte të nënkuptohej për ndonjë element keqdashës e të rrezikshëm që fshihej në gjithësi?

Kësaj pyetje do t'i përgjigjemi më hollësisht shumë shpejt.

NJË RREGULL I THJESHTË

Meqë njeriu ishte një person dhe jo kukull, Perëndia i dha gjithashtu Adamit një rol të drejtpërdrejtë për t'u bindur.

*«Dhe Zoti Perëndi e urdhëroi njeriun duke i thënë: «**Ha bile lirisht** nga çdo pemë e kopshtit; por **mos ha** nga pema e njohjes të së mirës dhe të së keqes, sepse ditën që do të hash prej saj ke për të vdekur me siguri»»* (Zanafilla 2:16, 17).

Perëndia i dha njeriut këtë urdhër para se të krijonte gruan. Perëndia caktoi Adamin të ishte kreu i racës njerëzore dhe Perëndia e vuri Adamin përgjegjës për të zbatuar këtë rregull të vetëm.

GRUAJA E PARË

Më pas Perëndia krijoi gruan. Çfarë krijimi i veçantë!

«Pastaj Zoti Perëndi tha: «Nuk është mirë që njeriu të jetë vetëm; unë do t'i bëj një ndihmë që i leverdis». Atëherë Zoti Perëndi e futi në një gjumë të thellë njeriun, të cilin e zuri gjumi; dhe mori një nga brinjët e tij dhe e mbylli mishin në atë vend. Pastaj Zoti Perëndi me brinjën që i kishte hequr njeriut formoi një grua dhe e çoi te njeriu. Dhe njeriu tha: «Kjo së fundi është kocka e kockave të mia dhe mishi i mishit tim. Ajo do të quhet grua, sepse është nxjerrë nga burri». Për këtë arsye njeriu do të braktisë babanë dhe nënën e tij dhe do të bashkohet me gruan e tij, dhe do të jenë një mish i vetëm. Dhe burri e gruaja e tij ishin që të dy lakuriq dhe nuk kishin turp prej kësaj» (Zanafilla 2:18, 21-25).

Kështu Perëndia kreu operacionin e parë, duke modeluar nga brinja e Adamit një grua shumë të bukur e të dashur dhe më pas ia paraqiti Adamit.

Sa do të jetë gëzuar Adami me shoqen e ngushtë e të dashur dhe *«ndihmën»* që parashikoi Perëndia për të! Studiuesi biblik Matthew Henry ka shkruar: «Gruaja u bë... nga brinja e Adamit; nuk u bë nga koka për ta sunduar, as nga këmbët për t'u shtypur nga ai, por nga brinja për të qenë e barabartë me të, nën krahët e tij për t'u mbrojtur dhe afër zemrës së tij për t'u dashur»120.

Gruaja, ashtu si burri, u bë *sipas shëmbëlltyrës dhe ngjashmërisë së Perëndisë*: krijuar për të pasqyruar karakterin e Zotit dhe për të shijuar përgjithmonë unitetin frymëror me Të. Krijuesi, ndërsa vendosi rendin përfundimtar dhe rolet dalluese për burrin e gruan, i shpalli ata të barabartë në vlerë dhe rëndësi.

Sot, në dallim me qëllimin e Perëndisë, shumë shoqëri trajtojnë gratë e tyre si pjesë prone.

120 Henry, Matthew. *Komentari i Matthew Henry-t*. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1960, fq. 7.

Kam parë njerëz që festojnë kur lind një djalë dhe shprehin keqardhje kur lind një vajzë. Disa njerëz tregojnë më tepër kujdes e shqetësim për bagëtinë e tyre se sa për gruan e tyre. Disa shoqëri kanë kaluar në skajin tjetër, duke zgjedhur të injorojnë rolet dhe përgjegjësitë e dallueshme mashkull-femër të cilat Perëndia ua ka dhënë të dyve. Të dy skajet ulin gratë.

DASMA E PARË

Vër re se kush zyrtarizoi ceremoninë e parë martesore.

Ishte *Zoti*. Shkrimi thotë: Ai *«e çoi te njeriu»*. Që nga fillimi Krijuesi ishte i përfshirë drejt për drejt në jetët e njerëzve që kishte krijuar për vete. Është Ai që shpalli se *«njeriu do të braktisë babanë dhe nënën e tij dhe do të bashkohet me gruan e tij, dhe do të jenë **një** mish i vetëm»*. Fjala hebraike e përkthyer *«një»* është *echad*, që tregon njësi dhe unitet. Perëndia planifikoi që çifti i parë të gëzonte dhe t'i shërbente njëri-tjetrit, *dhe* të gëzonte dhe t'i shërbente ATIJ, përgjithmonë në harmoni të përsosur. Ai donte që burri e gruaja të bënin Krijuesin e Pronarin e tyre qendrën e jetëve të tyre: individualisht e bashkërisht.

Fatkeqësisht, në botën tonë të tashme, pjesa më e madhe e njerëzve injorojnë planin fillestar të Perëndisë për martesën dhe nuk kanë asnjë ide se sa e mrekullueshme mund të jetë marrëdhënia midis një burri e një gruaje ndërsa vitet shkojnë. Si rezultat, ata dështojnë së pasqyruari marrëdhënien e dashur, besnike, jo egoiste dhe të dashur që Zoti, që nga fillimi, kishte si qëllim për burrin dhe gruan.

Autorësia e Krijuesit e martesës midis burrit e gruas është një pasqyrim i zemrës së pamatshme të dashur të Perëndisë. Perëndia synon që lidhja martesore të ilustrojë marrëdhënien madje më të ngushtë, më të mrekullueshme e rritëse *frymërore*, duke ftuar njerëzit të gëzojnë me Të tani e në tërë përjetësinë.

A e vure re se si Autori i martesës e përkufizon atë? *«Për këtë arsye njeriu do të braktisë babanë dhe nënën e tij dhe do të **bashkohet** me gruan e tij, dhe **do të jenë një** mish i vetëm. Dhe burri e gruaja e tij ishin që të dy lakuriq dhe nuk kishin **turp** prej kësaj»*.

Plani i Perëndisë për martesën është që çifti të bashkohet në qëllim e në trup, pa turp. Plani i Perëndisë, në një rrafsh edhe më të lartë, ishte që njerëzit të shijonin pa turp unitetin *frymëror* me TË në tërë përjetësinë.

SUNDIMI I DHËNË NJERËZIMIT

Perëndia, pasi i paraqiti gruan burrit, u foli atyre drejt për drejt dhe personalisht. Duket se Perëndia iu shfaq atyre në një lloj mënyrë të dukshme, meqë Shkrimi flet për *«Zotin Perëndi që **shëtiste** në kopsht»* (Zanafilla 3:8).

Tani imagjino Zotin duke shpënë burrin e gruan në majë të një mali nga ku mund të vështronin krijimin e lavdishëm e të pacenuar të Krijuesit të tyre...

*«Dhe Perëndia i bekoi; dhe Perëndia u tha atyre: «**Të jeni të frytshëm dhe shumëzojuni, mbushni tokën e nënshtrojeni, e sundoni** mbi peshqit e detit, mbi zogjtë e qiellit dhe mbi çdo qenie që lëviz mbi tokë». Dhe Perëndia tha: «Ja unë po ju jap çdo bar që lëshon farë mbi sipërfaqen e mbarë tokës dhe çdo pemë të ketë fruta që përmbajnë farë; kjo do t'ju shërbejë si ushqim»»* (Zanafilla 1:28, 29).

Perëndia vuri Adamin e Evën[121] dhe pasardhësit e tyre përgjegjës të krijimit të Tij. Ai u dha atyre privilegjin dhe përgjegjësinë për të qenë «njerëzit e parë» të racës njerëzore. Ai u dha atyre mundësinë të *«sundonin»* mbi tërë krijimin. *Sundim* do të thotë *«autoritet»* dhe *kontroll*. Adami e Eva dhe pasardhësit e tyre duhej të shijonin, kujdeseshin dhe të sundonin me mençuri tokën. Ata do

---

121 Adam (*Adamah*) është fjala hebraike e përkthyer *burrë*, që fjalë për fjalë do të thotë «tokë e kuqe», sepse ai u mor nga dheu. Eva (*chavvah*) do të thotë «jetë», *«sepse ajo qe nëna e tërë të gjallëve»* (Zanafilla 3:19, 20).

ta përdornin atë, por jo ta abuzonin.

Krijuesi planifikoi që krijimi të ishte në harmoni me njerëzimin. Në fillim toka bashkëpunonte me çfarëdo lloj gjëje që donte apo kishte nevojë njeriu. Adami e Eva duhej të imagjinonin se çfarë do të ishte vakti i tyre i radhës. Ajo që duhej të bënin ishte të ngrinin duart dhe të merrnin një copë të shijshme fryti nga çdo larmi e panumërt pemësh. Toka e fortë, bimët e këqija dhe gjembat, sëmundja e vdekja nuk ekzistonin. Çdo cep i krijimit i ishte nënshtruar Adamit dhe Evës. Njeriu kishte sundimin.

Krijimi i ishte nënshtruar njeriut për aq kohë sa edhe njeriu do t'i nënshtrohej Krijuesit të tij.

PERËNDIA DHE NJERIU SË BASHKU

Që nga fillimi Zoti Perëndi kishte synim që njerëzit të jetonin në një marrëdhënie të ngushtë e të ëmbël me Të. Për këtë arsye Ai u dha Adamit e Evës *mendje* dhe *zemra* (intelekt dhe emocione) me të cilat ta kuptojnë dhe duan Atë, dhe liri *zgjedhje* (vullnet) me të cilin të vendosin t'i besojnë ose jo dhe binden ose jo Atij. Elementi i zgjedhjes ishte shumë i domosdoshëm meqë dashuria dhe besnikëria e vërtetë nuk mund të detyrohen. Zoti sovran do të konsideronte përgjegjës Adamin dhe Evën për zgjedhjet e tyre.

Mos gabo për këtë: edhe pse Krijuesi dhe Pronari i gjithësisë nuk ka nevojë për gjë dhe për askënd, Ai është tejet i arsyeshëm.

Ashtu siç duam ne të na njohin dhe duan, po kështu Perëndia do që të njihet dhe të duhet nga njerëzit që bëri për veten. Pjesë e natyrës së Tij të përjetshme është të dëshirojë një miqësi me zemër me ata që krijoi *«sipas shëmbëlltyrës së Tij»*.

Dëgjoj njerëz të thonë: «Jam vetëm skllavi i Perëndisë dhe asgjë më tepër!». Pa dyshim është një nder i madh t'i shërbesh Perëndisë ashtu si një shërbëtor i gatshëm që punon për pronarin e tij, por Shkrimi është i qartë: plani i Perëndisë nuk ishte kurrë që njeriu të ishte *«shërbëtor, por **bir**»* (Galatasve 4:7). *«Por **skllavi** nuk rri përgjithmonë në shtëpi; ndërsa **biri** rri përgjithmonë»* (Gjoni 8:35). Perëndia, duke shprehur dëshirën e Tij të zemrës antropomorfike (në terma njerëzore), na tregon atë që ka planifikuar për të gjithë ata që i besojnë:

*«**Do të jem si një Atë për ju**, dhe **ju do të jeni për mua si bijtë e bijat**, thotë Zoti i Plotfuqishëm»* (2 Korintasve 6:18).

Për më tepër, Perëndia nuk ndalet së krahasuari dashurinë e Tij për ne me dashurinë që prindërit kanë për fëmijët e tyre. Krijuesi ynë e çon imagjinatën në një nivel tjetër, duke krahasuar lidhjen dhe thellësinë e dashurisë së Tij për njerëzit me dashurinë e një burri me gruan e tij të dashur.

*«Atë ditë do të ndodhë» – thotë Zoti» – «që ti do të më quash: '**Burri im**', dhe nuk do të më quash më: 'Baali im'... **Do të fejohesh me mua përjetë**; do të fejohesh me mua në drejtësi, në paanshmëri, në mirësi dhe në dhembshuri. Do të fejohesh me mua në besnikëri, dhe **ti do të njohësh Zotin**»* (Osea 2:16, 19, 20).

Imagjino marrëdhënien më të kënaqshme të mundshme midis dy individëve në tokë dhe pastaj mendohu për këtë: Marrëdhënia në të cilën Perëndia na fton të përjetojmë me Të është pafundësisht më e mrekullueshme se sa marrëdhënia më e mirë e mundshme në tokë.

Jeta jote, nëse do të ndërmarrë në një marrëdhënie vetjake me Krijuesin tënd, do të jetë jo e plotë dhe jo e kënaqshme. Asnjë shumë e zotërimeve, kënaqësive, prestigjit tokësor, njerëzve apo lutjeve nuk mund të mbushë boshllëkun në shpirtin tënd. Vetëm Zoti mund të zërë dhomën bosh në zemrën që Ai planifikoi për veten.

«Sepse ai ka ngopur shpirtin e etur dhe e ka mbushur me të mira shpirtin e uritur» (Psalmi 107:9).

Ja një pikë që nuk duhet harruar: Perëndia i vetëm i vërtetë nuk gjen kënaqësi në *ritet e fesë*, por në një *marrëdhënie të vërtetë* me ata që i besojnë Atij.

Në nivele të ndryshme Perëndia ka shijuar dhe do të shijojë gjithmonë përbashkësi me:

VETEN. Gjatë gjithë përjetësinë, dashuria dhe përbashkësia ka ekzistuar midis Atit, Birit të Frymës së Shenjtë të përjetshëm. Për shembull, Shkrimi flet për Birin që i thotë Atit: *«O Atë... ti më ke dashur para themelimit të botës»* (Gjoni 17:24).

ENGJËJT. Ai krijoi qeniet engjëllore për ta njohur dhe dashur Atë dhe për të çmuar përjetë lavdinë e Tij të mrekullueshme. *«Le ta adhurojnë të gjithë engjëjt e Perëndisë»* (Hebrenjve 1:6).

NJERËZIT. Perëndia krijoi njerëzit për të patur një ditë marrëdhënie të afërt me Krijuesin e tyre të cilën edhe engjëjt gëzojnë. Mbreti David shkruan: *«Kur mendoj qiejtë e tu, që janë vepër e gishtërinjve të tu, hënën dhe yjet që ti ke vendosur, çfarë është njeriu, që ta mbash mend, dhe biri i njeriut, që ta vizitosh? Megjithatë ti e bëre pak më të ulët se Perëndia, dhe e kurorëzove me lavdi dhe me nder»* (Psalmi 8:3-5). Perëndia donte të ishte me njerëzit e Tij. Megjithatë njeriu në fillim duhej të vihej në provë.

DITA 7: KRIJIMI I PËRFUNDUAR

Rrëfimi i krijimit përfundon me një pjesë të rëndësishme të informacionit:

*«Atëherë Perëndia shikoi të gjitha ato që kishte bërë, dhe ja, ishte **shumë mirë**. Kështu erdhi mbrëmja dhe pastaj erdhi mëngjesi: dita e gjashtë. Kështu **përfunduan** qielli dhe toka si dhe tërë ushtria e tyre. Ndërkaq ditën e shtatë Perëndia mbaroi veprën që kishte **kryer** dhe ditën e shtatë u çlodh nga gjithë vepra që kishte **kryer**»* (Zanafilla 1:31; 2:1, 2).

Vepra krijuese e Perëndisë ishte *kryer*. Ishte koha të gëzohej me të gjitha ato që kishte krijuar. Zoti nuk pushoi ditën e shtatë ngaqë ishte i lodhur. Perëndia i pavarur, emri i të cilit do të thotë *«UNË JAM»* nuk lodhet kurrë. Perëndia pushoi, ndali punën, sepse vepra e Tij krijuese u ***krye***.

Zoti Perëndi ishte i kënaqur.

Çdo gjë ishte e përsosur.

Imagjino një botë të përsosur të banuar nga dy njerëz të përsosur që kanë qenë të privilegjuar të shijojnë një miqësi në rritje me Krijuesin e tyre të përsosur. Kjo ishte gjendja e planetit tonë në fillim.

Fatkeqësisht, sot kjo tokë e vjetër nuk është aspak e përsosur. E keqja, imoraliteti, trishtimi, dhimbja, varfëria, uria, urrejtja, dhuna, sëmundja dhe vdekja janë me bollëk.

Çfarë ndodhi me botën e përsosur të Perëndisë?

Kjo është pjesa e radhës e historisë.

12 FUTJA E SË KEQES

*«Beko, shpirti im, Zotin dhe mos harro asnjë nga **të mirat që ka bërë**.*
*Bekoni Zotin ju, **engjëj të tij**... duke iu bindur zërit të **fjalës së tij**.*
*Bekoni Zotin, ju, tërë **ushtritë e tij**... që zbatoni **vullnetin e tij**.*
*Bekoni Zotin, ju, të gjitha **veprat e tij**, në të tëra vendet e **sundimit të tij**...»*
– Mbreti David (Psalmi 103:2, 20-22)

Perëndia, para se të krijonte njerëzit, krijoi një ushtri të panumërt qeniesh frymërore quajtur *engjëj*. Perëndia i bëri ata për kënaqësinë dhe lavdinë e vet. Ata ishin *«ushtria **e Tij** qiellore»*, caktuar të njohë, shërbejë, gëzojë dhe ngrejë lart Krijuesin e Pronarin e tyre përgjithmonë. Perëndia nuk i krijoi engjëjt të ishin si kafshët, të cilat veprojnë kryesisht në bazë të instinktit. Perëndia, ashtu si me njerëzimin, u dha engjëjve detyrime morale të zgjedhin për vete t'i binden ose jo fjalës së Tij, të bëjnë ose jo vullnetin e Tij, dhe të lavdërojnë ose jo emrin e Tij.

I SHKËLQYESHMI

Qenia frymërore më e fuqishme dhe e privilegjuar e kishte emrin *Lucifer*, që do të thotë *i shkëlqyeri*[122]. Ky engjëll i shkëlqyer përshkruhet si *«vula e përsosmërisë, tërë dituri dhe i përsosur nga bukuria»* (Ezekieli 28:12).

Ndërsa Perëndia nuk ka zbuluar të gjithë hollësitë, dimë se përmes kësaj qenie të mrekullueshme engjëllore hynë për herë të parë në gjithësi e keqja dhe papërsosuria.

Perëndia thotë për Luciferin:

***«Ti ishe i përsosur në rrugët e tua qysh nga dita që u krijove, deri sa nuk u zbulua te ti çoroditja**. Zemra jote ishte ngritur për bukurinë tënde... Ti thoshe në zemrën tënde:*
*«**Unë do të** ngjitem në qiell,*
***do të ngre** fronin tim përmbi yjet e Perëndisë;*
***do të ulem** mbi... pjesën skajore të veriut;*
***do të ngjitem** mbi pjesët më të larta të reve,*
***do të jem** i ngjashëm me Shumë të Lartin»»*
(Ezekieli 28:15, 17; Isaia 14:13, 14)

Në vend që të lavdëronte dhe bindej Perëndisë, pesë herë Luciferi tha: *«**Unë do të...!**»*. Ai donte të *«i ngjashëm me Shumë të Lartin»*.

Kjo qenie engjëllore, i verbuar nga vetë bukuria dhe zgjuarsia e vet dhe duke harruar ATË që i kishte dhënë gjithçka që kishte, gënjeu veten duke menduar se ishte më i zgjuar se Perëndia. Ai donte që ushtria e engjëjve të lavdëronte *atë* në vend të Krijuesit, i cili është i vetmi i denjë për adhurim dhe lavdërim.

Luciferi bindi gjithashtu një të tretën e engjëjve të qiellit për të bashkuar forcat me të në revoltën e tij[123].

Kështu, *i shkëlqyeri* intrigoi të përmbyste sundimin e Perëndisë dhe të ulej në fronin e qiellit.

---

122 *«Vallë, si ke rënë nga qielli, o **Lucifer**, bir i agimit? Vallë si të hodhën për tokë ty që i hidhje poshtë kombet?»* (Isaia 14:12). Në këtë varg, emri «Luficer», që do të thotë «ndriçues», nuk shfaqet në tekstin hebraik. Ky është një përkthim latin i fjalës hebraike *helel* që do të thotë «i shkëlqyer». Isaia 14 dhe Ezekieli 28 japin një shembull të ligjit të interpretimit të dyfishtë. Në sipërfaqe këto pjesë u referohen mbretërve tokësorë. Isaia i referohet *«mbretit të Babilonisë»* dhe Ezekieli shkruan për *«princin e Tiros»*. Megjithatë të dyja pjesët bëjnë pohime që nuk mund të përdoren për njerëzit e thjeshtë. Kur studiohen nën dritën e pjesë të tjera të Shkrimit (Luka 10:18; Jobi 1:6-12; Zbulesa 12:10; 1 Pjetrit 5:8; etj.), bëhet e qartë se këto pjesë janë komente të rënies së Satanit: nxitësit dhe ndikuesit pas këtyre mbretërve të këqij.

123 Zbulesa 12:4

Mëkati hyri në gjithësinë e Perëndisë.

ÇFARË ËSHTË MËKATI?

Shkrimi përkufizon mëkatin për ne.

- *«Mëkati është **shkelje e ligjit**»* (1 Gjonit 3:4).
- *«Çdo **paudhësi** është mëkat»* (1 Gjonit 5:17).
- *Mëkat do të thotë të «di[sh] të bë[sh] të mirë[n] edhe **nuk e bën**»* (Jakobi 4:17).
- *Mëkati* prodhon *«çdo **lakmi**»* (Romakëve 7:8).
- *Mëkat* do të thotë që njerëzit *«**u privuan** nga lavdia e Perëndisë»* (Romakëve 3:23).

«Lavdia e Perëndisë» i referohet pastërtisë absolute dhe përsosurisë së patëmetë të Perëndisë. *«U privuan»* do të thotë të mos qëllosh në shenjën e drejtësisë së përsosur.

Mëkati është dështim për të jetuar në përputhje të plotë për natyrën dhe vullnetin e shenjtë të Perëndisë.

Mëkat, në formën e tij më të distiluar, bëhet sa herë që një qenie e përjetshme, qoftë engjëllore apo njerëzore, zgjedh të ngrejë lart veten dhe *të kthehet në «rrugën e vet»* (Isaia 53:6), në vend që të ngrejë lart dhe të ndjekë rrugën e Perëndisë.

Të mendosh apo të veprosh në mënyrë të pavarur nga Perëndia është ***mëkat***. Kjo qe rruga e zgjedhur nga Luciferi dhe engjëjt që u bashkuan me të. Ata, në vend që të mbështeteshin në Krijuesin e tyre, u bënë krenarë në zemër dhe u kthyen në rrugën e tyre.

*«Ai që është **zemër krenar** është **i neveritshëm** për Zotin; edhe sikur t'i shtrëngojë dorën një tjetri për besëlidhje, nuk ka për të mbetur pa u ndëshkuar»* (Fjalët e Urta 16:5).

Fjala *i neveritshëm* është një fjalë e fortë, që do të thotë *«objekt neverie, vepër e neveritshme, ndotje apo idhujtari»*. Perëndia urren krenarinë egoiste. Është mëkat.

Lejimi i mëkatit të futet në praninë e Tij është më i neveritshëm për Perëndinë ashtu siç do të ishte një kufomë derri e qelbur në shtëpinë tënde. Një mëkat i vetëm është po aq i papranueshëm për Perëndinë sa do të ishte për mua edhe një pikë e vetme helmi në çajin tim. Pse nuk jemi në gjendje të tolerojmë një kufomë të kalbur në shtëpinë tonë apo një pikë helmi në çajin tonë?

Gjëra të tilla janë në kundërshtim me natyrën tonë.

Mëkati është kundër natyrës së Perëndisë.

«A nuk je që nga fillimet, o Zot, Perëndia im, i shenjti im?... Ti i ke sytë tepër të pastër për të parë të keqen dhe nuk e shikon dot paudhësinë» (Habakuku 1:12, 13).

SATANI, DEMONËT DHE FERRI

Perëndia, ngaqë Luciferi donte të vidhte lavdinë dhe të pushtonte autoritetin e Tij, e dëboi nga vendi i tij në qiellin më të lartë, bashkë me engjëjt që zgjodhën të bashkoheshin me të. Emri i Luciferit u ndryshua në *Satan*, që do të thotë *«**kundërshtar**»*. Ai quhet gjithashtu *djall*, që do të thotë *«**paditës**»*. Engjëjt e rënë njihen si frymëra të këqij apo *demonë*, që do të thotë *«**ata që e dinë**»*.

Djalli dhe demonët e tij e dinë se kush është Perëndia dhe dridhen para Tij, megjithëkëtë ata po bëjnë gjithçka që munden për ta munduar.

Por ata nuk do të fitojnë.

Shkrimi parathotë se, në një ditë të paracaktuar, Satani dhe demonët e tij do të hidhen në një *«zjarr të përjetshëm, të përgatitur për djallin dhe engjëjt e tij»* (Mateu 25:41). Ky *«zjarr i përjetshëm»* është një vend real ku Perëndia do të grumbullojë përgjithmonë gjithçka që nuk është në përputhje me natyrën e Tij të shenjtë.

Një prej fjalëve në greqishten e Dhiatës së Re, përdorur për të përshkruar vendin e ndëshkimit për ata që janë bashkuar me Satanin, është *gehena*, përkthyer zakonisht *«ferr»*[124]. Kjo fjalë do të thotë *«pirg plehrash që digjet»*.

Jo shumë larg nga vendi ku unë dhe ime shoqe kemi rritur fëmijët tanë në Senegal ka qenë një vend plehrash ku njerëzit hidhnin mbeturinat dhe hedhurinat e tyre. Pirgu zakonisht digjej ndërsa ata që jetonin afër përpiqeshin të digjnin mbeturinat me erë të keqe. Çdo që konsiderohej e pavlerë hidhej në zjarr.

Ferri është «pirgu i mbeturinave» të Perëndisë ku mbahen të vdekurit në mëkatet e tyre. Një ditë Satani, demonët e tij dhe të gjithë banorët e ferrit do të hidhen në një vend përfundimtar gjykimi quajtur *liqeni i zjarrit dhe squfurit*[125].

Mëkati nuk do ta ndotë gjithësinë e Perëndisë përgjithmonë.

SYNIMI I SATANIT

Përsa u përket djallit dhe demonëve të tij, ata nuk janë tani në liqenin e zjarrit. Për më tepër ata janë në veprim në botën tonë. Shkrimi e identifikon Satanin si *«prijësi[n] e pushtetit të erës, sipas frymës që vepron* ***tani*** *në bijtë e mosbindjes»* (Efesianëve 2:2).

Është e rëndësishme të kuptojmë se edhe pse Satani është i fuqishëm, ai nuk është i *gjithë*fuqishëm. Ai është një qenie e krijuar dhe i rënë. Djalli nuk krahasohet me Zotin. Satani quhet *«perëndia i kësaj epoke»*. Qëllimi i tij është të parandalojë njerëzit nga njohja e të vetmit Perëndi të vërtetë dhe nga përvetësimi i qëllimit për të cilin u krijuan.

«Dhe, në qoftë se ungjilli ynë është ende i mbuluar me vel, ai është i mbuluar për ata që humbin, ***të cilëve perëndia i këtij shekulli ua verboi mendjet e atyre*** *që nuk besojnë, që drita e ungjillit... të mos ndriçojë tek ata»* (2 Korintasve 4:3, 4).

Cili është synimi i Satanit? Ai përpiqet të verbojë mendjet dhe të pengojë njerëzit për të mos dëgjuar dhe besuar mesazhin e Perëndisë. Ai është në luftë me Perëndinë. Është një luftë të cilën Satani nuk mund ta fitojë, por po bën ç'të jetë e mundur për ta hedhur poshtë sa herë t'i dalë rasti. Dhe shpreson që në këtë luftë të të përfshijë edhe ty.

Satani, duke ditur se Adami dhe Eva ishin krijuar për lavdinë dhe kënaqësinë e Perëndisë, komplotoi për të njollosur mirësinë që ekzistonte midis Perëndisë dhe njeriut. Sigurisht, Zoti Perëndi, i cili *«njeh sekretet e zemrës»* (Psalmi 44:21), dinte gjithçka që planifikoi të bënte djalli dhe gjithçka që do të ndodhte.

Perëndia kishte një plan të vetin.

NJË RREGULL

Perëndia i dha njeriut lirinë për të zgjedhur të dojë apo të mps dojë, të lavdërojë apo të mos lavdërojë dhe t'i bindet apo të mos i bindet Krijuesit të tij. Dashuria e vërtetë nuk mund të detyrohet apo programohet. Dashuria përfshin mendjen, zemrën dhe vullnetin e një personi. Ndërsa është e vërtetë se Perëndia është Mbreti sovran në gjithësinë e Tij, është gjithashtu e vërtetë se Ai e konsideron njeriun përgjegjës për bërjen e zgjedhjeve me pasoja të përjetshme.

Perëndia, edhe para se të krijonte gruan, i tha një urdhër burrit. Meqë Adami do të ishte kreu i racës njerëzore, Perëndia vuri provën para tij.

«Dhe Zoti Perëndi e urdhëroi njeriun duke i thënë: «Ha bile lirisht nga çdo pemë e kopshtit; por mos ha nga pema e njohjes të së mirës dhe të së keqes, sepse ditën që do të hash prej saj ke për të vdekur me siguri»» (Zanafilla 2:16, 17).

---

124 Mateu 10:28; 23:33; Marku 9:43-48

125 Zbulesa 20:10-15

Vër re udhëzimet e thjeshta të Perëndisë. Adami mund të merrte lirshëm nga të gjitha frutat e shijshme nga pemët e bollshme në kopsht, përveç njërës. Perëndia i tha Adamit se çfarë do të ndodhte nëse ai nuk do të bindej. *«Ditën që do të hash prej saj **ke për të vdekur me siguri**»*.

Të kaloje atë vijë do të thoshte të *bëje shkelje*, një term tjetër për *mëkatin*. Ashtu si në rastin e Luciferit, rebelimi kundër Zotit të gjithësisë do të rezultonte në pasoja solemne.

Edhe pse njeriu i parë ishte i përsosur, ai nuk ishte i pjekur në mënyrë të përsosur. Me këtë rregull njeriut i dha rasti të rriste marrëdhënien me Krijuesin e tij. Perëndia donte që Adami të zgjidhte t'i bindej Atij nga një zemër mirënjohjeje e dashurie. Kjo do të ishte shumë e lehtë, duke konsideruar gjithçka që kishte bërë Perëndia për të.

Mendo për këtë! Perëndia i kishte dhënë Adamit një trup, një shpirt e një frymë. Ai e bekoi me privilegjin e pasqyrimit të natyrës së shenjtë e të dashur të Krijuesit të tij. Ai e vuri atë në një kopsht të lavdishëm dhe siguroi çdo të mirë të imagjinueshme për ta bërë jetën e tij me gëzim dhe kënaqësi të pastër. Perëndia i dha gjithashtu lirinë dhe aftësinë për të bërë zgjedhje të përgjegjshme. Ai i dha Adamit një grua të dashur dhe u dorëzoi atyre vëmendjen dhe kujdesin për botën e krijuar. Më e mira nga të gjitha është se vetë Zoti do të vinte në kopsht për të ecur dhe folur me Adamin dhe Evën. Perëndia u dha atyre rastin për të njohur Krijuesin e Pronari e tyre. Ishte një botë e përsosur.

Më pas një ditë u shfaq gjarpri.

«A KA THËNË ME TË VËRTETË PERËNDIA?»

Te Zanafilla kapitulli 3 flitet për ndodhinë më tragjike dhe më të paimagjinueshme në historinë njerëzore.

Një ditë, ndërsa Eva e Adami ishin afër pemës së ndaluar, Satani iu shfaq atyre në formën delikate të një gjarpri. E dimë se ishte Satani, sepse më vonë Shkrimi e identifikon si *«gjarpri i lashtë, që është quajtur djall, edhe Satan, që mashtron gjithë dheun»* (Zbulesa 12:9).

Ashtu si Perëndia kishte një plan për njerëzimin, po ashtu edhe Satani.

*«Por gjarpri ishte më dinaku ndër të gjitha bishat e fushave që Zoti Perëndi kishte krijuar, dhe i tha gruas: «**A ka thënë me të vërtetë Perëndia**: 'Mos hani nga të gjitha pemët e kopshtit'?»»* (Zanafilla 3:1).

Satani vendosi të fliste me gruan në vend të burrit. A e shikon se çfarë ishte gjëja e parë që i Evës?

*«A ka **thënë** me të vërtetë Perëndia...?»*

Satani donte që Eva të *mos* i besonte ***fjalës së Perëndisë***. Ai donte që ajo që vinte në dyshim diturinë dhe autoritetin e Perëndisë. Ai nxiti Evën të sfidonte Krijuesin e saj, ashtu siç kishte bërë ai, Luciferi. Deri më sot djalli lufton të vërtetën, meqë e diskrediton dhe e çarmatos. Ashtu si drita largon errësirën, po kështu Fjala e Perëndisë largon mashtrimin e Satanit.

Satani sulmoi gjithashtu karakterin e Perëndisë duke i dhënë zemër Evës të dyshonte ***mirësinë e Perëndisë***.

«A ka thënë me të vërtetë Perëndia: 'Mos hani nga të gjitha pemët e kopshtit'?»

Satani shtrembëroi fjalën e Perëndisë, ashtu sikur Krijuesi i tyre bujar, i cili u kishte dhënë jetën dhe të drejtën të hanin lirshëm nga çdo pemë, përveç njërës, donte t'i largonte nga e mira përfundimtare.

«JU S'KENI PËR TË VDEKUR ASPAK»

«Dhe gruaja iu përgjigj gjarprit: «Nga fruti i pemëve të kopshtit mund të hamë; por nga fruti i

pemës që është në mes të kopshtit Perëndia ka thënë: 'Mos hani dhe mos e prekni, ndryshe do të vdisni'».

*Atëherë gjarpri i tha gruas: «**Ju s'keni për të vdekur aspak**; por Perëndia e di që ditën që do t'i hani, sytë tuaj do të hapen dhe do të jeni në gjendje si Perëndia të njihni të mirën dhe të keqen»»* (Zanafilla 3:2-5).

Djalli jo vetëm donte që Eva të dyshonte fjalën dhe mirësinë e Perëndisë, por donte gjithashtu që ajo të dyshonte ***drejtësinë e Perëndisë***, ashtu sikur Perëndia të mos kishte vendosur ndëshkimin me vdekje nëse ajo do të provonte frytin e ndaluar.

Perëndia e kishte thënë qartë:

*«Ditën që do të hash prej saj ke për të **vdekur** me siguri»* (Zanafilla 2:17).

Satani e mohoi duke thënë: «***Nuk*** ke për të vdekur me siguri».

Metoda bazë e Satanit nuk ka ndryshuar. Ai vazhdon të *shtrembërojë* dhe *mohojë* mesazhin e Perëndisë. Ai dëshiron që ne të *dyshojmë Fjalën, mirësinë dhe drejtësinë e Perëndisë*.

Satani dëshiron që ne të mendojmë se Krijuesit tonë nuk mund t'i zihet besë, se Ai nuk është me të vërtetë ajo që pohon se është.

DJALLI SHUMË FETAR

Djalli e do shumë fenë. Për këtë arsye ka më shumë se dhjetë mijë fe në botë sot. Vër re se si Satani pretendoi të fliste për Perëndinë duke i thënë Evës: *«**Perëndia e di** që ditën që do t'i hani, sytë tuaj do të hapen***»**.

Satani pëlqen të shtiret si Shumë i Larti. Ai është ekspert në përdorimin e të vërtetës së Perëndisë duke e përzier me gënjeshtrat e tij. Ai është sinkretisti, imituesi dhe falsifikuesi i madh. Edhe sistemet e besimit më të çuditshëm në botë përmbajnë aluzione të së vërtetës. Kjo është arsyeja përse janë të besueshëm. Përsëri fjala e urtë arabe pohon shumë qartë: *«Ki kujdes: disa gënjeshtarë thonë të vërtetën!»*.

Satani, në përpjekjen e tij të parë për të filluar një fe të falsifikuar, i tha Evës: *«Do të jeni në gjendje si Perëndia të njihni të mirën dhe të keqen»*. Kur Satani i tha Evës: *«Do të jeni në gjendje si Perëndia»*, ai tha një *gënjeshtër*, sepse ai që mëkaton nuk është si Perëndia, por si Satani që dëshiron të marrë autoritetin e Perëndisë. Megjithatë, kur Satani tha: *«Të njihni të mirën dhe të keqen»*, ai tregoi *të vërtetën*, por nuk u tregoi për hidhërimin, vuajtjen dhe vdekjen që do të shoqëronte një njohje e tillë.

Vër re se Satani, duke folur për Zotin, përdori vetëm termin e përgjithshëm *Perëndi*. Satani është shumë i lumtur nëse ti beson në një Perëndi, për aq kohë sa ti percepton që Perëndia është i largët dhe i panjohur.

«Ti beson se ka vetëm një Perëndi. Mirë bën; edhe demonët besojnë dhe dridhen» (Jakobi 2:19).

Djalli dhe demonët e tij janë të gjithë monoteistë që dridhen para Perëndisë Shumë të Lartë. Kjo do të shfaqet shumë qartë pas disa kapitujsh. Satani dhe engjëjt e tij të rënë e dinë se ka vetëm një Perëndi të vërtetë, por ata e urrejnë shumë Atë!

Ata nuk duan që *ti* të njohësh, duash, adhurosh dhe t'i bindesh Krijuesit e Pronarit tënd.

ZGJEDHJA

Për Adamin dhe Evën kishte ardhur çasti të zgjidhnin midis fjalës së Zotit të tyre të dashur dhe asaj të armikut të tyre më të madh.

Formula për fitore ishte e qartë: *Të besonin diturinë e Krijuesit*. Sa e thjeshtë! Ajo që duhej të bënin Adami e Eva ishte të citonin Fjalën e frymëzuar e të pagabueshme të Perëndisë, duke thënë:

«Zoti Perëndi na ka urdhëruar: *«Mos ha nga pema e njohjes të së mirës dhe të së keqes»*. Ne nuk do të hamë prej saj! Pikë».

Po të kishin qenë të qëndrueshëm Adami e Eva në fjalën e pandryshueshme të Perëndisë, tunduesi do të ishte larguar. Por nuk bënë kështu.

«Dhe gruaja pa që pema ishte e mirë për t'u ngrënë, që ishte e këndshme për sytë dhe që pema ishte i dëshirueshme për ta bërë të zgjuar dikë; dhe ajo mori nga fruti i saj, e hëngri dhe i dha edhe burrit të saj që ishte me të, dhe hëngri edhe ai» (Zanafilla 3:6).

Ajo e hëngri. Ai e hëngri.

Ata, në vend që t'i nënshtroheshin fjalës dhe vullnetit të Krijuesit të tyre të shenjtë e të dashur, iu nënshtruan armikut të Perëndisë. Ata hynë pa leje në mbretërinë e ndaluar.

Sapo Adami shijoi frytin e ndaluar, pasojat qenë të menjëhershme.

«Atëherë iu hapën sytë të dyve dhe e panë që ishin lakuriq; kështu ata qepën gjethe fiku dhe bënë breza për t'u mbuluar. Pastaj dëgjuan zërin e Zotit Perëndi që shëtiste në kopsht në flladin e ditës; dhe burri e gruaja e tij u fshehën nga prania e Zotit Perëndi midis pemëve të kopshtit» (Zanafilla 3:7, 8).

Vër re ndryshimin. Ata, në vend që të gëzoheshin kur Zoti erdhi t'i vizitonte, u mbushën tani me frikë e turp.

Çfarë shtyu këto qenie me marrëdhënie të ngushtë të largoheshin nga Zoti i tyre i dashur? Çfarë i bëri të imagjinonin se ata mund të fshiheshin nga Krijuesi i tyre që sheh gjithçka? Pse prindërit tanë të parë ndjenë nevojën të mbulonin trupat e tyre me gjethe?

Ata mëkatuan.

12 LIGJI I MËKATIT DHE VDEKJES

*«Kush bën mëkatin është **skllav i mëkatit**»*
– Jezusi nga Nazareti (Gjoni 8:34)

Adami e Eva nuk i ishin bindur Krijuesit e Pronarit të tyre. Ata, ashtu si Satani, humbën lidhjen e tyre me Perëndinë dhe u bënë skllevër të mëkatit. Adami e Eva, ashtu si fëmijët që nuk u janë bindur urdhrave të qarta të atit të tyre, nuk deshën më të ishin me Atë që i donte dhe kujdesej për ta. Ndjenjat e kënaqësisë dhe besimit u zëvendësuan me ndjenja frike, njollosjeje dhe turpi.

«Pastaj dëgjuan zërin e Zotit Perëndi që shëtiste në kopsht në flladin e ditës; dhe burri e gruaja e tij u fshehën nga prania e Zotit Perëndi midis pemëve të kopshtit» (Zanafilla 3:8).

Adami e Eva ishin ndotur tani nga mëkati, i cili i shtynte të fshiheshin nga Krijuesi dhe Pronari i tyre. Ndërgjegjja e tyre e sapo fituar u jepte ndjenjën e së mirës dhe së keqes, duke u mësuar atyre në mënyrë instiktive se vetëm njerëzit e shenjtë mund të jetojnë në praninë e një Perëndie të shenjtë. Adami dhe Eva nuk ishin më të pastër para Perëndisë dhe ata e dinin këtë. Lidhja e ngushtë midis Perëndisë dhe njeriut ishte prishur.

Marrëdhënia kishte marrë fund.

DEGA E THYER

Një ditë, ndërsa po flisja me disa burra nën një pemë afër një xhamie, biseda u kthye te tema e mëkatit dhe vdekjes.

Theva një degë peme dhe i pyeta:
– A është kjo degë e vdekur apo e gjallë?
– Po vdes – tha njëri prej tyre.
– Është e vdekur – tha një tjetër.
– Si mund të thuash që është e vdekur? Shiko se sa e gjelbër është! – e qortova unë.
– Duket e gjallë, por është e vdekur, sepse është ndarë nga burimi i saj i jetës – u përgjigj ai.
– Pikërisht – u përgjigja. Ti sapo dhënë një përkufizim të saktë të VDEKJES sipas Shkrimit. VDEKJA nuk është asgjësim, por *NDARJE* nga Burimi i Jetës. Kjo është arsyeja përse, kur vdes një person i dashur, edhe para se të varroset trupi, ne themi: «U nda nga ne». Ne e themi këtë, pasi e dimë se fryma e personit është larguar nga turpi i tij. *Vdekje* do të thotë *ndarje*.

Më pas u përsërita atyre burrave urdhrin që Perëndia i kishte dhënë Adamit. Më pas i pyeta:
– Çfarë tha Perëndia se do t'i ndodhte Adamit nëse ai do të mëkatonte kundër Perëndisë? A i tha atij se nëse do të hante frytin e ndaluar, ai duhej të fillonte të bënte rite fetare, të lutej, të agjëronte, të jepte lëmoshë dhe të shkonte në xhami apo kishë?
– Jo – u përgjigjën ata. Perëndia tha se Adami do të vdiste.
– E drejtë. Perëndia e tha qartë: ndëshkimi për mëkatin do të ishte VDEKJA. Por, më thoni, pasi Adami e Eva nuk iu bindën Perëndisë dhe hëngrën frytin e ndaluar, a ranë përtokë të vdekur po atë ditë?
– Jo! – u përgjigjën ata.
– Atëherë, çfarë nënkuptoi Perëndia kur i tha Adamit: «Ditën që do të hash prej saj ke për të vdekur me siguri»?

Që nga ky çast vazhdova të përshkruaj më tej përkufizimin e vdekjes sipas Perëndisë: një ndarje me tri përmasa sjellë nga zgjedhja e njeriut për të mos iu bindur Krijuesit të tij.

NDARJA E TREFISHTË SHKAKTUAR NGA MËKATI:
1. Vdekja frymërore: ***NDARJA e frymës dhe shpirtit të personit nga Perëndia.***

Ditën kur Adami e Eva mëkatuan në fillim kundër Perëndisë *vdiqën frymërisht*. Marrëdhënia e ngushtë e Adamit e Evës me Zotin Perëndi, ashtu si një degë e thyer nga pema, kishte vdekur. Dhe lajmi u bë më i keq. Të gjithë pasardhësit e Adamit e Evës janë pjesë e të njëjtës «degë» të vdekur frymërore.

*«**Të gjithë vdesin në Adamin**...»* (1 Korintasve 15:22).

Pavarësisht nga mësimi i qartë i Shkrimit, shumë njerëz, të cilët nuk pranojnë se raca njerëzore rrjedh nga Adami, ngulin këmbë gjithashtu se foshnjat e porsalindur lindin me natyrë të pastër e të pamëkatë.

Mendo përsëri për degën e thyer.

Cila pjesë e saj është «e vdekur» si rezultat i ndarjes nga pema? Tërë dega është e vdekur, përfshi edhe majat e saj. Nëse majat dhe gjethet do të mund të flisnin, mbase do të thoshin kështu: «Prit një minutë tani! Nuk është faji ynë që dega u thye nga pema! Ne nuk jemi prekur nga ajo që ka bërë dikush tjetër!». Por ato janë prekur. Në mënyrë të ngjashme, Fjala e Perëndisë shpall se tërë raca njerëzore është *«në Adamin»*. Secili prej nesh është pjesë e të njëjtës «degë» të ndarë e të rënë dhe ne vuajmë pasojat. Të pëlqen apo nuk të pëlqen, kur Adami mëkatoi, ai u ndot ***dhe*** bashkë me të tërë familja njerëzore që do të rridhte nga ai.

Fshati nga i cili shkruaj e merr ujin nga Lumi i Senegalit ndodhur disa kilometër larg. Fshati ynë ka një pus, por askush nuk pi nga uji i tij. Pse? Pusi është i ndotur. Uji i tij është i kripur. Çdo kovë ujë nxjerrë nga ky pus është i ndotur me kripë. Asnjë nuk është e pastër, as edhe një.

Në të njëjtën mënyrë, çdo person lindur nga Adami është i ndotur nga mëkati. Kjo është arsyeja përse fëmijët e vegjël mëkatojnë, në mënyrë të natyrshme. Mëkati është pjesë e natyrës së tyre. Të jesh i mirë e i dashur kërkon përpjekje dhe betejë të vetëdijshme, ndërsa të jesh egoist dhe lëndues nuk kërkon ndonjë përpjekje të veçantë. Profeti David shpjegon përse mëkatojmë në mënyrë instiktive:

*«Ja, unë jam mbrujtur **në paudhësi**, dhe nëna ime më ka lindur **në mëkat**»* (Psalmi 51:5). *«Këta të pabesë janë prishur **që në barkun e nënës**; këta gënjeshtarë kanë marrë rrugë të keqe **që në lindje**»* (Psalmi 58:3). *«**Të gjithë** kanë devijuar, janë korruptuar; **asnjeri** nuk bën të mirën, **as edhe një**»* (Psalmi 14:3).

Njerëzit wolof të Senegalit kanë disa fjalë të urta të mëdha që kanë ndihmuar disa të kuptojnë këtë të vërtetë. Për shembull, ata thonë: *«Urithi nuk lind pasardhës që nuk gërmojnë»*. Në të njëjtën mënyrë, Adami i ndotur nga mëkati nuk mund të lindë pasardhës që nuk mëkatojnë.

Një fjalë tjetër e urtë thotë: *«Epidemia nuk kufizohet rreth atij që e shkaktoi»*. Tragjike, por e vërtetë. Ashtu si një e metë në lindje e trashëguar apo një sëmundje infektuese, natyra mëkatare e Adamit është përhapur te ne dhe fëmijët tanë.

*«Prandaj, ashtu si **me anë të një njeriu të vetëm** mëkati hyri në botë dhe me anë të mëkatit vdekja, po ashtu **vdekja u shtri tek të gjithë njerëzit**, sepse të gjithë mëkatuan»* (Romakëve 5:12).

Vër re fjalinë e parë: *«Me anë të **një njeriu të vetëm** mëkati hyri»* dhe fjalinë e fundit: *«**të gjithë mëkatuan**»*. Secili prej nesh është mëkatar nga lindja ***dhe*** nga praktika. Ne nuk mund të fajësojmë Adamin për mëkatet që kryejmë. Shkrimi thotë:

*«Por paudhësitë **tuaja** kanë shkaktuar një ndarje midis **jush** dhe Perëndisë **tuaj**, dhe mëkatet **tuaja** kanë bërë të fshihet fytyra e tij prej **jush**»* (Isaia 59:2).

Kur një person është në moshë për të njohur të mirën nga e keqja, Perëndia e quan atë

përgjegjës126. Tërë raca njerëzore është e ndarë nga Krijuesi i saj. Njeriu është e *«**vdekur** në faje dhe në mëkate»* (Efesianëve 2:1).

2. Vdekja fizike: ***NDARJA e frymës dhe shpirtit të personit nga trupi i tij***

Kur Adami dhe Eva mëkatuan, ata jo vetëm që vdiqën *frymërisht*, por filluan gjithashtu të vdisnin *fizikisht*. Ashtu si gjethet në degën e thyer nuk thahen menjëherë, po kështu trupat e Adamit dhe Evës nuk vdiqën menjëherë ditën që mëkatuan. Megjithëkëtë, mishi i tyre u pushtua nga vdekja: një armik nga i cili nuk mund të shpëtonin.

Për Adamin, Evën dhe pasardhësit e tyre ishte vetëm çështje kohe derisa t'i mbërthente vdekja fizike. *«Vdekja nget një deve të shpejtë»*, thotë një fjalë e urtë arabe. Askush nuk mund t'i shpëtojë vdekjes. Fjala e Perëndisë e shpjegon në këtë mënyrë:

«Është caktuar që njerëzit të vdesin vetëm një herë, dhe më pas vjen gjyqi» (Hebrenjve 9:27).

3. Vdekja e përjetshme: ***NDARJA përgjithmonë e frymës, shpirtit dhe trupit të personit nga Perëndia***

Një degë e gjallë është caktuar të lëshojë gjethe, lule dhe të japë fryt. Degët e vdekura mblidhen dhe digjen. Adami, kur mëkatoi kundër Perëndisë, humbi privilegjin për të cilin ishte caktuar: të lavdëronte Perëndinë dhe të jetonte me Të për tërë përjetësinë. Njeriu, krijuar për të ekzistuar përgjithmonë, nuk iu bind Krijuesit e Pronarit të tij. Ndëshkimi ishte ndarja *e përjetshme* nga Perëndia.

Nëse Zoti, në mëshirën e Tij, nuk do të parashikonte një ilaç për mëkatin e Adamit dhe Evës, kur të vdisnin trupat e tyre, ata do të përballeshin me tmerrin e të qenit të veçuar përgjithmonë në «koshin e mbeturinave» përgatitur për djallin dhe demonët e tij. Bibla e quan këtë *«vdekje të dytë»*, sepse ndodh pas vdekjes fizike. Ajo quhet gjithashtu *«ndëshkim i përjetshëm»127*. Ideja e një purgatori të përkohshëm, nga i cili njerëzit një ditë do të shpëtojnë, është shpikje e njeriut.

Nëse *«ndëshkimi i përjetshëm»* duket i padrejtë apo i paarsyeshëm, mbase është për shkak të paaftësisë sonë për të kuptuar natyrën e Perëndisë, rëndesës së mëkatit dhe konceptit të përjetësisë.

Më vonë do të shqyrtojmë pastërtinë e Perëndisë dhe ndotjen e mëkatit.

Përsa i përket konceptit të përjetësisë, ne duhet të pranojmë gjithashtu: vetë fjala *përjetësi* ngarkon aftësitë tona mendore, meqë struktura jonë e referimit është *koha*.

Përjetësia është *e pakufishme nga koha*.

Mendimi ynë është i gabuar nëse imagjinojmë dikë të kalojë miliarda vjet në ferr. Përjetësia nuk përbëhet nga vitet. Ajo është *e përjetshme tani*. Njerëzit, kur futen në atë mbretëri të pashmangshme, do të kuptojnë logjikën e saj solemne. A e kujton rrëfimin e pasanikut që përfundoi në ferr (kapitulli 3)? Ai është akoma atje.

Perëndia flet qartë për kërkesat e Tij të hyrjes në Parajsë:

«Edhe nuk do të hyjë asgjë e papastër dhe askush që kryen neveri e gënjeshtër...» (Zbulesa

126 Një pyetje e zakonshme: Çfarë ndodh me foshnjat dhe fëmijët e vegjël që vdesin? A do të gjykohen ata për natyrën e tyre mëkatare të lindur (Psalmi 51:5; 58:3)? Gjykatësi i Drejtë do të bëjë drejtësi (Zanafilla 18:25). Ai nuk dënon një person për atë që ai apo ajo nuk është në gjendje të kuptojë. Ai i konsideron njerëzit përgjegjës për atë që dinë dhe *do të kenë njohur* po të kishin bërë një përpjekje për të kërkuar të vërtetën e Perëndisë (Romakëve 2:11-15; Psalmi 34:10; Isaia 55:6). Një njeri bëhet përgjegjës para Perëndisë kur ai është i pjekur mjaftueshëm për të bërë zgjedhje morale (Ligji i Përtërirë 1:39; Isaia 7:16; 2 Samuelit 12:23; Mateu 18:10; 2 Timoteut 3:14-17). Vetëm Perëndia di se në çfarë moshe bëhet një individ përgjegjës për mëkatet dhe zgjedhjet e tij apo të saj. Sido që të jetë, mesazhi i Perëndisë për secilin prej nesh është: *«**Ja**, pra, koha e pëlqyer, **ja**, pra, dita e shpëtimit»* (2 Korintasve 6:2).

127 Zbulesa 20:14, 15; 2:11; 21:8; Mateu 25:46.

21:27).

Në këtë pikë nuk do të ketë kompromis. Ashtu si ligjet natyrore të Perëndisë bëjnë që një degë e këputur të vdesë e të thahet, po kështu ligjet frymërore të Tij kërkojnë që mëkati të ndëshkohet me ***ndarje*** *frymërore, fizike dhe të përjetshme*.

MËKATI DHE TURPI

Është koha të kthehemi tek Adami e Eva ku i pamë për herë të fundit. I lamë duke u përpjekur të fshiheshin nga Perëndia midis pemëve të kopshtit.

Adami e Eva, para se të mëkatonin, rrethoheshin nga lavdia dhe përsosuria e Perëndisë. Ata ishin shumë rehat në praninë e Krijuesit të tyre. Megjithatë, ata, në çastin kur shkelën ligjin e Perëndisë, panë veten e tyre krejt ndryshe. Tani nuk ndiheshin rehat, jo thjesht për shkak të lakuriqësisë së tyre fizike, por për shkak të lakuriqësisë së tyre *frymërore*.

Adami e Eva, para se të kryenin shkeljen, ishin të vetëdijshëm për Perëndinë dhe *«nuk kishin turp»* (Zanafilla 2:25). Tani ata ishin bërë të vetëdijshëm në mënyrë jo të natyrshme dhe ndiheshin të papastër para Perëndisë së tyre të shenjtë. Adami e Eva ishin bërë e kundërta e Krijuesit të tyre. Tani ata ishin ***jo*** *të shenjtë*. Ata tashmë nuk donin të ishin më në pastërtinë dhe shkëlqimin e pranisë së Perëndisë. Ashtu si kacabunjtë lëviznin shpejt për të gjetur strehë kur vezullon rrezja e dritës, tani ata «*deshën errësirën më tepër se dritën, sepse veprat e tyre ishin të mbrapshta. Sepse kushdo që bën gjëra të mbrapshta e urren dritën dhe nuk vjen te drita, që të mos* ***zbulohen*** *veprat e tij»* (Gjoni 3:19, 20).

Adami e Eva ishin të zbuluar dhe në siklet. Ata ndiheshin si mbi gjemba në kopshtin e përsosur. Tingulli i zërit të Perëndisë i mbushi me tmerr. Ata nuk donin më të ishin me Krijuesin e tyre të shenjtë e të dashur. Megjithëkëtë, Ai erdhi në kopsht për t'i kërkuar.

Është pjesë e natyrës së Perëndisë *«të kërkojë dhe të shpëtojë atë që kishte humbur»* (Luka 19:10).

PERËNDIA QË KËRKON NJERIUN

«Atëherë Zoti Perëndi thirri njeriun dhe i tha: ***«Ku je?»****.*

Ai u përgjigj: «Dëgjova zërin tënd në kopsht, dhe pata frikë sepse isha lakuriq dhe u fsheha».

Dhe Perëndia i tha: «Kush të tregoi se ishe lakuriq? Mos vallë ke ngrënë nga pema që unë të kisha urdhëruar të mos haje?»» (Zanafilla 3:9-11).

Vër re pyetjen e parë të Perëndisë ndaj njeriut.

«Ku je?».

Perëndia, me këtë pyetje të dashur e depërtuese, donte që Adami të pranonte se çfarë mëkati kishte bërë para tij dhe së shoqes. Ai donte që ata të pranonin se kishin kryer shkelje. Ai donte që ata të kuptonin që mëkati i tyre kishte hyrë midis tyre dhe Zotit të tyre të shenjtë.

Mëkati i tyre ishte burimi i telashit të tyre. Mëkati i tyre bëri që ata të ndiheshin të turpëruar dhe u përpoqën të fshiheshin pas pemës dhe gjetheve të fikut. Por Adami e Eva nuk mund të fshiheshin nga Perëndia, as nuk mund t'i shpëtonin gjykimit të Tij të drejtë e të gjithëdijshëm.

MËKATI MERITON VDEKJE

Perëndia nuk po tallej kur informoi Adamin: *«Ditën që do të hash prej saj ke për të* ***vdekur*** *me siguri»* (Zanafilla 2:17). Thellë në zemrat tona dimë se ata që rebelohen kundër Krijuesit të tyre meritojnë të ndahen prej Tij.

Pjesa më e madhe e jona shikojmë filma ku «të këqijtë» vriten dhe «të mirët» janë fitimtarë. A ndjejmë keqardhje për «të këqijtë»? Jo, ne mendojmë se ata morën atë që meritonin. Realiteti solemn është se në sytë e Perëndisë të gjithë pasardhësit e Adamit janë «të këqij».

*«**Të gjithë** kanë devijuar, janë korruptuar; **asnjeri** nuk bën të mirën, **as edhe një**»* (Psalmi 14:3).

Sipas standardit të drejtësisë të Krijuesit ne *të gjithë* meritojmë dënimin me vdekje. Libri i Perëndisë i referohet kësaj si:

«Ligji i mëkatit dhe i vdekjes» (Romakëve 8:2).

Ligji i mëkatit dhe vdekjes kërkon që çdo vepër mosbindjeje kundër Perëndisë të ndëshkohet me ndarje nga Perëndia. Asnjë përjashtim. Mëkati sjell vdekje.

Perëndia mbështet këtë ligj për shkak të natyrës së shenjtë e besnike të Tij. Me anë të një akti mëkati të paraardhësit tanë të parë u ndanë nga mbretëria e drejtësisë dhe jeta e Perëndisë dhe u bashkuan me mbretërinë e mëkatit dhe vdekjes të Satanit.

Menjëherë ata vdiqën ***frymërisht***, ashtu si një degë e thyer nga pema. Marrëdhënia e tyre me Perëndia kishte vdekur.

Gjithashtu, ata filluan të vdisnin ***fizikisht***, ashtu si një degë e tharë. Ishte thjesht çështje kohe derisa trupat e tyre të ktheheshin në tokë.

Më e keqja nga të gjitha, nëse Zoti nuk do të parashikonte një zgjidhje për mëkatin dhe turpin e tyre, ata do të përballeshin me të ardhmen e tmerrshme të vdekjes ***së përjetshme***: të ndarë përgjithmonë nga Perëndia në zjarrin e përjetshëm përgatitur për djallin dhe demonët e tij.

Shkrimi e thotë qartë:

*«Shpirti që **mëkaton** do të **vdesë**»* (Ezekieli 18:20).
*«Sepse paga e **mëkatit** është **vdekja**...»* (Romakëve 6:23).
*«**Mëkati**, si të kryhet, ngjiz **vdekjen**»* (Jakobi 1:15).

Perëndia e quan me të drejtë këtë realitet solemn ***ligji** i mëkatit dhe vdekjes*. Ai është *LIGJI*.

Ndëshkimi i mëkatit duhet të realizohet.

Do të realizohet.

13 MËSHIRA DHE DREJTËSIA

Çfarë mund të bëjë njeriu që nuk mund ta bëjë Perëndia?
Libri i Perëndisë i përgjigjet kësaj gjëegjëze.

*«Perëndia nuk është një njeri, që mund të **gënjejë**, as edhe bir njeriu që mund të **pendohet**. Kur ka thënë një gjë, **a nuk do ta bëjë**? Ose kur ka shpallur një gjë, a nuk do ta kryejë?»* (Numrat 23:19).

Çdo ditë njerëzit vdesin, ndryshojnë mendjen dhe shkelin premtimet e tyre. Perëndia nuk mund të bëjë këto gjëra. Perëndia i përsosur në mënyrë të pafund nuk mund të veprojë në kundërshtim me karakterin e Tij.

«Ai nuk mund të mohojë vetveten» (2 Timoteut 2:13).

Pak kohë më parë kam marrë këtë letër me anë të postës elektronike:

Ti thua se Allahu nuk mund të falë në mënyrë arbitrare. Ti thua se duart e Allahut janë lidhur nga vetë ligjet e Tij. Ti shkruan: «Perëndia mund të bëjë gjithçka përveç mohimit të vetvetes dhe injorimit të ligjeve të tij». Pse Krijuesi ynë më i mëshirshëm të parandalojë veten për të mos patur aftësinë për të falur shërbëtorët e tij që i kërkojnë falje? Pse të vendosë këtë detyrim ndaj mëshirës së Tij?... A nuk e shikon që kjo nuk ka fare kuptim? Edhe nëse Ai do të bënte një ligj të tillë, do ta thyente menjëherë, ngaqë është i gjithëfuqishëm! Është jologjike të argumentojmë se Allahu me fuqinë përfundimtare është i kufizuar në ndonjë mënyrë. Ai, nëse do të dëshironte, mund të na flakte të gjithë në zjarrin e ferrit, por Ai është i mëshirëploti dhe gjithashtu fal shërbëtorët e tij në mënyrë që ata t'ia dalin mbanë kur të gjykohen. Na dhëntë Allahu tërë faljen e tij dhe pastë mëshirë ndaj nesh ditën kur të gjithë do të jemi të mbledhur dhe duhet të dalim për t'u gjykuar vetëm!

Duke patur parasysh atë që morën në konsideratë në kapitullin e fundit, a ka ndonjë problem me arsyetimin e këtij personi? A është i lirë Krijuesi ynë të injorojë ligjet që ka përcaktuar vet dhe të kundërshtojë karakterin e Tij të shenjtë?

MËSHITË PA DREJTËSI

Imagjino këtë skenë gjyqi:

Gjykatësi është ulur në bankën e gjyqit. Para tij qëndron një njeri fajtor për vjedhje në bankë dhe vrasje me gjakftohtësi. Salla e gjyqit është plot me dëshmitarë. Gruaja dhe familja e viktimës së vrarë janë të pranishëm bashkë me punonjësit e bankës së vjedhur. Trupat e lajmeve janë gati të regjistrojnë këtë çast.

Çfarë vendimi do të marrë ky vrasës? Dënim me vdekje? Jetë në burg pa lirim me kushte?

Atyre të pranishëm në sallën e gjyqit u thuhet të çohen më këmbë.

Gjykatësi, duke parë nga fajtori, thotë: «Kam parë se ti je besnik në dhënien e lëmoshës dhe i rregullt në lutjet e tua. Mënyra se si përdor tespihet është mbresëlënëse. Dhe kam dëgjuar se je mikpritës, gjithmonë gati për të ndarë bukën me një të huaj. Është gati në nivel, por veprat e tua të mira janë më të rënda se ato të këqija. Të jap mëshirë. Je i falur dhe i lirë të shkosh».

Gjykatësi godet me çekiç.

Gulçime të tronditura dhe murmuritje të zemëruara mbushin dhomën.

Një skenar i tillë gjyqi është i padëgjuar. Peshoret mund të përdoren për të simbolizuar peshimin e provave kundër një krimineli, por kur ai apo ajo shpallen fajtorë, duhet të merret një vendi i duhur. Ka bërë apo nuk ka bërë «vepra të mira» krimineli, kjo është e parëndësishme. Të gjithë e dimë këtë.

Nëse sistemi i «kalimit të veprave të mira ndaj atyre të këqija» nuk përdoret kurrë në

gjykatat tokësore, a do të përdoret një sistem i tillë i padrejtë në gjykatën qiellore të Perëndisë?

GJYKATËSI I DREJTË

Perëndia nuk është si gjykatësi në historinë tonë imagjinare. Një prej emrave të Tij është *«Gjykatësi **i Drejtë**»* (2 Timoteut 4:8). Profeti Abraham, katër mijë vjet më parë, pyeti: *«Gjykatësi i tërë tokës a nuk ka për të bërë **drejtësi**?»* (Zanafilla 18:25).

Perëndia nuk lë asnjëherë mënjanë drejtësinë për të treguar mëshirë. Kështu do të shkatërronte themelin e fronit të Tij të drejtë dhe do të dëmtonte reputacionin e emrit të Tij të shenjtë.

*«**Drejtësia dhe e drejta** përbëjnë bazën e fronit tënd; **mirësia dhe e vërteta** shkojnë përpara fytyrës sate»* (Psalmi 89:14).

Të sugjerosh, ashtu siç bëri korrespondenti ynë, se Perëndia mund të përdorë «fuqinë e Tij përfundimtare» të anashkalojë ligjet e Tij do të thotë të nënkuptosh se *«Gjykatësi i tërë tokës»* është më pak i drejtë se mëkatarët që do të gjykojë.

Sa e çuditshme është se që ne njerëzit kemi një ndjenjë të thellë e të lindur drejtësie, megjithatë kundërshtojmë të vërtetën e natyrshme që Krijuesi ynë ka të njëjtën ndjenjë drejtësie! Thellë në zemrat tonë të gjithë e dimë se nuk ka asgjë «të mrekullueshme» për një gjykatës që dështon në ndëshkimin e së keqes.

Profeti Jeremia shkruan:

*«**E madhe** është **besnikëria** jote. «Zoti është pjesa ime» – thotë shpirti im – «prandaj do të kem shpresë tek ai»»* (Vajtimet 3:23, 24)

Vër re që profeti nuk thotë: «E madhe është paparashikueshmëria jote!» apo «E madhe është ndryshueshmëria jote!». Çfarë shprese do të kishim në një perëndi tekanjoz si ky? Perëndia është i madh në *besnikëri*. Shumë që i drejtohen zakonisht Perëndisë si *«Mëshiruesi dhe i Dhembshuri»* harrojnë se Ai është gjithashtu Perëndia që është *«besnik dhe i drejtë»* (1 Gjonit 1:9).

Një perspektivë e njëanshme na çon në një pikëpamje të shtrembëruar të Perëndisë.

NATYRA E BARASPESHUAR E PERËNDISË

Që një zog të fluturojë, cili krah është i domosdoshëm: i majti apo i djathti?

Natyrisht, zogu ka nevojë për të dy krahët të fluturojë! Ai që mendon se zogu mund të fluturojë me një krah po injoron natyrën e zogjve dhe ligjet e rëndesës dhe aerodinamikës.

Në të njëjtën mënyrë, ai që hedh idenë se Perëndia mund të tregojë mëshirë në vend që të tregojë drejtësi, po injoron natyrën e Perëndisë dhe ligjin e mëkatit e vdekjes.

Mëshira dhe *drejtësia* e Perëndisë janë gjithmonë në baraspeshë të përsosur. Mbreti David ka shkruar:

*«Unë do të këndoj **mirësinë** tënde dhe **drejtësinë** tënde; do të këndoj lavdet e tua, o Zot»* (Psalmi 101:1).

Davidi, i cili kishte kryer disa mëkate të neveritshme, e dinte se nuk meritonte mëshirën e Perëndisë. Si përkufizim, mëshira është *e pamerituar.*

***Drejtësia** do të thotë të marrësh ndëshkimin që meritojmë.*
***Mëshirë** do të thotë të mos marrësh ndëshkimin që meritojmë.*

Arsyeja përse Davidi mund të lavdëronte Perëndinë ishte se ai e dinte se Zoti kishte shpikur

një mënyrë për t'i treguar mëshirë mëkatarëve që nuk e meritonin pa lënë mënjanë drejtësinë. Prandaj Davidi këndonte *«**mirësia** dhe drejtësia»*.

Falja e mëkatit nuk është një çështje e thjeshtë për Perëndinë tonë të shenjtë. Ai nuk fal kurrë një mëkatar nga kënaqësia se shkeljet e tyre janë gjykuar dhe dënuar mjaftueshëm. Si qenie njerëzore, nëse dikush na bën keq, mund t'i themi atij apo asaj: «Në rregull. Harroje. Nuk është ndonjë gjë e madhe». Mund të zgjedhim me mirësi të falim një person të tillë, por Gjykatësi pafundësisht i shenjtë nuk mundet.

Mëshira e Perëndisë nuk anashkalon kurrë drejtësinë e Tij. Ai nuk thotë kurrë: «Të dua, kështu që nuk do të gjykoj mëkatin tënd». Nuk thotë gjithashtu: «Meqë ke mëkatuar, nuk të dua». Perëndia i do mëkatarët, por duhet të largojë dhe ndëshkojë mëkatin e tyre.

Nëse Perëndia është kështu, si mund të tregojë mëshirë ndaj mëkatarëve fajtorë?

MËSHIRA ME DREJTËSI

Kthehu te situata e Adamit dhe Evës.

Perëndia, ngaqë **është *i dashur dhe i mëshirshëm***, nuk do të që Adami dhe Eva të ndaheshin nga ai. Ai donte që ata të jetonin me Të përgjithmonë dhe të mos përfundonin në liqenin e zjarrit.

«Zoti... nuk do që ndokush të humbasë» (2 Pjetrit 3:9).

Megjithatë, **Perëndia**, meqë **është *i shenjtë dhe i drejtë***, nuk mund të injorojë mëkatin e Adamit dhe Evës. Ai duhej t'i ndëshkonte.

«Ti i ke sytë tepër të pastër për të parë të keqen dhe nuk e shikon dot paudhësinë» (Habakuku 1:13).

Kështu, çfarë do të bëjë Perëndia? A kishte ndonjë mënyrë për të ndëshkuar mëkatin, por pa ndëshkuar mëkatarin? Si mund të hiqej ndotja e mëkatit dhe të përtërihej pastërtia e përsosur? A ka ndonjë përgjigje të kënaqshme ndaj pyetjes së profetit Job: *«Si mund të jetë **i drejtë njeriu** përpara Perëndisë?»* (Jobi 9:2). Falë Perëndisë ka.

Shkrimi zbulon se çfarë ka bërë Gjykatësi i Drejtë për të qenë *«i drejtë **dhe** shfajësues»* i mëkatarëve të dënuar si Adami e Eva dhe si unë e ti (Romakëve 3:26). A e di se çfarë ka bërë për të të ofruar mëshirë ndërsa zbaton drejtësinë?

Përgjigjja ndodhet më pas. Vazhdojmë udhëtimin.

NUK ËSHTË FAJI IM

Për tani le të dëgjojmë bashkëbisedimin që ndodhi midis paraardhësve tanë të ndotur dhe Krijuesit të tyre që ishte bërë Gjykatësi i tyre.

«Atëherë Zoti Perëndi thirri njeriun dhe i tha: «Ku je?».

Ai u përgjigj: «Dëgjova zërin tënd në kopsht, dhe pata frikë sepse isha lakuriq dhe u fsheha».

Dhe Perëndia i tha: «Kush të tregoi se ishe lakuriq? Mos vallë ke ngrënë nga pema që unë të kisha urdhëruar të mos haje?».

Njeriu u përgjigj: «Gruaja që ti më vure pranë më dha nga pema dhe unë e hëngra».

Dhe Zoti Perëndi i tha gruas: «Pse e bëre këtë?».

Gruaja u përgjigj: «Gjarpri më mashtroi dhe unë hëngra prej saj»» (Zanafilla 3:9-13).

Pse i pyeti Perëndia Adamin dhe Evën.

Ai i pyeti për të njëjtën arsye që një prind pyet një fëmijë të pabindur, edhe kur ai di se çfarë

ka bërë. Perëndia donte që Adami e Eva të pranonin mëkatin dhe fajin e tyre. Megjithatë, në vend që të pranonin mëkatin e tyre, secili prej tyre u përpoq të fajësonte tjetrin.

Adami paditi Perëndinë dhe Evën: *Nuk është faji im! Gruaja që Ti më dhe: është faji i tyre!*

Eva quajti gjarprin gënjeshtar: *Gjarpri më mashtroi!*

Ngaqë ishin njerëz dhe jo robotë të programuar, Perëndia konsideroi secilin prej tyre përgjegjës për zgjedhjet që bënë. Ata nuk kishin se kë të akuzonin tjetër veç vetes së tyre.

*«Askush kur tundohet të mos thotë: «Jam tunduar nga Perëndinë», sepse Perëndia nuk mund të tundohet nga e keqja, dhe ai vet nuk tundon asnjeri. Por secili tundohet i udhëhequr dhe i mashtruar nga **lakmia e vet**. Pastaj lakmia, pasi mbarset, pjell mëkatin dhe mëkati, si të kryhet, ngjiz **vdekjen**»* (Jakobi 1:13-15).

Adami e Eva, në vend që të ndiqnin planin e Krijuesit e tyre, ndoqën *«dëshirën»* e tyre, e cila i çoi në shtegun e *mëkatit* dhe *vdekjes*.

Eva u nxit nga *u mashtrua* nga Satani. Ndërsa Adami, të cilit Zoti i kishte dhënë urdhrin të mos hante nga pema e njohjes të së mirës dhe të së keqes, zgjodhi *me paramendim* të mos i bindej Krijuesit të tij.

*«Dhe **nuk** u gënjye Adami, por gruaja **u gënjye** dhe ra në shkelje»* (1 Timoteut 2:14).

Me paramendim apo mashtrim, që të dy ishin fajtorë, por vetëm pasi Adami hëngri frytin e ndaluar Shkrimi shpall: *«**Atëherë** iu hapën sytë të **dyve**»* (Zanafilla 3:7).

Perëndia quajti Adamin, jo Evën, përgjegjës për largimin e njerëzimit nga mbretëria e drejtësisë dhe jetës, duke e futur nën sundimin e mëkatit dhe vdekjes. Perëndia i kishte dhënë privilegjin Adamit për të qenë kreu i racës njerëzore, por me privilegjin e madh erdhi përgjegjësia e madhe.

Mëkati i Adamit na ka ndotur të gjithëve, por ne nuk mund të fajësojmë atë për zgjedhjet që bëjmë.

*«**Secili nga ne** do t'i japë llogari Perëndisë për veten e vet»* (Romakëve 14:12).

14 MALLKIMI

Kohës së maskimit dhe justifikimeve i erdhi fundi.

Adami kishte zgjedhur rrugën e tij, por ai nuk mund të zgjidhte pasojat e asaj rruge. Tërë krijimi do të rrite gojëkyçur ndërsa Gjykatësi i Drejtë shpalli një seri mallkimesh dhe pasojash shkaktuar nga mëkati i njeriut.

GJARPRI

Zoti filloi duke shpallur gjykimin e *«gjarprit»*.

«Atëherë Zoti Perëndi i tha gjarprit: «Me qenë se bëre këtë gjë, ***qofsh i mallkuar*** *ndër gjithë kafshët dhe tërë bishat e fushave! Ti do të ecësh mbi barkun tënd dhe do të hash pluhur gjithë ditët e jetës sate. Dhe unë do të shtie armiqësi midis teje dhe gruas, midis farës sate dhe farës së saj; fara e saj do të shtypë kokën tënde, dhe ti do të plagosësh thembrën e farës së saj»»* (Zanafilla 3:14, 15).

Cili ishte *gjarpri* të cilit po i fliste Perëndia? A ishte i zemëruar Perëndia me një rrëshqanor?

Fjalët e Perëndisë në Shkrim përfshijnë ndonjëherë një mesazh të dyfishtë, sidomos në shëmbëlltyra dhe profeci. Ekziston *domethënia sipërfaqësore* e dukshme dhe gjithashtu ekziston një *domethënie më të thellë* më pak të dukshme. I tillë është rasti me këtë shpallje.

Mallkimi që ra mbi gjarprin ka **dy nivele**.

NIVELI 1: NJË ILUSTRIM I FORTË

Së pari, duke mallkuar (duke shpallur gjykimin) ndaj gjarprit, Zoti po paraqiste para njerëzimit një mësim të fortë të pazakonshëm. Zvarraniku që kishte përdorur Satani për të tunduar njeriun të mëkatonte do të rrëshqiste tani në tokë. Të gjithë gjarpërinjtë do të kishin të njëjtën veçori. Para se Adami e Eva të mëkatonin, me sa duket gjarpërinjtë kishin krahë si zvarranikët e tjerë. Sot disa lloje gjarpërinjsh, si pitonët dhe boat tkurrës, kanë mbetje të kockave të këmbëve të sipërme128.

Mëkati prodhon degëzime të paarritshme si për fajtorët ashtu edhe për të pafajshmit. Për shkak të mëkatit *«bota e krijuar rënkon»* (Romakëve 8:22). Edhe bota e pafajshme e kafshëve është prekur.

Jo më kot zgjedhja e njeriut për të mëkatuar është quajtur ***Rënia***.

NIVELI 2: RRËNIMI I PASHMANGSHËM

Bibla thotë: *«Asnjë profeci e Shkrimit nuk është objekt i interpretimeve të veçanta»* (1 Pjetrit 1:20). Shkrimi interpreton Shkrimin. Ajo që Perëndia shpall në gjysmën e dytë të mallkimit ndaj *«gjarprit»* na shtyn të gërmojmë më tepër në Shkrim.

«Dhe unë do të shtie armiqësi midis teje dhe gruas, midis farës sate dhe farës së saj; fara e saj do të shtypë kokën tënde, dhe ti do të plagosësh thembrën e farës së saj» (Zanafilla 3:15).

---

128 «Pitonët dhe boat tkurrëse... kanë këmbë si gunga brenda lëkurës së tyre dhe putra të vogla 1.25 cm që dalin përpara mbi gunga, por ngjishen aftër barkut të tyre afër anusit. Aktualisht, edhe gungat nuk janë këmbë, por mbetje e një kocke të këmbës së sipërme (kofshës apo kërcit). Meshkujt përdorin akoma degëzimet, por vetëm gjatë rrotullimeve dhe ndeshjes e jo për të ecur. Asnjë gjarpër tjetër nuk ka këmbë». (www.wonderquest.com/snake-legs.htm / përfshin foto). Disa interpretojnë këtë fakt biologjik si mbështetje për hipotezën e tyre evolucionare. Çështja që duhet rrokur është kjo: anatomia e gjarpërinjve është në harmoni me atë që shkruan Shkrimi mijëra vjet më parë.

Kush ishte *gjarpri* ndaj të cilit po i fliste Perëndia? Shkrimi e identifikon atë si engjëlli krenar që e *«hodhën për tokë»* (Isaia 14:12). Ai është ***«gjarpri i lashtë**, që është quajtur **djall**, edhe **Satan**, që mashtron gjithë dheun»* (Zbulesa 12:9)129.

Gjarpri nuk ishte tjetër veç *Satani*.

Zoti, duke përdorur gjuhën e përshtatshme për një gjarpër, por shpallte rrënimin e djallit dhe të gjithë atyre që e ndjekin. Do të kishte *«armiqësi»* (luftë e papajtueshme) midis ***«farës»*** së Satanit (pasardhësit) dhe ***«Farës»*** së gruas (Pasardhësit). Në fund *«Fara e saj»* do të shtypte *«kokën»* e gjarprit.

E tëra kjo do të përmbushet sipas kalendarit të Perëndisë.

DY «FARAT»

Çfarë janë këto dy «fara»? Kujt u referohen *fara e gjarprit* dhe *Fara e gruas*?

Fara e gjarprit i referohet atyre që u rebeluan kundër Perëndisë ashtu siç bëri Satani. Ata që ndjekin gënjeshtrat e Satanit janë, në kuptimin frymëror, *bij të djallit*.

«Ju jeni nga djalli, që është ati juaj, dhe doni të bëni dëshirat e atit tuaj; ai ishte vrasës që nga fillimi dhe nuk qëndroi në të vërtetën, sepse në të nuk ka të vërtetë. Kur thotë të rrema, flet nga vetvetja, sepse është gënjeshtar dhe ati i rrenës» (Gjoni 8:44).

Kush është atëherë ***Fara e gruas?***

Ky është një koncept unik. Përgjatë historisë biblike brezat e një personi i atribuoheshin burrit e jo gruas. Megjithatë ditën që mëkati hyri në botë, Perëndia foli për *pasardhësin e një gruaje*. Pse?

Kjo shpallje nga Perëndia ishte profecia e parë duke treguar Mesinë që do të lindte nga një grua, por jo nga burri. *Mesi* fjalë për fjalë do të thotë *i Vajosur* apo *i Zgjedhur*. Në tërë Biblën, sa herë që një burrë zgjidhej nga Perëndia për të qenë udhëheqës i popullit, një person i autorizuar, siç është profeti, e vajoste (derdhte vaj në kokën e tij) për të treguar se ai ishte zgjedhur nga Perëndia për një detyrë të caktuar130.

Megjithatë, Mesia do të ishte ndryshe nga gjithë të tjerët. Ai do të ishte i Vajosuri. Në çastin e duhur në histori i Zgjedhur i Perëndisë do të vinte në botë *«që të **shkatërronte**, me anë të vdekjes, atë që ka pushtetin e vdekjes, domethënë djallin, edhe të **çlironte** të gjithë ata që nga frika e vdekjes i ishin nënshtruar robërisë për tërë jetën»* (Hebrenjve 2:14, 15).

Ndërsa Perëndia nuk zbuloi planin e Tij të plotë ditën që mëkati u fut në racën njerëzore, kjo profeci fillestare u dha Adamit e Evës dhe pasardhësve të tyre një dritëz shprese. Ky premtim fillestar përmban të vërteta të shumta themelore të cilat profetët e Perëndisë më vonë shtjelluan me hollësi131.

MALLKIMI

Zoti, pas profecisë së Tij të renditur me kujdes rreth *Farës së një gruaje* që do të shtypte kokën e gjarprit, u bëri të ditur Adamit dhe Evës disa nga pasojat praktike të mëkatit të tyre. Këto pasoja njihen si ***Mallkimi***.

---

129 Gjithashtu: Zbulesa 20:2; Luka 10:18 dhe 2 Korintasve 11:3, 14: *«Ashtu si **gjarpri e gënjeu Evën** me dinakërinë e tij»*, po kështu *«**Satani vet** shndërrohet në engjëll drite»*.

130 Eksodi 29:7; 1 Samuelit 10:1; 2 Mbretërve 9:6; Psalmi 45:7.

131 Kapitulli 18 paraqet tri arsye përse Perëndia kodoi planin e Tij të shpëtimit. Një prej gëzimeve të studimit të Shkrimit në mënyrë kronologjike është zbulimi i dramës së shpalosur të planit të Perëndisë për të çliruar mëkatarët nga Satani, mëkati dhe vdekja. Perëndia, në diturinë e Tij, zbuloi planin e Tij në mënyrë progresive: *«Rregull mbi rregull, pak këtu dhe pak atje»* (Isaia 28:10).

«Gruas i tha: «Unë do të shumëzoj në masë të madhe vuajtjet e tua dhe barrët e tua; me vuajtje do të lindësh fëmijë; dëshirat e tua do të drejtohen ndaj burrit tënd dhe ai do të sundojë mbi ty».

Pastaj i tha Adamit: «Me qenë se dëgjove zërin e gruas sate dhe hëngre nga pema për të cilën të kisha urdhëruar duke thënë: 'Mos ha prej saj', toka do të jetë e mallkuar për shkakun tënd, ti do të hash frytin e saj me mund tërë ditët e jetës sate. Ajo do të prodhojë gjemba dhe bimë gjembore, dhe ti do të hash barin e fushave; do të hash bukën me djersën e ballit, deri sa të rikthehesh në dhe sepse nga ai ke dalë; sepse ti je pluhur dhe ***në pluhur do të rikthehesh****»»* (Zanafilla 3:16-19).

Zgjedhja e Adamit e Evës për t'u rebeluar kundër Krijuesit të tyre erdhi me një etiketë çmimi të tmerrshëm.

Gëzimi i të pasurit një familje do të shoqërohej tani nga shqetësimi dhe dhimbja. Dheu i mallkuar i tokës, në vend që të prodhonte grurë, fruta dhe perime, do të prodhonte natyrshëm barëra të këqija, gjemba e ferra. Pushimi dhe gëzimi do të zëvendësoheshin nga mundimi dhe bretku. Më e keqja, jeta e shkurtër e njeriut do të zymtohej nga një tiran i quajtur *Vdekje*.

Njeriu humbi sundimin. Mëkati kishte sjellë një mallkim.

A ËSHTË VDEKJA NORMALE?

Ata që shpërfillin Shkrimin kanë prirjen të shikojnë mundimin, vuajtjen, humbjen, marrëdhëniet e prishura, sëmundjen, plakjen dhe vdekjen si *normale*. Kuptimi i të vërtetës së mallkimit të mëkatit është një prej çelësave për të kuptuar përse gjërat janë kështu siç janë në planetin tonë që rënkon. Shumë njerëz të zgjuar shikojnë gjendjen e vajtueshme të njerëzimit si provë për mos ekzistencën e Perëndisë. Ata arsyetojnë në këtë mënyrë, sepse nuk pranojnë futjen dhe pasojat e mëkatit132.

Në Senegal njerëzit thonë ndonjëherë (kryesisht në funerale): «Perëndia krijoi vdekjen para se të krijonte jetën». Shumë gjejnë rehati me këtë filozofi. Por një mendësi e tillë bie në kundërshtim si me logjikën ashtu edhe me Shkrimin, i cili e përshkruan vdekjen si *«armiku i fundit që do të shkatërrohet»* (1 Korintasve 15:26).

E keqja, trishtimi, mundimi, vuajtja dhe vdekja mund të duken normale, por elementë të tillë pushtues nuk janë më natyralë në këtë botë siç nuk është kanceri për trupin e një personi të shëndetshëm.

Gjembat në një trëndafil me erë të këndshëm, mundimi që duhet për të marrë të vjelat, kokëfortësia parë në fëmijët e vegjël tërheqës, mënyra se si një burrë keqtrajton gruan e tij të dashur, dhimbja që shoqëron mrekullinë e lindjes së fëmijës, sëmundjet që rrënojnë sistemin mbrojtës të trupit, mizoria e moshës së thyer, realiteti i ashpër i vdekjes dhe rikthimi i trupave tanë në pluhur: këto nuk janë pjesë e planit fillestar të Perëndisë.

Perëndia nuk projektoi krijimin të ndeshej kundër vetvetes.

Njeriu, para se futej mëkati, kishte sundim ndaj krijimit. Të gjitha gjërat ishin në nënshtrim të përsosur ndaj Adamit dhe gruas së tij. Drejtësia dhe paqja mbushnin tokën. Më pas paraardhësi ynë i parë mori rrugën e mëkatit dhe vdekjes dhe me të tërë raca e ndotur e vdekatare njerëzore.

TËRË KRIJIMI I PREKUR

---

132 *Revista Time*, në një artikull të titulluar: «A e quan atë zgjuarsi?», nënvlerëson konceptin e një Projektuesi të Zgjuar (Perëndisë): «A nuk mund të trajtohej me më drejtësi e dinjitet plakja? Për shembull: Pse të moshuarit, në vend që të rrudhen dhe të thyhen në moshë, të mos veniteshin në kuptimin poetik?» (Handy, Bruce and Glynis Sweeny. *Time*, 4 korri 2005, fq. 90). Gjithashtu, libri *Pamundësia e Perëndisë*, në një kapitull të titulluar *As i zgjuar as i projektuar*, pohon: «A nuk është më tepër se një ego e sigurt njerëzore që propozon Projektim të zgjuar për një krijesë të projektuar kaq dobët?» (Bruce and Frances Martin në *Pamundësia e Perëndisë* nga Michael Martin dhe Ricki Monnier. Amherst, NY: Prometheus Books, 2006, fq. 220).

– Por nuk është e drejtë – thotë dikush. – Pse duhet të vuajë dikush për shkak të mëkatit të një tjetri?

Secili prej nesh zgjedhjet që duam dhe për këto zgjedhje Perëndia na quan përgjegjës, por është gjithashtu e vërtetë se ne jetojmë në një botë të mallkuar. Realiteti pas fjalës së urtë senegaleze është e qartë në vetvete:

«Epidemia nuk kufizohet rreth atij që e shkaktoi».

Kjo është natyra e mëkatit. Jeta nuk është më e drejtë. Si rezultat i një mëkati të Adamit, *«deri tani mbarë bota e krijuar rënkon dhe është në mundim»* (Romakëve 8:22).

Të gjithë janë prekur nga mallkimi i mëkatit.

Lajmi i mirë është se, që nga fillimi, Krijuesi ynë kishte një plani të guximshëm shpëtimi. Ashtu si një orëbërës ndërton në një sahat një mekanizëm me anë të të cilit mund të rregullohet, duke mënjanuar forcat që e bëjnë të shkojë para apo pas, po kështu Krijuesi i gjithësisë ndërtoi në botën e Tij një «mekanizëm» me anë të të cilit Ai do të mënjanonte forcat shkatërruese të Satanit, mëkatit dhe vdekjes. Perëndia, që nga fillimi, kishte një *qëllim* në lejimin e mëkatit të hynte në botë, po ashtu edhe një *plan* për të kthyer mbrapsht mallkimin e mëkatit dhe për të shfaqur hirin e Tij ndaj të gjithëve që besojnë në Të.

Trishtimi, dhimbja dhe vdekja nuk ekzistonin në fillim të historisë së Perëndisë, as nuk do të jenë në fund. Një ditë mëkati dhe mallkimi i tij do të zhduken. *«Dhe Perëndia do të **thajë çdo lot** nga sytë e tyre; dhe **vdekja nuk do të jetë më; as brengë, as klithma, as mundim**, sepse gjërat e mëparshme shkuan... Dhe **asnjë mallkim nuk do të ketë më**»* (Zbulesa 21:4, 22:3). Do të mësojmë më tepër për këtë të ardhme të lavdishme afër fundit të udhëtimit tonë.

HIRI I PERËNDISË

A kujton se çfarë bënë Adami e Eva pasi hëngrën nga pema e njohjes të së mirës e të së keqes?

Ata bërë për vete mbulesa prej gjethe fiku. Kjo ishte përpjekja e parë e njeriut për të mbuluar mëkatin dhe turpin e tij. Perëndia nuk pranoi përpjekjet e Adamit e Evës. Në vend të kësaj Perëndia bëri diçka për ta.

«Pastaj Zoti Perëndi i bëri Adamit dhe gruas së tij tunika prej lëkure dhe i veshi» (Zanafilla 3:21).

Perëndia parashikoi për Adamin e Evën veshje të bëra nga lëkurët e kafshëve. Për të bërë këtë u derdh gjak.

Imagjino Zotin duke përzgjedhur dy dele apo kafshë të tjera të përshtatshme, duke i sakrifikuar dhe duke bërë me to *«tunika prej lëkure»* për Adamin e Evën. Perëndia po u jepte mësime themelore rreth çmimit të lartë të mëkatit, rreth natyrës së Tij të shenjtë dhe se si mëkatarët e turpshëm e të padobishëm mund të bëhen të pranueshëm para Tij.

Krijuesi i tyre, duke parashikuar këtë veshje të veçantë për Adamin e Evën, po tregonte hirin e Tij ndaj atyre që ishin revoltuar kundër Tij. Ata nuk meritonin mirësinë e Perëndisë, por ky është *hiri*: *mirësi **e pamerituar***.

Drejtësi do të thotë të marrim *atë që meritojmë* (= ndëshkim i përjetshëm).
Mëshirë do të thotë të *mos* marrim atë që meritojmë (= asnjë ndëshkim).
Hir do të thotë të marrësh *atë që nuk meritojmë* (= jetë të përjetshme).

DREJTËSIA E PERËNDISË

Perëndia, duke vrarë kafshë për Adamin e Evën, donte që ata të kuptonin se Ai nuk është vetëm *«Perëndia i mëshirshëm»*, por edhe *«Perëndia i drejtë»* (Psalmi 86:15; Psalmi 7:9). Mëkati duhet të ndëshkohet me vdekje. Imagjino mendimet e Adamit e Evës ndërsa kanë parë gjakun të

pulsojë nga ato krijesa të bukura e të pafajshme. Perëndia kishte vënë para tyre një ilustrim të gjallë: ndëshkimi për mëkatin e tyre ishte *vdekja*.

Vetë Perëndia kreu flijimin e parë të një kafshe. Më pas do të bëheshin miliona të tilla.

Vër re gjithashtu se ishte Zoti që *«i veshi»* me lëkurë kafshe që kishte parashikuar për ta. Adami e Eva ishin përpjekur të mbulonin mëkatin dhe turpin e tyre, por përpjekjet e tyre nuk e kënaqën Perëndinë. Vetëm Ai kishte zgjidhjen për problemin e mëkatit të tyre. Perëndia donte që ata të kuptonin këtë. Ai dëshiron që edhe ne ta kuptojmë këtë.

DËBIMI I MËKATARËVE

Kapitulli 3 i Zanafillës mbyllet si më poshtë:

«Dhe Zoti Perëndi tha: «Ja, njeriu u bë si një prej nesh, sepse njeh të mirën dhe të keqen. Dhe tani nuk duhet t'i lejohet të shtrijë dorën e tij për të marrë edhe nga pema e jetës kështu që, duke ngrënë nga ajo, të jetojë për gjithnjë». Prandaj Zoti Perëndi e dëboi njeriun nga kopshti i Edenit, me qëllim, që të punonte tokën nga e cila kishte dalë. Kështu ai e dëboi njeriun; dhe vendosi në lindje të kopshtit të Edenit kerubinët që vërtisnin nga çdo anë një shpatë flakëruese për të ruajtur rrugën e pemës së jetës» (Zanafilla 3:22-24).

Ashtu siç u dëbuan Luciferi dhe engjëjt e tij nga Parajsa qiellore pasi ishin shfaqur vullnetin e tyre kundër atij të Perëndisë, po kështu burri dhe gruaja e tij u dëbuan nga parajsa tokësore kur vepruan kundër vullnetit të Perëndisë.

Kështu, njeriu u dëbua nga prania e shenjtë e Perëndisë dhe nga *pema e jetës* (të mos ngatërrohet me pemën e njohjes të së mirës e të së keqes). Afër përfundimit të udhëtimit tonë përgjatë Shkrimit do të kemi një paraqitje tjetër të kësaj peme të veçantë në Parajsën qiellore. Pema e jetës simbolizon dhuratën e jetës së përjetshme që Perëndia u jep të gjithëve që besojnë në Të dhe planin e Tij.

Adami e Eva, duke ngrënë nga *pema e njohjes të së mirë e të së keqes*, refuzuan rrugën e jetës së përjetshme dhe zgjodhën atë të vdekjes së përjetshme. Lidhja e hirshme midis qiellit dhe tokës u prish nga mëkati.

Adami e Eva kishin një problem serioz. Po ashtu edhe ne.

15 TELASHI I DYFISHTË

I burgosuri i arratisur kapur përsëri pas 38 vjetësh në gjendje të lirë.

Kështu shpallte një kryeartikull i majit 2006.

Lajmi fliste për njëfarë zoti Smith, i cili ishte arratisur nga një burg kalifornian më 1968 ndërsa po vuante dënimin për plaçkitje.

Për 38 vjet, duke përdorur mbiemrin e vajzërisë së të ëmës, lëvizte nga një vend në një tjetër, duke jetuar së fundi në një rimorkio në një zonë kryesisht drusore në Amerikën Qendrore. Në këtë vend e gjetën forcat e policisë.

– Ai pa përtokë për pak çaste, më pas pa lart dhe tha: «Po, jam unë» – tha agjenti i policisë së atij vendi. – Ai nuk ëndërronte se njerëzit do ta kishin kërkuar pas një kohe kaq të gjatë133.

Ashtu si zoti Smith nuk ishte në gjendje t'i arratisej autoritetit këmbëngulës të ligjit, po kështu asnjë shkelës i ligjit të Perëndisë nuk do t'i shpëtojë zgjatjes së pakufi të Ligjdhënësit dhe Gjykatësit të drejtë.

Dhe kush janë këta shkelës të ligjit?

*«**Kush bën mëkat, bën edhe shkelje të ligjit**; dhe mëkati është shkelje e ligjit»* (1 Gjonit 3:4).

Ai që nuk i bindet ligjeve të mira e të përsosura të Perëndisë është shkelës i ligjit. Këtë bëri Luciferi. Këtë bënë Adami e Eva. Këtë kemi bërë edhe ne.

Çdo mëkat është kundër Perëndisë. Shumë njerëz shikojnë mëkatin e tyre si gjë të vogël, por në sytë e Perëndisë të gjithë mëkatarët e pa penduar e pa falur, pavarësisht se sa «të mirë» apo fetarë, janë kriminelë, shkelës të ligjit.

NDJEKËSIT E MIRAZHIT OPTIMIST

Pak kohë më parë një fqinj më tha: «Jam optimist; mendoj se do t'ia dal të futem në parajsë.

Një herë, ndërsa po udhëtojë përmes Luginës së Vdekjes në Kaliforni (një prej shkretëtirave më të nxehta në tokë), pashë nga larg diçka që dukej si një liqen valëvitës, por kur u afrova «liqeni» u zhduk. Duke parë tutje pashë një «liqen» tjetër të ngjashëm. Edhe ai u zhduk.

Ishte një mirazh.

Mirazhi shkaktohet nga rrezet e dritës përthyer në shtresat e ajrit me temperatura dhe dendësi të ndryshme. Liqenet dukeshin të vërtetë, por në fakt nuk ishin. Në mënyrë të ngjashme, një mëkatar mund të ndihet optimist për shansin e tij apo të saj se do t'ia dalë mbanë të futet në parajsë, por Shkrimi nxjerr në pah të vërtetën. Pasardhësit e Adamit janë *«pa forcë»* të shpëtojnë veten nga gjykimit (Romakëve 5:6).

Ashtu si njeriu i humbur në një shkretëtirë të thatë, që ka derdhur enën e vetme me ujë, po kështu njerëzimi është i pashpresë të rifitojë jetën e përjetshme të humbur për shkak të mëkatit.

«Ne duhet të vdesim dhe jemi si ujët që derdhet mbi tokë, që nuk mund të mblidhet...» (2 Samuelit 14:14).

Njeriu i humbur mund të shohë atë që beson sinqerisht se është oazës së shpëtimit të jetës, por «oaza» del se është vetëm valë të nxehta flluskuese. Njeriu i dëshpëruar e dehidratuar mundohet nga mirazhi në mirazh derisa në fund vdes.

Po kështu është me optimizmin, sinqeritetin dhe përpjekjet e veta fetare të një mëkatari.

*«Është një rrugë që njeriut **i duket e drejtë**, por në fund ajo të nxjerr në rrugët e **vdekjes**»* (Fjalët e Urta 14:12).

---

133 Associated Press, 20 maj 2006,
www.abclocal.go.com/ktrk/story?section=nation_world&id=4189656

Miliarda njerëz rreth botë sot, në përpjekjen për të trajtuar gjendjen e tyre të ndotur, ndjekin rrugët që *u duken të drejta* në sytë e tyre. Ata kryejnë rite fetare, lajnë me ceremoni fetare trupat e tyre, recitojnë lutje mekanike, kufizohen nga disa ushqime, japin lëmoshë, djegin qirinj, numërojnë tespihet, përsërisin thënie të gatshme dhe bëjnë atë që besojnë se është vepër e mirë. Të tjerë përqendrohen në nënshtrimin ndaj udhëheqësve të tyre frymërorë, ndërsa të tjerë shpresojnë të shpresojnë të fitojnë hyrjen për në parajsë duke vdekur si martirë për një shkak që e mendojnë se është i shenjtë e i drejtë.

A ka gjasa që ata po shkojnë pas mirazheve?

NJË PIKËPAMJE E PËRPIQKTË PËR VETEN

«E vërteta është piper djegës», thotë një fjalë e urtë senegaleze.

Perëndia, edhe pse na vë në siklet, na tregon të vërtetën e pamëshirshme rreth vetes tonë. Ai na fton të jemi të sinqertë me Të përsa i përket mëkatit tonë. Pavarësisht nga një sinqeritet i tillë, ne jemi si një zonjë, fqinja jonë, e sëmurë rëndë, të cilën e njohim unë dhe ime shoqe. Ajo refuzoi të pranonte nevojën e saj për doktor të mirë, duke ngulur këmbë se ajo do të bëhej mirë. Ajo vdiq disa javë më vonë.

Mesia, kur ishte në tokë, u tha një grupi udhëheqësish fetarë që e konsideronin veten të drejtë:

«Nuk janë të shëndoshet që kanë nevojë për mjekun, por të sëmurët; unë nuk erdha për të thirrur të drejtët [ata që mendojnë se janë mjaft të mirë]*, por mëkatarët për pendim»* (Marku 2:17).

Pavarësisht nga qartësia e Shkrimit, shumë kisha, xhami dhe sinagoga sot u thonë njerëzve vetëm se sa të mirë janë apo se ata duhet të përpiqen vetëm pak më shumë. Ata nuk i mësojnë njerëzit për drejtësinë e pa cenosur të Perëndisë dhe për pasojat solemne të mëkatit.

Një xhami në Kanada ka vënë këtë mesazh në hyrjen e saj:

NE PRANOJMË KËDO
DHE NUK I THEMI ASKUJT SE ËSHTË MËKATAR

Perëndia ka vënë një mesazh tjetër në hyrjen e Parajsës:

«EDHE NUK DO TË HYJË
ASGJË E PAPASTËR...»
(Zbulesa 21:27)

Shkrimi thotë: *«**Të gjithë** mëkatuan dhe u privuan nga lavdia e Perëndisë»* (Romakëve 3:23). Perëndia *nuk pranon askënd* mbështetur në meritat e tij apo të saj dhe i thotë *kujtdo* se është mëkatar.

Vetëm ata që janë pastruar në mënyrë të tillë që kënaq standardin e përsosur e Perëndisë të drejtësisë dhe pastërtisë do të futet në Parajsë.

NJË PIKËPAMJE E PËRPIKTË E PERËNDISË

Një ditë profetit Isai iu dha një vegim i pastërtisë absolute dhe lavdisë madhështore të Zotit. Isaia shkruan:

«Në vitin e vdekjes së mbretit Uziah, unë pashë Zotin të ulur mbi një fron të ngritur dhe të lartë, dhe cepat e mantelit të tij mbushnin tempullin. Mbi të ishin serafinët [engjëj të veçantë rreth fronit të Perëndisë]*; secili prej tyre kishte gjashtë krahë: me dy mbulonte fytyrën, me dy të tjerë këmbët dhe me dy fluturonte. Njeri i bërtiste tjetrit dhe i thoshte: «**I Shenjtë, i shenjtë, i shenjtë është Zoti i***

***ushtrive**. Tërë toka është plot me lavdinë e tij». Shtalkat e portës u tronditën nga zëri i atij që bërtiste, ndërsa tempulli po mbushej me tym. Atëherë unë thashë: «**I mjeri unë! Unë jam i humbur, sepse jam një njeri me buzë të papastra dhe banoj në mes të një populli me buzë të papastra; megjithatë sytë e mi kanë parë Mbretin, Zotin e ushtrive**»»* (Isaia 6:1-5).

Shkëlqimi vezullues rreth fronit të Perëndisë në qiell është aq i madh saqë edhe engjëjt e pastër në kulm mbulonin fytyrën dhe këmbët e tyre. Këta engjëjt janë aq të mahnitur nga shenjtëria dhe lavdia e Perëndisë saqë nuk mund të ulen në praninë e Tij. Në vend të kësaj, ata fluturojnë rreth fronit të Tij duke thirrur: *«I Shenjtë, i shenjtë, i shenjtë është Zoti i ushtrive. Tërë toka është plot me lavdinë e tij»*.

Pse pjesa më e madhe e njerëzve nuk e shohin mëkatin siç është në të vërtetë? Mbase ngaqë nuk e kanë parë Perëndinë si është në të vërtetë? Ata nuk kanë soditur kurrë pastërtinë e Tij flakëruese. Isaia ishte një profet i perëndishëm, megjithatë vegimi i tij i shkëlqimit të shenjtë të Zotit e bëri të vetëdijshëm për ndotjen dhe ndyrësinë e tij. *«I mjeri unë! Unë... jam një njeri me buzë të papastra»* – tha ai. Isaia, krahasuar me Zotin, e dinte se ai dhe tërë kombi i Izraelit ishin në një gjendje të mjerueshme!

Më vonë Isaia shkruan: *«Ne **të gjithë** endeshim si dele; **secili** prej nesh ndiqte rrugën e vet... Jemi **të gjithë** si **një gjë e papastër**, dhe **të gjitha** veprat tona të drejtësisë janë si një **rrobe e ndotur**»* (Isaia 53:6; 64:6). Isaia e dinte se asnjë sasi larje rituale apo përpjekje vetjake nuk mund ta bënte atë të pastër para Zotit134. Sipas vlerësimit të Krijuesit tonë të shenjtë, *«jemi të gjithë si një gjë e papastër»*.

Profeti Job tregoi një pranim të gjendjes së ndotur të njeriut kur pyeti: *«**Si mund të jetë i drejtë njeriu përpara Perëndisë?**... Edhe sikur të lahesha me borë dhe të pastroja duart e mia me sodë, ti do të më hidhje në baltën e një grope, edhe vetë rrobat e mia do të më kishin lemeri»* (Jobi 9:2, 30, 31). Dhe profeti Jeremia shkroi këto fjalë të Perëndisë: *««Edhe sikur të laheshe me sodë dhe të përdorje shumë sapun, paudhësia jote do të linte një njollë të pashlyeshme para meje» – thotë Perëndia, Zoti»* (Jeremia 2:22).

Një pikëpamje e përpiktë e Perëndisë na çon në një pikëpamje të përpiktë të vetes. Mendime të papërshtatshme të Krijuesit tonë na lë me mendime të fryra rreth vetvetes.

Një njeri i veshur me rroba të ndyra, e mbushur me infeksion mund ta imagjinojë veten të pastër e të pranueshëm, por kjo nuk e bën atë ashtu. Në mënyrë të ngjashme, një mëkatar mund ta imagjinojë veten të drejtë, por kjo nuk e bën atë ashtu.

Përpjekjet tona më të mira, kur krahasohen me lavdinë dhe drejtësinë e Perëndisë, janë *«si një rrobe e ndotur»* (Isaia 64:6).

NJË MËSIM PËR TË GJITHË

Një prej qëllimeve të Perëndisë në formimin e kombit të Izraelit ishte t'u mësonte *tërë* kombeve disa mësime jetësore. Edhe pse Zoti ka qenë vazhdimisht besnik ndaj Izraelit, izraelitët dështuan vazhdimisht para Zotit. Perëndia dëshiron që *ne* të mësojmë prej tyre. *«Dhe këto u bënë si **shembuj për ne**, që ne të mos dëshirojmë gjëra të liga, ashtu si dëshiruan ata»* (1 Korintasve 10:6).

Tek Eksodi, libri i dytë i Torahut, Moisiu shkruan se si izraelitët nuk arritën të shikonin mëkatin ashtu siç e shikon Perëndia. Perëndia, me një krah të fuqishëm, i kishte çliruar nga shekuj skllavërie në Egjipt. Megjithatë nuk kishte gjëra të cilat ata nuk i kuptonin rreth Zotit e karakterit të Tij. Ata imagjinonin se deri diku mund të ishin mjaft të bindur për t'i shpëtuar gjykimit të

134 Larjet rituale ishin pjesë e ligjit të Dhiatës së Vjetër (shiko Levitikun). Ato kishin si qëllim t'u mësonin mëkatarëve papastërtinë e tyre frymërore para Perëndisë. Meqë Ai ka parashikuar pastrim dhe drejtësi të plotë përmes Mesias, rite të tilla nuk kërkohen më nga Perëndia. Lexo Veprat e Apostujve 10 dhe Kolosianëve 2. Shumë fe, deri më sot, theksojnë ritet e jashtme të pastrimit. Më ka ardhur një letër me anë të postës elektronike nga një mysliman në Londër: «Të gjithë jomyslimanët, përfshi edhe të krishterët, janë të papastër... Myslimanët janë shumë të pastër e afër Allahut, sepse lahen...».

Perëndisë. Populli i Izraelit ishin aq i sigurt saqë i tha Moisiut:

*«**Ne do të bëjmë gjithçka** që ka thënë Zoti»* (Eksodi 19:8).

Ata nuk e konsideronin veten mëkatarë të pashpresë, as nuk kuptonin kërkesën e Perëndisë për drejtësi të panjollosur. Ata kishin harruar se u desh vetëm një mëkat për të ndarë Adamin e Evën nga Krijuesi i tyre. Perëndia, për të ndihmuar izraelitët që të shikonin mëkatin e tyre dhe të ndenin turpin e tyre, u dha një shqyrtim me dhjetë pika.

Shkrimi përshkruan se si Zoti zbriti në malin Sinai me fuqi e lavdi. *«Pati **bubullima** dhe **vetëtima**; mbi mal doli një **re e dendur** dhe u dëgjua një **zë shumë i fortë borie**; dhe tërë populli që ishte në kamp **u drodh**»* (Eksodi 19:16). Më pas zëri i Perëndisë shqiptoi dhjetë rregulla:

DHJETË URDHËRIMET

1. ***«Nuk do të kesh perëndi të tjerë para meje»***. Të adhurosh dikë përveç Zotit është mëkat. Të mos duash Perëndinë, çdo çast të çdo dite, me gjithë zemër, me gjithë mendje e forcë, është mëkat (Eksodi 20)135.

2. ***«Nuk do të bësh skulpturë ose shëmbëlltyrë të asnjë gjëje... Nuk do të përkulesh para tyre dhe as do t'i shërbesh»***. Kjo nuk kufizohet me përkuljen ndaj një shëmbëlltyre apo nderimin e një objekti. Çdo gjë që zë vendin e Perëndisë është shkelje e këtij ligji.

3. ***«Nuk do ta përdorësh emrin e Zotit, të Perëndisë tënd, kot»***. Nëse pohon se i nënshtrohesh Perëndisë së vetëm të vërtetë, por nuk përpiqesh ta njohësh dhe t'i bindesh Fjalës së Tij, atëherë po e përdor emrin e Tij të shenjtë kot.

4. ***«Mbaje mend ditën e shtunë për ta shenjtëruar... nuk do të bësh në atë ditë asnjë punë»***. Perëndia u kërkoi izraelitëve të mos bënin asnjë punë çdo ditë të shtatë të javës për ta nderuar Atë.

5. ***«Do të nderosh atin tënd dhe nënën tënde»***. Çdo gjë që nuk është e përsosur është mëkat. Kur një fëmijë nuk respekton apo madje ka një qëndrim të keq ndaj prindërve të tij, ai bën shkelje ndaj këtij urdhri.

6. ***«Nuk do të vrasësh»***. Perëndia thotë gjithashtu: *«Kushdo që urren vëllanë e vet është vrasës»* (1 Gjonit 3:15). Urrejtja për një person është e barabartë me vrasjen. Perëndia shikon zemrën dhe kërkon dashuri jo egoiste në çdo kohë.

7. ***«Nuk do të shkelësh besnikërinë bashkëshortore»***. Ky ligj jo vetëm që i referohet përdorimit imoral të trupit, por edhe dëshirave të papastra në mendje e zemër. *«*Por unë po ju them se kushdo që shikon një grua për ta dëshiruar, ka shkelur kurorën me të në zemrën e vet» (Mateu 5:28).

8. ***«Nuk do të vjedhësh»***. Marrja më tepër nga sa të takon, mashtrimi me taksat apo në provim apo puna jo besnike për punëdhënësin tënd janë të gjitha forma vjedhjeje.

9. ***«Nuk do të bësh dëshmi të rreme kundër të afërmit tënd»***. Të bësh një pohim për dikë apo diçka që nuk është 100 për qind e vërtetë është mëkat.

10. ***«Nuk do të dëshirosh... asgjë tjetër që është e të afërmit tënd»***. Të dëshirosh diçka që i

135 Perëndia, pasi shpalli Urdhërimet gojarisht (Eksodi 20), thirri Moisinë të ngjitej në mal dhe i dha dy pllaka guri mbi të cilat vetë Zoti i shkroi (Eksodi 24:12; 31:18). *«Pllakat ishin vepër e Perëndisë dhe shkrimi i tyre ishte shkrimi i Perëndisë, i gdhendur mbi pllakat»* (Eksodi 32:16).

përket një tjetri është mëkat. Ne duhet të jemi të kënaqur me atë që kemi.

FAJTOR!

Shkrimi rrëfen, pasi Zoti kishte shpallur këto dhjetë rregulla: *«Tani tërë populli dëgjonte bubullimat, tingullin e borisë dhe shihte shkreptimat dhe malin që nxirrte tym. Para kësaj pamjeje, **populli dridhej dhe qëndronte larg**»* (Eksodi 20:18).

Ata nuk po mburreshin më se mund të bënin *«gjithçka që kishte thënë Zoti!»*.

Ata kishin ngelur në provim.

Po ti? A e ke kaluar provimin?

Nëse ke marrë poshtë 100 për qindëshit në dhjetë urdhërimet (kjo do të thotë bindje të panjollë gjatë 24 orëve të ditës, në shtatë ditë të javës, që kur ke lindur e deri në këtë çast), atëherë ti, ashtu si bijtë e Izraelit, dhe ashtu si unë, kemi ngelur në provim.

*«Sepse kushdo që e zbaton gjithë ligjin, por e shkel në **një pikë**, është **fajtor në të gjitha pikat**»* (Jakobi 2:10).

Në kapitullin e parë të këtij libri thamë se Bibla nuk është vetëm libri më i shitur i botës; ajo është gjithashtu libri më i shmangur i botës. Një arsye përse është jopopullor është ngaqë nxjerr në pah mëkatin tonë dhe ul poshtë krenarinë tonë. Ajo na thotë: *«Sepse ti thua: «Unë jam i pasur, u pasurova dhe s'kam nevojë për asgjë»; edhe nuk e di se ti je qyqar e mjeran, i varfër, i verbër dhe i zhveshur»* dhe *«Nuk ka në fakt asnjë njeri të drejtë mbi tokë që bën të mirën dhe të mos mëkatojë»* (Zbulesa 3:17 dhe Predikuesi 7:20).

Ligji i Perëndisë nuk na bën të ndihemi mirë për vetveten. Nuk ka këtë qëllim.

CILA ËSHTË ARYSEJA E DHJETË URDHËRIMEVE?

Atëherë cili është qëllimi i Ligjit? Nëse askush nuk mund të matet me standardin e Perëndisë, pse na e bëri të ditur?!

Një arsye e qartë përse Perëndia dha këto urdhërime është t'i japë njerëzimin një standard të qartë moral për të ruajtur rregullin në shoqëri. Çdo civilizim pa një konsensus të asaj që është e drejtë dhe asaj që është e gabuar do të kontrollohet nga anarkia apo tirania. Perëndia e di se njerëzimi ka nevojë për rregullin e ligjit në shoqëri. Megjithatë Perëndia kishte disa arsye më vendimtare për dhënien e Dhjetë Urdhërimeve.

Zoti dha Ligjin e Tij në mënyrë që *«çdo gojë të heshtë dhe gjithë bota t'i jetë nënshtruar gjykimit të Perëndisë, sepse asnjë mish nuk do të shfajësohet para tij për veprat e ligjit; **me anë të ligjit në fakt arrihet njohja e mëkatit**»* (Romakëve 3:19, 20).

TRE FUNKSIONE TË DHJETË URDHËRIMEVE:

1. Ligji i Perëndisë u mbyll gojën njerëzve që e mendojnë veten të drejtë. *«Çdo gojë të heshtë dhe gjithë bota t'i jetë **nënshtruar gjykimit** të Perëndisë»*. Dhjetë Urdhërimet na thonë: Pavarësisht se sa i mirë mendon se je, nuk do të kënaqësh standardin e Perëndisë të drejtësisë së përsosur. Ti je fajtor, shkelës i ligjit. Mjaft u mburre136!

2. Ligji i Perëndisë nxjerr në pah mëkatin tonë. *«Me anë të ligjit në fakt arrihet **njohja** e mëkatit»*. Ligji është si rreze x. Radiografia mund të nxjerrë në pah një kockë të thyer, por nuk mund ta riparojë. Në mënyrë të ngjashme, *«asnjë mish nuk do të shfajësohet* [shpallet i mjaft i mirë] *para tij për veprat e ligjit»*. Dhjetë Urdhërimet janë për mëkatarin ashtu siç është një pasqyrë për dikë me fytyrë të palarë. Pasqyra mund të tregojë pisllëkun, por nuk mund ta heqë. Ligji i Perëndisë zbulon mëkatin dhe ndotjen tonë, por nuk mund ta heqë.

136 Shiko Luka 18:9-14; Efesianëve 2:8, 9.

Disa vjet më parë i kam shpjeguar qëllimin e Ligjit të Perëndisë një mësuesi matematike të një shkolle të mesme katolike romane në Senegal. Për të ishte një zbulim tronditës. Ai, me zë të irrituar, komentoi: «Në rregull, kështu Dhjetë Urdhërimet na mësojnë se jemi mëkatarë të pashpresë para Perëndisë, i cili është i shenjtë dhe duhet të gjykojë mëkatin dhe se ne nuk mund të shpëtojmë veten me anë të veprave tona të mira apo duke u lutur apo agjëruar. Atëherë si *mund* të bëhemi të pranueshëm para Perëndisë? Cila *është* zgjidhja?».

3. Ligji i Perëndisë na çon te zgjidhja e Perëndisë. Ashtu si radiologu në një spital e çon personin me një këmbë të thyer te një doktor i specializuar, i cili mund të riparojë kockën e thyer, po kështu Ligji dhe Profetët na çojnë te «Doktori» i vetëm i cili mund të *«na shpengo[jë] nga mallkimi i ligjit»* (Galatasve 3:13). Do të dëgjojmë për Të më tepër pas pak[137].

NDIHMË!

Nëse do të ishte gati për t'u mbytur dhe do të ishte dikush afër që mund të të shpëtojë nga mbytja, a do të ishe shumë krenar po të thërrisje për ndihmë?

Të pranosh pafuqinë tënde për të shpëtuar vetveten nga ndëshkimi vdekjeprurës i mëkatit nuk është mposhtje; është hapi i parë drejt fitores. Njeriu na nevojë për ndihmë: ndihmë që mund ta sigurojë vetëm Perëndia.

Mbase e ke dëgjuar thënien: «Ndihmo veten që të ndihmojë Perëndia». Ndërsa kjo përshtatje vlen për disa fusha të jetës, kur kemi të bëjmë me gjendjen tonë mëkatare dhe të vdekur nga ana frymërore, është e vërtetë krejt e kundërta. Perëndia ndihmon ata që dinë se *nuk mund* të ndihmojnë veten.

Perëndia ndihmon ata që pranojnë se kanë nevojë për një Shpëtimtar.

Një fjalë e urtë e njohur afrikane thotë: *«Edhe sikur një kërcu të flluskojë për një kohë të gjatë në ujë, ai nuk do të bëhet kurrë krokodil»*.

As njeriu nuk mund të ndryshojë natyrën e tij të ndotur dhe ta bëjë veten e tij të drejtë.

I NDOTUR

Mendo për Adamin. Perëndia i kishte dhënë një rregull:

Mos ha nga pema e njohjes të së mirës e të së keqes.

Nëse Adami dhe Eva do t'i ishin bindur Krijuesit e Pronarit të tyre, ata do të kishin jetuar përgjithnjë, duke u rritur në një marrëdhënie të mrekullueshme me Të. Por nuk ndodhi kështu.

Paraardhësit tanë kryen shkelje dhe lidhja e tyre me Perëndinë u prish. Si mëkatarë ata u fshehën nga Perëndia. Ata u ndjenë të turpëruar dhe u përpoqën të mbulonin lakuriqësinë e tyre me gjethe fiku. Por Perëndia i kërkoi, u dha një paraqitje të shpejtë të mëshirës dhe drejtësisë së Tij dhe i dëboi pastaj nga prania e Tij. Nëse Ai nuk do të parashikonte një mënyrë për t'u kthyer, ata do të mbeteshin të dëbuar përgjithnjë. Ata mbetën të ndotur dhe të dënuar para Krijuesit dhe Gjykatësit të tyre të shenjtë.

Këtu është një pyetje e rëndësishme: Sa mëkate u deshën të bënin Adami e Eva që Perëndia t'i dëbonte nga Kopshti i përsosur i Edenit? Vetëm një mëkat. Asnjë sasi «mirësish» të mëparshme apo përpjekjesh vetjake pasuese nga ana e tyre nuk mund kthenin mbrapsht pasojat e një mëkati.

«E mira» është standardi *normal* i Perëndisë. Adami, kur mëkatoi, nuk ishte më «i mirë» sipas vlerësimit të Perëndisë. Ai ishte bërë si një gojë me ujë të pastër në të cilën dikush shtiu një

---

137 Mesia është i vetmi që ka zbatuar të gjithë ligjet e Perëndisë dhe që mund të thotë: *«Perëndia im, unë gëzohem kur zbatoj vullnetin tënd dhe **ligji yt** është në zemrën time»* (Psalmi 40:8). Ligji na çon tek Ai. *«Kështu ligji qe **mësuesi** ynë për te Krishti, që ne të shfajësohemi **me anë të besimit**»* (Galatasve 3:24). Zgjidhja e Perëndisë për mëkatin e njeriut është skicuar fuqishëm te Romakëve 3:20-27.

pikë cianik. Nëse ke një gotë me ujë të ndotur, a do ta hiqte helmin shtimin e ujit të pastër? Jo. As një shumicë veprash të mira nuk mund të anulojë problemin tonë të mëkatit. Dhe, edhe sikur veprat e mira të hiqnin mëkatin, realiteti është se ne nuk kemi «ujë të pastër», pra, jo vepra me të vërtetë të drejta, për t'ia shtuar natyrën sonë mëkatare.

Sipas vlerësimit të Perëndisë përpjekjet tona më të mira janë të ndotura.

Shpirti i Adamit u ndot nga mëkati, po ashtu edhe ai i Evës. Po ashtu edhe i joni. Ne të gjithë rrjedhim nga i njëjti burim i ndotur. Profeti David na jep vendimin e Perëndisë:

«Zoti shikon nga qielli bijtë e njerëzve për të parë në se ndonjëri prej tyre ka arsye dhe kërkon Perëndinë. Të gjithë kanë devijuar, janë korruptuar; asnjeri nuk bën të mirën, as edhe një» (Psalmi 14: 2, 3).

PROBLEMI YNË I DYFISHTË

Tregohet një histori shekullore për një burrë në një burg britanik, i cili ishte dënuar me vdekje. Një ditë dera e qelisë u hap dhe u fut rojtari i burgut.

– Gëzohu! – i tha rojtari i burgut. – Mbretëresha të ka falur.

Për habinë e rojtarit burri nuk tregoi emocion.

– Zotëri, po të them, gëzohu! – përsëriti rojtari i burgut, duke mbajtur një dokument. – Ja ku është falja. Mbretëresha të ka falur!

Pasi dëgjoi këtë, ai ngriti bluzën e tij dhe, duke treguar një tumor që dukej shumë keq.

– Kam kancer që do të më vrasë pas pak ditësh apo javësh. Nëse Mbretëresha nuk mund të më heqë edhe këtë, falja do të jetë e kotë për mua.

Ai njeri e dinte se kishte nevojë për më tepër se sa *faljen* për krimet e tij; ai kishte nevojë për *një jetë të re*.

Çdo pjesëtar i racës së Adamit është si ky njeri i dënuar. Si mëkatarë nga zgjedhja dhe mëkatarë nga lindja, ne kemi një dilemë të dyfishtë: Ne kemi nevojë për falje për krimet tona kundër Perëndisë *dhe* kemi nevojë për jetën e drejtë e të përjetshme nga Perëndia që do të na kualifikojë të jetojmë në praninë e Tij të shenjtë.

Për ta përmbledhur, ja problemi ynë i dyfishtë:

MËKATI: Ne jemi *mëkatarë fajtorë*. Vetëm Perëndia mund të *na pastrojë* nga mëkati dhe shpëtojë nga ndëshkimi i përjetshëm.

Ne kemi nevojë për ***faljen*** *e Perëndisë.*

TURPI: Ne jemi *të zhveshur frymërisht*. Vetëm Perëndia mund të *na veshë* me drejtësinë e Tij dhe japë jetën e Tij të përjetshme.

Ne kemi nevojë për ***përsosurinë*** *e Perëndisë.*

Mëkati dhe turpi ynë kërkojnë një përkujdesje të dyfishtë që ne nuk mund ta prodhojmë. Lajmi i mirë është se Perëndia e ka siguruar për ne.

16 FARA E NJË GRUAJE

Një natë të ftohtë e të mjegullt dy fëmijë të vegjël ranë në një gropë të thellë e rrëshqitëse. Të dy ishin të lënduar, të frikësuar dhe nuk mund të bënin gjë për të dalë.

As nuk mund të shpëtonin njëri-tjetrin, sepse të dy ishin në të njëjtën gjendje të vështirë. Së shpejti do të vdisnin ndërsa nuk do të vinte shpëtimi nga jashtë gropës. Më vonë i gjetën tre burra. Me një litar njëri prej tyre zbriti në gropën e errët e të rrëshqitshme. Fëmijët u nxorën jashtë saj.

Çlirimi i tyre erdhi nga sipër.

Adami e Eva, ditën që Adami e Eva mëkatuan për herë të parë, u bënë si ata dy fëmijë. Ata nuk mund të shpëtonin veten nga gropa e mëkatit në të cilën kishin rënë. Për t'u çliruar nga vdekja e përjetshme, shpëtimi duhet të vinte nga jashtë racës së rënë njerëzore, nga sipër.

Mos gabo për këtë. Gjendja njerëzore është serioze, duke mos patur zgjidhje njerëzore.

Përgjatë shekujve, pa përjashtim, të gjithë pasardhësit e Adamit, lindur nga burri e gruaja, kanë trashëguar një natyrë me prirje mëkatare. Të gjithë kanë lindur nën mallkimin e mëkatit.

Perëndia, për të çliruar mëkatarët nga mallkimi dhe pasojat e mëkatit, planifikoi të sillte në botë një Njeri pa mëkat, i cili do të siguronte çlirim për të gjithë ata që duan të shpëtohen nga gropa e mëkatit.

Si do ta bënte këtë Perëndia? Si do të lindte dikush në familjen njerëzore pa trashëguar natyrën mëkatare të Adamit? Perëndia dha të dhënën e parë ditën që mëkati infektoi racën njerëzore.

Zoti paralajmëroi «Gjarprin» (Satanin):

*«Dhe unë do të shtie armiqësi midis teje dhe gruas, midis farës sate dhe **farës së saj**; fara e saj do të shtypë kokën tënde, dhe ti do të plagosësh thembrën e farës së saj»* (Zanafilla 3:15).

Zoti, duke folur për *«Farën e saj»*, po parathoshte se përmes një fëmije mashkull, lindur nga një grua, do të shpëtonte mëkatarët dhe së fundi do të shtypte Satanin dhe do të largonte të keqen. Kjo qe profecia e parë nga qindra të tilla që vijojnë, duke treguar secila qartësinë gjithnjë e në rritje deri në një çast të historisë kur ky Shpëtimtar-Mesi do të vizitonte botën.

PSE «FARA E SAJ»?

Pse do të hynte Mesia në racën njerëzore si *«Fara **e saj**»*? Pse duhej të ishte i*«lindur prej **gruaje**»*, e jo *prej burri*? (Galatasve 4:4).

Ja përgjigjja: Ndërsa Shpëtimtari i mëkatarëve do të vizitonte racën mëkatare të Adamit si qenie njerëzore, Ai duhet të vinte jashtë gropës së mëkatit. Ai do të zbriste nga sipër.

Profeti Isaia, shumë kohë pasi Perëndia kishte shpallur këtë profeci të parë rreth *Farës së gruas*, shkroi:

*«Prandaj vet Zoti do t'ju japë një shenjë: **Ja, e virgjëra do të mbetet me barrë dhe do të lindë një fëmijë** të cilin do ta quajë Emanuel»* (Isaia 7:14).

Shpëtimtari i botës do të hynte në familjen njerëzore përmes barkut të një vajze të re e cila nuk kishte patur kurrë marrëdhënie fizike me një burrë. Kjo do të ishte rruga e Mesias për të vizituar racën e rënë të Adamit pa trashëguar natyrën mëkatare të Adamit.

«Por prit një minutë» – thotë dikush – «Edhe gratë janë mëkatare. Edhe sikur Mesia të kishte lindur vetëm nga një grua, a nuk do të ndotej nga natyra mëkatare e nënës së Tij?».

Disa faqe më tutje do të shohim se si Fryma e Shenjtë e Perëndisë kreu ngjizjen e mrekullueshme të këtij Fëmije të shenjtë. Megjithatë, le të mendojmë së pari rreth disa elementëve më pak të qartë në planin e Perëndisë për të sjellë Djalin e Tij të pamëkatë në botë përmes barkut të një virgjëreshe. Si mund të lindte Mesia i pandotur nga mëkati që ishte përhapur në tërë pasardhësit e Adamit?

I PANJOLLOSUR NGA MËKATI

Ashtu siç kemi mësuar në kapitullin 13, Perëndia e konsideroi *Adamin* përgjegjës për futjen e racës njerëzore në mbretërinë e mëkatit dhe vdekjes e Satanit. Eva u mashtrua, Adami jo. Ndërsa femrat kanë lindur me natyrë mëkatare ashtu si meshkujt, Shkrimi e thotë qartë se është lidhja jonë me Adamin që na bën të lindim me natyrë mëkatare138.

Në hebraisht *Adam* fjalë për fjalë do të thotë «dhe i kuq». Perëndia formoi trupin e tij nga dheu i tokës. Pasi Adami mëkatoi Perëndia i tha: *«Ti je pluhur dhe **në pluhur do të rikthehesh**»* (Zanafilla 3:19).

Nga ana tjetër, *Evë* do të thotë «jetë». Ky emër iu dha gruas së parë *«sepse ajo qe nëna **e tërë të gjallëve**»* (Zanafilla 3:20). Perëndia, ditën që mëkati hyri në botë, shpalli planin e Tij për të zgjidhur problemin tonë të mëkatit dhe siguroi jetë të përjetshme për botën përmes *«Farës **së saj**»* (Zanafilla 3:15).

Edhe pse Mesia do të merrte një trup prej mishi e gjaku, Ai nuk do të trashëgonte gjakun e infektuar nga mëkati të Adamit. Ai do të ishte i panjollosur nga mëkati.

Është interesante të themi se nga një këndvështrim biologjik, sot dimë se gjinia e një foshnje përcaktohet nga «fara» (sperma) e babait të tij dhe jo nga «fara» (veza) e nënës së tij. Ne dimë se, nga ngjizja, foshnja në bark ka një sistem qarkullimi të ndarë nga nëna e tij. Shkenca e mjekësisë na tregon: «Placenta formon një pengesë unike që e mban gjakun e nënës të ndarë ndërsa lejon ushqimin dhe oskigjenin të kalojë përmes embrionit»139. Perëndia, edhe para se të krijonte njeriun e parë, kishte planifikuar çdo hollësi të ardhjes së Mesias në tokë.

Kujto ilustrimin e degës së thyer.

Ashtu si ajo degë e ndarë dhe e thyer, familja njerëzore është e vdekur frymërisht, prerë nga Burimi i Jetës. Edhe pse Shpëtimtari i mëktarëve do të jetonte në familjen e e Adamit të vdekur frymërisht dhe të ndëtur nga mëkati, Ai nuk i kishte rrënjët nga ajo. Ai vetë do të ishte *«hardhia e vërtetë»* (Gjoni 15:1), vetë Burimi i Jetës.

Ai do të ishte *i përsosur.*

«I përsosur» nuk do të thotë se Ai nuk do të kishte kurrë një puçërr, mavijosje apo gërvishtje në trupin e Tij. Do të thotë se Ai do të ishte i përsosur në karakter. Ai do të zotëronte një natyrë pa mëkat. Ai nuk do të shkelte kurrë Ligjin e Perëndisë. Ai do të ishte *«i shenjtë, i pafaj, i papërlyer, i ndarë nga mëkatarët dhe i ngritur përmbi qiej»* (Hebrenjve 7:26).

A nuk është për t'u habitur se Mesia i pamëkat quhet *«Njeriu **i dytë**»* dhe *«Adami **i fundit**»*?

NJERIU I DYTË

*«Kështu edhe është shkruar: «**Njeriu i parë, Adami**, u bë shpirt i gjallë»; por **Adami i fundit** është Frymë që jep jetë. Por frymërori nuk është më parë, por përpara është natyrori, pastaj frymërori. **Njeriu i parë** i bërë prej dheu, është tokësor; **njeriu i dytë** është Zoti nga qielli»* (1 Korintasve 15:45-47).

Ashtu si *«njeriu i parë»* e shtyu tërë popullsinë njerëzore në mbretërinë e errët të ndotjes e të vdekjes të Satanit, po kështu *«Njeriu i dytë»* do të nxirrte shumë njerëz nga mbretëria e Satanit për t'i futur në mbretërinë e lavdishme të drejtësisë dhe jetës të Perëndisë. Kjo është arsyeja përse, në të njëjtën ditë kur mëkati hyri në racën njerëzore, Zoti i bëri të ditur Satani se Fara e një gruaje një ditë do të vinte në tokë për ta shtypur dhe për ta dërrmuar përfundimisht.

Profeti Mikea ka shkruar këtë për Shpëtimtarin e premtuar:

*««O **Betlem Efratah**, megjithëse je i vogël midis mijërave të Judës, nga ti do të dalë për mua ai*

---

138 *«Ashtu sikur të gjithë **vdesin** në Adamin, kështu të gjithë do të **ngjallën** në Krishtin»* (1 Korintasve 15:22); lexo gjithashtu Romakëve kapitulli 5; Galatasve 4:4 e 5.

139 Qendra për Përkujdesjen e Shtatzënisë dhe të Porsalindurve: www.neobirth.org.za/development.html

që do të jetë sundues në Izrael, ***origjinat e të cilit janë nga kohërat e lashta, nga ditët e përjetësisë****». ...Ai do të jetë i madh deri në skajet e tokës. Dhe ai vetë do të jetë paqja»* (Mikea 5:2, 4, 5).

Mikea jo vetëm paratha lindjen e Mesias në qytetin e *«Betlehemit»140*, por shpalli gjithashtu ekzistencën e Shpëtimtarit para se të lindte si *«nga kohërat e lashta, nga ditët e përjetësisë»*.

I Përjetshmi do të zbriste nga përjetësia në kohën tonë.

PARATHËNË NGA PROFETËT

Profetët, të cilët shpallën se Mesia do të ngjizej nga një virgjëreshë dhe do të lindte në Betlehem, profetizuan gjithashtu se Ai do të paraprihej nga një pararendës, i cili do të shpallte mbërritjen e Tij. Ata shkruan se i Zgjedhuri i Perëndisë do të mbante titujt: *Bir i Perëndisë* dhe *Biri i Njeriut*. Ata parathanë se Ai do t'u jepte shikimin të verbërve, dëgjimin të shurdhëve dhe do të bënte të çalët. Të ecnin. Ai do të futej në Jerusalem hipur në një gomar dhe do të refuzohej nga vetë populli i Tij. Ai do të tallej, do të pështyhej, do të fshikullohej dhe do të kryqëzohej. Ai nuk do të bënte mëkat, por do të vdiste për mëkatet e të tjerëve. Ai do të varrosej në varrin e një të pasuri, por trupi i Tij i vdekur nuk do të kalbej. Në vend të kësaj Ai do të mundte vdekjen, do të shfaqej para të tjerëve i gjallë dhe do të kthehej në qiell nga kishte ardhur141.

Cili person në histori kishte këto të dhëna të shkruara që më parë nga profetët?

Ky është i njëjti Person që ndau historinë më dysh.

Emri i tij është ***Jezus***.

PERËNDIA MBAN PREMTIMIN E TIJ

Përgjatë shekujve Perëndia premtoi të dërgonte Shpëtimtarin në botë përmes familjes së Abrahamit, Isakut, Jakobit, Judës, Davidit dhe Salomonit. Kështu, Ungjilli (në arabisht: *Ingjill*) sipas Mateut, libri i parë në Dhiatën e Re, fillon me këto fjalë:

*«**Libri i gjenealogjisë së Jezu Krishtit, birit të Davidit, birit të Abrahamit**. Abrahamit i lindi Isaku; Isakut i lindi Jakobi; Jakobit i lindi Juda...».*

Ajo që vjen më pas është një listë e gjatë gjenealogjish e cila përfshin *mbretin* David, të cilit *«i lindi Salomoni»*, dhe mbyllet me *«Jozefi[n], bashkëshorti[n] e Marisë, nga e cila lindi Jezusi, që quhet Krisht»* (Mateu 1:1, 2, 6, 16). *Krisht* është fjala greke që në *hebraisht* është *Mesia*, që do të thotë *«i Vajosur* [i Zgjedhur]142». Gjenealogji të tilla dokumentojnë të drejtën ligjore të Jezusit për fronin e mbretit David dhe tregojnë se Jezusi ishte një pasardhës i drejtpërdrejtë i Abrahamit, Isakut dhe Jakobit përmes të cilit Perëndia kishte premtuar se do t'u jepte bekime tërë popujve të tokës.

Kishte ardhur koha për Perëndinë të realizonte planin e Tij të shpëtimit, plan *«siç i kishte premtuar ai me anë të profetëve të tij në Shkrimet e shenjta, lidhur me Birin e Tij...»* (Romakëve 1:2, 3).

BIRI I SHUMË TË LARTË

Luka, kapitulli një, flet për historinë magjepse të vizitës së engjëllit Gabriel te Zakaria,

---

140 *«Betlem Efratah»* ishte një emër i vjetër për Betlehemin, qytetin në jug të Jerusalemit (Zanafilla 35:16-19; 48:7). Mbreti David lindi në Betlehem (1 Samuelit 16:1, 18, 19; 17:12), ashtu si Pasardhësi i i tij i Madh (Mateu 2:1-6; Luka 2:1-12). Judenjtë që jetuan në kohën e Jezusit ishin të hutuar meqë Ai u rritur në Nazaret, të Galilesë (Gjoni 7:41 e 42).

141 Për referenca biblike shiko listën e profecive në kapitullin 5.

142 Për më tepër shtjellim të domethënies së fjalës «Mesia» shiko kapitullin 14, në pikën DY «FARAT»

detyra e të cilit ishte të bënte flijimin dhe lutjet në tempull në Jerusalem. Edhe pse Zakaria dhe e shoqja, Elizabeta, ishin shumë të moshuar për të patur fëmijë, Gabrieli e informoi se gruaja e tij do të lindte një djalë, të cilit do t'i vinin emrin Gjon. Ky Gjon do të bëhej pararendësi i Mesias.

Më pas drama vazhdon me vizitën e Gabrielit te një vajzë e perëndishme që quhej Mari.

«Engjëlli Gabriel u dërgua nga Perëndia në një qytet të Galilesë, që quhej Nazaret, te një e virgjër, që ishte e fejuar me një njeri që quhej Jozef, nga shtëpia e Davidit; dhe emri i virgjëreshës ishte Maria.

Dhe engjëlli hyri te ajo dhe tha: «Tungjatjeta, o hirplote, Zoti është me ty; ti je e bekuar ndër gratë». Por kur e pa atë, ajo mbeti e shqetësuar nga fjalët e tij, dhe pyeste vetveten çfarë kuptimi mund të kishte një përshëndetje e tillë.

Dhe engjëlli i tha: «Mos ki frikë, Mari, sepse ke gjetur hir para Perëndisë. Dhe ja, ***ti do të mbetesh shtatzënë dhe do të lindësh një djalë, dhe do t'ia vesh emrin JEZUS****. Ai do të jetë i madh dhe do të quhet* ***Biri i Shumë të Lartit****; dhe Zoti Perëndi do t'i japë fronin e Davidit... dhe mbretëria e tij nuk do të ketë kurrë të sosur».*

*Dhe Maria i tha engjëllit: «****Si do të ndodhë kjo, përderisa unë nuk njoh burrë****?».*

*Dhe engjëlli duke u përgjigjur, i tha: «****Fryma e Shenjtë do të vijë mbi ty dhe pushteti i Shumë të Lartit do të të mbulojë me hijen e vet; prandaj i shenjti që do të lindë prej teje do të quhet Bir i Perëndisë****.... ****sepse me Perëndinë asgjë s'është e pamundshme****»»* (Luka 1:26-37).

SHPËTIMTARI I MËKATARËVE

Disa muaj më vonë Jozefi mësoi se Maria, vajza për të cilën ishte fejuar, ishte shtatzënë. Ai mendoi gabimisht atë që ishte e qartë: që Maria e kishte tradhtuar. Jozefi vendosi të anulonte martesën e tyre që po afronte.

«Atëherë Jozefi, i fejuari i saj, i cili ishte njeri i drejtë dhe nuk donte ta poshtëronte botërisht, vendosi ta linte fshehtas.

Por, ndërsa bluante me vete këto çështje, ja që iu shfaq në ëndërr një engjëll i Zotit dhe i tha: «Jozef, bir i Davidit, mos ki frikë ta marrësh me vete Marinë si gruan tënde, sepse ç'është ngjizur në të është ***vepër e Frymës së Shenjtë****. Dhe ajo do të lindë një djalë dhe ti do t'i vësh emrin* ***Jezus, sepse ai do të shpëtojë popullin e tij nga mëkatet e tyre****»»* (Mateu 1:19-21).

Fryma e Shenjtë, ashtu siç është zbuluar në kapitullin e parë të Zanafillës, është vetë Perëndia[143]. *Perëndia* është Një i vetëm, i cili ka vendosur në mënyrë të mbinatyrshme *Fjalën* e Tij të përjetshme në barkun e Marisë.

Emri ***JEZUS*** është transliterimi i fjalës greke *IESOUS*, i cili rrjedh nga fjala hebraike *YEHOSHUA* apo forma e tij e shkurtër *YESHUA*.

Ky emër do të thotë: ***«ZOTI shpëton».***

«E gjithë kjo ndodhi që ***të përmbushej*** *fjala e Zotit, e thënë me anë të profetit që thotë: «Ja, virgjëresha do të mbetet shtatzënë dhe do të lindë një djalë, të cilit do t'i venë emrin Emanuel, që do të thotë: '****Zoti me ne****'».*

Dhe Jozefi, si u zgjua nga gjumi, veproi ashtu siç e kishte urdhëruar engjëlli i Zotit dhe e mori pranë vetës gruan e tij; por ai nuk e njohu, derisa ajo lindi djalin e saj të parëlindur[144],

të cilit ia vuri emrin ***Jezus****»* (Mateu 1:22-25).

---

143 Zanafilla 1:2; Fryma e Shenjtë e Perëndisë nuk duhet të ngatërrohet me Gabrielin. Engjëlli Gabriel është një qenie e krijuar. Fryma e Shenjtë është vetë Fryma e Perëndisë i pa krijuar e gjithmonë veprues. Shiko kapitujt 9 e 28.

144 Pasi lindi Jezusi, Maria jetoi me të shoqin, Jozefin, si çdo çift tjetër normal, dhe së bashku ata patën bij e bija (Mateu 13#:5, 56; Luka 8:19; Gjoni 7:3-10).

PËRMBUSHJA E FJALËS SË PERËNDISË

Perëndia po zbatonte planin të cilin filloi ta zbulonte ditën kur mëkati hyri në botë. *«Fara e saj»* ishte duke lindur!

Disa faqe më parë lexuam profecinë e Mikesë rreth vendit ku do të lindte Mesia. Zoti paratha se Ai do të lindte në *Betlehem*: vendlindja e Davidit.

Por kishte një problem.

Maria dhe Jozefi jetonin në Nazaret, disa ditë udhëtim larg nga Betlehemi.

Si do të përmbushej parashikimi i Mikesë?

Pa problem.

Perëndia do të mobilizonte Perandorinë Romake për të ndihmuar përmbushjen e kësaj profecie.

«Tani, në atë ditë u shpall një dekret nga ana e Cezar Augustit, për të kryer regjistrimin e popullsisë të gjithë perandorisë. Ky regjistrim qe i pari që u krye kur Kuirini ishte guvernatori i Sirisë. Dhe të gjithë shkonin të regjistroheshin, secili në qytetin e vet.

Tani edhe Jozefi doli nga qyteti i Nazaretit të Galilesë, për të shkuar në Jude, në qytetin e Davidit, që quhet Betlehem, sepse ai ishte i shtëpisë dhe i familjes së Davidit, për t'u regjistruar bashkë me Marinë, gruan e vet, me të cilën ishte martuar dhe që ishte shtatzënë.

Kështu, ndërsa ishin atje, asaj i erdhi koha të lindë. Dhe ***ajo lindi djalin e saj të parëlindur****, e mbështolli me pelena dhe e vendosi në një grazhd, sepse në han nuk kishte vend për ta»* (Luka 2:1-7).

Mesia i premtuar nuk erdhi në një pallat të rehatshëm dhe pompoz. Për më tepër Ai lindi në një han të ulët dhe u shtri në një grazhd, një koritë ku ushqehen gjedhët. Ai erdhi në botë në atë mënyrë që edhe njerëzit më të varfër apo më të thjeshtë mund të shkojnë tek Ai dhe të mos kenë frikë.

SHPALLJA E ENGJËLLIT

«Tani në po atë krahinë ishin disa barinj që rrinin jashtë, në fusha, dhe natën ruanin kopenë e tyre. Dhe ja, një engjëll i Zotit iu paraqit atyre dhe ***lavdia e Zotit shkëlqeu rreth tyre*** *e ata i zuri një frikë e madhe.*

*Por engjëlli u tha atyre: «****Mos druani, sepse unë po ju lajmëroj një gëzim të madh për të gjithë popullin; sepse sot në qytetin e Davidit lindi për ju një Shpëtimtar, që është Krishti, Zoti****. Dhe kjo do t'ju vlejë si shenjë: ju do të gjeni një fëmijë të mbështjellë me pelena, të shtrirë në një grazhd».*

*Dhe menjëherë engjëllit iu bashkua një shumicë e ushtrisë qiellore, që lëvdonte Perëndinë, duke thënë: «****Lavdi Perëndisë në vendet më të larta, dhe paqe mbi tokë njerëzve mbi të cilët qëndron mirëdashja e tij!****»»* (Luka 2:8-14).

Ajo ishte një natë e rëndësishme në historinë e botës.

Pritjes së gjatë i erdhi fundi.

«Dhe ajo lindi djalin ***e saj*** *të parëlindur...»* (Luka 2:7).

Fara e gruas mbërriti.

Gjithçka po ndodhte ashtu siç kishin parathënë profetët, sipas mënyrës së Perëndisë dhe në kohën e Perëndisë[145].

---

145 Profetët parathanë se Mesia do të ngjizej nga një virgjëreshë: Isaia 7:14; Ai do të ishte pasardhës i linjës familjare të Abrahamit, Isakut, Jakobit dhe Judës: Zanafilla 17:18-21; 26:3, 4; 28:13, 14; 49:8-10; Ai do të ishte nga linja mbretërore e mbretit David: 2 Samuelit 7:16; Ai do të lindte në Betlehem: Mikea. 5:2.

Perëndia jo vetëm që dërgoi engjëjt për të shpallur dhe kremtuar lindjen e Jezusit, por nderoi këtë ndodhi të gëzuar duke vënë një yll të veçantë në qiellin e natës. Një grup astronautësh dhe njerëzish të mençur nga Lindja vëzhguan dhe ndoqën atë yll. Ata e dinin se ai shënonte mbërritjen e Mesias së premtuar. Këta njerëz të spikatur, pasi përfunduan një udhëtim torturues nga Persia e largët, shkuan te mbreti Herod në Jerusalem. Ata kishin një pyetje:

*«**Ku është** mbreti i Judenjve, që ka lindur? Sepse pamë **yllin e tij** në Lindje dhe erdhëm **për ta adhuruar**»* (Mateu 2:2)146.

PERSONI PËRMES NJË FOSHNJE

Pra, kush ishte ky foshnjë mashkull që lindi në një grazhd, shtrirë në një koritë për ushqim, parathënë nga profetët, lajmëruar nga engjëjt, vizituar nga barinjtë, nderuar nga një yll dhe adhuruar nga njerëz të mençur?

Le të lexojmë përsëri atë që engjëlli u tha barinjve:

*«Mos druani, sepse unë po ju lajmëroj një gëzim të madh për të gjithë popullin; sepse sot në qytetin e Davidit lindi për ju një Shpëtimtar, që është **Krishti, Zoti**»* (Luka 2:10, 11).

Personi në atë trup të vogël ishte Zoti.

146 Mateu 2. Mbreti Herod ishte xheloz i mendimit të lindjes së një «mbreti» tjetër dhe u përpoq të shkatërronte Jezusin duke urdhëruar ekzekutimin e tërë fëmijëve meshkuj në dhe përreth Betlehemit, dy vjeç e poshtë. Satani ishte pas tërë kësaj skene. Qëllimi i tij ishte të shkatërronte *Farën e gruas*, që kishte pushtuar «territorin e tij»! Megjithatë, Perëndia kishte përvetësuar përpjekjet e Satanit për të vrarë Jezusin duke paralajmëruar Jozefin dhe duke e drejtuar atë për të marrë Marinë dhe foshnjën në Egjipt për t'u strehuar. Këto ndodhi qenë parathënë gjithashtu nga profetët (Mateu kapitulli 2; Mikea 5:2; Osea 11:!; Jeremia 31:15). Pasi mbreti Herod vdiq, Jozefi, Maria dhe Jezusi u kthye në Nazaret kur djali Jezus u bë burrë.

17 KUSH MUND TË JETË KY?

*«Gazelat që kërcejnë **nuk** pjellin pasardhës që rrinë në strofull»*
– Fjalë e urtë senegaleze

Ashtu si gazelat pjellin pasardhës me karakteristika si të gazelës, po kështu mëkatarët lindin pasardhës me karakteristika mëkatare. Në vetvete njeriu nuk mund të dalë nga rrethi i mëkatit. Dhe kjo duket.

MËKATARËT

Mendo për industrinë e filmit në Amerikë. Çdo vit Hollivudi prodhon dhe eksporton filma të suksesshëm që paraqesin heronj dhe heroina që shfaqin egoizëm, imoralitet, shthurje, gjuhë të ndyrë, dhunë, hakmarrje dhe mashtrim. Pse skenaristët përfshijnë me qëllim karakteristika mëkatare në «personazhet e mirë» të portretizuar në filmat e tyre? Pse të mos bëjnë filma ku të paraqesin «heronjtë» të drejtë, të mirë, jo egoistë, të mëshirshëm dhe të ndershëm? Sepse raca njerëzore është e ndotur nga mëkati. Edhe karakteristikat më të mira të imagjinueshme të njeriut janë të ndotura. Dhe një ndotje e tillë nuk është vetëm në Hollivud.

Natyra e prirë ndaj mëkatit e njeriut zbulohet në mënyra delikate të panumërta. Për shembull, nëse je nga bota arabe, njeh me shumë mundësi një figurë letrare të vjetër të quajtur Nastradin. Rrëfenjat popullore të Nastradinit dhe gomarit të tij na bëjnë të qeshim. Qindra anekdota janë shkruar rreth këtij personazhi të mençur fjalët dhe mënyrat e të cilit karakterizohen nga zgjuarsi dhe humori: *dhe*, në më të shumtën e rasteve, nga egoizmi, një frymë fyese, mendimet e papastra, hakmarrja, mashtrimi dhe premtimet e pa mbajtur. Mendo pak! Edhe personazhet tona të preferuara janë të ndotur! Ja një shembulli i thjeshtë nga një anekdotë e shkurtër e Nastradinit:

Një mik shkoi tek ai.
– Më premtove – i tha miku – se do të më jepje ca para. Kam ardhur që t'i marr ato.
– Miku im, – i tha Nastradini – unë nuk ia jap paratë e mia asnjërit, por do të të jap ty premtimet e mia për kënaqësinë e zemrës tënde![147]

Ne mund të përmendim Nastradinin, sepse edhe ne kemi bërë premtimet të cilat nuk kemi patur synim t'i mbajmë. Në natyrën tonë të rënë ne jemi njësoj si *Nastradini*.

Ka, pra, një Person në histori[148] i cili mbajti premtimet e Tij. Ai gjithmonë ka thënë të vërtetën. Ai kurrë nuk ka mashtruar, sharë, kërcënuar apo kërkuar hakmarrje.

Emri i tij është ***Jezus***.

---

147 Përshtatur nga Jayyusi, Salma Khadra. *Rrëfenjat e Nastradinit*. Interlink Books. Northampton, MA, 2007, fq. 19.

148 Ja disa nga shkrimtarët historikë të lashtë laikë të cilët i janë referuar Jezusit nga Nazareti: Taciti, historian romak (55-120 m.K.) [*Taciti* 15:44]; Jozefi, historian jude (37-101 m.K.) [*Lashtësia* 18:3]; Talmudi, komentar nga rabinjtë rreth Torahut [*Talmudi babilonez.* Sinedri, 43a]; një grek i quajtur Lucian [*Vdekja e Pereguirit*, fq. 11-13 te *Veprat e Samasotas*, përkthyer nga H.W. Fowler dhe F.G. Fowler, 4 vëllime. Oxford: Clarendon Press, 1949; Suetoniusi (69-122 m.K.), kryesekretari i perandorit Hadrian [*Klaudia*, 25].
Shënim: J. Oswald Sanders shkruan: «Të debatosh se Krishti i Biblës është pasardhësi i imagjinatës së thjeshtë njerëzore dhe se nuk ka patur realitet historik, do t'i bënte ungjijtë po aq të mëdhenj sa ç'është një mrekulli në mbretërinë e letërsisë aq edhe Krishti i gjallë në mbretërinë e historisë. Ernest Renan shënonte se duhet një Jezus për të shpikur një Jezus. J.J. Rousseau debatonte se është më e pakonceptueshme që një numër personash të pranonte të shkruante një histori të tillë, se sa të formonte temën e saj» (Sanders, J. Oswald. *Krishti i pakrahasueshëm.* Moody Press. Chicago, 1971, fq. 57.)

*««Ai nuk bëri **asnjë mëkat** dhe nuk u gjet **asnjë mashtrim** në gojë të tij». Kur e fyenin, **nuk e kthente fyerjen**, kur vuante, **nuk kërcënonte**»* (1 Pjetrit 2:22, 23).

I PA MËKATI

Jeta e Jezusit qëndron në kundërshtim të fuqishme ndaj kulturave të botës të sunduara nga mëkati. Ai ishte personi i vetëm i pa mëkat që ka lindur ndonjëherë. Ai ishte *«u tundua në të gjitha ashtu si ne, por **pa mëkatuar**»* (Hebrenjve 4:15). Në mendjen e Tij nuk kaloi asnjë mendim i keq. Në buzët e Tij nuk doli asnjë fjalë e pakëndshme. Jezusi, ndërsa u rrit me vëllezërit dhe motrat e Tij nga nëna në një shtëpi modeste në Nazaret149, iu bind *në mënyrë të natyrshme* Dhjetë Urdhërimeve dhe çdo ligji tjetër të Perëndisë: me veprime e me mendje. Edhe pse Jezusi kishte një trup fizik si tonin, Ai nuk kishte natyrën e prirë ndaj mëkatit.

*«Ai u shfaq për të hequr mëkatet tona; dhe **në të nuk ka mëkat**»* (1 Gjonit 3:5).

Në moshën tridhjetë vjeçare Jezusi filloi veprën e tij zyrtare në tokë150. Lufta midis Perëndisë dhe Satanit po fillonte të përshkallëzohej. Satani e dinte se Biri i Perëndisë kishte ardhur për ta shtypur, por ai nuk e dinte *se si* kishte planifikuar ta bënte këtë Jezusi.

Ashtu siç ishte përpjekur Satani të tundonte njeriu i parë të përsosur për të mos iu bindur Ligjit të Perëndisë, por kështu tani ai do të përpiqej të tundonte Njeriun e dytë të Përsosur për të vepruar kundër Ligjeve të Perëndisë.

*«Dhe Jezusi... u kthye nga Jordani dhe Fryma e çoi në shkretëtirë, ku **për dyzet ditë e tundoi djalli**; gjatë atyre ditëve ai nuk hëngri asgjë, por kur ato kaluan, e mori uria.*

*Dhe djalli i tha: «**Nëse je Biri i Perëndisë**, i thuaj këtij guri të bëhet bukë».*

*Por Jezusi u përgjigj duke thënë: «**Është shkruar: 'Njeriu nuk do të rrojë vetëm me bukë, por me çdo fjalë të Perëndisë'**»»* (Luka 4:1-4).

Vër re se Satani nuk po përpiqej që Jezusi të bënte diçka «të keqe». Djalli donte thjesht që ky Njeri pa mëkat (i cili kishte pushtuar territorin «e tij») të vepronte në mënyrë të pavarur nga Perëndia Atë në qiell, meqë, ashtu siç pamë në kapitullin 11, *të mendosh apo të veprosh në mënyrë të pavarur nga Perëndia është **mëkat***.

Çështja është kjo: Nëse Mesia do të kishte kryer një mëkat të vogël Ai nuk do të kishte përmbushur misionin e Tij për të shpëtuar racën e mallkuar të Adamit nga ligji i mëkatit dhe vdekjes.

Ashtu si një njeri i zhytur në borxhe nuk është në gjendje të paguajë borxhin që i ka një person tjetër, po kështu edhe mëkatari nuk është në gjendje të paguajë për mëkatet e një mëkatari tjetër. Megjithatë, *Biri i Perëndisë*, i cili u bë *Biri i Njeriut151*, nuk kishte borxh apo mëkat të tijin për të paguar. Ai mund të kishte shmangur vdekjen gjithashtu meqë ishte pa mëkat, por, siç do të shohim më vonë, nuk ishte ky plani i Perëndisë.

Ndërkohë Satani u përpoq në mënyrë të përsëritur të shtynte Jezusin të mëkatonte duke e shtyrë Atë të vepronte në mënyrë të pavarur nga plani i përsosur i Perëndisë. Gjithmonë Jezusi iu

---

149 Mateu 13:55 e 56. Jezusi u rrit në Nazaret (Mateu 2:22 e 23; Luka 2:51 e 52), duke punuar si zdrukthëtar bashkë me të atin e Tij ligjor, Jozefin (Marku 6:3). Modestia e Jezusit fyente ata që donin një hero pushtues, e jo një Shërbëtor të përulur.

150 *«Dhe Jezusi ishte rreth tridhjetë vjeç; dhe e pandehnin se ishte bir i Jozefit...»* (Luka 3:23).

151 Jezusi i referohet shpesh vetes si *«Biri i Njeriut»*, një titull mesianik ky që do të thotë: «Bir i Njerëzimit» (greqisht: *Anthropos*). Çfarë titulli! E pëlqejmë apo jo, të gjithë jemi «bij (farefis) të njerëzimit». Por në rastin e Birit të ngritur të Perëndisë, Ai ***zgjodhi*** të bëhej *Biri i Njeriut* dhe të njëjtësohej me racën njerëzore. Kështu, ky titull thekson hyjninë e Jezusit po ashtu edhe anën e Tij njerëzore, meqë tregon ndërhyrjen vetjake të Perëndisë në njerëzim. Lexo Danieli 7:13-14; Mateu 8:20; Luka 5:24; 22:69, 70; Gjoni 5:27; 13:31; zbulesa 1:13-18; 14:14.

përgjigj djallit duke cituar Shkrimin152.

«Pastaj djalli e çoi në një mal të lartë dhe, për një çast, i tregoi të gjitha mbretëritë e botës. Dhe djalli i tha: «Unë do të të jap gjithë pushtetin e këtyre mbretërive dhe lavdinë e tyre, sepse m'u dha mua në dorë dhe unë ia jap kujt të dua. Në qoftë se ti, pra, duke rënë përmbys, më adhuron, do të jetë krejt jotja».

Por Jezusi, duke u përgjigjur, i tha: «Largohu prej meje, Satan. ***Është shkruar: 'Adhuro Zotin, Perëndinë tënd dhe shërbeji vetëm atij'****»»* (Luka 4:5-8).

Ashtu siç i kishte dhënë Perëndia Adamit pushtet ndaj krijimit, po kështu Satani po i ofronte Jezusit «pushtetin», të cilin ai, Satani, e kishte marrë me forcë kur Adami zgjodhi të ndiqte atë153.

Në dallim me Adamin Jezusi **nuk** iu bind Satanit.

Fjala e Perëndisë u bë mish.

NDJEKËSIT E JEZUSIT

Jezusi, menjëherë pasi filloi mision e Tij zyrtar, zgjodhi dymbëdhjetë burra për ta shoqëruar kudo shkonte. Shumë gra e ndoqën gjithashtu Jezusin. Këta burra e gra u bënë dëshmitarë okularë të gjithçkaje që tha dhe bëri Jezusi.

«Ai shkonte nëpër qytete dhe nëpër fshatra, duke predikuar dhe duke shpallur lajmin e mirë të mbretërisë së Perëndisë; me të ishin ***të dymbëdhjetët****, dhe* ***disa gra****, të cilat i kishte shëruar nga shpirtrat e këqij dhe nga sëmundjet... dhe shumë të tjera të cilat e ndihmonin atë me pasuritë e tyre»* (Luka 8:1-3).

Jezusi tregoi respekt të barabartë ndaj burrave, grave e fëmijëve. Shkrimet e Ungjillit janë të mbushur plot me rrëfime në të cilat lexojmë për Jezusin që i trajtoi gratë me dinjitet dhe mirësi që kapërcente kulturën judaike e romake të asaj kohe.

Jezusi konsideronte çdo person në tokë tejet të vlefshëm, por Ai kurrë nuk detyroi ndokënd ta dëgjonte, t'i besonte apo ta ndiqte. Ai pëlqente të kalonte kohë me njerëzit mendjet dhe zemrat e të cilëve dëshironin ta dëgjonin dhe të përvetësonin të vërtetën, pavarësisht se sa u kushtonte.

PYETJE THEMELORE

Ndërsa shumë njerëz të thjeshtë ndiqnin Jezusin, udhëheqësit fetarë judenj nuk e ndiqnin.

Një ditë Jezusi u bëri atyre një pyetje vendimtare:

«Ç'u duket juve për Krishtin? Biri i kujt është?» (Mateu 22:42).

Ata iu përgjigjën duke thënë se Mesia do të ishte pasardhës i mbretit David. Jezusi u kujtoi atyre se Davidi kishte profetizuar se Shpëtimtari i premtuar do të ishte si *biri tokësor i Davidit* ashtu edhe *biri qiellor i Perëndisë154*.

Më parë Jezusi u kishte bërë dishepujve të Tij një pyetje të ngjashme:

*«**«Kush thonë njerëzit se jam unë, i Biri i njeriut?»**.*

---

152 Për shembull, ky varg të cilin Jezusi e citoi nga Dhiata e Vjetër (te Luka 4:4) është marrë nga Torahu i Moisiut: Ligji i Përtërirë 8:3.

153 Satani, për shkak të mëkatit të njeriut, u bë *«princi i kësaj bote»* dhe *«prijësi i pushtetit të erës, sipas frymës që vepron tani në bijtë e mosbindjes»* (Gjoni 12:31; Efesianëve 2:2). Biri i Perëndisë kishte ardhur për të kthyer sundimin e humbur të njeriut për shkak të mëkatit, por Ai nuk e bëri sipas mënyrës së Satanit. Ai e bëri sipas mënyrës së Perëndisë.

154 Psalmi 110 dhe Psalmi 2; Mateu 21:41-46.

Dhe ata thanë: «Disa... një nga profetët».
*Ai u tha atyre: **«Po ju, kush thoni se jam unë?»**.*
Dhe Simon Pjetri duke u përgjigjur tha: «Ti je Krishti, Biri i Perëndisë të gjallë».
Dhe Jezusi duke përgjigjur u tha: «I lumtur je ti, o Simon, bir i Jonas, sepse këtë nuk ta zbuloi as mishi as gjaku, por Ati im që është në qiej»» (Mateu 16:13-17).

Herët apo vonë ne të gjithë duhet t'i përgjigjemi të njëjtës pyetje:
Çfarë mendon për Jezusin? Bir i kujt është?

ÇFARË THONË DISA?

Për disa perëndimorë *Jezusi* është më tepër se një fjalë e njohur për sharje.
Të tjerë thonë se Ai ishte një mësues i madh moral, por asgjë më tepër.
Judenjtë ortodoksë shmangin madje përmendjen e emrit Jezus, duke iu referuar atij vetëm si «ai njeri».
Hindutë e konsiderojnë Jezusin si një prej shumë mishërimeve hyjnore midis turmës së tyre të perëndive e perëndeshave.
Fqinjët e mi myslimanë më thonë: «Ne e nderojmë Jezusin si profet i madh, por ai nuk është Biri i Perëndisë». Një korrespondent me anë të postës elektronike mendon kështu:

Jetoj në Arabinë Saudite... Ne besojmë se Jezusi ishte thjesht një profet dhe jo Biri i Perëndisë. Jezusin nuk e vranë. Ai do të kthehet dhe gjithkush do ta shohë se kë anë do të mbajë. Shpresoj që kjo të ndodhë sa të jesh gjallë në mënyrë që të bashkohesh me fenë tonë të mrekullueshme dhe të shohësh dritën e vërtetë.

Dhe një korrespondent malajzian më ka shkruar:

Besoj se Perëndia është Një i vetëm dhe nuk ka qenë kurrë apo të ngjajë si njeri... Nëse ka ndonjë që e mendon Perëndinë se ekziston në formë njerëzore, atëherë ai apo ajo është një blasfemues i madh.

Këto pikëvështrime rrjedhin nga ajo që shpall Kurani për Jezusin.

ÇFARË THOTË KURANI?

Kurani pohon në mënyrë të përsëritur se Jezusi ishte *«jo më tepër se një profet»* (Sure 4:171-173; 5:75; 2:136). Megjithëkëtë, libri i nderuar nga myslimanët shpall gjithashtu Jezusin si unik midis profetëve, sepse nuk kishte baba biologjik, duke e quajtur Atë *Isa ibn Mariam*, *«Jezusi, biri i Marisë»* (Sure 19:34). Kurani përmend mëkatet e profetëve, por kurrë nuk i atribuon mëkate Jezusit. Ai është quajtur *«Biri i shenjtë»155*. Kurani paraqet gjithashtu Jezusin si profetin e vetëm me fuqinë për të krijuar jetën, të hapë sytë e të verbërve, të pastrojë lebrosët dhe të ngjallë të vdekurit156. Dhe vetëm Jezusit Kurani i atribuon titujt fisnikë të *Al Masih* (Mesia), *Ruh Allah* (Shpirti apo Fryma e Perëndisë) dhe *Kalimat Allah* (Fjala e Perëndisë)157.

Pasi pamë këto pohime të Kuranit rreth veçantisë së Jezusit, duhet të tregojmë se portreti i Kuranit i *«Mesias, Jezusit, birit të Marisë»* është krejt ndryshe nga ai i Biblës. Për shembull, i njëjti varg i Kuranit, i cili i atribuon Jezusit titujt e sipërpërmendur, pohon: *«Mesia, Jezusi, biri i Marisë, ishte **vetëm një lajmëtar i Allahut** dhe **fjala e Tij** që Ai ia përcolli Marisë dhe **një frymë nga Ai**. Kështu, besoni në Allahun dhe lajmëtarët e Tij, **dhe mos thoni: 'Tre'. Heshtni!** Është më mirë për ju! Allahu është vetëm një Allah. mos **Qoftë larg nga Madhështia e Tij e mrekullueshme që Ai të***

155 Kurani 19:19; Krahasoje këtë me 48:2; 47:19.
156 Kurani 19:19; 3:45-51; 5:110-112; 19:19.
157 Kurani 4:171.

ketë një bir» (Sure 4:171).

Në Senegal, fëmijë dhe të rritur jo vetëm që thonë menjëherë: «Jezusi nuk është Biri i Perëndisë! Perëndia nuk ka bir!», por me bindje të njëjtë shpallin: «Jezusi nuk u kryqëzua!».

Nga e kanë marrë idenë se Jezusi nuk është kryqëzuar?

Kjo ide vjen gjithashtu nga Kurani, i cili shpall: *«[Judenjtë] shqiptuan kundër Marisë një padi të rreme të rëndë; ata thanë me mburrje: «Ne vramë Krishtin Jezus, birin e Marisë, Lajmëtarin e Allahut»; **por ata nuk e vranë, as e kryqëzuan**, por kështu iu duk atyre dhe ata që nuk bien dakord janë plot me dyshime, pa njohje të sigurt, por vetëm me hamendësim, **sepse me siguri ata nuk e vranë**. Jo, Allahu e ngjiti te Vetja; dhe Allahu është Përlëvduar në Fuqi e Zgjuarsi»* (Sure 4:156-158).

ÇFARË THOTË BIBLA?

Shekuj para se të shkruhej Kurani, dyzet profetët dhe apostujt që shkruan Shkrimet e Dhiatës së Vjetër dhe të Re dhanë një portret tjetër të Mesias dhe misionit të Tij.

Gjoni, i cili eci dhe foli me Jezusin për më tepër se tre vjet, rreth titullit të Jezusit si «Biri i Perëndisë», dëshmoi për Të:

*«Jezusi bëri edhe shumë shenja të tjera në prezencën e dishepujve të tij, të cilat nuk janë shkruar në këtë libër. Por këto gjëra janë shkruar që ju të besoni se **Jezusi është Krishti, Biri i Perëndisë** dhe që, duke besuar, ta keni **jetën në emër të tij**»* (Gjoni 20:30, 31).

Apostulli Gjon ka shkruar gjithashtu:

*«Në fillim ishte **Fjala** dhe **Fjala ishte pranë Perëndisë**, dhe **Fjala ishte Perëndi**. Ai (fjala) ishte në fillim me Perëndinë. Të gjitha gjërat u bënë me anë të tij (fjala), dhe pa atë nuk u bë asnjë nga ato që u bënë.... **Dhe Fjala u bë mish dhe banoi ndër ne**; dhe ne soditëm lavdinë e tij, si lavdia e **të vetëmlindurit prej Atit**, plot hir e të vërtetë»* (Gjoni 1:1-3, 14).

Një mik mysliman, disa vjet më parë, më tha në mirëbesim: «Kurani i vë Jezusit titullin ***Kalimat** Allah* (Fjala e Perëndisë) dhe ***Ruh** Allah* (Shpirti i Perëndisë). Nëse Jezusi është ***Fjala*** dhe ***Shpirti** e Perëndisë*, atëherë Ai është Perëndi!».

Më vonë disa e paditën mikun tim për blasfemi dhe *shirk* (arabisht: *vënia përkrah një ortaku me Perëndinë*[158]). Të paktën nuk ishte i vetmi! Jezusi u padit nga udhëheqësit fetarë judenj në të njëjtën mënyrë.

Jezusi tha:

*«**«Unë dhe Ati jemi një»**.*
***Prandaj Judenjtë morën përsëri gurë për ta vrarë me gurë**.*
Jezusi u përgjigj atyre: «Ju tregova shumë vepra të mira nga Ati im; për cilën nga këto më vrisni me gurë?».
*Judenjtë u përgjigjën duke thënë: «Ne nuk të vrasim me gurë për asnjë vepër të mirë, po **për blasfemi**, dhe sepse **ti, duke qenë njeri, e bën veten Perëndi**»* (Gjoni 10:30-33).

Judenjtë paditën Jezusin se po bënte të njëjtën gjë që u përpoq të bënte Luciferi: të pushtonte pozicionin unik dhe të lartë që i përkiste vetëm Perëndisë. Ata e paditën Jezusin se *e bënte veten Perëndi*.

Por ata e paditën mbrapsht.

MISHËRIMI, JO HYJNIZIMI

158 Mëkati përfundimtar në Islam është *«shirk»-u* (arabisht *vë përkrah*). *Shirk* është mëkati i konsideratës së diçkaje apo dikujt të barabartë me Perëndinë.

As Jezusi as profetët nuk ka mësuar se *një njeri mund të bëhet Perëndi*, por Shkrimi e bën të qartë se *Perëndia mund bëhej njeri.*

Për shembull, 700 vjet para se të lindte Mesia, profeti Isaia shkroi:

*«Populli që ecte në terr pa një dritë të madhe; mbi ata që banonin në vendin e hijes së vdekjes doli një dritë... Sepse na **ka lindur një fëmijë**, **një djalë na është dhënë**. Mbi supet e tij do të mbështetet perandoria dhe do të quhet Këshilltar i admirueshëm, **Perëndi i fuqishëm**, Atë i përjetshëm, Princ i paqes»159* (Isaia 9:2, 6).

Isaia shkroi gjithashtu këto fjalë për Mesinë që do të vinte:

*«Ti që sjell lajmin e mirë, ngrije zërin me forcë! Ngrije zërin, mos ki frikë! Thuaju qyteteve të Judës: **«Ky është Perëndia juaj!»**»* (Isaia 40:9).

Që nga fillimi plani i Perëndisë përfshinte *mishërimin* (Perëndia që merr trup njerëzor), jo *hyjnizimin* (një njeri që e bën veten perëndi). Të hedhësh idenë se *një njeri u bë Perëndi* do të thotë të blasfemosh, por të pranosh se *Fjala e përjetshme u bë njeri* do të thotë të përvetësosh planin e lashtë të Perëndisë.

NË LETËR *DHE* PERSONALISHT

Nëse dëshiron të njohësh mirë dikë, cila metodë është më e mira?

- Kufizo komunikimin tënd me letra të shkruara
- Ose, pasi të kesh shkëmbyer letra për njëfarë periudhe kohe, tako person ballë për ballë dhe kalo kohë së bashku me të.

Shkrimet, në bukurinë e tyre, na tregojnë se si Perëndia, i cili ecte dhe fliste një herë e një kohë me Adamin dhe Evën dhe planifikoi për pasardhësit e tyre ta njihnin Atë personalisht, kurrë nuk kishte synim të kufizonte komunikimin e Tij vetëm me *letra*. Që nga fillimi Ai planifikoi të komunikonte me ta ***personalisht***. Zoti, i cili për shekuj kishte profetët e Tij që shkruan Fjalën e Tij në rrotuj papirusi dhe *lëkurë kafshësh*, premtoi t'i zbulohej njerëzimit në ***lëkurë njerëzore***. Perëndia jo vetëm planifikoi të siguronte për ne fjalët e Tij në *një libër*, por do të siguronte edhe Fjalën e Tij në ***një trup***.

*«Duke hyrë në botë, **ai** thotë: «...Bëre gati për mua **një trup**»»* (Hebrenjve 10:5)160.

*«Dhe s'ka asnjë dyshim se misteri i mëshirës është i madh: **Perëndia** u shfaq **në mish**»* (1 Timoteut 3:16).

BRENDA MADHËSHTISË SË TIJ?

---

159 Vër re titujt që i atribuohen Mesias së premtuar:

I admirueshëm = Një titull i përdorur vetëm për Perëndinë. Do të thotë *«I jashtëzakonshëm»*.

Këshilltar = Mesia do të ishte *Personifikimi i Diturisë*.

Perëndia i fuqishëm = Vetë Perëndia do të merrte një trup njerëzor.

Atë i përjetshëm = Ai do të ishte *Zotëruesi i Përjetësisë*.

Princ i Paqes = Ai do të siguronte për të gjithë ata që besojnë në Të: *paqe me Perëndinë* (Romakëve 5:1), *paqe me të tjerët* (Efesianëve 2:14-18), *paqe të brendshme* (Filipianëve 4:7) dhe përfundimisht *paqe të përbotshme* (shiko kapitullin 29).

160 Profeti David paratha ardhjen e Zotit në tokë Personalisht: *«Ja, **po vij**. Në rrotullën e librit shkruhet për **mua**»* (Psalmi 40:7). Malakia profetizoi se Perëndia do të dërgonte një pararendës për të përgatitur njerëzit për mbërritjen e *«Zotit»* (Malakia 3:1).

Pavarësisht nga shpalljet e përsëritura të Perëndisë rreth planit të Tij për të banuar me njeriun, dëgjoj njerëzit të thonë: «Kurrë mos qoftë që madhështia e jashtëzakonshme e Perëndisë që Ai të bëhet njeri!».

Ndërsa koncepti i mishërimit është alarmues për mendjen, a është nën nivel me madhështinë e Perëndisë? Apo është një pjesë përbërëse e natyrës dhe planit të Perëndisë për të rivendosur marrëdhënien e ngushtë me popullin që Ai krijoi për vete?

Në jetë ndihemi afër atyre që kanë përjetuar atë që kemi përjetuar vetë. Ata që janë më të në gjendje për të ngushëlluar dhe ndihmuar janë ata që kanë kaluar të njëjtat beteja e brenga. Krijuesi ynë është Ngushëlluesi përfundimtar.

*«**Sepse, duke qenë se bijtë kanë marrë pjesë prej mishi dhe gjaku, po ashtu edhe ai u bë pjestar në po ato gjëra**... sepse, duke qenë se ai vetë hoqi kur u tundua, mund t'u vijë në ndihmë atyre që tundohen.... Sepse ne nuk kemi kryeprift që nuk mund t'i vijë keq për dobësitë tona, po një që u tundua **në të gjitha ashtu si ne, por pa mëkatuar**»* (Hebrenjve 2:14, 18; 4:15).

Që nga fillimi ishte plani i Perëndisë të merrte kufizimet dhe sikletin e një trupi prej mishi, të bëhej pis nën thonjtë e Tij, të kishte uri, të lëndohej dhe të përjetonte atë që përjetojmë ne. Ata që mësojnë ndryshe jo vetëm që refuzojnë profetët dhe planin e Perëndisë, por po refuzojnë natyrën dhe atributet e Perëndisë. Në vend që të pranojnë zbulimin e Perëndisë të vetvetes si Krijuesi besnik dhe i dashur i cili do që njerëzit ta njohin në mënyrë vetjake, ata shpallin se Ai është i paparashikueshëm dhe i panjohur.

Nuk ka asgjë «madhështore» të jesh jo i gatshëm për të zbritur në nivelin e një tjetri për t'i shërbyer dhe bekuar. Asnjëherë në histori Krijuesi ynë nuk ka përçmuar mendimin e zbritjes në nivelin tonë. Ky ka qenë plani dhe gëzimi Tij për të bërë një gjë të tillë161.

*«Duke **qenë i pasur, u bë i varfër** për ju, që ju të bëheni të pasur me anë të varfërisë së tij»* (2 Korintasve 8:9).

Për ju dhe për mua Fjala e Përjetshme vizitoi planetin tonë, personalisht. Krijuesi i gjithësisë, i cili *«ishte i pasur»* në lavdi e nder, *«u bë i varfër»*, duke marrë vendin e një shërbëtori, në mënyrë që ne të bëheshim të pasur, jo me para dhe zotërime materiale, por me çdo bekim frymëror siç janë falja, drejtësia, jeta e përjetshme dhe një zemër e mbushur me dashurinë, gëzimin, paqen dhe dëshirat e Tij të shenjta.

PËRKUFIZIMI I MADHËSHTISË

Shumë mendojnë se Perëndia është *shumë i madh* për të ardhur në tokë në një trup mishi e gjaku. A mos ndodh që ata mendojnë kështu ngaqë përkufizimi i tyre i fjalës *i madh* ndryshon nga përkufizimi i Perëndisë për këtë fjalë?

Jezusi përkufizon madhështinë e vërtetë kur u tha dishepujve të Tij:

---

161 A zvogëlohet madhështia e Perëndisë zbritja në nivelin tonë? Imagjino që ti dhe miku yt po flisnin për dy udhëheqës frymërorë të respektuar: njërin do ta quajmë Omar dhe tjetrin Aaron. Miku yt thotë: «Aaroni luan me makina lodra, por Omari jo». Si një person që ke respekt të madh për Aaronin, ti përgjigjesh: «Kurrë! Qoftë larg që Aaroni të luajë me makina lodra!». Në fillim një reagim i tillë tingëllon i arsyeshëm dhe i drejtë. Më pas historia shpaloset që si Omari dhe Aaroni kanë djem të rinj që duan që etërit e tyre të ulen në dysheme dhe të bashkohen me ta të luajnë me lodrat e tyre. Çfarë do të themi nëse dëgjojmë se Aaroni ishte i lumtur të kalonte kohë me bijtë e tij në këtë mënyrë, ndërsa Omari refuzoi të bënte një gjë të tillë ngaqë mendonte se ishte poshtë dinjitetit të tij? Kush do të ishte babai më i mirë, njeriu dhe udhëheqësi, Omari apo Aaroni? Në mënyrë të ngjashme, kur njerëzit thonë: «Është jashtë madhështisë së Shumë të Lartit që Ai të shfaqet në tokë si njeri», qëllimet e tyre mund të jenë të mira, por në vend që të ngrenë lart madhështinë e Perëndisë, ata po e shëmtojnë.

*«Ju e dini që ata që konsiderohen sundues të kombeve i sundojnë ato dhe të mëdhenjtë e tyre ushtrojnë mbi to pushtetin e tyre; por kjo s'duhet të ndodhë midis jush; madje ai nga ju që do të dojë të bëhet **i madh**, do të jetë **shërbëtori** juaj; dhe kushdo nga ju që do të dojë të jetë **i pari**, do të jetë **skllavi i të gjithëve. Sepse edhe Biri i njeriut nuk erdhi që t'i shërbejnë, por për të shërbyer dhe për të dhënë jetën e tij si çmim për shpengimin e shumë vetave**»* (Marku 10:42-45).

Personi më i madh është ai që përulet më shumë dhe u shërben të tjerëve më mirë[162].
Këtë ka bërë Krijuesi ynë për ne.

ZOT I ERËS DHE I VALËVE

Një ditë Jezusi ishte me dishepujt e Tij në varkën e tyre të peshkimit në detin e Galilesë.

*«Dhe ja, që u ngrit në det **një stuhi aq e madhe**, sa valët po e mbulonin barkën, por ai [Jezusi] flinte.*
Dhe dishepujt e tij iu afruan dhe e zgjuan duke i thënë: «O Zot, na shpëto, ne po mbarojmë!».
*Por ai u tha atyre: «Pse keni frikë, o njerëz besimpakë?». Dhe, pasi u ngrit, qortoi erërat dhe detin, dhe u bë **bunacë e madhe**.*
*Atëherë njërëzit u mrekulluan dhe thoshnin: «**Kush është ky, të cilit po i binden deti dhe erërat?**»»* (Mateu 8:24-27).

Si do t'i përgjigjeshe *ti* pyetjes së dishepujve?

«KUSH ËSHTË KY?»

Në mënyrë të qartë Jezusi ishte njeri. Ai po flinte në varkë; Ai e dinte se çfarë ishte lodhja, uria dhe etja. Por pastaj u çua më këmbë dhe qortoi furtunën. Menjëherë era e furishme pushoi dhe deti i tërbuar u bë i qetë.
Nuk është për t'u çuditur kur dishepujt pyetën:

«Kush është ky?».

Një mijë vjet më parë psalmisti kishte shkruar:

*«O Zot, Perëndi i ushtrive, kush është i fuqishëm si ti, **o Zot?**... **Ti e sundon tërbimin e detit; kur valët e tij ngrihen, ti i qetëson**»* (Psalmi 89:8 e 9).

«Kush është ky?». Ungjilli flet për Jezusin që ecën në det[163]. Përsëri dishepujt e Jezusit *«mbetën jashtëzakonisht të habitur në veten e tyre dhe u mrekulluan»* (Marku 6:51). Por Jezusi nuk qëndroi mbi valët e detit që njerëzit të mrekulloheshin; Ai e bëri atë që njerëzit të kuptonin se kush është Ai.
Dy mijë vjet më parë profeti Job tha kështu për Perëndinë:

*«**I vetëm** shpalos qiejt dhe **ecën mbi valët e larta të detit**»* (Jobi 9:8).

«Kush është ky?». Perëndia na fton të bashkojmë pikat dhe të kuptojë se kush ishte dhe kush është Jezusi.
Tmerrësisht pjesa më e madhe nuk e kuptojnë.

---

162 Gjoni 13 tregon për Jezusin që lau këmbët e dishepujve: puna e një shërbëtori! Të lexosh Ungjillin do të thotë të takosh Shërbëtorin përfundimtar: vetë Zotin.
163 Mateu 14; Marku 6; Gjoni 6.

*«Ai (fjala) ishte në botë, dhe bota u krijua me anë të tij, por **bota nuk e njohu**»* (Gjoni 1:10).

«Kush është ky?». Vetë Jezusi iu përgjigj kësaj pyetjeje një ditë ndërsa po fliste me një turmë fetare kundërshtare.

«UNË JAM»

*«Dhe Jezusi u foli atyre përsëri duke thënë: «**Unë jam drita e botës**; kush **më** ndjek nuk do të ecë në errësirë, por do të ketë dritën e jetës.... **Në të vërtetë, në të vërtetë po ju them se ai që zbaton fjalën time, nuk do ta shohë kurrë vdekjen, përjetë**».*

*Pra Judenjtë i thanë: «...Ti ke një demon. Abrahami dhe profetët kanë vdekur, kurse ti thua: 'Kur njëri zbaton fjalën time, nuk do ta shijojë kurrë vdekjen, përjetë'.Ti qenke më i madh se ati ynë Abraham, i cili ka vdekur? Edhe profetët kanë vdekur; **kush pretendon se je**?».*

Jezusi u përgjigj: «...Abrahami, ati juaj, ngazëllohej në shpresën që të shihte ditën time; e pa dhe u gëzua».

Judenjtë, pra, i thanë: «Ti ende nuk je pesëdhjetë vjeç dhe e paske parë Abrahamin?».

*Jezusi u tha atyre: «**Në të vërtetë, në të vërtetë unë po ju them: para se të kishte lindur Abrahami, unë jam**».*

***Atëherë ata morën gurë, që t'i hidhnin kundër tij**; por Jezusi u fsheh dhe doli nga tempulli, duke kaluar midis tyre; dhe kështu u largua»* (Gjoni 8:12, 51-53, 56-59).

Pse u përpoqën judenjtë ta vrisnin me gurë Jezusin? Sepse tha: *«Ai që zbaton **fjalën time**, nuk do ta shohë **kurrë vdekjen**»* dhe *«**Para** se të kishte lindur Abrahami, **UNË JAM**»*. Jezusi jo vetëm që k ishte pohuar autoritetin e Tij ndaj vdekjes dhe moshën e Tij më të madhe ndaj asaj të Abrahamit (i cili kishte vdekur 1900 vjet më parë), por përdori gjithashtu emrin vetjak të Perëndisë: ***«UNË JAM»164***.

Dëgjuesit e Jezusit kuptuan atë që donte të thoshte ai. Prandaj e paditën për blasfemi dhe morën gurë për ta goditur.

ADHURO VETËM PERËNDINË

Jezusi mësoi vazhdimisht se vetëm Perëndia është i denjë të jetë Objekti i adhurimit tonë. Për këtë arsye Jezusi tha: *«**Adhuro Zotin, Perëndinë tënde**, dhe shërbeji **vetëm** atij»* (Mateu 4:10). Megjithatë Ungjilli flet për jo më pak se dhjetë raste kur njerëzit janë përkulur para Jezusit dhe e kanë adhuruar.

Një ditë, *«një lebroz erdhi dhe **e adhuroi165**, duke thënë: «O Zot, po të duash, ti mund të më shërosh». Jezusi e shtriu dorën, e preku dhe i tha: «Po, unë dua, shërohu». Dhe në atë çast u shërua nga lebra e tij»* (Mateu 8:2 e 3). A e shëroi Jezusi lebrozin që ai ta adhuronte?

Jo, Ai thjesht e preku dhe e shëroi.

Një dishepull, që quhej Thoma, pasi Jezusi u ngjall prej së vdekurish, ra përmbys para Jezusit dhe tha: *«Zoti im dhe **Perëndia im!**»*. A e qortoi Jezusi atë për blasfemi?

Jo, Jezusi thjesht tha: *«Sepse më ke parë, Thoma, ti ke besuar; lum ata që nuk kanë parë dhe kanë besuar!»* (Gjoni 20:28 e 29).

Çfarë na mëson kjo rreth asaj që është Jezusi?

---

164 Nëse Jezusi do të kishte dashur të thoshte se Ai kishte ekzistuar para Abrahamit, do të kishte thënë: «Para se të kishte lindur Abrahami, unë isha», por *«**Para** se të kishte lindur Abrahami, **unë jam**»*. Shiko kapitullin 9 rreth fjalës YHWH (Eksodi 3:14).

165 Fjala «adhurim» rreth atyre që adhuruan Jezusin është e njëjta fjalë e përdorur për ata që adhurojnë Perëndinë (krahaso Mateun 8:2 me Zbulesën 7:11. Në të dyja rastet «adhuruan» është fjala greke *proskneo* që do të thotë «të biesh përmbys në admirim e adhurim»).

VENDOSI TI

Ajo që secili prej nesh vendos të besojë rreth Jezusit është zgjedhja jonë vetjake, por askush të mos përvetësojë një vlerësim rreth Tij kontradiktor në vetvete. Nëse Jezusi ishte «një profet i madh», ashtu siç më thonë fqinjët e mi, atëherë Ai ishte gjithashtu ajo që pohonte se ishte: *Fjala e përjetshme dhe Biri i Perëndisë*. Të shpallësh se Jezusi është «jo më shumë se profet», do të thotë të mohosh si dëshminë e Jezusit po ashtu edhe mesazhin e profetëve166.

C. S. Lewis, një ish-skeptik dhe një prej intelektualëve të mëdhenj të shekullit të njëzet, shkroi kështu për Jezusin:

«Po përpiqem këtu të parandaloj ndokënd të thotë gjënë me të vërtetë të marrë që thonë shpesh njerëzit rreth Tij: «Jam gati të pranoj Jezusin si një mësues të madh të moralshëm, por nuk e pranoj pohimin e Tij se është Perëndi». Kjo është diçka që nuk duhet ta themi. Një njeri që ka qenë thjesht një njeri dhe ka thënë gjërat që ka thënë Jezusi nuk do të ishte një mësues i madh i moralshëm. Ai ose do të ishte i çmendur ose do të ishte Djalli i Ferrit. Duhet të bëni zgjedhjen tuaj. Ose ky njeri ishte, dhe është, Biri i Perëndisë, ose i çmendur apo edhe më keq se kaq. Mund t'ia mbyllni gojën si një të marri, mund ta pështyni dhe vrisni si demon, ose mund të biesh në këmbët e Tij dhe ta quash Zot dhe Perëndi. Por le të mos kemi ndonjë absurditet se Ai është një mësues i madh njerëzor. Ai nuk na ka lënë ndonjë shteg në këtë drejtim. Ai nuk e ka patur këtë qëllim»167.

«NA THUAJ HAPTAS»

Shumë shpesh dikush më thotë: «Më trego në Bibël ku ka thënë Jezusi: «Unë jam Perëndi!»». Udhëheqësit fetarë të kohës së Jezusit u përpoqën ta detyronin Atë që të bënte pohime të ngjashme.

*«Jezusi tha: «Unë jam **dera**; nëse dikush hyn nëpërmjet **meje**, do të shpëtohet».... E rrethuan, pra, Judenjtë dhe i thanë: «Deri kur do të na mbash pezull? Nëse je Krishti, **na e thuaj haptas**».*

*Jezusi u përgjigj atyre: «Unë jua kam thënë, por ju nuk besoni; veprat që bëj në emër të Atit tim, janë ato që dëshmojnë për mua.... **Unë dhe Ati jemi një**».*

Prandaj Judenjtë morën përsëri gurë për ta vrarë me gurë.

Jezusi u përgjigj atyre: «Ju tregova shumë vepra të mira nga Ati im; për cilën nga këto më vrisni me gurë?».

*Judenjtë u përgjigjën duke thënë: «**Ne nuk të vrasim me gurë për asnjë vepër të mirë, po për blasfemi, dhe sepse ti, duke qenë njeri, e bën veten Perëndi**»»* (Gjoni 10:9, 24, 25, 30-33)

Pse turma fetare donte ta vriste me gurë?

Ngaqë Jezusi kishte thënë: *«Unë dhe Ati jemi **një**»*. Sipas mendimit të tyre pohimi i Jezusit rreth unitetit me Perëndinë ishte blasfemi. Megjithkëtë, po këta judenj shpallnin rregullisht besimin e tyre në Perëndinë duke thënë: *«Adonai Elohejnu Adonai **eshad**»* që do të thotë: *«Zoti, Perëndia ynë, Zoti është **një i vetëm*** [një njësi në shumës]*»*. Jezusi po e shpallte veten se ishte Bir i Perëndisë, i cili kishte qenë gjithmonë një me Perëndinë168. Kjo është arsyeja përse judenjtë e paditën për blasfemi.

Jezusi nuk u kapardis kurrë për ekzistencën e Tij të përjetshme si Fjala dhe Biri i Perëndisë. Ai nuk shkoi vërdallë duke thënë: «Unë jam Perëndia! Unë jam Perëndia!». Në vend të kësaj Ai jetoi në tokë ashtu siç kishte synuar që tërë njerëzimi të jetonte: në përulësi të plotë dhe nënshtrim të vullnetshëm ndaj Perëndisë.

Jezusi është Personi i vetëm që mund të thotë: *«Unë kam zbritur nga qielli **jo për të bërë***

166 Nëse akoma kapesh pas idesë së pambështetur se Shkrimi i Biblës është ndryshuar, lexo përsëri kapitullin 3, me titullin: «Prishur apo ruajtur».

167 Lewis. C.S. *Krishterimi i dukshëm*. NY: Macmillan-Collier, 1960, fq. 55 e 56.

168 Për një shqyrtim të njësisë të ndërlikuar të Perëndisë lexo përsëri kapitullin 9.

vullnetin tim**, por **vullnetin e atij** që më ka dërguar»* (Gjoni 6:38). Lavdia e jetës së Jezusit ishte që Ai, *Biri i **Perëndisë i përlëvduar, u përul për t'u bërë *Biri i **Njeriut***.

Zoti Jezus zgjodhi të komunikojë se kush ishte në mënyrë të përulur, por të fuqishme në të njëjtën kohë.

Një herë, një i ri i pasur shkoi te Jezusi dhe iu drejtua Atij me titullin: *«Mësues **i mirë**»*. Kështu Jezusi pyeti të riun: *«Përse **më** quan të mirë? Askush nuk është i mirë, përveç një të vetmi, domethënë **Perëndisë**»* (Luka 18:19)169. Ky i pasur nuk besonte se Jezusi ishte Perëndi, por Jezusi, personifikimi i mirësisë hyjnore, po e ftonte të vendoste pjesët e kuadros së bashku dhe të kuptonte se kush është.

Ai dëshiron që edhe ne ta kuptojmë170.

MBËSHTETJA E FJALËVE ME VEPRA

Mrekullitë e shumta madhështore që Jezusi kreu shfaqën autoritetin dhe fuqinë e Tij ndaj çdo elementi të krijimit të rënë e të mallkuar nga mëkati. Ai i njihte mendimet e njerëze, fali mëkatin, shumoi bukën dhe peshqit për mijëra vetë, qetësoi furtunat dhe urdhëroi frymët e këqinj të largoheshin. Ai, me një fjalë të vetme apo me një prekje, shëroi të sëmurët dhe bëri të çalët të ecnin, të verbërit të shikojnë, të shurdhët të dëgjojnë dhe të vdekurit të ngjallen. Ashtu siç kishin parathënë profetët, Mesia ishte *«Krahu i Zotit»* në tokë171.

Për ata që kishin sy për të parë, madhështia e jashtëzakonshme e Jezusit ndriçoi në çdo anë të qenies së Tij. Veprat vërtetuan fjalët e Tij. Për shembull, ashtu siç lexuam, Jezusi pohoi se ishte *«Jeta»*. Dhe si e vërtetoi Ai këtë pohim? Ai e vërtetoi duke urdhëruar të vdekurit të ngjalleshin.

Në një rast Zoti Jezus ishte te varri i Llazarit, i cili kishte vdekur katër ditë më parë. Kufoma e Llazarit ishte varrosur në një varr shkëmbor. Jezusi i dha motrës që vajtonte për vëllanë që të mos qante, se i vëllai do të ngjallej përsëri.

Motra i tha Jezusit: *«E di se do të ringjallet, në ringjallje, ditën e fundit»*.

Jezusi u përgjigj: *«**Unë jam ringjallja dhe jeta**; ai që beson në mua, edhe sikur të duhej të vdesë do të jetojë»* (Gjoni 11:24, 25).

Pastaj, për të vërtetuan pohimin e Tij, Jezusi *«thirri me zë të lartë: «**Llazar, eja jashtë!**». Atëherë **i vdekuri doli**, me duart e këmbët të lidhura me rripa pëlhure dhe me fytyrën të mbështjellë në një rizë.*

Jezusi u tha atyre: «Zgjidheni dhe lëreni të shkojë!».

---

169 Shumë hasin pengesë rreth një aspekti tjetër të kësaj historie të Jezusit dhe të riut të pasur. Ai shkoi duke vrapuar te Jezusi dhe e pyeti: *«Mësues i mirë, çfarë **të mire** duhet të bëj që të kem **jetë të përjetshme**?»* (Mateu 19:16; Marku 10:17; Luka 10:25). Turmës pyetja e të riut u duk me vend, por jo Zotit. Jezusi e dinte se ky njeri fetar nuk kishte rrokur akoma të vërtetat themelore rreth shenjtërisë së pafund të Perëndisë dhe gjendjes absolute në mëkat të njeriut. Ky njeri i drejtë në sytë e tij imagjinoi se mund të siguronte rrugën e tij për në parajsë; që në njëfarë mënyre do të ishte i mirë në mënyrë të mjaftueshme. Ai ishte si një fëmijë që i zgjat një dorë të pisët plot me monedha bakri njeriut më të pasur të botës, duke i thënë: «Sa duhet të të jap në mënyrë që të trashëgoj pasurinë tënde?». Si iu përgjigj Jezusi atij? Ai e drejtoi te Torahu dhe te Dhjetë Urdhërimet për t'i treguar atij se nuk mund të kënaqte kurrë, me forcat e tij, standardin e Perëndisë të drejtësisë së përsosur. Nuk ka *«jetë të përjetshme»* për ata që mendojnë se mund ta trashëgojnë duke bërë diçka *«të mirë»*.

170 Jezusi tha gjithashtu: *«Zemra juaj mos u trondittë; besoni në **Perëndi** dhe besoni edhe në **mua**!... **Unë jam udha, e vërteta dhe jeta; askush nuk vjen tek Ati përveçse nëpërmjet meje**... Si vallë po thua: 'Na e trego Atin?'. A nuk beson se **unë jam në Atin dhe se Ati është në mua**?... Më besoni se unë jam në Atin dhe se Ati është në mua; në mos, **më besoni për shkak të vet veprave**»* (Gjoni 14:1, 6, 9-11).

171 Isaia 53:1; Gjoni 12:28; Luka 1:51; Shiko gjithashtu: Isaia 40:10, 11; 51:5; 52:10; 59:16; 63:5; Jeremia 32:17.

Atëherë shumë nga Judenjtë, që kishin... parë gjithçka kishte bërë Jezusi, besuan në të. Por disa nga ata shkuan te farisenjtë dhe u treguan atyre ç'kishte bërë Jezusi. ***Që nga ajo ditë, pra, ata vendosën ta vrasin****... **Atëherë krerët e priftërinjve vendosën ta vrasin edhe Llazarin**, sepse për shkak të tij, shumë veta... besonin në Jezusin»* (Gjoni 11:43-46, 53; 12:10, 11)172.

Sa e ngurtë zemra njerëzore!

ZEMRAT E NGURTA

Duke patur pohimet e Jezusit dhe popullaritetin gjithnjë e në rritje, udhëheqësit ziliqarë fetarë e politikë të judenjve u bashkuan nga një pasion në rritje: Jezusit i duhej mbyllur goja! Ata po mundoheshin të gjenin një shkak, çfarëdo shkaku, për ta paditur në mënyrë që ta vrisnin. Por si mund të padisësh njeriun e vetëm të përsosur që ka jetuar ndonjëherë?

Një të shtunë, ndërsa Jezusi po mësonte në sinagogë...

«Aty ishte një njeri që kishte një dorë të tharë. Dhe ata [udhëheqësit fetarë] po e ruanin [Jezusin] në se do ta shëronte në ditën e së shtunës, që pastaj ta paditnin. Dhe ai i tha njeriut që e kishte dorën të tharë: «Çohu në mes të të gjithëve!». Dhe u tha atyre: «A është e lejueshme ditën e së shtunës të bësh të mirë apo të keqe, të shpëtosh një jetë apo ta vrasësh?».

Por ata heshtnin.

Atëherë ai, si i shikoi rreth e qark me zemërim, ***i hidhëruar për ngurtësinë e zemrës së tyre****, i tha atij njeriu: «Shtrije dorën tënde!».*

Ai e shtriu, dhe dora e tij u shëndosh përsëri si tjetra.

Dhe farisenjtë *[partia fetare]* ***dolën jashtë e menjëherë bënin këshill bashkë me herodianët*** *[parti politike]* ***kundër tij, se si ta vrasin****.*

Por Jezusi me dishepujt e vet u tërhoq drejt detit; dhe një turmë e madhe... erdhi tek ai... Ai kishte shëruar shumë veta, të gjithë që kishin sëmundje dyndeshin rreth tij që ta preknin.

*Dhe frymërat e ndyrë, kur e shihnin, binin përmbys para tij dhe bërtitnin, duke thënë: «****Ti je Biri i Perëndisë!****»»* (Marku 3:1-11).

MPREHTËSIA DJALLËZORE

Demonët e dinin se kush ishte ky Shërues, gjë për të cilën ata iu drejtuan Atij me anë të titullit të duhur, duke bërtitur: *«Ti je Biri i Perëndisë!»*.

Këta engjëj të rënë e dinin të gjithë historinë e mëparshme të Jezusit.

Mijëra vjet më parë ata kishin dëshmuar fuqinë e Tij madhështore dhe diturinë të padepërtueshme ndërsa foli dhe qiejt dhe toka erdhën në ekzistencë. Ata u rrëqethën ndërsa kujtuan ditën kur Ai, në zemërimin e Tij të drejtë, i kishte dëbuar nga qielli pasi zgjodhën të ndiqnin Satanin në rebelimin e tij173. Dhe ja tani ku ishte, duke jetuar midis njerëzve!

Shkrimi ishte në mur.

Autoriteti i tyre kryesor po thërrmohej.

Mallkimi i mëkatit filloi të anulohej.

Vetë Biri i përjetshëm, si Fara e një gruaje, kishte pushtuar sundimin e tyre. Kështu, demonët *«binin përmbys para tij dhe bërtitnin, duke thënë: «****Ti je Biri i Perëndisë!****»»*.

Ndërkohë udhëheqësit fetarë *«bënin këshill... kundër tij, se si ta* ***vrisnin****»*.

Një herë, pasi u kisha treguar këtë histori disa mysafirëve, një prej tyre komentoi: «E pabesueshme! Demonët kishin më tepër respekt për Jezusin se sa udhëheqësit fetarë!».

E pabesueshme, por e vërtetë.

---

172 Ndërsa Perëndia fuqizoi dy profetë (Elia dhe Eliseun) për të ngjallur një person, asnjë profet nuk pohoi se ishte *Burimi* i Jetës. Vetëm Jezusi mund të thotë: *«****Unë jam*** *ringjallja dhe jeta»*.

173 Mesia, para se të vinte në tokë, ishte në qiell. Ai ishte atje kur Luciferi u dëbua. Kështu, Jezusi u tha dishepujve të Tij: *«Unë e shikoja Satanin që po binte nga qielli si një rrufe»* (Luka 10:18).

18 PLANI I PËRJETSHËM I PERËNDISË

*«**Prej kohësh** janë të njohura te Perëndia **të gjitha** veprat e tij»*
(Veprat e Apostujve 15:18)

Para se të fillonte koha, Perëndia kishte një plan të qartë në mendje për njerëzit. Të njëjtën ditë kur mëkati ndoti familjen njerëzore, Zoti filloi të shpallte atë plan, por në një mënyrë të koduar. Shkrimi i referohet këtij plani si *«**misteri** i Perëndisë»* (Zbulesa 10:7).

Deri më sot plani dhe qëllimi i Perëndisë për njerëzimin mbetet mister për shumë njerëz, por në mënyrë të panevojshme, meqë *«**misterin** që u mbajt i fshehtë gjatë shekujve dhe brezave... tani iu shfaq shenjtorëve të tij»* (Kolosianëve 1:26).

MË TË PRIVILEGJUAR SE SA PROFETËT

Ja një mendim mahnitës. Përsa i përket kuptimit të historisë dhe mesazhit të Perëndisë, ti dhe unë jemi më të privilegjuar se sa profetët që shkruan Shkrimet.

Ne kemi zbulimin e plotë të Perëndisë; ndërsa ata jo.

Ne mund të lexojmë fundin e Librit të Perëndisë; ndërsa ata jo.

*«Për këtë shpëtim kërkuan dhe hetuan profetët që profetizuan nga hirin për ju, duke kërkuar të njohin kohën dhe rrethanat që tregonte Fryma e Krishtit që ishte në ta, dhe që dëshmonte që më parë për vuajtjet që do të vinin mbi Krishtin dhe për lavditë që do të pasonin. **Dhe atyre iu zbulua se ata i administronin jo për vete, po për ne, ato gjëra që po ju rrëfehen tani** nga ata që ju kanë predikuar ungjillin, me anë të Frymës së Shenjtë të dërguar nga qielli; **gjëra të cilat engjëjt dëshirojnë t'i vëzhgojnë**»* (1 Pjetrit 10-12).

PSE E KODOI PERËNDIA PLANIN E TIJ

Disa kanë pyetur: «Pse Perëndia nuk i tha menjëherë njerëzimit të rënë saktësisht atë që kishte planifikuar të bënte? Pse e mbuloi mesazhin e Tij në mister?».

Pavarësisht nga fakti se Perëndia sovran i gjithësisë nuk ka pse të na japë asnjë shpjegim, në mirësinë e Tij na ka dhënë disa mendjehollësi përse e kodoi planin e Tij për njeriun. Ja **tre arsye** përse Perëndia zgjodhi të shpaloste programin e Tij në mënyrë rritëse dhe të kujdesshme.

Së pari, ashtu siç kemi shpjeguar në kapitujt pesë e gjashtë, duke zbuluar gradualisht planin e Tij, Perëndia i siguroi njerëzimit *profeci e simbole **miratuese***, po ashtu edhe *dëshmi miratuese*, në mënyrë që brezat e ardhshëm të dinin me siguri mesazhin e Perëndisë së vetëm të vërtetë.

Së dyti, Perëndia zbuloi të vërtetën e Tij në mënyrë të tillë që vetëm ata që kanë interes të *kërkojnë me zell* do ta gjejnë. *«Është lavdi e Perëndisë të fshehësh një gjë, por është lavdi e mbretërve ta **hetosh** atë»* (Fjalët e Urta 25:2). Shumë njerëz nuk mund ta gjejnë të vërtetën për të njëjtën arsye që një hajdut nuk mund të gjejë një polic; ata nuk duan[174].

Së treti, Perëndia kodoi planin e Tij për ta ***mbajtur të fshehtë*** nga Satani dhe ndjekësit e tij.

*«Por flasim **diturinë e Perëndisë të fshehur në mister**, që Perëndia e kishte paracaktuar përpara kohërash për lavdinë tonë, **të cilën asnjë nga pushtetarët e kësaj kohe nuk e ka njohur; sepse, po ta kishin njohur, nuk do të kishin kryqëzuar Zotin e lavdisë**»* (1 Korintasve 2:7, 8).

Nëse Satani dhe ata që u bashkuan me të do të kishin kuptuar planin tërësor të Perëndisë për

---

174 Hebrenjve 11:6; Jeremia 29:13; Isaia 29:11; Mateu 11:25; 13:13, 14; Luka 8:4-15; Gjoni 6. Shumë nga të vërtetat e Perëndisë janë zbuluar me njëfarë papërcaktueshmëri të qëllimshme, në mënyrë që vetëm ata që kërkojnë të vërtetën e Tij do ta gjejnë. Perëndia nuk detyron njerëzit të dëgjojnë, kuptojë dhe besojnë. Ata që janë *gati* do ta zbulojnë të vërtetën e Tij. Ata që janë *të verbër me dashje* nuk do ta zbulojnë.

ta mundur, ata nuk do të kishin bërë atë që bënë. Perëndia skicoi planin e Tij në mënyrë të tillë saqë çdo person që komplotoi për ta prishur do ta përmbushte!

Dhe cili ishte ai plan?

SHPENGIMI!

Perëndia premtoi të dërgonte një Shpëtimtar pa mëkat në botë, si *Farën e një gruaje*, për të çliruar pasardhësit kokëfortë dhe shkelës të ligjit e Adamit nga dënimi i përjetshëm. Në çastin e duhur në historinë njerëzore Perëndia përmbushi premtimin e Tij.

*«Por, kur u mbush koha, Perëndia dërgoi Birin e tij, të lindur prej gruaje, të nënshtruar ligjit, që **të shpengonte** ata që ishin nën ligj, që ne të fitojmë birërinë»* (Galatasve 4:4, 5).

Shpengim do të thotë *të marrësh diçka duke e blerë* duke paguar çmimin e caktuar.

Si djalë, i rritur në Kaliforni, kam patur një qen të vogël. E ushqeja atë, kujdesesha për të dhe luaja me të. Ai më ndiqte dhe gëzohej kur kthehesha në shtëpi nga shkolla. Por kishte një të metë. Ndonjëherë ai shëtiste te fqinjët, edhe pse gjithmonë kthehej në shtëpi. Derisa një ditë....

U ktheva nga shkolla, por qeni im nuk ishte atje për të më përshëndetur. Erdhi mbrëmja dhe atë nuk e gjetëm akoma. Ditën tjetër im atë më tha të merrja në telefon strehën e kafshëve të vendit, një vend që mban mace e qen për një kohë të caktuar. Kafshëve që nuk i kërkon njeri u bëhet injeksion për t'i ngordhur.

Mora në telefon strehën. Po, ata kishin një qen të vogël që i ngjante përshkrimit tim. «Gjahtarët e qenve» të qytetit e kishin zënë. Qeni im nuk mund të shpëtonte veten. Nëse nuk do ta kishte shpëtuar dikush, ai do të ngordhte.

Shkova te streha. Isha duke marrë qenin tim, por rojtari te tryeza përballë më tha se nëse e doja përsëri, duhej të paguajë një gjobë. Ishte e jashtë ligjshme që një qen të endej rrugëve vetëm. Pagova shumën e caktuar dhe qeni im u lirua. Sa i lumtur ishte që ndodhej jashtë atij kafazi të tmerrshëm dhe me atë që kujdesej për të! Ai ishte *shpenguar.*

Përvoja ime e fëmijërisë në marrjen e qenit të humbur duke e blerë na jep një ide të vakët të situatës tonë. Si mëkatarë rebelë e të dënuar ne nuk mund të shpëtojmë vetveten. Perëndia dërgoi Birin e Tij në botë për të na shpenguar duke paguar çmimin e nevojshëm. Ai ishte shumë më i lartë nga sa mund të paguanin ne.

*«Asnjeri nuk mund të **shpengojë** kurrsesi vëllanë e tij, as t'i japë Perëndisë **çmimin e shpengimit** të tij, **sepse shpengimi i shpirtit të tij është shumë i shtrenjtë**... Por Perëndia im do ta **shpengojë** shpirtin tim nga pushteti i Sheolit...»* (Psalmi 49:7, 8, 15).

Dhe sa ishte çmimi i shpengimit tonë?

PROFETËT E SHPALLËN

Te Zanafilla kapitulli 3 u ndeshëm me profecinë e koduan dhe fillestare të Perëndisë rreth planit të Tij për të shpenguar mëkatarët nga mbërthimi i Satanit. Le të lexojmë përsëri atë që Perëndia i tha Satanit.

«Dhe unë do të shtie armiqësi midis teje dhe gruas, midis farës sate dhe farës së saj; fara e saj do të shtypë kokën tënde, dhe ti do të plagosësh thembrën e farës së saj» (Zanafilla 3:15).

Me këto fjalë Perëndia shpalosi një skicë të mistershme dhe metodike të planit të Tij për të trajtuar Satanin dhe mëkatin në përputhje me natyrën e Tij të drejtë. Zoti po shpallte se Ai do të siguronte për njerëzimin një Shpengues apo Mesi, i cili do të mundte Satanin duke i shtypur *«kokën»*. Profecia parathotë gjithashtu se Satani do të plagosë *«thembrën»* e Mesias.

«Ai [Mesia] *do të shtypë* ***kokën*** [e Satanit] *tënde, dhe ti* [Satan] *do të plagosësh* ***thembrën*** *e tij* [Mesias]».

Si do të *«shtypte»* Fara e gruas kokën e Satanit? Fjala hebraike e përkthyer «shtyp» do të thotë «mavijos, thyej, plagos apo thërrmoj». Sipas kësaj profecie fillestare, si Satani ashtu edhe Mesia do të «shtypeshin», por vetëm njëra prej plagëve do të ishte fatale në mënyrë të pakthyeshme. Një kokë e shtypur është fatale; një këmbë e shtypur jo.

Perëndia po parathoshte se, pavarësisht nga fakti se Shpenguesi i premtuar do të «plagosej» nga Satani dhe ndjekësit e tij, Ai do të ishte përfundimisht fitimtar ndaj Satanit.

Më vonë Perëndia frymëzoi profetin David për të shkruar këto fjalë të Mesias:

«Më kanë shpuar duart dhe këmbët» (Psalmi 22:16).

Davidi paratha gjithashtu se, edhe pse Mesia do të vritej, trupi i Tij nuk do të kalbej në varr. Çlirimtari i premtuar do të mposhte vdekjen.

«Ti... nuk do të lejosh që i Shenjti yt të shohë korruptimin» (Psalmi 16:10).

Profeti Isaia paratha qëllimin e vuajtjeve, vdekjes dhe ringjalljes së Mesias:

«Por ai ***u tejshpua për shkak të shkeljeve tona****, u* ***shtyp për paudhësitë tona****... Por i pëlqeu Zotit ta rrihte dhe ta bënte të vuante. Duke ofruar jetën e tij* ***si flijim për mëkatin****, ai do të shikojë pasardhës, do të zgjasë ditët e tij, dhe vullneti i Zotit do të ketë mbarësi në duart e tij»* (Isaia 53:5, 10)175.

Edhe pse Satani do të bindte njerëzit të torturonin dhe vrisnin Mesinë e dërguar nga Perëndia, gjithçka do të ndodhte sipas planit të shpallur nga profetët. Rezultati përfundimtar do të ishte triumfi i plotë për Zotin dhe të Vajosurin e Tij.

FJALËT E DITURISË DHE PARALAJMËRIMIT

Davidi, një mijë vjet para se të lindte Krishti, shkroi:

*«****Pse ziejnë kombet dhe pse popujt kurdisin gjëra të kota?*** *Mbretërit e dheut mblidhen dhe princat këshillohen bashkë* ***kundër Zotit dhe të vajosurit të tij*** *[Mesias]... Ai që ulet në qiejtë do të qeshë.... Atëherë do t'u flasë në zemërimin e tij dhe do t'i trembë në indinjatën e tij të madhe, dhe do të thotë: «E vendosa* ***mbretin tim*** *mbi Sion, malin tim të shenjtë.... Tani, pra, o mbretër, tregohuni të urtë; pranoni ndreqjen, o gjyqtarë të dheut. Shërbeni me frikë Zotin dhe gëzohuni me drithma.* ***Nënshtrohuni Birit****, që të mos zemërohet dhe të mos vdisni rrugës, sepse zemërimi i tij mund të ndizet në një çast.* ***Lum ata që gjejnë strehë tek ai****»* (Psalmi 2:1, 2, 4-6, 10-12).

Në Senegal, ku mundja është sporti tradicional kombëtar, njerëzit kanë këtë fjalë të urtë:

«Veza nuk mundet me shkëmbin».

Pse duhet të ndeshet veza me shkëmbin? Sepse ajo nuk ka shans të fitojë ndeshjen! Në mënyrë të ngjashme, të gjithë ata që *«këshillohen bashkë kundër Zotit dhe të vajosurit të tij»* nuk do

175 A vure re se shumë profeci janë shkruar në kohën e kryer edhe pse janë shkruar qindra vjet para se të ndodhnin? Planet e Perëndisë nuk mund të prishen. Kur Krijuesi thotë se do të ndodhë diçka, konsideroje si të kryer. Kjo është arsyeja përse Mesia quhet *«Qengji, që ishte vrarë që nga krijimi i botës»* (Zbulesa 13:8).

t'ia dalin mbanë. T'i bësh ballë planit të Perëndisë do të thotë të *«kurdisin gjëra të kota»176*.

Senegalezët kanë edhe një fjalë tjetër të urtë:

«Druvari nuk pret me qëllim pemën e takimit».

Në këtë zonë të thatë të botës pjesa më e madhe e fshatrave kanë një pemë të madhe, të vendosur në qendër. Kjo «pemë takimi» siguron një vend strehimi nga nxehtësia e madhe e mesditës; një vend ku njerëzit mund të qetësohen, flasin dhe pinë çaj. Si do të reagonin fshatarët nëse një druvar do të fillonte priste «pemën e takimit»? Ata, duke shfaqur zemërim të madh, do ta ndalonin menjëherë prerjen!

Të gjithë ata që i kundërvihen planit të shpengimit të Perëndisë janë si druvari që pret pemën e pëlqyer të fshatarëve.

Ata nuk do t'ia dalin mbanë.

«Tani, pra, o mbretër... Nënshtrohuni Birit, që të mos zemërohet dhe të mos vdisni rrugës, sepse zemërimi i tij mund të ndizet në një çast. Lum ata që gjejnë strehë tek ai» (Psalmi 2:10, 12).

TË VERBËR NDAJ PLANIT TË PERËNDISË

Jezusi, në javët e fundit të shërbesës së Tij në tokë, filloi të informonte dishepujt e Tij se, në vend që ta pranonin si Mbretin e tyre, udhëheqësit politikë dhe frymërore do të kërkonin që Ai të ekzekutohej. Ajo që nuk kuptuan ata që komplotuan vdekjen e Jezusit ishte se ata do të merrnin pjesë në përmbushjen e asaj që kishin parathënë profetët: që duart dhe këmbët e Mesias do të shpoheshin si pjesë e planit të Perëndisë për të shpenguar pasardhësit e humbur e të pashpresë të Adamit nga kthetrat e Satanit.

«Që nga ai çast Jezusi filloi t'u sqarojë dishepujve të vet se i ***duhej*** *të shkonte në Jerusalem, të vuante shumë për shkak të pleqve, të krerëve të priftërinjve dhe të skribëve, se do të vritej dhe do të ringjallej të tretën ditë.*

Atëherë Pjetri e mori mënjanë dhe nisi ta qortojë duke thënë: «O Zot, të shpëtoftë Perëndia; kjo nuk do të të ndodhë kurrë».

*Por ai u kthye dhe i tha Pjetrit: «****Shporru prej meje, o Satan! Ti je një skandal për mua, sepse s'ke ndër mënd punët e Perëndisë, por punët e njerëzve****»»* (Mateu 16:21-23).

Mendimi i Pjetrit ishte i ngjashëm me atë të një debatuesi të famshëm të cilin e dëgjova të thoshte: «Një Mesi i kryqëzuar është si një beqar i martuar!».

Pjetri, ashtu si debatuesi, nuk kishte kuptuar akoma planin e Perëndisë. Ai mendonte se Mesia do të vendoste menjëherë qeverisjen e Tij të premtuar mbarëbotërore, jo t'i nënshtrohej tmerrit dhe përuljes duke u gozhduar në kryq!

Pjetri e kishte mirë duke menduar se Perëndia kishte qëllim të vendoste Jezusin Sunduesin Sovran mbi tërë tokën, por e kishte gabim duke menduar se Mesia do të anashkalonte vuajtjen dhe turpin e kryqit. Më vonë Pjetri do të kuptonte planin e Perëndisë dhe do të shpallte me guxim: *«Profetët... dëshm[uan] që më parë për vuajtjet që do të vinin mbi Krishtin dhe për lavditë që do të pasonin»* (1 Pjetrit 1:10, 11)177.

---

176 Lexo Psalmin 2, shkruar 1000 vjet para ardhjes së parë të Mesias. Në një pjesë tjetër të Shkrimit, Mesia, në ardhjen e Tij të dytë (përshkruar në kapitullin 29), krahasohet me një gur të madh që bie nga qielli. Ai *«gur»* do të *«copëtojë»* të gjithë ata që kanë refuzuar t'i nënshtrohen Atij (Danieli 2:34, 35; Mateu 21:33-44).

177 Për më tepër fjalë të Pjetrit, lexo Veprat e Apostujve kapitujt 2-5; Veprat e Apostujve 10; 1 Pjetrit 1:10-12; 2:21-25; 3:18; etj.. Gjithashtu shiko këto fjalë shkruar nga apostulli Pal: *«****Mesazhi i kryqit është marrëzi*** *për ata që humbin, por për ne që shpëtohemi është* ***fuqia e Perëndisë****... **dobësia e Perëndisë** më e fortë se njerëzit... Perëndia ka zgjedhur gjërat **e dobëta** të*

Kryqëzimi i Mesias nuk do të ishte rastësi. Perëndia e paratha dhe e planifikoi që *«nga përjetësia»*. Profetët e parathanë. *Fara e gruas* erdhi për ta përmbushur.

Pak kohë më parë më ka mbërritur kjo letër me anë të postës elektronike:

Ti je **aq i verbër** sa nuk beson se **Perëndia nuk mund të shpëtojë as edhe birin e tij nga kryqëzimi**. Kjo është njësoj si të thuash se Perëndia ka një kufizim dhe ai është aq i dobët saqë ka lënë birin e tij të përulet dhe të vritet nga njerëzit. Çdo gjë që ka kufizime është e dobët dhe nuk duhet të quhet Perëndi. **Perëndia ka fuqinë përfundimtare**. Ai është i vetmi dhe nuk ka asnjë të ngjashëm me të.

Allahu ekber.

Ashtu si Pjetri në fillim, ky korrespondent nuk ka kuptuar akoma përse Mesia *«**do të** vritej dhe do të ringjallej të tretën ditë»*.

Pse ishte i domosdoshëm një plan i tillë i tmerrshëm? Meqë ashtu si korrespondenti ynë pohoi me të drejtë: *«Perëndia ka fuqinë përfundimtare»*, pse Perëndia nuk e hodhi Satanin në ferr dhe të shpallte pasardhësit mëkatarë të Adamit të falur? Zoti krijoi botën vetëm duke folur, kështu pse nuk shpengoi Ai botën vetëm duke folur?

Pse duhej që Krijuesi e Fjala të bëhej njeri? Pse plani i Perëndisë përfshin Mesinë e përvuajtur, e përgjakur dhe vdekjen e Tij?

Etapa tjetër e udhëtimit tonë do të na japë përgjigjen.

---

botës për të turpëruar të fortët» (1 Korintasve 1:18, 25, 27).

19 LIGJI I FLIJIMIT

*«Është gjaku që bën **shlyerjen** e fajit për jetën»*
– Zoti (Levitiku 17:11)

Historia e familjes së parë shkruhet në Zanafillë, kapitulli katër. Këtu mësojmë për herë të parë se kur Adami dhe Eva u dëbuan nga kopshti idilik i Edenit, u dëbua tërë raca njerëzore. Tërë pasardhësit e tyre do të lindnin dhe do të rriteshin në një botë të mallkuar nën kontrollin e armikut.

MËKATARI I PARËLINDUR

*«Por Adami njohu Evën, gruan e tij, e cila u ngjiz dhe lindi **Kainin**, dhe ai tha: «Fitova një burrë nga Zoti»»* (Zanafilla 4:1).

Kain do të thotë *fitoj*. Eva, në mes të dhimbjes dhe çudisë së lindjes së parë, thirri: *«Fitova një burrë nga Zoti»*. Mbase ajo mendoi se Kaini ishte Çlirimtari i premtuar dërguar nga Perëndia për t'i shpëtuar nga pasojat vdekjeprurëse të mëkatit.

Eva e kishte mirë në besimin se Shpëtimtari i premtuar do të vinte *«nga Zoti»*. Ajo e kishte gjithashtu mirë në besimin se Mesia do të *lindte nga një grua*, por nëse ajo mendoi se pasardhësi i të shoqit do të ishte Çlirimtari, e kishte gabim.

Çdo ide e tillë e gabuar u qartësua shumë shpejt më pas.

Adami e Eva zbuluan shpejt se djali i tyre i dashur, i parëlinduri, kishte një natyrë mëkatare të lindur. Kaini mëkatoi *natyrshëm*. Ai shfaqi krenari dhe egoizëm, ashtu si prindërit dhe ashtu si Satani. Kaini nuk ishte Shpenguesi i premtuar. Ai ishte një mëkatar tjetër i pashpresë në nevojë për shpengim.

Adami e Eva, kur u lindi djali i dytë, patën një perspektivë më realiste të gjendjes së njeriut.

*«Pastaj lindi **Abeli**, vëllai i tij»* (Zanafilla 4:2).

Adami e Eva i vunë djalit të tyre të dytë emrin *Abel*, që do të thotë *kotësi* apo *asgjë*. Nuk kishte mënyrë që ata të lindnin një fëmijë të drejtë. Shpëtimtari i premtuar i mëkatarëve nuk mund të vinte nga pasardhësit mëkatarë të Adamit. Adami e Eva së bashku mund të lindnin një mëkatar tjetër si vetja e tyre. Nëse duhej të vinte një Njeri i drejtë për t'i shpëtuar nga ndëshkimi i mëkatit, Ai duhet të vinte nga Zoti.

Ashtu siç mësuam te Zanafilla, kapitulli një, burri dhe gruaja e parë u krijuar *sipas shëmbëlltyrës dhe ngjashmërisë së Perëndisë*. Ky privilegj mahnitës përfshinte përgjegjësinë solemne të bërjes së zgjedhjeve të drejta. Vullneti i Perëndisë për Adamin e Evën dhe pasardhësit e tyre ishte që ata të pasqyronin natyrën e shenjtë e të dashur të Krijuesit të tyre. Megjithatë, Adami e Eva, kur zgjodhën të mos i bindeshin Krijuesit e Pronarit të tyre, reshtën së pasqyruari shëmbëlltyrën e Tij. Menjëherë ata, dukë patur *Perëndinë* në qendër të jetës së tyre, vunë *veten* në qendër. Dhe lindën fëmijë si vetvetja.

*«Adamit... **në shëmbëlltyrë të tij**... pati bij dhe bija»* (Zanafilla 5:3, 4).

Ashtu siç thotë fjala e urtë senegaleze: *«Gazelat që kërcejnë nuk pjellin pasardhës që rrinë në strofull»*. As prindërit mëkatarë nuk lindin pasardhës të drejtë. Shkrimi thotë:

*«**Me anë të një njeriu të vetëm** mëkati hyri në botë dhe me anë të mëkatit vdekja, po ashtu vdekja **u shtri tek të gjithë njerëzit**, sepse të gjithë mëkatuan»* (Romakëve 5:12).

MËKATARËT ADHUROJNË

*«Dhe **Abeli** u bë bari kopesh, ndërsa **Kaini** u bë punonjës i tokës. Me kalimin e kohës, Kaini i bëri një ofertë frutash të tokës Zotit; por Abeli i ofroi edhe ai të parëlindurit e kopesë së tij dhe yndyrën e tyre»* (Zanafilla 4:2-4).

Kaini u bë bujk dhe Abeli bari. Edhe pse pasojat e mëkatit ishin rreth tyre dhe në ta, ata ishin akoma të rrethuar nga lavdia e krijimit të Perëndisë dhe mbështetur nga kujdesi i Tij i dashur. Edhe pse Kaini e Abeli ishin të dy mëkatarë, Perëndia i donte dhe donte që ata ta njihnin dhe t'i afroheshin në adhurim. Megjithatë, që kjo të ndodhte, ata kishin nevojë për një zgjidhje për problemin e tyre të mëkatit. Perëndia është i shenjtë dhe *«ata që e adhurojnë duhet ta adhurojnë në frymë dhe në të vërtetën»* (Gjoni 4:24).

Në mënyrë të qartë këta djem ishin mësuar nga prindërit e tyre që kishin shijuar një herë e një kohë miqësi të ngushtë me Krijuesin e tyre. Si Kaini ashtu edhe Abeli kuptuan se mëkati ishte fyerje për Perëndinë. Ashtu si prindërit e tyre ata nuk mund të hynin në praninë e Perëndisë. Nëse donin të kishin një marrëdhënie me Të, ajo duhej të realizohej sipas kushteve të Tij.

Lajmi i mirë ishte se Perëndia kishte hapur rrugën me anë të së cilës Kaini e Abeli mund të mbulonin mëkatet e tyre nëse i besonin Atij dhe i afroheshin Atij sipas mënyrës që donte Ai.

Le të lexojmë përsëri rrëfimin:

*«Me kalimin e kohës, **Kaini i bëri një ofertë frutash të tokës Zotit; por Abeli i ofroi edhe ai të parëlindurit e kopesë së tij dhe yndyrën e tyre**. Dhe Zoti e çmoi Abelin dhe dhuratën e tij, por nuk çmoi Kainin dhe ofertën e tij»* (Zanafilla 4:3-5).

Ashtu si me çdo histori të treguar mirë, jo të gjitha hollësitë jepen menjëherë. Tregimi na bën thjesht të qartë *atë* që bënë Kaini e Abeli. *përse* bënë atë që bënë na shpjegohet në pjesë të tjera të Shkrimit. Të dy djemtë donin të adhuronin Perëndinë e vetëm të vërtetë. Secili i *«bëri një ofertë... Zotit»*.

Kaini shkoi me një përzgjedhje mbresëlënëse frutash dhe perimesh të cilat i kishte kultivuar me zell.

Abeli shpuri një qengj të pafajshëm dhe pa të metë, e theri dhe dogji trupin e tij mbi një altar të thjeshtë prej gurësh apo dheu178.

Nga ana e jashtme, oferta prej gjaku e Abelit ishte mizore dhe e tmerrshme, ndërsa oferta agrokulturore e Kainit ishte e bukur dhe tërheqëse. Megjithatë Shkrimi thotë:

*«**Dhe Zoti e çmoi Abelin dhe dhuratën e tij, por nuk çmoi Kainin dhe ofertën e tij**. Dhe kështu Kaini u pezmatua shumë dhe fytyra e tij mori një pamje të dëshpëruar»* (Zanafilla 4:4, 5).

Pse e pranoi Perëndia ofertën e Abelit dhe refuzoi atë të Kainit?

Abeli i besoi planit të Perëndisë.

Kaini jo.

BESIMI DHE QENGJI I ABELIT

Shkrimi na thotë se Abeli shkoi te Perëndia *«me anë të besimit»*, duke treguar se Perëndia i

178 Nga e dinte Abeli se si ta bënte këtë? Perëndia ia kishte thënë. Hebrenjve 11:4 na thotë se ai shpuri një flijim *«me anë të besimit»*: besim në atë që kishte urdhëruar dhe premtuar Perëndia. Më vonë Shkrimi do të parashikonte në format të shkruar ligjet e hollësishme të Perëndisë rreth flijimit zëvendësues, të cilin Abeli e kishte paraqitur kohë më parë. Zanafilla 4:4 pohon se Abeli shpuri *«të parëlindurin»* (krahaso Eksodin 13:12, 13), një qengj të *«kopesë së tij»* (shiko Levitikun 5:6) dhe ofroi *«yndyrën e tyre»* (shiko Levitikun 3:16). Nuk pohohet se Abeli ofroi qengjin e tij në një altar, por ka gjasa të ketë bërë një gjë të tillë, ashtu siç bënë besimtarët që jetuan pas tij. Zanafilla 8:20; 12:7; 13:4, 18; 22:8, 9; Eksodi 20:24-26; Levitiku 17:11; etj..

kishte zbuluar Kainit e Abelit atë që Ai kishte kërkuar.

*«**Me anë të besimit Abeli*** [i cili besoi te plani i Perëndisë] ***i ofroi Perëndisë flijim më të mirë nga ai i Kainit*** [i cili nuk besoi te plani i Perëndisë]*; me anë të tij ai* [Abeli] *mori dëshmimin se ishte **i drejtë**... Edhe **pa besim është e pamundur t'i pëlqesh Atij**»* (Hebrenjve 11:4, 6).

Besimi që i pëlqen Perëndisë është ai që beson dhe i nënshtrohet planit të Tij.

Perëndia, kur Adami e Eva mëkatuan, refuzoi përpjekjet e tyre për të ndrequr problemin e tyre të mëkatit. Në vend të kësaj Perëndia kreu flijimin e parë të kafshëve dhe siguroi për Adamin e Evës një mbulesë për mëkatin dhe turpin e tyre. Perëndia, duke vrarë disa kafshë të pafajshme, po u mësonte atyre se *«paga e mëkatit është vdekja, por dhurata e Perëndisë është jeta e përjetshme...»* (Romakëve 6:23).

Më vonë Kaini dhe Abeli mësuan të njëjtën mësim, por vetëm njëri besoi.

Abeli iu afrua Perëndisë *me anë të besimit*, duke i paraqitur Zotit përulësisht dhe me bindje një qengj të parëlindur të shëndetshëm.

Imagjino Abelin duke vënë dorën e tij në kokën e qengjit dhe duke falënderuar qetësisht Zotin që Ai të pranonte gjakun e qengjit si një pagesë e përkohshme për mëkatin, edhe pse ai, Abeli, meritonte ndëshkimin me vdekje. Më pas Abeli merr thikën dhe ther grykën e krijesës së butë dhe shikon se si gulçon jashtë tij gjaku i jetës.

Abeli, duke therur qengjin, tregoi respekt për natyrën e shenjtë të Perëndisë dhe për ligjin e mëkatit dhe vdekje. Perëndia fali Abelin dhe e shpalli atë të drejtë ngaqë i besoi planit të Tij. Abeli u çlirua nga ndëshkimi i mëkatit, sepse ai ndëshkim ishte vënë mbi qengjin. Flijimi i Abelit simbolizonte dhe tregonte Flijimin e përsosur që Perëndia kishte premtuar një ditë të largonte mëkatin e botës.

Për këtë arsye Perëndia *«e çmoi Abelin dhe dhuratën e tij»*.

VEPRAT DHE FEJA E KAINIT

Erdhi dhe Kaini. Çfarë djaloshi fetar që ishte! Ai vuri para Perëndisë një masë të admirueshme frutash dhe perimesh për të cilat ishte lodhur shumë për t'i prodhuar. Por Perëndia refuzoi Kainin dhe ofertën e tij.

Gabimi i Kainit nuk ishte adhurimi i një perëndie të rremë, por adhurimi i rremë i Perëndisë së vetëm të vërtetë.

Kaini, në vend që t'i afrohej Krijuesit të tij me anë të besimit, shkoi *me idetë dhe përpjekjet e veta*. Perëndia nuk kishte pranuar mbulesën prej gjethe fiku të shpikur nga prindërit e tij dhe nuk do të pranonte gjithashtu ofertën prej perimesh të shpikur nga Kaini.

Disa argumentojnë: «Por Kaini shpuri atë që kishte!».

Perëndia nuk donte atë që kishte Kaini. Ai donte që Kaini t'i besonte Atij dhe ta adhuronte Atë në bazë të pagesës me vdekje: gjakut të qengjit. Nëse Kaini nuk kishte qengj, ai mund t'i kishte dhënë disa perime për një prej qengjave të Abelit, ose mund të ishte afruar me përulje para Zotit në altarin e Abelit kur ishte derdhur gjaku i qengjit. Por Kaini ishte shumë krenar për këtë. Ai zgjodhi «të adhuronte» Perëndinë me veprat e duarve të tij.

Për këtë arsye Perëndia *«nuk çmoi Kainin dhe ofertën e tij»*.

BORXHI I MËKATIT

Pse ishte Zoti aq kategorik? Pse pranoi qengjin e therur të Abelit, por nuk pranoi perimet e freskëta të Kainit?

Perëndia refuzoi ofertën e Kainit për arsyen e thjeshtë se ndëshkimi për mëkatin është *vdekja*, jo përpjekjet vetjake. *Ligji i mëkatit dhe vdekjes*, të cilin Perëndia i bëri të ditur fillimisht Adamit, nuk kishte ndryshuar. Të gjithë ata që shkelin ligjet e Perëndisë kanë një borxh që mund të

paguhet vetëm me *VDEKJE*. Gjykatësi i Drejtë i gjithësisë nuk do të lejojë një shkelje të ligjeve të Tij të ndëshkohet me diçka më të vogël.

Asnjë masë sinqeriteti, përpjekje vetjake apo veprash të mira nuk mund të fshijë borxhin e mëkatit.

Për ta ilustruar, imagjino një bankë të madhe që më jep hua disa miliardë lek. Unë, në vend që të investoj këtë shumë të stërmadhe parash në mënyrë të mençur, e shpenzoj kot dhe nuk e paguaj në kohë. Policia do të vijë në shtëpinë time dhe do të më arrestojë. Në gjykatë do t'i them gjykatësit: «Kurrë gjatë jetës sime nuk do të jem në gjendje të shlyej miliardat e lekëve që kam borxh, por kam një plan për të larë borxhin tim financiar. Ja se çfarë do të bëj: Në vend që të paguaj borxhin me para, do ta shlyej me vepra të mira! Çdo ditë do t'i shpie presidentit të bankës një tas me pilaf. Një ditë çdo javë do të lë një vakt pa ngrënë dhe do t'ia jap atë ushqim të varfërve. Do të bëj gjithashtu një larje fetare disa herë në ditë për të larë turpin e borxhit tim. Këtë do të bëj derisa të shlyhet borxhi im».

A do të pranonte gjykatësi një ujdi të tillë të paarsyeshme si pagesë për borxhin financiar? Kurrë! As Gjykatësi i tërë tokës nuk do të pranojë faljen, agjërimin dhe veprat e mira si pagesë për borxhin e mëkatit. Ka vetëm një mënyrë për të paguar për mëkatin. Ai duhet të paguhet me ***VDEKJE***: *ndarjet ë përjetshme nga Perëndia*.

A ka ndonjë mënyrë për mëkatarët e pashpresë të çlirohen nga ky *ligji i pathyeshëm i mëkatit dhe vdekjes?*

Falë Perëndia po.

LIGJI I FLIJIMIT

Nuk luaj me letra, por di se disa letra janë «më me vlerë» se të tjerat. Për shkak të vlerës së caktuar ndaj të letre, ajo fiton ndaj letrave me më pak vlerë.

Librat e Dhiatës së Vjetër së Danielit dhe Esterit flasin për mbretërit e lashtë që bënin ligje që *«të mos ndryshohet dot në pajtim me ligjin e medasve dhe të persianëve, që është i parevokueshëm»* (Danieli 6:8). Nëse një mbret donte të kapërcente njëfarë ligji, në vend që ta shfuqizonte, vendoste një ligj më të fortë që do të kishte «më tepër vlerë» se i pari179.

Në mënyrë të ngjashme, që nga fillimi, mënyra e drejtë e Perëndisë për kapërcimin e *«ligjit të mëkatit dhe vdekjes»*, ishte të sillte një ligj më të fortë, pra; ***«ligjin e flijimit për mëkatin»*** (Levitiku 6:25) ose, ashtu siç quhet: ***«Ligji i flijimit»*** (Levitiku 7:11).

Perëndia, i cili mbështet të gjitha ligjet e Tij, vendosi *ligjin e flijimit* për t'i kapërcyer në mënyrë të ligjshme *ligjin shtrëngues të mëkatit dhe vdekjes*.

Ligji i flijimit ofronte *mëshirë* për mëkatarin fajtor, ndërsa, në të njëjtën kohë, realizonte *drejtësinë* ndaj mëkatit (për të përsëritur përse Perëndia duhet të ruajë *mëshirën dhe drejtësinë* në baraspeshë të përsosur, shiko kapitullin 13). Ligji i flijimit me gjak siguronte mënyrën që Perëndia të ndëshkonte mëkatin pa ndëshkuar mëkatarin. Ja shpjegimi i Perëndisë se si mund të ndodhte kjo:

*«Sepse jeta e mishit është në **gjak**. Prandaj ju kam urdhëruar ta vini mbi altar për të bërë shlyerjen për jetën tuaj, sepse është gjaku që bën **shlyerjen** e fajit për jetën»* (Levitiku 17:11).

Ky ligj përmban dy parime bazë:

1. GJAKU SIGURON JETËN: Perëndia tha: ***«Jeta e mishit është në gjak»***. Shkenca moderne pohon atë që Shkrimi ka shpallur mijëra vjet më parë: jeta e një krijese është në gjakun e saj. Gjaku i shëndetshëm transporton të gjitha elementët e nevojshëm për të mbështetur jetën dhe për të pastruar papastërtitë. Gjaku është i çmuar; pa të si njerëzit ashtu edhe kafshët do të vdisnin.

2. MËKATIN SJELL VDEKJEN: Perëndia tha gjithashtu: ***«Është gjaku që bën shlyerjen e fajit për jetën»***. Fjala *shlyerje* rrjedh nga fjala hebraike *kafar*, që do të thotë *«të mbulosh, të fshish, të pastrosh, të falësh dhe të pajtosh»180*. Vetëm përmes gjakut të derdhur mund të pastroheshin dhe

179 Danieli 6; Esteri 3:8-15; 8:7-17

180 Strong, James. *Fjalori i plotë i Biblës*. NY: Abingdon-Cokesbury Press, 1948, fq. 57. krahaso

pajtoheshin mëkatarët me Krijuesin e tyre të drejtë. Meqë ndëshkimi për mëkatin është vdekja, Perëndia po thoshte se Ai do të pranojë gjakun (jetën e humbur) e një flijimi të pranueshëm si pagesë dhe mbulim për mëkatin e njeriut.

NJË ZËVENDËS

Parimi bazë i *ligjit të flijimit* mund të përmblidhet me një fjalë: ***zëvendësimi***. Një kafshë e pafajshme vdiste si zëvendësi i mëkatarit të dënuar.

Në brezat para ardhjes së Mesias, Zoti u bëri të ditur pasardhësve të Adamit se Ai do të pranonte përkohësisht gjakun e derdhur të një kafshe të përshtatshme, si qengjit, deles, dhisë apo demit. Edhe pëllumbat dhe turtujt mund të ofroheshin[181]. Nuk kishte rëndësi se sa i pasur apo i varfër, i mirë apo i keq ishte një person, të gjithë duhej t'i afroheshin Perëndisë duke pranuar mëkatin e tyre dhe duke besuar se Perëndia do t'u jepte atyre falje në bazë të gjakut të derdhur.

Krijesa e dënuar duhej të ishte *«pa të metë»*[182]. Nuk duhej të kishte asnjë sëmundje, kocka të thyera, prerje apo gërvishtje. Duhej të ishte simbolikisht e përsosur. Mëkatari që ofronte flinë duhej të *«Do të vërë dorën mbi kokën e [kafshës], dhe do ta therë... Është një* ***flijim për mëkatin****»*. Yndyra e kafshës do të digjej në altar.

Dhe çfarë tha Perëndia se do të bënte oferta?

«Mëkati do t'i ***falet****»* (Levitiku 4:23-26).

Personi që vendosi duart e tij apo të saj mbi kokën e flisë simbolizonte transferimin e mëkatit te krijesa pa të meta. Mbartësi i mëkatit humbiste atëherë *në vend* të mëkatarit.

Në bazë të këtij parimi të *zëvendësimit*, mëkati ndëshkohej dhe mëkatari falej. Dënimi me vdekje për mëkati binte mbi kafshën «e përsosur» e të pafajshme në vend të burrit apo gruas fajtore.

Ligji i ofertës për mëkatin u mësonte mëkatarëve se Perëndia është i shenjtë dhe se *«pa derdhur* ***gjak*** *[dënim me vdekje] nuk ka* ***ndjesë*** *[heqje të ndëshkimit të mëkatit]»* (Hebrenjve 9:22).

Perëndia, me anë të flijimit të kafshës, realizonte drejtësinë e Tij ndaj mëkatit dhe tregonte mëshirën e Tij ndaj mëkatarit i cili besonte në Të. Perëndia premtoi të bekonte të gjithë që shkonin tek Ai në këtë mënyrë. Po të njëjtën ditë Perëndia i dha popullit të Tij të lashtë Dhjetë Urdhërimet. Perëndia u tha atyre se mënyra e vetme e pranimit nga Ai ishte t'i afroheshin në bazë të flijimit me gjak paraqitur në altar.

«Do të bësh ***për mua*** *një altar prej dheu dhe* ***mbi të do të ofrosh olokaustet e tua****, flitë e tua të falënderimit, delet dhe qetë e tua;* ***në çdo vend ku do të bëj që emri im të kujtohet, do të vij te ti dhe do të të bekoj****»* (Eksodi 20:24).

Qëllimi kryesor për këtë parashikim të gjakut për mëkatin ishte të tregonte zemërimin e drejtë të Perëndisë kundër mëkatit derisa të mbërrinte koha e Shpëtimtarit të premtuar.

Qëllimi i Mesias do të ishte të përmbushte *domethënien e vërtetë* të ligjit të flijimit.

Sipas vlerësimit të Perëndisë jeta e një njeriu ka më tepër vlerë se sa të gjitha kafshët në tërë botën. Kafshët nuk u krijuan sipas shëmbëlltyrë së Perëndisë. Kafshët nuk kanë shpirtra të përjetshëm. Për rrjedhojë gjaku i kafshëve mund *të simbolizojë vetëm* atë që ishte e domosdoshme për të fshirë borxhin e mëkatit të njeriut.

Qengji i therur i Abelit është vetëm historia e parë e shkruar midis qindrave të tilla në rrëfimet e Dhiatës së Vjetër në të cilat shohim besimtarët që shkojnë te Perëndia në adhurim me

---

Zanafillën 6:14 (*«mbuloj»*) me Levitikun 5:18 (*«shlyerje»*). Në këto vargje përdoret e njëjta fjalë hebraike *Kâfar* (shlyerje).

181 Levitiku 5:7.

182 Më tepër se 50 herë Shkrimi shpall se flija duhet të ishte *«pa të metë»*. Për shembull: *«Në qoftë se oferta e tij është një olokaust nga kopeja: dele ose dhi, të ofrojë një mashkull* ***pa të meta****»* (Levitiku 1:10).

gjakun e derdhur të kafshëve të pafajshme dhe pa të meta. Midis morisë së historive të kafshëve të flijuara, njëra është mbi të gjitha.

Është ajo që kujtohet çdo vit nga myslimanët në mbarë botën.

20 NJË FLIJIM SHUMË I RËNDËSISHËM

Pjesëtarët e familjes janë mbledhur rreth njëri-tjetrit.
Krijesa e gjunjëzuar po mbahet përtokë.
Të vjetër e të rinj vënë duart e tyre mbi delen apo mbi babanë që mban thikën.
Prerja është e shpejtë dhe në rërë gulçon jeta e kafshës.
Flijimi mbaron, deri vitin që vjen.

Në *Eid al-Adha,* «Festa e flijimit», myslimanët drejtojnë gishtin mbrapa te ndodhia biblike katër mijë vjeçare kur Perëndia parashikoi një qengj për të vdekur në vend të të birit të Abrahamit183. Kurani përfundon rrëfimin e tij të shkurtër të kësaj historie klasike me këto fjalë: *«Dhe **Ne e shpenguam atë** me një **flijim shumë të rëndësishëm**»* (Sure 37:107).

Për të kuptuar domethënien e plotë të kësaj historie dramatike duhet të kthehemi te libri i Zanafillës.

ABRAHAMI

Abrahami184 lindi rreth vitit 2000 para K. në vendin e Urit, Irakut të sotëm. Ai, ashtu si tërë pasardhësit e Adamit, lindi me një natyrë mëkatare. Abrahami, edhe pse u rrit midis adhuruesve paganë të idhujve, u bë besimtar te Perëndia i vetëm i vërtetë. Abrahami nuk kishte mendimin e shumë njerëzve sot, të cilët mendojnë se ata duhet t'i jenë besnik fesë së prindërve të tyre pavarësisht se cila është ajo.

Abrahami, ashtu si Abeli, iu afrua Zotit Perëndi në adhurim me gjakun e derdhur të kafshëve të flijuara.

Kur Abrahami ishte shtatëdhjetë e pesë vjeç dhe gruaja e tij gjashtëdhjetë e pesë, Zoti iu shfaq atij dhe i tha:

*«Largohu nga vendi yt, nga të afërmit e tu dhe nga shtëpia e babait tënd, dhe shko në vendin që do të të tregoj. **Unë prej teje do të bëj një komb të madh, do të të bekoj** dhe do ta bëj të madh emrin tënd, dhe ti do të jesh një bekim. Dhe unë do të bekoj të gjithë ata që do të të bekojnë dhe do të mallkoj ata që do të të mallkojnë, **te ti do të jenë të bekuara tërë familjet e tokës**»* (Zanafilla 12:1-3).

Perëndia premtoi se do ta bënte Abrahamin një *«komb të madh»* me anë të të cilit Ai do të siguronte shpëtim për të gjithë grupet e njerëzve në tokë. Ky komb do të ishte *«i madh»*, jo në *madhësi*, por në *domethënie*. Abrahami dhe gruaja e tij shterpë, Sara, për ta bërë këtë komb të ri realitet, u urdhëruan nga Perëndia të shkonin në një vend të cilin Ai ua premtua t'ua jepte pasardhësve të tyre: edhe pse ata akoma nuk kishin asnjë.

Si reagoi Abrahami ndaj premtimeve në dukje të pamundura të Perëndisë? Ai i besoi

---

183 *Eid al-Adha* është festa më domethënëse islamike e vitit. Ajo tregon historinë kur Perëndia parashikoi një qengj për Abrahamin për ta flijuar në vend të të birit. Sipas besimit të përhapur mysliman biri që u flijua ishte Ismaeli, jo Isaku, edhe pse vetë Kurani nuk pohon asnjëherë se ishte Ismaeli dhe Bibla tregon në mënyrë të qartë se ishte Isaku. Flijimi i Eid-it zbatohen nga myslimanët në mbarë botën. Ajo kryhet gjithashtu si rit përfundimtar në pelegrinazhin (*haxhin*) në Mekë. Pelegrinët mbyllin haxhin duke derdhur gjakun e një kafshe (zakonisht një dele apo lopë) pas lutjes Eid të mëngjesit. Pjesa më e madhe e myslimanëve besojnë se këto rite u japin një lloj «lindje të re» dhe se, nëse i kryejnë ashtu siç duhet, mëkatet e tyre lahen. Megjithatë, myslimanët pranojnë gjithashtu se këto rite nuk mund të parashikojnë siguri për shpëtimin, meqë ata menjëherë më pas fillojnë të mbledhin më tepër mëkate pas haxhit apo flijimit të Eid-it (për perspektivën biblike lexo Hebrenjve, kapitulli 10 dhe Gjonin, kapitulli 3).

184 Në fillim emri i Abrahamit ishte Abram. Për shkak të mungesës së hapësirës, kjo pjesë e historisë nuk shpjegohet në këtë libër. Shiko Zanafillën 17. Për historinë e plotë të Abrahamit lexo Zanafillën 11-25; lexo gjithashtu Romakëve 4, Galatasve 4 dhe Hebrenjve 11.

Perëndisë dhe u bind, duke lënë shtëpinë e të atit dhe u drejtua për në tokën e Kanaanit, i cili sot njihet si Izrael dhe Palestinë.

BESIMI I ABRAHAMIT

Sapo Abrahami mbërriti në Kanaan, Zoti i tha atij: *««Unë do t'ia jap këtë vend **pasardhësve të tu**». Atëherë Abrami i ndërtoi aty një altar Zotit që i ishte shfaqur»* (Zanafilla 12:7).

Premtimi i Perëndisë ishte vërtetë i habitshëm. Toka e Kanaanit ishte e populluar me shumë grupe të ndryshëm popujsh. Si mund ta zotëronin atë Abrahami dhe pasardhësit e tij? Ai dhe gruaja e tij nuk kishin pasardhës.

Imagjino një çift të moshuar që vijnë nga një vend shumë i largët për të vizituar vendin tënd. Kur mbërrijnë ti u thua: «Një ditë ti dhe pasardhësit e tu do të zotërojnë tërë këtë vend!». I moshuari qesh dhe thotë: «Shumë për të qeshur! Unë nuk kam fare pasardhës! Jam i moshuar; nuk kam fëmijë dhe ime shoqe nuk është në gjendje të ngjizet dhe ti më thua se pasardhësit e mi do të shumohen dhe do të zotërojnë këtë vend? Je mirë?».

Kjo është pak a shumë premtimi i fortë që Perëndia i bëri Abrahamit. Dhe si reagoi Abrahami? Shkrimi thotë se «*ai i **besoi** Zotit, që ia vuri në llogari të **drejtësisë**»* (Zanafilla 15:6). Perëndia, për shkak të besimit foshnjor të Abrahamit në premtimin e Tij, e shpalli atë të drejtë. Abrahami, pasi vdiq, do të jetonte përgjithmonë me Zotin në Parajsë.

Fjala *«besoi»* në tekstin origjinal hebraik është *aman*, nga e cila vjen fjala *«Amen!»*, që do të thotë «Ashtu qoftë!» ose «Është besnike dhe e vërtetë!».

Mos e harro këtë. *Të besosh në Zotin* do të thotë të dëgjosh atë që Ai ka shpallur dhe t'i përgjigjesh me një «Amen!» nga zemra. Një besim i tillë foshnjor na lidh me Perëndinë. Nëse e kemi pranuar ose jo Fjalën e Perëndisë si të vërtetë tregohet nga veprimet tona. Besimi i Abrahamit u vërtetua nga fakti se ai zgjodhi shtegun e vështirë, duke i kthyer shpinën fesë së të atit për të ndjekur Zotin.

*««Edhe **Abrahami i besoi Perëndisë**, dhe kjo iu numërua për drejtësi»; dhe u quajt **miku i Perëndisë**»* (Jakobi 2:23).

Abrahami ishte miku i Perëndisë, sepse besonte në Fjalën e Perëndisë. Kjo nuk do të thotë se Abrahami i besoi gjithmonë Perëndinë në çdo fushë të jetës. Juridikisht Perëndia e shpalli atë përsosurish të drejtë, por në jetën e tij të përditshme Abrahami nuk ishte i përsosur.

Shkrimi nuk fsheh mëkatet dhe mangësitë e profetëve.

ISMAELI

Abrahami dhe Sara jetuan në vendin e Kanaanit si nomadë, duke banuar në çadra, duke lëvizur nga një vend në tjetrin. Me kalimin e kohës Abrahami u bë tejet i pasur në gjë të gjallë.

Kishin kaluar më tepër se dhjetë vjet që kur Perëndia kishte premtuar të bënte nga Abrahami një komb të madh. Ai ishte tani tetëdhjetë e gjashtë vjet dhe e shoqja shtatëdhjetë e gjashtë dhe akoma nuk kishin fëmijë. Si mund të bëhej Abrahami një komb i madh nëse ai nuk kishte pasardhës? Abrahami dhe e shoqja vendosën të «ndihmonin» Perëndinë që të përmbushte premtimin e Tij.

Ata, në vend që të prisnin që Zoti të realizonte planin e Tij në kohën e duhur, ndoqën arsyetimin e tyre dhe kulturën e vendit. Sara i dha shërbëtoren e saj egjiptiane, Agarin, Abrahamit në mënyrë që ai të flinte me të dhe të kishte një fëmijë prej saj. Agari i lindi Abrahamit një djalë të cilin ata e quajtën *Ismael*.

Trembëdhjetë vjet më vonë, kur Abrahami ishte nëntëdhjetë e nëntë vjeç, Perëndia Shumë i lartë iu shfaq dhe i tha se Sara, gruaja e tij, do të lindte një djalë.

«Atëherë Abrahami u shtri me fytyrën ndaj tokës dhe qeshi; dhe tha në zemër të tij: «A do të

*lindë vallë një fëmijë nga një njeri njëqindvjeçar? Dhe do të lindë Sara që është nëntëdhjetë vjeç?». Pastaj Abrahami i tha Perëndisë: «Vaj medet, që Ismaeli të mund të jetojë para teje!». Por Perëndia u përgjigj: «Jo, por Sara gruaja jote do të lindë një bir, dhe ti do ta quash Isak; dhe unë do të caktoj besëlidhjen time me të, një besëlidhje të përjetshme me pasardhësit e tij. Sa për **Ismaelin**, unë ta kam plotësuar dëshirën. Ja unë do ta bekoj, do ta bëj të frytshëm dhe do ta shumoj fort. Ai do të bëhet babai i dymbëdhjetë princërve, dhe unë do të bëj prej tij një komb të madh. Por besëlidhjen time do ta përfundoj me **Isakun** që Sara do të lindë në këtë kohë, vitin e ardhshëm»»* (Zanafilla 17:17-21).

ISAKU

Perëndia mbajti premtimin e Tij. Sara, në moshën e saj të moshuar, i lindi Abrahamit një djalë që i vunë emrin *Isak*.

«Kështu, pra, fëmija u rrit dhe u zvordh; dhe ditën që Isaku u zvordh Abrahami shtroi një gosti të madhe. Tani Sara pa që djali që i kishte lindur Abrahamit nga Agari, egjiptiania, qeshte» (Zanafilla 21:8, 9).

Ismaeli nuk e vlerësoi planin e Perëndisë për të përdorur Isakun për të ngritur një komb përmes të cilit Zoti do të komunikonte të vërtetën e Tij dhe të ofronte shpëtim për botën. Tensionet u shtuan deri në atë pikë ku Abrahamit iu desh të dërgonte Ismaelin dhe Agarin. Kjo qe një përvojë e mundimshme për Abrahamin, i cili e donte djalin e tij, Ismael.

*«Por Perëndia i tha Abrahamit: «Mos u hidhëro për shkak të djalit [Ismaelit] dhe të shërbyeses sate [Agarit]... sepse **nga Isaku** do të dalin pasardhës që do të mbajnë emrin tënd». Dhe Perëndia qe me djaloshin [Ismaelin]; ai u rrit, banoi në shkretëtirë dhe u bë shenjëtar harku. Ai banoi në shkretëtirën e Paranit dhe nëna e tij e martoi me një grua nga Egjipti»* (Zanafilla 21:12, 20, 21).

Ismaeli, ashtu siç kishte premtuar Zoti, u bë babai i një populli të madh të cilin Perëndia e ka bekuar në shumë mënyra. Megjithatë Zoti e bëri të qartë për Abrahamin se *«nga Isaku»* Ai do të përmbushte besëlidhjen e Tij për të siguruar shpëtim për botën.

IZRAELI

Më vonë Isaku do të martohej dhe do të kishte binjakë, Esaun dhe Jakobin. Perëndia i vuri Jakobit më vonë një emër të ri, duke i thënë: *«Emri yt do të jetë **Izrael**»* (Zanafilla 35:10). Jakobi kishte dymbëdhjetë bij, etërit e dymbëdhjetë fiseve të Izraelit, të cilët në kohën e Moisiut Perëndia i organizoi në një komb. Zoti i quajti këta pasardhës të Abrahamit, Isakut dhe Jakobit *popullin e Tij të zgjedhur185*.

Pse i zgjodhi *ata*? A ishin ata më të mirë se kombet e tjerë? Jo, në fakt Perëndia u tha izraelitëve se ata ishin ***«më i vogli** i të gjithë popujve»* (Ligji i Përtërirë 7:7). Perëndia zgjodhi këtë popull të dobët e të përçmuar hebre në mënyrë që çdo njeri të besonte dhe të lavdëronte për atë që Perëndia planifikoi të realizonte.

Kjo është mënyra se si pëlqen Zoti Perëndi të punojë.

*«Perëndia ka zgjedhur **gjërat e marra** të botës për të turpëruar të urtët; dhe Perëndia ka zgjedhur **gjërat e dobëta** të botës për të turpëruar të fortët; dhe Perëndia ka zgjedhur **gjërat jo fisnike** të botës dhe **gjërat e përçmuara**, edhe **gjërat që nuk janë**, për të asgjësuar ato që janë, **që asnjë mish të mos mburret përpara tij**»* (1 Korintasve 1:27-29).

NJË MJET KOMUNIKIMI

185 Ligji i Përtërirë 7:6, 7; 14:2.

Perëndia ndërtoi këtë komb të ri si një mjet përmes të të cilit Ai do të komunikonte mesazhin e Tij në skajet e tokës. Perëndia krijoi këtë «mjet komunikimi» shumë kohë para radios e televizionit, por nuk do të ishte më pak i frytshëm. Veprat e mëdha të Perëndisë së vetëm të vërtetë në mes të këtij kombi do të dëgjoheshin në mbarë botën. Për shembull, Shkrimi flet për këtë dëshmi të një gruaje kanaanease: *«**Sepse ne kemi dëgjuar** si i thau ujërat e Detit të Kuq **Zoti** përpara jush kur dolët nga Egjipti... **Zoti, Perëndia juaj, është Perëndi** atje lart në qiejt dhe këtu poshtë në tokë»* (Jozueu 2:10, 11).

Për më tepër, nga ky komb Perëndia do të përzgjidhte *profetë* të cilët do të shkruanin *Shkrimet*.

Gjëja më e rëndësishme, përmes këtij kombi Perëndia do të parashikonte *një Pasardhës*, i cili do të vetë do të ishte përcjellës bekimi për botën. Ashtu siç kemi vënë re tashmë (në kapitullin 16), ky Pasardhës nuk ishte gjë tjetër veçse *Fara e premtuar e gruas* që zbriti nga qielli për të lindur nga një vajzë e varfër judease, e cila ishte e virgjër.

E miratojmë apo jo, ky komb i lashtë ishte mjeti i komunikimit vendosur *nga Perëndia* për të transmetuar të vërtetën e Tij dhe bekimet e përjetshme për çdo komb të tokës. Dhe gjithçka filloi me atë që Zoti i tha Abrahamit për t'u lërë shtëpinë e të atit dhe të shkonte në vendin e Kanaanit.

Besëlidhja e madhe e Perëndisë me Abrahamin kishte dy pjesë kryesore:

1. *«Unë prej teje do të bëj një **komb të madh**, do të të bekoj...»*
2. *«Te ti do të jenë të bekuara **tërë familjet e tokës**»*

Dashuria e Perëndisë nuk kufizohet te një grup i veçantë. Ai nuk donte të bekonte vetëm Abrahamin apo Izraelin. Zemra e Tij e dhembshur është e etur për *«të gjithë njerëzit në tokë»*. Dhiata e Vjetër është e mbushur plot me histori ku Perëndia përdor kombin e vogël e qafëfortë të Izraelit për t'u ofruar hirin e Tij tërë kombeve dhe grupeve me gjuhë të ndryshme në tokë[186]. Qëllimi i Perëndisë për të bekuar të gjitha kombet përmes këtij kombi të përçmuar duhet patur parasysh sa herë që Bibla flet për Zotin që mbron izraelitët nga ata që përpiqen t'i çrrënjosin. Perëndia po i mbronte, *jo ngaqë ata ishin më të mirë* se kombet e tjerë, por *ngaqë ata ishin **mjeti*** përmes të cilit Ai caktoi të shfaqte fuqinë dhe lavdinë e Tij dhe për të siguruar shpëtim për botën. Perëndia, duke mbrojtur pasardhësit e Abrahamit, Isakut dhe Jakobit, po mbronte bekimet e Tij për *«të gjithë njerëzit e tokës»*.

Për më tepër, reputacioni i Zotit Perëndi ishte në rrezik. Ai ishte betuar me emrin e Tij të madh për të bekuar tërë kombet përmes këtij kombi të dobët dhe të përçmuar[187].

Perëndia do të bënte saktësisht atë që kishte premtuar: për nderin e emrit të Tij. A nuk do të bënim edhe ne të njëjtën gjë nëse reputacioni, nderi apo familja jonë do të ishin në rrezik?

PERËNDIA VË NË PROVË ABRAHAMIN

Le të kthehemi te historia klasike e flijimit të rëndësishëm të Abrahamit.

Ja skena: Abrahami ishte shumë i moshua. Ismaeli ishte dëbuar shumë vjet më parë. Vetëm biri i Abrahamit, Isaku, kishte mbetur në shtëpi.

Perëndia do të vinte në provë të fortë besimin e Abrahamit. Zoti Perëndia do të paraqiste gjithashtu para botës disa modele dhe profeci se çfarë kishte planifikuar të bënte për të shpenguar

---

186 Ja disa shembuj në të cilët Perëndia përdori kombin e Izraelit për të bekuar popujt jojudenj: Jozefi shpëtoi jetët e miliona egjiptianëve (Zanafilla 37-50). Naomi, një vajzë e Abrahamit, qe bekim për dy gratë moabite, Orpahun dhe Ruthin (Libri i Ruthit në Dhiatën e Vjetër). Profeti Elia ishte një bekim për vejushën nga Sidoni (1 Mbretërve 17; Luka 4:26). Jona, edhe pse pa dëshirë, shqiptoi një mesazh shpëtimi për niniveasit (Jona). Mbreti Salomon qe bekim për mbretëreshën e Shebas së Arabisë (1 Mbretërve 10; Luka 11:31). Danieli bekoi babilonasit (Danieli 1-6). Esteri dhe Mardokeu solli bekim për perandorinë persiane (Esteri)...

187 Zanafilla 12:2, 3; 22:16-18; Hebrenjve 6:13-20; Gjoni 4:22; Veprat e Apostujve 1–10, etj..

fëmijët e Adamit nga dënimi me vdekje për shkak të mëkatit.

«Mbas këtyre gjërave Perëndia e vuri në provë Abrahamin dhe i tha: «Abraham!».
Ai u përgjigj: «Ja ku jam».
Dhe Perëndia tha: «Merr tani birin tënd, birin tënd të vetëm, atë që ti do, Isakun, shko në vendin e Moriahve dhe sakrifikoje në një nga malet që do të të tregoj»» (Zanafilla 22:1, 2).

Perëndia drejtoi Abrahamin të udhëtonte në një vargmal të veçantë dhe atje do të therte dhe do të digjte djalin e tij të dashur në altar! Çfarë kërkese e tmerrshme! Kjo është diçka që Perëndia nuk e kishte kërkuar më parë dhe nuk do t'i kërkojë më një njeriu ta bëjë. Megjithatë, meqë Isaku, ashtu si tërë pasardhësit e Adamit, kishte një borxh të mëkatit, dënimi ndaj tij ishte vendim i drejtë: vdekja.

«Kështu Abrahami u ngrit herët në mëngjes, i vuri samarin gomarit, mori me vete dy shërbyes dhe të birin Isak dhe çau dru për sakrificën; pastaj u nis drejt vendit ku i kishte thënë Perëndia të shkonte» (Zanafilla 22:3).

Abrahami i besoi Perëndisë, por nuk ishte e lehtë. Për tri ditë të mundimshme Abrahami, biri i tij dhe dy shërbëtorë udhëtuan, çdo hap e më afër vendit të ekzekutimit.

«Ditën e tretë Abrahami ngriti sytë dhe pa së largu vendin. Atëherë Abrahami u tha shërbyesve të tij: «Rrini këtu bashkë me gomarin; unë dhe djali do të shkojmë deri atje dhe do të adhurojmë; pastaj do të kthehemi pranë jush»» (Zanafilla 22:4, 5).

Abrahami u tha shërbëtorëve: *«Do të kthehemi pranë jush»*.
Si mund të kthehej Abrahami dhe i biri nëse Isaku do të vritej dhe do të digjej në altar? Një pjesë tjetër e Shkrimit jep përgjigjen. Meqë Perëndia kishte premtuar të bënte një komb të madh përmes Isakut, Abrahami besoi se pasi të ofronte birin e tij, Perëndia do ta ringjallte[188]. Abrahami kishte mësuar se Zoti Perëndi i mbante gjithmonë premtimet e Tij!

PERËNDIA PARASHIKON NJË ZËVENDËSUES

«Kështu Abrahami mori drutë e sakrificës dhe i ngarkoi mbi Isakun, birin e tij; pastaj mori në dorë të vet zjarrin dhe u nisën rrugës që të dy» (Zanafilla 22:6).

Isaku, ndërsa ai dhe i ati po ngjiteshin në mal, tha:

««Ati im!»
Abrahami iu përgjigj: «Ja ku jam, biri im».
*Dhe Isaku tha: «Ja zjarri dhe druri, po **ku është qengji** për sakrificën?».*
*Abrahami u përgjigj: «Djali im, **Perëndia do ta sigurojë vetë qengjin për sakrificën**».*
Dhe vazhduan rrugën të dy bashkë. Kështu arritën në vendin që Perëndia i kishte treguar dhe atje Abrahami ndërtoi altarin dhe sistemoi drutë; pastaj e lidhi Isakun, birin e tij, dhe e vendosi mbi altar sipër druve. Pastaj Abrahami shtriu dorën dhe mori thikën për të vrarë të birin.
Por Engjëlli i Zotit thirri nga qielli dhe i tha: «Abraham, Abraham!».
Ai u përgjigj: «Ja ku jam».
Engjëlli i tha: «Mos e zgjat dorën kundër djalit dhe mos i bëj asnjë të keqe. Tani e di mirë që ti i

188 *«Me anë të besimit Abrahami, pasi u vu në provë, ofroi Isakun dhe ai që kishte pritur premtimet ofroi birin e tij të vetëm, ndonëse Perëndia i pati thënë: **«Te Isaku do të quhet pasardhja jote (që do të mbajë emrin tënd)», sepse Abrahami mendonte se Perëndia ishte i fuqishëm sa ta ringjallte edhe prej së vdekurish**; prej të cilëve edhe e mori atë përsëri si një lloj figure»* (Hebrenjve 11:17-19).

trembesh Perëndisë, se nuk më ke refuzuar birin tënd, të vetmin bir që ke».

Atëherë Abrahami ngriti sytë dhe shikoi; dhe ja prapa tij një dash i zënë për brirësh në një kaçube» (Zanafilla 22:7-13a).

Zoti ndërhyri. Djali i Abrahamit shpëtoi nga ndëshkimi me vdekje!

Abrahami u kthye dhe në largësi, në të njëjtën majë mali, dalloi lëvizjen në një gëmushë. Çfarë ishte? A mos ishte...? Po! Falë Perëndisë! *«Një dash* [i pa të metë] *i zënë për brirësh në një kaçube»*.

Perëndia, duke zbatuar *«ligjin e flijimit»*, parashikoi një zëvendësues.

*«Kështu Abrahami shkoi, mori dashin e tij dhe e ofroi si sakrificë **në vend të të birit»*** (Zanafilla 22:13b).

Pse i shpëtoi dënimit me vdekje djali i Abrahami, i cili do të binte mbi të? Dashi vdiq *«në vend të të birit»*.

Perëndia siguroi një zëvendësues.

ZOTI *DO TË* SIGUROJË

*«Dhe Abrahami e quajti këtë vend **Jehovah Jireh** **[Zoti do të sigurojë]**. Prandaj edhe sot e kësaj dite thuhet: «Do të furnizohet mali i Zotit»»* (Zanafilla 22:14).

Pse Abrahami i vuri emrin vendit *«Zoti **do të** sigurojë»*, pasi theri dashin në vend të të birit?

Pse **nuk** ia vuri emrin *Zoti **ka** siguruar?*

Profeti Abraham, duke thënë *«Zoti **do të** sigurojë»*, po shpallte ndodhinë e ardhshme që do të ndodhte afërsisht dy mijë vjet më pas. Në po të njëjtin mal (ku do të ndërtohej më vonë Jerusalemi) Zoti do të siguronte një flijim tjetër: jo për të çliruar vetëm një njeri nga vdekja, por për të siguruar shpengim të plotë e përfundimtar për të tërë botën.

A kujton atë që i tha Abrahami birit të tij, Isak, ndërsa ata po ngjiteshin në mal ku do të ofrohej flijimi? Ai i tha atij:

«Perëndia do ta sigurojë vetë qengjin për sakrificën».

Për çfarë po fliste Abrahami? A kishte siguruar Perëndia një *qengj* që të vdiste në vend të të birit të Abrahamit? Jo, ai nuk siguroi një qengj. Perëndia siguroi një *dash*. Atëherë, për çfarë e kishte fjalën Abrahami kur tha se Perëndia do të siguronte *«vetë **qengjin**»*?

Përgjigjja mahnitëse do të dalë shumë shpejt, por në fillim duhet treguar edhe disa histori.

21 MË TEPËR GJAK I DERDHUR

Le të jemi të sinqertë.
Përsa i përket të vërtetës frymërore ne jemi nxënës të ngadaltë.
Perëndia e di këtë.

«Sepse, ndonëse tashmë duhet të ishit mësues, keni përsëri nevojë që t'ju mësojnë ***njohuritë e para*** *të orakujve të Perëndisë, dhe keni nevojë për qumësht, dhe jo për ushqime të forta»* (Hebrenjve 5:12).

Of!
Falë Perëndisë Ai është mësuesi më i durueshëm, duke përsëritur dhe duke pohuar të vërteta elementare që ne duhet t'i kishim mësuar kohë më parë. Për të na ardhur në ndihmë Ai ka përfshirë në Librin e Tij qindra histori që ilustrojnë grafikisht një prej të vërtetave më të rëndësishme:

«Pa derdhur gjak nuk ka ndjesë» (Hebrenjve 9:22).

Falja e mëkatit nuk ka qenë kurrë një çështje e thjeshtë për Krijuesin tonë të përsosur. Perëndia, që nga dita që mëkati hyri në botë, filloi t'u mësonte mëkatarëve se vetëm gjaku i një flijimi të përshtatshëm mund të shlyente (mbulonte) mëkatin. Në këtë mënyrë Perëndia, Gjykatësi i Drejtë, do të ndëshkonte mëkatin pa ndëshkuar mëkatarin.

Zoti refuzoi përpjekjet vetjake të Adamit dhe Evës për të mbuluar mëkatin e tyre. Perëndia nuk mund të falë mëkatin përveçse nëpërmjet ndëshkimit me vdekje. Historia e Kainit dhe Abelit na paraqiti të njëjtin mësim. Po kështu edhe historia e Abrahamit dhe Isakut.
Librat e Dhiatës së Vjetër, të cilët vijnë pas Zanafillës, si Eksodi dhe Levitiku, janë të mbushur me histori njerëzish që iu nënshtruar këtij ligji të flijimit189.

«UNË DO TË KALOJ TUTJE»

Libri i Eksodit flet për historinë magjepse të organizimit nga ana e Perëndisë të pasardhësve të Abrahamit në një komb, ashtu siç kishte premtuar.
Edhe pse një seri ndodhish të rregulluara nga Perëndia, për të cilat Ai i kishte parathënë Abrahamit190, pasardhësit e Izraelit u bënë skllevër nën faraonët egjiptianë. Perëndia premtoi t'i çlironte nga skllavëria e tyre dhe rrugës, do t'i transmetonte botës «figura» të planit të Tij për të çliruar pasardhësit e Adamit nga skllavëria e tyre e mëkatit.
Kjo është historia e Pashkës.
Rreth vitit 1490 para K., Zoti dërgoi në vendin e Egjiptit dhjetë plagë shkatërruese me anë të fjalës së Moisiut. Nëntë shenjat e para të mahnitshme, në të cilat Zoti sfidoi dhe mundi perënditë e rremë të Egjiptit politeist, nuk bënë që faraoni t'i nënshtrohej fjalës së Perëndisë dhe të çlironte izraelitët191. Por plaga e dhjetë do të bindte faraonin që t'i çlironte. Perëndia i tha Moisiut të informonte popullin se i parëlinduri i çdo familje, egjiptiane e izraelitëve, ishte dënuar të vdiste. Në mesnatë, në datën e caktuar, engjëlli i Zotit do të kalonte përmes tokës dhe do të vriste të

189 Fillova të numëroj «historitë e flijimeve» në Dhiatën e Vjetër, por reshta së numëruari pasi arrita në historinë e 200-të. Katër fjalët: *«gjak»*, *«flijim», «ofertë»* dhe *«altar»* haset më tepër se 1400 herë në Bibël.
190 Zanafilla 15:13 e 14 *«Atëherë Zoti i tha Abramit: «Dije me siguri që pasardhësit e tu do të qëndrojnë si të huaj në një vend që nuk do të jetë i tyre, dhe do të jenë skllevër dhe njerëz të shtypur për* ***katërqind vjet****. Por unë do të gjykoj kombin shërbyesit e të cilit do të kenë qenë;* ***pas kësaj, ata do të dalin me pasuri të mëdha****»»*. Përmbushja e premtimit të Perëndisë shkruhet tek Eksodi 1:1-12; 12:35-41. Perëndia është sovran. Planet e tij ndodhin gjithmonë.
191 Eksodi 5-11.

parëlindurin në çdo shtëpi.

Ky ishte lajmi i keq.

Lajmi i mirë ishte se Perëndia siguroi një mënyrë çlirimi nga kjo plagë vdekjeje. Zoti i tha Moisiut t'i thoshte çdo familjeje të përzgjidhte një *«qengj... pa të meta, mashkull, motak... një qengj ose një kec»* (Eksodi 12:5). Më pas, në kohën e caktuar, qengji duhej të vritej dhe me gjakun e tij të lyheshin shtalkat e dyerve të çdo shtëpie. Të gjithë ata që vunë gjakun e qengjit në shtalkat e dyerve dhe qëndruan brenda shtëpisë kur plaga e vdekjes kaloi përmes vendit do të shpëtohej.

Zoti premtoi:

*«**Kur unë të shoh gjakun do të kaloj tutje** dhe **nuk** do të ketë plagë mbi ju për t'ju zhdukur, kur të godas vendin e Egjiptit»* (Eksodi 12:13).

Gjithçka ndodhi ashtu siç kishte thënë Perëndia. Në po atë natë solemne në Egjipt, Perëndia ruajti të gjithë të parëlindurit që ishin *nën gjak*; gjithë të tjerët, përfshi të parëlindurin e faraonit, vdiqën.

Le të mos kalojmë pa vëzhguar se në çdo shtëpi pati një vdekje. Po, *çdo* shtëpi.

Ose vdiq *një qengj* ose vdiq *një i parëlindur.*

Atë natë, ata që kishin vënë gjak në shtalkat e dyerve të tyre shpëtuan nga një jetë shtypje e skllavërie. Ata dolën si një popull i lirë e i shpenguar.

Cili ishte çmimi i shpengimit për çlirimin e tyre?

Gjaku i qengjit.

Përsëri, *ligji i flijimit* kapërceu *ligjin e mëkatit dhe vdekjes*. Judenjtë, në vitet që pasuan, do të kremtonin *Pashkën*, një festë të përvitshme në të cilën ata do të kujtonin çlirimin e madh që Perëndia kishte parashikuar përmes gjakut të një qengji.

PERËNDIA DREJTON POPULLIN E TIJ

Perëndia, natën e *Pashkës* së parë, nxori izraelitët nga katërqind vjet skllavëri në Egjipt dhe shkretëtirë. Perëndia planifikoi t'i shpinte në vendin që u kishte premtuar Abrahamit, Isakut, Jakobit dhe pasardhësve të tyre. Vetë Perëndia, ndërsa ata udhëtonin, i shoqëroi në mënyrë të dukshme e ngushëlluese.

***«Dhe Zoti shkonte para tyre, ditën në një kolonë resh për t'i udhëhequr në rrugë**, dhe natën në **një kolonë zjarri për t'u bërë atyre dritë**, që të mund të ecnin ditën dhe natën»* (Eksodi 13:21).

Zoti jo vetëm që udhëhoqi popullin e Tij përgjatë shkretëtirës dhe u dha dritë, por, me anë të Krahut të Tij të fuqishëm, hapi një shteg përmes Detit të Kuq dhe i çliroi nga ushtria e faraonit që i ndiqte. Dhe më pas, ashtu siç i kishte premtuar Moisiut, ai i çoi në malin Sinai[192].

Atje në rrëzë të malit, ky komb i ri prej më shumë se dy milion njerëz, ngriti një kamp për një vit të tërë. Si mund të mbijetonin në atë shkretëtirë të thatë? Perëndia, në mirësinë dhe hirin e Tij, siguroi bukë nga qielli dhe ujë nga shkëmbi[193]. Edhe pse izraelitët dështuar vazhdimisht të falënderonin, të kishin besim dhe t'i bindeshin Atij që i kishte shpenguar nga skllavëria, Zoti ishte gjithmonë besnik ndaj tyre. Ai i gjykoi kur mëkatuan kundër Tij dhe i bekoi kur i besonin. Zoti punoi me popullin e Tij të zgjedhur në këtë mënyrë që kombet përreth të mund të shikonin, vëzhgonin dhe të mësonin rrugën e Tij të shpengimit. Perëndia donte gjithashtu që populli të kuptonte se Ai mund të njihet në mënyrë vetjake.

Zoti, pasi i dha Izraelit Dhjetë Urdhërimet (shiko kapitullin 15) dhe ligjet e tij, urdhëroi

192 Pak kohë më parë, që nga gëmusha që digjej në malin Sinai, Perëndia i kishte premtuar Moisiut: *«Unë do të jem me ty, dhe kjo do të jetë për ty shenja që të kam dërguar unë: Kur ta kesh nxjerrë popullin nga Egjipti, ju do t'i shërbeni Perëndisë mbi këtë mal»* (Eksodi 3:12).

193 Eksodi 13-17; *«Çau shkëmbin dhe dolën prej tij ujëra; këto rridhnin në shkretëtirë si një lumë»* (Psalmi 105:41).

popullin e Tij të ndërtonte një shenjtërore unike quajtur *Tabernakull* apo *Çadra e mbledhjes*.

TABERNAKULLI

*«Le të **më** bëjnë një shenjtërore, **që unë të banoj në mes tyre**. **Ju do ta bëni atë** sipas **tërë asaj që unë do t'iu tregoj**, si për **modelin e tabernakullit** ashtu edhe për **modelin** e të gjitha orendive»* (Eksodi 25:8 e 9).

Cili ishte qëllimi që populli i lashtë i Perëndisë të ndërtonte këtë çadër të veçantë? Dhe pse ishte e rëndësishme që të bëhej saktësisht *«sipas... modelit»* dhënë atyre nga Perëndia?

Perëndia planifikoi të përdorte këtë tabernakull për t'u mësuar atyre, në mënyrë shumë pamore, se si është Ai dhe se si i duhet afruar.

Bibla përfshin pesëdhjetë kapituj rreth tabernakullit dhe gjërat që e shoqëronin, kështu që nuk mund të shpjegohen të gjithë këtu. Mund të tregojmë vetëm disa nga elementët më bazë.

NJË RRUGË

Perëndia caktoi tabernakullin për t'i mësuar botës se edhe pse Ai është i shenjtë në mënyrë të përsosur, Ai përsëri dëshiron të banojë me popullin. Megjithatë ka një pengesë të madhe midis Perëndisë dhe njeriut.

Ajo pengesë është MËKATI.

Ajo çadër e veçantë që simbolizonte praninë e Perëndisë midis njerëzve kufizohej brenda një oborri të madh e drejtkëndor. *Gardhi* i këtij oborri të ndërtohej prej shtyllash bronzi dhe materiali prej pëlhure të shkëlqyer. Ishte dy metër e gjysmë i lartë: i lartë mjaftueshëm saqë asnjë njeri nuk mund të shikonte sipër tij. Perëndia donte që populli të kuptonte se ata janë të dëbuar nga prania e Tij. Ky ishte lajmi i keq.

Lajmi i mirë ishte se Perëndia siguroi një mënyrë që mëkatarët të shkonin afër Tij. Muri kishte një derë e cila ishte bërë me fije ngjyrë blu, vjollcë dhe të purpurt. Mënyra e vetme që mëkatarët t'i afroheshin Perëndisë ishte hyrja përmes asaj *dere të vetme*[194] me një qengj apo flijim të përshtatshëm gjaku.

Zoti u tha izraelitëve të ndërtonin një *altar* të madh prej drurit të akacies dhe ta lanin me bronz. Ky altar do të vendosej midis derës dhe çadrës së veçantë të Perëndisë. Ata që sillnin një ofertë për mëkatin do të vinin duart e tyre mbi kokën e krijesës së pafajshme dhe rrëfenin gjendjen e tyre si mëkatarë të pashpresë. Atëherë kafsha vritej dhe trupi i saj digjej në altar. Perëndia po i thoshte përsëri popullit se *ligji i mëkatit e vdekjes* mund të mposhtej vetëm *me anë të ligjit të flijimit*[195].

Rregulli i Perëndisë ishte i qartë: Pa derdhje gjaku nuk do të kishte mbulim për mëkatin. Pa mbulim të mëkatit nuk mund të kishte pajtim (marrëdhënie të duhur) me Perëndinë.

Perëndia i tha gjithashtu Moisiut të ndërtonte një arkë unike prej druri të larë me ar. Kjo orendi quhej *Arka e Besëlidhjes*. Ajo simbolizonte fronin e Perëndisë në qiell. Pllakat prej guri, në të cilat Perëndia kishte gdhendur Dhjetë Urdhërimet, u vendosën brenda kësaj arke prej ari. Kapaku prej ari safi e arkës, quajtur *Pajtuesi*, vëzhgohej nga figurat e dy kerubinëve bërë prej ari. Kerubinët janë engjëj të shkëlqyeshëm që rrethuan fronin e Perëndisë në qiell. Perëndia i tha Moisiut të vendoste Arkën e Besëlidhjes në vendin më të brendshëm të tabernakullit.

---

194 Eksodi 28:9-19; Më vonë, kur Mesia ishte në tokë, tha: *«Unë jam **dera**; nëse dikush hyn nëpërmjet meje, **do të shpëtohet**; do të hyjë, do të dalë dhe do të gjejë kullotë»* (Gjoni 10:9). Çdo element në tabernakull tregonte personin dhe veprën e Tij.

195 *«Do të **vërë dorën** mbi kokën e ofertës së tij dhe do ta **therë** në hyrje të çadrës së mbledhjes; pastaj priftërinjtë, bijtë e Aaronit, do të **shpërndajnë gjakun rreth e qark mbi altarin**... Pas kësaj bijtë e Aaronit do ta **tymosin** në altarin mbi olokaustin...»* (Levitiku 3:2, 5).

VENDI MË I SHENJTË

Tabernakulli ndahej në dy dhoma. Dhoma e parë u quajt *Vendi i Shenjtë* dhe dhoma më e brendshme *Vendi Shumë i Shenjtë* ose *Shenjtëria e Shenjtërive*. Kjo shenjtërore e brendshme *«është vetëm shëmbëllesë e asaj të vërtetë...* ***vetë qiellin****»* (Hebrenjve 9:24).

Vendi Shumë i Shenjtë simbolizonte Parajsën,vendbanimin e Perëndisë. Kjo dhomë e veçantë kishte formën e një kubi: gjatësia, gjerësia dhe lartësia ishin të barabarta. Afër fundit të udhëtimit tonë përgjatë Shkrimit do të shohim se qyteti qiellor, i cili një ditë do të jetë shtëpia e të gjithë besimtarëve, ka gjithashtu formën e një kubi.

Njerëzit flasin për katedrale, kisha, xhami, sinagoga apo altarë të shenjta, edhe pse këto vende janë mbushur zakonisht me njerëz që refuzojnë mënyrën e shpengimit e Perëndisë. Shenjtëria e vërtetë fitohet jo duke u futur në një ndërtesë të veçantë, por duke pranuar parashikimin e Perëndisë për falje e drejtësi.

VELI

Ana e jashtme e tabernakullit ishte e thjeshtë: një çadër e madhe bërë prej lëkurë kafshësh. Nuk ishte mbresëlënës nga *jashtë*, por marramendës nga *brenda*[196].

Dy dhomat e tabernakullit ndaheshin nga një perde e trashë që quhej *vel*.

«Do të bësh ***një vel*** *me fije në ngjyrë* ***vjollce, të purpurt, flakë të kuqe*** *dhe me* ***li*** *të hollë dhe të përdredhur, të stolisur me kerubinë të punuar artistikisht»* (Eksodi 26:31).

Veli ndalonte njeriut t'i afrohej *Vendit Shumë të Shenjtë*, në të cilin ishte lavdia dhe drita e Pranisë së Perëndisë. Të gjithëve, pa përjashtim, veli shpallte: ***QËNDRONI LARG, PËRNDRYSHE DO TË VDISNI!***

Kjo perde e veçantë simbolizonte standardin e drejtësisë së Perëndisë. Perëndia kishte njoftuar njerëzimin për atë standard duke i dhënë Moisiut Dhjetë Urdhërimet. Megjithëkëtë, ato dhjetë rregulla siguronin vetëm një pikëpamje të kufizuar të asaj që kërkon Perëndia. Plani përfundimtar i Perëndisë ishte të dërgonte në tokë Birin e Tij, i cili do të tregonte atë që kërkon Perëndia: PËRSOSURI.

Mesia do të ishte Standardi i Perëndisë. Perëndia caktoi velin për të na shtyrë të mendonim për ***Të***.

Kjo perde shumë e bukur ishte prej materiali të pastër liri, i cili përfytyronte pastërtinë e Mesias. Ai do të ishte i shenjtë, pa mëkat.

Thurur me material të pastër ishin tri ngjyra të shkëlqyera: vjollca, e kuqja flakë dhe e purpurta.

Vjollca = ngjyra e qiejve. Mesia do të ishte Zoti nga qielli.

E kuqja flakë = ngjyra e tokës, njeriut dhe gjakut[197]. Mesia do të merrte një trup mishi dhe gjaku për të vuajtur dhe vdekur në vend të mëkatarëve.

E purpurta = përzierja e blusë me të kuqen. Mesia do të ishte Perëndia-Njeri. E purpurta është ngjyra e besnikërisë: Mesia do të vendoste mbretërinë e Tij frymërore në zemrat e të gjithë atyre që besojnë në Të. Më vonë, Ai do të vendosë mbretërinë e Tij fizike në tokë.

Ashtu si e purpurta është ngjyra ndërmjetëse midis blusë dhe të kuqes, po kështu Mesia do të vinte për të ndërmjetësuar midis Perëndisë dhe njeriut.

---

196 Tabernakulli paraqet një lloj figure të Shpëtimtarit, i cili do të zbriste nga qielli në tokë. Për ata që e njohin me të vërtetë Shpëtimtarin, *«Ai është tërheqës në çdo pikëpamje»* (Kantiku i kantikëve 5:16); ashtu si ana e brendshme e tabernakullit. Për ata që nuk e njohin, *«Nuk kishte figurë as bukuri për të tërhequr shikimin tonë»* (Isaia 53:2, 3); ashtu si ana e jashtme e tabernakullit.

197 *Adam* (*Adamah*) është fjala hebraike e përkthyer «njeri» dhe fjalë për fjalë do të thotë «tokë e kuqe», sepse Perëndia formoi trupin e Adamit nga dheu i tokës.

«Në fakt një është Perëndia, dhe ***një i vetëm është ndërmjetësi midis Perëndisë dhe njerëzve****: Krishti Jezus njeri, i cili e dha veten si çmim për të gjithë, për dëshmim në kohën e caktuar»* (1 Timoteut 2:5, 6).

REJA E LAVDISË

Sapo tabernakulli u ndërtua dhe gjithçka ishte në vendin e duhur sipas planit të Perëndisë, Ai dërgoi nga froni i lavdisë së qiellit Praninë e Tij: përfshirë në një re madhështore.

«Atëherë reja e mbuloi çadrën e mbledhjes dhe ***lavdia e Zotit e mbushi tabernakullin****. Dhe Moisiu nuk mundi të hyjë në çadrën e mbledhjes, sepse reja e kishte mbuluar nga sipër dhe lavdia e Zotit mbushte tabernakullin»* (Eksodi 40:34, 35).

Zoti vuri dritën verbuese të Pranisë së Tij në Vendin Shumë të Shenjtë midis dy kerubinëve mbi Pajtuesin e Arkës së Besëlidhjes.

Perëndia kishte ardhur në mënyrë të dukshme për të qenë me popullin e Tij.

«Zoti mbretëron, popujt le të dridhen. ***Ai është ulur*** *mbi Kerubinët, toka le të dridhet»* (Psalmi 99:1).

Krijuesi, duke vendosur lavdinë e Tij në Vendin Shumë të Shenjtë dhe renë e Tij sipër tabernakullit, po u mësonte kombeve të botës dhe breza që do të lindnin më pas, një mësim shumë të rëndësishëm: Perëndia i vetëm i vërtetë fton mëkatarët të kenë një marrëdhënie me Të, por vetëm sipas disa kushteve.

ILUSTRIMET PAMORE

Tabernakulli jepte ndihma të shumta pamore për ata që donin të dinin për Perëndinë dhe planin e Tij për njerëzit.

Imagjino skenën.

Në përputhje me udhëzimet e sakta të Perëndisë, ky komb skllevërish i shpenguar (dymbëdhjetë fiset e Izraelit) kishte ngritur çadrat e tij në rrëzë të malit Sinai në një model të rregullt në formën e një kryqi. Tabernakulli ishte në qendër, me tre fiset që kishin ngritur çadrat e tyre në jug, tre fise në veri, tre fise në perëndim dhe tre fiset e tjerë në lindje[198]. Me renë e lavdisë së shkëlqyeshme askush nuk mund të mohonte Perëndinë e vetëm të vërtetë në mes të tyre.

Mësime të tjerë pamorë mund të nxirreshin nga fakti se çadra e tabernakullit rrethohej nga një muri i lartë i bardhë prej liri vetëm me një derë. Brenda derës ishte një altar. Mëkatarët qëndronin larg nga lavdia e Perëndisë, derisa t'i afroheshin Atij në bazë të gjakut të derdhur të një flijimit simbolikisht të përsosur.

«Sepse jeta e mishit është në gjak. Prandaj ju kam urdhëruar ta vini ***mbi altar për të bërë shlyerjen për jetën tuaj****, sepse* ***është gjaku që bën shlyerjen e fajit për jetën****»* (Levitiku 17:11).

Përveç pagimit me vdekje nuk mund të kishte falje të mëkatit. Dhe meqë ishte e pamundur që njerëzit të çonin një fli në tabernakull sa herë që mëkatonin, Perëndia urdhëroi që të vritej një qengj dhe të digjej në altar çdo ditë të vitit: çdo mëngjes dhe çdo pasdite. Të gjithë ata që besonin në Zotin dhe planin e Tij mund të shijonin dobitë e këtyre flijimeve të përditshme, një marrëdhënie e përtërirë me Krijuesin e tyre.

«Kjo është ajo që do të ofrosh mbi altar: dy qengja motakë ***çdo ditë, për gjithnjë****. Njërin prej*

198 Numrat 3:23-39.

***qengjave** do ta ofrosh në mëngjes dhe **tjetrin** në të ngrysur... Do të jetë një **olokaust i përjetshëm** për gjithë brezat e ardhshëm, ti ofruar në hyrje të çadrës së mbledhjes, përpara Zotit, **kur unë do t'ju takoj për të folur me ty**»* (Eksodi 29:38, 39, 42).

DITA E SHLYERJES

Perëndia, për të ilustruar të vërtetën e Tij edhe më tej, i tha popullit të tij se kishte vetëm një mënyrë me anë të të cilës njeriu mund të futej në Vendin Shumë të shenjtë: dhoma e veçantë që simbolizonte vetë qiellin. Një ditë të vitit, një njeri i zgjedhur në mënyrë të veçantë, quajtur kryeprift, do të lejohej të hynte në atë shenjtërore të brendshme. Në *Ditën e Shlyerjes*[199] kryeprifti do të kalonte përtej velit. Ai do të merrte me vete gjakun e një dhie të flijuar dhe do ta përkiste shtatë herë mbi Pajtues, pra, mbi kapakun e Arkës së Besëlidhjes. Nëse kryeprifti hynte në praninë e Perëndisë në ndonjë mënyrë tjetër, ai mbeste i vdekur në vend.

Në bazë të atij gjaku të derdhur Perëndia premtonte të falte mëkatet e izraelitëve për një vit tjetër, nëse ata thjesht do të besonin në Të dhe furnizimin e Tij.

Të gjitha hollësitë e tabernakullit, orendive të tij dhe veprimtaritë u caktuan për të transmetuar figurë të gjallë ndaj botës se si mëkatarët e dënuar mund të mbulonin mëkatet e tyre dhe marrëdhënia e tyre e prishur të përtërihej me Krijuesin shumë të shenjtë. Gjithçka tregonte Mesinë e premtuar dhe misionin e Tij.

Kështu, përgjatë shekujve, duke përdorur hendekun e kombit të Tij të zgjedhur, Zoti transmetoi qindra figura dhe komunikoi shumë premtime të mrekullueshme ndaj botës së humbur në mëkat.

TEMPULLI DHE FLIJIMET E TIJ

Pesëqind vjet pasi Moisiu dhe bijtë e Izraelit ndërtuan këtë çadër të veçantë për të strehuar Praninë e Zotit, Perëndia drejtoi mbretin Salomon të zëvendësonte *tabernakullin e lëvizshëm* me një *tempull më të qëndrueshëm*. Skica e kësaj strukture të re në Jerusalem ishte e ngjashme me tabernakullin, por ishte shumë më e madhe dhe madje më e bukur. Tempulli i Salomonit u bë një prej mrekullive arkitekturore të botës së lashtë.

Ashtu si lavdia e Perëndisë kishte zbritur nga qielli për të mbushur Vendin Shumë të Shenjtë në tabernakull ditën e përurimit të tij, po kështu drita e lavdishme dhe konsumuese e Pranisë së Perëndisë zbriti dhe mbushi tempullin.

*«Kur Salomoni mbaroi së luturi, nga qielli ra një zjarr që konsumoi olokaustin dhe flijimet dhe **lavdia e Zotit mbushi tempullin**. Priftërinjtë nuk mund të hynin në shtëpinë e Zotit, sepse lavdia e Zotit mbushte shtëpinë e Zotit»* (2 Kronikave 7:1, 2).

Tempulli u ndërtua mbi të njëjtën kurriz malor ku, një vjet më parë, Abrahami kishte flijuar një dash në vend të të birit[200]. Mbreti Salomon, për t'ia kushtuar këtë tempull të veçantë Perëndisë,

---

199 Levitiku 16; Sot judenjtë e quajnë Ditën e Shlyerjes *Jom Kipur*, por kësaj Dite i mungon domethënia e saj fillestare meqë ata nuk kanë tempull, as priftëri dhe as qengj të flijimit. Në mënyrë ironike një prej simboleve të Judaizmit sot është një mur (Muri Perëndimor; një mur ruajtës ndërtuar nga Herodi i Madh për të zgjeruar zonën e malit të Tempullit). Judenjtë qëndrojnë para tij përditë dhe luten për Mesinë (i cili ka ardhur tashmë) që të vijë! Kombi i judenjve, ashtu siç u paratha nga profetët, është frymërisht i verbuar (Isaia 6:10; 53:21; Ezekieli 12:2; 2 Korintasve 3:12-4:6). Një ditë sytë e tyre do të hapen për të kuptuar se Jezusi (*Jeshua*) është Ai që përmbushi simbolet e tempullit, priftërisë dhe flijimeve (Hebrenjve 8-10; Efesianëve 2). Muri i verbërisë frymërore do të rrëzohet (Efesianëve 2:14; Romakëve 9-11). Shiko kapitullin 5 në këtë libër, nën titullin PROFECITË RRETH NJË POPULLI. Lexo gjithashtu shënimet fundore.

200 2 Kronikave 3:1 krahaso me Zanafillën 22:2. Në të njëjtin vend myslimanët ndërtuan xhaminë

urdhëroi që të flijoheshin 120,000 dele dhe 22,000 qe201. Ky teprim simbolizonte vlerën e pallogaritshme të gjakut të çmuar të derdhur një mijë vjet më vonë në një kodër afër.

Kështu, që nga koha e Adamit, Abelit, Abrahamit dhe më pas, miliona flijime simbolike gjaku janë ofruar mbi altarë për të mbuluar mëkatin, vit pas viti, në mënyrë rraskapitëse....

Më pas erdhi Mesia.

Kupola e Shkëmbit në shekullin e shtatë.

201 2 Kronikave 7:5.

22 QENGJI

*"Perëndia është **dashuri**"* (1 Gjonit 4:8)

*"Perëndia është **i madh**"* (Jobi 36:26)

Perëndia, i cili është ***dashuri*** dëshiron një marrëdhënie të ngushtë me popullin e Tij. Tema e natyrës shoqërore dhe relative zbulohet në kapitullin e parë të Librit të Tij.

Perëndia krijoi Adamin e Evën *"sipas ngjashmërisë së Tij"* në mënyrë që Ai të mund të shijonte marrëdhënien me ta (Zanafilla 1:27). E njëjta temë[202] *"Perëndia me ne"* përcillet deri në kapitullin e fundit të Librit të Perëndisë, kur populli i Tij i shpenguar *"do të shohë fytyrën e Tij"* dhe do të jetë përgjithmonë me Të (Zbulesa 22:4). Gjithkush që nuk arrin të shohë këtë është larguar nga tema qendrore e Librit të Perëndisë.

Perëndia që është ***i madh*** mund të bëjë gjithçka që dëshiron të bëjë.

"Ja, unë jam Zoti, Perëndia i çdo mishi; a ka vallë ndonjë gjë tepër të vështirë për mua?" (Jeremia 32:27).

Asnjë monoteist i vërtetë nuk mund të pohojë se Perëndia nuk mund të bëhet njeri nëse dëshiron të bëhet. Nëse do të kishte diçka që nuk mund ta bënte Shumë i Larti (përveç kundërshtimit të vetvetes), atëherë Ai do të ishte Perëndi i kufizuar.

Pyetja nuk është: *A mund* të bëhet Perëndia njeri?

Pyetja është: A *zgjodhi* Perëndia të bëhej njeri?

TABERNAKULLI I PERËNDISË SË VËRTETË

Një mijë e pesëqind vjet pasi Perëndia urdhëroi izraelitët të ndërtonin një çadër-tabernakull unik në mënyrë që Ai ***"të banonte në mes tyre"*** (Eksodi 25:8), Shkrimi shpall:

*"Në fillim ishte Fjala dhe Fjala ishte pranë Perëndisë, dhe Fjala ishte Perëndi... Dhe Fjala u bë mish dhe **banoi ndër ne**; dhe ne soditëm **lavdinë e tij**, si lavdia e të vetëmlindurit prej Atit, plot hir e të vërtetë"* (Gjoni 1:1, 14).

Shprehja e përkthyer *"banoi ndër ne"* rrjedh nga fjala greke që do të thotë *të ngresh një çadër apo tabernakull*. Mund të përkthehet fjalë për fjalë: *"Ngriti çadrën e Tij ndër ne"*. Shkrimi përshkruan trupin e një personi si *"çadër"* apo *"tempull"* në të cilin banon shpirti tij apo i saj[203]. Ashtu siç mësuam në kapitullin 16, Biri i përjetshëm i Perëndisë lindi si foshnjë. Trupi i Tij njerëzor ishte *çadra* në të cilën zgjodhi të banonte.

Në kohën e Moisiut struktura e tabernakullit, në të cilën Perëndia vuri dritën e lavdishme e verbuese të praninë së Tij, u mbulua me *lëkurë kafshësh*. Por në Personin e Jezusit, drita e lavdishme dhe verbuese dhe Prania e Perëndisë erdhi të banojë në *lëkurë njerëzore*. Kështu, dishepujt e Tij mund të thoshin: *"Ne soditëm lavdinë e tij, si lavdia e të vetëmlindurit prej Atit"*.

Shkrimi shpall se Jezusi ishte *"**tabernakulli i vërtetë**, të cilin e ngriti Perëndia e jo njeriu"* (Hebrenjve 8:2).

Në kohët e Dhiatës së Vjetër tabernakulli dhe më vonë tempulli, ishte vendi ku mëkatarët mund të paraqisnin flijimet e kafshëve për të mbuluar mëkatin e tyre. Kur Jezusi ishte djalë dhe ndërsa rritej si burrë, vizitoi tempullin në Jerusalem shumë herë, por nuk lexojmë kurrë që Ai të ketë bërë flijim për mëkatin. Pse jo? Sepse ishte pa mëkat. Jezusi *"u shfaq për të prishur mëkatin me anë të flijimit të vetvetes"* (Hebrenjve 9:26). Ai do të bëhej oferta dhe një kryq romak do të bëhej

---

202 Një prej titujve të Perëndisë në Shkrim është *Emanuel*, që do të thotë fjalë për fjalë *"Me ne (është) Perëndia"* (Isaia 7:14; Mateu 1:23).

203 2 Korintasve 5:1-4; 1 Korintasve 6:19; 2 Pjetrit 1:13, 14; Efesianëve 2:21

altari.

Jezusi ishte realiteti përtej simboleve.

*"**Perëndia** u shfaq në **mish**"* (1 Timoteut 3:16).

Një herë Jezusi po qëndronte afër tempullit në Jerusalem dhe i tha një grupi njerëzish:

*«"Shkatërroni **këtë tempull** dhe unë për tri ditë do ta ngre përsëri!".*
Atëherë Judenjtë thanë: "U deshën dyzet e gjashtë vjet që të ndërtohet ky tempull, dhe ti do ta ngresh për tri ditë?".
***Por ai fliste për tempullin e trupit të vet**.*
Kur, më pas, ai ishte ringjallur prej së vdekuri, dishepujt e vet u kujtuan se ai këtë ua kishte thënë dhe u besuan Shkrimin dhe fjalëve që kishte thënë Jezusi» (Gjoni 2:19-22).

Judenjtë nuk kuptuan se *"tempulli"* për të cilin foli Jezusi ishte turpi i Tij. Ata menduan se Ai po fliste për tempullin madhështor në Jerusalem. Por drita dhe lavdia e Pranisë së Perëndisë nuk ishte më në Vendin Shumë të Shenjtë të atij tempulli të bërë nga njeriu.

Tani ndodhej në *"tempullin"* e trupit të Jezusit.

Jezusi, afër fundit të shërbesës së Tij tokësore, lejoi tre nga dishepujt e Tij të dëshmonin këtë shkëlqim të lavdishëm të Perëndisë.

*"Jezusi mori me vete Pjetrin, Jakobin dhe Gjonin, vëllanë e tij, dhe i çoi mbi një mal të lartë, në vetmi; dhe u shpërfytyrua përpara tyre: **fytyra e tij shkëlqeu si dielli dhe rrobat e tij u bënë të bardha si drita**.*
*Dhe ja... **një re plot dritë i mbuloi**; dhe nga reja u dëgjua një zë që thoshte:*
*"**Ky është Biri im i dashur,***
në të jam kënaqur:
***dëgjojeni!**"* (Mateu 17:1-5).

Drita shkëlqyese, verbuese dhe e pastër e Perëndisë, e cila bën që engjëjt në qiell të mbulojnë fytyrat e tyre, ishte *në Jezusin*. E njëjta Prani e lavdishme që kishte qëndruar në Vendin Shumë të Shenjtë të tabernakullit dhe tempullit po banonte *në Jezusin*.

Reja e shkëlqyer që kishte mbuluar më parë tabernakullin po mbulonte tani vendi ku qëndronte Jezusi.

Jezusi ishte Prania e dukshme e Perëndisë në tokë.

Ky shkëlqim verbues i lavdisë së Birit të Perëndisë u shoqërua nga Ati që foli nga qielli:

*"Ky është **Biri im i dashur**, në të jam kënaqur: **dëgjojeni**!"*

Perëndia e ka seriozisht.

Një mijë vjet para se Biri i Perëndisë të bëhej Bir i Njeriut, profeti David shkruan: *"**Nënshtrohuni Birit**, që të mos zemërohet dhe të mos vdisni rrugës, sepse zemërimi i tij mund të ndizet në një çast. Lum ata që gjejnë strehë tek ai"* (Psalmi 2:12).

"Nënshtrohuni Birit" do të thotë ***nderoni Birin***.

Herë pas here shikoj njerëz që puthin kokën e duart e udhëheqësve fetarë: njerëz që janë mëkatarë të pashpresë si ata. I shoh po të njëjtët njerëz që bëjnë pelegrinazh për të nderuar njerëz mishi i të cilëve është kthyer në pluhur. Ndërkohë Perëndia i ka shpallur botës *"që **të gjithë ta nderojnë Birin ashtu siç nderojnë Atin**; kush nuk e nderon Birin, nuk nderon Atin që e ka dërguar... sepse **Ati e do Birin**"* (Gjoni 5:23, 20).

PARARENDËSI

Isaia ishte një prej dy profetëve që shkroi për një lajmëtar të zgjedhur në mënyrë të veçantë, i cili *"do të shtronte udhën e Zotit"* (Isaia 40:3). Ai pararendës ishte profeti Gjon, biri i Zakarisë[204]. Ndërsa profetët e shkuar shpallën: "Perëndia *do të dërgojë* Mesinë në botë", profeti Gjon kishte nderin e veçantë të shpallte: "Mesia i premtuar, vetë Zoti, *është këtu!*".

*«Tani në ato ditë erdhi Gjon Pagëzori, që predikonte në shkretëtirën e Judesë, dhe thoshte: "**Pendohuni, sepse mbretëria e qiejve është afër!**" Dhe në fakt për Gjonin kishte folur profeti Isaia kur tha: "Një zë i atij që bërtet në shkretëtirë: '**Përgatitni udhën e Zotit**, drejtoni shtigjet e tij'"»* (Mateu 3:1-3).

PENDIMI

Mesazhi i Gjonit ndaj njerëzve, për t'i përgatitur ata për mbërritjen e Zotit, ishte i thjeshtë.

"Pendohuni!"

Fjala *pendohuni* rrjedh nga fjala greke *metanoeo*. Ajo përbëhet nga dy pjesë: *meta* dhe *noeo*. Pjesa e parë do të thotë *"lëvizje"* apo *"ndryshim"*. Pjesa e dytë i referohet *mendimeve të mendjes*. Prandaj domethënia bazë e fjalës *pendohuni* është *të ndryshosh mendje*; të zëvendësosh mendimet e gabuara me mendime të drejta.

Le ta përdorim termin "pendohuni" në kontekstin e përditshëm, duke supozuar se dua të udhëtoj me autobus nga një qytet në tjetrin, le të themi nga Tirana në Durrës. Hipi në atë që mendoj se është autobusi i duhur dhe ulem në ndenjëse e marr një sy gjumë. Pak më vonë, ndërsa autobusi po ecën në superstradë, marr vesh se ai nuk po shkon në Durrës, por në deri drejt Shkodrës! Çfarë duhet të bëj?

Kam dy zgjedhje:

Duke qenë shumë krenar të pranoj gabimin tim, mund *të rri* në atë autobus dhe të mbërrij në vendin e gabuar.

Ose, mund të përulem dhe *të pendohem*, pra, të ndryshoj mendje, duke pranuar se zgjodha autobusin e gabuar. Sinqeriteti i pendimit tim bëhet i dukshëm kur zbres në ndalesën e ardhshme dhe hipi në autobusin e duhur.

Pendimi i vërtetë shtyn një person *të kthehet nga ajo që është e rremë* dhe *t'i besojë të vërtetës*.

Pendimi mund të krahasohet me dy anët e monedhës.

Njëra anë thotë: **PENDOHU!**

Tjetra thotë: **BESO!**

Dy anët janë pjesë të së njëjtës të vërtetë:

*"...**pendimin** te Perëndia dhe për **besimin** në Zotin tonë Jezu Krisht"* (Veprat e Apostujve 20:21).

Pendim do të thotë ndryshim mendjeje rreth asaj që beson për shpëtimin. *Besim* do të thotë të besosh në sigurimin e shpëtimit të Perëndisë.

Nuk ka besim të vërtetë pa pendim.

Në të njëjtën mënyrë, mesazhi i profetit Gjon shprehte këtë ide: "Pendohuni nga mendimi i gabuar! Pranoni se nuk mund të shpëtoni veten dhe mirëprisnin Mesinë-Mbretin e premtuar nga qielli! Ai ka ardhur t'ju çlirojë nga armiqtë tuaj më të këqij, nëse do të reshtni së besuari në veten tuaj dhe të filloni të besonin në Të!".

Ata që pranojnë gjendjen e tyre mëkatare para Perëndisë u pagëzuan nga Gjoni në lumë. Për këtë arsye Gjoni u bë i njohur si *Gjon Pagëzori*. Pagëzimi në ujë nuk mund të lante mëkatin. Zhytja në ujë ishte mënyra që njerëzit të shprehnin *nga ana e jashtme* se ata kishin zgjedhur *përbrenda*

204 Isaia 40:3-9; Malakia 3:1; Luka 1; Gjoni 1.

mesazhin e Perëndisë rreth Mesisë, i cili po vinte të pastronte mëkatarët e penduar dhe besimtarë nga gjendja e tyre e ndotur.

I ZGJEDHURI

Jezusi, në fillim të shërbesës së Tij tokësore, shkoi te Gjoni për t'u pagëzuar në lumin Jordan. Mesia i pamëkatë nuk kishte nevojë të pendohej nga ndonjë gjë, por duke u pagëzuar Ai u njëjtësua me racën njerëzore për të cilën kishte ardhur ta çlironte.

Ajo që pasoi pagëzimin e Jezusit është një skenë për të mos u harruar kurrë. Na jep një shikim tjetër të shpejtë të të vetmit Perëndi në unitetin dhe madhështinë e Tij të përbërë.

*«Dhe **Jezusi**, sapo u pagëzua, doli nga uji; dhe ja, qiejt iu hapën, dhe ai pa **Frymën e Perëndisë** duke zbritur si një pëllumb e duke ardhur mbi të; dhe ja **një zë nga qielli** që tha: "**Ky është Biri im i dashur, në të cilin jam kënaqur**"»* (Mateu 3:16, 17).

Si në ditën e parë të krijimit, ky rrëfim zbulon Praninë e Atit, Birit dhe Frymës së Shenjtë. Megjithatë, në këtë çast të rëndësishëm në histori, Perëndia po zbulonte unitetin e Tij shumës me qartësi më të madhe. Në udhëtimin tonë përgjatë Shkrimit kjo është një prej pikave ku çdo udhëtar duhet të ndalet, të bëjë disa fotografi dhe të mendojë.

Ja skena. Nën një qiell dramatik dhe vezullues, ***Biri i Perëndisë*** (*Fjala* me anë të të cilës u krijuan qielli e toka) del nga uji. Në të njëjtin çast ***Fryma e Perëndisë*** (*Fryma* që po fluturonte mbi sipërfaqen e ujërave ditën e parë të krijimit) zbret nga qielli, duke fluturuar dhe duke u vendosur mbi Jezusin në formën e një pëllumbi. Dhe, së fundi, zëri i ***Perëndisë Atë*** kumbon nga qielli: *"Ky është Biri im i dashur, në të cilin jam kënaqur"*.

Jezusi, gjatë tridhjetë viteve më parë, kishte jetuar pas skene në një familje të varfër në qytetin modest të Nazaretit. Edhe pse nuk binte në sy publik, Ati në Qiell kishte syrin e Tij mbi Birin e Tij të dashur gjatë tërë atyre viteve. Dhe tani dëgjojmë vendimin e Perëndisë për jetën e Jezusit: ***"Në të cilin jam kënaqur"***.

Perëndia nuk mund të thoshte të njëjtën gjë për ndonjë qenie tjetër njerëzore. Vetëm Jezusi i pëlqeu Atij në çdo pikë: nga ana e brendshme dhe e jashtme. Si Biri nga Qielli, Ai ishte i shenjtë, i panjollë dhe i kualifikuar të bënte atë për të cilën erdhi të bënte. Ai ishte Mesia, *i Vajosuri*, i Zgjedhuri. Perëndia e vajosi, jo me vaj (siç bëhej në rastin e priftit e mbretërve[205]), por me vetë Frymën e Shenjtë.

*"**Perëndia vajosi me Frymën e Shenjtë** dhe me fuqi Jezusin prej Nazareti..."* (Veprat e Apostujve 10:38).

Jezusi ishte Ai për të cilin kishin shkruar të gjithë profetët.

QENGJI I PERËNDISË

«Të nesërmen, Gjoni e pa Jezusin që po vinte drejt tij dhe tha:
*"**Ja, Qengji i Perëndisë, që heq mëkatin e botës!**"»* (Gjoni 1:29).

Shpallja e profetit Gjon është e mbushur me domethënie:

---

205 Përgjatë Biblës, sa herë që një njeri zgjidhej nga Perëndia për të qenë prift apo mbret, një person i autorizuar, si një profet, e vajoste me vaj për të treguar se ai ishte zgjedhur nga Perëndia për një detyrë të caktuar. Perëndia vajosi Birin e Tij me vetë Frymën e Shenjtë. Në Shkrim vaji përdoret zakonisht për të simbolizuar Frymën e Shenjtë. **Shënim:** Ashtu si të tre Personat e Perëndisë u përfshinë në veprën e *krijimit*, po kështu Ati, Biri dhe Fryma e Shenjtë u përfshinë gjithashtu në veprën e *shpengimit*.

- *"Ja, **Qengji i Perëndisë**..."*.

Dëgjuesit e Gjonit kuptuan deri në një farë pike domethënien e "qengjit". Që me hyrjen e mëkatit, njerëzit filluan të çonin qengja si oferta për mëkatin. Mbi pesëmbëdhjetë shekuj qengjat ishin flijuar në mëngjes e në mbrëmje në altarin prej bronzi. Dhe tani *vetë Qengji i Perëndisë* ishte në skenë! Dy mijë vjet më parë, Abrahami i tha birit të tij: *"Perëndia do ta sigurojë vetë **qengjin** për sakrificën"* (Zanafilla 22:8). Perëndia siguroi me të vërtetë një zëvendësues për të vdekur në vend të djalit të Abrahamit, por nuk ishte *"qengj"*. Ishte *"dash"* (Zanafilla 22:13). *"Qengji"* në profecinë e Abrahamit ishte vetë Mesia. Abrahami po drejtonte gishtin nga Jezu Krishti. Prandaj Jezusi tha: *"Abrahami, ati juaj, ngazëllohej në shpresën që të shihte ditën time; e pa dhe u gëzua"* (Gjoni 8:56).

- *"... që heq mëkatin..."*.

Që në kohën e Adamit gjaku i kafshës së pafajshme kishte *mbuluar në mënyrë simbolike* mëkatin e atyre që besuan në Perëndinë dhe planin e Tij, por ajo për të cilën erdhi për të bërë Jezusi ishte ndryshe. Ai do të *hiqte mëkatin*, plotësisht dhe përgjithmonë.

*"... e **botës!**"*.

Në të shkuarën flijimet me gjak për mëkatin ishin ofruar në emër të një *personi, familjeje* apo *kombi*. Por gjaku i Jezusit do të bënte të mundur pagesën e plotë e përfundimtare për borxhin e shkuar, tashëm e të ardhshëm të mëkatit për *tërë botën*.

Qengji i Perëndisë që heq mëkatin e botës a do të thotë se çdo person i lindur është automatikisht i falur nga Perëndia? Jo. Që nga dita që mëkati hyri në racën njerëzore, Perëndia ka kërkuar gjithmonë besim vetja në Të dhe parashikimin e Tij[206].

*"Ai erdhi në shtëpinë e vet dhe të vetët nuk e pranuan, por të gjithë **atyre që e pranuan**, ai u dha pushtetin të bëhen bij të Perëndisë, atyre **që besojnë** në emrin e tij"* (Gjoni 1:11, 12).

HIJET DHE SIMBOLET

Në vitet e shkuar, çdo qengj i pafajshëm e i patëmetë që flijohej për mëkatin ishte *"**hijen** e të mirave që kishin për të ardhur"* (Hebrenjve 10:1).

Hija nuk duhet të ngatërrohet me objektin që lëshon hije. Nëse shikon për tokë ndërsa një mik ecën në drejtimin tënd, ti mund të shikosh hijen e tij para se të shikosh atë, por kur ai është para teje, a nuk do të shikosh mikun tënd dhe të flasësh me të në vend të hijes?

Flijimet e Dhiatës së Vjetër qenë *hije* të caktuara nga Perëndia të cilat skicuan dhe shpallën Mesinë që do të vinte. Perëndia pret që ne ta shikojmë dhe dëgjojmë.

*«Sepse është **e pamundur** që gjaku i demave dhe i cjepve të heqë mëkatet. Prandaj, duke hyrë në botë, **ai*** [Mesia] *thotë: "Ti nuk deshe as flijim as mblatë, **po bëre gati për mua një trup**; ti nuk pëlqeve as olokauste as flijimet për mëkatin. Atëherë unë* [Mesia] *thashë: 'Ja, **unë po vij**; në*

---

206 *"I drejti do të rrojë **për shkak të besimit të tij**"* (Habakuku 2:4). Ndërsa flijimi të cilin erdhi të realizonte Jezusi do të ishte i mjaftueshëm të *"heqë mëkatin e botës"*, do të ishte i dobishëm vetëm për ata që besojnë se flijimi i Jezusit ishte për ta. Kjo e vërtetë mund të ilustrohet nga programet tona radiofonike "Udha e drejtësisë" në Senegal (www.twor.com; www.lesprophetes.com). Në shumë transmetime dëgjuesve u ofrohet një kopje falas e Shkrimit. Të gjithë ata që shkruajnë dhe e kërkojnë, e marrin falas. A është e vlefshme kjo ofertë për *të gjithë* milionat e njerëzve që ndezin radion në stacionin tonë? *Po*. A na shkruajnë *të gjithë* dëgjuesit për të kërkuar kopjen falas të Shkrimit? *Jo*. Pjesa më e madhe nuk përfiton nga oferta. Në mënyrë të ngjashme, përmes flijimit të mjaftueshëm të Birit të Tij. Perëndia ka siguruar falje dhe jetë të përjetshme për të gjithë. Megjithatë, vetëm një përqindje e vogël e pasardhësve të Adamit pranojnë ofertën e Perëndisë. Shiko Luka 14:15-24.

rrotullin e librit është shkruar për mua; për të bërë, o Perëndi, vullnetin tënd'"... Ai heq të parën [flijimin e kafshëve]*, që të vërë të dytën* [flijimin e Tij]. *Prej këtij vullneti, ne jemi shenjtëruar me anë të kushtimit të trupit të Jezu Krishtit, që u bë* ***një herë për të gjithë****»* (Hebrenjve 10:4-7, 9, 10).

Flijimet e kafshëve me derdhje gjaku ishin *simbole* të thjeshtë të asaj që Perëndia do të kërkonte përfundimisht. Kafshët nuk u krijuan sipas shëmbëlltyrës së Perëndisë. Vlera e qengjit nuk është e barabartë me vlerën e njeriut. Ashtu siç nuk merr një makinë lodër te një shitës makinash dhe t'ia ofrosh si pagesë për një makinë të vërtetë, po kështu gjaku i qengjit nuk mund të paguajë borxhin për mëkatin e njeriut. Duhej një flijim me vlerë të barabartë apo më të madhe.

Jezusi, Qengji i Perëndisë, erdhi për të siguruar atë flijim.

NJË PLANIFIKUES I MJERË?

Dy vjet më parë kam patur korrespondencë me një doktor filozofie. Si përgjigje ndaj shpalljes se Jezusi erdhi të *"heqë mëkatin e botës"*, ai shkroi:

Çfarë ndodh me njerëzit që kanë lindur dhe vdiqën para se Perëndia të vendoste të shpikte këtë komedi@@@ vetëm 2000 vjet më parë? Duket se Perëndia i të krishterëve është një planifikues i mjerë dhe një mendimtar i vonuar, sepse iu desh mijëra, për të mos thënë miliona vjet, për të gjetur një mënyrë për të falur 'mëkatet' e njerëzimit.

Duket se ky njeri, i cili ka vdekur, nuk ka arritur të pranojë domethënien përtej miliona qengjave të flijuar dhe qindra profecive, të cilat tregojnë të gjitha ditën kur Mesia do të duronte ndëshkimin për mëkatet e njeriut: të shkuarat, të tashmet dhe të ardhmet. Që nga fillimi plani i shpëtimit të Perëndisë përfshinte pagesën e *"mëkateve, që janë kryer* ***më parë*** *gjatë kohës së durimit të Perëndisë, për të treguar drejtësinë e tij në kohën e tanishme"* (Romakëve 3:25, 26).

Perëndia fali mëkatarët para kohës së Krishtin mbi të njëjtën bazë që fal mëkatarët sot: me anë të besimit në premtimet dhe sigurimin e Perëndisë.

Sigurisht, kishte një ndryshim.

Besimtarët që jetuan para kohës së Jezu Krishtit i kishin mëkatet *të mbuluar.* Vetëm pasi Jezusi derdhi gjakun e Tij dhe mposhti vdekjen borxhi i një mëkatari mund të *fshihej* përgjithmonë nga libri i regjistrimit.

Para se Jezusi, Qengji i Perëndisë, të vinte në tokë, një njeri që ofronte një flijim kafshe mbi altar ishte si një tregtar i angazhuar që merr një hua në bankë.

Një mik i pasur pranon t'i japë huan, duke i premtuar t'i shlyejë borxhin nëse tregtari nuk arrin të kthejë paratë e marra hua. Çdo vit që kalon tregtari nuk arrin të kthejë borxhin, duke u zhytur gjithnjë e më tepër në borxhe. Dhe çdo vit miku i pasur firmos një çek tjetër në bankë për të mbuluar borxhin e njeriut të angazhuar. Çfarë e mban këtë tregtar të dështuar që të falimentojë dhe të shkojë në burg? Borxhet e tij mbulohen nga çeqet e garancisë nga miku i tij i pasur e i besueshëm.

Flijimet e kafshëve në Dhiatën e Vjetër ishin "çeqet e garancisë" për mëkatarin, pranuar përkohësisht nga Perëndia. Regjistruesi i gjithësisë, i cili ka një histori të patëmetë duke respektuar kontratat e Tij dhe duke mbajtur në ekuilibër librat e tij, premtoi të pranonte gjakun e kafshët pa të meta si *mbulim* për mëkatin. Por gjaku i kafshëve nuk mund të *fshijë* borxhin e mëkatit të akumuluar të njeriut. Ai shërbeu vetëm si *"****kujtimi i mëkateve****, sepse është e pamundur që gjaku i demave dhe i cjepve të heqë mëkatet"* (Hebrenjve 10:3, 4).

Mëkati është një problem serioz që vetëm derdhja e gjakut të Birit të përjetshëm të Perëndisë mund ta zgjidhte. Jezusi, Qengji i Perëndisë, erdhi për të shlyer borxhin e mëkatit të njeriut.

Çfarë mendon?

A është Perëndia "një planifikues i mjerë dhe mendimtar i vonuar"? Apo profeti i Tij, Gjon dhe ndjekësit e tij, kanë arsye të fortë për ta njëjtësuar Jezusin nga Nazareti si ***"Mesia****... për të cilin shkroi Moisiu në ligj dhe profetët"* dhe si *"****Qengji i Perëndisë****, që heq mëkatin e botës!"* (Gjoni 1).

Krijuesi ynë, Planifikuesi më i mirë, nuk ka patur asnjë plan tjetër për të trajtuar problemin e mëkatit të njeriut. Biri i Tij i dashur, që nga perspektiva e Tij e pakufi, gjithmonë ka qenë, është dhe do të jetë edhe më tepër:

*"...**Qengji**, që ishte vrarë*
që nga krijimi i botës" (Zbulesa 13:8).

23 PËRMBUSHJA E SHKRIMIT

*"**Premtimi** është reja; **përmbushja** është shiu"*

– Fjalë e urtë arabe

Për mijëra vjet profetët treguan premtimin e Perëndisë për të dërguar një shpëtimtar në tokë, *"por, kur u mbush koha, Perëndia dërgoi Birin e tij, të lindur prej gruaje, të nënshtruar ligjit"* (Galatasve 4:4).

Profetët e Perëndisë siguruan *retë e premtimit*.

Jezusi nga Nazareti ishte *shiu i përmbushjes* i Perëndisë.

Plani i Krijuesit ishte një mendim i mëvonshëm. Ai është *"ungjilli i Perëndisë, siç **i kishte premtuar ai me anë të profetëve të tij** në Shkrimet e shenjta, lidhur me Birin e tij..."* (Romakëve 1:2, 3).

Shkrimet janë retë. Mesia është shiu.

FUTJA NË JERUSALEM MBI GOMAR

Mesia e dinte misionin e Tij. Profeti Zakaria, pesëqind vjet më parë, kishte shkruar rreth një prej shumë ndodhive që mund të çonin në kryqëzimin e Tij.

*"Lësho britma gëzimi, o bijë e Jerusalemit! **Ja, mbreti yt po të vjen; ai është i drejtë dhe sjell shpëtimin, i përulur dhe i hipur mbi një gomar, mbi një gomar të ri**"* (Zakaria 9:9).

Jezusi përmbushi këtë profeci. Të katër ungjijtë flasin për këtë ndodhi. Mateu, dëshmitar okular dhe dishepull i Jezusit, shkroi:

*«Kur iu afruan Jerusalemit... Jezusi dërgoi dy dishepuj, duke u thënë atyre: "Shkoni në fshatin që ndodhet përballë jush; aty do të gjeni menjëherë **një gomare të lidhur dhe një pulishtë me të**; zgjidhini dhe m'i sillni! Dhe nëse dikush ju thotë gjë, i thoni se Zoti ka nevojë për to, por do t'i kthejë shpejt". Tani kjo ndodhi për të përmbushur ç'ishte thënë nga profeti, që thotë: "...**Ja po të vjen mbreti yt, zemërbutë, hipur mbi një gomare, madje një pulishtë, pjellë e një kafshe barrë**"»* (Mateu 21:1-5).

Kështu Jezusi u ofrua për kombin si Mbreti i tyre, edhe pse e refuzuan, ashtu siç kishin parathënë profetët[207].

Ungjijtë flasin në hollësi për atë që ndodhi pasi Jezusi hyri në Jerusalem hipur në gomar. Ai shkoi në tempull dhe dëboi të gjithë ata që po e përdornin për të fituar para. Atëherë Jezusi u tha shitësve alarmuar: *«"Është shkruar [në Shkrime]: 'Shtëpia ime do të quhet shtëpi lutje', por ju e keni kthyer në një shpellë kusarësh". Atëherë iu paraqitën të verbër dhe të çalë, dhe ai i shëroi»* (Mateu 21:13, 14).

Jezusi, ditët në vazhdim, ulej në tempull dhe u mësonte njerëzve thëniet e vërteta të Perëndisë. Udhëheqësit fetarë u përpoqën ta zinin në kurth duke e shtyrë që të thoshte diçka në mënyrë që ta padisnin dhe ta vrisnin. Ata nuk arritën ta zinin në kurth.

Jezusi iu përgjigj pyetjeve të tyre me dituri qiellore, aq sa të gjithë u mrekulluan[208].

Më pas erdhi koha e duhur.

ORA KISHTE ARDHUR

---

207 Isaia 53; Psalmi 22. Shiko gjithashtu Danielin 9:24-27, pjesë e cila skicon planin e Perëndisë për tërë kohërat. Pjesë e këtij plani të përgjithshëm ishte: *"Mesia do të vritet dhe askush nuk do të jetë me të"* (Danieli 9:26).

208 Mateu, kapitujt 21 deri në 25.

Jezusi është Person i vetëm që dinte saktësisht:
kur do të vdiste,
ku do të vdiste,
si do të vdiste
dhe *pse* do të vdiste.

*«Dhe ndodhi që, mbasi Jezusi i mbaroi të gjitha këto fjalime, u tha dishepujve të vet: "**Ju e dini se pas dy ditësh janë Pashkët dhe Biri i njeriut do të dorëzohet për t'u kryqëzuar**".*
*Atëherë krerët e priftërinjve, skribët dhe pleqtë e popullit u mblodhën në pallatin e kryepriftit që quhej Kajafa. Edhe bënin këshillë për ta zënë Jezusin me dredhi dhe ta vrasin; por thoshin: "**Jo** gjatë festës, që të mos bëhet ndonjë trazirë në popull"»* (Mateu 26:1-5).

Udhëheqësit fetarë shërbyes të vetes ishin të dëshpëruar. Në shumë raste ata *"Prandaj ata kërkonin ta kapnin, por askush nuk vuri dorë mbi të, sepse **ora e tij s'kishte ardhur akoma**"* (Gjoni 7:30).

Më pas erdhi çastin që prisnin.

Juda, një dishepull i Jezusit nga ana e jashtme, por jo nga përbrenda, shkoi te priftërinjtë e tempullit dhe pranoi të tradhtonte Jezusin në duart e tyre. Priftërinjtë ranë dakord të paguanin Judën tridhjetë monedha argjendi. Ky akt tradhtie përmbushi disa profeci të Dhiatës së Vjetër[209].

Kështu, mbërriti dita kur Jezusi u tha dishepujve të Tij: ***"Ora ka ardhur"*** (Gjoni 12:23).

Ishte koha që Qengji i Perëndisë të vdiste.

JAVA E PASHKËS

Rrugët e ngushta të Jerusalemit gëlonin me vendas e të huaj. Blegërimat e deleve dhe pëllitjet e qeve mbushnin ajrin. Blerësit bënin Pazar me tregtarët për çmimin e qengjit të duhur. Ishte java e Pashkës.

Pashka ishte pjesë e një feste një javë të gjatë caktuar nga Perëndia pesëmbëdhjetë shekuj më parë. Ishte një rast ku populli i Tij të *kthente shikimin pas* dhe të kujtonte se si Zoti kishte çliruar "kombin e Tij të komunikimit" nga skllavëria e vdekja atë natë fatale kur paraardhësit e tyre kishte vënë gjakun e qengjit në shtalkat e shtëpive të tyre. Sipas perspektivës së Perëndisë, ishte një rast për *hedhur shikimin para* te dita kur Mesia do të përmbushte domethënien e thellë të Pashkës.

Megjithatë, disa, për të mos thënë shumë pak, kuptuan se Jezusi nga Nazareti do të derdhte gjakun e Tij si Qengji përfundimtar i Pashkës dhe do të përmbushte simbolet e të gjithë qengjave që ishin flijuar për vit që nga koha e Moisiut. Në dallim me misionin e Moisiut për të çliruar popullin nga *tirania fizike* e mbikëqyrësve njerëzore, misioni i Mesisë ishte të çlironte popullin nga *tirania frymërore* e Satanit, mëkatit dhe vdekjes.

Interesante është se udhëheqësit fetarë vendosën të vrisnin Jezusin, por *"**jo** gjatë festës, që të mos bëhet ndonjë trazirë në popull"* (Mateu 26:5). Megjithatë gjatë asaj feste Jezusi planifikoi të vdiste! Qengji i Perëndisë duhet të vritej gjatë festimit të Pashkës[210]. Gjithçka do të ndodhte ashtu siç e planifikoi Perëndia.

Në mënyrë ironike po ata që refuzuan planin e Perëndisë do të luanin një rol ë madh në përmbushjen e tij! Satani nuk kuptoi, se duke nxitur udhëheqësit fetarë të vrisnin Jezusin, po kurdiste rrënimin e tij! Shkrimi e quan këtë gërshetim ndodhish: *"...diturinë e Perëndisë të fshehur në mister, që Perëndia e kishte paracaktuar përpara kohërash... të cilën asnjë nga pushtetarët e kësaj kohe nuk e ka njohur; sepse, po ta kishin njohur, nuk do të kishin kryqëzuar Zotin e lavdisë"* (1 Korintasve 2:7, 8).

---

209 Tradhtia: Shiko Psalmin 41:9; Zakarinë 11:12, 13 dhe Mateun 26:14-16; 27:3-10.

210 Ndërsa judenjtë po festonin festën e tyre vjetore të Pashkës, Jezusi u bë Qengji përfundimtar dhe i përsosur i Pashkës, duke çliruar besimtarët nga zemërimi i Perëndisë ndaj mëkatit. *"**Pashka jonë, që është Krishti**, u flijua për ne"* (1 Korintasve 5:7).

BUKA DHE KUPA

Në darkën e caktuar Jezusi dhe dishepujt e Tij u mblodhën privatisht, në dhomën e sipërme për Pashkën. Zoti, pasi hëngri ushqimin me mish qengji dhe barëra të hidhura, mori pak bukë, falënderoi, e theu dhe ua ndau atyre dhe ua dha ta hanin, duke thënë: *"Bëni këtë në përkujtimin tim"* (Luka 22:19).

Buka e thyer simbolizon trupin e Tij që do të vritej dhe ndëshkohej për ta.

Më pas ai u kaloi një kupë që përmbante verë rrushi të shtypur. *"Kjo kupë"*, u tha dishepujve të Tij, është *"gjaku i besëlidhjes së re, i cili është derdhur për shumë për faljen e mëkateve"* (Mateu 26:28).

Kupa përfaqëson gjakun që Jezusi do të derdhte për të përuruar besëlidhjen e re të premtuar.

Këta dy simbole të thjeshtë tregojnë mesazhin qendror të profetëve të Perëndisë: se Krijuesi ynë do të merrte trup njerëzor për të vuajtur dhe derdhur gjakun e Tij për racën mëkatare të Adamit.

Jezusi, pasi ngushëlloi dishepujt e Tij me shumë premtime dhe të vërteta tejet të mrekullueshme[211], i dërgoi në një kopsht afër që quhej Gjetseman. Ai, duke u përkulur përtokë, me djersë të shumta dhe agoni të thellë në shpirt, u lut: *"Ati im, në qoftë se është e mundur, largoje prej meje këtë kupë; megjithatë, jo si dua unë, por si do ti"* (Mateu 26:39).

Çfarë ishte *"kjo kupë"* që frikësonte kaq shumë Jezusin? Ishte kupa e vuajtjes për mëkatin: ndarja e paparë nga Ati i Tij që do të pësonte dhe tmerri i thellë i ferrit që do të vuante për ty dhe për mua.

Pasi bëri këtë lutje për tri herë, Biri iu nënshtrua me gatishmëri vullnetit të të Atit. Ashtu siç e ka parathënë Davidi, Mesia do të kthejë ata që Ai nuk mori. *"Jam i detyruar të kthej atë që nuk kam vjedhur"* (Psalmi 69:4).

Jezusi do të bëhej Flijimi i plotë dhe përfundimtar për mëkatin.

ARRESTIMI

Sapo Jezusi mbaroi së foluri me Atin e Tij, në kopsht erdhi një togë ushtarësh dërguar nga krerët e priftërinjve, skribët dhe pleqtë. Ata, me pishtarët, kopaçet dhe shpatat e tyre, kishin ardhur për të arrestuar Atë që kishte pushuar stuhitë, kishte dëbuar demonët dhe ngjallur të vdekurit.

*«**Atëherë Jezusi, duke ditur gjithçka që do t'i ndodhte**, doli dhe i pyeti: "Kë kërkoni?".*
Ata iu përgjigjën: "Jezusin Nazareas".
*Jezusi u tha atyre: "**Unë jam**!"... Sapo ai u tha atyre: "**Unë jam**", ata u zmbrapsën dhe ranë për dhe. Atëherë Jezusi i pyeti përsëri: "Kë kërkoni?". Ata thanë: "Jezusin Nazareas".*
*Jezusi u përgjigj: "Ju kam thënë se **unë jam**"»* (Gjoni 18:4-8).

Jezusi, atyre që kishin ardhur ta arrestonin, iu shfaq me vetë emrin e Perëndisë: *"UNË JAM"*[212]. Në mënyrë të qartë, nëse Jezusi do të shkonte me ta, do të ndodhte sepse Ai vetë zgjodhi një gjë të tillë.

Ndërsa ushtarët e rrokën, dishepulli Pjetër nxori shpatën e tij, por arriti vetëm t'i priste veshin shërbëtorit të kryepriftit. Jezusi shëroi plot mëshirë veshin e atij njeriut dhe pastaj i tha Pjetrit:

*«Atëherë Jezusi i tha: "Ktheje shpatën në vendin e vet, sepse të gjithë ata që rrokin shpatën, prej shpate do të vdesin. A kujton ti, vallë, se unë nuk mund t'i lutem Atit tim, që të më dërgojë më shumë se dymbëdhjetë legjione engjëjsh? **Po atëherë si do të përmbusheshin Shkrimet, sipas të cilave***

---

211 Ungjilli sipas Gjonit, kapitujt 13 deri 17.

212 Ajo qe Jezusi u tha atyre që erdhën për ta arrestuar ishte thjeshtë: *"UNË JAM"*. Jezusi po shpallte se kush është Ai: *"UNË JAM-i"* i Përjetshëm ekzistues në vetvete, i cili zbriti nga qielli. Nuk është për t'u çuditur atëherë, se kur Jezusi i përgjigj: *"UNË JAM",* udhëheqësit fetarë dhe ushtarët u zmbrapsën dhe ranë përtokë.

duhet të ndodhë kështu?*"»* (Mateu 26:52-54).

Çfarë dallimi freskues paraqet Jezusi për të gjithë ata që përdorin dhunën në emër të fesë. Edhe pse Jezusi e dinte se këta njerëz do ta tallnin, torturonin dhe vrisnin, Ai u tregoi atyre durim dhe mirësi në vend të urrejtjes e hakmarrjes.

PARATHËNË NGA PROFETËT

Atëherë, atyre që kishin ardhur ta arrestonin, Jezusi u tha: *"Ju dolët të më zini mua me shpata dhe me shkopinj, si kundër një kusar; e pra, çdo ditë isha ulur midis jush duke mësuar në tempull, dhe ju nuk më kapët"*. Dhe Shkrimi shton këtë koment:

*«"Por të gjitha këto ndodhën **që të përmbushen Shkrimet e profetëve**".*
Atëherë të gjithë dishepujt e lanë dhe ikën.
*Dhe ata që e kishin arrestuar Jezusin **e çuan** te Kajafa, kryeprifti, ku tashmë ishin mbledhur skribët dhe pleqtë»* (Mateu 26:55-57).

Pse Ai që kontrollonte erën e valët të lejonte të arrestohej, lidhej dhe të çohej gjëkundi?
Ai e bëri këtë për shkak të dashurisë dhe bindjes ndaj Atit të Tij.
Ai e bëri këtë për të shpëtuar ty dhe mua nga gjykimi i përjetshëm.
Ai e bëri këtë *"që të përmbushen Shkrimet e profetëve"*.
Qindra vjet më parë profeti Isaia kishte shkruar: *"Si një **qengj që e çojnë** në thertore"* (Isaia 53:7).
Profeti Abraham kishte shpallur: *"Perëndia do ta sigurojë vetë **qengjin** për sakrificën"* (Zanafilla 22:8).
Dhe profeti Moisi ka shkruar: "Pastaj prifti do të marrë një **qengj** dhe do ta ofrojë... Do ta **therë pastaj qengjin** në vendin ku theren flijimet për mëkatin dhe olokaustet" (Levitiku 14:12, 13).
Mos lër pa vënë re ironinë.
Priftërinjtë, përgjegjës therjen dhe djegien e qengjave në altarin prej bronzi të tempullit, ishin po ata që kishin arrestuar Jezusin për ta vrarë. Megjithatë ata nuk e kishin idenë se do të flijonin ***Qengjin*** për të cilin kishin folur të gjithë profetët.

DËNUAR NGA UDHËHEQËSIT FETARË

"Atëherë ata e çuan Jezusin te kryeprifti, ku u mblodhën të gjithë krerët e priftërinjve, pleqtë dhe skribët" (Marku 14:53).

Udhëheqësit fetarë të judenjve kishin organizuar një gjyq të paligjshëm gjatë natës.

«Dhe krerët e priftërinjve dhe gjithë sinedrit kërkonin dëshmi kundër Jezusit për ta vrarë, por nuk po gjenin. Shumë veta në fakt jepnin dëshmi të rreme kundër tij; por dëshmitë e tyre nuk përkonin....
Atëherë kryeprifti u ngrit në mes të kuvendit dhe e pyeti Jezusin duke thënë: "Nuk përgjigjesh fare? Çfarë po dëshmojnë këta kundër teje?".
Por ai heshti dhe nuk u përgjigj fare.
*Përsëri kryeprifti e pyeti dhe i tha: "**A je ti Krishti, Biri i të Bekuarit?**".*
*Dhe Jezusi tha: "**Unë jam**. Dhe **ju do ta shihni Birin e njeriut të ulur në të djathtën e Pushtetit dhe duke ardhur me retë e qiellit**".*
Atëherë kryeprifti, duke i shqyer rrobat, tha: "Ç'nevojë kemi më për dëshmitarë? Ju e dëgjuat blasfeminë"» (Marku 14:55, 56, 60-63).

Pse kryeprifti u inatos, grisi rrobat dhe paditi Jezusin për blasfemi? Ai e bëri këtë sepse Jezusi shpalli se ishte Biri i Perëndisë dhe Biri i njeriut: Mesia për të cilin kishin folur të gjithë

profetët. Jezusi e kishte quajtur gjithashtu veten me emrin vetjak të Perëndisë: *"UNË JAM!"*. Jezusi, duke folur për *"Birin e njeriut të ulur në të djathtën e Pushtit dhe duke ardhur me retë e qiellit"*, po citonte nga Shkrimet e profetëve dhe po e shpallte veten Gjykatës të të gjithë tokës[213]. Kjo është arsyeja se pse *«kryeprifti, duke i shqyer rrobat, tha:*

"Ç'nevojë kemi më për dëshmitarë? Ju e dëgjuat blasfeminë, ç'ju duket?".
Dhe të gjithë gjykuan se meritonte vdekjen.
Atëherë disa filluan ta pështyjnë, t'ia zënë fytyrën, ta qëllojnë me shuplaka dhe t'i thonë:
"Profetizo!". Dhe rojat e godisnin» (Marku 14:63-65).

Profeti Isaia, shtatëqind vjet më parë, paratha vuajtjet e vullnetshme të Mesisë: *"I paraqita kurrizin tim atij që më rrihte dhe faqet e mia atij që më shkulte mjekrën; nuk ia fsheha fytyrën time poshtërimit dhe të pështymave"* (Isaia 50:6).

DËNUAR NGA UDHËHEQËSIT POLITIKË

Kur agoi priftërinjtë dhe udhëheqësit fetarë e çuan Jezusin te Ponc Pilati, guvernatori romak i Judesë. Udhëheqësit fetarë kërkuan që Pilati të jepte dënimin me vdekje për Jezusin me kryqëzim. Në atë periudhë të historisë judenjtë ishin nën sundimin e perandorisë romake dhe nuk kishin autoritet të dënonin një kriminel me vdekje.

Gjatë "gjyqit" Pilati shpalli tri herë: *"Nuk gjej asnjë faj në të"*, por turma, nxitur nga priftërinjtë, të cilët ishin të nxitur nga djalli, bërtisnin vetëm me zë të lartë: ***"Largoje! Largoje! Kryqëzoje!"***[214].

Pilati u ndikua nga presioni i udhëheqësve fetarë dhe dënoi Jezusin me ndëshkimin më të rëndë të ligjit romak: një rrahje mizore, deri në nxjerrjen e kockave, pasur me kryqëzimin.

*«Dhe mbasi e **fshikulloi** Jezusin, ua dorëzoi, që të kryqëzohet.*
*Atëherë ushtarët e guvernatorit, mbasi e çuan Jezusin në pretoriumin e guvernatorit, mblodhën **rreth tij gjithë kohortën**. Dhe, pasi **e zhveshën**, **i hodhën mbi trup një mantel të kuq**. Dhe **i thurën një kurorë me ferra**, **ia vunë mbi krye** dhe i dhanë një kallam në dorën e djathtë; dhe, duke u gjunjëzuar përpara tij, **e përqeshnin** duke thënë: "Tungjatjeta, o mbret i Judenjve!".*
*Pastaj **e pështynë**, ia morën kallamin dhe **me të i binin në** kokë. Dhe, mbasi **e përqeshën**, ia hoqën mantelin dhe e veshën me rrobat e tij; **dhe e çuan për ta kryqëzuar**»* (Mateu 27:26-31).

MALI I ZOTIT

Kështu, Zotin e lavdisë (trupi i Tij i shenjtë tashmë një masë e përgjakur mishi të shtypur, me kokën që mbante një kurorë gjembash dhe duke mbajtur në kurriz një kryq të rëndë druri), e çuan jashtë qytetit dhe në të njëjtën majë mali ku, afërsisht dy mijë vjet më parë, Abrahami kishte profetizuar:

"Perëndia do ta sigurojë vetë qengjin për sakrificën... Do të furnizohet mali i Zotit" (Zanafilla 22:8, 14).

---

213 *"Unë shikoja disa vegime nate, dhe **ja mbi retë e qiellit po vinte dikush që i ngjante një Biri njeriu**..."* (Danieli 7:13). **Shënim**. Grisja e rrobave ishte një mënyrë e zakontë për të treguar trishtim apo zemërim të madh. Është interesante se ligji që Perëndia i tha Moisiut pohonte: *"Por ai që është kryeprift midis vëllezërve të tij... nuk do të shqyejë rrobat"* (Levitiku 21:10). Me anë të këtij veprimi (Mateu 27:65; Marku 14:63), Kajafa s'kualifikoi vetveten si kryeprift. Kryeprifti i ri i përjetshëm ishte vetë Jezusi që kishte ardhur në tokë për të ofruar trupin e Tij si flijim. Ai është i vetmi që mund të pajtojë me të vërtetë njeriun mëkatar me Perëndinë e shenjtë (Hebrenjve 2:17; 3:1; 4:14-16; 7:26; 8:1; 9:11, 25; 10:19-22).

214 Gjoni 18:38; 19:4, 6; Gjoni 19:15; Luka 23:21.

Të gjithë elementët kishin bashkëvepruar: njerëzit, procedurat, Personi, vendi. Gjithçka po ndodhte ashtu siç kishin parathënë profetët.

Ishte koha për veprimin e tërë kohërave.

24 PLOTËSISHT I PAGUAR

Kryqëzimi është metoda më mizore e nxitur nga shteti e ekzekutimit e shpikur në histori. Perandoria romake e kishte rezervuar për kriminelët më të pabesë.

Ekzekutimi me anë të kryqëzimit është ai që ne, raca njerëzore, zgjodhën për Krijuesin tonë kur Ai erdhi të na bënte vizitë[215].

«Dhe dy të tjerë, që ishin keqbërës, i prunë bashkë me të, për t'i vrarë. Dhe kur arritën në ***vendin që quhet "Kafka"***[216]***, aty e kryqëzuan atë*** *dhe keqbërësit, njërin në të djathtë dhe tjetri në të majtë»* (Luka 23:32, 33).

KRYQËZUAR!

Kryqëzimi ishte menduar të shkaktonte ndaj viktimës agoninë më torturuese dhe përuljen më të madhe të mundshme. Nuk kam parë kurrë, as nuk do të dojë kurrë të shikoja, një artist të pikturonte apo një film që përshkruan ashtu siç duhet turpin dhe dhimbjen që pësoi Jezusi gjatë varjes në kryq. Për shembull, artistët dhe skenaristët vënë gjithmonë një copë rrobë në trupin e Tij, por realiteti historik është se ushtarët romakë i nxirrnin kriminelët e dënuar lakuriq para se ti goditur mizorisht pas një peme apo kryqi dhe duke ngulur gozhdë në kyçet dhe thembrat e tyre.

Vdekja me kryqëzim ishte e turpshme, e dhimbshme dhe e ngadaltë.

Jezusi duroi vullnetarisht këtë ndëshkim, turpin dhe vuajtjen, për ty, për mua dhe për tërë racën e Adamit. Tortura e thellë që ra mbi Jezusin ka qëllim të na ndihmojë të kuptojmë ndëshkimin e rëndë që meriton mëkati ynë.

Shekuj para romakëve, madje para se të shpikej kryqëzimi, profeti David përshkruan vuajtjet e Mesisë në kryq:

«Një grup keqbërësish më rri rrotull; ***më kanë shpuar duart dhe këmbët****. Unë mund t'i numëroj gjithë kockat e mia; ato më shikojnë dhe më këqyrin. Ndajnë midis tyre rrobat e mia dhe hedhin në short tunikën time.... duke thënë: "Ai i ka besuar Zotit; le ta çlirojë, pra, ta ndihmojë, mbasi e do"»* (Psalmi 22:16-18, 8). Dhe profeti Isaia paratha: *"E ka përkushtuar jetën e tij deri në vdekje dhe u përfshi midis keqbërësve; ai ka mbajtur mëkatin e shumë vetave dhe ka ndërhyrë në favor të shkelësve"* (Isaia 53:12).

Në shkëputjen e mëposhtme nga shkrimi i ungjillit, shiko se sa përmbushje mund të shihen të mbështetura në profecitë që sapo lexuam:

«Dhe kur arritën në vendin që quhet "Kafka" [zona ku, 2000 vjet më parë, Perëndia siguroi një dash për të vdekur në vend të djalit të Abrahamit], aty e kryqëzuan atë dhe keqbërësit, njërin në të djathtë dhe tjetri në të majtë.

---

215 Nëse akoma nuk ke kuptuar kapitujt 8, 9, 16 e 17 të këtij libri, mund të të duket ky pohim blasfemi. Kam dëgjuar madje disa të thonë me sarkazëm: "Kështu, ndërsa 'Perëndia' ishte në barkun e virgjëreshës, dhe më pas në kryq, kush po kujdesej për gjithësinë?". Kjo pyetje nxjerr në pah një pikëpamje të mangët të Shkrimit dhe të Perëndisë që i dha: *«Por Jezusi, duke u përgjigjur u tha atyre: "Ju bëni gabim, sepse nuk e kuptoni as Shkrimin as pushtetin e Perëndisë"»* (Mateu 22:29). Meqë Perëndia ka ekzistuar gjithmonë në një unitet tresh të përbërë, duke qenë në tokë e në qiell në të njëjtën kohë nuk përbën asnjë problem. Nëse dielli mund të jetë në një hapësirë të largët në të njëjtën kohë drita dhe nxehtësia e tij janë me ne në tokë, pse Krijuesi i atij diellit nuk mund të jetë në qiell dhe në tokë në të njëjtën kohë?

216 *Kalvar (kranion)* është emri grek i fjalës hebraike *Golgotë*, që do të thotë *vendi i kafkës* (Mateu 27:33; Marku 15:22; Gjoni 19:17). Kjo kodër, ku u kryqëzua Jezusi, ndodhej jashtë Jerusalemit dhe e rrethuar si një kafke e zhveshur, është pjesë e të njëjtës majë mali ku Abrahami ofroi dashin në vend të të birit.

Dhe Jezusi tha: "O Atë, fali ata sepse nuk dinë ç'bëjnë". Pastaj, pasi i ndanë rrobat e tij, hodhën short. Dhe populli rrinte aty për të parë; dhe kryetarët me popullin e përqeshnin, duke thënë: "Ai i shpëtoi të tjerët, le të shpëtojë veten, po qe se me të vërtetë është Krishti, i zgjedhuri i Perëndisë". Edhe ushtarët e tallnin...
Tani një nga keqbërësit e kryqëzuar e shau duke thënë: "Nëse ti je Krishti, shpëto vetveten dhe neve".
Por ai tjetri duke e përgjigjur e qortoi duke i thënë: "A s'ke frikë nga Perëndia, që je nën të njëjtin dënim?
Në realitet, ne me të drejtë jemi dënuar, sepse po marrim ndëshkimin e merituar për ato që kemi kryer, ndërsa ky nuk ka bërë asnjë të keqe". Pastaj i tha Jezusit: "Zot, kujtohu për mua kur të vish në mbretërinë tënde".
Atëherë Jezusi i tha: "Në të vërtetë po të them: sot do të jesh me mua në parajsë".
Ishte afërsisht ora e gjashtë dhe errësira e mbuloi gjithë vendin deri në orën e nëntë. Dielli u err...» (Luka 23:33-36, 39-45).

SHKËMBIMI

Përgjatë shekujve viktima të panumërta kanë provuar agonitë e kryqëzimit. Ushtarët romakë, para rënies së Jerusalemit më 70 pas K., kanë kryqëzuar pesë mijë judenj në ditë[217]. Disa viktima rënkonin në kryq për ditë të tëra para se të vdisnin. Jezusi vuajti në kryq për një periudhë relativisht gjashtë orësh para se të vdiste. Atëherë, çfarë i bëri vuajtjet e Tij unike?

Një ndryshim domethënës është se profetët *parathanë* vuajtjet dhe vdekjen e Jezusit. Një dallim tjetër është se, ndërsa shumë kanë derdhur gjakun e tyre të ndëshkuar në kryq, vetëm Zoti Jezus derdhi gjakun *e përsosur.* Dhe tregimi që sapo lexuam zbulon një tjetër përmasë krejt unike të vdekjes së Jezusit.

"Ishte afërsisht ora e gjashtë dhe ***errësira e mbuloi gjithë vendin*** *deri në orën e nëntë"* (Luka 23:44)[218].

Jezusi u gozhdua në kryq në orën 9 të mëngjesit. Nga mesdita deri në tre tërë toka u mbulua nga errësira. Pse? Gjatë atyre tri orëve, edhe pse bota nuk mund ta shikonte, po ndodhte shkëmbimi më domethënës i tërë kohërave. Perëndia po merrej me mëkatin tonë në kohë në mënyrë që ne të mos merremi me të në përjetësi.

Perëndia në qiell, gjatë atyre orëve në errësirë të mbinatyrshme, grumbulloi mbi Birin e Tij të dashur e të drejtë ndëshkimin e thellë e të përjetshëm që meritonin mëkatet tonë. Për këtë qëllim Biri i Perëndisë ishte bërë një trup prej mishi e gjaku.

"Ai është shlyesi [oferta e mjaftueshme për mëkatin që mori zemërimin e Perëndisë] *për mëkatet tona; dhe jo vetëm për tonat, por edhe për ata të të gjithë botës"* (1 Gjonit 2:2).

Shtatë shekuj më parë profeti Isaia kishte përshkruar tashmë këtë shkëmbim të kohërave:

"Por ai u tejshpua për shkak të shkeljeve tona, u shtyp për paudhësitë tona; ndëshkimi për të cilin

---

217 Historia Jozef tregon se para rënies së Jerusalemit në vitin 70 pas K., ushtarët romakë "kapnin çdo ditë pesëqind judenj; jo, disa ditë kapnin më shumë.... Ushtarët, nga zemërimi dhe urrejtja që kishin për judenjtë, gozhdonin ata që kapnin, njëri pas tjetrit, nëpër kryqe, duke u tallur, kur turma e tyre ishte aq e madhe, saqë po prisnin për kryqe të tjerë dhe kryqet prisnin trupa të tjerë". Jozefi shkroi gjithashtu se viktimat "në fillim fshikulloheshin, dhe më pas torturoheshin me çdo lloj torture..." (Josephus, *Lashtësia* 11:1, f. 563).

218 Judenjtë llogarisnin orën duke filluar në 6 të mëngjesit. *"Ishte ora e tretë* (6:00 + 3 orë = 9:00) *kur e kryqëzuan... Pastaj, kur erdhi e gjashta orë* (12:00 mesditë)*, errësira e mbuloi gjithë vendin deri në të nëntën orë* (15:00)" (Marku 15:25, 33).

*kemi paqen është mbi të, dhe për shkak të vurratave të tij ne jemi shëruar.... **Zoti bëri që të bjerë mbi të paudhësia e ne të gjithëve**.... Si një qengj që e çojnë në thertore.... **Por i pëlqeu Zotit ta rrihte** dhe ta bënte të vuante. Duke ofruar **jetën e tij si flijim për mëkatin**.... Ai do të shikojë frytin e mundimit të shpirtit të tij dhe do të jetë i kënaqur; me anë të diturisë së tij, **i drejti, shërbëtori im, do të bëjë të drejtë shumë veta, sepse do të marrë përsipër paudhësitë e tyre**"* (Isaia 53:5-7, 10, 11).

Gjatë atyre orëve në kryq, ndërsa planeti ishte mbuluar nga errësira, Zoti vuri mbi Birin e Tij të gatshëm e të pa mëkat ndotjen dhe dënimin për mëkatet tona. Ne nuk mund ta kuptojmë kurrë atë që ndodhi midis Atit dhe Birit, por një gjë është e sigurt: Ishte shkëmbimi më i madh i tërë kohërave.

VETËM!

Ndërsa errësira e thellë mbulonte tokën: *«Rreth orës nëntë, Jezusi bërtiti me zë të lartë duke thënë: "Eli, Eli, lama sabaktani?". Domethënë: **"Perëndia im, Perëndia im, përse më ke braktisur?"**»* (Mateu 27:46).

Pse bëri Jezusi këtë thirrje të fortë nga kryqi? Ai thirri sepse Perëndia e kishte lënë të paguante ndëshkimin për mëkatin...

vetëm.

Në emër të të gjithëve Jezusi vuajti tre nivele të ndarjes shkaktuar nga mëkati:

- Ai përjetoi *vdekjen frymërore*. Perëndia në qiell largoi fytyrën e Tij të shenjtë nga Biri i Tij në tokë, në të cilin Ai kishte ngarkuar mëkatet e tërë racës njerëzore.
- Ai përjetoi *vdekjen fizike*. Në çastin kur Jezusi vdiq, fryma dhe shpirti i Tij u larguan nga trupi.
- Ai provoi gjithashtu *vdekjen e dytë*. Ai vuajti agoninë e ferrit: për ty dhe për mua.

Ferri është një vend errësire dhe izolimi pa Perëndinë; një vend ku mungon gjithçka që është e mirë; një vend ndarjeje nga prania dhe dashuria e Atit qiellor. Biri i përjetshëm, ndërsa ishe në kryq, për herë të parë dhe të fundit në përjetësi, u nda nga Ati i Tij i përjetshëm. Jezusi duroi atë ndarje të tmerrshme, në mënyrë që ne të mos e përjetonim kurrë.

Qengji i shenjtë i Perëndisë u bë Bartësi i mëkatit tonë: ***Zëvendësuesi ynë***. Ai mbarti peshën e plotë të mallkimit të mëkatit, duke pranuar turpin, dhimbjen, gjembat dhe gozhdët. Në altarin e kryqit Jezusi u bë *"olokausti"* i plotë dhe përfundimtar për mëkatin[219].

FERRI PËR PAK ORË?

Jezusi mori ferrin tonë.

Si mund të paguante një Njeri ndëshkimin për tërë racën njerëzore? Si mund të vuante Jezusi një ndëshkim sa tërë përjetësia brenda pak orësh?

Ai mund ta bënte për shkak të *asaj që është*.

---

219 Zanafilla 8:20; 22:2-8; Eksodi 29:18. Fjala *"olokaust"* haset 169 herë në Dhiatën e Vjetër. Jezusi u bë olokausti përfundimtar për mëkatin. Marku 12:33; Hebrenjve 10:6-14. **Shënim**: Për të kuptuar më tej se pse Perëndia braktisi Zotin Jezus ndërsa ky ishte i varur në kryq, lexo Isainë 53 dhe Psalmin 22. Në të njëjtin Psalm ku Davidi paratha se Mesia do të thoshte: *"Perëndia im, Perëndia im, pse më ke braktisur?"* (Psalmi 22:1), ai na thotë se pse e braktisi Perëndia Birin e Tij. ***"Ti je i Shenjti"*** (Psalmi 22:3). Perëndia braktisi Jezusi, sepse Perëndia është tepër i shenjtë dhe *"nuk e shikon dot paudhësinë"* (Habakuku 1:13). Gjatë atyre orëve të errësirës, Biri i Njeriut i pamëkatë po vuante në vend të të paudhit ndërsa Perëndia e fshikulloi sikur të ishte mëkatar. Jezusi, Qengji i shenjtë i Perëndisë, u bë Bartësi i mëkatit (pa u bërë mëkatar). Shkrimtari i një himni e ka shprehur më së miri: "Është një mister për të gjithë! I Pavdekshmi vdes! Kush mund të eksplorojë planin e Tij të çuditshëm?" (*Dashuri që mahnit*, Charles Wesley, 1707-1788).

Për shkak të *asaj që është* Ai nuk ka nevojë të paguajë për mëkatet tona në tërë përjetësinë ashtu si ne. Si Biri i Përjetshëm dhe Fjala e Perëndisë Ai nuk kishte borxh të mëkatit të vetin për të paguar, as nuk ishte i lidhur nga koha si ne.

Për shkak të *asaj që është* Ai ishte në gjendje *"të provonte vdekjen për të gjithë njerëzit"* (Hebrenjve 2:9) në një sasi të fundme kohe.

Ashtu si Zoti Perëndi nuk kishte nevojë për ndonjë sasi kohe për të krijuar botën tonë të ndërlikuar (edhe pse zgjodhi ta bënte në *gjashtë ditë*), po kështu nuk ka nevojë për ndonjë sasi kohe në kryq për të çliruar njerëzimin (edhe pse zgjodhi ta bënte këtë në *gjashtë orë*).

Për Perëndinë koha është e parëndësishme.

"Nga mot dhe përjetë ti je Perëndia.... Sepse një mijë vjet në sytë e tu janë si dita e djeshme që ka kaluar, ose sikur të gdhish [disa orë shërbimi si roje] *një natë"* (Psalmi 90:2, 4).

"U KRYE!"

*«**Pas kësaj**, Jezusi, duke ditur që tashmë çdo gjë ishte kryer, që të përmbushej Shkrimi, tha: "Kam etje!". Por aty ishte një enë plot me uthull. Pasi shtinë një sfungjer në uthull dhe e vunë në majë të një dege hisopi, ia afruan te goja. Kur Jezusi e mori uthullën, tha: "**U krye!**". Dhe duke ulur kryet, **dha frymën**»* (Gjoni 19:28-30).

Jezusi, para se të vdiste, bëri një shpallje:

"U krye!"

Ky pohim është pohuar nga një fjalë e vetme greke: *"Tetelestai"*. Ky ishte një term i zakonshëm në botën tregtare romake. Përdorej për të treguar se një borxh ishte paguar plotësisht. Faturat e lashta janë gjetur me fjalën *"tetelestai"* shkruar përgjatë tyre, që do të thoshte:

"Paguar plotësisht".

Termi *tetelestai* përdorej gjithashtu për të shpallur përmbushjen e një detyre. Një shërbëtor, duke i raportuar atij që e kishte dërguar me mision, mund të thoshte: *"Tetelestai"* që do të thoshte:

"Misioni u krye".

Shkrimtarët e tjerë të Ungjijve bëjnë të gjithë të ditur se *"Jezusi, si lëshoi një **britmë të madhe**, dha frymën"* (Marku 15:37).

Ishte një thirrje triumfi!

Profecitë dhe simbolet, të cilat fokusoheshin te Qengji i flijimit të Perëndisë, u përmbushën.

Jezusi kishte trajtuar në mënyrë të frytshme pasojën e mallkimit: ***mëkatin***. Ai pagoi shpengimin e kërkuar nga Perëndia për të çliruar pasardhësit e ndotur, mospërfillës e të mallkuar të Adamit. Natyra dhe zemërimi i drejtë i Perëndisë kundër mëkatit u realizuan plotësisht. Ligjet e Tij nuk mbetën pa u zbatuar.

U krye! Paguar plotësisht! Misioni u krye!

*"Jo me anë gjërash që prishen, si argjendi ose ari, jeni shpenguar... por nga **gjaku i çmuar i Krishtit, si të Qengjit të patëmetë dhe të panjollë**, të paranjohur përpara krijimit të botës, por të shfaqur kohët e fundit **për ju**"* (1 Pjetrit 1:18-20).

Përgjatë shekujve gjaku ishte derdhur nga miliona kafshësh pa njollë e të flijuara. Por tani vetë gjaku i Jezusit rrodhi nga trupi i Tij pa mëkat. *"Gjaku* [pafundësisht] *i çmuar i Krishtit"* nuk do të ishte një *mbulim* i përkohshëm për mëkatin; ai do të ishte *fshirja* e tij nga kujtesa.

Këtë kishte parathënë besëlidhja e parë e Perëndisë.

*«"Ja do të vijnë ditët" – thotë Zoti – "në të cilat do të vendos **një besëlidhje të re**... Unë do ta fal paudhësinë e tyre dhe **nuk do ta kujtoj më mëkatin e tyre"**»* (Jeremia 31:31, 34).

Shkrimi i Dhiatës së Re shpjegon: *«Duke thënë "**një besëlidhje e re"** ai e **vjetroi** të parën»* (Hebrenjve 8:13). Nuk do të ishte më të nevojshëm flijimet për mëkatin. Flijimet e kafshëve në një altar ishin shfuqizuar nga vdekja e Mesisë në kryq.

Ashtu siç kishte kryer Zoti Perëndi flijimin *e parë* me derdhje gjaku (ditën kur Adami e Eva mëkatuan), po kështu Ai siguroi flijimin *përfundimtar* të pranueshëm me derdhje gjak.

Ashtu siç profetizoi Abrahami, Perëndia siguroi *"**vetë** Qengjin për sakrificën"* (Zanafilla 22:8). Ndërsa Perëndia kurseu birin e Abrahamit, Ai *"nuk e kurseu **Birin e vet**, por e dha **për të gjithë ne**"* (Romakëve 8:32).

Gjaku i derdhur i Krishtit *përmbushi* ***ligjin e mëkatit dhe vdekjes*** dhe *përmbushi* ***ligjin e flijimit***.

Nuk është për t'u çuditur që Ai thirri: ***"U krye!".***

VELI I GRISUR

Çfarë ndodhi pasi Jezusi thirri: *"U krye!"*?

*"Por Jezusi, si lëshoi një britmë të madhe, dha frymën. **Atëherë veli i tempullit u ça më dysh nga maja deri në fund**"* (Marku 15:37, 38).

Një historian i lashtë përshkroi velin e tempullit që ishte i trashë sa një pëllëmbë dhe i rëndë saqë duheshin 300 burra për ta lëvizur[220].

Çfarë shkaktoi që kjo perde masive të ndahej më dysh?

Në kapitullin 21 mësuam se Perëndia kishte udhëzuar popullin e Tij të varte këtë perde të veçantë në tabernakull dhe më vonë në tempull. Veli pengonte njeriun të futej në "Vendin Shumë të Shenjtë": ajo shenjtërore e brendshme ku Perëndia kishte vendosur dritën verbuese të Pranisë së Tij. Ky vel, qëndisur me ngjyrë blu, vjollcë e të kuqërremtë, simbolizonte Birin e Perëndisë që do të zbriste nga qielli në tokë. Shërbente gjithashtu për t'u kujtuar mëkatarëve ndarjen e tyre nga Krijuesi i tyre i shenjtë. Vetëm ata që përmbushin standardin e Perëndisë të një drejtësie të përsosur do të siguronin hyrjen në vendbanimin e përjetshëm të Perëndisë.

Një herë në vit, Ditën e Shlyerjes, kryeprifti i vajosur në mënyrë të veçantë lejohej të kalonte velin dhe të hynte në Vendin Shumë të Shenjtë. Mënyra e vetme për të hyrë në praninë e Perëndisë pa u shfarosur ishte që kryeprifti të merrte një enë gjaku të një cjapi të flijuar (duke simbolizuar gjakun e derdhur të Krishtit). Prifti gjithashtu duhej të vishej me rroba liri të hollë (duke simbolizuar drejtësinë e Krishtit). Kryeprifti, kur ndodhej në Vendin Shumë të Shenjtë, spërkaste gjakun shtatë herë (duke simbolizuar plotësinë) mbi Pajtuesin e Arkës së Besëlidhjes. Arka përmbante Ligjin e Perëndisë i cili dënonte mëkatarët me vdekje. Por Perëndia tregoi mëshirë ndaj mëkatarëve duke lejuar që një kafshë e pafajshme të vdiste në vend të tyre.

Për pesëmbëdhjetë shekuj veli dëshmonte shenjtërinë absolute të Perëndisë dhe se, përveç gjakut të derdhur të Krishtit, nuk mund të kishte shlyerje të përhershme për mëkatin. Vetëm *I Zgjedhur i pamëkatë i Perëndisë*, të cilin paraqet veli, mund të paguante çmimin e mëkatit. Kjo është arsyeja se pse, kur ishte koha e duhur, Perëndia dërgoi Birin e Tij për të bërë një jetë në bindje të përsosur sipas ligjeve të Perëndisë dhe më pas të paguante vullnetarisht, me vetë gjakun e Tij, ndëshkimin e plotë për pasardhësit e Adamit, shkelësit e ligjit.

Atëherë, kush e grisi velin më dysh nga maja në fund? Perëndia. Kjo vepër ishte *"Ameni!"* i Atit për veprën e kryer të Birit[221].

---

220 Edersheim, Alfred. *Jeta në kohës e Jezusit, Mesisë.* 1883, f. 614.

221 Lexo Hebrenjve 9 e 10. **Shënim**: Ashtu siç pohuam në kapitullin 22 të këtij libri, lavdia e

Perëndia ishte i kënaqur.

ASNJË FLIJIM TJETËR PËR MËKATIN

Me anë të flijimit të Jezusit në kryq u sigurua shlyerja e plotë (falja e mëkatit dhe pajtimi me Perëndinë). Zëvendësimi i Përsosur kishte derdhur me dashje gjakun e Tij për mëkatin e botës.

Populli i Perëndisë nuk do të ngarkohej më me flijimet e përvitshme për mëkatin.

Perëndia nuk do të kërkonte më rite të tempullit apo kryepriftërinj.

Flijimi një herë e përgjithmonë ishte kryer. Realiteti përtej hijeve dhe simboleve kishte folur: *"U krye!"*.

Të gjithë atyre që besojnë vetë Perëndia u thotë:

«"Dhe nuk do t'i kujtoj më mëkatet e tyre dhe paudhësitë e tyre". Edhe atje ku ka ndjesë të këtyre gjërave, ***nuk ka më ofertë për mëkatin***. ***Duke pasur****, pra, o vëllezër,* ***liri të plotë për të hyrë në shenjtërore me anë të gjakut të Jezusit****, me anë të një udhe të re dhe të gjallë që ai përuroi për ne* ***me anë të velit, domethënë të mishit të tij****, edhe duke pasur një kryeprift mbi shtëpinë e Perëndisë,* ***le t'i afrohemi me zemër të vërtetë, me siguri të plotë besimi****»* (Hebrenjve 10:17-22).

VDEKJA

Në çastin kur Jezusi vdiq, jo vetëm veli i tempulli u nda më dysh, por toka u drodh dhe turma e tmerruar u shpërnda.

«Tani centurioni dhe ata që bashkë me të ruanin Jezusin, kur panë tërmetin dhe ngjarjet e tjera, u trembën shumë dhe thanë: "Me të vërtetë ky ishte Biri i Perëndisë!"» (Mateu 27:54).

Më vonë, për të siguruar se Jezusi kishte vdekur me të vërtetë, një ushtar romak nguli një heshtë në brinjën e Jezusit. Nga ajo doli gjak dhe ujë, duke dhënë provë mjekësore se Ai kishte vdekur. Veprimi i ushtarit përmbushi gjithashtu profeci të tjera[222].

VARROSJA

"Edhe si u ngrys, erdhi një njeri i pasur nga Arimatea, me emër Jozef, i cili ishte edhe vet dishepull i Jezusit. Ai shkoi te Pilati dhe i kërkoi trupin e Jezusit. Atëherë Pilati dha urdhër që t'ia dorëzonin trupin. Dhe Jozefi, mbasi e mori trupin, e mbështolli me një pëlhurë të pastër, dhe e vendosi në varrin e vet të ri, që ai kishte hapur në shkëmb; pastaj rrokullisi një gur të madh në hyrje të varrit dhe u largua" (Mateu 27:57-60).

Profeti Isaia kishte parathënë se Mesisë *"e vunë me të pasurin"* (Isaia 53:9) kur vdiq. Plani i Perëndisë ishte përmbushur në çdo pikë. E megjithatë dishepujt e Jezusit nuk e kishin kuptuar atë plan. Ata kishin besuar me të vërtetë se Jezusi ishte Mesia që do të vendoste mbretërinë e Tij në tokë, por, kur e panë të vdiste, shpresat e tyre vdiqën me Të. Mësuesi i tyre çudibërës dhe Miku më i dashur ishte ekzekutuar dhe varrosur.

Kishte marrë fund, ose kështu mendonin.

Është shumë e çuditshme se, megjithëse dishepujt e Jezusit kishin harruar premtimin e Tij për t'u kthyer në jetë ditën e tretë, udhëheqësit fetarë që kishin komplotuar ekzekutimin e Tij nuk kishin harruar.

*«Krerët e priftërinjve dhe farisenjtë u mblodhën te Pilati, duke thënë: "****Zot, na ra në mend se ai***

Perëndisë, e cila më parë banonte në Vendin Shumë të Shenjtë të tabernakullit dhe tempullit, nuk ishte më pas velit. Ishte *në Jezusin*.

222 Gjoni 19:31-37.

***mashtruesi, sa ishte gjallë, tha: 'Pas tri ditësh unë do të ringjallem'**. Prandaj urdhëro që varri të ruhet mirë deri në ditën e tretë, se mos vijnë dishepujt e tij natën e ta vjedhin trupin dhe pastaj t'i thonë popullit: 'U ringjall së vdekuri'; kështu mashtrimi i fundit do të ishte më i keq se i pari". Por Pilati u tha atyre: "Rojën e keni; shkoni dhe e siguroni varrin, si t'ju duket më mirë". Dhe ata, pra, shkuan dhe e siguruan varrin dhe, përveç rojës, vulosën gurin»* (Mateu 27:62-66).

Porta prej guri në varrin e ftohtë që mbante trupin e Jezusit u vulos. Ushtarët romakë e armatosur mirë u vunë përreth vendit të varrit. U duk se kjo ishte mënyra se si përfundoi historia e Jezusit nga Nazareti.

Pastaj erdhi mëngjesi i së dielës.

25 MPOSHTJA E VDEKJES

Shkrimi thotë për Adamin: *"pastaj **vdiq**"* (Zanafilla 5:5) dhe këtu përfundon historia e tij tokësore.

Nuk ndodhi ndryshe me pasardhësit e Adamit. Kapitulli i pestë i Zanafillës flet për epitafin e tyre.

"Pastaj vdis.
...pastaj vdiq.
...pastaj vdiq.
...pastaj vdiq.
...pastaj vdiq".

E tillë është historia e burrave dhe grave të infektuar nga mëkati. Ata jetuan, vdiqën dhe u varrosën; brez pas brezi, shekull pas shekulli.

Por historia e Mesisë nuk merr fund te varri.

VARRI BOSH

«Tani në fund të së shtunave, kur po zbardhte dita e parë e javës, Maria Magdalena dhe Maria tjetër shkuan për të parë varrin. Dhe ja, ra një tërmet i madh, sepse një engjëll i Zotit zbriti nga qielli, erdhi dhe e rrokullisi gurin nga hyrja e varrit dhe u ul mbi të. Pamja e tij ishte si vetëtima dhe veshja e tij e bardhë si bora. Dhe nga frika e tij, rojet u drodhën dhe mbetën si të vdekur.
*Por engjëlli, duke iu drejtuar grave, u tha atyre: "Mos kini frikë, sepse unë e di se ju kërkoni Jezusin, që u kryqëzua. **Ai nuk është këtu, sepse u ringjall, sikurse kishte thënë; ejani, shikoni vendin ku qe vënë Zoti**. Shkoni shpejt t'u thoni dishepujve të tij se ai u ringjall së vdekuri; dhe ja, po shkon përpara jush në Galile; atje do ta shihni; ja, jua thashë".*
Ato, pra, u larguan me të shpejtë nga varri me frikë dhe me gëzim të madh; dhe rendën ta çojnë lajmin te dishepujt e tij.
*Dhe, ndërsa po shkonin për t'u thënë dishepujve, ja Jezusi u doli përpara dhe tha: "**Tungjatjeta!**".*
*Atëherë ato u afruan, i rrokën këmbët dhe e adhuruan. Atëherë Jezusi u tha atyre: "**Mos kini frikë**, shkoni të lajmëroni vëllezërit e mi që të shkojnë në Galile dhe atje do të më shohin"»* (Mateu 28:1-10).

Vdekja nuk mund ta mbante Mesinë. Meqë Ai nuk kishte mëkat të Tijin, Perëndia e ngjalli prej së vdekurish. Jezusi jo vetëm pagoi ndëshkimin për mëkatin e botës, por triumfoi ndaj atij ndëshkimi. Ai kishte mposhtur vetë vdekjen!

Satani dhe demonët e tij duhet të jenë tronditur.

Udhëheqësit fetarë ishin të tërbuar.

«Ndërsa ato po shkonin [gratë që sapo kishin parë Zotin e tyre të ngjallur]*, ja që disa nga rojtarët arritën në qytet dhe u raportuan krerëve të priftërinjve të gjitha ato që kishin ndodhur.*
Atëherë këta bënë këshill me pleqtë dhe vendosën t'u japin ushtarëve një shumë të madhe denarësh, duke u thënë atyre: "Thoni: Dishepujt e tij erdhën natën dhe e vodhën, ndërsa ne po flinim. Dhe në qoftë se kjo i shkon në vesh guvernatorit, ne do ta bindim dhe do të bëjmë në mënyrë që ju të mos kini merak".
Dhe ata i morën denarët dhe bënë ashtu si i kishin mësuar, dhe kjo e thënë u përhap ndër Judenjtë deri ditën e sotme» (Mateu 28:11-15).

Armiqtë e Jezusit e dinin se varri ishte bosh. Ata ishin të dëshpëruar për të mbuluar të vërtetën. Ata nuk donin që njerëzit të dinin se Njeriu që kishin vrarë ishte kthyer në jetë!

MPOSHTJA E VDEKJES

Në Kopshtin e Edenit Perëndia kishte paralajmëruar Adamin se nëse ai nuk do t'i bindej rregullit të vetëm të Krijuesit të tij, ai do të ***"vdiste me siguri!"***. Satani kishte kundërshtuar duke thënë: *"Ti **nuk** ke për të vdekur me siguri!"* dhe vazhdoi ta drejtonte Adamin dhe tërë racën njerëzore në shtegun e vdekjes dhe shkatërrimit. Për mijëra vjet vdekja kishte mbërthyer burrat, gratë dhe fëmijët në kthetrat e saj të pamëshirshme. Më pas Biri i Perëndisë sfidoi vdekjen, e mundi dhe hapi derën e jetës së përjetshme.

*"Sepse, ashtu sikur **të gjithë vdesin në Adamin**, kështu **të gjithë do të ngjallën në Krishtin**"* (1 Korintasve 15:22).

Pak kohë më parë një komshi e moshuar më tha: "Gjëja e vetme që kam frikë në jetë është vdekja". Sa i gëzuar isha që t'i flisja asaj për të Përjetshmin që shijoi vdekjen dhe u ngjall, duke triumfuar ndaj atij armiku të frikshëm.

"Sepse, duke qenë se bijtë kanë marrë pjesë prej mishi dhe gjaku, po ashtu edhe ai [Jezusi] *u bë pjesëtar në po ato gjëra, që të shkatërronte, me anë të vdekjes, atë që ka pushtetin e vdekjes, domethënë djallin, edhe të çlironte të gjithë ata që nga frika e vdekjes i ishin nënshtruar robërisë për tërë jetën"* (Hebrenjve 2:14, 15).

Supozo sikur Jezusi vetëm të kishte vdekur të mëkatin tonë, por të mos ishte ngjallur prej së vdekurish. Vdekja do të ishte përsëri diçka e frikshme.

Zoti Jezus, duke mposhtur vdekjen, tregoi se Ai është më i madh se arma më e fuqishme e Satanit dhe armiku më i frikshëm i njeriut. Ngaqë Jezusi mposhti vdekjen, ata që besojnë në Të nuk kanë asnjë frikë në këtë jetë apo në tjetrën.

Mesazhi i Perëndisë është i drejtpërdrejtë. Nëse beson në Birin e Tij, i cili vuajti në kryq, vdiq dhe u ngjall të tretën ditë si Zëvendësuesi yt, Ai do të të çlirojë nga kthetrat e vdekjes dhe do të të japë jetën e Tij të përjetshme.

Ky është Lajmi i Mirë i Perëndisë për një botë të mbajtur peng nga mëkati.

*"Krishti **vdiq** për mëkatet tona **sipas Shkrimeve**, se u **varros** dhe u **ringjall** të tretën ditë, **sipas Shkrimeve**"* (1 Korintasve 15:3, 4).

Të gjithë atyre që besojnë Krishti Jezus u thotë:

"Sepse unë jetoj, edhe ju do të jetoni... Mos u tremb! Unë jam i pari dhe i fundit, dhe i gjalli; isha i vdekur, por ja, jam i gjallë në shekuj të shekujve, amen; dhe unë i kam çelësat e vdekjes e të Hadesit [vendi i frymërave të ndarë nga trupi]*"* (Gjoni 14:19; Zbulesa 1:17, 18).

MPOSHTJA E SATANIT

Kur Jezusi hyri në mbretërinë e vdekjes dhe u largua tri ditë më pas, sipas termave të luftës, Ai zuri një pozicion të sipërm: një përparësi që nuk do ta lërë kurrë.

Satani është një armik i mposhtur. Edhe pse ai dhe demonë e tij luftojnë me forcë, ata nuk mund të fitojnë.

A e shikon se si Perëndia përmbushi premtimin që bëri në Kopshtin e Edenit ditën që Adami dhe Eva mëkatuan? Ashtu siç e paratha, *Fara e një gruaje* (Jezusi) u plagos nga *Gjarpri* (Satani) dhe ato plagë vulosën rrënimin e Satanit.

"Prandaj është shfaqur Biri i Perëndisë: për të shkatërruar veprat e djallit" (1 Gjonit 3:8).

Jezusi, përmes vdekjes, varrosjet dhe ringjalljes së Tij, triumfoi ndaj mallkimit të mëkatit, i cili pohon:

*"...në **pluhur** do të rikthehesh"* (Zanafilla 3:19).

Satani, për mijëra vjet, nënqeshte ndërsa procesi i kalbjes nga vdekja kthente pasardhësit e vdekur të Adamit në pluhur. Por tani aty ishte Ai trupi i të cilit **nuk** mund të kthehej në pluhur!

Pse trupi *i Tij* nuk u kalb në varr?

Vdekja nuk kishte fuqi ndaj Tij, sepse Ai ishte pa mëkat. Një mijë vjet më parë profeti David kishte shpallur:

*"sepse ti **nuk...** do të lejosh që i Shenjti yt të shohë **korruptimin**"* (Psalmi 16:10).

I Shenjti ka mundur Satanin, mëkati dhe vdekjen: për ne.

PROVA

Provat për ringjalljen e Jezusit nga të vdekurit janë të panumërta dhe bindëse[223].

Varri ishte bosh.

Kufoma nuk mund të gjendej gjëkundi.

Gratë ishin të parat që dëshmuan për varrin bosh, dëgjuan shpalljen e engjëllit, panë Jezusin gjallë, e prekën dhe folën me Të. Nëse shkrimet e Ungjillit janë sajuar, a mendon se katër burrat që i shkruan do t'i kishin besuar duke qenë ato të parat?!

Shfaqjet e dokumentuara pas ringjalljes së Jezusit ishin të shumta. Në dhjetëvjeçarët që pasuan, qindra dëshmitarë të besueshëm do të tregonin se kishin ecur e folur me Mesinë e ringjallur.

Dishepujt kishin parë Jezusin të vuante e vdiste. Ata ishin të lënduar në zemër. Shpresat e tyre ishin venitur meqë ata kishin keqkuptuar idenë se Mesia nuk do të vdiste kurrë. Ata ishin kthyer në shtëpitë e tyre zemërlëshuar dhe të frikësuar. Pastaj ndodhi diçka. Ata panë Jezusin gjallë. Papritur ata kujtuan se si Jezusi u kishte thënë se Ai do të kryqëzohej dhe do të ngjallej përsëri ditën e tretë[224]. Më në fund ata kuptuan fjalët e profetëve.

Këta ish-frikacakë u bë dëshmitarët e guximshëm të Krishtit.

Pjetri, që kishte qenë i pështjelluar dhe i frikësuar, jo shumë kohë pasi Jezusi u ngjall prej së vdekurish, ndodhej në rrugët armiqësore të Jerusalemit duke shpallur pa frikë atyre që kishin komplotuar kryqëzimin e Jezusit:

---

223 Mateu 28; Marku 16; Luka 24; Gjoni 20-21; 1 Korintasve 15. **Shënim**: Shumë që kanë dalë se nuk miratojnë ringjalljen e Jezusit kanë arritur të shkruajnë libra që shpallin provën mahnitëse se Jezusi me të vërtetë u ngjall prej së vdekurish. Për shembull: Morrison, Frank. *Kush e lëvizi gurin?* Grand Rapids, MI: Zondervan, 1987; McDowell, Josh. *Prova që kërkon vendim.* Nashville, TN: Thomas Nelson, Inc., 1993; Strobel, Lee. *Çështja e Krishtit.* Grand Rapids, MI: Zondervan, 1998.

224 Jezusi jo vetëm që kishte thënë se Ai *"do të ringjallej **të tretën ditë**"* (Mateu 16:21), por tha gjithashtu: *"Në fakt ashtu si Jona qëndroi tri ditë e tri net në barkun e peshkut të madh, kështu Biri i njeriut do të qëndrojë **tri ditë e tri net** në zemër të tokës"* (Mateu 12:40). Shumë argumentojnë me të drejtë se nëse Jezusi u vu në varr të premten mbrëma dhe qëndroi në varr deri të dielën në mëngjes, kjo nuk është tre ditë të plota. Megjithatë, periudha gjatë së cilës Jezusi do të qëndronte nën varr shprehet në numër të rrumbullakët, sipas mënyrës judaike të të folurit, të cilët e konsideronin çdo pjesë të ditës, sado të vogël si ditë të plotë (p.sh., Mateu 27:63, 64; Zanafilla 42:17, 18; 1 Samuelit 30:12, 13; Esteri 4:16-5:1). Ja një pikë tjetër: Shkrimi nuk pohon se Jezusi u kryqëzua të premten. Ndërsa shumë thërrasin menjëherë: "Kontradiktë!" ka shumë shpjegime me vend për të zgjidhur "kontradikta" të tilla në dukje në Bibël.

"Por ju e mohuat të Shenjtin, të Drejtin... ***dhe vratë princin e jetës, që Perëndia e ka ringjallur prej së vdekuri*** *dhe për të cilin ne jemi dëshmitarë!... Por tani, o vëllezër, unë e di që e keni bërë nga padija, ashtu siç kanë bërë edhe krerët tuaj.* ***Por kështu Perëndia i ka përmbushur ato që kishte parathënë me gojën e të gjithë profetëve të vet****, se Krishti i tij do të vuante. Pendohuni, pra, dhe kthehuni, që të shlyhen mëkatet tuaja"* (Veprat e Apostujve 3:14-19).

Për Pjetrin dhe dishepujt e tjerë asnjë vuajtje nuk do të ishte shumë e madhe për të duruar për Atë që u kishte dhënë atyre jetë të përjetshme.

Dishepujt e Krishtit (quajtur gjithashtu *të krishterë*[225]) u tallën, u burgosën, u fshikulluan dhe shumë u ekzekutuan për shkak të dëshmisë së tyre të guximshme për Zotin Jezus. Vetë Pjetri u përndoq dhe, sipas historisë laike, u kryqëzua: kokëposhtë. Megjithatë Pjetri, bashkë me dishepujt e tjerë, pranoi me gëzim një përndjekje të tillë meqë ata *e dinin* se Shpëtimtari dhe Zoti i tyre kishte mundur vdekjen dhe ferrin[226]. Ata *e dinin* se Perëndia u kishte dhënë atyre falje, drejtësi dhe jetë të përjetshme. Vdekja nuk i tmerronte më meqë ata *e dinin* se në çastin që trupi i tyre fizik do të vdiste, shpirti dhe fryma e tyre e përjetshme do të banonte *"bashkë me Zotin"* në qiell (2 Korintasve 5:8).

Tani ata nuk mund t'i frikësonte asgjë. Ata kishin një mesazh për botën: një mesazh që për ata vlente më shumë se jeta e tyre!

Ja se si e mbyll mesazhin e tij një ndjekës i Krishtit ndaj një turme skeptike dhe përqeshëse në qytetin e lashtë të Athinës:

"Perëndia, pra, duke kaluar përmbi kohërat e padijes, i urdhëron ***të gjithë njerëzit*** *dhe kudo që të* ***pendohen. Sepse ai ka caktuar një ditë në të cilën do të gjykojë me drejtësi botën me anë të atij njeriu të cilin ai e ka caktuar; dhe për këtë u ka dhënë të gjithëve një provë të sigurt, duke e ringjallur prej të vdekurit****"* (Veprat e Apostujve 17:30, 31).

Përfundimi i tij ishte i qartë dhe i thjeshtë: *Pendohu!* Mjaft më me mendimin se mund të shpëtosh veten nga gjykimi i sigurt i Perëndisë! Në vend të kësaj mbështetu plotësisht në Shpëtimtarin që derdhi gjakun e Tij për mëkatet e tua dhe u ngjall prej së vdekurish.

PROVA POZITIVE

Si mund të jemi të sigurt ti dhe unë se Jezusi është Shpëtimtari dhe Gjykatësi i botës? Sapo lexuam përgjigjen. Perëndia u ka *"dhënë të gjithëve një* ***provë*** *të sigurt,* ***duke e ringjallur prej të vdekurit****"*.

Çfarë prove tjetër duhet që Jezusi është i vetmi Shpëtimtar? Pse duhet t'ia besojmë fatin tonë të përjetshëm dikujt tjetër?

Fatkeqësisht, njerëzit përreth botës nderojnë *njerëzit e vdekur* të cilët kanë kundërshtuar historinë dhe mesazhin e Perëndisë kur ishin gjallë. Pse dikush zgjedh të vendosë besimin e tij në një person që nuk ka qenë i aftë të mundë vdekjen dhe që ka kundërshtuar Fjalën e Perëndisë, kur *i Zgjedhuri* i Perëndisë mundi vdekjen dhe përmbushi fjalët e profetëve?

Ashtu si profecia e përmbushur është mënyra e Perëndisë për të siguruar provë të padiskutueshme se Bibla është Fjala e Perëndisë, por kështu ringjallja e Jezusit ditën e tretë është prova e padiskutueshme e Perëndisë vetëm Ai mund të na shpëtojë nga vdekja e përjetshme dhe të na japë jetë të përjetshme.

SHPËTIMTARI PËR TË GJITHË NJERËZIT

225 Veprat e Apostujve 11:26; 26:28; 1 Pjetrit 4:16.

226 Veprat e Apostujve 5:41 *"...duke u gëzuar sepse qenë çmuar të denjë të fyhen për emrin e Jezusit"*. Pjetri u burgos dhe u rrah: Veprat e Apostujve 5; shiko gjithashtu Veprat e Apostujve 12. Jezusi paratha vdekjen e Pjetrit si martir: Gjoni 21:18, 19.

Shkrimi është i qartë: mesazhi rreth vdekjes dhe ringjalljes së Jezusit është për *"të gjithë njerëzit kudo"* ndodhen. Kjo duhet theksuar, sepse disa do të përpiqen të të thonë se Jezusi erdhi vetëm për judenjtë.

Kjo nuk është aspak e vërtetë[227].

Ndërsa është e vërtetë se shërbesa tokësore e Mesisë u përqendrua te judenjtë, qëllimi i ardhjes së Tij tek ai komb ishte të siguronte shpëtim për të gjithë botën. Shtatëqind vjet më parë profeti Isaia kishte shkruar rreth premtimit të Perëndisë për Birin e Tij: ***"Të kam vendosur si dritën e kombeve, me qëllim që të jesh Shpëtimi im deri në skajet e tokës"*** (Isaia 49:6).

Krishti erdhi në botë duke ditur se udhëheqësit fetarë do të refuzonin ta pranonin si Mbretin e tyre. Ai dinte gjithashtu se pikërisht nëpërmjet atij refuzimi Ai do të paguante ndëshkimin për mëkatin dhe do të ofronte shpëtim për botën.

*"Ai (fjala) ishte në botë, dhe bota u krijua me anë të tij, por bota nuk e njohu. Ai erdhi në shtëpinë e vet dhe të vetët nuk e pranuan, por **të gjithë** atyre që e pranuan, ai u dha pushtetin të bëhen bij të Perëndisë, **atyre që besojnë në emrin e tij**"* (Gjoni 1:10-12).

Jezu Krishti është Shpëtimtari i të gjithë njerëzve, por vetëm *"atyre që besojnë në **emrin e tij**"*, pra, në ***atë që Ai është*** dhe në ***atë që ka bërë*** për të shpëtuar mëkatarët, do t'u jepet *"pushteti të bëhen bij të Perëndisë"*.

Miku im, Perëndia të do dhe të konsideron të denjë sa dha jetën e Birit të Tij. Megjithëkëtë, Ai nuk do të të detyrojë të besosh.

Ai ta lë ty këtë zgjedhje.

*"Sepse Perëndia e deshi aq botën, sa dha Birin e tij të vetëmlindurin, që, **kushdo që beson në të**, të mos humbasë, por të ketë jetë të përjetshme"* (Gjoni 3:16).

JO MË DYSHIM

Jezusi, në po atë ditë që u ngjall prej së vdekurish, eci dhe foli me një dyshe dishepujsh të pështjelluar, të cilët nuk kishin kuptuar akoma se pse ishte e domosdoshme që Mesia të derdhte gjakun e Tij dhe të kthehej në jetë. Jezusi u tha atyre:

*«" **O budallenj dhe zemërngathët për të besuar gjithçka që kanë thënë profetët!** Por a nuk duhej që Krishti të vuajë gjëra të tilla që të hyjë kështu në lavdinë e tij?".*
*Dhe, duke zënë fill nga **Moisiu*** [Torahu apo Zanafilla] *dhe **nga gjithë profetët**, ai u shpjegoi atyre në të gjitha Shkrimet gjërat që i takonin **atij**»* (Luka 24:25-27).

Më në fund pështjellimit të tyre i erdhi fundi. Si mund të kishin qenë aq të verbër? Mesia nuk kishte ardhur t'u jepte fund armiqve të përkohshëm politikë; Ai kishte ardhur të siguronte fitoren ndaj më tepër armiqve të pamëshirshëm frymërorë: Satani, mëkati, vdekja dhe ferri!

Më vonë atë ditë, Jezusi iu shfaq dishepujve të Tij në dhomën e sipërme kur ishin strehuar në Jerusalem. Ai u tregoi atyre duart dhe këmbët e Tij të shpuar nga gozhdët, hëngri me ta dhe më pas u tha:

*«"Këto janë fjalët që unë ju thosha kur isha ende me ju: se **duhet të përmbushen të gjitha gjërat që janë shkruar lidhur me mua në ligjin e Moisiut, në profetët dhe në psalmet**". Atëherë ua hapi mendjen, që të kuptonin Shkrimet, dhe u tha atyre: "Kështu është shkruar dhe kështu ishte e*

---

227 Disa citojnë atë që Jezusi i tha gruas pagane: *"Unë nuk jam dërguar gjetiu, përveç te delet e humbura të shtëpisë së Izraelit"* (Mateu 15:24), por nuk vazhdojnë të thonë se Jezusi ia shëroi vajzën! (Për më tepër shembuj të tjerë të shërbesës dhe dhembshurisë së Jezusit ndaj johebrenjve, shiko Mateun 12:41-42; 21:33-43; Lukën 9:51-55; 10:30-36;17:11-19; Gjonin 4; 1 Gjonit 2:1-2; Lukën 24:45-48.)

nevojshme që Krishti të vuante dhe të ngjallej së vdekuri ditën e tretë, dhe që në emër të tij të predikohet pendimi dhe falja e mëkateve ndër të gjithë popujt, duke filluar nga Jerusalemi. Dhe ju jeni dëshmitarët e këtyre gjërave» (Luka 24:44-48).

Jezusi u tha dishepujve të Tij se ata duhet të ishin *"dëshmitarët e këtyre gjërave"* për tërë kombet. Mesazhi i tyre ishte i qartë: Zoti nga qielli ka paguar ndëshkimin për mëkatin dhe ka triumfuar ndaj vdekjes për çdo person. Sa herë që ka pendim (ndryshim mendjeje) kombinuar me besim (me zemër) në Krishtin dhe veprën e Tij shpenguese, Perëndia jep falje të plotë dhe paqe të vërtetë.

NJË FTESË PËR TË PUSHUAR

Mendo përsëri për ditën e shtatë të krijimit.

Çfarë bëri Zoti atë ditë? Pushoi.

Pse pushoi? Ai pushoi sepse vepra e Tij ishte ***"përfunduar****.... Ndërkaq ditën e shtatë Perëndia mbaroi* ***veprën që kishte kryer*** *dhe ditën e shtatë u çlodh nga gjithë vepra që kishte kryer"* (Zanafilla 2:1, 2).

Asgjë nuk mbetej për t'i shtuar veprës së krijimit të Perëndisë. *Ishte kryer.* Në të njëjtën mënyrë, asgjë nuk mbetej për t'i shtuar veprës së shpengimit të Perëndisë. *"U krye!"*.

Ashtu si Perëndia kishte pushuar dhe u gëzua për veprën e Tij të krijimit, po kështu Ai të fton ty dhe mua të pushojmë dhe gëzohemi për veprën e Tij të përfunduar të shpëtimit. *"Sepse kush ka* ***hyrë në prehjen e tij****,* ***ka bërë pushim edhe ai nga veprat e veta, ashtu si Perëndia nga të tijat****"* (Hebrenjve 4:10).

Ndërsa dhjetë mijë fe përreth botës thërrasin: "Asgjë nuk është përfunduar. Bëj këtë! Bëj atë! Përpiqu më shumë!". Jezusi thotë: *"Ejani tek unë, o ju të gjithë të munduar dhe të rënduar, dhe* ***unë do t'ju jap çlodhje****"* (Mateu 11:28).

A po pushon dhe gëzohesh në atë që ka bërë Perëndia për ty?

DYZET DITË ME ZOTIN

Zoti Jezus kaloi kohë me dishepujt e Tij për një periudhë dyzet ditore pas ishte ngjallur prej së vdekurish. Ai u mësoi atyre shumë gjëra rreth mbretërisë së Perëndisë. Ata e pamë dhe i prekën trupin e ringjallur: a një trup i përhershëm dhe i lavdishëm i pandikuar nga koha dhe hapësira, i njëjti lloj trupi që do të marrin një ditë të gjithë besimtarët e vërtetë.

Dishepujt ecën, folën dhe hëngrën me Zotin Jezus. Ai u kujtoi atyre se Ai do të largohej prej tyre, por se Ati do të dërgonte Frymën e Shenjtë për të jetuar brenda tyre. Ky Frymë do t'i drejtonte dhe forconte në dëshminë e tyre te kombet e botës. Pastaj një ditë Ai, Jezusi, do të kthehej në tokë për të gjykuar botën me drejtësi të përsosur.

Jezusi, ditën e dyzet pas ringjalljes, u takua me dishepujt e Tij në malin e Ullinjve, në lindje të Jerusalemit.

Ishte koha që të kthehej te *"shtëpia e Atit"* të Tij (Gjoni 14:2).

NGJITJA NË QIELL

«Dhe, duke u gjendur bashkë me ta, i urdhëroi ata që të mos largoheshin nga Jerusalemi, por të prisnin premtimin e Atit: "Që, tha ai, e keni dëgjuar nga unë, sepse Gjoni pagëzoi me ujë, por ju do të pagëzoheni me Frymën e Shenjtë, mbas jo shumë ditësh... ***Ju do të merrni fuqi kur Fryma e Shenjtë do të vijë mbi ju dhe do të bëheni dëshmitarët e mi në Jerusalem dhe në gjithë Judenë, në Samari dhe deri në skajin e dheut****".*
Mbasi i tha këto gjëra, ndërsa ata po e vështronin, ***u ngrit lart****; dhe një re e përfshiu dhe ua hoqi prej syve të tyre.*
Dhe, si ata po i mbanin sytë e ngulitur në qiell, ndërsa ai po largohej, ja dy burra në rroba të

bardha iu paraqitën atyre, dhe thanë: "Burra Galileas, pse qëndroni e shikoni drejt qiellit? ***Ky Jezus, që u është marrë në qiell nga mesi juaj, do të kthehet në të njëjtën mënyrë, me të cilën e keni parë të shkojë në qiell****"»* (Veprat e Apostujve 1:4-11).

KREMTIMI I FITORES NË QIELL

Atëherë, ashtu siç parathanë profetët, Biri i Perëndisë *"u ngrit lart"*[228]. Ai, i cili, rreth tridhjetë e tre vjet më parë, kishte shkëmbyer me dashje adhurimin e engjëjve të qiellit me talljen e njerëzve, po kthehej në shtëpi! Por kishte diçka ndryshe rreth Tij. Ai që kishte krijuar njeriun sipas shëmbëlltyrës së Tij kishte tani shëmbëlltyrën e njeriut.

Shkrimi nuk zbulon shumë hollësi rreth kthimit të Birit të Perëndisë në qiell. Megjithatë këtë e dimë: ishte e lavdishme!

Mund të përfytyrojmë ushtritë e panumërta të qiellit dhe pasardhësit e shpenguar të Adamit pa frymë ndërsa Zoti po hynte në portat e qiellit. Ata e njihnin mirë Atë ndërsa *Biri i Perëndisë dhe Zoti i lavdisë,*, por tani ata do ta takonin për herë të parë si *Birin e Njeriut dhe Qengjin e Perëndisë*.

Tërë qielli mbeti pa gojë.

Papritur heshtja thyhet nga një kor madhështor borish dhe shpalljesh gjëmuese të engjëllit: *"O ju porta, çoni kokat tuaja; dhe ju, porta të përjetshme, hapuni krejt dhe Mbreti i lavdisë do të hyjë"* (Psalmi 24:7).

Portat u shpartalluan dhe, përmes duartrokitjeve gjëmuese në qiell, futet Kampioni, Biri i vetë Perëndisë, Fjala, Qengji, Biri luftëtar i Njeriut: ***Jezusi!***

Ai ecën përmes turmave që adhurojnë, duke u drejtuar te froni i Atit.

Ai, duke u kthyer, shikon turmat e panumërta të racës së shpenguar të Adamit.

Dhe pastaj ulet në të[229].

Misioni i përfunduar.

Moria e të shpenguarve përkulen para Atij dhe shpall, si me një zë të vetëm:

"I denjë është Qengji që u ther" (Zbulesa 5:12).

Çfarë kremtimi duhet të ketë qenë! Çfarë kremtimi është. Është një kremtim që nuk do të reshtë kurrë.

---

228 Psalmi 68:18; 110:1; Psalmi 24.

229 Jezusi *"**u ul** në të djathtën e Madhërisë në vendet e larta"*, sepse *"bëri vetë pastrimin nga mëkatet tona"* (Hebrenjve 1:3). *"Dhe ndërsa çdo prift **rri** përditë në këmbë duke shërbyer dhe duke mblatur shpesh herë të njëjtat flijime, që nuk mund të heqin kurrë mëkatet, ai, përkundrazi, pasi dha për gjithnjë një flijim të vetëm për mëkatet, u vu të rrijë në të djathtën e Perëndisë..."* (Hebrenjve 10:11, 12). Shiko gjithashtu Hebrenjve 8:1; 12:2; Zbulesa 3:21.

26 FETAR DHE LARG NGA PERËNDIA

Mbase e ke dëgjuar fjalën e urtë: "@@@ është gjithmonë 20/20". Caktimi "20/20" është standardi i optometrisë së Amerikës Veriore për *pamjen e qartë*. Nëse shikimi i syrit është 20/20, nuk ke nevojë për syze.

@@@ ka të bëjë me hedhjen e vështrimit drejt asaj që ka ndodhur tashmë. @@@ na lejon të shikojmë rrjedhën e veprimit që ne apo dikush tjetër duhet të ketë ndërmarrë, por vetëm pasi është shumë vonë. Një @@@ i tillë nuk është shumë i dobishëm.

Megjithatë, kur kemi të bëjmë me kuptimin e historisë dhe mesazhit zbuluar nga Perëndia për shumë shekuj, @@@ është shumë i dobishëm. Na lejon të kalojmë pengesat e mëdha dhe të dallojmë të vërtetën nga gabimi. Për këtë arsye Jezusi u tha dishepujve të Tij:

*"**Por lum sytë tuaj që shohin** dhe veshët tuaj që dëgjojnë. Sepse në të vërtetë ju them se **shumë profetë dhe të drejtë deshën t'i shohin gjërat që ju po shihni** dhe nuk i panë, dhe t'i dëgjojnë gjërat që ju dëgjoni dhe nuk i dëgjuan!"* (Mateu 13:16, 17).

Ne, ashtu si ata që jetuan pas ardhjes së parë të Mesisë, jemi të bekuar se jemi të aftë të shikojmë pas në histori, të studiojmë Shkrimet e plota dhe të shohim qartë planin e përsosur të Perëndisë.

Me këtë mendim në mendje dhe duke marrë në konsideratë gjithçka që kemi dëshmuar në udhëtimin tonë përmes Shkrimit, le të kthehemi edhe një herë te *Libri i fillesave*.

TË SHIKUARIT E KAINIT E ABELIT ME @@@

Kapitulli katër i Zanafillës është i qartë: si Kaini ashtu edhe Abeli lindën me problemin e mëkatit. Kur u rritën secili u përpoq të adhuronte Perëndinë, por vetëm njëri u pranua nga ai.

"Dhe Zoti e çmoi Abelin dhe dhuratën e tij, por nuk çmoi Kainin dhe ofertën e tij" (Zanafilla 4:4, 5).

Duke patur @@@ biblik, pasi dëgjuam historinë e Jezusit, Shpëtimtarit të mëkatarëve, është e lehtë të kuptojmë se pse, mijëra vjet më parë, *"Zoti e **çmoi** Abelin dhe dhuratën e tij, por nuk **çmoi** Kainin dhe ofertën e tij"*.

Qengji i therur i Abelit tregonte Jezusin, Qengjin e Perëndisë, i cili do të derdhte gjakun e Tij për mëkatarët. Perimet e Kainit nuk tregonin Jezusin.

Ndërsa Abeli shikonte në perspektivë atë që do të ndodhte, sot ne shikojmë pas atë që Jezusi ka kryer për në me anë të vdekjes dhe ringjalljes së Tij.

*"Gjaku i Jezu Krishtit... na **pastron** nga çdo mëkat"* (1 Gjonit 1:7).

BESIMI SHPËTUES

Perëndia fali Abelin në të njëjtën mënyrë siç shpëton mëkatarët sot. Sa herë që një mëkatar pranon paudhësinë e tij dhe beson në Zotin dhe shpëtimin e Tij, ai person është i falur dhe i jepet dhurata e drejtësisë nga Perëndia. Kështu ka ndodhur me të gjithë profetët dhe besimtarët e çdo kohe.

Për shembull, ashtu siç zbuluar tashmë, Abrahami *"ai i **besoi** Zotit, që ia vuri në llogari të **drejtësisë**"* (Zanafilla 15:6). Të thuash që Abrahami *"i besoi Zotit"* do të thotë se Abrahami kishte *besim* se ajo që Perëndia tha ishte e vërtetë. Abrahami *i besoi* Fjalës së Perëndisë. *Besimi* i tij ishte vetëm në Perëndinë.

Mbreti David, ashtu si profeti Abraham, besoi gjithashtu në premtimet e Perëndisë. Davidi, me një zemër të gëzuar, shkroi: ***"Lum ai të cilit i kanë falur shkeljen, ai të cilit i kanë mbuluar***

mëkatin*! Lum ai njeri të cilin Zoti nuk e padit për paudhësi dhe në frymën e të cilit nuk ka vend mashtrimi"* (Psalmi 32:1, 2). Davidi shpalli gjithashtu: *"Me siguri pasuri dhe mirësi do të më shoqërojnë në gjithë ditët e jetës ime; dhe unë do të banoj në shtëpinë e Zotit ditë të gjata"* (Psalmi 23:6).

Si ata që jetuan *para* se të vinte Jezusi, borxhi i mëkatit të njerëzve si Abeli, Abrahami dhe Davidi *u mbulua*, sepse ata vunë besimin e tyre në Zotin Perëndi dhe planin e Tij. Pastaj, kur Krishti vdiq, borxhi i tyre i mëkatit *u fshi* përgjithmonë nga regjistrat.

Sot, ne jetojmë *pas* kohës së Krishtit. Lajmi i mirë i Perëndisë është se nëse beson në atë që Zotin Jezusi ka bërë për ty përmes vdekjes së Tij zëvendësuese dhe ringjalljes fitimtare, Perëndia do të fshijë borxhin tënd të mëkatit nga regjistrat e Tij, do të vënë në llogari të drejtësisë së Krishtit dhe do të të garantojë një vend *"në shtëpinë e Zotit ditë të gjata"*.

Tërë kjo dhe të tjera, shumë më tepër është e jotja nëse beson.

Të beson në Zotin Jezus do të thotë të vendosësh besimin tënd të plotë në Të dhe në atë që Ai ka bërë për ty. Për të kuptuar më mirë domethënien e besimit, imagjino veten duk ecur në një dhomë me shumë karrige. Disa janë shumë të thyera. Të tjera janë të dobëta dhe gati për t'u thyer. Disa duket shumë të mira, por duke u parë nga afër vë re se ato kanë pika të dobëta dhe nuk mund t'u zihet besë. Sapo fillon të mendosh se nuk ka një karrige të fortë në dhomë, syri yt vëren njërën që është në mënyrë të qartë e fortë dhe e ndërtuar mirë. Shkon drejt saj dhe ulesh në të. Ti vë besimin tënd në të. Ti pushon në të. Ti e di se ajo do të të mbajë dhe nuk do të të rrëzojë.

Jezu Krishti nuk do të zhgënjejë kurrë ata që pushojnë në Të dhe veprën e Tij të përfunduar.

BESIMI VDEKJEPRURËS

Besimi ynë është po aq i vlefshëm po aq sa edhe *objekti* në të cilën vendoset. Çdokush ka besim, por jo të gjithë kanë të njëjtin objekt besimit.

Abeli vuri besimin e tij në Perëndinë dhe rrugën e Tij të faljes dhe drejtësisë.

Kaini vuri besimin e tij në vetë idetë dhe përpjekjet e tij.

Kaini dhe të gjithë ata që refuzojnë diagnozën dhe ilaçin e Perëndisë për problemin e tyre të mëkatit mund të krahasohen me një magjepsës gjarpërinjsh që kam parë në televizor. Ai ishte kafshuar nga një kobra i madh, por refuzoi injeksionin kundër helmimit që mund t'i kishte shpëtuar jetën. Ai mendoi se ishte aq i fortë sa të ndalonte helmimin e gjarprit.

Ai njeri kishte besim, besim *të fortë*, besim *të kotë*. Ai vuri besimin e tij në vetveten në vend të ilaçit të doktorit.

Zgjedhja e tij i kushtoi jetën.

Shkrimi flet qartë. Të vësh besimin tonë në përpjekjet tona, në vend të shpëtimit të Perëndisë, do të thotë të ndjekësh *"rrugën e Kainit"* dhe të përballesh me *"terrin e errësirës përgjithmonë"* (Juda 11, 13). Ideja e Kainit, se një person mund të sigurojë favorin e Perëndisë me anë të përpjekjeve vetjake, ka qenë gjithmonë në kundërshtim me planin e shpengimit të Perëndisë.

Megjithatë deri më sot pjesa më e madhe e njerëzve priren drejt *"rrugës së Kainit"*.

PESHORJA E KAINIT

Një ditë disa judenj fetarë pyetën Jezusin: *«"Çfarë **duhet të bëjmë për të kryer** veprat e Perëndisë?". Jezusi u përgjigj dhe u tha atyre: "Kjo është vepra e Perëndisë: **të besoni** në atë që ai ka dërguar"»* (Gjoni 6:28, 29). Këta judenj donin të *"bënin vepra"*. Jezusi u tha atyre *"të besonin në Atë"*.

Pështjellimi shprehur nga këta judenj është shumë i përhapur.

Motra ime dhe i shoqi jetojnë në malësisë e Papuas në Guinenë e Re. Ata dhe bashkëpunëtorët e tyre ndihmojnë njerëz fisnorë të izoluar në mënyra praktike dhe u mësojnë atyre për Perëndinë e vetëm të vërtetë dhe mesazhin e Tij për jetë të përjetshme. Ja një shënim nga një prej kolegëve të tyre që tregon për një bashkëbisedim që pati me një prej burrave që kishte dëgjuar "Bisedën e Perëndisë" (kështu e quajnë Biblën papuanët):

«Ai person, pasi dëgjoi mësimin rreth Jezusit si *"Buka e jetës"*, tha: "Është shumë e thjeshtë, kam punuar tërë jetën time për t'u përpjekur të siguroj rrugën time për në qiell dhe të jem i pastër në sytë e Perëndisë dhe ti po na thua ne se ajo që duhet të bëjmë është vetëm të besojmë në Jezusin?".

I thashë të dëgjonte përsëri atë që tha Jezusi: *"Unë jam buka e jetës"* (Gjoni 6:35). Më pas i lexova përsëri Gjonin 6:29: *"Kjo është vepra e Perëndisë:* ***të besoni në atë*** *që ai ka dërguar"*. Ai lexoi gjithashtu Gjonin 3:16: *"Kushdo që* ***beson në të****, të mos humbasë, por të ketë jetë të përjetshme"*. E pyeta se nëse Perëndia do të kishte nevojë për ndihmën tonë, tregon se Ai nuk është aq i fuqishëm sa të na shpëtojë.

Ai qeshi: "Sigurisht që jo! Perëndia nuk ka nevojë për ndihmën tonë".

"Atëherë, sipas Fjalës së Perëndisë, a ka nevojë Perëndia për veprat e tua për të të çuar në qiell?".

Ai tundi kokën dhe u largua i zhytur në mendime».

Pavarësisht nga qartësia e mesazhit të Perëndisë, njerëz përreth botës, duke filluar nga njerëzit fisnor të izoluar deri te anëtarët e kulturuar të sinagogave, kishave apo xhamive, shkojnë pas konceptit se Ditën e Gjykimit Perëndia do të vërë veprat e tyre të mira dhe veprat e tyre të këqija në një peshore të madhe. Ata imagjinojnë se nëse ana e veprave të mira në peshore zë 51 për qind apo më shumë, ata do të mirëpriten në Parajsë, por nëse peshorja tregon 51 për qind apo më tepër vepra të këqija, ata do të dërgohen në ferr.

Një sistem i tillë peshimi i veprave të mira kundër atyre të këqija nuk përdoret kurrë në gjykatat tokësore të njeriut. Gjithashtu kurrë nuk do të përdoret në gjykatën qiellore të Perëndisë.

Mendo me kujdes. A dëshiron që gjykimi i Perëndisë rreth teje dhe fatit tënd të përjetshëm të mbështetet në mirësinë dhe zotimin tënd?

Falë Perëndisë, kjo "teori e peshores" **nuk** haset në Librin e Perëndisë.

STANDARDI I PERËNDISË

Perëndia kërkon përsosuri.

Vetëm ata që pranojnë dhuratën e drejtësisë së Perëndisë mund të banojnë me Të. Qoftë edhe një pikël mëkati të gjendet në regjistrin tënd Ditën e Gjykimit, ti nuk do të futesh në Parajsë. Perëndia kërkon drejtësi të përsosur.

Mëkati është aq i neveritshëm për Perëndinë sa ç'është për ne kufoma e qelbur e një derri në shtëpinë tonë. A do të hiqte nga kufoma e qelbur ndotjen dhe erën e keqe një parfum? As edhe një sërë ritesh fetare nuk mund të heqë ndotjen dhe të na bëjë të pranueshëm para Perëndisë.

Një mëkat i vetëm është aq i patolerueshëm para Perëndisë sa ç'është për ne një pikë helm në çajin tonë. A do të hiqte pasojën e tij vdekjeprurëse shtimi i më tepër uji në çajin e helmuar? As edhe një sërë veprash të mira nuk mund të na pastrojë apo shpëtojë nga gjykimi i përjetshëm.

Kur kemi të bëjmë me heqjen e borxhit tonë të mëkatit apo të bërit të vetes tonë të drejtë para Perëndisë, ne jemi *të pashpresë*. Por falë Zoti ne nuk jemi *pa shpresë*. Ai ka siguruar gjithçka që kemi nevojë për të jetuar përgjithmonë në praninë e Tij të pastër e të përsosur.

BESIMI DHE VEPRAT

Perëndia, të gjithë atyre që besojnë në Jezu Krishtin, i cili ka paguar plotësisht ndëshkimin e mëkatit, u thotë: ***"Ju në fakt, jeni të shpëtuar me anë të hirit*** [mirësi e pamerituar]***, nëpërmjet besimit*** [duke besuar në atë që ka bërë Krishti për ty]***, dhe kjo nuk vjen nga ju, po është dhurata e Perëndisë, jo nga vepra, që të mos mburret askush"*** (Efesianëve 2:8, 9).

Nuk do të ketë mburrje në qiell.

Shpëtimi është *"me anë të hirit"*. Shpëtimi është *"dhuratë e Perëndisë"*. Ai është një dhuratë e pamerituar për t'u pranuar falas, jo medalje për t'u siguruar, *"që të mos mburret askush"*. Megjithatë, fatkeqësisht, pjesa më e madhe e njerëzve fetarë janë të pështjelluar për këtë çështje,

ashtu si ky korrespondent në Lindjen e Mesme, i cili ka shkruar:

Gjërat më të rëndësishme në fe janë besimi në një Perëndi të vetëm, bërja e së mirës, shmangia e veprave të këqija. Këto janë shpëtimi ynë.

Nëse shpëtimi nga gjykimi i përjetshëm dhe e drejta për të banuar me Perëndinë varet në përpjekjet tona, si mund të dimë me siguri se kemi bërë aq vepra të mira të mjaftueshme apo të shmangim mjaftueshëm të keqen për të merituar një vend në Parajsë? Kurrë nuk mund të jemi të sigurt për shpëtimin.

Afërsisht tre mijë vjet më parë, profeti Jona shpalli: ***"Shpëtimi i përket Zotit"*** (Jona 2:9).

Falë Perëndisë për këtë!

*"Ju në fakt, jeni të shpëtuar me anë të hirit, nëpërmjet besimit, dhe kjo **nuk vjen nga ju**, po është **dhurata e Perëndisë, jo nga vepra**, që të mos mburret askush"* (Efesianëve 2:8, 9).

Fjala e Perëndisë është e qartë. Të besosh në veprat e tua për t'u shpëtuar nga ndëshkimi i mëkatit do të thotë të refuzosh dhuratën e shpëtimit të Perëndisë.

Atëherë, ku vlen të bërit vepra të mira dhe konsiderohet shmangia e mëkatit? Vargu që vijon na e tregon:

*"**Ne në fakt jemi vepra e tij**, e krijuar në Krishtin Jezus **për veprat e mira** që Perëndia përgatiti që më parë, që ne të ecim në to"* (Efesianëve 2:10).

Dallimi është i qartë: Ne *nuk* jemi shpëtuar ***me anë të*** veprave të mira. Ne jemi shpëtuar ***për*** të bërë vepra të mira.

*"Duke pritur shpresën e lume dhe të shfaqurit e lavdisë të të madhit Perëndi dhe të Shpëtimtarit tonë Jezu Krisht, i cili e dha veten për ne, për të na shpenguar **nga çdo paudhësi** dhe për të pastruar për vete një popull të veçantë, **të zellshëm në vepra të mira**"* (Titi 2:13, 14).

Prologu i këtij libri filloi me komentet e një plaku fshati ndaj mikut tim: "Për veprat e mira që ke bërë, meriton të shkosh në parajsë...".

Fjala e Perëndisë zbulon gabimin e mendimit të këtij njeriut.

Askush nuk "meriton të shkojë në parajsë" mbështetur në vetë "veprat e tyre të mira". Megjithatë, ata që kanë pranuar dhuratën e madhe të Perëndisë të jetës së përjetshme do të *duan* të shmangin të keqen dhe të bëjnë të mirën për lavdinë e Perëndisë dhe bekimin e të tjerëve.

FRYTI NUK ËSHTË RRËNJA

Veprat e mira nuk kanë qenë kurrë një ***kërkesë*** *për shpëtim*, por ato do të jenë gjithmonë ***rezultat*** *i shpëtimit*. Për shembull, Jezusi mësoi dishepujt e Tij:

"Po ju jap një urdhërim të ri: ta doni njëri-tjetrin; sikurse unë ju kam dashur, ashtu edhe ju ta doni njëri-tjetrin. Prej kësaj do t'ju njohin të gjithë që jeni dishepujt e mi, nëse keni dashuri për njëri-tjetrin" (Gjoni 13:34, 35).

A është dashuri dhe përkujdesja për njerëzit, ashtu siç donte dhe kujdesej Jezusi, një *kusht paraprak* për shpëtim? Jo. Nëse do të ishte kështu, asnjë prej nesh nuk do të futej në Parajsë meqë Jezusi është i vetmi që ka dashur të tjerët në mënyrë të përsosur dhe të vazhdueshme.

A duhet të jetë dashuria dhe përkujdesja për njerëzit një *karakteristikë* në jetët e besimtarëve të vërtetë? Pa tjetër. *"Prej kësaj **do t'ju njohin të gjithë** që jeni dishepujt e mi, **nëse** keni dashuri për njëri-tjetrin"*.

Njerëzit e Perëndisë *tregojnë* besimin e tyre me anë të mënyrës se si jetojnë[230].

Është vendimtare të dallojmë *rrënjën* e shpëtimit nga *fryti* i shpëtimit. Besimtarët në Krishtin duhet të shprehin falënderimin e tyre ndaj Zotit për dhuratën e Tij të shpëtimit (rrënja) duke bërë jetë të shenjta, të dashura, jo egoiste dhe të disiplinuara (fryti).

Njerëzit e Perëndisë nuk bëjnë vepra të mira për të siguruar favorin e Tij; ata bëjnë vepra të mira sepse Ai u ka dhënë favor të pameritуar.

FEJA E RREMË

Kaini është themeluesi i fesë së parë "i veprave vetjake". Ai, në vend që t'i afrohej Perëndisë në bazë të gjakut të qengjit të flijimit, shkoi me idetë dhe përpjekjet e tij. Kështu, lutjet e Kainit ishin fyese dhe të neveritshme para Perëndisë.

"Në rast se dikush e kthen veshin gjetiu për të mos dëgjuar ligjin, ***vetë lutja e tij do të jetë një gjë e neveritshme****"* (Fjalët e Urta 28:9).

Ligji i Perëndisë kërkonte derdhjen e gjakut të një qengji apo flijim tjetër të përshtatshëm për të mbuluar mëkatin. Meqë Kaini nuk shkoi te Perëndia ashtu siç kërkohej, *"vetë lutja e tij [ishte] një gjë e neveritshme* [vepër e urryer, ndotje]*"*. Kaini kishte fe, por ishte fe e rremë. Oferta e tij nuk tregonte Shpëtimtarin e premtuar dhe vdekjen e Tij në kryq. Për rrjedhojë:

«Dhe Zoti e çmoi Abelin dhe dhuratën e tij, por nuk çmoi Kainin dhe ofertën e tij. Dhe kështu Kaini u pezmatua shumë dhe fytyra e tij mori një pamje të dëshpëruar.
Atëherë Zoti i tha Kainit: "Pse je pezmatuar dhe pse fytyra jote është dëshpëruar? Në rast se bën mirë a nuk do të pranohesh?"» (Zanafilla 4:4-7).

Zoti foli me dashuri me Kainin, duke i dhënë kohë të pendohej: të kthehej nga veprat e tij të padrejta dhe t'i nënshtrohej planit të drejtë të Perëndisë.

Kaini vetëm sa u zemërua. Ai nuk do të shkëmbente fenë e tij të bukur të përpjekjeve të veta me gjakun e kobshëm të një qengji. Në emrin e Perëndisë ai do të bënte gjërat sipas mënyrës së tij!

Dhe ku e çoi ajo mënyrë?

FEJA ARMIQËSORE

"Dhe Kaini foli me të vëllanë, Abelin; kur u gjendën në fushë, ***Kaini u ngrit kundër vëllait të tij Abelit dhe e vrau****"* (Zanafilla 4:8).

Kaini, i cili ishte shumë krenar të vriste një qengj si ofertë për mëkatin, nuk ishte shumë krenar të vriste vetë vëllanë e tij.

Kaini përgatiti rrugën për sistemet e ardhshme fetare e politike që do të tallnin, përndiqnin dhe madje ekzekutonin ata që refuzojnë t'i nënshtrohen urdhrave të ligjeve dhe traditave të tyre.

Ashtu si Kaini, shumë njerëz fetarë në mbarë botën sot përdorin agresionin dhe vrasjen për të mbrojtur fenë e tyre. Ata, me anë të veprave të tyre, i shpallin botën se sa të pasigurt janë në besimin e tyre dhe sa pak besim kanë në Perëndinë e tyre për t'i rregulluar gjërat.

Një burrë që jetonte në Shtetet e Bashkuara të Amerikës, me të cilin kam korrespondencë të gjerë, më ka shkruar:

Njeriu i fundit që ka blasfemuar Profetin e Shenjtë para fytyrës time gëlltiti të dy dhëmbët e parë tri sekonda më pas. U kënaqa shumë me faktin se herën tjetër që do të flasë një blasfemi do të jetë thuthuq.

Paganët ose duhet të kthehen ose të vdesin. Pikë.

---

230 Jakobi 2:18; Mateu 5:13-16; Hebrenjve 11.

Fjalët dhe veprimet e këtij njeriu janë në kontrast të plotë me ato të Zotit Jezus, i cili tha: *«Por unë po ju them juve që më dëgjoni: "**T'i doni armiqtë tuaj**; u bëni të mirë atyre që ju urrejnë. Bekoni ata që ju mallkojnë dhe lutuni për ata që ju keqtrajtojnë"* (Luka 6:27, 28). Jezusi, kur ishte në kryq, u lut për ata që e kryqëzuan: ***"O Atë, fali ata sepse nuk dinë ç'bëjnë"*** (Luka 23:34)[231].

KAINI I PAPENDUAR

Duke u kthyer te historia e Kainit, pasi vrau të vëllanë, Perëndia i tha atij një shans për t'u penduar nga mendimi i tij i gabuar dhe veprat e këqija.

«Atëherë Zoti i tha Kainit: "Ku është vëllait yt Abeli?".
Ai u përgjigj: "Nuk e di; mos jam unë rojtari i vëllait tim?".
Zoti i tha: "Çfarë ke bërë? Zëri i gjakut të vëllait tënd më vëngon nga toka. Dhe ti tani je më i mallkuar se toka që hapi gojën për të marrë gjakun e vëllait tënd nga dora jote"» (Zanafilla 4:9-11)[232].

Kaini refuzoi të pranonte mëkatin e tij dhe t'i afrohej me përulje Perëndisë me gjakun e një qengji. Në vend të kësaj, *"Kaini u largua nga prania e Zotit"* (Zanafilla 4:16).

Kaini nuk u pendua kurrë. Ai, në vend që t'i nënshtrohej mënyrës së Perëndisë, vazhdoi të ndiqte idetë e tij. Kaini themeloi një civilizim të lulëzuar, por ishte një shoqëri pa nënshtrimin e vërtetë ndaj Perëndisë Krijues[233]. Ashtu si Kaini pasardhësit e tij shtruan një rrugë vetë-shkatërruese të të jetuarit egoist.

Kapitulli i katërt i Zanafillës flet gjithashtu për historinë e Lamekut, një pasardhësi i gjashtë i Kainit. Ashtu si paraardhësi i tij, Lameku ishte një njeri mashtrues, epshor, hakmarrës dhe vrasës. Bijtë e tij zhvilluan shumë shkencë e arte. Ata kishin njohje të madhe rreth shumë gjërave, por nuk e

---

231 Ndërsa Perëndia i jep qeverive të drejtë të mbrojnë njerëzit e tyre dhe u cakton atyre përgjegjësinë të përdorin *"shpatën"* si *"shërbëtor i Perëndisë, hakmarrës plot zemërim kundër atij që bën të keqen"* (Romakëve 13:1-4; Zanafilla 9:6), përdorimi i dhunës për të përhapur të vërtetën e Perëndisë është në kundërshtim absolut me shembullin dhe mësimin e Jezusit, i cili tha: *«Ju keni dëgjuar se qe thënë: "Duaje të afërmin tënd dhe urreje armikun tënd". Por unë po ju them: "**Doni armiqtë tuaj, bekoni ata që ju mallkojnë, u bëni të mirë atyre që ju urrejnë, dhe lutuni për ata që ju keqtrajtojnë dhe ju përndjekin**, për të qenë bij të Atit tuaj, që është në qiej, sepse ai bën të lindë diellin e tij mbi të mirët dhe mbi të këqijtë, dhe bën të bjerë shi mbi të drejtët dhe të padrejtët. Sepse, po të doni vetëm ata që ju duan, çfarë shpërblimi do të keni? A nuk bëjnë kështu edhe tagrambledhësit? Dhe nëse përshëndetni vetëm vëllezërit tuaj, çfarë bëni të veçantë?»* (Mateu 5:43-47).
Ndryshe nga kjo Kurani thotë: *"Luftoni ata që nuk besojnë në Allah apo në Ditën e Fundit, as nuk i përmbahen të ndaluarës, të cilën e ka ndaluar Allahu dhe Apostujt e Tij, në njohjen e Fesë të së Vërtetës, edhe pse janë Njerëzit e Librit, derisa të paguajnë Xhizian [një taksë e veçantë për jomyslimanët] me nënshtrim të vullnetshëm dhe të ndihen të nënshtruar"* (Kurani, Surja 9:29).
232 *"Sepse ky është mesazhi që dëgjuat nga fillimi. **Ta duam njeri-tjetrin**, jo sikundër Kaini, i cili ishte nga i ligu dhe vrau vëllanë e vet. **Dhe për çfarë arsye e vrau atë? Sepse veprat e tij ishin të liga dhe ato të të vëllait ishin të drejta**"* (1 Gjonit 3:11, 12). Dy forcat shtytëse që frymëzuan Kainin të vriste Abelin ishin djalli dhe zilia (krahaso Mateun 27:18).
233 Si të përballemi me sfidën klasike skeptike: "Ku e gjeti Kaini gruan e tij?". Zanafilla 5 jep përgjigjen. Adami dhe Eva patën *"patën bij e bija"* (Zanafilla 5:4). Me sa duket Kaini u martua me një prej motrave të tij, gjë e cila nuk kishte prodhuar akoma ndonjë pasojë të dëmshme gjenetike. Më vonë Perëndia do të ndalonte një martesë të tillë brenda fisit. Dhe çfarë ndodhi me Abelin pasi u vra? Trupi i Abelit u kthye në pluhur, por shpirti dhe fryma e tij shkuan në Parajsë, meqë Perëndia e kishte falur nga mëkatet e tij dhe e kishte shpallur të drejtë në bazë të besimit të tij (Hebrenjve 11:4).

njihnin Perëndinë.

Njerëzit jo vetëm që i kishin kthyer kurrizin *rrugës së shpëtimit të Perëndisë*, por i kishin kthyer kurrizin *mënyrës të së jetuarit të Perëndisë*.

NJERËZIMI I PAPENDUAR

Vetëm nëntë breza pas Kainit, Zoti do të jepte këtë vlerësim për racën njerëzore:

"Ligësia e njerëzve ishte e madhe mbi tokë dhe... tërë synimet e mendimeve të zemrës së tyre nuk ishin gjë tjetër ***veçse e keqja në çdo kohë****"* (Zanafilla 6:5).

Në kohën e profetit Noe, ky me familjet e tij ishin të vetmit njerëz në tokë të cilët besonin akoma Krijuesin e tyre. Refuzimi kokëfortë për të bërë vullnetin e Perëndisë solli përmbytjen e tërë botës. Perëndia, në hirin e Tij, siguroi një rrugë shpëtimi, por vetëm tetë njerëz mundën ta përdornin. Noeu, e shoqja dhe bijtë e tyre, Semi, Kami dhe Jafeti, bashkë me gratë e tyre, ishin të vetmit që i besuan mesazhit të Perëndisë (Zanafilla 6-8).

*"****Me anë të besimit*** *Noeu, i lajmëruar hyjnisht për ato që ende nuk shiheshin, u frikësua dhe ndërtoi një arkë për shpëtimin e shtëpisë së tij, me anë të së cilës e dënoi botën dhe u bë trashëgimtar i drejtësisë që është me* ***anë të besimit****"* (Hebrenjve 11:7).

Ndërsa shumë shkencëtarë sot përqeshin rrëfimin biblik rreth përmbytjes së botës[234], asnjë nuk mohon se pjesa më e madhe tokës së thatë sot ka qenë një herë e një kohë e mbuluar nga uji dhe se miliona fosile detare janë groposur në shkretëtirat dhe vargmalet më të mëdha të botës. Gjithashtu askush nuk mund të mohojë praninë e ylberit që del pas stuhisë, edhe pse mund të tallen me domethënien e tij si shenjë e premtimit të Perëndisë se nuk do ta shkatërrojë më tërë botën me anë të përmbytjes.

FETAR DHE I PËSHTJELLUAR

Njerëzit, edhe kur u bekuan me një fillim të ri pas gjykimit me anë të përmbytjes, brenda disa brezave, u rebeluan përsëri kundër Krijuesit e Pronarit të tyre dhe ndoqën idetë e tyre. Për shembull, Perëndia u tha njerëzve të përhapeshin dhe të *"mbushnin tokën"* (Zanafilla 1:28; 9:1). Kështu, çfarë vendosën të bënin njerëzit? Ata zgjodhën të bënin krejt të kundërtën.

"O burra, të ndërtojmë ***për vete*** *një qytet dhe* ***një kullë maja e së cilës të arrijë deri në qiell****, dhe t'i bëjmë* ***një emër vetes që të mos shpërndahemi*** *mbi faqen e tërë dheut"* (Zanafilla 11:4).

Vër re egoizmin dhe rebelimin e planeve të tyre. Ata, në vend që të zbatonin vullnetin e mirë e të përsosur të Perëndisë për ta, bënë plane për të ndjekur diturinë e tyre dhe të bënin të madh emrin e tyre. Mbase mendonin se duke ndërtuar *"një kullë maja e së cilës të arrijë deri në qiell"* do të ishin të sigurt në rast të një përmbytje tjetër. Ata ishin si shumë njerëz fetarë sot që shpresojnë t'i shpëtojnë gjykimit të Perëndisë me anë të përpjekjeve të tyre të mëdha.

Perëndia i tha ndal planit të njeriut për të jetuar të gjithë së bashku në një vend të vetëm. Zoti e dinte se një plan i tillë do të çonte në një prishje e shkatërrim të shpejt të racës njerëzore. Duke patur parasysh që deri në këtë periudhë të historisë *"tërë toka fliste të njëjtën gjuhë dhe përdorte të njëjtat fjalë"* (Zanafilla 11:1), le të shohim se çfarë bëri Perëndia.

«Dhe Zoti tha: "Ja, ata janë një popull i vetëm dhe kanë të gjithë të njëjtën gjuhë; dhe kjo është ajo që ata filluan të bëjnë; tani asgjë nuk ka për t'i penguar ata të përfundojnë atë që kanë ndërmend të

234 Moisiu dhe profetët e tjerë përshkruajnë përmbytjen e botës dhe përmbysjen gjeografike të kohës së Noeut: Zanafilla 7, 8; Psalmi 104:6-8; Jobi 22:16; Mateu 24:37-39; 2 Pjetrit 2:5, 6.

bëjnë. O burra, të zbresim, pra, atje poshtë dhe të ngatërrojmë gjuhën e tyre, në mënyrë që njëri të mos kuptojë të folurën e tjetrit".
***Kështu Zoti i shpërndau mbi faqen e tërë dheut** dhe ata pushuan së ndërtuari qytetin. Prandaj këtij vendi iu dha emri i **Babelit**, sepse Zoti aty ngatërroi gjuhën e tërë dheut dhe i shpërndau mbi tërë faqen e dheut»* (Zanafilla 11:6-9).

Njerëzit, të paaftë të komunikonin me njëri-tjetrin, lanë kullën e tyre të papërfunduar dhe u shpërndanë në mbarë botën, ashtu siç kishte dëshiruar Perëndia për ta të bënin në radhë të parë. *"Prandaj këtij vendi iu dha emri i **Babelit**".*

Babel do të thotë "ngatërrim".

Refuzimi i planit të Perëndisë çon gjithmonë në ngatërrim.

SHUMICA E GABUAR

Një mësim për t'u nxjerrë nga njerëzit e ditës së Noeut dhe nga ata që u përpoqën të ndërtonin kullën e Babelit është kjo:

Shumica e kishte gabim.

Edhe pse mëkatarët gjenin rehat me faktin se miliona të tjerët ishin dakord me botëkuptimin e tyre, gjykimi i Perëndisë ra edhe mbi ata në të njëjtën mënyrë. Deri më sot shumë njerëz mendojnë se koncepti i tyre për Perëndinë dhe mesazhin e Tij duhet të jetë i vërtetë meqë shumë të tjerë besojnë të njëjtën gjë.

Një njeri që jeton në Angli ka dërguar këtë shënim:

Nëse do të shpëtosh veten nga ferri atëherë ndiq fenë që rritet më shpejt në botë...

Nëse rritja e shpejtë apo numrat e shumtë do të provonin të vërtetën, atëherë pasardhësit e Kainit, njerëzit e kohës së Noeut dhe banorët e Babelit e kishin mirë. Por e kishin gabim: gabim fatal.

*"Hyni nga dera e ngushtë, sepse **e gjerë** është dera dhe **e hapur** është udha që të çon në shkatërrim, dhe **shumë** janë ata që hyjnë nëpër të. Përkundrazi sa **e ngushtë** është dera dhe sa **e vështirë** është udha që çon në jetë! Dhe **pak** janë ata që e gjejnë!"* (Mateu 7:13, 14).

PLANI I PANDALSHËM I PERËNDISË

Duke u kthyer te rrëfimi i familjes së parë, mësojmë se çfarë ndodhi pasi Kaini vrau Abelin.

*«Pastaj Adami njohu përsëri gruan e tij, që lindi një djalë dhe e quajti **Seth**, sepse ajo tha: "**Perëndia më dha një tjetër pasardhës në vend të Abelit**, që u vra nga Kaini". Edhe Sethit i lindi një djalë, të cilin e quajti Enosh. Atëherë filluan **të kërkojnë emrin e Zotit**»* (Zanafilla 4:25, 26).

Dëshira dhe plani i Perëndisë për të patur një popull që i beson Atij nuk do të @@@.

Emri *Seth* do të thotë *"caktuar në vend të"*. Eva kuptoi se Perëndia kishte caktuar *"një tjetër pasardhës"* për të në vend të Abelit, të cilin e vrau Kaini. Përmes linjës së pasardhësve të Sethit do të lindte *Fara e premtuar e gruas*.

Maria, vajza virgjëreshë, e cila u bë nëna e Jezusit, ishte një pasardhëse e Sethit. Ajo ishte gjithashtu pasardhëse e Abrahamit dhe Davidit, ashtu siç kishte premtuar Perëndia.

Pavarësisht se sa shumë u përpoq Satani të pengonte programin e Perëndisë, plani i caktuar nga Zoti Perëndi *"para themelimit të botës"* vazhdoi të realizohej.

Asgjë dhe askush nuk mund ta ndalonte.

EMRI I ZOTIT

Sethi, ashtu si Abeli, besoi në Perëndinë dhe mënyrën e Tij të faljes, duke thirrur *"emrin e Zotit"* (Zanafilla 4:26). Përgjatë kohërave, në një botë të populluar me ata që, ashtu si njerëzit e Babelit, përpiqen *t'i bëjnë vetes emër*, ka patur gjithmonë njerëzit që, ashtu si Abeli e Sethi, kanë besuar dhe kanë thirrur *emrin e* ***Zotit***.

Disa nga miqtë e mia më tregojnë se Perëndia ka njëqind emra, por ata njohin vetëm nëntëdhjetë e nëntë. Ai emër që mungon në listën e tyre a ka kuptimin *"Zoti shpëton"?*

Cili emër është ai?

Po, është ***Jezus***.

Të *mos* besosh në atë emër, në *atë që Ai është* dhe *atë që ka bërë*, do të thotë të *mos* i nënshtrohesh Perëndisë.

Le të lexojmë lutjen e apostullit Pal për bashkëkombësit e tij fetarë e rebelë judenj:

«Vëllezër, dëshira e zemrës sime dhe lutja që i drejtoj Perëndisë për Izraelin është për shpëtim të tij. Sepse unë dëshmoj për ta se kanë ***zell për Perëndinë****, por* ***jo sipas njohurisë****. Sepse duke* ***mos njohur drejtësinë e Perëndisë*** *dhe* ***duke kërkuar të vendosin drejtësinë e vet, nuk iu nënshtruan drejtësisë së Perëndisë****, sepse përfundimi i ligjit është Krishti, për shfajësimin e kujtdo që beson... Po të rrëfesh me gojën tënde* ***Zotin Jezus****, dhe po të besosh në zemrën tënde se Perëndia e ngjalli prej së vdekurish, do të shpëtohesh... sepse Shkrimi thotë: "Kushdo që beson* ***në të****, nuk do të turpërohet". Sepse nuk ka dallim në mes Judeut dhe Grekut, sepse një i vetëm është Perëndia i të gjithëve, i pasur ndaj të gjithë atyre që* ***e thërrasin****. Në fakt: "****Kushdo që do ta thërrasë emrin e Zotit do të shpëtohet****"»* (Romakëve 10:1-4, 9, 11-13 [Joeli 2:32]).

I PADOBISHËM APO I DOBISHËM?

Supozo se do të të plotësoj për ty një çek bankar për njëqind milion lekë. Çeku do të duket i mrekullueshëm, por do të ishte i padobishëm. Pse?

Nuk e kam atë sasi paraje në llogarinë time bankare!

Atëherë, po sikur njeriu më i pasur i botës të plotësonte një çek për ty për një njëqind milion lekë?

Pa problem. Do të ishte i vlefshëm për të gjithë shumën.

E njëjta bankë që refuzon çekun e paraqitur në emrin tim do të pranojë prurësin e çekut në emrin e njeriut të pasur.

Bota jonë është e mbushur me njerëz që përpiqen t'i afrohen Perëndisë përmes shumë emrave, por, në sytë e Perëndisë së shenjtë, i cili dërgoi Birin e Tij për të paguar borxhin e mëkatit të njeriut, ata janë emra të pavlefshëm, të ndotur nga mëkati.

Ashtu siç nuk do të pranojë banka çekun prej njëqind milion lekësh në emrin tim, po kështu Perëndia nuk do t'u japë falje dhe jetë përmes ndonjë emri tjetër veçse nëpërmjet emrit të ***Jezusit***.

"Dhe në asnjë tjetër nuk ka shpëtim, sepse nuk ka ***asnjë emër tjetër*** *nën qiell që u është dhënë njerëzve dhe me anë të të cilit duhet të shpëtohemi"* (Veprat e Apostujve 4:12).

A dëshiron të kesh borxhin tënd të mëkatit të fshirë nga regjistri i Perëndisë dhe të pasurohesh me drejtësinë e Tij? A do të triumfosh ndaj mallkimit të mëkatit dhe të shijosh një marrëdhënie të ngushtë me Krijuesin tënd për tani dhe tërë përjetësinë?

Atëherë vetëm një emër do të funksionojë.

"Kushdo që do t'i drejtohet ***emrit të Zotit*** *do të shpëtojë"* (Joeli 2:32).

"Beso në ***Zotin Jezu Krisht*** *dhe do të shpëtohesh ti dhe shtëpia jote"* (Veprat e Apostujve 16:31).

A beson në zemrën tënde se Zoti Jezu Krisht vuajti, vdis dhe u ngjall prej së vdekurish për të fshijë ndëshkimin e mëkatit tënd? Atëherë *"do të shpëtohesh"*.

VETËM DY FE

Filluam këtë udhëtim me vëzhgimin se bota jonë sot ka më tepër se *dhjetë mijë* sisteme fetare.

Në të vërtetë ka vetëm *dy*.

- Sistemi i *arritjes njerëzore* që të thotë të ***shpëtosh veten***.
- Sistemi i *arritjes hyjnore* që thotë se ***ti ke nevojë për një Shpëtimtar***.

Për aq kohë sa përpiqesh të shpëtosh veten, çdo fe apo emër do të funksionojë; por kur pranon nevojën tënde për një Shpëtimtar, vetëm një emër do të funksionojë.

Ai emër është ***Jezus***.

*"**Për Të** bëjnë dëshmi të gjithë profetët, që kushdo që beson **në të** merr faljen e mëkateve me **anë të emrit të tij**"* (Veprat e Apostujve 10:43).

PJESA III
FUNDI I UDHËTIMIT
KËMBIMI I MALLKIMIT

27. HAPI 1: PROGRAMI I SHKUAR I PERËNDISË
28. HAPI 2: PROGRAMI I TASHËM I PERËNDISË
29. HAPI 3: PROGRAMI I ARDHSHËM I PERËNDISË
30. NJË SHIKIM PARAPRAK I PARAJSËS

EPILOG
SHËNIME FUNDORE
MENDIME RRETH UDHËTIMIT (UDHËZUES SHTJELLUES)

27 HAPI 1: PROGRAMI I SHKUAR I PERËNDISË

*"**Sot** do të jesh me mua në parajsë"*
– Zoti Jezus (Luka 23:43)

Pak më parë, bateria e kompjuterit tim portabël ishte gati duke rënë, por tani është mbushur me jetë të re. Si është kthyer gjendja e saj shteruese?

Futa spinën e karikuesit në prizë elektrike.

Qoftë për kompjuterin portabël, celularin apo llambën elektrike, batëritë e tyre bien vazhdimisht, duke humbur ngarkesën e tyre, derisa të karikohen përsëri nga një burim elektrik më i fuqishëm.

Pasardhësit e Adamit janë deridiku të ngjashëm me bateritë që bien. Ne filluam të vdisnin ditën që u ngjizëm, pa patur mundësi të kthenim mbrapsht mallkimin e shkaktuar nga mëkati.

Ndërsa po futemi në pjesën e tretë të udhëtimit, do të pëlqeja t'ju tregoja historinë e një francezi endacak e ardhmja e të cilit duket po aq e pashpresë sa edhe bateria që bie.

I MJERUESHMI

Jam takuar me 26 vjeçarin Bruno në mars të vitit 1987.

Shumë vite më parë ky i ri kishte filluar të mendohej për domethënien e jetës. Ai ndihej bosh përbrenda: një boshllëk që nuk e kishin mbushur as prejardhja e tij katolike as kënaqësitë e botës.

Bruno, si djalë, vëzhgonte se ata që e kishin mësuar rreth Perëndisë nuk praktikonin atë që predikonin. Ai, si adoleshent rebel, pa një botë të mbushur me padrejtësi. Kur ishte 18 vjeç qëllimi i vetëm i Brunos në jetë ishte të kalonte kohën me miqtë e tij gjatë fundjavës, të dehej dhe të harronte mjerimin e tij. Dëshpëtimi i tij u shtua kur e dashurae tij mbeti e vdekur në një aksident automobilistik. Ai u zemërua me Perëndinë.

Bruno vendosi të udhëtonte në Indi. Mbase atje do të gjente kuptim për jetën midis shumë feve të vendit. Bruno, pas një udhëtimi rraskapitës përgjatë tokës, mbëriti në një prej qyteteve më të populluara të Indisë, ku u n desh me entuziazmin më të lartë fetar dhe mjerimin e papërshkrueshëm njerëzor. Kështu e përshkruan Bruno: "Pashë njerëz të cilët, pavarësisht nga feja e besimi i tyre, ishin më të mjerueshëm se unë".

Bruno, pasi kaloi afërsisht një vit në Indi, doli në përfundimin se nëse do të zbulonte një ditë të vërtetën përfundimtare, vetëm Perëndia duhet t'ia zbulonte. Kështu i bëri këtë lutje të thjeshtë Krijuesit të tij: "Nëse ekziston, m'u zbulo!".

Një ditë, ndërsa po ecte nëpër rrugët e Kalkutës, dalloi një dyqan me një shenjë: *SHTËPIA E BIBLËS*. Pa u menduar shumë u fut brenda dhe pyeti shitësin: "A ke një Bibël në frëngjisht?". E kishin një kopje.

Ai e bleu dhe filloi ta lexonte.

Shumë gjëra e çuditën. Për shembull, u trondit nga urdhërimi i parë dhe i dytë i Dhjetë Urdhërimeve në të cilat Perëndia thotë: *"Nuk do të kesh **perëndi të tjerë** para meje. Nuk do të bësh skulpturë ose shëmbëlltyrë... **Nuk do të përkulesh para tyre** dhe as do t'i shërbesh..."* (Eksodi 20:3-5). Megjithatë ajo që shikonte Bruno rreth tij ishin tempuj me njerëz që binin përmbys para idhujve. Dhe ndërsa mendoi për fenë në të cilën ishte rritur, u ndriçua se njerëzit fetarë që njihte ishin edhe ata fajtorë për shkeljen e udhërimeve të Perëndisë ndërsa përkuleshin dhe luteshin para statujave të Marisë dhe shenjtorëve.

Bruno mbeti gjithashtu i tronditur nga një varg tjetër: *"**Ky libër** i ligjit mos u ndaftë kurrë nga goja jote, por **mendohu** për të ditë e natë, duke kërkuar **të veprosh** simbas të gjitha atyre që janë shkruar, **sepse atëherë do të kesh sukses në veprimet e tua, atëherë do të përparosh**"* (Jozueu 1:8).

Bruno, i bindur se e vërteta që kërkonte mund të gjendet vetëm në Bibël, u largua nga India dhe u kthye në Francë. Megjithatë, në vend që të vazhdonte të lexonte Biblën, e vuri në raft dhe vazhdoi të punonte dhe në shkonte nëpër festa: një mënyre jete që i la një shije të hidhur dhe një zemër boshe.

Kaluan kështu katër vjet.

Një ditë, ndërsa Bruno mendonte për ekzistencën e tij pa domethënie, kujtoi një varg të Biblës në të cilën Perëndia premtonte: *"Do të më kërkoni dhe do të **më gjeni**, sepse do të më kërkoni **me gjithë zemrën tuaj**"* (Jeremia 29:13). Bruno u lut: "Në rregull, Perëndi, do të të kërkoj me tërë zemrën time dhe do të zbuloj nëse premtimi yt është apo nuk është i vërtetë".

Bruno, për t'u penguar nga ndikimet e shtëpisë, vendosi të bënte një udhëtim tjetër, këtë herë drejt Afrikës. Ai, ndërsa udhëtonte përgjatë tokës, lexoi Biblën e tij dhe u lut: "O Perëndi, më drejto në të vërtetën *tënde* dhe më largo nga falsiteti". Pasi kaloi Saharanë shkoi në Senegalin verior. Ai kaloi natën e parë në të njëjtin qytet ku jetoj unë me familjen.

Mëngjesin tjetër Bruno doli për një shëtitje në qytet. Si në Kalkuta, një shënim mbi një derë tërhoqi vëmdendjen e tij. Kjo thoshte:

DËGJONI! ZOTI PERËNDI KA FOLUR!

Bruno u fut brenda.

Ishte zyra ime. Duke ngritur sytë nga puna që po bëja, pashë një burrë mjekërosh që mbante një libër të vogël blu shumë të përdorur: Biblën që kishte blerë në Indi. Akoma për kujtohet pyetja e tij e parë:

– Çfarë je katolik apo protestant?

– Jam thjesht një i krishterë: një ndjekës i Krishtit – u përgjigja unë. Bruno u çdit dhe i pëlqeu përgjigjja ime, meqë, duke lexuar Biblën, kishte vënë re se nuk përmend kurrë *katolikët* apo *protestanët*, por flet për të *krishterët*: besimtarë në Krishtin. Më vonë Bruno më tha se nëse do t'i isha përgjigjur qoftë katolik apo protestant, do të kishte kthyer thembrat nga majat e këmbëve dhe do të kishte dalë jashtë. Ai ishte lodhur me fenë. Ai donte realitetin.

Në vitet që pasuan Bruno më ngacmonte me pyetje. E drejtova te përgjigjet e Perëndisë në Bibël. Ditën para se të largohen (ai shpresonte të udhëtonte drejt Afrikës së Jugut) unë e sfidova: "Lexoje prapë Biblën dhe shiko se çfarë ka bërë Perëndia për ty".

Gjashtë javë më vonë unë dhe ime shoqe morën një letër nga Bruno në të cilën ai shpjegonte se kishte marrë me qira një dhomë në një fshat peshkimi afër. Ai sapo kishte mbaruar së lexuari përsëri tërë Biblën, duke krahasuar Dhiatën e Vjetër me të Renë.

Ai kishte parë Krishtin në të gjitha Shkrimet.

Këto janë fjalët e Brunos: «Një natë, ndërsa ishte jashtë krejt vetëm, premtimi i Jezusit erdhi në zemrën time me fuqi: *"Ejani tek unë, o ju të gjithë të munduar dhe të rënduar, dhe **unë do t'ju jap çlodhje**"* (Mateu 11:28). Duke parë jetën time me të gjitha dështimet, hidhërimet dhe keqardhjet e saj: një konflikt i madh furoi në zemrën time. E dija se nëse do të ndiqja Krishtin, nuk do të isha më i lirë të shkoja pas epsheve dhe dëshirave të mia. Në fund u dorëzova. Perëndia hapi sytë e mi.

Besova se Krishti derdhi gjakun e Tij në kryq dhe u ngjall prej së vdekurish *për mua*. Paqja mbushi shpirtin tim. Fillova të qaj dhe nuk mund të ndaloja. Barra e rëndë e mëkatit tim ishte larguar!». Bruno vazhdoi të thoshte: *"En somme, je suis né de nouveau!"* (Më një fjalë, kam lindur sërish!).

Bruno zbuloi se kishte kërkuar një zemër dhe ndërgjegje të pastruar, një marrëdhënie me Krijuesin e Tij dhe jetë të përjetshëm. Ai tani kuptoi se pse ishte në tokë dhe se ku po shkonte.

Kërkimi i tij kishte marrë fund.

Bibla thotë:

"Prandaj nëse dikush është ***në Krishtin****, ai është një krijesë e re;* ***gjërat e vjetra kanë shkuar****; ja,* ***të gjitha gjërat u bënë të reja****"* (2 Korintasve 5:17).

Menjëherë jeta e Brunos filloi të ndryshojë në gjëra të vogla e të mëdha. Për shembull, edhe pse kishte pirë duhan që kur kishte qenë njëmbëdhjetë vjeç, Zoti e çliroi nga ky zakon. Stili i tij i jetës egoist, prej pijaneci dhe imorali u bë kujtesë e turpshme e së kaluarës. Shkrimi tani kishte kuptim për të dhe lutja u bë e natyrshme po aq sa edhe frymëmarrja.

Bruno, në vend që të udhëtonte, kaloi gjashtë muajt që vijuan në Senegal për të studiuar Shkrimin, kaloi kohë me besimtarët në Krishtin dhe u foli të tjerëve se çfarë kishte bërë Perëndia për të.

Bruno ishte bërë një krijim i ri.

Edhe pse kishin kaluar dy dhjetë vjeçarë që kur u takova me Brunon, akoma kemi lidhje me njëri-tjetrin. Sot "Bruno i ri" jeton në Francë ku me gruan e tij ecin me Perëndinë dhe po rrisin katër fëmijët e tyre në njohjen dhe bekimin e Zotit.

A do të thotë kjo se jeta e Brunos është pa pikëllim, betejë e dhumbje? Jo, si ai ashtu edhe familja e tij përballen me një larmi provash e tundimesh, por ata nuk janë vetëm.

Vetë Zoti është me ta.

PROGRAMI ME TRI FAZA I PERËNDISË

Mbase dikush po mendon: "Prit pak. Nëse Jezusi mundi Satanin, mëkatin dhe vdekjen për ne, pse atëherë njerëzit, përfshi besimtarët në Krishtin, vazhdojnë të ndeshen në kaq shumë mënyra? Pse bota jonë është e mbushur me të keqe dhe mundim? Ku është çlirimi dhe përsosuria e premtuar?

Përgjigjja gjendet në faktin se plani i lashtë i Perëndisë për të ndërhyrë në historinë njerëzore përfshin tri faza:

Faza 1: Perëndia do të çlironte popullin e Tij nga ***NDËSHKIMI*** *i mëkatit*.

Faza 2: Perëndia do të çlironte popullin e Tij nga ***FUQIA*** *e mëkatit*.

Faza 3: Perëndia do të çlirojë popullin e Tij nga ***PRANIA*** *e mëkatit*[235].

Citimi i mëposhtëm nga Dhiata e Re përmbledh programin me tri faza të Perëndisë: e

---

235 Në një mënyrë apo në një tjetër, çdo pjesë e Biblës lidhet me një prej këtyre tri temave:
I. Ajo që ka bërë Perëndia
II. Ajo që po bën Perëndia
III. Ajo që do të bëjë Perëndia
Sipas termave teologjikë, këto tri tema të Shkrimit klasifikohen si:

1. *Shfajësimi* = Kur beson në Ungjill, Perëndia të shpall të drejtë në mënyrë të përsosur si **pozicion** (Romakëve 3-5).

2. *Shenjtërimi* = Si besimtarë Perëndia është në veprim në jetën tënde për të të ndihmuar të jetosh me drejtësi në **praktikë** (Romakëve 6-8 dhe 12-15).

3. *Përlëvdimi* = Në qiell ti do të jesh **i drejtë në mënyrë të përsosur** qoftë si pozicion qoftë si praktikë (Zbulesa 21 e 22).

shkuara, e tashmja dhe e ardhmja.

Perëndia *"i cili **na ka çliruar*** [faza 1] *dhe **na çliron** nga një vdekje kaq e madhe* [faza 2]*, dhe tek i cili ne shpresojmë se **do të na çlirojë edhe më*** [faza 3]*"* (2 Korintasve 1:10).

Mbetja e udhëtimit tonë përgjatë Shkrimit do të përqendrohet në këtë program me tri faza, me anë të të cilit Perëndia do të anulojë pasojat e Satanit, mëkatit dhe vdekjes. Pjesa e fundit e udhëtimit tonë do të jetë shumë e jashtëzakonshme sepse na paraqet një ide të vetë Parajsës.

FAZA E PARË: ANULIMI I MALLKIMIT

Adami e Eva, kur dëgjuan Satanin, humbën miqësinë e tyre me Krijuesin e Pronarin e tyre dhe morën mbi vete dhe pasardhësit e tyre mallkimin e mëkatit. Bota e parë dhe e përsosur u ndryshua papritur në një vend ku njerëzit donin të fshiheshin nga Perëndia dhe të ndiqnin rrugën e tyre. Jeta u karakterizua nga trishtimi, dhimbja, sëmundja, gjymtimi, varfëria, uria, hidhërimi, zënkat, plakja dhe vdekja.

Mëkati solli mallkim. Por në kohën e caktuar, ashtu siç kishte premtuar Perëndia, Biri i Përjetshëm i Perëndisë zbriti nga qielli në tokë si *Fara e një gruaje* për të shpëtuar pasardhësit e Adamit nga Satani, mëkati dhe vdekja.

*"**Perëndia**, mbasi u foli së lashti shumë herë dhe në shumë mënyra etërve me anë të profetëve, së fundi, **këto ditë na ka folur me anë të Birit**, të cilin e bëri trashëgimtar të të gjitha gjërave, me anë të të cilit e krijoi dhe gjithësinë. Ai, duke qenë shkëlqimi i lavdisë së tij dhe vula e qenies së tij dhe duke i mbajtur të gjitha me fjalën e fuqisë së tij, **mbasi e bëri vetë pastrimin nga mëkatet tona, u ul në të djathtën e Madhërisë në vendet e larta**"* (Hebrenjve 1:1-3)

Zoti Jezus ishte i pandotur nga mëkati.

Ai shfaqi autoritet të plotë ndaj çdo elementi të krijimit të ndotur nga mëkati. Ai, me një fjalë shqiptuar nga goja e Tij apo me një prekje të dorës së Tij, bëri që frymërat e këqinj të largohen, sytë e verbër të shohin, lebrozët të pastrohen dhe të vdekurit të ngjallen: Ai eci mbi ujë, qetësoi stuhitë dhe shumoi bukën për të uriturit. Ai fali mëkatin dhe u solli paqe zemrave të lëndura.

Dhe pastaj bëri atë për të cilën erdhi të bënte.

Ai vuajti, vdiq dhe u ngjall përsëri për të lavdëruar Atin e Tij, përmbushi Shkrimin dhe shpengoi të gjithë ata që besojnë në Të.

***«Krishti na shpengoi nga mallkimi i ligjit, sepse u bë mallkim për ne** (duke qenë se është shkruar: "I mallkuar është kushdo që varet në dru"), që bekimi i Abrahamit t'u vijë johebrenjve me anë të Jezu Krishtit, që ne të marrim premtimin e Frymës me anë të besimit»* (Galatasve 3:13, 14 [Ligji i Përtërirë 21:23]).

HIR I MAHNITSHËM

Jezusi, që zbatoi ligjin e Perëndisë në mënyrë të përsosur, erdhi për të shpenguar shkelësit e ligjit *"nga mallkimi i ligjit* [i cili kërkon bindje të përsosur]*, sepse u bë mallkim për ne"*. Jezusi mori me dashje ndëshkimin që meritonim ne për të na çliruar nga ndëshkimi i përjetshëm.

Zoti, edhe ndërsa po vuante në kryq, tregoi qëllimin e Tij për të anuluar mallkimin e mëkatit.

Jezusi u kryqëzua midis dy kriminelëve që ishin dënuar me vdekje për tradhti, vjedhje dhe vrasje. Le të lexojmë përsëri bisedën që ndodhi midis Zotit dhe atyre dy mëkatarëve. Në fillim që të dy e tallnin Jezusin, por ndërsa orët kalonin, njëri prej tyre u pendua:

«Tani një nga keqberësit e kryqëzuar e shau duke thënë: "Nëse ti je Krishti, shpëto vetveten dhe neve".

Por ai tjetri duke e përgjigjur e qortoi duke i thënë: "A s'ke frikë nga Perëndia, që je nën të njëjtin dënim? Në realitet, ne me të drejtë jemi dënuar, sepse po marrim ndëshkimin e merituar për ato që kemi kryer, ndërsa ky nuk ka bërë asnjë të keqe". Pastaj i tha Jezusit: "Zot, kujtohu për mua kur të vish në mbretërinë tënde".
Atëherë Jezusi i tha: "Në të vërtetë po të them: sot do të jesh me mua në parajsë"» (Luka 23:39-43).

Këta të dy shkelës të ligjit do të vdisnin dhe do të shkonin në ferr. Pastaj, në ato orë të fundit, njëri prej tyre pranoi mëkatin e tij para Perëndisë dhe vuri besimin e tij në Shpëtimtarin e pamëkatë, i cili ishte gozhduar në kryqin e mesit.

Jezusi i premtoi:

"Sot do të jesh me mua në parajsë"

Ky shkelës i ligjit i falur, në vend që të kalonte përjetësinë në vendin e përgatitur për djallin dhe engjëjt e tij të rënë, do ta kalonte atë në praninë e Krijuesit dhe Shpenguesit të tij.

Çfarë ndryshimi!

Mbështetur në besimin e tij në Qengjin e Perëndisë, i cili, në atë çast, po derdhte gjakun e Tij për të paguar ndëshkimin e mëkatit, Perëndia fshiu mëkatet e këtij mëkatari nga regjistrat, duke i vendosur në llogari drejtësinë e Jezusit dhe duke shkruar emrin e tij në *Librin e Jetës së Qengjit*: Libri që përmban emrat e të gjithë atyre që, me anë të besimit, kanë pranuar dhuratën e Perëndisë së faljes, drejtësisë dhe jetës së përjetshme.

Për këtë mëkatar të pashpresë mallkimi i mëkatit u anulua përgjithmonë.

A MUND TË FALEN VRASËSIT?

Më ka ardhur kjo letër nga një kureshtar:

Do të doja të dija se si e shpjegon termin "drejtësi" duke patur parasysh pohimin se **"Jezusi (paqja qoftë me të) vdiq në vendin tonë për mëkatet tona"**. A do të thotë kjo se unë nuk do të quhem përgjegjës për të gjitha veprat e gabuara që kam kryer gjatë jetës time? **Vrasësi**, i cili ka dalë para drejtësisë në këtë botë do të çlirohet menjëherë vetëm se Jezusi ka paguar për mëkatet e tij... Zor se mund të pajtohem me këtë pikëpamje... U drejtofshim të gjithë drejt shtegut të drejtë!

A është vdekja e Jezusit në kryq në vend të mëkatarëve në përputhje me drejtësinë? A mund të falet nga Perëndia edhe një "vrasës"? Le të trajtojmë pyetjen e parë në fillim me disa dëshmi nga "vrasës", të cilët janë falur dhe shndërruar.

KANIBALËT

Don Richardson, përkthyes i Biblës dhe antropolog, në librin e tij, *Zotër të tokës*, tregon për popullin Jali: kabinalët e egër, banorë të maleve të Jajas iriane, në Indonezi. Për shekuj me radhë kishin si praktikë të tyren të torturonin, të vrisnin dhe, e vërtetë, *të hanin* njerëzit armiq të fshatrave fqinjë. Hakmarrja dhe frika ishin një mënyrë "normale" e jetës.

Më pas atyre iu paraqit Ungjilli.

Fiset jali dhe fqinj dëgjuan lajmin e mirë të Perëndisë rreth faljes së mëkatit dhe jetës së re në Krishtin. Shumë besuan. Mënyra e tyre e të menduarit dhe të jetuarit u shndërrua. Si fëmijë të Perëndisë të lindur sërish ata tani kishin një standard të ri "normal". Ata që më parë kishin urryer dhe kishin patur frikë njëri-tjetrin u bënë vëllezër. Ata, për të lehtësuar miqësinë me armiqtë e tyre të mëparshëm, bënë "rrugë më cilësore për të lidhur fshatrat jali"[236].

236 Richardson, Don. *Zotër të tokës*. Oxnard, CA: Regal Books; 1977, f. 354. (Për histori të tjera kthimesh klasike kanibalësh nga Don Richardson lexo: *Fëmija i paqes*. Oxnard, CA: Regal

Sot këta ish-vrasës tregojnë dhembshuri ndaj atyre që duan t'u bëjnë keq, meqë Fryma e Perëndisë ka ndryshuar zemrat e tyre dhe u ka mësuar: *"*Por jini të mirë dhe të mëshirshëm njeri me tjetrin, duke e falur njëri-tjetrin, sikurse edhe Perëndia ju ka falur në Krishtin" (Efesianëve 4:32).

NJË VAJZË E DËSHPËRUAR

Ema u rrit në një shtëpi të rreptë myslimane në Singapor. Për shkak të ndarjes së prindërve të saj dhe jetës familjare të shkatërruar, kur u bë 16 vjeç mori vendim të vriste dikë: vetveten.

Emra vendosi të hidhej nga ballkoni pallati i tyre dhjetë katësh. Pak përpara se të kryente planin e saj, i thirri me zemërim dhe dëshpërim Perëndisë që nuk e njihte: "Nëse ekziston, atëherë ma tregon!". Pastaj kaloi disa shkallë që e nxirrnin për në ballkonin e katit të dhjetë...

Te shkallët ishte një Bibël!

Ajo e mori dhe nxitoi për në dhomën e saj. Bibla u hap te këto fjalë:

*"**Zoti është bariu im, asgjë nuk do të më mungojë**. Ai më çon në kullota me bar të njomë, më drejton pranë ujërave që të çlodhin. **Ai ma përtërin shpirtin**, më çon nëpër shtigjet e drejtësisë, nga dashuria që ka për emrin e tij. Edhe sikur të ecja në luginën e hijes së vdekjes, nuk do të kisha frikë nga asnjë e keqe, sepse ti je me mua; shkopi yt dhe thupra jote janë ato që më japin zemër. Ti shtron para meje tryezën në prani të armiqve të mi; ti vajos kokën time me vaj; kupa ime po derdhet. **Me siguri pasuri dhe mirësi do të më shoqërojnë në gjithë ditët e jetës ime; dhe unë do të banoj në shtëpinë e Zotit ditë të gjata**"* (Psalmi 23).

Ema, ndërsa po lexonte këtë Psalm, u mahnit nga realiteti DHE DASHURIA e Perëndisë. Nuk vonoi shumë dhe ajo vuri besimin e saj në Zotin Jezus, i cila tha: ***"Unë jam bariu i mirë; bariu i mirë jep jetën e vet për delet"*** (Gjoni 10:11).

Ema u bë një prej deleve të tij. Ajo nuk donte më të vriste veten. Në vend të ksaj ajo është një grua e nënë e gezuar e pesë fëmijëve. Pasioni i saj në jetë është të ndihmojë të tjerët të gjejnë atë që ajo gjeti në Krishtin: DASHURINË E BOLLSHME TË PERËNDISË**.**

Kur ia dërgova këtë histori Emës për ta kontrolluar nëse është e përpiktë, ajo ma kthue duke shtuar fjalët me shkronja të mëdha rreth *dashurisë së Perëndisë*. Në mes të presionit dhe sfidave shumë tronditëse hasur nga gratë në mbarë botën, Ema gjen forcë dhe gëzim të përditshëm në dashurinë dhe kujdesin mahnitës të Zotit.

NJË BURRË I DHUNSHËM

Së fundi, shiko *Saulin nga Tarsi*, një zelot fetar, i cili vrau njerëz në emër të Perëndisë.

Sauli lindi në Tars, në Azinë e Vogël (Turqia e sotme), gjatë kohës së Krishtit. Sauli nuk besonte se Jezusi ishte Mesia dhe Biri i Perëndisë. Menjëherë pasi Jezusi u kthye në qiell, Sauli u dërgua nga gjykata e lartë judaike për të arrestuar, torturuar dhe vrarë të gjithë ndjekësit e Jezusit. Ai besonte se po i shërbente Perëndisë duke burgosur, fshikulluar dhe ekzekutuar judenjtë që besonin në Jezusin[237]. Ja se çfarë ndodhi një ditë ndësa Sauli dhe njerëzit e tij po zbatonin një mision tjetër për të arrestuar një grup të krishterësh judenj.

*«Por ndodhi që, ndërsa po udhëtonte dhe po i afrohej Damaskut, befas rreth tij vetëtiu një dritë nga qielli. Dhe, si u rrëzua përtokë, dëgjoi një zë që i thoshte: "Saul, Saul, përse **më** përndjek?".*
*Dhe ai tha: "Kush je, **Zot**?".*
*Dhe Zoti tha: "Unë jam **Jezusi**, që ti e përndjek; është e rëndë për ty të godasësh me shkelm kundër gjembave".*
Atëherë ai, duke u dridhur i tërë dhe i trembur, tha: "Zot, ç'don ti të bëj unë?"» (Veprat e Apostujve 9:3-6).

Books, 1975).

237 Veprat e Apostujve 26:9-11; 7:58-60; 8:1-3; 9:1, 2.

Pikëpamja e Saulit për Jezusin ndryshoi. Ai, si student i Shkrimeve të Dhiatës së Vjetër, kuptoi menjëherë se Jezusi ishte Mesia për të cilin kishin shkruar të gjithë profetët.

Kundërshtari i madh u bë protagonisti i madh[238].

Sauli, i cili më vonë ndryshoi emrin në *Pal* (që do të thotë *"i vogël"*), dëshmoi:

*"Që më parë isha **blasfemues**, **përndjekës** dhe **i dhunshëm**; por m'u dha mëshira, sepse i bëra nga padija, në mosbesimin tim; kështu hiri i Zotit tonë teproi pa masë me besimin dhe dashurinë, që është në Jezu Krishtin. Kjo fjalë është e sigurt e denjë për t'u pranuar plotësisht, që **Krishti Jezus erdhi në botë për të shpëtuar mëkatarët, ndër të cilët unë jam i pari**"* (1 Timoteut 1:13-15).

SPECIALITETI I KRISHTIT

A mund të falen dhe shndërrohen nga Perëndia "vrasësit"?

Kjo ka ndodhur me kanibalët e Irianit, Emën nga Singapori dhe Saulin nga Tarsi. Kjo ka ndodhur me vrasësin e penduar në kryqin afër Jezusit. Kjo po ndodh çdo ditë me mëkatarët përreth botës, brenda e jashtë burgjeve, kur i besojnë mesazhit të Perëndisë.

Shpengimi dhe ndryshimi i zemrave të mëkatarëve më të këqinj e më të "mirë" është specialiteti i Krishtit. Kjo është mëshira dhe hiri i Perëndisë.

Sigurisht, mëkati ka pasojat e tij.

Krimineli në kryq vuajti akoma për krimet e tij. Ai kurrë nuk përjetoi në këtë botë paqen dhe gëzimin që rrjedh nga njohja e Zotit, duke jetuar për Të dhe duke ndihmuar të tjerët ta njohin Atë gjithashtu.

Megjithëkëtë, *rruga* me anë të të cilës një mëkatar është falur dhe bërë i drejtë para Perëndisë është gjithë e njëjtë: duke pranuar gjendjen e tij mëkatare dhe duke besuar në sigurimin dhe shpëtimin e Perëndisë.

Të mos besosh në Zotin Jezus do të thotë të humbasësh bashkë me kriminelin e papenduar të kryqëzuar në anën tjetër të Jezusit.

MËSHIRA DHE DREJTËSIA SË BASHKU

Shkruesi i letër, disa faqe më sipër, më pyeti gjithashtu: *«Si e shpjegon termin "drejtësi" duke patur parasysh pohimin se "Jezusi vdiq në vendin tonë për mëkatet tona"»*. Edhe Ahmedi bëri të njëjtën pyetje më parë:

A nuk është Perëndia aq i madh se t'u thotë njerëzve se çfarë do Ai dhe të fshijë mëkatet e tyre pa dashur të flijojë dhe torturojë birin e tij të dashur???!

Siç e kemi parë shumë herë, *ngaqë* Perëndia është i madh, në drejtësi dhe besnikëri, Ai nuk mund *"të fshijë"* mëkatet e njerëzve nëse ato mëkate nuk janë gjykuar dhe ndëshkuar siç duhet.

Kujto ilustrimin në kapitullin 13 rreth gjykatësit që tregoi mëshirë pa respektuar drejtësinë. Veprimet e tij nxitën zemërimin dhe përbuzjen e tërë gjykatës.

Perëndia nuk është si gjykatësi tekanjoz. Asnjë njollë nuk mund të gjendet në karakterin apo reputacionin e Tij. Ai nuk jep kurrë mëshirë në kurrriz të drejtësisë. Kjo është arsyeja se pse, për shkak të dashurisë së Tij të madhe, Ai dërgoi Birin e Tij nga qielli në tokë të gozhdohet në kryq dhe të shfaqë mëshirën dhe të vërtetën e Perëndisë në kombinim të përsosur.

*"**Mirësia dhe e vërteta u takuan**; drejtësia dhe paqja janë puthur njera me tjetrën. E vërteta do të mbijë nga toka dhe drejtësia do të shikojë nga qielli"* (Psalmi 85:10, 11).

---

238 Veprat e Apostujve 9:1-31; gjithashtu Veprat e Apostujve, kapitujt 11; 13-14; 16-28. Te Veprat e Apostujve, kapitujt 22 e 26, Pali tregon historinë e kthimit të tij. Shiko gjithashtu Galatasve 1:13, 23; Filipianëve 3:6; 1 Korintasve 15:9; etj..

Ngaqë Jezusi duroi zemërimin e Perëndisë për ne, Perëndia *"do të shikojë nga qielli"* dhe na ofron dhuratat e Tij të faljes, përsosurisë dhe jetës së përjetshme. Zoti Jezus, duke zënë vendin tonë, tregoi *drejtësinë, mëshirën* dhe *hirin* e Perëndisë. Ashtu siç kemi parë tashmë:

Drejtësi do të thotë të marrësh atë që meriton.
Mëshirë do të thotë nuk do të marrësh atë që meriton.
Hir do të thotë të marrësh atë që nuk meriton.

Të gjithë ata që besojnë në Krishtin marrin *atë që nuk meriton kush*: pastrim nga mëkati, drejtësinë e vetë Krishtit, një vend në familjen e Perëndisë dhe jetë të përjetshme. Të gjithë ata që refuzojnë apo injorojnë Krishtin do të marrin *atë që meritojnë të gjithë*: ndëshkim të përjetshëm.

Profeti Mikea, shtatë shekuj para se të vinte Krishti, shkroi: *"**Godasin** mbi faqe gjyqtarin e Izraelit"* (Mikea 5:1). Mendo pak! Gjykatësi i tërë tokës mori trup njerëzor për t'u vrarë nga mëkatarët mosmirënjohës të cilët erdhi të shpëtojë!

Drejtësia, mëshira dhe hiri nuk marrin më mirë se kaq.

*"Sepse, **ndërsa ishin akoma pa forcë, Krishti vdiq në kohën e tij për të paudhët**. Vështirë në fakt se vdes dikush për një të drejtë; mbase ndonjë do të guxonte të vdiste për një njeri të mirë. Por Perëndia e tregon dashurinë e tij ndaj nesh në atë që, kur ende ishim mëkatarë, Krishti vdiq për ne"* (Romakëve 5:6-8).

I DREJTË DHE SHFAJËSUES

Perëndia, në fazën e parë të planit të Tij, shtroi rrugën e faljes së mëkatarëve pa ulur standardet e Tij të përsosura. Ai është "***i drejtë** dhe **shfajësues** i atij që ka besimin në Jezusin"* (Romakëve 3:26).

Perëndia është *i Drejtë*, sepse ka ndëshkuar mjaftueshëm mëkatin.

Perëndia është *Shfajësuesi* i të gjithë atyre që besojnë në Shpëtimtarin që dërgoi.

Në çastin që resht së mbështeturi në përpjekjet e mia dhe zhvendos besimin tim në Krishtin dhe vdekjen e ringjalljen e Tij për mua, Gjykatësi i Drejtë do të stmpojë sipër fyerjeve të mia mbi regjistër:

SHFAJËSUAR!

Të jesh *i shfajësuar* do të thotë të *shpallesh i drejtë* me anë të një akti juridik të Perëndisë. Ai fshin të dhënat e mia dhe më shpall të drejtë.

Si mund ta bëjë këtë?

Ai mund ta bëjë sepse, në kryq, Ai pagoi dënimin për mëkatin tim.

Kur Adami mëkatoi, Perëndia shpalli tërë racën njerëzore *të padrejë*. Por që kur Jezusi vdiq dhe u ngjall përsëri, Perëndia shpall të gjithë ata që besojnë në Të *të drejtë*.

*"Në fakt, ashtu si nga mosbindja e një njeriu të vetëm të shumtët **u bënë mëkatarë**, ashtu edhe nga bindja e një të vetmi të shumtët **do të bëhen të drejtë**"* (Romakëve 5:19).

Ashtu si mëkati i Adamit solli ndotjen dhe vdekjen, po kështu vdekja dhe ringjallja e Krishtit siguron pastrim dhe jetë.

*"Sepse, ashtu sikur **të gjithë vdesin në Adamin**, kështu **të gjithë do të ngjallën në Krishtin**"* (1 Korintasve 5:22).

Ndërsa Gjykatësi i Drejtë shikon nga qielli, a të shikon *në Adamin* dhe padrejtësinë e Tij apo

të shikon *në Krishtin* dhe drejtësinë e Tij të pastër?

Gjykata e qiellit nuk ka alternativë të tretë.

PROBLEMI I DYFISHTË I NJERIUT

Ashtu siç bën të ditur kapitulli i tretë i Zanafillës, Adami e Eva, kur nuk iu bindën Krijuesit të tyre, morën mbi vete dilemën e dyfishtë të *mëkatit dhe turpit*.

Mëkati i tyre i shtyu të fshiheshin.

Turpi i tyre i nxiti të mbulonin lakuriqësinë e tyre.

Perëndia *në drejtësinë e Tij* refuzoi mbulesat e tyre të bëra vetë me gjethe fiku, por *në mëshirën e Tij* i veshi me lëkurat e kafshëve të flijuara. Gjaku i kafshëve simbolizonte atë që ishte e domosdoshme për të hequr *mëkatin* e tyre dhe lëkurët e kafshës simbolizonin atë që ishte e domosdoshme për të mbuluar *turpin* e tyre.

Ne kemi të njëjtin mëkat e turp ashtu si paraardhësi ynë. Para Perëndisë ne jemi mëkatarë të ndotur dhe të zhveshur nga ana frymërore. Ne jemi të papërshtatshëm në mënyrë të turpshme të banojmë në praninë e Tij. Ne jemi nevojë për ***faljen*** dhe ***përsosurinë e Tij***.

Problemi ynë i dyfishtë mund të përmblidhet në dy pyetje:

1. Si mund të ***pastrohemi*** nga mëkati që na ndan nga Krijuesi ynë?
2. Si mund të ***vishemi*** në përsosuri në mënyrë që të jetojmë me Të përgjithmonë?

KUJDESI I DYFISHTË I PERËNDISË

Vetëm Perëndia ka ilaçin për gjendjen mëkatare dhe mungesën e drejtësisë nga ana e njeriut. Kur Jezusi, Biri i pamëkatë i Perëndisë, dërdhi gjakun e Tij në kryq, *mori* ***ndëshkimin tonë*** dhe, duke fituar mbi vdekjen, *na ofron* ***drejtësinë e Tij***.

"Por edhe për ne, të cilëve do të na numërohet, neve që besojmë në atë që ka ringjallur prej të vdekurve Jezusin, Zotin tonë, i cili ***u dha për shkak të fyerjeve tona*** *dhe u ringjall* ***për justifikimin tonë****"* (Romakëve 4:24, 25).

"Prandaj nëse dikush është në Krishtin, ai është një krijesë e re; gjërat e vjetra kanë shkuar; ja, të gjitha gjërat u bënë të reja.
...Perëndia... na pajtoi me veten përmes Jezu Krishtit... Sepse ai bëri të jetë ***mëkat*** [ofertë për mëkatin] ***për ne*** *ai që nuk njihte mëkat, që ne të bëhemi* ***drejtësia e Perëndisë në të****"* (2 Korintasve 5:17, 18, 21).

Në çastin që *braktis besimin* në veten dhe fenë tënde, dhe *vendos shpresën tënde* në Krishtin dhe gjakun e përsosur që Ai derdhi për ty:

1. Ai do të të *pastrojë* nga ndotja e mëkatit dhe
2. Ai do të të *mbulojë* me drejtësinë e Tij të përsosur.

Perëndia nuk jep zgjidhje tjetër.

PROGRAMI ZËVENDËSUES I PERËNDISË

Zoti Jezu Krisht, me anë të vdekjes dhe ringjalljes së Tij, mori *mëkatin tonë* dhe na dha *drejtësinë e Tij*. Ky është programi i madh zëvendësues i Perëndisë: ***Mëkati im për drejtësinë e Tij***.

Pse duhet ta refuzojë dikush një ofertë kaq mahnitëse?

Realiteti tragjik është se pjesa më e madhe refuzojnë sigurimin e Perëndisë. Megjithëkëtë, oferta e Tij është e vlefshme: Të gjithë ata që *pranojnë* dhuratën e shpëtimit të Perëndisë shpallen të drejtë. Të gjithë ata që e *refuzojnë* do të paguajnë për mëkatet e tyre, jo në një purgator imagjinar e të përkohshëm, por në ferrin e përjetshëm të përgatitur për djallin dhe demonët e tij.

Shumë njerëz fetarë ngulin këmbë: "Çdo person duhet të paguajë për mëkatet e tij". Ka një anë sipas së cilës të gjithë ata që refuzojnë dhuratën e faljes dhe drejtësisë së Perëndisë do të paguajnë. Megjithatë borxhi i tyre i mëkatit nuk do të shlyhet përgjithmonë, meqë është një borxh i përjetshëm. Për më tepër, ndërsa mëkatarët e humbur do të paguajnë përjetë për mëkatet e tyre në liqenin e zjarrit, ata nuk do të jenë kurrë në gjendje të fitojnë drejtësinë e kërkuar për të jetuar në qiell. Vetëm Perëndia mund t'u japë njerëzve të pashpresë faljen *dhe* drejtësinë që u duhet për të jetuar me Të.

Profeti Isaia, shtatëqind vjet para se të vinte Shpëtimtari, shkroi rreth programit të madh të zëvendësimit të Perëndisë:

"Jemi të gjithë si ***një gjë e papastër****,*
dhe të gjitha ***veprat tona të drejtësisë janë si një rrobe e ndotur****...*
Ne të gjithë endeshim si dele; secili prej nesh ndiqte rrugën e vet
dhe Zoti bëri që të bjerë mbi të paudhësia e ne të gjithëve*....*
Shpirti im do të kremtojë Perëndinë tim,
sepse më ka veshur me rrobat e shpëtimit,
më ka mbuluar me mantelin e drejtësisë*"* (Isaia 64:6; 53:6; 61:10).

A je akoma *një gjë e papastër* para Perëndisë? Apo je ***pastruar*** *me anë të gjakut të Krishtit?*

A je veshur me *rrobat e ndotura të drejtësisë tënde?* Apo je ***veshur*** *me rrobën e pastër të drejtësisë së Krishtit?*

Gjithçka mblidhet në një pyetje.

"Kush i ka ***besuar*** *predikimit tonë?"* (Isaia 53:1).

A i ke besuar predikimit të Perëndisë? A ke lënë të gjitha alternativat e tjera për të vërtetën e Tij?

"QË TË DINI"

Fjala e Perëndisë thotë: *"Jua shkrova këto gjëra* ***juve që besoni*** *në emrin e Birit të Perëndisë,* ***që të dini*** *se keni jetën e përjetshme dhe që të besoni në emrin e Birit të Perëndisë"* (1 Gjonit 5:13).

Vite më parë kam folur me një zonjë shumë fetare rreth dhuratës jetës së përjetshme nga Perëndia. Ajo, edhe pse e quante veten të krishterë, nuk e kishte vënë kurrë besimin e saj në sigurimin e Perëndisë për shpëtimin në Krishtin.

Kur i thashë asaj: "Unë e di se do të shkoj në parajsë kur të vdes", ajo m'u përgjigj me pak zemërim: "Oh, mendon se je *aq i mirë* sa të shkosh drejt e në qiell, apo jo?".

«Jo» – u përgjigja unë, – "nuk është ngaqë jam "aq i mirë". Ngaqë Perëndia është aq i mirë. Ai është Personi që na ka thënë se ne mund *"të dimë se [ne] kemi jetë të përjetshme"* nëse besojmë në Të dhe atë që Ai ka bërë për ne».

"Sepse paga e mëkatit është ***vdekja****, por dhuntia e Perëndisë është* ***jeta*** *e përjetshme në Jezu Krishtin, Zotin tonë"* (Romakëve 6:23).

SI ARRITI ALIU *TË DINTE?*

Në kapitullin e parë të këtij libri përmenda Aliun, i cili u refuzua nga familja e tij sepse i besoi mesazhit të Perëndisë.

Aliu, ashtu si Bruno, ishte 26 vjeç kur e takova për herë të parë. Megjithatë, Aliu, ndryshe nga Bruno që shkonte pas qejfeve, praktikonte sinqerisht fenë e tij, duke recituar lutjet e tij të përditshme në mënyrë të veçantë, duke zbatuar agjërimin njëmujor dhe duke u përpjekur të trajtonte

mirë njerëzit e tjerë. Megjithatë në zemrën e tij ndiente një mungesë paqeje që e brente nga brenda.

Aliu zgjohej natën dhe në shtratin e tij mendonte: "Kam kryer shumë detyra fetare: pse kam kaq shumë frikë nga përjetësia? O Perëndi, a ka ndonjë mënyrë për mua *të di* se ku do të shkoj pas vdekjes?".

Aliu ia bëri këtë pyetje babait të tij dhe udhëheqësve fetarë: "Si mund të jem i sigurt se Perëndia do të lejojë të futem në parajsë?". Të gjithë përsëritën të njëjtën përgjigje: "Nuk mund ta dish. Askush nuk mund të njohë fatin e tij. Vetëm Perëndia e di".

Përgjigjja e tyre nuk e kënaqi Aliun.

Në shtëpi e shkollë Aliu kishte mësuar nga Kurani se Jezusi, biri i Marisë, ishte një profet i drejtë lindur nga një virgjëreshë. Ai mësoi gjithashtu se Jezusi ishte një çudibërës i madh që kishte titujt *Mesi, Fjala e Perëndisë* dhe *Shpirti i Perëndisë*. "Mbase Profeti Jezus mund të më japë përgjigjen që kërkoj" – mendoi ai.

Aliu vendosi të gjente një libër për Jezusin. Disa javë më vonë rrugët tona u kryqëzuan. I dhashë një Biblë, të cilën ai filloi ta studionte me interes të madh. Më poshtë, me vetë fjalët e tij, kemi atë që zbuloi Aliu pasi shqyrtoi Shkrimin për afërsisht një vit:

Mësova se të gjithë profetët synonin drejt Jezusit. Lexova pjesën ku vetë Jezusi tha: *"**Unë jam udha, e vërteta dhe jeta**; askush nuk vjen tek Ati përveçse nëpërmjet meje... Në të vërtetë, në të vërtetë po ju them: Ai që e dëgjon fjalën time dhe beson në atë që më ka dërguar, **ka jetë të përjetshme, dhe ai nuk vjen në gjyq**, por ka kaluar nga vdekja në jetë"* (Gjoni 14:6; 5:24).
Këta dhe vargje të tjerë më ndihmuan të kuptoj dhe pranoj Jezusin për atë që është: Shpëtimtari i vetëm që derdhi gjakun e Tij dhe u ngjall prej së vdekurish për të siguruar shpëtim të pastër. Vura besimin tim në Të dhe në faktin se Ai vuajti dhe vdiq për mëkatet e mia, në vendin tim.
Në çastin që besova ndjeva një paqe të brendshme, të cilën nuk e kisha njohur më parë. Çfarë ndryshimi! Nuk u shqetësova më për fatin tim të përjetshëm, sepse di se Zoti ka paguar ndëshkimin e plotë për të gjithë mëkatet e mia, të cilat më dënuan. Tani *di* se do të shkoj në qiell, jo ngaqë jam i mirë, por ngaqë hiri i Perëndisë siguruar në Jezu Krishtin. Tani *dua* t'i pëlqej Perëndisë në çdo gjë, jo të fitoj shpëtimin tim, por ngaqë Perëndia më ka shpëtuar dhe ndryshuar zemrën time.

Për Aliun mallkimi i mëkatit u anulua. Sot ai, gruaja e tij, dhe fëmijët e tyre, jo vetëm dinë se ku do të shkojnë pasi të vdesin, por dinë se pse janë në tokë: të njohin, duan dhe shërbejnë Krijuesit e Shpenguesit të tyre dhe për të drejtuar të tjerët për ta njohur Atë.

VDEKJA: SHËRBËTORI I BESIMTARIT

Mesia, në ardhjen e Tij të parë në tokë, përmbushi pjesën e parë të planit me tri faza të Perëndisë për të anuluar mallkimin e mëkatit. Jezusi, përmes jetës, vdekjes, varrosjes dhe ringjalljes së Tij, shembi murin e mëkatit e vdekjes, të pa shembur në dukje. Hajduti në kryq, kanibalët, Ema, Sauli, Aliu, Bruno dhe të gjithë ata që i besojnë me sinqeritet mesazhit të Perëndisë, janë përfituesit.

Për besimtarët në Krishtin Vdekjes mizore e tirane i është caktuar detyra e një shërbëtori të përulur puna e të cilit është të hapë derën e qiellit me urdhërin e Perëndisë. Shkrimi thotë: *"Është **e çmueshme** në sytë e Zotit **vdekja** e të shenjtëve të tij"*[239] (Psalmi 116:15).

Kush mund ta ketë imagjinuar ndonjëherë se fjala *"e çmueshme"* mund të përshkruajë *"vdekjen"?* Falë Perëndisë po, për të gjithë ata që besojnë.

*"**O vdekje, ku është gjemba jote?** O ferr, ku është fitorja jote?... Por ta falënderojmë Perëndinë që*

239 Një "shenjtor" sipas termave biblikë është ai që është *i veçuar* për Perëndinë; ai që është *shpallur i shenjtë* nga Perëndia përmes besimit në mënyrën e Tij të faljes e drejtësisë. Tradita e shpikur nga njeriu për "ngritur lart" disa njerëz të vdekur dhe duke i bërë ata "shenjtorë" është plotësisht në kundërshtim me atë që mëson Bibla (shiko Ligji i Përtërirë 33:2, 3; Psalmi 30:4; Fjalët e Urta 2:8; Danieli 7:21-27; Mateu 27:52; Veprat e Apostujve 26:10; Efesianëve 1:1, 2:19, etj.).

na jep fitoren me anë të Zotit tonë Jezu Krisht” (1 Korintasve 15:55, 57).

Mallkimi i shkuar i mëkatit është anuluar.

28. HAPI 2: PROGRAMI I TASHËM I PERËNDISË

*"Do ta shtie ligjin tim **në mendjen e tyre***
*dhe do ta shkruaj **mbi zemrën e tyre**"*

– Zoti (Jeremia 31:33)

Ndërsa jo shumë njerëz nuk mendojnë shumë për *mallkimin vdekjeprurës* të mëkatit, shumica jetojnë në skllavërinë e asaj që mund të quhet *mallkimet e përditshme* të jetës.

Shumica e popullsisë së botës sot jeton në frikën e fatkeqësisë, sëmundjes dhe vdekjes. Shumë shqetësohen se nuk kanë shumë para për të blerë ushqim apo për të paguar borxhet e tyre. Të tjerë kanë frikë nga fati i keq, magjia e zezë apo syri i keq, duke patur kujdes të mos flasin me zë të larë për lumturinë e tyre që ndonjë frymë keqadashëse të mos dëgjojë dhe të sjellë fatkeqësi ndaj objektit ndaj lumturisë së tyre. Disa, për të shmangur frymët e këqinj dhe fatkeqësitë, vënë hajmali apo stringla në trupin e tyre dhe te fëmijët, po ashtu edhe në shtëpitë e tyre. Shumë pijnë helm apo recitojnë thënie të gatshme për mbrojtje[240].

Fatmirësisht, ata që njohin dhe besojnë në Krijuesin dhe Shpenguesin e tyre nuk kanë nevojë për parandalime të tilla meqë Ai është pafundësisht më i madh se sa të gjitha forcat e të keqes, qoftë imagjinare apo të vërteta. Për besimtarin nuk ka asgjë për t'u patur frikë meqë Zotin Jezus ka autoritet mbi çdo fuqi përfshi vetë vdekjen.

Jezusi nuk erdhi për të anuluar jo vetëm pasojat e mallkimit të mëkatit për *fatin tonë të përjetshëm*, por gjithashtu për të anuluar pasojat e mallkimit të mëkatit në *jetët tona të përditshme*.

ANULIMI I MËKATIT: FAZA DY

Shkrimi thotë: *"Ju jeni prej Perëndisë, o djem të rinj, dhe i keni mundur ata* [forcat e së keqes]*, sepse **ai që është në ju është më i madh** se ai që është në botë"* (1 Gjonit 4:4).

Kush është ***Ai** që është **në"*** në besimtarin?

Jezusi, natën para kryqëzimit, u tha dishepujve të Tij:

*"Dhe unë do t'i lutem Atit dhe ai do t'ju japë **një Ngushëllues tjetër**, që do të qëndrojë **përgjithmonë** me ju, **Frymën e së Vërtetës**, që bota nuk mund ta marrë, sepse nuk e sheh dhe nuk e njeh; por ju e njihni, sepse **qëndron me ju** dhe **do të jetë në ju**.*
*Nuk do t'ju lë bonjakë, **do të kthehem te ju**.*
*Ju kam thënë këto gjëra, ndërkaq jam me ju; por **Ngushëlluesi, Fryma e Shenjtë**, që Ati do ta dërgojë **në emrin tim**, do t'ju mësojë çdo gjë dhe do t'ju kujtojë të gjitha këto që ju thashë.*
*Unë po ju lë paqen, po ju jap paqen time: unë po jua jap, po jo si e jep bota; **zemra juaj mos u trondittë dhe mos u frikësoftë**"* (Gjoni 14:16-18; 25-27).

NJË NGUSHËLLUES TJETËR

Jezusi u premtoi dishepujve të Tij se, pasi të kthehej në qiell, Ati do t'u dërgonte ***"një Ngushëllues tjetër..** Frymën e Shenjtë"*.

Fjala greke e përkthyer *ngushëllues* është *parakletos* që do të thotë *ndihmës, këshillues* apo *mbrojtës*. Parakletos në Shkrim përdoret si për *Birin e Perëndisë* ashtu edhe për *Frymën e Shenjtë të Perëndisë*[241].

Ashtu si Biri erdhi për të shpëtuar mëkatarët nga *ndëshkimi* i mëkatit, po kështu Fryma erdhi për të shpëtuar besimtarët nga *fuqia* e mëkatit.

Fryma e Shenjtë ka qenë gjithmonë me Perëndinë, ashtu si *Biri* ka qenë gjithmonë me

240 Ajo që shumica nuk kupton është se ata janë vënë në krah të armikut kur përdorin metoda të tilla për mbrojtje. Ligji i Përtërirë 18:10-14; Isaia 47:13; Veprat e Apostujve 19:19; Galatasve 5:19-21.

241 1 Gjonit 2:1; Gjoni 14–16

Perëndinë. Kjo është arsyeja se pse Ai është njëjtësuar në shpalljen hyrëse të Librit të Perëndisë si *"Fryma* ***e Perëndisë****"* (Zanafilla 1:2).

Të hedhësh idenë se, siç bëjnë shumë[242], se Fryma e Shenjtë ishte një profet i ardhshëm (apo engjëlli Gabriel!) jo vetëm që bue në kundërshtim me Shkrimet e profetëve, por është plotësisht kundër asaj që ka thënë apo bërë Zoti Jezus.

Jezusi u tha dishepujve të Tij se pasi vdiq në kryq dhe u kthye në jetë, Ai do të ngjitej në qiell në mënyrë që Fryma e Shenjtë të mund të zbriste dhe të banonte në zemrat e të gjithë atyre që do t'i besonin mesazhit të Perëndisë. Biri do të ngjitej dhe Fryma do të zbriste. Jezusi u tha dishepujve të Tij: *"Unë ju them të vërtetën: është mirë për ju që unë të shkoj, sepse, po nuk shkova, nuk do të vijë te ju* ***Ngushëlluesi****; por,* ***po shkova, unë do t'jua dërgoj****"* (Gjoni 16:7).

Fryma e Shenjtë, deri në këtë pikë, kishte qenë disa herë më besimtarët për t'u dhënë fuqi, për t'i drejtuar dhe për t'i bekuar. Megjithatë vetëm pasi Jezusi kishte zgjidhur problemin e mëkatit të botë Fryma e Shenjtë mund të vinte për të jetuar përgjithmonë *brenda* besimtarëve.

Zoti Jezus po shpallte një ndodhu shumë të veçantë: *"Fryma e së Vërtetës... qëndron me ju dhe* ***do të jetë në ju****"* (Gjoni 14:17).

ARDHJA E FRYMËS SË SHENJTË

Shkrimi, pasi Jezusi u ngjall prej së vdekurish, thotë:

«Dhe, duke u gjendur bashkë me ta [dishepujt e Tij], i urdhëroi ata që të mos largoheshin nga Jerusalemi, por të ***prisnin premtimin e Atit****: "Që, tha ai, e keni dëgjuar nga unë, sepse Gjoni pagëzoi me ujë, por ju do të pagëzoheni me* ***Frymën e Shenjtë****, mbas jo shumë ditësh"...* ***Ju do të merrni fuqi kur Fryma e Shenjtë do të vijë mbi ju dhe do të bëheni dëshmitarët e mi në Jeruzalem dhe në gjithë Judenë, në Samari dhe deri në skajin e dheut»*** (Veprat e Apostujve 1:4, 5, 8).

Kjo ndodhi fjalë për fjalë në ditën e Rrëshajave[243], pesëdhjetë ditë pasi Jezusi u ngjall dhe dhjetë ditë pasi u ngjit në qiell.

"Kur erdhi dita e Rrëshajëve, ata [rreth 120 besimtarë, bura e gra (Veprat e Apostujve 1:14)] *ishin të gjithë bashkë, në një mendje të vetme, në të njëjtin vend. Dhe befas nga qielli erdhi një ushtimë, si ajo e një ere që fryn furishëm, dhe e mbushi gjithë shtëpinë ku ata po rrinin. Dhe atyre u dukën gjuhë, si prej zjarri, të cilat ndaheshin dhe zinin vend mbi secilin prej tyre.* ***Kështu të gjithë u mbushën me Frymën e Shenjtë...****"* (Veprat e Apostujve 2:1-4).

Dhiata e Re flet për një ndodhi dramatike në kapitullin e dytë të Veprave të Apostujve. Dishepujt e Jezusit, me anë të fuqisë së Frymës së Shenjtë, filluan të shpallin lajmin e mirë të Perëndisë në gjuhë të ndryshme shumë të huajve që ishin mbledhur në Jerusalem nga Azia, Arabia dhe zona të tjerë të botës.

Po të njëjtën ditë që zbriti Fryma e Shenjtë tri mijë njerëz i besuan mesazhit të Perëndisë dhe pranuan dhuratën e Tij të jetës së përjetshme. Numri i besimtarëve u rrit shpejt.

Libri i Veprave të Apostujve tregon për historinë e besimtarëve të parë në Krishtin dhe se si lajmi i mirë i Mesisë së ringjallur u përhap në tërë Perandorinë Romake, jo me anë të shpatës, por me anë të fuqisë së dashurisë dhe Frymës së Shenjtë të Perëndisë.

---

242 Në kapitullin 1 cituam një letër nga Ahmedi, në të cilën ai shkruan: "...ka parashikime në Biblën tënde, atë origjinalen, dhe po ashtu edhe në Dhiatën e Vjetër, për ardhjen e Muhamedit (pqmt), madje tani...". Një prej pjesëve kyç ndaj të cilëve po i referohej Ahmedi është Gjoni 14-16.

243 Rrëshajë do të thotë *e pesëdhjeta*. Ajo ishte një festë e Dhiatës së Vjetër në të cilën izraelitët falënderonin Perëndinë për bekimet e Tij (Levitiku 23:16). Që nga fillimi Perëndia planifikoi të dërgonte bekimin përfundimtar në këtë ditë: Frymën e Tij të Shenjtë.

TË THIRRURIT

Programi kryesor i Perëndisë në tokë në këtë kohë është *"të zgjedhë nga ata* [kombet] *një popull për emrin e tij"* (Veprat e Apostujve 15:14).

Ardhja e Frymës së Shenjtë ditën e Rrëshajave bëri të lindë një familje e veçantë besimtarësh të quajtur *kisha*. Fjala origjinale greke prej nga rrjedh fjala *kishë* është *eklezia*, që do të thotë: "asamble" apo "të thirrur". Sot fjala "kishë" shoshitet me shumë koncepte të gabuar dhe emërtime të panumërta. Shumë që e quajnë veten të krishterë çnderojnë hapur emrin e Krishtit me anë të mënyrës së të jetuarit. Shumë kanë *fenë*, por ata nuk kanë një *marrëdhënie* të vërtetë me Perëndinë. Ata kurrë nuk janë pastruar nga mëkatet e tyre përmes besimit në gjakun e Jezusit.

Lajmi i mirë është se Perëndia fton të gjithë njerëzit kudo ku ndodhen t'i besojnë Birit të Tij, të bëhen krijimi i Tij i ri i veçantë dhe të birësohen në familjen e besimtarëve që do të kalojnë përjetësinë me Të.

Të gjithë ata që u besuan premtimeve të Perëndisë *para se të vinte Jezusi* (në kohën e Dhiatës së Vjetër) janë pjesë e familjes së Perëndisë, por vetëm ata që kanë besuar *që kur erdhi Jezusi* janë pjesë të organizmit të gjallë të njohur si *"kisha"*. Kisha quhet gjithashtu *"trupi i Krishtit"* dhe *"nusja"*[244]. Të gjithë atyre që besojnë në Zotin Jezu Krisht Shkrimi u thotë:

*"Por ju jeni... **një popull i fituar**, që të shpallni mrekullitë e atij që ju thirri nga terri në dritën e tij të mrekullueshme; ju, që dikur nuk ishit një popull, kurse tani jeni **populli i Perëndisë**..."* (1 Pjetrit 2:9, 10).

Kapitulli i parë dhe i dytë i Biblës bëjnë të qartë se si Perëndia, në fillim, bëri njerëzit *krijimin e Tij të veçantë*. Kapitulli i tretë tregon se si Adami mëkatoi dhe u nda ai dhe tërë raca njerëzore nga Perëndia. Megjithatë, Shkrimet që pasojnë shpjegojnë se çfarë ka bërë Perëndia në mënyrë që mëkatarët e papastër të bëhen përsëri *"një popull i fituar"*.

A je pjesë e *popullit të fituar* të Perëndisë? Nëse po, atëherë ke hyrë tashmë në fazën e dytë të programit të Perëndisë për të anuluar mallkimin.

SHPËTUARDHE VULOSUR

Gjëja e parë që bën Fryma e Shenjtë në jetën e një mëkatari që pranon dhuratën e shpëtimit të Perëndisë është t'i japë atij *jetë të re*. Të gjithë ata që transferojnë besimin e tyre nga vetvetja dhe përpjekjet e tyre te Jezu Krishti dhe ajo që Ai ka kryer për ta në kryq do të lindin përsëri frymërisht me anë të Frymës së Shenjtë.

Jezusi tha:

*«Ç'ka lindur nga mishi është mish; por ç'ka lindur nga Fryma është frymë. Mos u mrrekullo që të thashë: **"Duhet të lindni përsëri"**... Sepse Perëndia e deshi aq botën, sa dha Birin e tij të vetëmlindurin, që, **kushdo që beson në të, të mos humbasë, por të ketë jetë të përjetshme**»* (Gjoni 3:6, 7, 16).

Sa e mrekullueshme të *"lindësh përsëri!"*. Rilindja frymërore e një mëkatari është vepër e Perëndisë së gjallë në tërë unitetin e Tij të përbërë. Lindja e re është e mundur sepse *Ati* dërgoi Birin e Tij, *Biri* derdhi gjakun e Tij për mëkatin dhe *Fryma e Shenjtë* mbush besimtarin me jetën e re.

Fryma e Shenjtë jo vetëm që na jep jetë të përjetshme, por na vulos përgjithmonë, na shënon si zotërim i Perëndisë dhe zë vend të përhershëm brenda nesh. Ai garanton gjithashtu mbërritjen tonë të sigurt në shtëpinë e të Atit kur do të na vijë radha për të lënë këtë botë.

*"Në të edhe ju, pasi e dëgjuat fjalën e së vërtetës, ungjillin e shpëtimit tuaj, dhe **pasi besuat, u vulosët me Frymën e Shenjtë të premtimit, i cili është kapari i trashëgimisë tonë**..."* (Efesianëve

244 1 Korintasve 12:27; Efesianëve 4:21; 5:25-32; Zbulesa 19:7-9; 22:17; Gjoni 3:29.

1:13, 14).

Asgjë nuk mund të bëjë që besimtari të humbasë jetën e përjetshme. *"Fryma e Shenjtë... është **kapari**"*.

I LIRË PËR TË MËKATUAR PËRSËRI?

Herë pas here dëgjoj njerëz që thonë me përbuzje: "Në rregull, atëherë gjëja e vetme që duhet të bëj për të garantuar një vend në Parajsë është të besoj se Jezusi vdiq për mëkatet e mia dhe pastaj mund të shkoj të mëkatoj si të dua, apo jo?".

Duke përdorur të njëjtën logjikë, nëse dikush të shpëton pasi ishte i humbur në mënyrë të pashpresë në një djerrinë, a do t'i thoshe shpëtimtarit: "Faleminderit! Tani jam i lirë të humbas përsëri!"?

Ose, një borxhdhënës të fal një borxh të madh, a do të doje me qëllim të bëje gjëra që e fyejnë atë?

Ose, nëse vesh rroba të pastra e të hekurosura me kujdes, a do të mendojë: "Mirë! Tani mund të shkoj e të shtrihem në llucë!"?

Ide të tilla janë të paimagjinueshme.

Pse atëherë bijtë e Adamit mendojnë në atë lloj mënyre në lidhje me mëkatin dhe pasojat e tij?

Përgjigjja është fatkeqësisht e qartë. Mëkati ka një kontroll të fuqishëm në mendjet e zemrat tona, madje deri në atë pikë sa të na bindë se mëkati është i mirë dhe i dëshirueshëm. Sigurisht, një pikëpamje e tillë nuk është e re. adami e Eva panë gjithashtu mëkatin, perspektivën e marrjes së frutit të ndaluar, si të *"**dëshirueshëm** për ta bërë të zgjuar dikë"* (Zanafilla 3:6).

Ajo që duhet kuptuar është se në çastin që një mëkatar i beson mesazhit të Perëndisë, ai *nuk është më i humbur* në shkretëtirën e mëkatit. Ai borxh i rëndë është *paguar plotësisht*. Besimtari tani është *i veshur* në drejtësinë e pastër të Krishtit.

Fryma e Shenjtë vendos në një fëmijë të porsalindur të Perëndisë bindjen *e plotë* se mëkati është një gjë e keqe, jo një gjë e mirë. Ai u jep fuqi njerëzve të Perëndisë të bëjnë jetë që pasqyrojnë karakterin dhe sjelljen e Tij *të shenjtë*. Bijtë e porsalindur të Perëndisë, si pjestarë të familjes qiellore, do të dëshirojnë të bëjnë jetë që ruajnë nderin e tyre familjar.

Ndërsa besimtarët mund të injorojnë Frymën e Shenjtë dhe çnderojnë Zotin me anë të mënyrës së jetesës, të gjithë besimtarët e vërtetë në Krishtin kanë këtë Mysafir qiellor brenda tyre. Kjo është arsyeja se pse Shkrim nxit të gjithë që kanë besuar në Krishtin:

*"Dhe **mos e trishtoni** Frymën e Shenjtë të Perëndisë, me të cilin **u vulosët** për ditën e shpengimit"* (Efesianëve 4:30).

Besimtarët në Zotin Jezus nuk mund ta humbasin kurrë shpëtimin që kanë marrë me anë të besimit, por ata mund të *"trishtojnë Frymën e Shenjtë të Perëndisë"* duke jetuar si jobesimtarë. Ndërsa njerëzit e Zotit janë akoma ***në** botë*, ata *"nuk janë **nga** bota, sikurse* [Ai] *nuk* [është] *nga bota"* (Gjoni 17:16).

Ashtu si Zoti Jezus urren praktikat e paperëndishme të kësaj bote, po kështu duhet t'i urrejnë edhe dishepujt e Tij.

*"*Çfarë të themi, pra? A të mbetemi në mëkat, që të teprojë hiri? Aspak! Ne që jemi të vdekur për mëkatin, si do të jetojmë akoma në të? (Romakëve 6:1, 2).

*"**Bëni, pra, të vdesin gjymtyrët tuaja që janë mbi tokë**: kurvërinë, ndyrësinë, pasionet, dëshirat e këqija dhe lakminë, që është idhujtari; për këto gjëra zemërimi i Perëndisë vjen përmbi bijtë e mosbindjes, midis të cilëve dikur ecët edhe ju, kur rronit në to. Por tani hiqni edhe ju të gjitha këto gjëra: zemërim, zemëratë, ligësi, e mos të dalë sharje e asnjë e folur e pandershme nga goja juaj.*

Mos gënjeni njeri-tjetrin, sepse ju e zhveshët njeriun e vjetër me veprat e tij, edhe ***veshët njeriun e ri****, që përtërihet në njohurinë* ***sipas shëmbullit të atij që e krijoi****"* (Kolosianëve 3:5-10).

JETA E PERËNDISË TE BESIMTARI

Ashtu si *Biri i Perëndisë* erdhi për të çliruar mëkatarët që do të besonin nga *ndëshkimi i mëkatit*, po kështu *Fryma e Perëndisë* erdhi për të çliruar besimtarët nga *fuqia e përditshme e mëkatit*.

Ja se si funksionon.

Në çastin që një person vë besimin e tij në Krishtin, Fryma e Perëndisë vendos mbretërinë e Tij brenda atij personi duke ardhur për të jetuar në frymën e tij, në qendrën e tij të brendshme të kontrollit. Ai i jep besimtarit një natyrë të re që *dëshiron* t'i pëlqejë Zotit. Kjo nuk do të thotë se natyra egoiste e mëkatare e një personi hiqet. Natyra e vjetër do të çrrënjoset vetëm kur besimtari do të jetë me Zotin në qiell. Në këtë botë besimtarët nuk arrijnë një gjendje përsosurie të pamëkatë. Megjithatë, ata do të trishtohen thellë sa herë që nuk i pëlqejnë Zotit[245].

Në jetën e çdo besimtari të vërtetë ka një betejë të vazhdueshme midis natyrës së vjetër (të trashëguar nga Adami) dhe natyrës së re (dhënë nga Fryma e Shenjtë). Fryma e Krishtit, që banon vazhdimisht te besimtari, i jep atij një dëshirë të sinqertë për t'i pëlqyer Perëndisë. Ai mëson njerëzit e Tij se, edhe pse mëkati mund të japë *"***për një farë kohe** *dëfrime"* (Hebrenjve 11:25), *"fundi i tyre është* ***vdekja****. Por tani, pasi* ***u liruat nga mëkati****... keni për* ***frytin tuaj shenjtërimin****"* (Romakëve 6:21, 22). Fryma e Shenjtë prodhon ndryshime të mëdha brenda besimtarit.

"Por fryti i Frymës është:
dashuria, gëzimi, paqja,
durimi, mirëdashja, mirësia,
besimi, zemërbutësia, vetëkontrolli.
Kundër këtyre gjërave nuk ka ligj" (Galatasve 5:22, 23).

Fetë e përpjekjeve vetjake nuk prodhojnë fryt frymëror. Ndërsa ligjet fetare mund të ndryshojnë sjelljen *e jashtme* të një personi deri në një farë pike, vetëm Fryma e Shenjtë mund të ndryshojë natyrën *e brendshme* të tij.

Perëndia dëshiron të administrojë qeverisjen e Tij në jetën tënde. Ai, në vend që të japë një listë rregullash që ta zbatosh, jeton jetën e Tij në ty dhe përmes teje për bekimin e të tjerëve dhe lavdinë e emrit të Tij.

LISTA APO DASHURIA?

Tregohet një histori për një burrë të cilit i kishte vdekur e shoqja. Ai punësoi një zonjë për t'i pastruar shtëpinë dhe për t'i larë e hekurosur rrobat tri herë në javë. Ai ngjiste në frigorifer një listë punësh që donte që pastruesja e shtëpisë të kryente sa herë që vinte. Dhe ai e paguante për punën e saj.

Me kalimin e kohës ai ra në dashuri me këtë zonjë dhe i propozoi të bëhej gruaja e tij. Ajo pranoi. Pasi u martuan ai nuk e vuri më listën e punëve në frigorifer. Ai gjithashtu nuk e paguante atë me një rrogë zyrtare. Pse? Sepse "zonja pastruese e shtëpisë" ishte bërë gruaja e tij e dashur! Tani ajo e pastronte me gëzim shtëpinë, lante rrobat dhe kryente një mori punësh të tjera që as nuk ishin në *listë*. Pse? Sepse ajo *e donte* burrin e saj dhe *donte* t'i pëlqente dhe shërbente atij. Rreguullat në frigorifer ishin shkruar tashmë në zemrën e saj.

Këtë bën Perëndia për ata që i përkasin Atij.

"Do ta shtie ligjin tim ***në mendjen e tyre*** *dhe* ***do ta shkruaj mbi zemrën e tyre****, dhe unë do të jem*

245 1 Gjonit 1:8-10; 2:1, 2; Romakëve 6–8.

Zoti i tyre dhe ata do të jenë populli im" (Jeremia 31:33).

Ashtu si lista në frigorifer, ***feja*** e njeriut të shfaqet me një listë detyrash për të përmbushur, duke premtuar se ti, me shpresë, do të "shpërblehesh" Ditën e Gjykimit, "nëse Perëndia do".

Zoti, në dallim të lavdishëm, të ofron një ***marrëdhënie*** me Të. Ai jo vetëm ka marrë ndështkimin tënd dhe të ka ofruar jetë të përjetshme, por dëshiron gjithashtu të vijë e të jetojë brenda teje me anë të Frymës së Tij të Shenjtë, nëse ti pranon propozimin e Tij.

Perëndia, në vend që të të imponojë një listë të gjatë që nuk mund ta përmbushësh kurrë, premton të të japë *dëshirën* për t'i pëlqyer dhe për t'i shërbyer Atij *nga një zemër me dashuri*. Një marrëdhënie dashurie siguron një nxitje më të mirë për vepra të mira se sa një fe listash e ligjesh. Kjo është arsyeja se pse:

*"...**dashuria**, pra, është përmbushja e ligjit"* (Romakëve 13:10).

Feja mund të të *premtojë* jetë të re dhe një vend në Parajsë, por vetëm Fryma e Shenjtë mund ta *sigurojë*. Ai është i vetmi që mund të të mbushë me dashurinë, gëzimin, paqen e Perëndisë dhe sigurinë e përjetshme.

*"Por shpresa nuk turpëron, sepse **dashuria e Perëndisë është derdhur në zemrat tona me anë të Frymës së Shenjtë** që na është dhënë"* (Romakëve 5:5).

BINDJA E GËZUESHME

Sigurisht, fakti që besimtarët i shërbejnë Zotit dhe njerëzve nga zemra të mbushura me dashurinë e Perëndisë, nuk do të thotë se ata nuk kanë urdhëra për t'iu bindur. Për shembull, Jezusi, para se të kthehej në qiell, u tha dishepujve të Tij:

*"Mua më është dhënë çdo pushtet në qiell e në tokë. Shkoni, pra, dhe **bëni dishepuj nga të gjithë popujt duke i pagëzuar** në emër të Atit e të Birit e të Frymës së Shenjtë, dhe **duke i mësuar të zbatojnë të gjitha gjërat** që unë ju kam urdhëruar. Dhe ja, unë jam me ju gjithë ditët, deri në mbarim të botës. Amen"* (Mateu 28:18-20).

Jezusi urdhëroi ndjekësit e tij t'u shpallnin lajmin e mirë të shpëtimit *"gjithë popujve"*. Një person, pasi pranon dhuratën e të shpëtimit të Perëndisë, duhet të mësojë më pas *"të zbatojë të gjitha gjërat"* që ka urdhëruar Jezusi. Për shembull, Jezusi u mësoi dishepujve të Tij të duan armiqtë e tyre dhe të jenë shërbëtorë të gëzuar të të gjithëve. Pasioni i ndjekësve të Krishtit duhet të jetë që Perëndia i vetëm i vërtetë të bëhet i njohur, të besohet dhe lavdërohet në mbarë botën.

Jezusi u tha gjithashtu dishepujve të Tij të pagëzonin besimtarët e rinj *"në emër të Atit e të Birit e të Frymës së Shenjtë"*. Vër re se është *"në **emër** të"* (njëjës), jo "në emrat e" (shumës). Vetëm ata që e konsiderojnë veten mëkatarë të pashpresë dhe i besojnë lajmit të mirë rreth jetës, vdekjes dhe ringjalljes së Jezusit do të hyjnë në një marrëdhënie të përjetshme me Perëndinë e vetëm që është Ati, Biri dhe Fryma e Shenjtë.

Ata që i besojnë mesazhit të Perëndisë duhet të tregojnë besimin e tyre duke u pagëzuar në një lumë apo kudo të ketë ujë.

PSE PAGËZIMI?

A duhet të futet në mënyrë zyrtare nën ujë një besimtar për t'u pastrur nga mëkati? Jo, besimtari është pastruar tashmë dhe është shpallur i drejtë nga Perëndia për shkak të asaj që ka bërë Krishti me anë të vdekjes dhe ringjalljes së Tij. Pagëzimi me anë të ujit është një simbol i jashtëm i një realiteti të brendshëm. Vetëm pasi kemi besuar në mesazhin e Perëndisë ne duhet të pagëzohemi si bindje ndaj Shpëtimtarit tonë dhe Mësuesit të ri, por nuk është ky pagëzim që na bën të

përshtatshëm për parajsën[246].

Atëherë, çfarë përfaqëson pagëzimi me anë të ujit? Ai simbolizon në mënyrë pamore njëjtësimin e besimtarit me Zotin Jezus në vdekjen, varrosjen dhe ringjalljen e Tij. Pagëzimi me anë të ujit është një mënyrë që besimtarët të shpallin besimin e tyre në planin e shpëtimit të Perëndisë. Uji përfaqëson vdekjen. Ndërsa një person futet në ujë, ai po tregon: "Jezusi vdiq për mëkatet e mia dhe u varros". Dhe ndërsa personi del nga uji ai tregon: "Jezusi mundi vdekjen për mua. Për shkak të vdekjes, varrosjes dhe ringjalljes së Tij për mua, unë jam pastruar nga mëkati, jam shpallur i drejtë dhe më është dhënë jeta e përjetshme".

Mos krijo ide të gabuar. Pranimi i mëkatarit para Perëndisë mbështetet vetëm në drejtësinë e përsosur dhe veprën e kryer të Jezu Krishtit. Si mëkatar i falur unë di se do të jetoj përgjithmonë me Zotin, jo ngaqë jam i mirë, por sepse *"gjendem **në të**, duke pasur jo drejtësinë time që është nga ligji, por atë që është nga besimi në Krishtin: **drejtësia që është nga Perëndia, me anë të besimit**"* (Filipianëve 3:9).

Fetë e njerëzve të mësojnë të mbështetesh te vetvetja dhe përpjekjet e tua. Ungjilli i Perëndisë të mëson të mbështetesh te Krishti dhe drejtësia e Tij e përsosur.

ASNJË GJYKIM PËR BESIMTARËT?

Fakti që Krishti ka bërë gjithçka të nevojshme për të shpëtuar mëkatarët nga dënimi i përjetshëm shtron një pyetje tjetër në mendjet e shumë njerëzve. Një korrespondent më ka pyetur:

Nëse Jezusi derdhi gjakun e tij në kryq për të shpëtuar njerëzit nga mëkatet e tyre, a anulon kjo qëllimin e ditës së gjykimit?

Jo, vdekja e Jezusit në kryq për mëkatet tona nuk anulon faktin që besimtarët duhet të japin llogari për veten e tyre para Perëndisë. Shkrimi thotë: *"Sepse erdhi koha që **të fillojë gjyqi nga shtëpia e Perëndisë**; dhe nëse fillon më përpara nga ne, cili do të jetë fundi i atyre që nuk i binden ungjillit të Perëndisë?"* (1 Pjetrit 4:17).

DY DITË GJYKIMI

Shkrimi përshkruan dy Ditë Gjykimi të ardhshme krejt të ndryshme. Së pari, do të ketë *ringjallje dhe gjykim të të drejtëve* dhe së fundi, *ringjallje dhe gjykim të të padrejtëve*[247].

- **Gjykimi i të drejtëve:** Ti *dëshiron* të jesh pjesë e kësaj Dite Gjykimi. Në këtë *Gjykatë të Krishtit* nuk do të bëhet fjalë që ata që janë të pranishëm do të dërgojë në parajsë apo ferr. Ata tashmë janë në qiell mbështetur në faktin se ata kanë pranuar dhuratën e drejtësisë së Perëndisë ndërsa ishin në tokë. Megjithatë, mbështetur në vlerësimin e Perëndisë rreth shtysave e vlerave të punës së tyre si besimtarë, ata do të shpëblehen apo do të vuajnë humbjen. Një besimtar që jeton sipas vullnetit të Perëndisë, u shërben të tjerëve me përulësi, i beson Perëndisë në rpova, do dhe përhap Fjalën e Tij dhe pret me shpresë se do të shpërblehet në kthimin e Zotit, ndërsa një besimtar egoist *"ai do të pësojë humbje, por ai vetë do të shpëtohet, si përmes zjarrit"* (shiko 1 Korintasve 3:11-15). Bibla përmend pesë *"kurora"* të ndryshme që do të marrin besimtarët, të cilat do t'i hedhin me mirënjohje në

246 Në çastin që pendohesh nga të menduarit e gabuar dhe beson në Zotin Jezu Krisht, i cili vdiq për mëkatet e tua dhe u ngjall përsëri, ti je "pagëzuar në Krishtin" (Romakëve 6:3), jo me ujë (që ndodh më vonë), por me Frymën e Shenjtë (Romakëve 6:1-5; Veprat e Apostujve 1:5; 1 Korintasve 12:13). "Pagëzuar në" do të thotë "bashkuar me, njëjtësuar me". Kur beson, ti bëhesh pjesë e familjes së Perëndisë, e cila përbëhet nga të gjithë ata që *"u bashkuan"* me Birin e Tij pa mëkat (Romakëve 6:5). Pozita jote e re dhe e përjetshme është *"në Krisht"*.

247 Veprat e Apostujve 24:15; Luka 14:14; Gjoni 5:28, 29; Danieli 12:2; Zbulesa 20:6, 11-15; Zbulesa 22:12.

këmbët e Zotit në adhurim[248]. *"**Të gjithë**, pra, do të dalim përpara gjykatës së Krishtit... **Secili nga ne** do t'i japë llogari Perëndisë për veten e vet"* (Romakëve 14:10, 12).

- **Gjykimi i të padrejtëve:** Ti *nuk* dëshiron të jesh pjesë e këtij *Gjykimi para Fronit të madh të bardhë*, siç quhet ai. Kjo ndodhi e tmerrshme do të jetë pë r të gjithë ata që kanë vdekur në mëkatet e tyre pa besuar në sigurimin e shpëtimit të Perëndisë ndërsa ishin në tokë. Nuk bëhet fjalë që ata të shkojnë në parajasë apo ferr. Të gjithë do të dënohen në liqenin e zjarrit, edhe pse secili do të marrë shkallë të ndryshme ndëshkimi sipas asaj që kanë bërë me të vërtetën që kishin. *"Ata u gjykuan secili **sipas veprave të veta**. Pastaj vdekja dhe Hadesi u flakën në liqenin e zjarrit. Kjo është vdekja e dytë. Dhe, nëse ndokush nuk u gjet i shkruar në librin e jetës, u flak në liqenin e zjarrit"* (shiko Zbulesa 20:11-15).

Lajmi i mirë është se asnjë që po lexon këto fjalë duhet të humbasë, meqë Zoti Jezus u ofron të gjithë çlirim nga ndëshkimi i mëkatit.

BIJ TË PERËNDISË

Ashtu siç kemi vëzhguar tashmë, në çastin që vendos besimin tënd në Zotin Jezu Krisht dhe në atë që ka bërë për ty, bëhesh anëtar i familjes së Perëndisë.

Perëndia nuk do të duket më larg.

Ai do të bëhet *Ati* yt.

*«Por të gjithë atyre që e pranuan, ai u dha pushtetin të bëhen **bij të Perëndisë**, atyre që besojnë në emrin e tij... të cilët... **janë lindur nga Perëndia**»* (Gjoni 1:12). *«Dhe, **duke qenë se jeni bij, Perëndia dërgoi Frymën e Birit të tij në zemrat tuaja** që thërret: "**Abba** [Baba]**, Atë!**"»* (Galatasve 4:6).

Bota është e mbushur me fe që përshkruajnë një Perëndi shumë të largët e që kërkon rite, i cili nuk u ofron njerëzve një marrëdhënie vetjake me Të. Në dallim me këtë, Perëndia që dërgoi Birin e Tij në tokë, është zbuluar si Ati qiellor që do mëkatarët. Të gjithë atyre që pranojnë Birin e Tij Jezu Krisht Ai u premton t'i pastrojë, veshë në përsosurinë e Krishtit dhe dërgon Frymën e Tij të Shenjtë në zemrat e tyre.

Bilquis Sheikh e Pakistanit, në librin e saj *Guxova ta quan Atë*, tregon për kërkimin e saj për të zbuluar mesazhin e Perëndisë së vetëm të vërtetë. Ajo, pas shumë muajsh krahasimi të Biblës me librin e edukimit të saj fetar, tregon për një përvojë që kishte duke i thirrur Perëndisë për t'i treguar të vërtetën:

«Mora të dy librat dhe i ngrita lart, njërin në një dorë dhe tjetrin në dorën tjetër. "Kë, o Atë?" – thashë. "Cili është libri Yt?". Pastaj ndodhi diçka e mrekullueshme. Asgjë tjetër si ajo nuk kishte ndodhur në jetën time. Sepse dëgjova një zë brenda vetes, një zë që më foli aq qartë ashtu sikur të përsërisja fjalët në mendjen time. Ato ishin të gjalla, plot me mirënjohje, megjithatë në të njëjtën kohë plot me autoritet.

"Në cilin libër më takon si Atë?".

U përgjigja: "Në Bibël". Kështu ndodhi»[249].

Ashtu si me këtë grua pakistaneze, Perëndia është edhe Ati im. Ditën që besova në mesazhin

248 2 Korintasve 5:10. Shkrimi flet jo më pak se pesë kurora (kupa apo shpërblime) të veçanta që mund të marrin besimtarët: 1 Korintasve 9:25; 1 Pjetrit 5:4; Jakobi 1:12; 1 Thesalonikasve 2:19, 20; 2 Timoteut 4:8. Këto kurora nuk do të jenë për lavdinë tonë, por për të Tijën (Zbulesa 4:10). Zoti nuk do të harrojë asnjë vepër të mirë që njerëzit e Tij të shpenguar kanë kryer në emrin e Tij dhe për lavdinë e Tij (Mateu 10:41, 42; Hebrenjve 6:10).

249 Sheikh, Bilquis. *Guxova ta quaj Atë.* New York: Fleming H. Revell Company, 1978; f. 53.

e Perëndisë linda përsëri frymërisht. Asgjë nuk mund të bëjë që të humbas pozicionin tim si pjestar i familjes së Perëndisë. Jezusi tha: *"Delet e mia e dëgjojnë zërin tim, unë i njoh dhe ato më ndjekin; dhe unë u jap atyre* ***jetën e përjetshme*** *dhe* ***nuk do të humbasin kurrë****, e askush nuk do t'i rrëmbejë nga dora ime"* (Gjoni 10:27, 28).

MARRËDHËNIA DHE PËRBASHKËSIA

Atëherë, çfarë ndodh kur mëkatoj? A bën kjo të ndahem përsëri nga Perëndia?

Nëse një djalë nuk i bindet atit të tij tokësor, a resht ai së qeni pjesë e familjes? Jo. Mosbindja e një fëmije nuk bën që ai të mos jetë më fëmijë. Lidhja e tij fizike me prindërit e tij nuk mund të anulohet. E njëjta gjë është lidhja jote frymërore me Perëndinë. Asgjë nuk mund të bëjë q të humbasësh pozicionin tënd si fëmijë i rilindur i Perëndisë. Të gjithë ata që besojnë janë *"****ringjizur*** *jo nga një farë që prishet, por që nuk prishet, me anë të fjalës së Perëndisë së gjallë dhe që mbetet* ***përjetë****"* (1 Pjetrit 1:23). Perëndia është Ati yt qiellor. Drejtësia e Krishtit, në të cilin je veshur, nuk do të hiqet kurrë. Fryma e Shenjtë nuk do të largohet kurrë prej teje.

Ti je i sigurt në përjetësi.

"Sepse unë jam i bindur se as vdekja, as jeta... nuk do të mund të na ndajë nga dashuria e Perëndisë që është në Jezu Krishtin, Zotin tonë" (Romakëve 8:38, 39).

Asnjë veprim nga ana ime nuk mund të anulojë ***marrëdhënien*** *e përjetshme* që Perëndia ka vendosur brenda meje. Megjithatë, mëkati mund të ndikojë në ***përbashkësinë*** *time të përditshme* me Perëndinë.

POZICIONI DHE KUSHTI

Mendo sikur një baba t'i thotë djalit të tij të shkojë të punojë në kopsht, por në vend të kësaj ai shkon të luajë futboll me shokët. *Pozicioni* i djalit si bir *i* të atit nuk ndryshon, por *gjendja* e përbashkësisë së djalit *me* të atin do të ndikohet me siguri! Kur biri do të kthehet në shtëpi do të merret në pyetje; do të ketë fjalë të forta dhe disa veprime të duhura disiplinore. Djali do të rrëfejë mosbindjen e tij në mënyrë që të *shijojë përsëri një marrëdhënie të ngushtë* me të atin.

Është njësoj me ata që i përkasin Perëndisë. Ai disiplinon bijtë e Tij kur mëkatojnë.

"Biri im, mos e përçmo ndëshkimin e Zotit dhe mos urre qortimin e tij, sepse Zoti qorton atë që do, ***si një baba*** *djalin që atij i pëlqen"* (Fjalët e Urta 3:11, 12).

Bibla flet në këtë mënyrë rreth përbashkësisë sonë të përditshme me Perëndinë:

"Po të themi se kemi ***bashkësi*** *me Të, dhe ecim në errësirë, ne gënjejmë dhe nuk e vëmë në praktik të vërtetën... Po të themi se jemi pa mëkat, gënjej-më vetveten dhe e vërteta nuk është në ne.* ***Po t'i rrëfejmë mëkatet tona, ai është besnik dhe i drejtë që të na falë mëkatet*** *dhe të na pastrojë nga çdo paudhësi"* (1 Gjonit 1:6, 8, 9).

Fryma e Shenjtë që banon te besimtari dëshiron t'u mësojë të gjithë bijve të Perëndisë të urrejnë çdo formë mëkati, pavarësisht se sa "i vogël" është. Ai dëshiron të na bëjë të ndjeshëm ndaj mëkateve në jetët tona të cilat të tjerët mund të mos i quajnë mëkate.

Për shembull, nëse i flas në mënyrë të ashpër gruas time, ose nëse ka një sjellje jo të dashur ndaj dikujt që më ka bërë keq, apo them diçka që nuk është plotësisht e vërtetë, Fryma e Shenjtë më bind për mëkatin tim. Ilaçi është t'i *"rrëfej mëkatet"* e mia Zotit dhe t'i kërkoj falje për çdo fyerje që kam bërë. Sapo kam bërë këtë, mund të shijoj përsëri *përbashkësinë* e ngushtë e të ëmbël me Zotin tim.

A e shikon ndryshimin?

Në Krishtin ***pozicioni*** *im* para Perëndisë është i përsosur, por në jetën time të përditshme ***gjendja*** *ime* nuk është e përsosur.

Vepra e Tij e shpëtimit ***për*** *mua* është kryer përgjithmonë, por vepra e Tij ***në*** *mua* do të vazhdojë derisa ta takoj në Parajsë.

SHPENGUAR PËR NJË QËLLIM

Fryma e Shenjtë e Krishtit dëshiron të ndryshojë mënyrën e të menduarit, të folurit dhe të vepruarit të popullit të Perëndisë. Ai thotë:

*"*Jini të shenjtë, sepse unë jam i shenjtë" (1 Pjetrit 1:16).

Ai i thotë gjithashtu popullit të Tij: *"Mos u bëni të pakujdesshëm, por kuptoni cili është vullneti i Zotit. Dhe mos u dehni me verë, në të cilën ka shthurje, por* ***mbushuni*** [mbështetuni, kontrollohuni] ***me Frymë****"* (Efesianëve 5:17, 18).

Fryma e Shenjtë nuk shtyp personalitetet tona, por, Ai na çliron të bëjmë, përditë, jetë të drejta e fitimtare që Perëndia dëshiron të jetojmë. Perëndia na ka shpëtuar për një qëllim. Ne jemi thirrur ta ngrejmë Atë lart në gjithçka që mendojmë, themi apo bëjmë.

"A nuk e dini se trupi juaj është ***tempulli i Frymës së Shenjtë që është në ju****, të cilin e keni nga Perëndia, dhe se* ***nuk i përkitni vetvetes****? Sepse* ***u bletë me një çmim****!* ***Përlëvdoni Perëndinë, pra, në trupin tuaj dhe në frymën tuaj****, që i përkasin Perëndisë"* (1 Korintasve 6:19, 20).

Sa e vërtetë që ndryshon jetë duhet të jetë kjo për ata që kanë besuar ungjillin! Prania e vetë Perëndisë banon në ne! Në masën që ne i nënshtrohemi Atij në atë masë jetët tona do të përlëvdojnë emrin e Tij dhe do t'u sjellim bekim të tjerëve.

Për veprën e Frymës së Shenjtë në jetët e popullit të Tij mund të thuhet shumë më tepër.

Ai ngushëllon, forcon, drejton, ndriçon dhe udhëzon.

Ai ndihmon besimtarët të kuptojnë Shkrimet[250].

Ai i ndihmon të lutem në atë mënyrë që të lidhen me Perëndinë[251].

Ai u jep njerëzve të Tij dhurata e aftësi të veçanta në mënyrë që ata të ndihmojnë dhe ndërtojnë të tjerët[252].

Ai u jep forcë ndjekësve të Krishtit të punojë dhe dëshmojnë për Të pavarësisht se sa i madh është kundërshtimi. Jezusi u tha dishepujve të Tij:

"Ja, unë po ju dërgoj si dele në mes të ujqërve; jini, pra, të mënçur si gjarpërinjtë dhe të pastër si pëllumbat. Por ruhuni nga njerëzit, sepse do t'ju zvarrisin përpara sinedrave të tyre dhe do t'ju fshikullojnë në sinagogat e tyre... Dhe, kur t'ju dorëzojnë në duart e tyre, mos u shqetësoni se çfarë dhe si do të flisni; sepse në atë çast do t'ju jepet se çfarë duhet të thoni; ***sepse nuk do të jeni ju që do të flisni, por Fryma e Atit tuaj që do të flasë në ju****"* (Mateu 10:16-20).

TË NGJASHËM ME SHËMBËLLTYRËN E TIJ

Me pak fjalë, Fryma e Shenjtë bën të mundur që njerëzit e Perëndisë të përmbushin qëllimin origjinal të Perëndisë për njerëzimin, i cili është të pasqyrojë imazhin e të vetmit Perëndi të vërtetë dhe për të shijuar përbashkësinë intime me Të përherë.

---

250 1 Gjonit 2:27; Gjoni 4:14; 14:26; 16:13; Jeremia 31:33, 34; Efesianëve 4:21.

251 Ka një ndryshim vendimtar midis recitimit mekanik të një lutjeje dhe lidhjes së vërtetë me Perëndinë dhe marrjes së përgjigjes së Perëndisë për lutjet tona. Romakëve 8:26, 27; Efesianëve 6:18; 1 Gjonit 5:14, 15; Gjoni 14:13, 14; 15:7; Filipianëve 4:6-9.

252 Romakëve 12; 1 Korintasve 12; Efesianëve 4.

"Kështu, pra, edhe Fryma na ndihmon në dobësitë tona... Dhe ne e dimë se të gjitha gjëra bashkëveprojnë për të mirë për ata që e duan Perëndinë, për ata që janë të thirrur sipas qëllimit të tij. Sepse ata që ai i ka njohur që më parë, edhe i ka paracaktuar që të jenë ***të ngjashëm me shëmbëlltyrën e Birit të tij****, kështu që ai të jetë i parëlinduri në mes të shumë vëllezërve"* (Romakëve 8:26, 28, 29).

Perëndia dëshiron të përdorë çdo ndodhi e provë në jetët e popullit të Tij për t'i bërë të ngjashëm *"me shëmbëlltyrën e Birit të Tij"*.

Kapitulli i parë i Librit të Perëndisë shpall se burri e gruaja e parë u krijuan *"sipas shëmbëlltyrës... dhe në ngjasim me"* Të. Zgjedhja e njeriut për të mëkatuar kundër Krijuesit të tij shëmtoi shumë atë shëmbëlltyrë. Megjithatë, kur ishte koha e duhur, Perëndia dërgoi Birin e Tij të përrsosur e të lavdishëm në botë.

Jeta e drejtë e Jezusit, vdekja dhe ringjallja e tij, ishin faza të programit të Perëndisë për të aniluar dëmin e shkaktuar nga mëkati. Por, ashtu siç kemi parë në këtë kapitull, ka më shumë, shumë më tepër, nga plani i Tij.

Në çastin që mëkatarët e pashpresë si ti e unë besojnë lajmin e mirë të Perëndisë për shpëtim, Ai na jep Frymën e Tij të Shenjtë i cili fillon procesin e *bërjes sipas shëmbëlltyrës së Tij dhe të ngjashëm me Të* në mendimet, shtysat, fjalët dhe veprat tona. Kjo është faza dy e programit të Perëndisë për të anuluar mallkimin e mëkatit.

Perëndia dëshiron që bijtë e Tij të pasqyrojnë *karakterin dhe sjelljen e Krishtit*. Këtë nënkupton termi *"i krishterë"*. Megjithëkëtë, vepra e Frymës së Shenjtë për të na bërë *të ngjashëm me shëmbëlltyrën e Krishtit* është një proces i vazhdueshëm që do të plotësohet vetëm kur ta shohim atë ballë për ballë[253].

*"****Shikoni ç'dashuri të madhe na dha Ati, që të quhemi bij të Perëndisë****. Prandaj bota nuk na njeh, sepse nuk e ka njohur atë.*
Shumë të dashur, tani jemi bij të Perëndisë, por ende nuk është shfaqur ç'do të jemi; por dimë se, kur të shfaqet ai, ***do të jemi të ngjashëm me të****, sepse do ta shohim se si është ai"* (1 Gjonit 3:1, 2).

Për shkak të veprës së shpengimit të Birit të Perëndisë ***për*** të gjithë ata që besojnë në Të dhe veprës së shndërrimit nga Fryma e Perëndisë ***në*** të gjithë ata që mbështeten në Të, fuqia e Satanit është bërë e pafrytshme dhe mbretëria e drejtë e Perëndisë e dashurisë, gëzimit dhe paqes po përtërihet.

Me jetë plot qëllim dhe në pritje të zellshme ne presim fazën përfundimtare të programit të Perëndisë kur Ai do të largojë përgjithmonë Satanin, mëkatin dhe vdekjen.

Jezusi po kthehet.

253 2 Korintasve 3:18; Filipianëve 1:6; 3:20, 21.

29 HAPI 3: PROGRAMI I ARDHSHËM I PERËNDISË

*"Perëndia e paqes **do ta dërmojë së shpejti Satanin** nën këmbët tuaja"* (Romakëve 16:20).

Ky premtim ndaj besimtarëve rrjedh nga ajo profeci e mistershme e fillestare që Perëndia shpalli ditën kur mëkati prishi racën njerëzore: *Fara e një gruaje do të shtypë kokën e Gjarprit*.

Krijuesi e Pronari i gjithësisë do të kryente gjithçka që kishte premtuar. Por Ai do ta bënte sipas programit dhe kohës së Tij.

ANULIMI I MËKATIT: FAZA E TRETË

Mesia i premtuar, në ardhjen e Tij të parë, mundi Satanin duke paguar plotësisht ndëshkimin e mëkatit. Për besimtarin ferri nuk është më një perspektivë dhe ferri është i sigurt. Si rezultat i kësaj arma e parapëlqyer e Satanit, vdekja, humbi kthetrat e saj. ***Ndëshkimi i mëkatit*** u anulua.

Zoti Jezus, pasi u kthye në qiell, dërgoi Frymën e Tij të shenjtë, *"Ngushëlluesin"*, për t'u dhënë fuqi njerëzve të Tij për të mposhtur ndikimin e Satanit në jetët e tyre të përditshme, duke i modeluar sipas shëmbëlltyrës së Tij. ***Fuqia e mëkatit*** është anuluar.

Megjithatë, vetëm kur Jezusi të kthehet në tokë do të shtypë përfundimisht Satanin dhe të çlirojë popullin e Tij nga ***prania e mëkatit***.

GJËRAT QË DO TË VIJNË

Ashtu siç parathanë profetët e Perëndisë për ardhjen e parë të Mesisë, po kështu ata parathanë gjithashtu ardhjen e Tij të dytë[254]. Dhe ashtu si vizita e Tij e parë ndodhi saktësisht siç ishte parathënë, por kështu do të jetë edhe kthimi i Tij.

Dita po afrohet kur do të gjëmojë kjo shpallje nga qielli:

"Mbretëritë e botës u bënë mbretëri të Zotit tonë dhe të Krishtit të tij, dhe ai do të mbretërojë në shekuj të shekujve" (Zbulesa 11:15).

Kur Jezusi do të kthehet në tokë, bijtë e Adamit nuk do ta kurorëzojnë Atë me gjemba dhe ta gozhdojnë në kryq. As nuk do ta shqiptojnë emrin e Tij më kot apo të thonë se Ai nuk është më shumë se profet.

Një trajtim i tillë harbut ndaj Mbretit nuk do të jetë më i mundur.

Shkrimi flet qartë. Kur Jezusi do të vijë përsëri, *"çdo gju do të përkulet"* (Isaia 45:23). Por para se të ndodhë diçka e tillë duhet të përmbushet një seri profecish.

GËZIM NË QIELL

Njëra prej ngjarjeve që duhet të ndodhë para se kombet e botës do të gjunjëzohen para Krijuesit e Pronarit të tyre është që Jezusi do të zbresë në atmosferën e tokës për të rrëmbyer në qiell popullin e Tij të shpenguar.

"Zoti vetë, me një urdhër, me zë kryeengjëlli dhe me borinë e Perëndisë, do të zbresë nga qielli dhe ata që vdiqën në Krishtin do të ringjallen të parët; pastaj ne të gjallët, që do të kemi mbetur, do të rrëmbehemi bashkë me ata mbi retë, për të dalë përpara Zotit në ajër; dhe kështu do të jemi përherë bashkë me Zotin" (1 Thesalonikasve 4:16, 17).

---

254 Pak më tutje do të lexojmë disa vargje nga Dhiata e Vjetër në të cilat profetët kanë parathënë ardhjen e dytë të Mesisë në tokë dhe shkruajnë ndodhitë që do të shoqërojnë kthimin e Tij. Disa nga pjesët që do të merren në konsideratë janë Zakaria, kapitulli 14, Danieli 7:13, 14, Psalmi 72 dhe Isaia 9:6, 7.

Kjo ndodhi e fshehtë dhe mahnitëse mund të ndodhë në çdo çast. Kur të ndodhë trupat e vdekur të besimtarëve, shpirtrat e të cilëve janë në qiell, bashkë me besimtarët që janë akoma gjallë në tokë, *"do të rrëmbehemi bashkë... dhe kështu do të jemi përherë bashkë me Zotin"*[255]. Besimtarët në Krishtin do të shndërrohen në çast sipas ngjashmërisë së Krishtit. Ata do të marrin trupa të rinj të përshtatshëm për përjetësinë, e çliruar nga koha e hapësira.

Pak pasi *"do të rrëmbehemi bashkë"* besimtarët do të marrin shpërblime për gjërat që kanë bërë në mënyrë jo egoiste në tokë për lavdinë e Perëndisë dhe për bekimin e të tjerëve[256]. Më pas, njerëzit e Perëndisë, përgjithmonë *"të shenjtë e të paqortueshëm"* do të dalin zyrtarisht para *"Dhëndrit"*[257] të tyre të përjetshëm, Kampioni që dha jetën e Tij për t'i shpëtuar nga gjykimi i përjetshëm.

«"Le të gëzohemi dhe të ngazëllohemi dhe le t'i japim atij lavdi, sepse erdhi dasma e Qengjit dhe nusja e tij është përgatitur! Dhe i është dhënë të vishet me li të hollë, të pastër dhe të shkëlqyeshëm, sepse liri i hollë janë veprat e drejta të shenjtorëve". Dhe më tha: "Shkruaj: 'Lum ata që janë ftuar në gostinë e dasmës së Qengjit'"» (Zbulesa 19:7-9).

Marrëdhëniet e shijuara në përjetësi do të pafundësisht më të larta se çdo gjë tjetër që kemi njohur në tokë.

MUNDIMI NË TOKË

Ndërkohë në tokë Shkrimi përrshkruan një kohë *"mundimi të madh"*[258] ndërsa Perëndia do të derdhë zemërimin e Tij mbi një botë kokëfortë dhe do të përgatisë rrugën për ardhjen e dytë të Birit të Tij. Kjo periudhë haset edhe si *"kohë ankthi për Jakobin"* (Jakobi 30:7), meqë është caktuar të sjellë pendim për popullin e Izraelit.

Gjatë kësaj kohe një sundues i rëndësishëm e i fuqishëm i botës, hasur në Shkrim si *"Antikrishti"* dhe *"Bisha"* (1 Gjonit 2:18; Zbulesa 13), do të ngrihet në fuqi. Turma njerëzit do ta ndjekin verbërisht dhe profetin e tij të rremë që bën çudira. Çdo personi në tokë do t'i kërkohet *"t'u vihet një damkë mbi dorën e tyre të djathtë ose mbi ballin e tyre dhe që askush të mos mund të blinte ose të shiste, po të mos kishte damkën ose emrin e bishës"* (Zbulesa 13:16).

Ata që refuzojnë t'i nënshtrohen do t'u pritet koka. Ky mesi i rremë do të premtojë paqe dhe begati, por në vend të kësaj do të drejtojë njerëzit në shtegun e mashtrimit, shkatërrimit dhe vdekjes.

ARMAGEDONI

Në Bibël shumë nga profetët e Perëndisë kanë shkruar për Luftën përfundimtare Botërore që do të jetë në zhvillim e sipër kur Zoti Jezus do të zbresë nga qielli në tokë. Ky konflikt dramatik do të zhvillohet në rrafshnaltat e Eshdraelonit, një zonë e gjërë që shtrihet nga lumi Jordan deri në detin Mesdhe. Shkrimi i referohet kësaj beteje të lashtë e të ardhshme si *Armagedon*, që do të thotë "Mali i vrasjes".

«Sepse në fakt janë fryma të demonëve që bëjnë mrekulli, që shkojnë te mbretërit e dheut dhe të

---

255 1 Thesalonikasve 4:13-18; 1 Korintasve 15:51-58.

256 Shiko kapitullin 28, nën titullin **DY DITËT E GJYKIMIT**.

257 Lexo Efesianëve 5:27 dhe vargjet përreth. Kjo temë mahnitëse trajtohet në kaptin 10 të këtij libri. Shkrimi paraqet shpesh Zotin si *"Dhëndër"* dhe popullin e Tij si *"Nusen"* e Tij. Martesa, në formën e saj ideale, pati si qëllim të na japë një ide të zbehtë të marrëdhënies së ngushtë e frymërore që Zoti Perëndia planifikoi të shijonte me popullin e Tij për tërë përjetësinë (Isaia 54:5; 62:5; Psalmi 45; Kantiku i kantikëve; Osea 2:16, 19, 20; Mateu 9:15; 25:1-13; Gjoni 3:29; 2 Korintasve 11:2, 3; Efesianëve 5:22, 33; Zbulesa 21:2, 9; 22:17).

258 Mateu 24:21; Zbulesa 7:14; Përshkrimi më i plotë i Mundimit të Madh gjendet te Zbulesa, kapitujt 6 deri 19.

gjithë botës, që t'i mbledhin për ***luftën e ditës së madhe të Perëndisë së Plotfuqishëm****. "Ja, unë po vij si vjedhës; lum ai që rri zgjuar dhe ruan rrobat e veta që të mos ecë i zhveshur dhe të duket turpi i tij". Dhe i mblodhën në një vend që hebraisht quhet "****Armagedon****"»* (Zbulesa 16:14-16).

Profeti Zakaria shkroi gjithashtu një përshkrim dramatik të ndodhive që do të shoqërojnë kthimin e Mesisë.

*"****Ja, po vjen dita e Zotit****... Unë do t'i mbledh të gjitha kombet për të luftuar kundër Jerusalemit; qyteti do të pushtohet, shtëpitë do të plaçkiten dhe gratë do të dhunohen. Gjysma e qytetit do të shkojë në robëri, por ata që do të mbeten nga populli nuk do të shfarosen nga qyteti"* (Zakaria 14:1, 2).

"Të gjitha kombet" do të rrethojnë Jerusalemin. Do të jetë një olokaust me përmasa të papara.

KTHIMI I MESISË

Kur çdo shpresë të ketë humbur dhe banorët e mbijetuar të qytetit nuk do të kenë ku të shikojnë për ndihmë, por lart do t'i thërrasin Zotit për çlirim. Atëherë Ai emri i të cilit do të thotë *"Zoti shpëton"* do të zbresë nga qielli. Dhe për çudinë e habinë e tyre, Çlirimtari i tyre nuk do të jetë tjetër veç ***Jezusit***, të cilin e kryqëzuan! Por këtë herë, në një frymë pendimi të thellë dhe ankth në shpirt, ata do të pranojnë Mbretin e tyre.

"Do të derdh... mbi banorët e Jerusalemit Frymën e hirit dhe të përgjërimit; dhe ***ata do të vështrojnë drejt meje, drejt atij që kanë therur****; do të pikëllohen për të, ashtu si pikëllohesh për një bir të vetëm, dhe do të hidhërohen shumë për të, ashtu si hidhërohesh fort për një të parëlindur"* (Zakaria 12:10).

Më në fund sytë e verbuar frymërisht të kombit të judenjve do të hapen dhe ata do të njohin dhe besojnë se Jezusi ishte dhe është Mesia i vetëm[259].

Ajo që do të ndodhë më pas do të jetë shfaqja më e frytshme e luftës në historinë botërore ndërsa Jezusi, *Fjala*, thjesht flet dhe armiku shpërbëhet.

*"****Pastaj Zoti do të dalë për të luftuar*** *kundër atyre kombeve, ashtu si ka luftuar herë të tjera në ditën e betejës. Atë ditë këmbët e tij do të ndalen sipër malit të Ullinjve që ndodhet përballë Jerusalemit, në lindje, dhe mali i Ullinjve do të çahet në mes, nga lindja në perëndim, duke krijuar kështu një luginë të madhe....*
Kjo do të jetë plaga me të cilën Zoti do të godasë të gjithë popujt që kanë luftuar kundër Jerusalemit: ai do të bëjë që mishi i tyre të ***konsumohet*** *ndërsa ata qëndrojnë në këmbë, sytë e tyre do të* ***konsumohen*** *në zgavrat e tyre dhe gjuha e tyre do të* ***konsumohet*** *në gojën e tyre.*
Do të jetë një ditë unikale, që njihet nga Zoti; nuk do të jetë as ditë as natë, por aty nga mbrëmja do të ketë dritë.
Zoti do të jetë mbret mbi gjithë dheun*; atë ditë do të jetë* ***vetëm Zoti dhe vetëm emri i tij****"* (Zakaria 14:, 3, 4, 12, 7, 9).
.

Në fund Perëndia i vetëm i vërtetë do të nderohet dhe lavdërohet me të drejtë.

RIVENDOSJA E SUNDIMIT

Disa dhjetëvjeçarë para se Zakaria të shkruante profecinë që lexuam, Perëndia i dha një

259 Romakëve 11:26, 27. **Shënim**: Kjo ndodhi përfytyrohet në historinë e Jozefit te Zanafilla 37-45. Paralelizma mahnitëse!

vizion paralel profetit Daniel:

"Unë shikoja disa vegime nate, dhe ja ***mbi retë e qiellit po vinte*** *dikush që i ngjante një* ***Biri njeriu****; ai arriti deri te i Lashti i ditëve dhe iu afrua atij. Atij iu dha* ***sundimi****, lavdia dhe mbretëria, me qëllim që gjithë popujt, kombet dhe gjuhët t'i shërbenin;* ***sundimi*** *i tij është një* ***sundim*** *i përjetshëm që nuk do të kalojë, dhe mbretëria e tij është një mbretëri që nuk do shkatërrohet kurrë"* (Danieli 7:13, 14).

Fjala *sundim* përsëritet tri herë.

Perëndia, kur krijoi në fillim burrin e gruan, u dha atyre *"****sundim****... mbi çdo qenie që lëviz mbi tokë"* (Zanafilla 1:26, 28). Adami, kur u rebelua kundër Krijuesit të tij, ia dorëzoi atë sundim Satanit. Por mbretërimi, autoriteti dhe kontrolli ndaj planetit, të cilat Adam, *"njeriu i parë"*, e braktisi, Jezusi, *"Njeriu i dytë"*[260] do të rivendosë.

Perëndia i dha dishepullit të Jezusit, Gjonit, një vegim plotësues në harmoni të përsosur me profecitë e Zakarisë dhe Danielit:

«Dhe pashë qiellin e hapur, dhe ja, një kalë i bardhë, dhe ai që e kalëronte quhet Besniku dhe i Vërteti; dhe ai gjykon dhe lufton me drejtësi. Dhe sytë e tij ishin si flakë zjarri dhe mbi kryet e tij ishin shumë kurora; edhe kishte një emër të shkruar, që askush nuk e di përveç atij; Dhe ishte i veshur me një rrobe të ngjyer në gjak; dhe ***emri i tij quhet: "Fjala e Perëndisë"****. Dhe ushtritë që janë në qiell e ndiqnin mbi kuaj të bardhë, të veshur me rroba liri të hollë, të bardhë dhe të pastër. Dhe nga goja e tij dilte një shpatë e mprehtë për të goditur me të kombet; dhe ai do të qeverisë me skeptër prej hekuri dhe ai vet do të shkelë vozën e verës së mërisë dhe të zemërimit të Perëndisë së plotfuqishëm. Dhe mbi rroben e vet dhe mbi kofshën ishte shkruar një emër:* ***MBRETI I MBRETËRVE dhe ZOTI I ZOTËRVE****"* (Zbulesa 19:11-16).

Mbreti i mbretërve, kur të kthehet, do të shoqërohet nga *"ushtritë që janë në qiell... të veshur me rroba liri të hollë"*, përbërë nga mijëra engjëj dhe pasardhësit e shpenguar të Adamit[261]. Shfaqja e hirshme e fuqisë dhe lavdisë së Jezusit treguar në ardhjen e Tij të parë do të zbehet në krahasim me fuqinë e pamasë dhe lavdinë madhështore që do të zbulojë në ardhjen e Tij të tyre.

SUNDIMI I QIELLIT NË ZEMRAT E NJERËZVE

Më thuaj, nëse po ecën përgjatë një pylli, kë ke gjasa të takosh: një luan apo një qengj?

Mesia, kur erdhi në tokë për herë të parë, erdhi si *"Qengj"* për të shpëtuar mëkatarët, por kur të kthehet, Ai do të vijë si *"Luan"* për të gjykuar mëkatarët[262].

Jezusi, gjatë ardhjes së Tij të parë në tokë, predikoi: *"Pendohuni, sepse mbretëria e qiejve është afër!"* (Mateu 4:17). Por, në vend që të pendoheshin nga idetë e tyre të gabuara dhe të pranonin Mbretin e tyre, judenjtë dhe paganët bashkuan forcat për të kryqëzuan Mbretin e tyre. Kështu, ata pa kuptuar përmbushën planin e lashtë të Perëndisë që Mesia do të derdhte gjakun e Tij për të shlyer borxhin e mëkatit të botës.

Lajmi i mirë është se sa herë që mëkatarët vënë besimin e tyre në Zotin Jezus dhe në atë që ka bërë për ta, Perëndia do të vendosë sundimin e Tij në zemrat e tyre dhe do t'i bëjë vartësit e Tij

---

260 1 Korintasve 15:45-47; Romakëve 5:12-21. Terma të tillë si *"Njeriu i parë"* dhe *"Adami i fundit"* përmenden gjithashtu na kapitullin 16 të këtij libri. Ashtu si mëkati i Adamit bëri që të gjithë njerëzit të vdisnin, po kështu drejtësia e Jezusit dhe gjaku i derdhur dhuron jetën e përjetshme të gjithë atyre që besojnë.

261 2 Thesalonikasve 1:7-10; Zbulesa 19:6-14; Juda 14; Zakaria 14:5.

262 Isaia 53:7; Gjoni 1:29; Zbulesa 5:5; 2 Thesalonikasve 1:5-10; Gjoni 3:17, 18; 12:47; Danieli 9:24-27; Krahaso Isainë 53 me Zakarinë 14. Gjithashtu shiko dallimin midis *"vuajtjes"* dhe *"lavdisë"* në këto pjesë: Luka 24:25, 26; 1 Pjetrit 1:10-12; Hebrenjve 2:9; Filipianëve 2:5-11; Psalmi 22; etj..

përgjithmonë.

A e di se çdo besimtar i vërtetë në Krishtit është tashmë i regjistruar si qytetar i qiellit?

"Sepse qytetëria jonë është në qiejt, prej nga edhe presim Shpëtimtarin, Zotin Jezu Krisht, i cili do ta transformojë trupin tonë të përunjur, që të bëhet i ngjashëm me trupin e tij të lavdishëm..." (Filipianëve 3:20).

SUNDIMI QIELLOR NË TOKË

Jezusi, kur të kthehet në tokë, do të vendosë mbretërinë e Tij në Jerusalem nga ku do të sundojë tokën për një mijë vjet. Më në fund, mbretëria e Tij do të vijë dhe vullneti i Tij do të bëhet *"në tokë si në qiell"* (Mateu 6:10). E keqja nuk do të tolerohet më në asnjë vend, sepse *"Ai do të qeverisë me skeptër prej hekuri"* (Zbulesa 19:15).

Shumë njerëz nuk besojnë se Biri i Perëndisë do të kthehet fizikisht në tokë. Megjithëkëtë Shkrimi flet qartë për këtë pikë. Ashtu si Biri i Perëndisë mori trup fizik në ardhjen e Tij të parë dhe më pas u ngjit përsëri në qiell me trupin e Tij të ringjallur, trup fizik e të pakufishëm, po kështu do të kthehet *fizikisht*. Ja se çfarë u thanë engjëjt dishepujve të Jezusit ditën kur Ai u kthye në qiell:

*"**Ky Jezus**, që u është marrë në qiell nga mesi juaj, **do të kthehet në të njëjtën mënyrë**, me të cilën e keni parë të shkojë në qiell"* (Veprat e Apostujve 1:11).

LIDHJA E SATANIT

Libri i Perëndisë flet shumë për mbretërimin mijëvjeçar të Jezu Krishtit. Ne vetëm mund të përmbledhim ndodhitë kryesore.

Pasi Jezusi të kthehet në tokë, njëra prej gjërave të para që do të ndodhin ka të bëjë me Satanin, ai "gjarpër" i lashtë, i cili shtyri i pari rracën njerëzore drejt shtegut të vetëshkatërrimit.

*"Dhe pashë një engjëll që zbriste nga qielli, duke pasur çelësin e humnerës, dhe një zinxhir të madh në dorë. **Ai e kapi dragoin, gjarprin e lashtë, që është djalli dhe Satani, dhe e lidhi për një mijë vjet**, dhe e hodhi atë në humnerë, dhe e mbylli atë dhe vulosi mbi të, **që të mos i mashtrojë më kombet, deri sa të mbushen një mijë vjet**; dhe pas këtyre ai duhet zgjidhur për pak kohë"* (Zbulesa 20:1-3).

Satani do të lidhet dhe mbahet në karantinë për tërë periudhën një mijë vjeçare. Duke qenë i Ligu i mbyllur dhe i Drejti duke mbretëruar, më në fund do të ketë *"paqe mbi tokë njerëzve mbi të cilët qëndron mirëdashja e tij!"* (Luka 2:14).

Qeverisja e drejtë e Perëndisë, për të cilën dëshiron bota, do të bëhet realitet.

*"Perëndia i qiellit do të nxjerrë një mbretëri, që nuk do të shkatërrohet kurrë... dhe **do të ekzistojë përjetë**"* (Danieli 2:44).

NËNSHTRIMI I VËRTETË

Mbreti Salomon[263], afërsisht tre mijë vjet më parë, shkroi rreth mbretërimit të ardhshëm të Mesisë, kur çdo komb e person në tokë do të përkulet para Tij me nënshtrim të vërtetë. Shumë njerëz sot pohojnë se i nënshtrohen Perëndisë së vetëm të vërtetë, por në atë ditë, të gjithë njerëzit do ta njohin me të vërtetë dhe do t'i nënshtrohen Atij.

263 Psalmi 72 titullohet: *"Psalm i Salomonit"*. Duket se Salomoni e ka shkruar këtë Psalm, edhe pse mbyllet me pohimin: "Këtu mbarojnë lutjet e Davidit, birit të Isait" (Psalmi 72:20). Ky varg shënon fundin e pjesës së dytë nga pesë ndarje gjithsej të Psalmeve. Davidi ishte shkrimtari kryesor i pjesës së dytë të Psalmeve.

*"**Në ditët e tij** i drejti do të lulëzojë dhe ka për të patur shumë paqe deri sa të mos ketë më hënë. **Ai do të mbretërojë** nga një det te tjetri dhe nga lumi deri në skajet e tokës. Banorët e shkretëtirës do të përkulen para tij dhe armiqtë e tij do të lëpijnë pluhurin. Mbretërit e Tarshishit* [kombet evropiane] *dhe të ishujve* [kontinentet e largëta] *do t'i paguajnë haraçin, mbretërit e Shebas dhe ai i Sabas* [Afrika e Arabia] *do t'i ofrojnë dhurata. **Po, gjithë mbretërit do ta adhurojnë dhe gjithë kombet do t'i shërbejnë**.*
***Sepse ai do ta çlirojë nevojtarin që bërtet** dhe të mjerin që nuk ka se kush ta ndihmojë. Atij do t'i vijë keq për të dobëtin dhe për nevojtarin dhe do të shpëtojë jetën e nevojtarëve. Ai do të çlirojë jetën e tyre nga shtypja dhe nga dhuna, dhe **gjaku i tyre do të jetë i çmuar para syve të tij. Dhe ai do të jetojë**; dhe do t'i jepet ari i Shebas, do të bëhen vazhdimisht lutje për të dhe do të bekohet tërë ditën.*
***Do të ketë bollëk gruri mbi tokë**, në majat e maleve; kallinjtë e tij do të valëviten si drurët e Libanit, dhe banorët e qyteteve do të lulëzojnë si bari i tokës. **Emri i tij do të vazhdojë përjetë**, emri i tij do të përhapet deri sa të ketë diell; dhe **tërë kombet do të bekohen në të** dhe do ta shpallin të lumtur. I bekuar qoftë Zoti Perëndia, Perëndia i Izraelit; vetëm ai bën mrekulli. Qoftë i bekuar përjetë emri i tij i lavdishëm **dhe tërë toka qoftë e mbushur me lavdinë e tij**. Amen, amen"* (Psalmi 72:7-19).

Ky Psalm paraqet një depërtim të qartë në mbretërinë e ardhshme të Krishtit në të cilën *"**Ai do të mbretërojë**... deri në skajet e tokës"*.

QEVERISJE E PËRSOSUR

"Atij do t'i vijë keq për të dobëtin dhe për nevojtarin". Mbretërimi i Mesisë do të jetë në kontrast të plotë me botën e prishur e trazuar sot. Për herë të parë që nga Rënia, do të ketë liri dhe drejtësi për të gjithë. Jeta e çdo foshnje, fëmije, gruaje e burri do të respektohet si vlerë shumë e madhe. *"Ai do të çlirojë jetën e tyre nga shtypja dhe nga dhuna dhe gjaku i tyre do të jetë **i çmuar** para syve të tij"*.

Media bën të ditur kohët e fundit për udhëheqësit politikë e fetarë që kërkojnë paqe dhe bashkëbisedojnë për pakësim të armëve. Megjithatë, për shkak të autoritetit dhe fuqisë së tyre të kufizuar, këto udhëheqës janë të pazotë të vënë paqen që pohojnë se bëjnë. Por kur të kthehet *Ai*, ndaj të cilit i nënshtrohen erërat e valët, toka do të shijojë më në fund drejtësinë e vërtetë dhe *"bollëk"* paqeje.

Gjatë shekujve tërë mbretërit e sunduesit e kësaj bote kanë jetuar *dhe kanë **vdekur***. Por për Jezusin, Mbreti i mbretërve, Shkrimi shpall: *"Ai do të **jetojë**"*. Toka do të lulëzojë në një paqe e begati të pakrahasueshme mijëvjeçare nën qeverisjen e Birit të Njeriut, i cili triumfoi ndaj mëkatit e vdekjes.

*"Gjithë mbretërit do **ta** adhurojnë.... tërë kombet do të bekohen në **Të** dhe do **ta** shpallin të lumtur"* (Psalmi 72:11, 17).

Vetë Zoti do të sigurojë për këtë botë të lodhur qeverisjen e vetme të drejtë të panjohur më parë. Vetëm bijtë e shpenguar të Adamit, zotëruesit e përjetshëm me trupa të lavdishëm e natyra të shenjta, do të mbretërojnë me Të.

Mbretëria e Tij do të jetë pa prishje.

*"I lum dhe i shenjtë është ai që ka pjesë në ringjalljen e parë. Mbi ata vdekja e dytë nuk ka pushtet, por ata do të jenë priftërinj të Perëndisë dhe të Krishtit dhe **do të mbretërojnë me të një mijë vjet**"* (Zbulesa 20:6).

Ndërsa çdo formë qeverisjeje ka dështuar, ajo monarkike, totalitare, demokratike, fetare,

qeverisja e Tij nuk do të dështojë.

Do të jetë e përsosur ashtu siç është Ai.

PRINCI I PAQES

Më parë pamë disa profeci rreth ardhjes së parë të Krishtit. Për shembull, profeti Mikea paratha se Mesia do të lindte në Betlehem. Por a ke vënë re se profecia e Mikesë paratha gjithashtu se Mesia do të sundojë një ditë tërë tokën?

"Por ti, o Betlem Efratah, megjithëse je i vogël midis mijërave të Judës, nga ti do të dalë për mua ***ai që do të jetë sundues në Izrael, origjinat e të cilit janë nga kohërat e lashta, nga ditët e përjetësisë****... **Ai do të jetë i madh deri në skajet e tokës. Dhe ai vetë do të jetë paqja**"* (Mikea 5:2, 4, 5).

Isaia, një bashkëkohës i Mikesë, profetizoi gjithashtu rreth fëmijës që do të lindte dhe Birit të përjetshëm që do të na jepej. Profecia e Isaisë flet gjithashtu para kohe për qeverisjen mbarëbotërore të Birit.

"Sepse na ka lindur një fëmijë, një djalë na është dhënë. ***Mbi supet e tij do të mbështetet perandoria*** *dhe do të quhet* ***Këshilltar i admirueshëm, Perëndi i fuqishëm, Atë i përjetshëm, Princ i paqes****. Nuk do të ketë* ***të sosur*** *rritja e* ***perandorisë së tij dhe paqja*** *mbi fronin e Davidit dhe në mbretërinë e tij, për ta vendosur pa u tundur dhe për ta përforcuar me anë të mënçurisë dhe të drejtësisë,* ***tani dhe përjetë****"* (Isaia 9:6, 7).

Më në fund tërë bota do t'i drejtohet Birit të Perëndisë me anë të titujve të Tij të merituar: ***"Do të quhet:***

Këshilltar i admirueshëm,
Perëndi i fuqishëm,
Atë i përjetshëm,
Princ i paqes"*.*

Kombet do të shijojnë drejtësinë dhe paqen që nga ajo kohë e ***"përjetë"***.

Dëshira e Perëndisë për të qenë me njeriun do të jetë realitet. Përjetë.

"Atë ditë ***shumë kombe*** *do të* ***bashkohen me Zotin*** *dhe do të bëhen* ***populli im****, dhe* ***unë do të banoj midis teje****"* (Zakaria 2:11).

Lajmi i mirë për sot është se të gjithë ata që kanë Frymën e Shenjtë që banon në zemrat e tyre mund të shijojnë praninë dhe paqen e Perëndisë *që tani*.

JO MË PADITURI

Zoti, kur jetoi për herë të parë në tokë midis njerëzve, shumica e tyre nuk arriti të dallonte se kush ishte. Deri më sot pjesa më e madhe refuzon të pranojë Jezusin si Mbretin e saj. Megjithëkëtë, po vjet një kohë e artë kur çdo njeri në tokë do ta pranojë Atë ashtu siç Ai shpalli të jetë.

«"Dhe do të ndodhë që nga një hënë e re në tjetrën dhe nga një e shtunë në tjetrën çdo mish do të vijë të bjerë në gjunë para ***meje****" – thotë* ***Zoti****»* (Isaia 66:23).

Toka nuk do të jetë e mbushur më me mijëra fe, emërtime dhe sekte. Gjithashtu askush nuk do të mohojë realitetin historik se Jezusi, Biri i Perëndisë, vdiq në kryq dhe u ngjall prej së vdekurish. Edhe pse jo të gjithë nuk do të besojnë në Të, të gjithë do të dinë të vërtetën rreth Tij dhe

mesazhit të Tij.

"Sepse dheu do të mbushet me diturinë e lavdisë të Zotit, ashtu si ujërat mbushin detin" (Habakuku 2:14).

JO MË LUFTË

Kur Zoti të sundojë në tokë, grindja midis veriut e jugut, lindjes e perëndimit do të jetë diçka e shkuar. Konflikti midis Izraelit dhe kombeve përqark do të pushojë. Vuajtjet e tmerrshme të kontinentit afrikan do të kenë mbaruar përgjithmonë. Kjo vlen edhe për kontitentet e tjerë. Lufta civile dhe shtypja do të përfundojnë. Paqja, begatia dhe qëllimi i vërtetë do të përhapen në tokë.

*«**Shumë popuj do të vijnë duke thënë: "Ejani, të ngjitemi në malin e Zotit**, në shtëpinë e Perëndisë të Jakobit; ai do të na mësojë rrugët e tij dhe ne do të ecim në shtigjet e tij". Sepse nga Sioni do të dalë ligji dhe nga Jerusalemi fjala e Zotit. Ai do të sigurojë drejtësi midis kombeve dhe do të qortojë shumë popuj. Do t'i farkëtojnë shpatat e tyre duke i kthyer në plugje dhe heshtat e tyre në drapinj; një komb nuk ka për të ngritur shpatën kundër një kombi tjetër dhe **nuk do të mësojnë më luftën**»* (Isaia 2:3, 4).

Paqja dhe uniteti do të jenë të përbotshëm ndërsa njerëzit do të njohin dhe adhurojnë Perëndinë e vetëm të vërtetë.

Ngatërrimi i Babelit do të anulohet. Përsëri bota do të flasë një gjuhë të vetme:

"Sepse atëherë do t'u jap popujve një të folur të pastër, me qëllim që të gjithë të përmendin emrin e Zotit, për t'i shërbyer me një marrëveshje të përbashkët" (Sofonia 3:9).

HEQJA E MALLKIMIT

Zoti, për të rritur begatinë e kësaj periudhe mijëvjeçare, do të heqë mallkimin që erdhi në tokë për shkak të mëkatit.

Jezusi, kur jetoi në fillim në tokë, tregoi fuqinë e Tij për të anuluar mallkimin. Ai dëboi demonët, rregulloi shtrembërimet, shëroi sëmundjet, ngjalli të vdekurit, ushqeu turmat dhe tregoi kontroll të përsosur ndaj natyrës. Me anë të veprimeve të tilla Ai siguroi prova të pakundërshtueshme se ishte Mesia e Mbreti i premtuar.

Ajo që Jezusi paraqiti në një formë të thjeshtë në ardhjen e Tij të parë, do ta sigurojë në mbarë botën në ardhjen e Tij të dytë.

Ai do të lidhë Satanin dhe demonët e tij. Ai do të çrrënjosë shëmtimin, sëmundjen dhe vdekjen nga shkaqe natyrore. Toka nuk do të prodhojë më barëra të këqija e gjemba. Fermerët do të kenë të korra të bollshëm si asnjëherë më parë. "Pasuria" dhe "uria" do të bëhen terma arkaikë.

Çdo komb do të përjetojë këtë kohë të artë të historisë së botës.

Mbretëria e qiellit refuzuar nga nënshtetasit tokësorë në ardhjen e parë të Jezusit do të vendoset në mbarë botën në ardhjen e Tij të dytë.

*«"Atëherë do të hapen sytë e të verbërve dhe veshët e të shurdhëve; atëherë çalamani do të kërcejë si një dre dhe gjuha e memecit do të bërtasë nga gëzimi, sepse do të dalin ujëra në shkretëtirë dhe përrenj në vendin e vetmuar.... Ujku dhe qengji do të kullosin bashkë, luani do të hajë kashtën porsi kau dhe **gjarpri do të ushqehet me pluhur**. Nuk do të bëjnë më asnjë dëm apo shkatërrim mbi tërë malin tim të shenjtë" – thotë Zoti»* (Isaia 35:5, 6; 65:25).

Edhe mbretëria e kafshëve do të jetojë në paqe, duke u kthyer në planin vegjetarian dhe kushtet e Edenit para se të hynte mëkati.

Megjithëkëtë, rrënja e mëkatit do të gjendet përsëri në zemrat e atyre që do të lindin gjatë

mbretërimin mijëvjeçar të Krishtit. Si në çdo kohë, pasardhësve të Adamit do t'u duhet të pranojnë dhuratën e faljes së Perëndisë duke besuar në sigurimin e shpëtimit të Tij.

A vure re se vargu i fundit që lexuam parathotë për gjarprin? *"**Gjarpri do të ushqehet me pluhur**"*. Gjatë mijëvjeçari gjarpërinjtë do të vazhdojnë të zvarriten barkazi. Rrëshqitja e tyre në dhe do të shërbejë si kujtesë se do të mbesë edhe një ndodhi tjetër dramatike në fazën e tretë e të fundit të planit të Perëndisë për të anuluar përgjithmonë mallkimin.

FLAKJA PËRFUNDIMTARE E TË KEQES

Më parë mësuam se *"dragoi, gjarpri i lashtë, që është djalli dhe Satani"* do të lidhet dhe do të mbahet në një humnerë gjatë mbretërimit mijëvjeçar të Krishtit, *"që të mos i mashtrojë më kombet, deri sa të mbushen një mijë vjet; **dhe pas këtyre ai duhet zgjidhur për pak kohë**"* (Zbulesa 20: 3, 4).

Pse do ta lirojë përsëri Perëndia Satanin? Pse të mos e mbajë të mbyllur?

Zoti, në diturinë e Tij të pafund, do të lejojë zemrën mëkatare e të shthurur të njeriut të nxirret në pah për herë të fundit para se e keqja të largohet përgjithmonë. Ndërsa njerëzimi do të kalojë nga kjo kohë në përjetësi, kjo e vërtetë do të bëhet shumë e qartë: pasardhësit e Adamit janë të pazotë të ngrihen mbi natyrën e tyre të rënë. Vetëm Zoti Perëndi mund të bëjë mëkatarët të drejtë dhe të ndryshojë zemrat e tyre kryeneçe.

*"**Zemra gënjehet më tepër se çdo gjë tjetër dhe sëmuret në mënyrë të pashërueshme**; kush mund ta njohë atë?*
Unë, Zoti, hetoj zemrën, vë në provë mendjen për t'i dhënë secilit sipas rrugëve të tij, sipas frytit të veprimeve të tij" (Jeremia 17:9, 10).

Sa *"në mënyrë të pashërueshme"* është zemra e njeriut? Edhe pas një mijë vjet jetese në ambient të përsosur, nën një qeverisje të përsosur me një Mbret të përsosur, në çastin që Satani do të lirohet, një turmë e madhe e atyre që kanë lindur në tokë gjatë mijëvjeçarit do t'u besojnë gënjeshtrave të Satanit dhe do të bashkohen me të! Ata do të bashkojnë forcat me kundërshtarin e Perëndisë dhe do të rebelohen kundër Krijuesit të tyre, ashtu siç bënë paraardhësit e tyre në Eden.

Kjo do të jetë flakja përfundimtare e së keqes.

REZISTENCA PËRFUNDIMTARE E SATANIT

*"Dhe kur të kryhen të një mijë vjetët, Satani do të zgjidhet nga burgu i tij, dhe do të dalë të mashtrojë kombet që janë në të katër anët e dheut, Gogun e Magogun, që t'i mbledhë ata për luftë; numri i tyre do të jetë si rëra e detit. Dhe ata do të lëvizin në të gjithë sipërfaqen e dheut dhe do ta rrethojnë fushën e shenjtorëve dhe qytetin e dashur. **Por nga qielli do të zbresë zjarr, i dërguar nga Perëndia, dhe do t'i përpijë**"* (Zbulesa 20:7-9).

Zoti do të lejojë legjionin e Satanit, përbërë nga njerëz rebelë, të rrethojë Jerusalemin, por sapo të mblidhen, zjarri do të zbresë nga qielli dhe do t'i konsumojë. Satani dhe të gjithë ata që u bashkuan me të do t'u vijë fundi.

SHTYPJA E SATANIT

Ajo që ndodh më pas është ndodhia më solemne e historisë:

*"**Atëherë djallin që i kishte mashtruar, do ta hedhin në liqenin e zjarrit e të squfurit**, ku janë bisha dhe profeti i rremë; dhe do të mundohen ditë e natë në shekuj të shekujve.*
***Pastaj pashë një fron të madh të bardhë dhe atë që ulej mbi të, nga prania e të cilit iku dheu dhe qielli**, dhe nuk u gjet vend për ata. Dhe pashë të vdekurit, të mëdhenj e të vegjël, që rrinin në këmbë*

përpara Perëndisë, edhe librat u hapën; dhe u hap një libër tjetër, që është libri i jetës; dhe të vdekurit u gjykuan në bazë të gjërave të shkruara në libra, sipas veprave të tyre. Dhe deti i dorëzoi të vdekurit që ishin në të, dhe vdekja dhe Hadesi dorëzuan të vdekurit që ishin në ta; dhe ata u gjykuan secili sipas veprave të veta.
Pastaj vdekja dhe Hadesi u flakën në liqenin e zjarrit. ***Kjo është vdekja e dytë. Dhe, nëse ndokush nuk u gjet i shkruar në librin e jetës, u flak në liqenin e zjarrit****"* (Zbulesa 20:10-15).

Konflikti i tërë kohërave do të marrë fund një herë e mirë.

Pas Gjykimit të Fronit të Madh e të Bardhë mallkimi i mëkatit do t'i mbetet historisë. Por mësimet e marra nga gjykimi i së keqes nga Perëndia nuk do të harrohen kurrë. Tërë krijimi do të dëshmojë neverinë e mëkatit dhe drejtësinë e Perëndisë.

Më në fund koka e *gjarprit* do të shtypet.

Satani dhe të gjithë ata që e kanë ndjekur do të mbyllen në *"zjarr të përjetshëm, të përgatitur për djallin dhe engjëjt e tij"* (Mateu 25:41). Nga ai burg i përjetshëm të dënuarit nuk mund të shpëtojnë kurrë. As nuk do të jenë në gjendje të fajësojnë Perëndinë për ndëshkimin e tyre, sepse edhe kur do të bekohen për një mijë vjet në një tokë të përsosur me Mbretin e përsosur, akoma do të priren të rebelohen kundër Krijuesit e Pronarit të tyre.

Njeriu do të jetë pa shfajësim.

Emri dhe mesazhi i Perëndisë së vetëm të vërtetë do të përligjet përgjithmonë.

Të gjithë ata që kanë emrat e tyre të shkruar në *Librin e jetës* do të jenë përgjithmonë me Zotin, *"kurse për frikacakët dhe të pabesët, dhe të neveritshmit dhe vrasësit, dhe kurvarët, dhe magjistarët, dhe idhujtarët, dhe gjithë gënjeshtarët, pjesa e tyre do të jetë në liqenin që digjet me zjarr dhe squfur, që është vdekja e dytë"* (Zbulesa 21:8)[264].

E keqja nuk do të ngrejë më krye. Tërë krijimi do të jetë përherë i nënshtruar Perëndisë së vetëm e të vërtetë.

ME TË!

Ajo që do të ndodhë më pas është shumë e mrekullueshme për t'u imagjinuar.

*«Dhe dëgjova një zë të madh nga qielli që thoshte: "****Ja tabernakulli i Perëndisë me njerëzit! Dhe ai do të banojë me ta****; edhe ata do të jenë populli i tij dhe* ***vetë Perëndia do të jetë bashkë me ta****, Perëndi i tyre. Dhe Perëndia do të thajë çdo lot nga sytë e tyre; dhe* ***vdekja nuk do të jetë më; as brengë, as klithma, as mundim****, sepse gjërat e mëparshme shkuan". Dhe ai që rrinte mbi fron tha:* ***"Ja, unë i bëj të gjitha gjërat të reja"****»* (Zbulesa 21:3-5).

Ashtu si dy kapitujt e parë të Dhiatës së Vjetër përshkruajnë krijimin fillestar të Perëndisë, po kështu dy kapitujt e fundit të Dhiatës së Re përshkruajnë krijimin e Tij të ri. Duke qenë se Satani, mëkati dhe vdekja do të jenë të dëbuar përgjithmonë, gjithçka do të jetë përsëri në harmoni të përsosur me natyrën e shenjtë të Krijuesit. Njerëzit apo engjëjt nuk do të jenë më pre e mëkatit. Mësimet e nevojshme do të jenë nxënë dhe *"vetë Perëndia do të jetë bashkë me ta, Perëndi i tyre"*.

Programi i Perëndisë përfshin shumë më tepër se thjesht heqjen e pasojave të mëkatit të Adamit. Ai përfshin bërjen e *"të gjitha gjërave të reja"*. Populli i Zotit do të shijojë trupa të

---

264 Kush do të jetë i dënuar përjetë? ***"Frikacakët dhe të pabesët"***, pra, ata që nuk kanë besuar kurrë në mesazhin e Perëndisë sepse kanë patur frikë nga ajo që mund të thoshin ose bënin familjarët apo miqtë e tyre. Jezusi, kur ishte në tokë, paralajmëroi dëgjuesit e Tij në mënyrë të qartë: *"Dhe mos kini frikë nga ata që vrasin trupin, por nuk mund të vrasin shpirtin; kini frikë më tepër nga ai që mund t'ua humbë shpirtin dhe trupin në Gehena... Mos mendoni se unë erdha të sjell paqen mbi tokë; nuk erdha të sjell paqen, por shpatën. Sepse unë erdha ta ndaj birin nga ati, bijën nga nëna, nusen nga vjehrra, dhe armiqtë e njeriut do të jenë ata të shtëpisë së vet. Ai që e do të atin ose nënën më shumë se unë, nuk është i denjë për mua; dhe ai që e do birin ose bijën më shumë se unë, nuk është i denjë për mua"* (Mateu 10:28, 34-37).

lavdishëm qiellorë të përshtatshëm për praninë e Tij verbuese. Në tërë përjetësinë shpirtrat e shpenguar nga çdo komb e epokë do të marrin pjesë në planet e Tij madhështore e të përjetshme. Si besimtarë do të jetë gëzimi ynë të jemi me Të dhe do të jetë gëzimi i Tij që ne jemi atje.

Tema *"Perëndia me ne"* do të jetë një realitet me kohë të plotë.

SI AI!

Përbashkësia e ëmbël midis Shpenguesit dhe popullit të Tij nuk do të mbarojë kurrë. Ajo që Adami humbi në parajsën tokësore do të përtërihet dhe do të tejkalohet në Parajsën qiellore. Perëndia, kur do të krijonte burrin e gruan e parë, tha:

*"Ta bëjmë njeriun sipas **shëmbëlltyrës sonë** dhe në **ngjasim me ne**"* (Zanafilla 1:26).

Gjithçka do të kthehet ashtu siç kishte planifikuar Ai.

Qielli do të mbushet me burra e gra, të cilët kanë *shëmbëlltyrën dhe ngjashmërinë **e Tij*** në karakterin e sjelljen e tyre. Mëkati nuk do të mund të ekzistojë. Njerëzit e Perëndisë do të vulosen në drejtësi. Profeti David paratha këtë kur shkroi: *"Sa për mua, për hir të **drejtësisë** do të shoh fytyrën tënde; do të ngopem nga prania jote kur të zgjohem"* (Psalmi 17:15).

Burrat, gratë e fëmijët e shpenguar do të jetë të sigurt përgjithmonë si krijimi i ri i Perëndisë, *"të ngjashëm me **shëmbëlltyrën e Birit të tij**"* (Romakëve 8:29).

*"Shumë të dashur, tani jemi bij të Perëndisë, por ende nuk është shfaqur ç'do të jemi; por dimë se, kur të shfaqet ai, **do të jemi të ngjashëm me të**, sepse do ta shohim se si është ai"* (1 Gjonit 3:2).

PËR TË!

Që nga krijimi qëllimi i Krijuesit ishte të vendoste mbretërinë e Tij midis njerëzve në atë mënyrë që ne mund të njihnin dhe vlerësonim lavdinë, pastërtinë, dashurinë, mëshirën dhe hirin e Tij.

Gjatë tërë luftës me Satanin gjithmonë ka qenë plani i Perëndisë për të *"vizituar... johebrenjtë, që të zgjedhë nga ata një popull për emrin e tij"* (Veprat e Apostujve 15:14). Zoti do të marrë atë për të cilën erdhi të fitojë në tokë: një popull të shpenguar sipas shëmbëlltyrës së Tij, popull i cili, me zemër mirënjohëse e adhuruese, do ta dojë, gëzojë dhe lavdërojë Atë përgjithmonë.

Faza e tretë dhe e fundit e planit të Perëndisë për të anuluar mallkimin mund të fillojë në çdo çast.

A je gati?

Kthimi i Jezusit a të mbush me gëzim apo me tmerr?

Bibla na jep shumë më tepër mendime rreth fundit të kohërave, për të cilat nuk kemi kohë t'i shikojmë në këtë udhëtim përgjatë Shkrimit. Për tani mjafton të dimë se Krijuesi ynë besnik do të vërë në vend një profeci të shkurtër ndodhur në kapitullin e fundit të Librit të Tij.

*"Dhe **asnjë mallkim** nuk do të ketë më"* (Zbulesa 22:3).

30 NJË SHIKIM PARAPRAK I PARAJSËS

Shumica e popullsisë së botës ka një pikëpamje *jin-jang* të së keqes. *Jin* do të thotë "i errët" dhe *jang* do të thotë "me diell". Mbase ke parë simbole *jin-jang*: një rreth me një përzierie të veçantë të së zezës me të bardhën. Ndërsa kjo filozofi e lashtë kineze përmban të vërtetën, turbullon dallimin midis të mirës dhe të keqes, të drejtës dhe të gabuarës, jetës dhe vdekjes. Ajo konsideron të mirën dhe të keqen si elementë natyrorë e të pafund të ekzistencës njerëzore.

Ashtu siç kemi parë, Bibla paraqet një analizë të ndryshme të së mirës e të së keqes. Ajo nuk mbështet idenë se vuajtja dhe trishtimi kanë ekzistuar gjithmonë dhe se do të jetë gjithmonë një pjesë përbërëse e gjithësisë. Shkrimi është i qartë. Do të vijë dita kur e keqja, dhimbja dhe vdekja do t'u vijë fundi dhe do të zhduken nga skena e historisë.

Grafiku më poshtë përshkruan programin e pandryshueshëm të Perëndisë:

← PËRJETËSIA [KOHA] PËRJETËSIA →
E MIRA E PËRSOSUR [E mira / e keqja] E MIRA E PËRSOSUR

Përzierja e tashme e të keqes me të mirën është mbyllur në kllapa. Ajo nuk do të ekzistojë më[265].

Dy kapitujt e parë dhe dy të fundit të Librit të Perëndisë portretizojnë një botë pa mëkat, një botë në të cilën Perëndia lavdërohet dhe merr dashurinë e merituar. Midis këtyre kapitujve shikojmë Perëndinë që realizon planin e Tij për të trajtuar mëkatin dhe mallkimin e tij dhe për të shpenguar për vete një popull që e njeh, e do dhe *dëshiron* të kalojë përjetësinë me Të.

Historia e Perëndisë e shpengimit, ashtu si çdo histori e mirë, ka një fillim, një kulm dhe një fund.

FILLIMI: Zanafilla 1 e 2:
Një botë e përsosur: para se të futej mëkati.
KULMI: Zanafilla 3 deri te Zbulesa 20:
Një botë e prishur: ndërhyrja e Perëndisë.
FUNDI: Zbulesa 21 e 22:
Një botë e përsosur: pasi e keqja të çrrënjoset.

LIBRI I PËRFUNDIMEVE

Ashtu si libri i parë i Biblës është *libri i fillimeve*, po kështu libri i fundit i Biblës është *libri i përfundimeve*.

Zanafilla	**Zbulesa**
◊ Fillimi i gjithçkaje	√ Konsumimi i çdo gjëje
◊ Krijimi i qiellit e tokës	√ Krijimi i qiellit dhe tokës së re
◊ Perëndia krijon diellin për tokën	√ Perëndia është Drita e qiellit
◊ Tundimi i parë i Satanit ndaj njeriut	√ Tundimi i fundit i Satanit ndaj njeriut
◊ Gjykimet e parë të Perëndisë	√ Gjykimet përfundimtare të Perëndisë
◊ Hyrja e mëkatit dhe vdekjes	√ Anulimi i mëkatit dhe vdekjes
◊ "Adami i parë" humbet sundimin	√ "Adami i fundit" përtërin sundimin
◊ Perëndia premton të shtypë Satanin	√ Satani hidhet në Liqenin prej Zjarri
◊ Flijimi i qengjit të parë	√ Përlëvdimi i Qengjit të Perëndisë
◊ Dëbimi i njeriut nga parajsa tokësore	√ Njeriu në Parajsën qiellore
◊ Ndalimi i njeriut për të ngrënë nga Pema e Jetës	√ Njeriu duke ngrënë nga Pema e Jetës

265 Mateu 13:24-30. Kjo shëmbëlltyrë e Jezusit shpall se përzierja e të mirës dhe së keqes do të ekzistojë vetëm për një kohë të kufizuar.

◊ Njerëzimi i ndarë nga Perëndia √ Njerëzimi i shpëtuar përjetë me Perëndinë

Lista mund të vazhdojë, por besoj se e kape idenë.

ZBULESA

Ndërsa po mbyllim udhëtimin tonë së bashku, le të mendohemi rreth "fundit" të historisë së Perëndisë, e cila është me të vërtetë përurimi i tërë fillimit të ri.

Libri i fundit i Biblës fillon me këto fjalë:

*«**Zbulesa** e Jezu Krishtit, që Perëndia ia dha për t'u treguar shërbëtorëve të tij gjërat që duhet të ndodhin për së shpejti dhe e bëri të ditur, duke ia dërguar nëpërmjet engjëllit të tij, shërbëtorit të vet Gjon, i cili dëshmoi fjalën e Perëndisë dhe dëshminë e Jezu Krishtit, dhe të gjitha gjërat që pa. Lum ai që lexon dhe lum ata që dëgjojnë fjalët e kësaj profecie dhe që ruajnë ato që janë shkruar në të, sepse koha është afër... **Atij që na deshi dhe na lau nga mëkatet tona në gjakun e tij**... **Atij i qoftë lavdi dhe pushtet në shekuj të shekujve. Amen**. **Ja, ai vjen me retë dhe çdo sy do ta shohë, edhe ata që e tejshpuan**; dhe të gjitha fiset e dheut do të vajtojnë për të. Po, amen. "Unë jam Alfa dhe Omega* [shkronja e parë dhe e fundit e alfabetit grek]*, fillimi dhe mbarimi", thotë Zoti "që është dhe që ishte dhe që vjen, i Plotfuqishmi"»* (Zbulesa 1:1-3, 5-8)[266].

Perëndia i dha këto fjalë *"shërbëtorit të vet Gjon"*. Gjoni ishte një prej dymbëdhjetë dishepujve që shoqëroi Jezusin gjatë shërbesës së Tij tokësore[267]. Gjashtëdhjetë vjet pasi Jezusi u ngjit në qiell, Fryma e Tij e Shenjtë frymëzoi Gjonin të shkruante këtë libër të fundit të librarisë së Perëndisë.

Ky libër mahnitës zbulon ndodhitë që asnjë njeri nuk mund të konceptojë. Ai bën të ditur se si Zoti do të hakmerret për emrin e Tij dhe do të rivendosë sundimin që njeriu humbi përmes mëkatit. Ky libër na paraqet gjithashtu një shikim paraprak të Parajsës.

FRONI

Disa nga profetëve dhe apostujve të zgjedhur të Perëndisë iu dha një shikim i shpejtë i vendbanimit të Perëndisë, por askujt më qartë se apostullit Gjon. Gjoni shkruan:

*«Pas këtyre gjërave, pashë dhe ja, **një derë u hap në qiell** dhe zëri i parë që kisha dëgjuar të fliste me mua si bori, tha: "Ngjitu këtu dhe do të të tregoj gjërat që duhet të ndodhin pas këtyre gjërave". Dhe menjëherë erdha në frymë; dhe ja, **një fron ishte në qiell dhe mbi fron rrinte një i ulur**. Dhe ai që ishte ulur nga pamja i ngjante një guri diaspri dhe sardi* [dy gurë të çmuar][268]*; dhe rreth fronit ishte një ylber që i ngjante smeraldit»* (Zbulesa 4:1-3).

Gjoni u përpoq të përshkruante dhomën e fronit të qiellit. Ishte e lavdishme në mënyrë të papërshkrueshme. Përqark fronit të Perëndisë fluturonin qeniet engjëllore që shpallnin pa pushim: *"**I shenjtë, i shenjtë, i shenjtë** është Zoti Perëndi, i Plotfuqishmi, që ishte, që është dhe që do të vijë!"* (Zbulesa 4:8).

Gjoni vetëm mund të tregonte se ajo që pa i ngjante pakëz gjërave që kishte parë në tokë, por gjithçka ishte pafundësisht më e bukur dhe madhështore. Ai vështroi në një vend dritash

266 Pjesa tjetër e kapitullit të parë të Zbulesës përmban një përshkrim të frymëzuar të Zotit Jezus: një portretizim krejt i jashtëzakonshëm i Tij në krahasim me atë që shihet në shumicën e librave, filmave dhe feve.

267 Marku 3:14-19; Gjoni 19:26, 27; Gjoni shkroi ka shkruar këto libra të Biblës: *Ungjillin sipas Gjonit; 1 Gjonit; 2 Gjonit; 3 e Gjonit* dhe *Zbulesa*.

268 Guri i diasprit ekziston në shumë ngjyra. Guri i sardit është përgjithësisht me ngjyrë të kuqe gjysmë të tejdukshme. Ngjyra e tij forcohet dhe shtohet kur vihet nën dritën e diellit.

xixëllues dhe ngjyrash të ndezura e të mbinatyrshme. Ai dëgjoi zëra gjëmues dhe mori zërash të gëzueshëm dhe të mbushur me lavdërim, por ajo që tërhoqi Gjonin më shumë ishte *Ai* që ishte ulur në fron[269].

DRIDHMA

Fetë e botës e paraqesin Parajsën në shumë forma.

Disa përshkrime janë prerazi të mërzitshme. Mbase i ke parë filmat vizatimorë: njerëz që ulen në re, duke u rërë harpave me detyrim. Bibla nuk e përshkruan kështu banesën madhështore të Perëndisë.

Të tjera e përshkruajnë parajsën si një kopsht me në qendër njeriun dhe me një sensualizëm të pareshtur. Edhe ky koncept është i gabuar.

Zoti, kur ishte në tokë, mësoi se, në shtëpinë e Atit të Tij, populli i Tij i shpenguar *"as martohen as martojnë, por ata do të jenë në qiell si engjëjt e Perëndisë"* (Mateu 22:30).

Qielli është një mbretëri me në qendër Perëndinë ku gëzimi, çudia dhe dridhma e të qenit në praninë e diturisë dhe dashurisë së pafund nuk do të venitet kurrë. Qielli është një vend ku marrëdhëniet janë në një plan më të lartë se gjithçka të njohur në tokë. Perëndia planifikoi martesën tokësore për të na dhënë një ide të mjegullt të marrëdhënie së lavdishme që do të ekzistojë midis Zotit dhe popullit të Tij të shpenguar në tërë përjetësinë. Edhe martesat më të mira tokësore nuk arrijnë të ilustrojnë gëzimin e fortë dhe shoqërinë e shenjtë që njerëzit e bashkuar me Krishtin do të shijojnë me Të. Shkrimi e quan këtë *"mister është **i madh**"* (Efesianëve 5:32) dhe vazhdon të thotë: *"Lum ata që janë ftuar në **gostinë e dasmës** së Qengjit"* (Zbulesa 19:9).

Parajsa është të qëndron me TË.

Engjëjt që u krijuan shumë mijëvjeçarë më parë janë më të mrekullueshëm tani nga prania e Perëndia se sa më parë. Kështu do të jetë për bijtë e shpenguar të Adamit. Do të na duhet tërë përjetësia për të parë shkëlqimin, diturinë dhe përsosurinë e Zotit, Perëndisë tonë!

*"Oh, sa të çmuara janë për mua mendimet e tua, o Perëndi! Sa i madh është gjithë numri i tyre! Po të doja t'i numëroja, do të ishin më të shumtë se rëra; kur zgjohem jam ende **me ty**"* (Psalmi 119:17, 18).

Dridhma dhe gëzimi i të qenit me Zotin nuk do të shuhen kurrë. Çështja nuk është a do të mërzitemi, por më tepër, a do të rrimë pa i hequr sytë nga Ai?

*"**Ka shumë gëzim në praninë tënde**; në të djathtën tënde ka kënaqësi në përjetësi"* (Psalmi 16:11).

MIZËRIA

Apostulli Gjon jo vetëm që hodhi një vështrim të shpejtë te Zoti në fron, por pa gjithashtu mizërinë e të shpenguarve.

*«Pas këtyre gjërave, pashë një turmë të madhe, të cilën askush nuk mund ta numëronte, **prej të gjitha kombeve, fiseve, popujve dhe gjuhëve**; këta qëndronin në këmbë përpara fronit dhe përpara Qengjit, të veshur me rroba të bardha..... Dhe thërrisnin me zë të madh, duke thënë: "Shpëtimi është i Perëndisë tonë që është ulur mbi fron dhe i Qengjit"»* (Zbulesa 7:9, 10).

A e kujton se si Perëndia premtoi të jepte *bekimet e Tij çdo kombi e populli në tokë* përmes Shpëtimtarit të lindur nga pasardhësit e Abrahamit, Isakut dhe Jakobit?[270] Perëndia lejoi Gjonin të

269 Shiko se kush është në fron. Krahaso Isainë 6 (vegimi i Isaisë, paraqitur gjithashtu në kapitullin 15 të këtij libri) me Gjonin 12:36-41.

270 Zanafilla 12:2, 3; Mateu 1. (Për më tepër rreth premtimeve të Perëndisë ndaj Abrahamit lexo përsëri kapitullin 20 të këtij libri).

shikonte të ardhmen dhe të dëshmonte përmbushjen e premtimit të Tij.

Njerëz nga çdo grup popujsh në tokë, çdo komb dhe çdo gjuhë do të jenë rreth fronit të Perëndisë. Kjo mizëri mëkatarësh të shpenguar, me një zë mirënjohës e të gëzuar, do të lavdërojë dhe adhurojë përgjithmonë *Qengjin*, i cili derdhi gjakun e Tij për t'i çliruar nga vdekja e përjetshme dhe për t'u dhënë jetë të përjetshme.

*«Dhe këndonin një këngë të re duke thënë: "**Ti je i denjë**... **sepse ti u there, dhe me gjakun tënd na bleve** te Perëndia nga çdo fis, gjuhë, popull dhe komb, dhe na bëre mbretër dhe priftërinj për Perëndinë tonë, dhe do të mbretërojmë mbi dhe".*
*Pastaj pashë, dhe dëgjova zërin e shumë engjëjve përqark fronit, qenieve të gjalla dhe pleqve; dhe numri i tyre ishte dhjetë mijëra dhjetë mijërash dhe mijëra mijërash, që thoshin me zë të madh: "**I denjë është Qengji që u ther**, të marrë fuqinë, dhe pasurinë, dhe diturinë, dhe forcën, dhe nderin, dhe lavdinë, dhe bekimin"»* (Zbulesa 5:9-12).

SHPËTIMTARI IM!

Profeti Job, katër mijë vjet më parë, ngazëlleu me këto fjalë:

*"**Por unë e di që Shpëtimtari im jeton** dhe që në fund do të ngrihet mbi tokë. Mbas shkatërrimit të lëkurës sime, **në mishin tim do të shoh Perëndinë**. Do ta shoh unë **vetë**; **sytë e mi** do ta sodisin, dhe jo një tjetër. Po më **shkrihet** zemra"* (Jobi 19:25-27).

A *shkrihet* zemra jote si ajo e Jobit për të *parë Perëndinë?* A e njeh atë si Shpëtimtarin ***tënd***?

Të gjithë besimtarët e vërtetë kanë të njëjtën shpresë të sigurt si ajo e Jobit. Miku im, nuk mund të flas për ty, por unë di se do të shikoj Shpëtimtarin ***tim*** ballë për ballë! Unë do të eci dhe do të flas me *"Birin e Perëndisë, që **më** deshi dhe dha veten **për mua**"* (Galatasve 2:20).

Po, mezi pres kohët e mrekullueshme të përbashkësisë me popullin e Perëndisë të çdo epoke, bashkë me familjen dhe miqtë që janë tashmë me Zotin dhe me tërë zemrën time shpresoj që *ti* gjithashtu të jesh bashkë me ta. Por mbi të gjitha, dua të shikoj *Jezusin!*

Ai duroi ferrin që më takonte mua.

Pa dyshim, një prej të vërtetave më mahnitëse që mendja ime mund të përpiqet të soditë është kjo:

AI dëshiron që *unë* të kaloj përjetësinë me ***TË***!

Jezusi, natën kur u arrestua për t'u dënuar e kryqëzuar, u lut:

*"**O Atë, unë dua që atje ku jam unë, të jenë me mua edhe ata që më ke dhënë**, që ta shohin lavdinë time që ti më ke dhënë, sepse ti më ke dashur para themelimit të botës"* (Gjoni 17:24).

Ky është thelbi i mesazhit të Perëndisë. Ai planifikoi që njerëzit të ishin *me Të*, por jo të të detyrojë që të pranosh ofertën e Tij.

Ai e lë zgjedhjen në dorën tënde.

"Kujt fiton do t'i jap të hajë nga pema e jetës, që është në mes të parajsës së Perëndisë... Cili është ai që e mund botën, veç se ai që beson se Jezusi është Biri i Perëndisë?" (Zbulesa 2:7; 1 Gjonit 5:5).

SHTËPIA E PËRSOSUR

Dy kapitujt e fundit të Biblës flasin për shikimin e shpejtë të Gjonit në shtëpinë e përjetshme ku besimtarët nga çdo epokë do të jetojnë së bashku me Krijuesin e Shpëtimtarin e tyre dhe do të marrin pjesë në gjithçka që Ai ka përgatitur për popullin e Tij.

*"Dhe pashë **një qiell të ri** dhe **një dhe të ri**; sepse qielli i parë dhe dheu i parë kishin shkuar, dhe deti nuk ishte më. Dhe unë, Gjoni, pashë qytetin e shenjtë, Jerusalemin e ri, që zbriste nga qielli, nga Perëndia"* (Zbulesa 21:1, 2).

Ky qytet i lavdishëm do të zbresë "nga qielli, nga Perëndia" për t'u bashkuar me planetin tonë të rikrijuar. Toka e re nuk do të ketë më det. Nuk do të ketë më kontinente të ndarë.

*"Dhe Perëndia **do të thajë çdo lot** nga sytë e tyre; dhe **vdekja nuk do të jetë më; as brengë, as klithma, as mundim**, sepse gjërat e mëparshme shkuan"* (Zbulesa 21:4).

Gjithçka do të jetë e përsosur. Qyteti qiellor do të jetë i lavdishëm përtej çdo imagjinate. Gjoni pati vështirësi ta përshkruante.

*"**Dhe qyteti kishte formë katërkëndësh**, dhe gjatësia e tij është sa gjerësia; ai e mati qytetin me kallamin deri në dymbëdhjetë mijë stade [2200 kilometër]; gjatësia, gjerësia dhe lartësia e tij janë të barabartë... Muri ishte bërë ishte prej diaspri; dhe qyteti ishte prej ari të kulluar, i ngjashëm me kristal transparent. Themelet e murit të qytetit ishin stolisur me gjithfarë gurësh të çmuar.... Dhe të dymbëdhjetë portat ishin dymbëdhjetë margaritarë, secila portë ishte bërë prej një margaritari të vetëm, edhe **sheshi i qytetit ishte prej ari të kulluar, si kristal transparent**. Dhe nuk pashë asnjë tempull në të; sepse Zoti Perëndi i plotfuqishëm dhe Qengji janë tempulli i tij. Dhe qyteti nuk ka nevojë për diell, as për hënë që të ndriçojnë në të, **sepse lavdia e Perëndisë e ndriçon atë, dhe llamba e tij është Qengji**. Dhe kombet e të shpëtuarve do të ecin në dritën e tij.... Edhe nuk do të hyjë asgjë e papastër dhe askush që kryen neveri e gënjeshtër, **por vetëm ata që janë të shkruar në librin e jetës të Qengjit**"* (Zbulesa 21:16-24, 27).

Ky qytet kolosal do të jetë i lavdishëm në çdo hollësi; edhe rrugët e tij prej *"ari të kulluar, si kristal transparent"*. Çdo përbërës është planifikuar të pasqyrojë lavdinë e Zotit.

Qyteti nuk ka as tempull as diell, meqë vetë Zoti është qendra e adhurimit të qytetit dhe Burimi i Dritës. *"Llamba e tij është Qengji"*.

Qielli do të ndriçohet nga po Ai, i cili, ditën e parë të krijimit, tha: *"Le të bëhet drita"*. Drita e atij qyteti do të jetë i njëjti shkëlqim verbues që banonte në Vendin Shumë të Shenjtë të Tabernakullit, Tempullit dhe në vetë Jezusin, i cili tha:

*"**Unë jam drita** e botës"* (Gjoni 8:12).

Ky qytet qiellor do të ketë formën e një kubi të përsosur: ashtu si Vendi Shumë i Shenjtë në Tabernakull, i cili simbolizonte Qiellin. Gjatësia dhe gjerësia e qytetit është 2200 kilometër në çdo drejtim. Kjo është e njëjtë me lartësinë e tij. Me sa duket qyteti do të ngrihet përmes stratosferës së tokës së re dhe do të dalë në hapësirë.

Kjo shtëpi e lavdishme do të ketë dhoma të bollshme për çdo person. Megjithatë, jo të gjithë njerëzit do të jenë atje, *"por vetëm ata që janë të shkruar në librin e jetës të Qengjit"*. Vetëm ata që, ndërsa janë në tokë, kanë vënë besimin e tyre në Perëndinë e vetëm të vërtetë dhe Shpëtimtarin e Tij do të jenë atje.

Kapitulli i fundit përshkruan kopshtin që gjendet brenda qytetit.

*"Dhe më tregoi lumin e pastër të ujit të jetës, te kthjellët si kristali, që dilte nga froni i Perëndisë dhe i Qengjit. Në mes të sheshit të qytetit, këtej e andej lumit, ishte **druri i jetës**.... Dhe asnjë mallkim nuk do të ketë më; dhe në të do të jetë froni i Perëndisë dhe i **Qengjit**, dhe shërbëtorët e tij do t'i shërbejnë; ata do të shohin **fytyrën e tij**; dhe emri i tij do të jetë mbi ballin e tyre... dhe ata do të mbretërojnë në shekuj të shekujve"* (Zbulesa 22:1-5).

HISTORIA E PËRSOSUR

Historia e Perëndisë ka bërë ciklin e plotë.

*"Në mes të sheshit të qytetit, këtej e andej lumit, ishte **druri i jetës**".*

Ajo që filloi në një kopsht të dashur mbyllet në një qytet madhështor me një kopsht elegant. Në dallim me Edenin Parajsa qiellore nuk do të ketë *pemën e njohjes të së mirës e të së keqes*, por do të përmbajë *pemën e jetës* nga e cila Adami e Eva u ndaluan të hanin kur mëkatuan. Shenjtëria e përsosur dhe jeta e përjetshme do të jenë mundësia e vetme në qytetin qiellor.

Koha e provës dhe të jetuarit me anë të besimit do t'i mbeten historisë.

*"Do të jetë froni i **Perëndisë** dhe i **Qengjit**, dhe shërbëtorët e tij do t'i shërbejnë; ata do të **shohin fytyrën e tij**... dhe ata **do të mbretërojnë në shekuj të shekujve**".*

Në përjetësi populli i Perëndisë nuk do të harrojë kurrë gjakun e madh të paguar nga *"Perëndia dhe... Qengji"* për të shpenguar shpirtrat e tyre të pashpresë nga gjykimi dhe do t'i kualifikojë për të jetuar përgjithmonë me Të.

Përbashkësia e ëmbël dhe e paprishur midis Zotit dhe popullit të Tij do të jetë një veçori e vazhdueshme. Fakti që Perëndia do të jetë me ne dhe se ne do të jemi me Të do të jetë edhe më e mrekullueshme nga ajo që Adami e Eva kanë njohur para se të mëkatonin.

Pse do të jetë *edhe më* e mrekullueshme?

Përgjigjja gjendet në fjalën ***shpengim***.

*"Ai **na nxori nga** pushteti i errësirës dhe **na çoi në** mbretërinë e Birit të tij të dashur, në të cilën ne kemi **shpengimin** me anë të gjakut të tij dhe faljen e mëkateve"* (Kolosianëve 1:13, 14).

Çfarë mund të jetë më e mrekullueshme se sa të jesh ***i shpenguar nga** fati më i keq* si shkelës ligji të dënuar në burgun e errët të mëkatit e vdekjes dhe pastaj ***të çohesh në** shtetin më të mirë të mundshëm* si nënshtetas të favorizuar në mbretërinë e dritës e dashurisë së Perëndisë?

Këtë ka bërë Krijuesi e Shpenguesi për të gjithë ata që i besojnë vetëm Atij për shpëtim. Për shkak të dashurisë së Tij të madhe, me gjakun e Tij pafundësisht të vlefshëm, Ai ka çliruar mëkatarë të pashpresë nga ferri dhe i ka kualifikuar për qiellin.

Është Historia e Përsosur: Historia e Shpengimit për t'u parë dhe vlerësuar gjatë tërë përjetësisë.

*«Pas këtyre gjërave, pashë **një turmë të madhe, të cilën askush nuk mund ta numëronte, prej të gjitha kombeve, fiseve, popujve dhe gjuhëve**; këta qëndronin në këmbë përpara fronit dhe përpara Qengjit, të veshur me rroba të bardha dhe me palma në duart e tyre. Dhe thërrisnin me zë të madh, duke thënë: "Shpëtimi është i Perëndisë tonë që është ulur mbi fron dhe i Qengjit"»* (Zbulesa 7:9, 10).

*«Dhe këndonin një këngë të re duke thënë: "**Ti je i denjë**... **sepse ti u there, dhe me gjakun tënd na bleve te Perëndia** nga çdo fis, gjuhë, popull dhe komb... Atij që rri ulur mbi fron dhe Qengjit i qofshin bekimi, nderi, lavdia dhe forca **në shekuj të shekujve**"»* (Zbulesa 5:9, 13).

TË LUMTUR PËRGJITHMONË

Përqark globit njerëz të çdo moshe pëlqejnë historitë romantike dhe të shpëtimit: histori me fund të lumtur[271].

271 Për shembull, përralla klasike e Hirushes, treguar për herë të parë në Kinë, ka versione për Evropën, Amerikën, Persinë, Irakun, Egjiptin, Korenë, Indinë, etj.. Çdo vend ka versionin e vet,

Qoftë një legjendë e lashtë dramatizuar nga një rrëfimtar fshati ndaj një grup njerëzish rreth zjarrit flakëruese natën nën qiellin e hapur, qoftë një përrallë lexuar nga një prind fëmijës para se të flejë, historitë kanë të njëjtë temë. Ngjajnë kështu:

Një vajzë fatkeqe, shërbëtore nga disa njerëz të këqij, çlirohet nga gjendja e saj e vështirë nga ndonjë kombinim ndërhyrjeje të mbinatyrshme dhe një luftëtar i zoti apo princ i pashëm. Heroi, pasi shpengon të dashurën e tij, e merr për nuse, për të jetuar me të në shtëpinë e tij madhështore.

Dhe si përfundon përralla?

Dhe më pas ata jetuan të lumtur.

Pse njerëzit tregojnë histori të tilla?

Ata i tregojnë sepse Perëndia ka ndërtuar në shpirtin njerëzor një dëshirë për t'u çliruar nga e keqja, për t'u dashur dhe për të jetuar të lumtur më pas. Kjo është arsyeja se pse fëmijët dhe të rriturit pëlqejnë tregime të tilla.

Por historia e Perëndisë nuk është përrallë imagjinare.

Një pjellë e imagjinatës nuk i ka rrënjët në histori, as kufizohet nga arkeologjia. Një histori e shpikur nuk është shkruar nga dhjetëra njerëz për pesëmbëdhjetë shekuj, as lajmërohet nga qindra profeci të hollësishme. Një hero imagjinar nuk mund të flasë me diturinë qiellore të Jezusit, as nuk mund t'u thotë atyre që ka ardhur të shpëtojë: *"Ja, ne po ngjitemi në Jerusalem dhe të gjitha ato që shkruan profetët për Birin e njeriut do të përmbushen. Ai... do të fyhet e do të poshtërohet dhe do ta pështyjnë. Dhe, pasi ta fshikullojnë, do ta vrasin, por ai do të ringjallet të tretën ditë"* (Luka 18:31-33). Trillimi nuk mund t'u sigurojë mëkatarëve të destinuar për në qiell një ndërgjegje të pastër dhe siguri për jetën e përjetshme. Fantazia nuk mund të na japë një marrëdhënie vetjake me Krijuesin tonë dhe të shndërrojë zemrat tona mëkatare e egoiste në zemra me pasion për të përlëvduar Perëndinë dhe për t'u shërbyer të tjerëve.

Vetëm historia e Perëndisë mund ta bëjë këtë.

Është e vërtetë.

Për ta përmbledhur: Historia e mesazhi i Perëndisë së vetëm të vërtetë flet për Birin e Tij të përjetshëm, i cili u bë njeri, bëri një jetë të përsosur, derdhi gjakun e Tij të përsosur dhe u ngjall prej së vdekurish për të shpëtuar mëkatarët e pashpresë nga Satani, mëkati, vdekja dhe ferri në mënyrë që Ai të mund të shijonte, bashkë me të gjithë ata që besojnë, kënaqësi të pafund të diturisë dhe dashurisë së Tij në lavdinë e shtëpisë së Atit të Tij.

Ky është lajmi i mirë i Perëndisë për botën në vuajtje.

Ne mund të jetojmë *të lumtur përgjithmonë* për shkak të asaj që Ai ka bërë për ne.

"E kuptova që tërë ato që bën Perëndia janë ***përjetë****"* (Predikuesi 3:14).

FTESA DHE PARALAJMËRIMI

Libri i Perëndisë mbyllet me këto fjalë:

*«****Unë, Jezusi****, dërgova engjëllin tim për t'ju dëshmuar për këto gjëra... Unë jam Alfa dhe Omega, fillimi dhe mbarimi, i pari dhe i fundit»* (Zbulesa 22:16, 13).

*«****Dhe Fryma dhe nusja*** *[mëkatarët e shpëtuar]* ***thonë****:* ***"Eja!"****. Dhe ai që dëgjon le të thotë: "Eja!". Dhe ai që ka etje, le të vijë; dhe* ***ai që do, le të marrë si dhuratë ujin e jetës****. Unë i deklaroj kujtdo që dëgjon fjalët e profecisë së këtij libri, se* ***nëse ndokush do t'i shtojë*** *këtyre gjërave,*

---

por temat janë të ngjashme. Një dëshirë për shpengim dhe jetë të përjetshme është ngulitur në zemrat e njerëzve në mbarë botën. Salomoni shkruan: *"*[Perëndia] *e ka bërë të bukur çdo gjë në kohën vet; ka vënë madje përjetësinë në zemrat e tyre, pa i dhënë mundësinë asnjë njeriu të zbulojë veprën që Perëndia ka bërë* ***nga fillimi deri në fund****"* (Predikuesi 3:11).

Perëndia do të dërgojë mbi të plagët e përshkruara në këtë libër. Dhe ***nëse dikush heq*** *nga fjalët e librit të kësaj profecie, Perëndia do t'i heqë pjesën e tij nga libri i jetës nga qyteti i shenjtë, dhe nga gjërat që janë përshkruar në këtë libër. Ai që dëshmon për këto gjëra, thotë:* ***"Po, unë vij shpejt. Amen"****.* ***Po, eja, Zoti Jezus****. Hiri i Zotit Jezu Krisht qoftë me ju të gjithë.* ***Amen****»* (Zbulesa 22:17-21).

Kështu, me *"Amenin"* e fundit (që do të thotë: "Është besnike dhe e vërtetë"), Autori që ekziston jashtë kohës përfundon historinë dhe mesazhin e Tij.

PERËNDIA DHE NJERIU SË BASHKU

A kujton përgjigjen e Adamit kur Zoti erdhi në kopshtin duke e thirrur: *"Ku je?"*?
Adami u përgjigj i turpëruar:

*"****Dëgjova zërin tënd në kopsht, dhe pata frikë****"* (Zanafilla 3:10).

Burri e gruaja u përpoqën të fshiheshin nga Krijuesi e Pronari i tyre sepse kishin mëkatuar.
Por tani, në fund të historisë, si reagojnë burrat, gratë dhe fëmijët që besojnë ndaj premtimit për t'u kthyer të Krijuesit dhe Shpëtimtarit të tyre, për t'i marrë dhe jetuar përgjithmonë me Të?
Ata përgjigjen me gëzim:

"Po, eja, Zoti Jezus" (Zbulesa 22:20).

Çfarë solli një shndërrim të tillë? Pse disa nga pasardhësit e Adamit nuk duan të fshihen më nga Zoti i tyre? Pse janë të zjarrtë për shpresën e të parit të Tij ballë për ballë?
Përgjigjja gjendet në mesazhin e Perëndisë së vetëm të vërtetë:

"Perëndia... na shpëtoi dhe na thirri me një thirrje të shenjtë,
jo sipas veprave tona,
por sipas qëllimit të tij dhe sipas hirit,
që na u dha në Krishtin Jezus
përpara fillimit të kohëve
dhe tani u shfaq me anë të dukjes së Shpëtimtarit tonë,
Jezu Krishtit, që e prishi vdekjen
dhe nxori në dritë jetën dhe pavdekësinë
me anë të ungjillit" (2 Timoteut 1:9, 10).

NJË RREGULL

Ashtu si Perëndia ia bëri të qartë rregullin e vetëm Adamit në kopshtin tokësor të parajsës, po kështu Ai ka bërë rregullin e Tij të qartë pasardhësve të Adamit rreth qytetit qiellor të Parajsës:

"Edhe nuk do të hyjë ***asgjë*** *e papastër dhe askush që kryen neveri e gënjeshtër, por* ***vetëm*** *ata që janë të shkruar në librin e jetës të Qengjit"* (Zbulesa 21:27).

A është emri *yt* i shkruar në Librin e Jetës së Qengjit? Nëse po, atëherë ka një mesazh personal nga Ai për *ty*:

"Zemra ***juaj*** *mos u trondittë;*
besoni në Perëndi dhe besoni edhe në mua!
Në shtëpinë e Atit tim ka shumë banesa;

*përndryshe do t'**ju** thosha.*
*Unë po shkoj t'**ju** përgatis një vend.*
*Dhe kur të shkoj e t'**ju** përgatis vendin,*
*do të kthehem dhe do t'**ju** marr pranë meje,*
*që aty ku jam unë, të jeni edhe **ju**.*
***Unë jam udha, e vërteta dhe jeta**;*
askush nuk vjen tek Ati përveçse nëpërmjet meje"
– Gjoni (Gjoni 14:1-3, 6).

EPILOGU

Të shkruarit e këtij libri ka qenë për mua një udhëtim gjallërues. Jam bekuar përtej çdo përshkrimi duke menduar për Krijuesin e Shpëtimtarin tim të lavdishëm dhe historinë e Tij të mrekullueshme dhe mesazhin e pashoq. Prania dhe drejtimi i Tij kanë qenë të dukshëm përgjatë këtij projekti. Atij i qoftë tërë lavdia.

FALËNDERIM

Edhe pse nuk ka përfshirë një listë të gjatë emrash, le ta them pa dyshim: kjo libër nuk do të ishte ky që është pa mbështetjen e durueshme të gruas time të mrekullueshme, Carol, dhe informacioni shumë i vlefshëm i miqve dhe familjes së talentuar. Kapaku dhe vizatimet janë vepër e vëllait tim Dave. Nga zemra ju falënderoj të gjithëve.

"Perëndia nuk është i padrejtë, që të harrojë veprën dhe mundimin tuaj të dashurisë që treguat për emrin e tij me shërbesën që u bëtë dhe po u bëni shenjtorëve" (Hebrenjve 6:10).

Jam gjithashtu mirënjohës ndaj korrespondentëve të panumërt myslimanë letrat e të cilëve më kanë nxitur të shkruaj.

Mbi të gjitha, dua të falënderoj *ty* që u bashkove me mua në këtë udhëtim të shkurtër. Them *i shkurtër*, sepse mund të kishte qenë shumë më i gjatë. Tekstet e Shkrimit që kemi lexuar rrugës përbëjnë më pak se 4 për qind të tërë vargjeve në Bibël. Atëherë, edhe pse kemi mbërritur në fund të udhëtimit tonë, ne sapo kemi filluar.

VAZHDIMI I UDHËTIMIT

Ndërsa Perëndia i vetëm i vërtetë ka bërë të qartë mesazhin e Tij për të gjithë ata që duan ta kuptojnë, Ai vetë është i përbërë, i thellë dhe i pafund. As njeriu as engjëlli nuk do të arrijnë të kuptojnë gjithçka që mund të njihet rreth Tij. Apostulli Gjon shprehu këtë realitet në vargun e fundit të rrëfimit të Ungjillit:

"Janë edhe shumë gjëra të tjera që i bëri Jezusi, të cilat, po të shkruheshin një nga një, unë mendoj se nuk do të mjaftonte mbarë bota që t'i nxinte librat që do të mund të shkruheshin" (Gjoni 21:25).

Unë mund të tregoj. Mbase aspekti më i vështirë i të shkruarit të këtij libri ishte përzgjedhja se kë tekst të Shkrimit të përfshija dhe kë jo. Me të vërtetë Fjala e Perëndisë është pashterueshme. Ajo është e ëmbël dhe e kënaqshme për shpirtin. Këtë zbuloi miku ynë nga Libani (kapitulli): «Kuptoj se nuk mjafton të thuash: "Kam lexuar Biblën". Ai është një libër që duhet *lexuar vazhdimisht*".

Tashmë që ke mbaruar udhëtimin, mund të duash t'i kthehesh përsëri këtij libri dhe të kontrollosh në Bibël vargjet e shumta të cituara, duke lexuar pjesën në të cilën gjendet citimi. Edhe

më mirë, lexo tërë librarinë e Krijuesit tënd ndërsa i drejton këtë lutje Atij:

"Hapi sytë e mi dhe unë do të sodit mrekullitë e ligjit tënd" (Psalmi 119:18).

Nëse ndjen nevojën për dokumentim apo qartësim të mëtejshëm, lexo shënimet fundore. Kalo një kohë duke vrarë mendjen rreth pyetjeve përmbledhëse të çdo kapitulli në fund të librit. Dhe mos ngurro të më shkruash për komentet apo pyetjet e tua. Do të jem i lumtur të më dërgosh diçka, edhe po të jetë se letrat e tua do të më detyrojnë të shkruaj një libër tjetër!

Me këtë bekim të vjetër 3500 vjeçar të jap lamtumirë:

"Zoti të të bekojë dhe të të ruajë!
Zoti të bëjë që të shkëlqejë fytyra e tij mbi trupin tënd
dhe të tregohet i mbarë me ty!
Zoti të kthejë fytyrën e tij mbi ty
dhe të të sjellë paqe!" (Numrat 6:24-26).

Paul D. Bramsen

pb@rockintl.org
www.one-god-one-message.com

MENDIME RRETH UDHËTIMIT

UDHËZUES PËR DISKUTIM
PYETJET PËRMBLEDHËSE TË KAPITUJVE

Pyetje nxitëse në këtë pjesë kanë si qëllim të të ndihmojnë që të përfitosh sa më shumë nga udhëtimi yt përgjatë Shkrimit. A e kupton mesazhin kryesor të profetëve? A i beson atij mesazhi? A je i përgatitur t'ua thuash historinë e Perëndisë të tjerëve? Të menduarit rreth kësaj pjesë të fundit mund të të japë mundësinë t'u përgjigjesh këtyre pyetjeve me qartësi dhe besim.

Mund të fotokopjosh këto pyetje përmbledhëse të kapitujve. Ato mund të përdoren për mendim vetjak apo me miqtë, në studime grupesh të vogla, klasa, burgje, shtëpi apo madje si kurse me korrespondencë.

"Më heto, o Perëndi, dhe njihe zemrën time... dhe më udhëhiq nëpër rrugën e përjetshme" (Psalmi 139:23, 24).

1. **BLI TË VËRTETËN**
   - Me 10000 fe në mbarë botën, a është e mundur të dallosh të vërtetën nga gabimi? Jep pikëvështrimin tënd (faqet 5 e 6).
   - Bibla është libri më i shitur i çdo kohe dhe më i përkthyeri në histori. Sipas mendimit tënd, pse është kaq popullor (faqe 6)?
   - Përmend tri gjëra që thotë Kurani për Shkrimet e Biblës (faqe 8).
   - Çfarë duhet të dish rreth njeriut para se të besosh me siguri tek ai? Çfarë duhet të dish rreth Perëndisë para se të vësh besimin tënd në Të (faqe 9)?
   - A mendon se është e mundur të dish me siguri se ku do të kalosh përjetësinë? Shpjego përgjigjen tënde (faqet 13 e 14).

ME FJALËT E TUA

Shpjego Fjalët e Urta 23:23: *"Bli të vërtetën dhe mos e shit, fito dituri, njohuri dhe gjykim"* (faqet 5 e 14).

2. **KALIMI I PENGESAVE**

- "Ti shikon, por nuk vëzhgon" – i tha Sherlock Holmes Dr. Watson. Cili është ndryshimi midis "të parit" dhe "të vëzhguarit"? (16)
- Rendit tre justifikime që mund të japin njerëzit e shkolluar që nuk gjejnë kohë për të kuptuar librin më të shitur të botës. A mendon se ndonjë nga këta justifikime janë të vlefshëm? (15-27)
- A është e mençur të refuzohet mesazhi i Biblës për shkak të stilit të turpshëm të jetës të disa prej atyre që pohojnë se besojnë në të? Shpjego pozicionin tënd. (17, 18)
- Përmend tre parime udhërrëfyes që mund të ndihmojnë njerëzit të kuptojnë Biblën? (25)
- Jep një apo dy arsye se pse përmban Bibla Dhiatën e Vjetër dhe Dhiatën e Re. (25-27)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Osenë 4:6: "Populli im vdes për mungesë njohurish" [Osea 4:6] (15).

3. **I PRISHUR APO I RUAJTUR?**

1. Sipas Kuranit për çfarë qëllimi ia zbuloi Perëndia Shkrimet biblike (Torahun, Psalmet, Ungjillin) njerëzimit? (29)
2. Cilat janë tri pyetjet që mund t'i bësh dikujt që pohon se Bibla është falsifikues? (30, 31)
3. Shumë studiues e konsiderojnë Biblën si tekstin më mirë të dokumentuar në histori. A je dakord? Shpjego pozicionin tënd. (34, 35)
4. Cili është ndryshimi midis një *dorëshkrimi* biblik dhe një *përkthimi* biblik? (35, 36)

5. Përmend dy apo tri arsye të vërteta se pse shumë njerëz injorojnë Biblën. (37-39)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Lukën 16:31: "Nëse ata nuk e dëgjojnë Moisiun dhe profetët, nuk do të binden edhe në se dikush ringjallet prej të vdekurish". (38, 39)

4. SHKENCA DHE BIBLA

- Përmend tre fakti shkencorë shpallur mijëra vjet më parë në Bibël, të cilët janë konfirmuar nga shkenca moderne në shekujt e fundit. (41-43)
- A kërkon Bibla besim të verbër apo të zgjuar? Shpjego përgjigjen tënde. (43, 44)
- Si konfirmojnë historia dhe arkeologjia përpikërinë e Biblës? (44-46)
- Çfarë vërteton sfida Surja 2:23 në Kuran? Shpjego. (47, 48)
- Në vetvete, a mundet shkenca, arkeologjia dhe poezia të vërtetojnë një "libër gjoja të shenjtë" se është Fjala e frymëzuar e Perëndisë? Mbro pozicionin tënd. (46-48)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Jobin 38:4: *"Ku ishe kur unë hidhja themelet e tokës? Thuaje, në rast se ke aq zgjuarsi"*. (40)

5. FIRMA E PERËNDISË

1. A mund të kemi besim se ajo që shpall Bibla për të shkuarën, të tashmen dhe të ardhmen është e përpiktë? Shpjego. (4, 50, 57)
2. Cili është ndryshimi midis parashikimeve hasur në Bibël dhe ato të bëra nga doktorët, fallxhorët dhe mediumet? (50)
3. Trego për një profeci biblike që historia laike konfirmon saktësisht të përmbushur. (50-56)
4. Cili është qëllimi i profecisë në Bibël? (57)
5. Në ç'mënyrë profecia e përmbushur është "firma e Perëndisë"? (49, 50, 57, 58)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Gjonin 13:19: *"Po ju them që tani, para se të ndodhë, që, kur të ketë ndodhur, të besoni se unë jam Krishti"*. (57)

6. DËSHMIA E PËRPUTHUR

1. Sipas mendimit tënd, pse dëshmia e një njeriu të vetëm është e pamjaftueshme të mbështesë të vërtetën? (60)
2. Cilat janë dy "dëshmitë" rreth Perëndisë që u janë dhënë njerëzve në çdo vend? (60)
3. Përmend dhjetë njerëz që Perëndia ka përdorur për të shkruar mesazhin e Tij për njerëzimin. (62)
4. Si mund të provohet besnikëria e një dëshmie? (63)
5. Si mund të dallojmë një profet të vërtetë nga një profet i rremë? (64-67)

ME FJALËT E TUA

Komento Mateun 7:15-17: *"Ruhuni nga profetët e rremë, të cilët vijnë te ju duke u shtënë si dele, por përbrenda janë ujqër grabitqarë. Ju do t'i njihni nga frytet e tyre.... Kështu çdo dru i mirë jep fryte të mira; por druri i keq prodhon fryte të këqija"* (64).

7. THEMELI

1. Te predikimi i Jezusit mbi mal, cili ishte ndryshimi midis njeriut të mençur dhe atij të marrë? Pse themelet janë shumë të rëndësishëm për ndërtesat dhe për besimin? (68, 69)
2. Libri i Zanafillës (që do të thotë *fillesë*) jep përgjigje për shumë mistere të mëdha të jetës. Cilat janë disa nga pyetjet më të mëdha të jetës? (69)
3. Kur tregojmë një histori, nga fillojmë? Pse? (70)
4. Në ç'mënyrë e vërteta e zbuluar e Perëndisë mund të krahasohet me bimët dhe farën? (70, 71)
5. Çfarë zbuloi miku i autorit në Liban pasi studioi vetë Biblën? (72)

ME FJALËT E TUA

Përmblidh shpalljen e Perëndisë tek Isaia 55:9: "Ashtu si qiejt janë më të lartë se toka, kështu edhe rrugët e mia janë më të larta se rrugët tuaja dhe mendimet e mia janë më të larta se mendimet tuaja" (73)

8. SI ËSHTË PERËNDIA?

1. Sipas mendimit tënd, pse, në kapitullin e parë të librit të Tij, Perëndia nuk bën asnjë përpjekje për të vërtetuar ekzistencën e Tij? (77-79)
2. Çfarë janë engjëjt dhe pse i krijoi Perëndia? (81)
3. Si mund të jetë Perëndia një, e megjithatë të jetë në më shumë se një vend në të njëjtën kohë (80, 82, 83)
4. Pse është e rëndësishme që ne të dimë diçka rreth personalitetit dhe karakterit të Perëndisë? (84)
5. Rendit gjashtë veçori (atribute) të Perëndisë, të cilat Ai i shfaqi ditën e gjashtë të krijimit (84-89). Nga këto gjashtë atribute a ka ndonjë të veçantë për të cilën je mirënjohës sot? Pse?

ME FJALËT E TUA

Shpjego Psalmin 33:9: "Sepse ai foli dhe gjëja u bë; ai urdhëroi dhe gjëja u shfaq" (86)

9. ASNJË SI AI

1. Në kapitullin e parë të Zanafillës, Perëndia, i cili është një, paraqitet me përemra shumës "Sonë" dhe "Ne". Cili mendon se është shpjegimi më i mirë për këtë? (91-94)
2. A mund të na ndihmojnë njësi tre në një nga jeta e përditshme për të kuptuar më mirë natyrën e përbërë të Krijuesit tonë. (95, 96)
3. Çfarë nuk nënkupton termi "Biri i Perëndisë" (98, 99)
4. Poho tri gjëra që zbulon Shkrimi rreth Frymës së Shenjtë (99, 100)
5. Nga se ndryshon përkufizimi biblik i Perëndisë nga koncepti popullor se Perëndia është një forcë e panjohur? (102-104)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Psalmin 9:10: *"Dhe ata që e njohin emrin tënd do të kenë besim te ti, sepse ti, o Zot, nuk i braktis ata që të kërkojnë"* (102)

10. NJË KRIJIM I VEÇANTË

- Burri dhe gruaja e parë u krijuan "sipas shëmbëlltyrës së Perëndisë". Përmend tri veçori njerëzore që pohojnë këtë. (105, 106)
- Me çfarë "materiali" krijoi Perëndia qiejt dhe tokën? Me çfarë krijoi njeriun e parë? (106)
- Përmend dy qëllime të mëdha për të cilat Perëndia krijoi njerëzit. 108, 113-115)
- Cilat janë dy qëndrimet e skajshme që degjenerojnë gratë dhe janë kundër planit të Perëndisë për njerëzimin? (111)
- Cila është domethënia e ditës së shtatë të krijimit? (116)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Gjonin 8:35: *"Por skllavi nuk rri përgjithmonë në shtëpi; ndërsa biri rri përgjithmonë"*. (114)

11. FUTJA E TË KEQES

1. Gjithçka që krijoi Perëndia ishte shumë e mirë. Atëherë, nga erdhi Satani dhe mëkati? (117, 118)
2. Profetët e Perëndisë japin shumë përkufizime të qartë të mëkatit. Cito një prej këtyre përkufizimeve dhe pastaj ilustroje me një histori vetjake. (118, 119)
3. Çfarë figure përdoret në Bibël për të përshkruar ferrin? (120)
4. Cili është një prej qëllimeve të Satanit? (120, 121)
5. Çfarë tha Zoti se do t'i ndodhte njeriut nëse hante frytin nga pema e njohjes të së mirës e të së keqes? (121) Çfarë tha Satani se do të ndodhte? (123)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Jakobin 2:19: “Ti beson se ka vetëm një Perëndi. Mirë bën; edhe demonët besojnë dhe dridhen”. (124)

12. LIGJI I MËKATIT DHE VDEKJES

- Cila fjalë përshkruan më mirë vdekjen? Si e ilustron këtë një degë e thyer? (127)
- Perëndia i tha Adamit: “*Ditën* që do të hash prej saj ke për të vdekur me siguri” (Zanafilla 2:17). Në ç’mënyrë vdiq Adami ditën që hëngri frytin e ndaluar? (128, 130)
- Si ka ndikuar te ty dhe familja jote mëkati i Adamit? (128, 129)
- Përmend tre lloj vdekjesh që u përhapën në racën njerëzore si rezultat i një mëkati të Adamit. Cila prej vdekjeve është më e tmerrshmja? (128-130)
- Në ç’mënyrë prodhon mëkati turp? (131, 132)

ME FJALËT E TUA

Shpjego ligjin e mëkatit dhe vdekjes pohuar tek Ezekieli 18:20: *“Shpirti që mëkaton do të vdesë”*. (133)

13. MËSHIRA DHE DREJTËSIA

1. Çfarë mund të bëjë njeriu që nuk mund të bëjë Perëndia? (134)
2. Në skenën imagjinare të gjykatës, si bie në kundërshtim mëshira e gjykatësit me drejtësinë? (135, 136)
3. Pse Perëndia nuk mund të injorojë drejtësinë për të treguar mëshirë? (136, 137)
4. Pse Perëndia pyeti Adamin e Evën kur Ai tashmë e dinte se çfarë kishin bërë? (139)
5. Pse e quajti Perëndia përgjegjës Adamin për çuarjen e tërë racën njerëzore në shtegun e mëkatit dhe vdekjes? (139, 140)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Psalmin 89:14: “Drejtësia dhe e drejta përbëjnë bazën e fronit tënd; mirësia dhe e vërteta shkojnë përpara fytyrës sate”. (136)

14. MALLKIMI

1. Cila është domethënia e “gjarprit” dhe pse e mallkoi Perëndia? (141, 142)
2. Cila është “Fara e premtuar e gruas”? Çfarë ka të veçantë ky term? (143)
3. Përmend disa mënyra mallkimi që kanë prekur botën. (144, 145)
4. A janë brenga, vuajtja dhe vdekja pjesë normale të planit fillestar të Perëndisë për krijimin e Tij? Shpjego. (144-146)
5. Adami e Eva, pasi mëkatuan, u ndjenë të turpëruar dhe bënë mbulesa prej gjethe fiku për vete. A i pranoi Perëndia përpjekjet e tyre? Çfarë bëri Perëndia për të mbuluar turpin e tyre? (146)

ME FJALËT E TUA

Shpjego domethënien e “hirit” siç tregohet te Zanafilla 3:21: “Pastaj Zoti Perëndi i bëri Adamit dhe gruas së tij tunika prej lëkure dhe i veshi”. (146, 147)

15. SHQETËSIMI I DYFISHTË

1. Pse është thelbësore që të kemi një pikëpamje të përpiktë të vetes tonë? (151)
2. Pse është thelbësore që të kemi një pikëpamje të përpiktë të Perëndisë? (152, 153)
3. Sa prej Dhjetë Urdhërimeve u je bindur në mënyrë të përsosur? (154, 155)
4. Duke përdorur një pasqyrë për ta ilustruar, shpjego qëllimin kryesor të Dhjetë Urdhërimeve. (156, 157)
5. Cili është “problemi i dyfishtë” i njeriut në sytë e Perëndisë? (159)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Jakobin 2:10: *“Sepse kushdo që e zbaton gjithë ligjin, por e shkel në një pikë, është fajtor në të gjitha pikat”*. (156)

16. FARA E NJË GRUAJE

1. Pse ishte e domosdoshme që Mesia të lindte nga një grua, por jo nga një burrë? (160-162)
2. Shpjego se pse Shkrimi i referohet Mesisë si "Adami i fundit" dhe "Njeriu i dytë". (163)
3. Përmend të paktën pesë gjëra që parathanë profetët rreth Mesisë që do të vinte. (164; shiko gjithashtu faqet 55, 56)
4. Gabrieli i tha Marisë se foshnja i saj i porsalindur do të quhej "Biri i Perëndisë". Lexo përsëri Lukën 1:26-37 (faqe 165), kontrollo faqet 98 e 99 (kapitulli 9) dhe më pas jep shpjegimin tënd të shkurtër se pse është quajtur Jezusi Biri i Perëndisë.
5. Çfarë do të thotë termi "Jezus"? (166)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Lukën 2:10, 11: *«Por engjëlli u tha atyre: "Mos druani, sepse unë po ju lajmëroj një gëzim të madh për të gjithë popullin; sepse sot në qytetin e Davidit lindi për ju një Shpëtimtar, që është Krishti, Zoti"»*. (168, 169)

17. KUSH MUND TË JETË KY?

- Nga se ndryshonte plotësisht Mesia nga tërë njerëzit e tjerë? (170, 171)
- Pse udhëheqësit fetarë judenj u përpoqën të vrisnin Jezusin me gurë? (177, 182, 184)
- A je dakord me ata që thonë se Jezusi nuk ishte "më shumë se një profet"? Pse? (183, 175)
- Në ç'mënyrë vërtetonin veprat e Jezusit fjalët e Tij? (185)
- A je dakord se demonët treguan respekt më të madh për Jezusin se sa udhëheqësit fetarë? Mbro pozicionin tënd. (186, 187)

ME FJALËT E TUA

Përgjigju pyetjes së Jezusit te Mateu 22:42: *"Ç'u duket juve për Krishtin? Biri i kujt është?"* (174-177)

18. PLANI I PËRJETSHËM I PERËNDISË

1. Në ç'mënyrë je më i privilegjuar se sa profetët? (188)
2. Si do t'ia shpjegoje një fëmijë se çfarë do të thotë "të shpengosh" diçka apo dikë? (190, 191)
3. Përmend dy ndodhi të mëdha të cilat paratha profeti David për Mesinë. (192)
4. Çfarë mësimi të rëndësishëm mund të nxjerrim nga fjala e urtë senegaleze: "Veza nuk duhet të mundet me një shkëmb"? (193)
5. Ç'pjesë e planit të Perëndisë për shpengim nuk arriti të kuptonte Pjetri? (194, 195)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Galatasve 4:4, 5: *"Kur u mbush koha, Perëndia dërgoi Birin e tij, të lindur prej gruaje, të nënshtruar ligjit, që të shpengonte ata që ishin nën ligj, që ne të fitojmë birërinë"*. (190)

19. LIGJI I FLIJIMIT

9. Çfarë realiteti të papëlqyer zbuluan Adami dhe Eva jo shumë kohë pasi lindi fëmija i tyre i parë? (196, 197)
10. Jep dy arsyet kryesore se pse Perëndia pranoi Abelin dhe ofertën e tij. Jep dy arsyet kryesore se pse Perëndia refuzoi Kainin dhe ofertën e tij (199-201)
11. A di ndonjë gjë për të fshirë mëkatet e tua? Sepse është e pamundur të shlyesh borxhin e mëkatit me lutje e vepra të mira? (201)
12. Perëndia duhet të ndëshkojë të gjitha mëkatet. A kishte ndonjë mënyrë për Perëndinë të ndëshkonte mëkatin pa ndëshkuar mëkatarin? (202, 203)
13. Shpjego se si *ligji i flijimit* "kapërceu" *ligjin e mëkatit dhe vdekjes* (202-204)

ME FJALËT E TUA

Përkufizo "shlyerjen" dhe shpjego fjalët e Perëndisë ndaj Moisiut te Levitiku 17:11: *"Sepse jeta e mishit është në gjak. Prandaj ju kam urdhëruar ta vini mbi altar për të bërë shlyerjen për jetën tuaj, sepse është gjaku që bën shlyerjen e fajit për jetën"* (202-203)

20. NJË FLIJIM SHUMË I RËNDËSISHËM

1. Perëndia premtoi të bënte nga Abrahami një komb të madh dhe t'u jepte pasardhësve të tij

tokën e Kanaanit. Çfarë faktorësh në situatën e Abrahamit bënë që këto dy premtimesh të dukeshin të pamundur? (206)
2. Pse Perëndia e shpalli Abrahamin të drejtë? Çfarë do të thotë "të besosh në Perëndinë"? (207)
3. Përmend tri mënyra me anë të të cilave Perëndia komunikoi të vërtetën dhe bekimet e Tij ndaj tërë kombeve përmes kombit të Tij të lashtë të Izraelit. (210)
4. Perëndia i tha Abrahamit të flijonte birin e tij Isak si olokaust. A doli Abrahami në përfundimin se Perëndia kishte shkelur premtimin e Tij (për të krijuar një komb të madh nga pasardhësit e Isakut)? Shpjego. (212; shiko gjithashtu shënimin fundor 188)
5. Pse djali i Abrahamit nuk vdiq në altar? (213, 214)

ME FJALËT E TUA

Shpreh se çfarë kupton me Zanafillën 22:14: *«Dhe Abrahami e quajti këtë vend Jehovah Jireh. Prandaj edhe sot e kësaj dite thuhet: "Do të furnizohet mali i Zotit"»*. (214)

21. MË TEPËR GJAK I DERDHUR

1. Në historinë e Pashkës, në çfarë mënyrë *çdo* shtëpi në mbarë vendin e Egjiptit qe dëshmitare e një vdekjeje? (217)
2. Përmend dy mësime të rëndësishme që Perëndia donte që populli të mësonte nga Tabernakulli. (218)
3. Çfarë simbolizonte Arka e Besëlidhjes? (219)
4. Kur Tabernakulli u plotësua, çfarë dërgoi Perëndia nga qielli? (221)
5. Cili ishte qëllimi i velit? (220) A kishte ndonjë mënyrë që njeriu të shkonte përtej velit dhe të futej në Vendin Shumë të Shenjtë? Shpjego. (223)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Hebrenjve 9:22: *"Pa derdhur gjak nuk ka ndjesë"*. (215)

22. QENGJI

1. Cila është tema qendrore e Librit të Perëndisë? (225)
2. Përmend të paktën dy mënyra që Mesia përmbushi simbolet e Tabernakullit. (226-228)
3. Duke përdorur ilustrimin nga jeta e përditshme, shpjego se çfarë do të thotë të "pendohesh" (229, 230)
4. Çfarë tha Perëndia rreth Jezusit të cilën nuk mund ta thoshte për person tjetër? (231)
5. Në ç'mënyrë qengjat e flijuar siguruan hije e simbole të planit të Perëndisë për të shlyer borxhin e mëkatit të njerëzimit? (233-235)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Gjonin 1:29: *«Të nesërmen, Gjoni e pa Jezusin që po vinte drejt tij dhe tha: "Ja, Qengji i Perëndisë, që heq mëkatin e botës!»*. (232)

23. PËRMBUSHJA E SHKRIMIT

1. "Premtimi është reja; përmbushja është shiu". Shpjego se si kjo fjalë e urtë arabe mund të përdoret për të ilustruar planin e Perëndisë për të dërguar një Shpëtimtar në botë. (236)
2. Jezusi u tha dishepujve të Tij se Ai do të vritej gjatë festës së Pashkës. Pse mendon se Perëndia planifikoi Birin e Tij të vdiste në këtë kohë të veçantë? (238, 239; shiko gjithashtu faqet 216, 217)
3. Jezusi, gjatë darkës së Pashkës me dishepujt e Tij, theu bukën dhe kaloi kupën. Çfarë përfaqëson buka? Çfarë përfaqëson kupa? (239)
4. Pse Jezusi nuk mbrojti veten kur ushtarët erdhën ta arrestojnë? (240, 241)
5. Pse kryeprifti paditi Jezusi për blasfemi? (242, 243)

ME FJALËT E TUA

Shpjego dy profecitë e Abrahamit te Zanafilla 22, vargjet 8 e 14: *"Perëndia do ta sigurojë vetë qengjin për sakrificën... Do të furnizohet mali i Zotit"*. (244)

24. PLOTËSISHT I PAGUAR

- Cila është metoda më mizore e financuar nga shteti e ekzekutimit të shpikur në histori? Cila metodë ekzekutimi zgjodhën udhëheqësit fetarë e politikë për Jezusin? (245)
- Cilët janë tre nivelet e ndarjes shkaktuar nga mëkati? Si ndihesh për konceptin se, në kryq, Jezusi përjetoi të tre nivelet? (249 [për të riparë ndarjen e trefishtë të vdekjes, shiko faqet 127-131])
- Pse ishte e domosdoshme që Jezusi të vdiste në kryq? (247-251)
- Si mund të vuante Zoti Jezus një përjetësi ndëshkimi për mëkatarët për pak orë? (249, 250)
- Cila ishte domethënia e grisjes së velit të tempullit nga maja në fund? (252, 253)

ME FJALËT E TUA

Shpjegoi Gjonin 19:30: *«Kur Jezusi e mori uthullën, tha: "U krye!". Dhe duke ulur kryet, dha frymën»*. (250, 251)

25. MUNDJA E VDEKJES

1. Kush filloi fjalët se dishepujt kishin vjedhur trupin e Jezusit nga varri? Pse e sajuan këtë histori? (257, 258)
2. Në ç'mënyrë qe ndodhia e vdekjes, varrosjes dhe ringjalljes së Jezusit disfatë për Satanin? (259, 260)
3. Çfarë prove mund të paraqesësh për të vërtetuar se Jezusi u kthye në jetë? (260, 261)
4. Në fillim të udhëtimit tonë përmes Shkrimit, pamë se Perëndia "pushoi" pasi përfundoi *veprën e Tij të shpengimit*. Çfarë mësimi të rëndësishëm mund të nxjerrim nga kjo rreth *veprës së shpengimit* të Perëndisë? (264)
5. Çfarë bëri Jezusi ditën e dyzet pasi ishte ngjallur prej së vdekurish? Çfarë mendon se është gjëja më rrëqethëse për ty, nëse ka? (265, 266)

ME FJALËT E TUA

Shpjego rëndësinë e 1 Korintasve 15:3, 4: *"Krishti vdiq për mëkatet tona sipas Shkrimeve, se u varros dhe u ringjall të tretën ditë, sipas Shkrimeve"*. (259)

26. FETAR DHE LARG PERËNDISË

- Si i fali Perëndia mëkatet para vdekjes e ringjalljes së Jezusit? Si i fal Perëndia mëkatet sot? Përfshi një shpjegim të shkurtër rreth ndryshimit midis mëkateve që janë *mbuluar* dhe mëkatet që janë *fshirë*. (268-270; shiko gjithashtu faqet 232-235)
- Pse *objekti* i besimit tënd është më e i rëndësishëm se sa *forca* e besimit tënd? (269, 270)
- A mendon se Perëndia do të lejojë njerëzit në shtëpinë e Tij qiellore nëse veprat e tyre të mira janë më të rënda se ato të këqija? Shpjego pozicionin tënd në këtë "koncept peshoreje" të shpëtimit. (27-, 271)
- Sipas Biblës, si mund t'i shpëtojë një mëkatar gjykimit të përjetshëm dhe të mund të jetojë përgjithmonë në praninë e pastër e të përsosur të Perëndisë? (272, 273)
- Pse veprat e mira janë në *rezultat i* shpëtimit në vend të një *kërkese për* shpëtim? (273, 274)

ME FJALËT E TUA

Shpjego Veprat e Apostujve 16:31: *"Beso në Zotin Jezu Krisht dhe do të shpëtohesh ti dhe shtëpia jote"*. (282)

27. HAPI 1: PROGRAMI I SHKUAR I PERËNDISË

31. Kapitulli 27 përmban histori të ndryshuara rreth udhëtari që kërkon të vërtetën (285-289, një krimineli të kryqëzuar (291, 292), një fisi kanibal 9292, 293), një adoleshenteje gati për të vrarë veten (293, 294), një fetari të zellshëm (294, 295) dhe një të riu të përkushtuar mysliman (301, 302). Në këtë histori e gjen veten më mirë dhe pse?
32. Jezusi, kriminelit në kryq, i premtoi: "Sot do të jesh me mua në parajsë!". Së pari, nga se u shpëtua përjetësisht ky kriminel? Së dyti, në bazë të premtimit të Jezusit, në ç'vend e pa veten në çastin kur vdiq? (291, 292)
33. Si do t'i shpjegoje një fëmije konceptet e drejtësisë, mëshirës dhe hirit? (296)

34. Cili është "problemi i dyfishtë" i njeriut? Cila është "përkujdesja e dyfishtë" e Perëndisë (289, 299)
35. Sipas Fjalës së Perëndisë, a mund ta dinë njerëzit se ku do ta kalojnë përjetësinë? A e di se ku do të shkosh pasi të vdesësh? Shpjego përgjigjen tënde. (300-302)

ME FJALËT E TUA

Shpjego 2 Korintasve 5:21: *"Sepse ai bëri të jetë mëkat për ne ai që nuk njihte mëkat, që ne të bëhemi drejtësia e Perëndisë në të"*. (299, 300)

28. HAPI 2: PROGRAMI I TASHËM I PERËNDISË

1. Pse shumica e njerëzve sot jetojnë në kthetrat e frikës? (303)
2. Sipas Shkrimeve, kush është Fryma e Shenjtë dhe çfarë bën Ai për ata që kanë vendosur besimin e tyre në Krishtin? (304, 305)
3. Dikush që ka lindur sërish me anë të Frymës së Perëndisë a dëshiron të vazhdojë të mëkatojë dhe të mos i pëlqejë Perëndisë? Duke përdorur ilustrimin e "listave apo dashurisë", shpjego ndryshimin midis një person që ndjek thjesht një fe dhe një personi që gëzon me të vërtetë një marrëdhënie të sinqertë me Perëndinë. (310, 311)
4. Cila është domethënia e vërtetë e pagëzimit me anë të ujit? (312, 313)
5. Ka një ndryshim të rëndësishëm midis *pozicionit* dhe *gjendjes* së një besimtari. Duke përdorur shembullin atë-bir, përshkruaj ndryshimin. (316, 317)

ME FJALËT E TUA

Shpjego 1 Pjetrit 1:16: *"Jini të shenjtë, sepse unë jam i shenjtë"* (1 Pjetrit 1:16)

29. HAPI 3: PROGRAMI I ARDHSHËM I PERËNDISË

1. Përshkruaj tri fazat e planit të Perëndisë për të shtypur Satanin dhe larguar mëkatin. (321; shiko gjithashtu faqen 289)
2. Trego se si ardhja e dytë e Mesisë në tokë do të jetë krejt ndryshe nga ardhja e Tij e parë. (327, 328)
3. Lexo përsëri Psalmin 72:7-19, më pas rendit disa mënyra që udhëheqësit dhe njerëzit e botës do të tregojnë nënshtrimin e tyre ndaj Jezusit, i cili është Mesia e Mbreti. (329, 330)
4. Gjatë mbretërimit mijëvjeçar të Jezu Krishtit, mallkimi shkaktuar nga mëkati i Adamit gati-gati do të hiqet. Çfarë pasojash pozitive do të ketë kjo në planetin tokë? (333, 334)
5. A je dakord se Zbulesa 20:10-15 përshkruan ndodhinë më solemne në histori? Shpjego përgjigjen tënde. (335, 336)

ME FJALËT E TUA

Shpjego se çfarë shikon te 1 Gjonit 3:2: *"Ende nuk është shfaqur ç'do të jemi; por dimë se, kur të shfaqet ai, do të jemi të ngjashëm me të, sepse do ta shohim se si është ai"*. (338)

30. NJË SHIKIM PARAPRAK I PARAJSËS

1. Në ç'mënyrë një botëkuptim "jin-jang" bie në kundërshtim me të vërtetën e zbuluar të Perëndisë? (339, 340)
2. Përmend dy pikëpamje të gabuara që kanë njerëzit rreth Parajsës. Cili është fokusi i vërtetë i shtëpisë qiellore të Perëndisë? (342)
3. Historia e mrekullueshme e shpengimit që filloi te Zanafilla mbyllet te Zbulesa. Duke mos harxhuar më shumë se një apo dy minuta (ose, nëse shkruan, jo më shumë se 300 fjalë), përmblidh historinë se si Perëndia ka shpëtuar mëkatar e pashpresë e e besuar nga Satani, mëkati dhe vdekja e përjetshme. (340, 347-350)
4. Pse mendon se njerëzve u pëlqejnë historitë që mbarojnë me "e jetuan të lumtur përgjithmonë"? A do të jetosh ti i lumtur më pas? Cila është baza për përgjigjen tënde? (349-352)
5. Në ç'mënyrë të ka ndihmuar ky udhëtim jo i nxituar rreth Shkrimit?

ME FJALËT E TUA

Më trego se ku përshtatesh në panoramën e përshkruar te Zbulesa 21:27: *"Edhe nuk do të hyjë*

asgjë e papastër dhe askush që kryen neveri e gënjeshtër, por vetëm ata që janë të shkruar në librin e jetës të Qengjit”. (352)